الفارس

معجم عربى _ فارسى

يضم ألفاظًا وتعبيرات وتراكيب
عربية معاصرة (فصحى وعامية)

عبد الوهاب علوب

قواميس ومعاجم

2

المركز القومى للترجمة
المشروع القومى للترجمة

1556

الفارس

فرهنگ عربی - فارسی

فرهنگ واژه ها واصطلاحات
(فصیح وعامیانه)

عبد الوهاب علوب

قواميس ومعاجم

2

1556

تصميم الغلاف: حسن كامل

الفارس

مُعجَم عربى - فارسى

يضم ألفاظًا وتعبيرات وتراكيب
عربية معاصرة
(فصحى وعامية)

المركز القومى للترجمة

إشراف : جابر عصفور

سلسلة : قواميس ومعاجم متخصصة

المشرف على السلسلة: خيرى دومة

- العدد :1556

- الفارس (معجم عربى - فارسى)

- عبد الوهاب علوب

- الطبعة الأولى 2010

الفارس

معجم عربى - فارسى

شارع الجبلاية بالأوبرا - الجزيرة - القاهرة. ت:٢٧٣٥٤٥٢٤ - ٢٧٣٥٤٥٢٦ فاكس: ٢٧٣٥٤٥٥٤

El Gabalaya St., Opera House, El Gezira, Cairo.

e.mail: egyptcouncil@yahoo.com Tel:27354524-27354526 Fax:27354554

الفارس

مُعجَم عربي - فارسي

يضم ألفاظًا وتعبيرات وتراكيب
عربية معاصرة
(فصحى وعامية)

عبد الوهاب علوب

2010

بطاقة الفهرسة
إعداد الهيئة العامة لدار الكتب والوثائق القومية

علوب، عبد الوهاب
الفارس معجم (عربي – فارسي) / فصحى وعامية: عبد الوهاب علوب
ط١ – القاهرة: المركز القومي للترجمة، 2010
٧٢٠ ص؛ ٢٠سم
١- اللغة العربية – معاجم – اللغة الفارسية
٢- اللغة الفارسية – معاجم – اللغة العربية
أ – العنوان ١٢,٩١٥٥

رقم الإيداع: ٢٠١٠/٢٥٤٨ الترقيم الدولي: 8-835-479-977-978
طبع بالهيئة العامة لشئون المطابع الأميرية

تهدف إصدارت المركز القومي للترجمة إلى تقديم الاتجاهات والمذاهب الفكرية المختلفة للقارئ العربي وتعريفه بها، والأفكار التي تتضمنها هي اجتهادات أصحابها في ثقافاتهم، ولا تعبر بالضرورة عن رأي المركز.

باسمه تعالى

قدمت من قبل معجم 'الواعد' (فارسى— عربى) من إصدار دار لونجمان للنشر ولقى بحمد الله صدى طيبًا فى أرجاء العالم بفضل جهود القائمين على هذه الدار العريقة. وكان لزامًا علىّ أن أكمل هذا الجهد بجهد آخر متواضع لخدمة الثقافتين العربية والفارسية بأن أضع معجمًا من العربية إلى الفارسية. والحقيقة أنى بدأت وضع هذا المعجم المتواضع بناءً على طلب من طلاب فرع اللغة الفارسية وآدابها بقسم اللغات الشرقية بجامعة القاهرة ليكون لهم عونًا فى دراستهم. واستغرق إعداد المعجم أكثر من ثمانى سنوات، وامتدت مراجعته وتدقيقه لأكثر من ثلاث سنوات.

يضم 'الفارس' بين دفتيه العديد من الألفاظ الدارجة والتعبيرات والأمثال المصرية، إضافةً إلى التركيز على الألفاظ العربية الفصحى بالطبع. كما ضمّنته مصطلحات الحاسب الآلى والشبكة العالمية قدر المستطاع.

وإلى الألفاظ والتراكيب الفارسية أضفت المقابل الفارسى الطاجيكى إن اختلف عن نظيره الفارسى الإيرانى، وميزته بأن أوردت الاختصار (طج) قبله؛ والمقابل العامى الإيرانى ميزته بالاختصار (عم)؛ والمعرب من الألفاظ الفارسية أتبعته بالاختصار (معر)؛ والدخيل من الفرنسية ميزته بالاختصار (فر)؛ ومن الإنجليزية (انج)، وهكذا.

والتزمت فى ترتيب ألفاظه بجذر اللفظ العربى كسائر المعاجم؛ فلفظ 'استمرار' أوردته فى 'مرر' و 'تماسك' فى 'مسك'، و 'يدَّحلِب' فى 'دحلب' وهكذا. أما الألفاظ العامية المصرية والدخيلة فأوردتها حسب ترتيبها الألفبائى؛ كلفظ 'بلاَنَة' أو 'يللا' أو 'هيدروجين' ... كما قمت بتشكيل الألفاظ الفارسية قدر المستطاع حرصًا على دقة النطق، ولو أن التشكيل نادرًا ما يُستعمل فى الفارسية. واعتمدت فى جمع الألفاظ والتعبيرات على عدد لا بأس به من المصادر التى يعتد بها. واعتمدت فى المقام الأول على المعاجم المهمة فى هذا المجال ومنها :

١. فرهنگ آموزگار، حبيب الله آموزگار ، طهران ، ١٣٣٠ هجرية. مكتبة لبنان، بيروت، الطبعة الأولى ١٨٢٤.
٢. فرهنگ فارسى عميد، حسن عميد، طهران، انتشارات امير كبير، ٢٥٣٦.
٣. فرهنگ اصطلاحات روز، محمد غفرانى ومرتضى شيرازى، طهران، امير كبير، ١٣٦٤.
٤. فرهنگ لغات عاميانه، سيد محمد على جمالزاده، تحقيق محمد جعفر محجوب، طهران، كتابخانه ابن سينا، ١٣٤١.
٥. فرهنگ نوين پيوسته، فارسى انگليسى وانگليسى فارسى، عباس آريان پور كاشانى و منوچهر آريان پور كاشانى، Mazda Publishers, Inc., Lexington, KY, USA ، ١٩٨٦.
٦. فرهنگ ادبيات فارسى درى، د. زهراى خانلرى، تهران، بنياد فرهنگ إيران، ١٣٤٨.
٧. المعاجم الإلكترونية بابيلون، صائب، لنجڤوسوفت.

د. عبدالوهاب علوب
كلية الآداب، جامعة القاهرة
awaloob@yahoo.com

قائمة بالاختصارات الواردة بالمعجم

انج : إنجليزية

ج : جمع

طج : طاجيكية

هن : هندية

مغ : مغولية

فا. تر : فارسية تركية

عب : عبرية

صن : صينية

فر : فرنسية

انج. مفر : إنجليزية مفرسة

تر : تركية

عم : عامية

معر : معربة

رو : روسية

يو : يونانية

الف

أَبَدِيّ : لا يتَناهى / ابدى / ازَلى / جاوِدانى / هَميشگى / فنا ناپَذير / بى پايان / دائمى / پيوَسته / لايَزال

الأَبَدِيَّة : ابَديَّت / ازَليَّت / قَيمُوميَّت

أَبَدًا / لِلأَبَد : تا ابَد

مُؤَبَّد : حَبسِ ابَد / زِندانِ ابَد

إبرَة : نيش / سوزَن / دَرزَن

إبرَة خِياطة : سوزَنِ دوزَندگى / سوزَنِ خيّاطى

أبرَشيَّة : پاترگاه / اسقُف نشين

أبزيم : سگگ / قلاب / پيچ / تسمه فِلزِى

إبط : بَغَل / بغَله

آبِقٌ : وَر دار / فرارى / گُريزان

الإبِل : شُتُران (ج)

إبليس : اهرِمَن

آبَنوس : آبنوس

مَأبُون (غُلام) : هيز

أبٌ : پِدَر

أبٌ رُوحىّ : وَلى رُوحانى

الآب (الأقنُوم الأوَّل فى العَقيدة المَسيحيَّة) : پدَرِ آسْمانى

أبَوِيّ : پِدَرى / صُلبى

أبَوِيّ (نِظام اجتِماعىّ) : پِدَر سالارى

أبو النُوم / أبو النُوَيم (زَهرة) : كوكنار

أبُو جَلَمبُو : خَرچَنگ

أبُو سَيف (سَمَك) : ارّه ماهى / ماهى كوسه

أبُو فَصَادَة (طائِر) : دُم بشكنک / دُم جَنبانک

أبُو قِردان (طائِر) : لَغلَغ / لک لک گرمسيرى

أبُو شَبَت : وِلمک / ديلمک

أَبِیّ: راد / رادمَرد / زاده مَرد / (ج) رادگان

أَبَی إباءً: اِبا نِمودن / سَر بالا جَواب دادن

أَتانٌ: ماچه

أَتون: اُجاق / بریجَن / کوره

أَتَی: آمَدن

ما یأتِی دونَ عَناء: باد آوَر / با آوَرده

أتیلییه: نِگارخانه / نِگارِستان / هُنَرکده

أَثَّثَ: مُبله کردن / مُجهَّز کردن / دارای اثاثیّه کردن

أَثاث: اثاثیّه / اسباب / کاچار / مُبل (فر) / جل وپوسک / جل وپوست / جل وپلاس / سَر وسامان / تَنخَواه

أَثَّرَ: تاثیر کردن بَر / وا نِمود کردن

تَأَثَّرَ بِ: تَحتِ تاثیر واقع شدن

تَأَثَّرَ بِشِدَّةٍ: دِل غَشه رَفتن

أَثَرٌ / آثار: سُراغ / نِمود / نِشان / هَنایِش / واکنِش

أَثَرٌ / آثار (~ تاریخیَّة): بنای یادگاری / اثَرِ تاریخی / (ج) عَتیقه ها

أَثَرِیّ: کُهَن / کهنه / باستان

آثارُ الأَقْدام: رَدٌ پا / جای پا

آثاریّ: باستانشِناس

أَثیرٌ (للقَلب): سُوگلی / مَحبوب / بَر گُزیده

إِثیر: اِتِر (فر)

آثَرَ: بَرتَری دادن / ترجیح دادن / بَرگُزیدن / مَرحمَت کردن / نیکی کردن بِه ... / طرَفداری کردن

إیثار: از خود گُذَشتن / از خود گُذَشتگی / خُود باختگی

مُؤَثِّر: مُوَثِّر

مُؤَثِّراتٌ صَوتیَّة: صِدا سازی

بأَثَرٍ رَجعیّ: عَطف بِه ما سَبَق

علی أَثَرِ ...: بَر اثَر ...

فِي أثرِ ... : دَر سُراغِ ... / پِي ... / پَسِ ... / واپَسِ ... / دُنبالِ

مأثرة / مآثِر : شایستگی / سَزاواری

مَن يُؤثِر غَيرَه : از خود گُذَشته

التأثيرية (اتِّجاه فَنّيّ) : امپرسیونیسم (فر)

آثِمٌ : جِنایَتکار / گُناهکار / جانی / بَزَهکار / جَریم / مُقَصِّر

إثمٌ / آثام : گُناه / زِلَّت / بَزَه / بَزَهکاری / جِنایَت

إثيوبيا : اِتیوپی

أثينا : آتِن

أثينيّ : آتِنی

أجَّجَ : بَر افروختن / به هیجان آوردن

تَأجَّجَ : دَر گرفتن / جار زدن

تَأجيج : شُعله وَرسازی

الآجُر : آگر (معر)

الآجُر الخام : خشت

الإيجَار / الأجرَة : اِجاره بَها / مال الاجاره

المُؤجِر : اِجاره دار

آجُر خام : خُشت

أعمالُ الآجُر : آجر چینی

أجْرٌ : مُزد / دَستمُزد / پا رَنج / دَست رَنج / اُجرَت / کار مزد

أجَّرَ / تأجير : کرایه دادن / کرایه کردن

أجْرُ الطَّبِيب : ویزیت (فر)

أجْرٌ سَنَويّ : سالیانه

أجُور العُمَّال والمُوَظَّفين : حُقوق

أجِيرٌ / اُجَراء : رَعِیَّت / شاگِرد / پاکار / پادَو / پیشکاره / کدیوَر / فَعَله / عَمَله / (ج) عملَجات

مُستأجِر : کرایه نِشین / اِجاره دار

أجزَخانَة : دارُوخانه / دَواخانه

أجَل : اجَل

آجِل : موَجَّل / درَنگیده / معَوَّق

أجَّلَ: مَوكول کردن / عَقب انداختن / بتعویق انداختن
بالأجَل (بَیع وشِراء ~): نَسیه
تَأجیل: تَعویق / مَکث / مُعَطّلی
مُؤَجَّل: معوَّق / مَوکول
مِن أجْلِ ...: واسّه ... / بَرای ... / از بَرای / بَهْر / از بهر ...
أجمَةَ: بته / بوته / بیشه / خاشاک
أجَنَة: مُلا
أخَذَ: گرفتن
أخَذَ أهبتَه: آماده شدن
أُخِذَ بِذَنبِ غَیرِه: چوبِ فلان را خوردن
أخَذَ بِسَیفِ الحَیاء: رُو بَند کردن / رُوگیر کردن
أخْذُ البَصْمات: انگشت نِگاری
أخَذَ رأیَه: رای گرفتن
أخَذَ علَی عاتِقه أن: به عُهده گِرفت که ...
أخَذَ عَیِّنةً: نمونه گرفتن
أخَذَ مَوعِدًا: وَعده گرفتن
أخَذَ حَذَرَه من: از ... حذَر کردن / از ... بر حذَر بودن / زِنهار دادن
أخَذَ علَیه: سرزَنِش کردن / ملامَت کردن
اتَّخذَ صِفَةً قانونیَّة: رَسمیَّت یافتن
اتَّخذَ قرارًا: تَصمیم گرفتن
اتَّخذَ مَکانًا: جا گرفتن
اتَّخَذَ مَوقِفًا: رُویَه اِی اتخاذ کردن
اتُّخذَ وَضعًا: ژِست گرفتن
اتُّخِذَت التَّدابِیر اللازِمة: اِقداماتِ ضَروری صُورَت گرفت
اتِّخاذ القَرار: تصمیم گرفتن / تصمیم گیری
واخِد باله: سَر دَر حَساب
رَبَّنا یاخدُه!: خُدا بَردارَد! خُدا بگیرَد! تون بتونی!

أخَّاذ: جاذِب / دِلکش / دلچَسب / دلفَریب / دل پَسَند / گیرا / گیرَنده / چَشم گیر / دَهن سوز
أخَّرَ: دیر کردن
أخِیر / آخِر: واپَسین
فی آخِرِ لَحظَة: سَر بزنگاه
الآخِرَة: آن جَهان / آن سَرای / جَهانِ دیگر / دیگر سَرای
آخَر / اُخرَی: دیگر
الآخَرون: سایرین / (ج) دیگران
الأخِیر: باز پَسین
آخِر صَیحة: آخرینِ مُد
آخِر مَوعِد: سَر رَسید
تَأخَّرَ: درَنگ کردن / مَکث کردن / دیر آمَدن / واماندن
تَأخُّر: واماندگی / مُعَطَّلی
تأخِیر: تاخیر
مُتَأخِّرات: پُرداختهای معوَّق / بدهیهای عقب اُفتاده
مُتَأخِّر (مُتَخلِّف): عَقب اُفتاده
مُتَأخِّر (وَخری): دیر / تا دیرگاه
مُؤَخَّر (~ الدَّفع): پَسادَست / پَس اُفت
مُؤخَّرًا / فی الآوِنَة الأخِیرة: تازگی / آخریها
مُؤَخَّرَة: چاربند / کون / کلونه / ماتَحت / نابَدتَر / نَه بَدتَر / هتک / قمبل / یوفنا / لنبر / آلـت / سرین / کپل (معر)
فی المُؤَخَّرَة: پَسین / عَقب اُفتاده
اُخطُبُوط: دَوالپا / هَشت پا / هَشت پایک / اُختپوس / روده پای / چرتنه
أخٌ: برادَر / هَمشیر
أخٌ أصغَر: دادَر
أخٌ أکبَر: داداش (تر)
أخٌ بِالرَّضَاع: برادَرِ رضاعی / برادَرِ شیری
أخٌ غَیر شَقِیق: برادَر اندر / برادَرِ ناتَنی / نا برادَر

أخٌ مِن الأب: برادَرِ صُلبی
أُخت: خَواهَر / باجی / آبجی
أُخت كُبرَى: آغاباجی
أدَّبَ / تأديب: گاو سَر زدن / نسق کردن / فَرهیختن / تهذیب کردن / اخلاق آموختن / تقدیس کردن / تقویَت کردن
أدَب / آداب: ادبیّات
الأدَب الشُّعبيّ: ادبیّاتِ عامیانه / توده شِناسی
الأدَب المقارِن: ادبیّاتِ تَطبیقی
أديب: نَویسَنده / سُخَندان / ادیب
مُؤَدَّب: با ادَب / با نَزاکت
تأديب: تَنبیه / گوشمالی / نَظم / تادیب
تَأديبيّ: تَنبیهی / جَزائی / انضباطی / انتظامی / تادیبی
مأدُبة: ضیافَت / مِهمانی / سور
مأدُبة عَشاء: ضیافتِ شامی
مأدُبة غَداء: ضیافتِ ناهار
أدِيمٌ: رُوی زَمین
إدامٌ: قاتُق
أدَّى إلى ....: نتیجه دادن / سبَب شدن / به ... منجَرّ شدن
أدَّى دَورًا: نَقش ایفا کردن
أدَّى مَهَمَّةً: سر گرفتن
أدَّى (عَمَلاً): انجام دادن / انجامیدن / راه انداختن / بَر آوَردن / تَهِ چیزی بالا آوَردن / بِجا آوَردن / گُزاردن / بَرگُزار کردن / قالِ چیزی را کندن / تمام کردن
أدَّى (مالاً): پُرداختن / تادیه کردن
أدَّى الخِدمةَ العَسكَرية: خِدمَت نظام کردن
يوَدِّيه وَرا الشَّمس: به چاه فِین انداختن
أداء (إنجاز): ایفا / اِجرا / نِمایش

أداء (دَفع) : پُرداخت
أداة / أدَوات : آلَت / افزار / ابزار / اوزار / اسباب / لَوازِمات
أداة (~ في يَد غَيرِه) : دَست نشانده
أداة / أدَوات (كُمبيوتَر tools) : ابزار / (ج) ابزارها
أدَواتُ التَّجميل : ماتيک
أدَواتُ الزِّينَة : زيوَر آلات
أدَوات كِتابيَّة / أدَوات مَكتبيَّة : نِوِشت افزار
أدَوات مَنزِليَّة : وَسايِلِ خانگی
مُؤَدَّى : دلالَتِ ضِمنی / مَفاد / معنی / فَحوا / مقصود / چِـم
آدِي! : اِينک !
إذا (أداة الشَّرط) : اگَر
الأذُن : گُوش
وِدن من طِين ووِدن من عَجين : يِک گُوشَش دَر ويِک گُوش دَروازه
وِدَني : دهان بين / دَهَن بين
آذَنَ بِـ ... : پيشروِ ... بودن
أذَّنَ : اذان گفتن
يِدَّن ف مالطة : ياسين خَواندن / ياسين درگوشِ خَرخَواندن
أذان : گُل بام
أذان الصَّلاة : اذانگوئی / بانگ نَماز / گُل بانگ
مُؤَذِّن : اذانگو
مِئذَنة : گُلدسته
مأذُون : عاقِد
أذِنَ : اِجازه دادن / مُرَخَّص كردن
أذِنَ بالدُّخُول : بار دادن
إذْنٌ : پَروانه / دَستور / اِجازه / جَواز
أذِنَ بالدُّخُول أو الخُرُوج : راه دادن
إذْن انصِراف : اِجازه مُرَخَّصی / رُخصَت
إذَن! : پَس!
استِئذان : استِرخاص / مُرَخَّصی

اِستَأذَنَ: بار خَواستن / اِجازه خَواستن
بلا استِئذان: سَر زَده
اُذَین (بالقَلب): دِهلیز قَلب / لاله گوش / گوشک دِل
آذَی: آزَردن / هشدر کردن / گزَند رساندن / زیان رساندن / ضرَر رساندن / اذیَّت کردن / بستوه آوردن / پیاده کردن / رنجاندن
اَذَی: گزَند / رَنجه / آزار / آسیب
تَأذَّی: زیان داشتن
مُؤذٍ: زیان آوَر / پُر زیان / با پیچ و خَم
أرابِسك: پیرایش / کاشی کاری سَبک اِسلامی
أرُوِیَة (صَغیرَة ونَبیهَة): خاله سوسگه / خاله قدومه / همه چی خانُم / نُمَره
أرَب: مَنظور / مَقصود
إربًا إربًا (مَزَّقَ ~): ریش ریش / تریش تریش / لت لت (~ کردن)
أرثُوذُكسیّ: فَریوَر / اُرتُدُکس
الأرثُوذُكسیَّة: فَریوَری / اُرتُدُکسی
الأرجَنتین: ارژانتین
اُرجُوان: ارغوان
اُرجُوانیّ: ارغوانی / زرشکی
أرَّخَ: تاریخ گُذاردن
تاریخ: تاریخ
تاریخ حَیَاة: سَرگُذَشت
تَأریخ: تاریخ گُذاری
مُؤَرِّخ: وَقایع نِگار / تاریخ نویس / تاریخدان
أرخَبیل: مجمع الجزایر
أردْواز: چوبِ خَط
أرُز (~ خام): بِرنج
أرز (خشَبُ الـ ~): سِدر / سَرو / سَروازاد / چوبِ سَرو
أرُز مَسلُوق: چِلو

الأرز غَير المَقشُور: شلتوک
أرِستُقراطيّ: نَجيب زاده / اعيانی / اشرافی
الأرِستُقراطِيَّة: اشرافيَّت / دَسته اشراف / اريستوكراسی (فر)
أرشِيف: بايگانی / آرشيو (فر)
مُوظَّف الأرشيف: بايگان / ضابِط
أرْضٌ / الأرْض: زَمين
أرْضٌ بُور: ديم زار / كلاک / لم يُزرَع
أرْضٌ وَعرَة: بشاوَرد / ماهور / بر وفرود / چال وچول / تپه ماهور
أرْضٌ خِصبَة: آبست
أرْض قاحِلَة: برهوت / برهود
أرضٌ مَزرُوعَة: كردو
أرْضٌ مُستَأجرَة: رَعيَّتی
أرْضٌ مُوحِلَة: پاپَز
أرض أرض: سَطح به سَطح
أرض جَوّ: زَمين به هَوا

أرَضة: ديوْچه / ديوک / موريانه
أرضِيَّة: زَمين ته
عِلم الأرْض: زَمين شِناسی
أرَق: بيخوابی / بِيدار خَوابی / بِيدار ماندن
مُؤَرَّق: بِيخَواب
أريكَة / أرائك: بالِشتک / مخدّه / صُفّه / نيم تخت / پشکم / بجكم / بوزكند / كاناپه (فر)
آرِيّ (الجِنس الـ~): آريايی / آريائی
إريتريا: إريتره
آزَرَ: پُشتی كردن
إزارٌ: شِلوار / تومان / چاقچور
مُؤازَرة: ياوَری / پُشت گَرمی
أزٌ / أزيز: غُرنبيدن / غُرُمبيدن / قُرُمبيدن
مَأزِق: تَنگنَا / پای دَربَند / پا بَست / بُن بَست / وَرطه
أزَل: ازَل

أزَلىّ : لم يزَل / لايَزال / لا يتَناهى / ابدى / ازَلى / جاودانى / هَميشگى / فنا نا پَذير / بى پايان / دائمى / پيوَسته
أزْمة : بُحران
أزمَة النَّفط : بُحرانِ نَفت
أزمَة قَلبيَّة : حمله قَلبى / (ج) حَملاتِ قَلبى / آنفاكتوس
أزْمَة ماليَّة : ضعفِ وَجه
أزمَة وَزاريَّة : بُحرانِ كابينه
تَأزُّمَ : بُحرانى شدن
مُتَأزِّم : بُحرانى
إزميل : اسكنه
أزِّير : قَلع
إسبانىّ : اِسپانيائى / اِسپانيولى
إسبانيا : اِسپانى
إسبَرطة : اِسپارْت
إسبَرطىّ : اِسپارْتى
استاد رِياضىّ : استاديوم (انج)
أُستاذ / أساتِذة : استاد / (ج) استادان / اساتيد
أُستاذ جامِعة : استاديار
أُستاذ زائر : استادِ مَيهمان
أُستاذ غَير مُتَفرِّغ : استاد غَير تَمامِ وَقت / استاد نِيمه وَقت
أُستاذ مُنتَدَب : استادِ حَق التَّدريسى
الأُستاذ المُشرِف : پرُفسُرِ راهنما
أُستاذيَّة : استادى
إستاكُوزا : خَرچَنگِ دَريايى
إستِبن (احتِياطىّ) : يَدَک / زاپاس
إستِبن (إطار) : چَرخِ زاپاس / تاير / طاير (انج)
إستراتيجىّ : راهبُردى / سَوق الجَيشى / استراتژيک (فر)
إستراتيجيَّة : استراتِژى / سَوق الجَيش
أستِك : كَشدار
أستيكَة : مالنده / سايَنده
أسَد : شِير
الأسَد (بُرجُ ~) : بُرجِ اسَد / شِير

استَأسَدَ علَیه : قلدَری کردن / تحکیم کردن
أسَرَ : اسیر کردن
أسْر : اسارَت / گرفتاری / اسیری
أسِیر / أسرَی : اسیر / دَر بَند / گرفتار / دَستگیر / شیفته
أسرَی الحرْب : اسیران جَنگی
آسِر : جالِب / دِلکش / دِلچَسب / دِلفَریب / گیرا / گیرَنده / چَشم گیر
الآس (شَجَر ~) : مورد
آس : تک خال
أسَّسَ : بُنیاد نهادن / تاسیس کردن / سازمان دادن
أساس / أُسُس : پایه / شالوده / نِهاد/ پَروپا / (ج) مَبانی
أساس البِناء : بن لاد
أساسیّ : عُمده
أسَاسِیّ المُرتَّب : حقُوق پایه
بِلا أساس : گُتره ای
تَأسِیس : بُنیان گُذاری
مُؤسِّس : بُنیان گُذار / پیریز
مُؤَسَّسات الدَّولَة : نِهادهای دُولَت
مُؤَسَّسات تَعلیمیَّة : تاسیسات آموزشی
مُؤَسَّسَة / مُؤَسَّسات : بنِگاه / اِداره / (ج) تاسیسات / تشکیلات / (طج) نِهاد
إسطَبل : آخور / شب آهَنگ / شبغاز
أُسطُول : ناوگان
أُسطُولٌ بَحرِیّ : اسکادران دَریائی / ناوگان
أسطولٌ تِجاریّ : ناوگان بازَرگانی
أسطُولٌ جَوِیّ : اسکادران هَوائی
أسطُوانَة (شَکْل) : استوانه (معرا)
أسطُوانَة بیك اب : صَفحه
أسطُوانَة مُدمَجة : دیسکِ فشُرده
أسطُوانِیّ الشَّکل : استوانه اِی
أُسطَى : استا (معرا)
أسِفَ! : مُتاسفم! پَشیمانَم!

الأسَف : افسوس / تاسف / پَشيمانى / حَسرَت

أسِفَ : پَشيمان شدن / تاسف داشتن / افسوس خوردن / حَسرَت بُردن

لِلأسَف : بَدبَختانه / باكمالِ تاسف

مُؤسِفٌ : اسفبار / اسفناک / اسف آوَر

يا أسَفًا ! : دَريغا !

إسفِنْج : اسپنج / اسفنج

إسفِنْج بَحرِيّ : ابركهن

إسفِين : گاوه / تيرک / ديرک

أسقُف : اسقُف / خَليفه

أسقُفية : خَليفه گرى / قلمروِ اسقُف / اسقُف نشين

أسمَنت : سيمان / سِيمنت (انج)

آسِنٌ : گَند / گَنديده / بويناک

آسيا : آسيا

آسيا الصُّغرى : آسياى صَغير

آسيا الوُسطى : آسياى مِيانه

آسيَوِيّ : آسيائى

أسًى : سوگ / غَم / غَم واندوه / غُصه / حزن

أسًى لِحالِه : دِل سوختن

مَأساة : فاجِعه / مُصيبَت

مَأساة (فى مُقابِل مَلهاة) : غَمنامه / تراژدى (فر)

مَأساوِيّ : فَجيع / مُصيبَت آميز / پُر بَلا

أُسوَة : پيشْوا / أُسوَت

تَأسَّى بِـ : پَيرُوى كردن

الأشكانيُّون : اشكانيان

أواصِر القُربى : رِشته قوم وخِويشى / قيودِ خِويشاوَندى

أواصِر الوُدّ : عامِلِ مُحبَّت

أصْل (أساس) : تَبار / شالوده / نِهاد / مايه / (طج) بَرامَد

أصْل / أُصُول : اصل / (ج) اصول / مَبانى

أصلُ الشَّيء : رِيشه

أصْلاً : اصولا / بِقاعده

أصالَة (صِدق): اصلیت / درُستی / اصالَت / خلوص
أصالَة (ضِد جُحُود): نَمَک شِناسی / یکه شناسی
أصَلَة: مار اژدَر
أُصولی: بُنیادگِرا
الأصُول (نحنُ نَعرِف ~): حَق وحَساب (~ می دانیم)
الأصولِیَّة: بُنیادگِرائی
أصیل (غَیر مُصطنَع): تَمامِ عِیار / کامل العیار
أصِیل (ذو حَسَب): پِدَر دار / نَسیب / نَجیب زاده
أصِیل (وَفِیّ): یکه شناس
وَقت الأصیل: تَنگِ غُروب / تَنگِ کلاغ پَر
قِلَّة الأصْل: بَد جِنسی / بَد سِرِشتی / بَدگِلی / نامَردی
عَدیم الأصْل: لَجَن / بَد نِژاد / بَد نِهاد / بَد رگ / بَد اصل / جِلَب / ناکَس / نا مَرد / پَست

تأصیل الألفاظ (عِلمُ ~): واژه شِناسی
مُتأصِّل: لایَنفک / اصلی / ذاتی / دُرون زاد / دُرونی / چسبَنده
استأصَلَ: بیخ کندن / از بُن کندن / وَر آوَردن / تُخم از مِیان بُردن / ریشه کندن / کنده کشیدن
استِئصال المَرارة: زَهر گرفتن
إطار (بِرواز): قاب
إطار (عَجَلة): چَرخ / لاستیک چَرخ
إطارٌ / أُطُر: چارچوب / چهارچوب / فَراسوی / چَنبَر
إطارٌ عام: چارچُوبِ عُمومی
الإطار الدّاخِلیّ: تیوب (انج)
فی إطار المَصالِح المُتَبادَلَة: دَر چارچوبِ منافِعِ پایاپای
الأطلَنطِیّ (المُحیط ~): آتلانتیک (اُقیانوسِ ~)

مأعِز : قَبرِک

أغُسطُس : آگوست / اوت (فر)

أفرَنجيّ : فرَنگی / رومی

آفَة (بَلاء) : آفَت

آفَة (لَطع) : شته

تأفَّفَ : زِکیدن / غرغرکردن

تأفُّف : لندلند / غرغر

أفَاق : شارلاتان (فر)

أفَلَ : مَحو شدن / تاریک نمودن

أفول : مَحو / غُروب

أفَندي (... ~) : آقای ...

أفيُون : تَریاک / فور / افیون

أفيُونجي : تَریاکی / افیونی / وافوری

أقحُوَان (زَهرة الـ ~) : بابونه

أکتُوبر : اکتُبر (فر)

أکادِيمية عَسکَريَّة : آکادمی نِظامی

مُؤکَّد : بات / بَتّی / جَزمی / دَندان شِکن / ضِرس قاطِع

أکرة الباب : دَستگیره در

إکزِيما : آغره

أکسِجين : اُکسیژن (فر)

أکسَدَ / أکسَدة : با اکسیژن ترکیب کردن / زنگ زدن

مُؤکسَد : اکسیده

إکسِير : اِکسیر / نوشدارو / اسقولوفندریون

إکسِيرُ الحَياة : آبِ حَیات / ماء الحیات

أکَلَ / يأکُل : خوردن

أکَلَ بِنَهَم : مالاندن

أکَلَ حُقُوقَ النَّاس : پا زَدن / کر نِشَستن

أکَلَ عَلقَة : کتک خُوردن

أکَلَ عَلقَة مَوت : کتکِ حَسابی خُوردن

أکل : غَذا / قلیه

أکِل السُّحت : رَشوَتی / رشوَه خوار

أکُول : بَنده شِکم / لتنبار / پُرخَوار / چرد / دله / دله دُزد

تآكَلَ: فَرسائيدن / سائيدن / خُورده شدن / خورد رَفتن

تآكُل: فَرسايش / سايش / سائيدگی

واكلين عيش ومَلح: نان ونَمَک خورديم

أكلَشيه: گراوَر / كليشه (فر)

إكليلٌ: نيم تاج / يـال / پيشانی بَند / سَربَند

إكلينيكيّ: بالينی / كلينيكی

الاكسينيُون: هَخامنشيان

اكمة: پُشته / تَپه / بَرآمدگی / خَرپُشته / ماهور

ألبانيًا: آلبانی

الإلياذة: إلياد

أَلَفَ: نويسَندگی كردن / تاليف وتصنيف كردن / برشته تحرير دَر آوَردن

إلف: دوستِ صَميمی / ~ هَمدَم

مُؤَلِّف: نِويسَنده / تَدوينگر / ماتِن

مُؤَلَّف / مُؤَلَّفات: اثَر / آثار

تَأليف: تاليف / تَدوينگَری

الألفبائية: اِلفبا

ألفبائيّ: اِلفبائی

ألفٌ: هِزار

ألفيّة: هِزاره

آلافٌ مُؤلّفة: هِزاران هِزار

ألِفَ: خُو كردن / جوبی داشتن / عادَت داشتن

أُلفَة: اُنس / صَميميَّت

آلفَة الفَصل: مُبَصِّر كلاس

أليف (حَيَوانٌ ~): خانگی / اهلی

أليف / وَليف: جُفت / هَم آشيان

تَآلُف: سازواری / سازِش / هَم آهَنگی / هَمسازی / ذات البَين / مؤالفت / اُلفَت

تألُّفَ من: مركب بودن از / شامِل بودن / عِبارَت بودن از

غَير مَألُوف: فَوق العاده

مَألُوف : خودمانی / مَرسوم / مَعمول / عادی
مُتآلف : فرودَست / هَم رَنگ / هَم آهَنگ
تَألَقَ : تابیدن / دِرَخشیدن / نور افشاندن / روشَن شدن / جَلوه دادن
تَألُق : دِرَخشَندگی / دِرَخشِش / فروغ / تابِش / جلوَه / شَعشعه
مَتألِق : رَخشان / مشَعشَع / پُر جَلا / دِرَخشَنده / ساطِع
آلُ البَیت (النَّبیّ وفاطِمة وعلِیّ والحسَن والحُسین) : آلِ عَبا / خَمسه آلِ عَبا / آلِ کساء / پَنج تَن
إلا (للاستِثناء) : جُز / مَگَر
إلا أنَّ ... : جُز اینکه ...
أَلَمٌ : دَرد / رَنج / رَنجه / آزار / آسیب
أَلِیم / مُؤلِم : جانسُوز / جان گِداز / پُر داغ

تَألَّمَ : رَنجیدن
آلامُ المَخَاض : دَردِ زایمان
آلَمَ / إیلام (بَدَنیًا) : رَنجاندن / آزردن / آزار رَساندن / آسیب زدن به
آلَمَ / إیلام (مَعنَویًا) : دِل شِکَستن / جِگَر شِکافتن / نَمَک بَر زَخم پاشیدن
ألمانیا : آلمان
ألَّهَ / تألیه : خُدا دانستن / مقامِ اُلوهیَّت قائل شدن بَرای ...
إلَه : خُدا / رَبّ النوع / دارگونه
إلَه الحَرب : خُدای جَنگ / رَبّ النوعِ جَنگ
إلَهَة : إلاهه / إلَهه / ربّه النوع
إلَهَة الحُب والجمال : وِنوس / إلَهه عِشق وزیبائی
إلَهیّ : خُدائی / یَزدانی / سُبحانی / ایزَدی / إلاهی / قُدسی
یا إلَهی! : بارِ خُدایا!
ألُوهِیة : بارِ خُدائی

اللاهُوت : الاهیّات / اِلَهیّات

الله : خُدا / خُداوَند /

خُداوَندگار / اِیزَد / یَزدان /

پَروَردگار / الله

الله جاب، الله خَد، الله عَلیه

العَوَض : باد آوَرده را باد

میبَرَد

والله! (قسَم) : بالله!

ألوَة (عُشْب الـ ~) : رادبو

آلَة / آلات : آلَت / افزار / ابزار

/ اوزار / ماشین (انج)

آلَة حاسِبَة : ماشینِ حَساب

آلَة کاتِبَة : ماشینِ تَحریر

آلَة موسیقیَّة : دَستگاهِ موسیقی

آلَة یَدَوِیَّة : دَست ابزار / دَست

افزار

آلِیّ : خودکار

آلِیَّة : ساز وکار / میکانیزم (نج)

إلی ... : به ... / سَرِ ...

أمبیر : آمپرسَنج

إمبِریالیّ : إمپریالیست (فر)

الإمبِریالیَّة : إمپریالیسم (فر)

إمبِراطور : شاهنشاه

إمبِراطُوریّ : شاهَنشاهی

إمبِراطُوریَّة : إمپراتوری

أمَرَ : فَرمودن / مِثال دادن /

فَرمان دادن

أمر / أمور : مَوضُوع / مَطلَب /

مَطالب / امر / امور / مَسئله /

مسایل

أمْر / أوامِر : فَرمان (معر) / (ج)

فرامین / دَستور / دَستینه /

دیکته (فر)

أمرٌ کِتابیّ : حُکمِ کتُبی

أمْر مَلَکیّ : فَرمان (معر) / (ج)

فرامین

أمیرٌ : شاهزاده / نُویان

أمیرَة : شاهدُخت

أمیرال : دَریاسالار

أمیریّ : دُولَتی

مَأمُور : رئیسِ کلانتری / کومیسر

(فر)

مَأمُور قِسم الشُّرطة : کلانتر
مَأموريَّة : مَاموريّت
مُؤتَمَر : کنگاش / کنفِرانس (فر)
مُؤتَمَر القِمة : کنگره سَران
مُؤتَمَر حِزبيّ : انجُمَن حِزبی
مُؤتَمَر عام : متینگ (انج)
تآمَرَ : تَوطِئه کردن / گاوبَندی کردن / تَبانی داشتن / تَبانی کردن / دَست بِیکی کردن / بَند وبَست کردن / دُوز وکلک چیدن / نان پُختن / ساخت وپاخت کردن
تآمُر : تَوطِئه چینی / تَوطِئه گَری / پُخت وپَز
مُتآمِر : دَسیسه کار / تَوطِئه چی / شریک فتنه / پُشت هَم انداز
مُؤامَرَة : تَوطِئه / بَند وبَست / قرار ومَدار / تَبانی
مُؤامَرة مُدبَّرة : تَبانی قَبلی
أمريكيّ : امریکائی

أمريكا : امریکا
أمريكا الجَّنوبيَّة : امریکای جُنوبی
أمريكا اللاتينيَّة : امریکای لاتین
أمْس : دِیروز / دِی
أمَلٌ : اُمّید / کام / اُمّیدواری
أمَلاً في أن ... : بِهَوای اینکه ...
يأمُلُ : تَمنّا داشتن / تَمنّا کردن
تَأمَّلَ : وِرَنگ کردن / وِرَنگیدن / اندیشه کردن / تعمُّق کردن / تفکر کردن / سَنجیدن
تَأمُّل : خود اندیشی / تَفکر
أمّ : نِنه / مادَر / مامان / عَزیز
أُم العِيَال : والده بَچِها / والده آقا مُصطفی
أمٌّ بِالرَّضَاع : مادَر رِضاعی
أمَام ... : جِلُو ... / پیش ... / در بَرابر
أماميّ : جِلُونی
أُمَّة / أُمَم : مِلّت / مِلَل
أمَّمَ / تأمِيم : مِلّی کردن / خَلَع یَد

أُمومة : مادَری
أُموميّ : مادَر سالاری
تأميم شِركات النَّفط : مِلّی كردنِ شِركتهای نَفت
أَمَّ / يَؤُمُّ : پيشْوائی كردن
إمَام : پيش نَماز
إمَام الجامع : إمامِ جَماعَت
إمَام الجُمعَة : پيشينِ نَماز
إمامَة : پيشْوائی
أَمَّنَ على : بيمه كردن
أَمَّنَ (~ المَكانَ) : تامينِ كردن / مُحكَم نِگَهداشتن
أَمن / أمانٌ : جَمعيَّتِ خاطِر / خاطِر جَمعی / سَر سَلامتی / ايمَنی / سامه
أَمْن الدَّولة : امنيَّتِ دُولَتی
أَمِنَ علَى : مُطمَئن بودن
الأَمَانة العامَّة : دَبيرِ كلّی
الأَمْن : امنيَّت / امنيه
الأَمْن الداخِليّ : امنيَّتِ كشوَر
الأَمين العام : سَر پَرستِ كل
تأمِين المُستقبَل : تامينِ آتيه
التَّأمين الصِّحّيّ : بيمه بِهداشتی
التَّأمين (~ على النَّفْسِ أو المُمتَلكات) : بيمه گُذاری / بيمه كردن
آمِنٌ : ايمَن
غَير آمِن : نا ايمَن
آمَنَ : ايمان آوَردن / اعتقاد داشتن
أمانَة : سپُرده / امانَتی / ابواب جَمعی
أمانَة سِرّ : دَبيرِ كلّی
أمنيّ : انتظامی / امنيَّتی
أمينٌ : راستكار / راد / درُست كار / امين
أمين الجامِعة : قائممقامِ دانشگاه
أمين السِّر : حضور نِويس
أمين الصُّندُوق : بايگان / صندوقدار
أمين مَخزَن : مُتَصدّی مَلزُومات

أَمِين عام: دَبیرِ کل
أَمِين عام الأمم المُتَّحدة: دَبیرِ کلِّ سازمانِ مِلَلِ متّحِد
أَمِين عام الجّامِعة العربيّة: دَبیرِ کلِ اِتّحادیه کشوَرهای عرَبی
أَمِينُ مَحفوظات: بایگان / ضابِط
أَمِين مَکتَبة: کتاب دار
إیمان: ایمان / اِرادَت
فِي أمان الله!: خُدا حافِظ! خُدا نِگَهدار!
مؤمِنٌ: معتقِد
مؤمِنٌ بالله: خُدا گِرای / خُدا پرَست
مؤَمَّنٌ علَیه: بیمه شوَنده
ائتَمَنَ: اعتماد داشتن / مُطمَئن بودن
ائتِمان: وَجه الضَّمانه / وَجهِ ضَمان
ائتِمان اقتِصادیّ: وَجه ضَمانِ اِقتِصادی
مُؤتَمَن: رازدار / دمساز / محرَمِ اسرار
أمَة: کنیز / کنیزک
أُمیّ: بی سَواد / بی دانِش
أُمیَّة: بی سَوادی
أمیبًا: آمیب (فر)
أُنبُوب: لُوله / نَیچَه / شوره / منگل / (طبّ) قُبُر
أنبُوب اختِبار: آزمونه
أنبُوبة بوتاجاز: کپسولِ گاز
أنّبَ: لیچار گفتن / ریچار بافتن / رکبی گفتن / سَرزَنِش کردن
تأنیب: سَرزَنِش / مَلامَت / گوشمالی
تأنیب الضَّمیر: سَرزَنِشِ وِجدان
أُنثَی: جنسِ ماده / جانورِ ماده
أُنثَی الکَلب: سگلاس
أُنثَويّ: مادین / زَنانه / مؤنَّث
أنوثَة: زَنانگی / زَنِیَّت
مُؤنَّث: مونَّث
أنثرُوبولُوجیا: اِنسان شِناسی

إنجلترہ : انگلستان
الإنجليزيّة (اللُّغَة ~) : انگليسى
إنجليزيّ : انگليس
الإنجيل : انجيل / مُژده نيكو / بشارَت درباره مسيح
إنجيل / أناجيل : خوشخَبَرى / خوشخَبَرى ها / مُژده نيكو / بشارَت
إندُونيسيّا : اندونِزى
الإنسَانيَّة : بشريّت / نوعِ بشَر / مَردُمى
آنسَة : دُوشيزه
أنيس : پَهلُو نشين
إنسَان : آدَم / تَنابَنده
إنسان العَين : مَردُمَكِ چَشم / حدَقه
إنسان الغاب : اورانگوتان / بوزينه دَست دَراز / مَيمونِ دِرَختى بُرنئو سوماترا
إنسانٌ آليّ : آدمَک
إنسَانيّ : اِنسانى / (طبع) بشَردوستانه
اِستَأنَسَ : رام كردن / سوغان كردن / اهلى كردن
مُستَأنَس : رام شُده / اهلى
اِستِئناف (مواصَلَة) : اِدامه
اِستِئنافٌ (~ قَضائيّ) : آستيناف / پژوهِش
اِستِئناف المُباحَثات : تَجديدِ مُذاكرات
اِستَأنَفَ (~ قَضائيًا) : پژوهِش خَواستن
اِستَأنَفَ (واصَلَ) : اِدامه دادن / اِدامه يافتن / از سَر گرفتن
الأنف والأُذُن والحَنجَرة : گوش وگلو وبينى
أنْفٌ : بينى / دَماغ
مُستأنِف : پژوهِش خَواسته
مُستأنَف ضِدّه : پژوهِش خَوانده
أنفلوَنزا : آنفلوانزا / چائيمان / چايمان / چايمون / گريپ

أنفلوَنزا الطّيور: آنفلوانزای مُرغی
أنفلوَنزا الخَنازير: آنفلوانزای خُوكی
أُصيبَ بالإنفلوَنزا: چائيدن / چائيمان كردن
تَأنَّقَ: شِيک كردن
تَأنُّق: خوش اندامی / بِيا وبرُو
مُتأنِّق: فُكلی
أناقَة: نَغزی / لطافَت / ريزه كاری / ظرافَت
أنيق: پُر براز / برازنده / خوش تِيپ / خوش پُوش / سيخال مُد / طَرح دار / شِيک (فر)
أنقَرَة: آنكارا
أنينٌ: فَغان / شِيوَن / نيوه / ويله
لأنَّ: بِعِلّتِ اينكه / زيراكه / چراكه / چون / چونكه
الآن: حالا / اكنون
آنيَة خزَفيَّة: ظروفِ چينی
أنَا: مَن (للتواضع: بَنده)

أنانيّ: از خود راضی / خود بِين / خود پَرَست / خود خَواه
أنانيَة: خود بِينی / خود پَرَستی / خود خَواهی / خود كامَگی
الأناضُول: آناطولی
أنت / أنتِ: تُو
أنتُم / أنتُن / أنتَ للاحتِرام: شُما
أوان: فَصل / مَوقِع / هَنگام
فِي الآوِنَة الأخِيرَة: تازگی
فی غَير أوَانه: بيگاه / نا بِهَنگام / شِتاب آميز / زودرَس / نارَس / پيش رَس
إناء: وَند / آوَند / ظَرف / بشقاب / كاسه / حُقّه
أوانٍ / آنيَة: دار وديزی / مَس وتَس
إناءُ فُخّاريّ: سُفالينه
تأنٍّ / أناة: سَنجِش / شِكيب / سَنجيدگی / لفت ولعاب / دقَّت / مُواظِبَت / دِلواپَسی
مُتَأنٍّ: با احتياط

تأنّی : لک لک کردن / طول دادن
تأهَّبَ : آماده شدن
تأهُّب : آمادگی / حاضری
مُتأهّب : مواظِب / گوش بزَنگ / هُشدار
الأهْل : خانمان / اهل / (ج) اهالی / کس وکار / قَومیّت
أهلُ الدُّنيا : زَمانیان
أهلُ السُّنَّة : اهلِ سنّت
أهلٌ لـ : سَررِشته / صَلاحیَتدار / ذیصَلاح / ذیصَلاحیت / شایسته / اندر خور
بلا أهْل : بی کس
مِن أهْلِ الجَنّة : مینوی / بهَشتی / (ج) بهِشتیان
مِن أهْل الدُّنيَا : جَهانی / دُنیائی
أهليَّة : صَلاحیَت / شایستگی / سزاواری / لیاقَت / استحقاق / سَررِشته
آهِلٌ : مَسکون / دارای جَمعیَّت
مَأهُول : آبادان / آباد / آدَمرُو
تَأهَّلَ : صلاحیَت داشتن / واجِدِ شَرایِط شدن
مُؤَهَّل : صَلاحیَتدار / ذیصَلاح / ذیصَلاحیت / شایسته / اندر خور / دارای شرایِطِ لازِم
مُؤَهِّل / مُؤَهِّلات : مَدرَک / (ج) مَدارِک
تَأهيل : نُوتَوانی / نوسازی / تَوانبخشی
التَّأهيلُ المِهنيّ : تَوانخانه
أهلاً! : خوش آمدَی! خوش آمَدید!
أوبرا : أُپرا
أوبريت : أُپرت (فر)
تَأوُّد : شِکنه / غربیله / خش وفش / کش وفش
تَأوَّدَت : ابرو آمَدن / چَشم وابرو آمَدن / قر آمَدن / قر دادن
ما يُقيمُ الأوَد : کرد وخورد / بخور ونَمیر

أوردُو (اللُّغَة الأوردِيَّة) : اُردو / زَبانِ اُردو
أوروبّا : فَرَنگِستان / اوروپّا
أوروبیّ : فرَنگی / اوروُپائی
أورج (آلة موسیقیَّة) : اُرگ
أوروُجوای : اُروگوئه
أوزبَکیّ : اُزبَک
أوزِی : بقلمه
أوقیَّة : اونس
أوکرانیا : اوکراین
الأوَّل : نُخُست / نُخُستین / اوَّلین / یکم / یکمین
أوَّلَ : تَفسیر کردن
أوَّل أکسید الکَربون : أکسید یک کربُن / مُنواُکسید کربُن / گاز زُغال
أوَّل أمْس : پَریروز
أوَّل قَطفَة : شاهچین
أولَئك : آنان
أوَّلاً بأوَّل : نُو بنُو
أُولُو الأمرِ : اولیا / مَصادر اُمور

أُولَویّة : اوّلیّت
أوَّلیّ : اوَّلیه
تأویل : تفسیر
من الأوَّل للآخِر : سَر تا سَر
أولِمبیّ : اِلمپیک (فر)
الأولِمبیاد : اُلمپیاد
أوَنطَة : بامبُول
إیوَان : طارَم / پشکم / پچکم / پیشخانه
أوَنطَجِی : چاخان / چاخان ویاخان / تَر دَست / شیَّاد / جوکر (انج)
آهِ مِن ...! : وای از ...!
تَأوَّهَ : آه کشیدن / آه از دِل بَر آوَردن
آه! (للتَّعبیر عَن الأَلَم) : واخ! آوخ!
آهَة : نیوه
أو (للتَّخییر) : یا
أوَی : منزِل دادن / بیتوته کردن
مأوَی : چار دیواری / نشیمَن / بودباش / پَناهگاه / جان پَناه

إیواء : اِسکان
أیَّدَ : تائید کردن
تأیید : تائید / تایید / حِمایَت
مُؤَیِّد / مُؤَیِّدون : هَوا خَواه / طَرَفدار / پُشتیبان / پارتیزان
إیدیُولُوجیّ : اِیدئولوژیک (فر)
إیدیُولوجیا : اِیدئولوژی (فر)
إیریَال : سَروَن / آنتِن (فر)
دراسَة الإیرانیات : ایرانشِناسی
آیس کریم : بَستَنی
إیشارْب : سَر انداز / دامنی / چارقَد / روسَری / لَچک / سنبوسه
أیض : سوخت وساز / میتابولیزم (انج)
أیضًا : هَم / نیز / بازهَم
إیطَالیّ : ایتالیائی
إیطَالیَا : ایتالیا
• أیکَة : بیشه / بوته / خاشاک
آلَ مَصیرهُ إلی ... : عاقِبَتِ او چُنین شُد که ...

آیِلٌ للسُّقوط : دَر شَرَف فرورِیخت
أیلٌ / أیائل : گوزن / مرال
کانَ مَآلُه أن ... : سَرانجام بدینجا کشید که ...
مَآل : منال / مآل
أیِمٌ / أیامَی : بیوَه زَن
أین؟ : کجا؟ کو؟
أینَما : هَر جا / هَر کجا
إیُون / إیُونَات : یون
مِن أینَ لَكَ هَذا؟ : از کجا آوَرده اِی؟
أیوَة (بِلَهجة طِهران) : آره / آری
آیَة / آیات : آیت / آیتها
أی (بِمعنَی) : یَعنِی
أیّ؟ (أیُّهما؟) : کدام؟ / کدامین؟
إیَّاكَ! : زنهار! زینهار!

ب

باذِنجان : بادمجان / بادنجان (معر) بادنگان / پاتشگا

باراشُوت : چترِ فرود / چترِ نَجات

بارکیه : پارکه (فر)

بَارُوكة : کلاه گیسی

بارُود : باروت

بازاهَنج : پاژنگ

بازِلت (حَجَر الـ ~) : بازالت / سیاسَنگ

باص : اتوبوس

باقَة : دَسته / (ج) دَستَجات

باقة وَرد : دَسته گُل

بالون : بادکنک / بالن (فر)

بالیه : بالِت / بالِه (فر)

بانوراما : دور نِما

بانجو : چرس

بانیُو : تَنشُوی / وان حَمَّام

بَبر : بَبر

بِبرُونة : پَستانک دار

بَبَّغاء : توتی / طوطی / نال

بَتَّ : مثال دادن / مقرَّر داشتن / تصمیم گرفتن / رای دادن / رَفع کردن

باتّ : بات / بَتّی / جَزمی / قاطِع / قَطعی / دَندان شِکن / ضرس قاطع

انبَتَّ عن : از ... جُدا شدن

باترون (للتفصیل) : اُلگُو

بَتَرَ : بُریدن / قَطع اندام کردن / گرد شِکن کردن / قَلَم کردن

بَترٌ : بُریدن / قَطعِ عُضو

أبتَر / مَبتور : بریده

بِترول : نَفت

بِترولیّ : نَفتی

بترُوکیماویّ : پتروشیمی

بَوتَقة : بوته

بَتَلة : گُلبَرگ

بِتلُّو : گوساله

بَتول : باکره / بَتول / بالِست / پاکدامن

بَثَّ : پَراکندن / پَراکنی کردن / فَرا فِرستادن

بَثّ : پَخش / پَراکنی / مُخابره / اِرسال

بَثّ الشّائعات : شایعه پَخش کردن / چو انداختن / هو کردن

بَثّ الفُرقة : بِهَم زدن

البَثّ الإذاعیّ : پَخشِ رادیویی

البَثّ التلفِزیونیّ : پَخشِ تلویزیونی

بُثرَة / بُثور : آبدانک / پس وازنک / زگیل / تاول / پینه / جُوش / کک ومَک / ککمَک

انبَثَق من : از ... ناشِی شدن

انبِثاق : تَرکش

بِجح : چَشم دَریده / چَشم سَفید / پیه / گُستاخ / لق / وَقیح / بی رُو / پُر رُو / دَریده / دُم دار

بَجاحة : گُستاخی

تَبَجَّحَ : یک دُوکردن / یک ودُو کردن / یک بِدُوکردن / یکی بِدُوکردن

تَبَجُّح : لاف دِلیری / پَهلوانِ پَنبه / دلیر دُروغی

أبجَدیّ : اِلفبائی

أبجَدیَّة : اِلفبا

بجَعة : دجاجه / قو

بَجَّلَ : تَجلیل کردن

تَبجیل : نیایِش / احترام / تکریم / تقدیس / سِتایِش

مُبَجَّل : جَنابِ ...

بَحبُوحَة العَیش : چرچرِ راه انداختن / فَراخی / گُشایِش

مبحوح (صَوت ~) : گرفته

بَحْت : بی غَش / سارا / خالص / صافی / سَره / صِرف

بَحَثَ: جُستن / پژوهیدن / کنجکاوی کردن / سُراغ بَرداشتن / سُراغ گرفتن / سَروگوش آب دادن
بَحَثَ عن حَلّ: چاره جُستن
البَحثُ عن حَلّ: چاره جوئی / چاره سازی
باحِثٌ (دارِسٌ): مُحَقِّق
باحِثٌ عَن: جُوینده / کنجکاو
بَحْث: جُستجُوئی / کنجکاوی / کاوِش
بَحثًا عن ...: دَر سُراغِ ... / پِی ... / پَسِ ... / واپَسِ ... / دُنبالِ ...
البَحث الجنائیّ / المَباحِث الجنائیَّة: بازجُوئی جِنائی
البَحثُ عَن عَمَلٍ: کار پَیدا کردن
تَباحَثَ: مُذاکره کردن / مُباحَثه کردن / کنکاش کردن
مَباحِث: آگاهی
مَباحِث أمن الدَّولَة: کارآگاهی امنیّتِ دُولَتی
مُباحَثات سِرِّیَّة: مُذاکراتِ مَحرَمانه
بَحْرٌ: دریا
البَحْر الأبَیض: دَریای سَفید
البَحْرُ الأحمَر: دَریای سُرخ
أبحَرَ: کشتی رانی کردن
إبحار: مَلوانی
بَحّار: جاشو / دَریانَوَرد / مَلوان
البَحْر المُتَوَسِّط: دَریای مِدیتِرانه / مِدیتِرانه
البَحریَّة (القواتُ ~): نیروی دَریائی / بحریّه / ناوگان
بُحَیرَة: دَریاچه / (طج) کولاب / کول
بُحَیرَةُ مِلح: شوره زار / نمکزار
تَبحَّرَ: بِآب رسانیدن / تُو بَحرِ ... رَفتن / تُو نَخِ ... رفتن
مُتَبحِّرٌ: آگاه / متبحر
بَحْرِیّ: دَریائی
تَبَختَرَ: لُنجیدن / خَرامیدن / چَمیدن

بَخَّ : فَشاندن
بَخٌّ : فَشانی
بخ! (للتَّخويف) : پخ!
بَخَّاخة : آب پاش / آب پَخش کن
بُخار : بُخار / دمه / مه
بَخَّرَ : چاخان کردن / بُخار کردن / تبخیر کردن
بَخُور : سپَند / اِسپَند
تَبَخَّرَ : تبخیر شدن / بُخار شدن / بر باد رفتن
مَبخَرة : بُويدان / مَجمَر اسپَند
بُخل : خَسيسی / چس خوری
بَخيلٌ : تَنگ چَشم / نَخور / جوکی / خَسيس / چس خور / کنس / کم خَرج / گِران کِیسه / گِران جان
بَدَأَ (~ الشَّیء) : شرُوع شدن / آغاز شدن
بَدَأَ (~ شَيئًا) : شرُوع کردن / آغاز کردن
بَدَأَ في ... : بپا شدن / شرُوع کردن / آغاز کردن / سَر آغاز کردن / دَر آمَد کردن / دَر صدَد بَر آمد که ... / بنای ... گُذاشتن
بَدْء : آغاز / ابتِدا / بَدو
البَدء مِن جَدید : از سَر گرفتن
بِدايةً / في البِدايَة : دَر آغاز / دَر اِبتِدا / بَدوًا
بَدَأَ العَمَلَ : روی کار آمَدن
ابتَدِینا! أوَّل القَصیدة ... : اولَش شُد!
بِدائيٌّ : ابتِدائی / بدْوی / پیشین / اولّیه
مُبتَدِئ : تازه کار / نوچه / خام دَست / جُوجه مَشَدی / نُو رَس / ناشی
مُبتَدأ : مُسنَد الیه
مَبدأ (مَنشأ) : خاستگاه / (طج) بَرامَد
مبدأ / مَبادِئ : شالوده / قاعده / اصل / (ج) اصول / مِعیار /

مَبدَئیّ / ابتِدائیّ: مُقدِّماتی / اوّلیه / آمایشی / تدارکی / پستائی

بِلا مَبدَأ: هُرهُری / هرهُری مَذهب

بُد: چاره / گُریز

لابُد: بایَد / خواهی نَخواهی

بَدَّدَ: گُم کردن / از دَست دادن / باد دادن

بَدَّدَ الوَقتَ: یللی کردن / یللی وتللی

تَبَدَّدَ: زدُوده شُدن / پَراکندگی کردن / از هم پاشیدن

استَبَدَّ به ...: دَست یافتن / دَست اندازی کردن

استِبداد: استبداد / استبدادیه / حُکم استبدادی / جور / تفَرعُن

الاستِبداد: دیکتاتوری

الاستبداد بِالرَّأی: حَرف یکی بودن

مُستَبِدّ: جابر / خودکامه / مُستَبِد / ظالِم

البَدر: پُر ماه / چراغِ خُدا

بادَرَ: پیشقَدَمی کردن

بادِرَة / بَوادِر: علامَت / علائم

مُبادَرة: ابتِکار / اِقدام / پیشقَدَمی

مُبادَرة سَلام: ابتکارِ صُلح

بَیدَر: خَرمَن

بَدرُوم: زیر زَمین

بُودرَة: خاکه / سوده / گَرده / پُودر (فر)

بُودرَة خُدُود: سُرخاب

أبدَعَ: آفَریدن

ابتَدَعَ: آفَریدن

بِدعَة: نو آئین / مُدِ زود گُذَر / هوَس

مُبدِع: افرینَنده / خالِق

إبداعٌ: افرینِش / خالِقیَّت / خَلاقیَّت / نُوین گِرائی / نو گِرایی

إبداعیّ : بِدعَت آمیز / ابداعی / بِدعَت گُذارَنده / افرینی / نُوین گِرا / نوگِرا

بَدَل : آلِش / آلیش

بَدَل السفَر : فَوق العاده سَفَر

بدلاً مِن : بِجای ...

بَدیلٌ : بَدَل / علی البَدَل / یَدَکی

تَبادَلَ : مُبادَله کردن

تَبادُل : مُبادله / تبادُل / پایاپای

تَبادُل الاتّهامات : اتّهام زَنی مُتَقابِل

تَبادُل السَّندات التِجاریَّة : سُفته بازی

تَبادُل المُجرِمین (اتّفاقیَّة ~) : مُبادَله جِنایَتکاران (قَرارداد ~)

تَبادُل المنفَعة : نان بِهم قَرض دادن

تَبادُل أسرَی الحَرب : مُبادَله اسیرانِ جَنگی

تَبادُل تِجاریّ : پایاپای تِجارَتی

تَبادُل إطلاق النّار : تیراندازی از دُو طرَف

تَبادُل وِجهات النَّظَر : تبادُلِ نظَر کردن

تَبادُلیًا / بالتَّبادُل : مُتناوبًا

تَبَدَّلَ : دِگرگُون شدن

تَبدُّل : تحول / دِگرگونی / تغییر

تَبدُّل الأحوَال : فَراز ونشیبِ زِندگی

مُتَبادَل : مُتقابِل / دو سَره / دُو طرَفه / دُو طرَفی / دُو جانبه / دُو پوشه / ذو جنبتَین / دو سُویه

استَبدَلَ : جا بِجا کردن / جایگُزین کردن

بَدّال : پِدال (فر)

بَدَن : تَن / تَنه

بَدانة : فَربِهی / چَربی / برکت

بَدینٌ : فَربه / تگَل / تگلو / تگلی گروار / گنده / شَحیم / لَحیم / سلُمبه

بَدِینٌ وقَصیر : خپَله / کپَل / کوفته قلقلی
بَدِینٌ وکَسُول : شَحم ولَحمی
بدَهِیةٌ / بَدَهِیاٌت : واضحه / (ج) واضحات
بَدیهة : بی درَنگی / فَوریَّت / بی واسطگی / بی فاصلگی / آگاهی / حضور ذهن
بَداهةً / مِن البَدَهیّ : بداهتاً / بالبداهه
بَدَهِیّ : بی چُون وچرا / بی بر وبرگرد / بر وبرگرد نَدارَد / بی پُرس و واپُرس
بَدَا (لاح) : بِنَظر آمَدن / ظاهِر شدن
یَبدو أن ... : بِنَظر می آید که ...
تَبدّی : پَدیدار شدن / بیرون آمدن
علی ما یَبدُو : ظاهرا / چُنین می نمایَد که
إبداء : ابراز / إظهار

بَداء : عِیانی
أبدَی : ابراز کردن / إظهار کردن
أبدَی رأیَه : انگشت گُذاشتن
بَدَوِیّ : بیابان نِشین / بیابانگرد / صحرا نِشین / بادیه نِشین
البادیَة : بیابان / کویر / دَشت / هامون / بِید / صَحرا
بَداوَة : بیابان نِشینی / صحرا نِشینی / بادیه نِشینی / بیابانگردی
بَذَرَ : برزیدن / نشا کردن / نشاختن / نشاستن
بَذْرٌ : بذر کاری / وَرز / نشا کاری
بَذر البُذُور : تُخم افکندن / تُخم پاشیدن / تُخم ریختن
بِذْر الکِتّان : زعیر
بِذْر الکَراوِیَة : زینیان
بِذرَة : تُخمَک / تُخمه / برزه
بَذَّرَ : خَرج اتیناکردن / نفله کردن / آفتابه خَرج لَحیم کردن
مُبَذِّر : باددَست / وِلخَرج

تَبذیر: اِتلاف / باد دَستی / خَرج تَراشی / برج / ریخت وپاش

بَذْلُ الجَهد: کوشِش / دَوَندگی

بَذَلَ جَهدًا: کوشیدن / تَلاش کردن / دَست وپا کردن

بَذَلَ جَهدًا دونَ طائل: یاسین خَواندن / یاسین در گوش خَر خَواندن

بَذل الرُّوح: جان بازی

بَذَلَ النَّفس والنَّفیس: جان ومال را فِدا کرد

بَذلة: یکدَستِ لَباس

ابتَذَلَ: نَنگین کردن / بَد استعمال کردن / بَد بِکار بردن / بَد رَفتاری کردن نِسبَت به / سوء استفاده کردن از / ضایع کردن

تبَذَّلَ: جُفت وتاق کردن

تَبَذُّل / ابتِذال: بیمَزگی / بیاتی / پیشِ پا اُفتادگی / ابتذال / کاچول

مُبتَذَل: قباسه چاکی / پیش پا اُفتاده / رَکیک / مُبتَذَل / پَست / مَعمولی / همه جائی

بَذاءة: زَبان دَرازی کردن / زَبان راندن / فَحّاشی (~ کردن) / هتّاکی / بَدگُوئی

بَذیء: هتّاک / بَدگُو / بَد زَبان / بَد دَهَن / زَبان سُرخ / گُستاخ / لق / رَسوا / بی رُو / پُر رُو / دَریده / دُم دار

بَرَأَ (شُفِیَ): پا گرفتن

أبرَأَ ذِمَّتَه: بَری الذمَّه کردن

إبراء: مُبارات

بَراءَة: برائَت / مَعصومیَّت

بَراءَة اختِراع: حقِّ ثَبتِ اختراع

بَراءَة ذِمَّة: رَسیدِ مفاصا / بَرائَت / پاکی / تبرِئه

بَرَّأَ / تَبرِئة: بَری کردن / اِثباتِ بیگُناهی کردن / مبرّا کردن

بَرِئَ من المسؤُولیَّة: پَس بَر آمَدن

بَریء: بَریئی / مَعصوم

تَبَرَّأ من : رَدّ کردن / إنکار کردن / عاق کردن / از خود ندانستن / نَشناختن
البَرازیل : برزیل
البَرانِس (جِبال ~) : پیرنه (کوه های ~)
تَبَرُّؤ : تَبَرّی / نَفی / إنکار / رَد
بَرابریز : شیشه جلوی اتومبیل / شیشه جِلُو خودرو / شیشه مُحافِظِ باد
بَربَریّ : وَحشی / بَرَبَری
بَربَریّة : وَحشیگری / دَد ودام / بیرَحمی
البُرتُغال : پُرتُقال
بُرتُغاليّ : پُرتُقالی
بُرتُقال : پُرتَقال
بُرتُقاليّ : نارَنجی / پُرتَقالی
بارثيّ / البارثيّون : پارتی / پارتیان / اشکانیان
بارِجة : ناوِ توپدار
بُرج / أبراج : بُرج / بُرجها
بُرج الحَمَام : بُرجِ کبوتَر / کبوتَرخان
بُرجُ المُراقَبة : بَرجِ دیدبانگاه / برجِ دیدبانی / بُرجِ مُراقبَت / بُرجِ نِگهبانی
بُرج النُواقیس : بَرجِ زَنگها
بُرج تَقوِیَة البَث : آنتِن (فر)
بُرجٌ عاجیّ : بُرجِ عاج
برُوجي : زَرنا / سُرنا / کرنا / ناقور / برغو / بوق / شیپور
تَبَرُّج : زیوَر کَشی
تَبَرَّجَت : خود را آراستن / آذین بَندی شدن / گُل کردن / زیوَر بستن
مُتَبرِّجة : زیوَر بَسته
البُرجُوازِیّة : بورژوازی (فر)
بُرجُوازيّ : بورژوا (فر)
بَرجَل : پرگار (معر) / دائره کش
البَارِحة : دیروز / دی
بَراح (اِسم) : فَراخی / گُشایِش / وسعَت

بَراح (صِفة) : فَراخ / فَراخناک / گُشاد / شايگان / جا دار / دَراندشت / وَسيع
مُبَرِّح : رَنج آوَر
بَرّاد الشّاي : كترى (انج)
بُرادَة : داشخار / سونش / قراضه
بَرَدَت نارُه : دِل خُنَک شُدَن
بَردَقُوش : گُلپَر
بَريد : پُست (فر)
بَريد مُستعجَل : پُستِ دُو قَبضه
بَريد مُسجَّل : پُستِ سِفارِشى
البَريد الإلكترونيّ : پُستِ إلكترونيک
مَكتَب البَريد : پُستخانه
بارِد : سَرد
البَرَد : تگَرگ / شَبنَمِ مُنجمِد / گَچِک / بَرفَک / لشک
بَرَدَ : باد خوردن
مُبَرِّد : دماتاب / خُنَک كنِ بخارى / كولَر (انج)
برود : بى علاقگى
برود جِنسيّ : بى ميلى جِنسى
برودة : سَرما / سَردى
مِبرَد : سان / سُون / سوهان / سوهون / صُحون
مِبرَد الأظافِر : سُوهانِ ناخُن
بَردَعَة : آدرم / پالان
البَردِي (وَرَق ~) : بَردى / ورَخت كاغَذ / پاپيروس (فر)
بَردِي (نَبات الـ ~) : جگَن / زنبقِ زرد / سعد كوفى
البِرّ : خَير خواهى / نِيک خواهى / نَوع پرَستى / سَخاوَتمَندى
بارّ : پرهيزكار / نيكوكار
البَرّ : خُشک / زَمين
بَرِّيّ (غير بَحريّ) : خاكى / بَرّانى / دَشتى
بَرِّيّ (بالبرِيَّة) : وَحشى / خودرو / رام نشُده
بَرًّا وبَحرًا : دَر دَريا وخُشكى
البَرِّيَّة / البَراري : بيابان / صحرا

إبرارٌ جَوّيّ: فروريزى هَوائى
برّاوى: ناسازگار
بَرّاني (عُملَة ~): شَهروَا / قلاب / مُتَقَلِّب / قلابى / جَعلى / مجعول / غلفتى / جا زده / ساخته / ساختگى / ناسَره
بَرَّرَ: تَوجيه كردن
بَرَّرَ مَوقفَه: تَوجيه مَوضِعگيرى كرد
تَبرير: تَوجيه
شُغلُ الإبرَة: كانوا (فر)
مُبَرِّر: انگيز / انگيزه / باعث / عِلّت / جِهَت / وَجه / داعى / مُوجِب
مُبَرَّر: مَجوز
بَرَزَ (ظَهَرَ): پيش آمَدن
أبرَزَ / إبراز: إرائه دادن / عَرضه داشتن
بارَزَ: دوئل كردن
مُبارَزة: شَمشير بازى / جَنگـ تَن بتن / دوئل (فر)
برُوز (ظُهُور): طلُوع
بارِز (مُتَمَيِّز): شاخِص
بارِزٌ (مَرموق): والا مقام / هُوَيدا
بارِزٌ (ناتىء): بَرجَسته / بَر آوَرده / بر آمَده / قلنبه / لبه دار
بُراز: ان / گيخال / ريخ / گُه / ككه / مَدفوع / پَس مانده / فَضله / زَوائد
برُوز (نتُوء): بَرآمدگى / بالا رَفتگى / بَرجَستگى / شِكم / صُعود / كنگره / ناغول / وِند / دَندانه / قوزَگ / كوهه / دِيواره / لفاز
بَرزَخ: تَنگه خالى / بَرزخ / باريكه
بَرسِيم: علَف يونجه / يونجه / شَبدَر
بَرشِلُونَة: بارسِلون (فر)
بِرشام (خِتم): پلمب
بِرشَمَ (خَتَمَ): پلمب كردن
البرَص (مرَض ~): خوره

أبرَص: پیس / پیسان
بُرص: مارمولک خانگی
بَرطَل: رشوَه دادن / دُم ... دیدن
بَرطَمَ: زمزمه کردن / وزوزکردن / من من کردن / منگ منگ کردن / نق زدن / نق نق کردن / نقه زدن / زیرِ لَب حَرف زدن / قر زدن / غر زدن / غره زدن / قرقرکردن / غر غرکردن / لُندیدن / لُنده زدن / لند ولنده زدن / من من کردن / جَویده سُخَن گفتن
بَرطَمَة: زمزِمه / قر ولند / لند لند / من من / غرغر / سُخَن زیرِ لَب
بَرطَمان: پشتو
بَرَعَ: دَست داشتن / عرضه داشتن / دَر آستین داشتن / زیر چاق شدن
بارِع: چیره دَست / چابُک / زَرَنگ
بَراعَة: چابُکی / پیشه وَری / استادکاری / تَفَنُّن
تَبَرَّعَ: اِعانه دادن
تَبَرُّع: دَهِش / هم بَخشی / هَمکاری وکمک / اِعانه / سَهم
مُتَبَرِّع: هِبه کننده / واهِب / بخشَنده / دهَنده
بُرعُمَة: گُلیچه / جَوانه / جونه / شِکوفه / غُنچه
تَبَرعُم: تندِش
بُرغُل: افشه / بلغور (معرا)
بَرغُوث: کک / کیک
برُوفِیل: نیم رُخ / نیمچهره
اِبریق: قوری / آب وَند / آفتابه / آب ریز
بارِقَة: بارِقه / ابیز / جرقه / تتق / ژابیژ / اخگر
بَرّاق: وِرَخشان
بَرق: ابرنجک / تندَر / ورَخش
بُرقُع: رُوبَند / روپوش / نیمه

بَرقُوق: آلو / گوجه
بَرقية: کپیه / تلگرام (فر)
بَرقية تَهنِئة: تِلگرافِ شادباش
بَرقية عَزاء: تِلگرافِ تَسلیَت / تَسلیَت نامه
بَريق: دِرَخش / دِرَخشانی / فرُوغ / جلوَه / شعشعه
البَريق المَعدنیّ: لعاب / (عم) لاب
بَيرَق: پَرچَم / سَنْجاق
بُركان: آتش فَشان
بِركَة: سَلخ / استخر / استلخ / آبگاه / گوداب / برم / کولاب / لیلو / تالاب
بَرَكَة: برَکت
بِركة كَبيرة: آب بَندان
تَبَرُّك: برَکت خواهی
لا بَرَكةَ فيه: بی نَمَک
مُبارَك: فَرُّخ / فَرخُنده / خُجَسته
مَبرُوك / فيه البَرَكة: مجرَّب
البَرلَمان: مَجلس / پارلمان (فر)

بَرّمائیّ: دُوزیست / ذُوحَیاتَین / زَمینی دَریائی / دو جِنسه / خاکی وآبی
إبرام اتِّفاقيَّة: اتّفاق کردن / باهَم شدن / پَیمان بَستن
تَبرُّم: لندلند / غرغر / بی تابی / بی حوصلگی / بی صَبری / نا شِکیبائی / بی طاقَتی
مُبرَمٌ: قَطعی / غیر قابلِ فسخ / غَیر قابلِ بَرگَشت
بَرمِيل: بشکه / چلیک
بَرمِيل النَّفط: بَشکه نَفت
تَبرَّمَ: ژَکیدن / غرغر کردن
تَبرُّم: نارضایَتی
بَرنامَج: بَرنامه / پرگرام
بَرنامَج الإصلاح الاقتِصادیّ: بَرنامه اصلاحاتِ اِقتِصادی
بَرنامَج تَنفيذیّ: بَرنامه اِجرایی
بَرمَجيّات software: نَرْم افزاری
البَرامِج المُوَجَّهة: بَرنامه های زَبانِ خارجی رادیو

بَرمَجة : بَرنامه ریزی / بَرنامه
نویسی
بُرنیطَة : شاپو (فر)
بُرنُس : شنِلِ سَفید / آبدَست /
یلمه / تیلسان / قَطیفه
بُرهَة : لَمحه
بُرهان : گُواه / نِشانه
بَرهَنَ : نِشان دادن / معلوم کردن
/ ابراز داشتن / موجب شدن /
بَرانگیختن
برواز : قاب
بروتِستانتیّ : پروتِستان
البروتِستانتیَّة : آئینِ پروتِستانت
برُوتوکُول : پیوَند نامه / مُقاوِله
نامه
بروتِین : پروتئین
برُوجِکتور : پَرتُو افکن
بروستاتا : پرُستات / پروستات
(فر)
برُوسیا : پروس (فر)
برُوش : سَنْجاق

برُونز : برُنز / برُنزی / برنگ
برونزیّ : برُنز / برُنزی
تَباریَ : رقابَت کردن
مُباراة : مُسابَقه
مُباراة العَودة : مُسابَقه بَرگَشت
مُباراة نِهائیَّة : فینال (فر)
مِبرَاة / بَرَّایَة : قَلَمتَراش
بریطانیا : بریتانیا
بَریزَة (کَهرباء) : گیرِک / پریز
بَزبوز : سَرِ شیلَنگ
أبزاریّ (عَطَّار) : ادویه فروش /
مازار / دواچی
بَزرَمیط : لَجَن / دُو رگه / بَد
نژاد / بَد نِهاد / بَد رگ / بَد
اصل / جُلَّب / ناکس / نا مَرد
/ پَست
اِبتَزَّ / اِبتِزازٌ : باج گرِفتن / حیف
ومیل کردن / دَندانِ ... شُمُردن
/ دندانهای ... شُمُردن
بِزّ الرَّجل : قوزَک پا
بِزَازَة : پِستانَک

بُزَّة: کت وشِلوار / یکدَستِ لَباس
بَزَّ (فاقَه): چربیدن / رو دَست بالا آمَدن / بَرتَری داشتن بَر / بهتَر بودن از / تفوّق جُستن بَر
مُبتَزّ: اخّاذ / قلدرِ باجگیر
بَزَغَ: بَر آمَدن
بزُوغ: طلُوع
بَسبَسَ (للقِطَط): پیش کردن / پیشت کردن
بَسبَسة (للقِطَط): پیش پیش
بُستان: چَمَن / باغ (باغها / باغات) / بوستان / مَرغزار / گلزار / گُلِستان / گُلگَشت
بُستان صَغیر: کرزه
بُستانیّ: گُلچین / باغبان / بُستان پیرا
بَستَنَة: باغچه بَندی / گُلکاری
مُبستَر: پاستوریزه (فر)
مُبتَسَر: نا بهَنگام / نارَس / پیش رَس / زود رَس

باسُور / بَواسِیر: قرقری
مَریض البَواسِیر: بواسیری
بَسَطَ: گُستردن / فَرش کردن
بِساطٌ: رفرَف
بِسَاط (سَجَّادَة): قالی / فَرش / تُرنجی / تخته فَرش / جاجیم
بِسَاط التَّشریفة: پا انداز
البُساط أحمدِی: راستا حُسینی
تبَسُّط: راستا حُسینی
بَسیط (بِلا زَخارِف): بی پیرایه / ساده / لُخت
بَسیط / مُبَسَّط: ساده / یک رَنگ / سَر دَستی
تَبسیط: آسانی کردن
مَبسُوط (سَعیدٌ): فَرُّخ / فَرخُنده / خوش حال / خوش دِل / خوش وَقت / دِلشاد / دِلگُشاد / سَرخوش / سوگور وملنگ / فَرَحناک / شاد / شادان / شادمان
اِنبِساط: بدَندان خوش آمَدن

مُنبَسِط: گُشاد / کفه / هموار / تخت
بَسکوت / بَسکَویت: کلوچه خُشک / بیسکویت
باسِل: دِلیر / صَفدَر / نیو
بَسالَة: دِلیری / رَشادَت / بَهادُری / شَجاعَت / دِلاوری
استِبسال: جان بازی
استَبسَلَ: جِگَر داشتن / تُو دِل شِیر رفتن / رُو داشتن / رُو شدن / زَهره داشتن
ابتسامة: خَنده / لَبخَند / نُوشخَند
ابتَسَمَ: لَبخَند زدن
باسِم: ابروگُشاده
تَبَسَّمَ: نِیش باز شدن
مُبتَسِم: نِیم خَنده
مِبسَم: مشتوک
البَسمَلَة قَبلَ الذَّبح: بسمل کردن
بَشَّرَ: بِشارَت (کردن / آوَردن / دادن / داشتن)

بَشرَة: چرده / بَشره
بُشرَی / بِشارَة: نَوید / مُژدَه / بِشارَت
بَشیر: جلو دار / جارچی / قاصِد / طلایه دار
مُبَشِّر: بشارَت رَسان / جِلُو دار / قاصِد
بَشَرَ / بَشَّرَ: رَنده کردن
مِبشَرَة: رَنده
بَشَر: آدَمها / آدَمان
بَشَرِیّ: اِنسانی
البَشَرِیَّة: بشریَّت / نوعِ بشَر / مَردُمی
بَشائِر: تباشیر
بَشائر المحصُول: سَبزه
باشَرَ (جامَعَ): گائیدن / جالِش کردن / دخول کردن / دنگ انداختن
مُباشِر: مُستقیم
مُباشِر (علَی الهَواء): زِنده
مُباشَرة العَمَل: مُباشِری

مُباشَرة (جِماع) : جالِش / مُراوَده / مُقاربت
مُباشَرَةً : راست / يكراست / سَر زَده / عَدل
بَشّ / بَشاشة : نيش باز شدن
بَشِعٌ : زشت / بَدگِل
بصُورَةٍ بَشِعة : بِطَرزِ فَجيعى
بَشكير : حَوله حمّام / قَديفه
بَشوَرَة : تَخته پاک کن
بَصبَصَ : چَشم چَرانى كردن
بَصبَصَة : چَشم چَرانى
بِصبَاص : چَشم چَران
أبصَرَ : ديدن
بَصَرٌ / إبصَارٌ : بينائى / ديد / نظَر / چَشم وچار
بَصَرِيّ : ديدگَر / چَشمى / ديدارى / ديدى / بصَرى / باصِره اى
البَصَرِيّات (علم ~) : نور شِناسى / عِلمِ روشَنائى / عِلمِ بينائى / فيزيک نور / اُپتيک (فر)

بَصيرٌ : بينا
بَصيرَة : بَصارَت
بَصَقَ : تُف كردن
بَصَل : پياز
بَصَل أخضَر : پيازچه / تَرِ پياز / تَره پياز / پيازِ خام
بُوصلَة : قُطب نِما / قِبله نِما
بُوصلة بَحريَّة : قُطب نِماى دَريائى
بَصَمَ : انگشت گُذاشتن
بَصمَة / بَصْمات الأصابع : اثَرِ انگشت / اثَرِ انگشتان
بَضّ : تَر / رَطيب / سِيراب / سِيرابى / آبدار / شيره دار / شاداب / پُر آب / بارانى
بِضاعَة / بَضائع : كالا / كالاها / جِنس / (ج) اجناس / مال التِجاره / مالِ تِجارَت
بِضع : اندک / اندكى از / چَندتا / قَدرى / تِعدادى
مِبضَع : نيشتَر

انبَطَحَ أرضًا : دَمر اُفتادن / دَمرُو افتادن / دَرازكش كردن
بَطّيخ : طالِبی / هِندُوانه / لاعوره
بطّاريَّة : باتَری / باطَری (انج)
بطّاريَّة مِدفَعية : آتَشبار
بَطريَرك : پاتر
بَطريَركيَّة : پاترگاه
بَطريق : پنگوئن (فر)
بيطار : دام پزشک
بَطارِخ : تُخم ماهی / اشپل / بذر / جرم
بَطَشَ : اُزبک شدن
بَطشٌ : اشتلم / ستَمگَری
بَطّ : اُردک / مُرغابی
بَطاطا : سیب زَمینی شیرین
بَطاطِس : سیب زَمینی / یارالماسی / یرالماسی (تر)
بِطاقَة : تَعرفه
بِطاقَة الدَّعوَة : دعوَت نامه / رُقعه دعوَت
بِطاقَة السِّعر : بَرچَسب
بِطاقَة الهُويَّة : سِجِل
بِطاقة انتِخابيَّة : تَعرفه انتِخاباتی
باطِلٌ : كان لم يكن / نول / منفی / ملغی / باطل / بلا اثر / صفر / پوچ
بِطالة : بیكاری / (طج) كَم بضاعتی
بَطَلٌ : قَهرمان / پَهلُوان / گُرد / یل
بَطَلٌ زائفٌ : پَهلُوان پَنبه
بطُولة : قَهرمانی / پَهلُوانی / گُردی / مسابقه قهرمانی
أبطَلَ : خنثی كردن / وارُوَش را زدن / وِرد وارُو خَواندن / قَلَم كشیدن / قَلَم زَدن / خَط زَدن / لَغو كردن / نَقض كردن / باطِل كردن / اِلغا كردن / موقوف كردن / كار شِكنی كردن
أباطيل : مزخرفات (ج)
إبطال : فَسخ / لَغو / كار شِكنی
إبطال السِّحرِ : باطِل سِحر

بُطلان : سَنَدِ پوچ / بُطلان / بی اعتباری / نیستی / عدَم / پوچی
تَبَطُّل : یللی کردن / یللی وتللی / تَن آسائی / بیکاری / تَنبلی / بطالَت / بیهودگی / کند ذِهنی
مُش بَطّال : بدک نیست !
باطِن : دُرون
باطِنیّ : شِکمی / بَطنی / دُرونی
بِطانَة (حاشیَة) : همراهان / دَور وبَر / اطرافیان
بِطانَة (دَهان داخِلِیّ) : بتونه / بطونه / زمینه سفید
بِطانَة الرِّداء : استر
بَطّانیَّة : پَتو / رُوی انداز
بَطْنٌ : شِکم
بَطن (عَشیرة) : خاندان / دَسته
بَطَّنَ (دهان) : بتونه کردن
بَطَّنَ الرِّداء : استر کردن
بُطَین : شِکمچه / مَغز
بَطِنٌ / بَطِین : زِیر شِکمی / شِکمُو
بَواطِن الأمور : خَفِیّات (ج)
فی الباطِن : باطنًا
مُبَطَّن / له بِطانة : استردار
مَبطُون : بَنده شِکم / لتنبار / پُر خوار / چرد / دله / دله دُزد
أبطأ : کند کردن / آهَسته تَر کردن
بطء : لفت
بَطِیء : کند
بَطِیءٌ فی عمَله : فس فس کار
تَباطأ / تَباطؤ : کند کردن / مس مس کردن
البَظْر : چوچوله
بُعبُع : لولو خَرناس / لولو خُور خوره / لولو سیاه
بَعَثَ : فِرستادن / گُسیل کردن / اِعزام کردن
بَعَثَ علی ... : موجِب ... شدن
بُعِثَ : جان گرفتن / زنده شدن
بَعْث : نو زایش / تجدیدِ حیات / تَوَلّدِ مُجدّد / زِندگی مُجدّد
البَعْث : رَستاخیز

باعِث / بَواعِث : مایه / انگیز / انگیزه / باعث / عِلّت / جِهَت / وَجه / داعی / مُوجِب / عامِل / (ج) عَوامِل
انبَعَثَ : زنده شدن / اِحیا شدن
انبِعاث : صدور / نَشر
ابتَعَثَ : اِعزام داشتن
بَعثَة (~ دِراسیَّة) : اِعزام / بورس تَحصیلی
بَعثَة (وَفد) : هَیئَت / هَیات
بَعثَة الشَّرَف : هَیئَتِ مِهمان‌دار
بَعثَة تَبشیریَّة : میسیونِ مَذهبی
بَعثَةُ تَنقیب : هیئتِ حَفّاری
بَعثَة دِبلوماسیَّة : هَیاتِ دیپلُماتی
مَبعُوثٌ : فِرِستاده / اِیلچی / چاپار
مَبعُوثٌ خاص : سَفیرِ فَوق العاده
مَبعُوثٌ فَوق العادة : وزیرِ مُختار
المَبعُوث الخاص للأمم المُتَّحِدة : فِرِستاده ویژه سازمانِ مِلَل مُتَّحِد

مَبعُوثٌ دَولیٌّ : فِرِستاده بَینَ المِلَلی
بَعثَرَ : پَراکندن / پَراگندن / پَراکنده کردن / تار ومار کردن / نِثار کردن / بَرهَم زَدن / داغون کردن
بَعثَرَة : پَراکندگی
تَبعثَرَ : پَراکنده شدن / وِلُو شدن / داغون شدن
مُبَعثَر : بره بره / دَر هَم بَرهَم / پَر وپَخش / پِرت وپَلا / پَخش وپلا / ترت ومرت / تار ومار / باز ووَلَنگ / چپ اندر قیچی / تَق ولق / چم اندر قیچی / شلم شوربا / شلم شوروا / شلم شوفته / شغر بغر / تار وتفرقه / کالیده / قاتی وپاتی / وِلَنگ وباز / (عم) پاش پاش
بَعَجَ : کنگره دار کردن / بَرجَسته کردن / دندانه دار کردن
انبِعاج : تَضریس / توگذاری

انبَعَجَ : دمر شدن / دُولا شدن / تاب بَرداشتن / کاس شدن
مُنبَعِج : کنگره دار / کنگره ای / بَرجَسته / دندانه دار
مبَعجَر : زبَر / چنگلوک
بَعْدَ ... (للجرّ) : پَس از / بَعد از
بَعدَ عُمرٍ طَویل : بَعد از نَوَد وبوقی
علی بُعد مِئَةِ مِتر : دَر فاصله یک صَد مِتری
بَعْد (لَیسَ بَعد) : هَنُوز / دیگر
فیما بَعد : بَعدًا / بَعدها
بُعد (مَسافَة) : دُوری / فاصله
بُعد / أبعاد : اندازه / بُعد / ابعاد
بُعد النَّظَر : دُور اندیشی / ژَرف بینی
بَعُدَ : دُور شدن
بِعدَ الشَّرُّ! : بَلا دُور است! خُدا بَد نَدَهَد!
ابتَعَدَ : دُور شدن / دُور ماندن
بَعیدٌ : دور / دُور اُفتاده

بَعید المَدَی : دُور رَس / فاصله دُور / دُوربُرد / با بُرد دُور
بَعید المَنال : دَست نَیافتَنی / نائل نَشُدَنی
مِن بَعید : دُورادُور
بَعید النَّظَر : دُور اندیش / مآل اندیش
بَعید عنك! : بلا نسبَت شُما!
أبعَد : واتَر / دُورتَر
بُعادٌ : دُوری
أبْعَدَ : کناره کردن / کنار گُذاشتن / کنار زدن / دُوری کردن / دُور کردن / پَهلُو تهی کردن / بَر طَرَف کردن / بَرکنار کردن / بیرُون فِرِستادن / بیرُون کردن / دک کردن
باعَدَ : جُدا کردن / سوا کردن / تَفکیک کردن
تَباعَدَ : جُدا شدن / واگِرائیدن / انشِعاب یافتن / از هَم دُور شدن

تَباعُد: تبايُن / انشِعاب
إبعاد: بَرکناری / حَذف
إبعاد (نَفی): تَبعید
مُبعَد / مُبعَدون: رانده / (ج) رانداگان
استَبعَدَ: غیر محتمَل شمُردن
استَبعَدَ (نَحّی): دَست بَسر کردن / بر طرف کردن / بر کنار کردن / کناره کردن / کنار گُذاشتن / کنار زدن / دُوری کردن / دور کردن / بر طرف کردن / برچیدن / بَرداشت کردن / از جای خود بیرون کردن / پَهلُو تهی کردن
استَبعَدَ حُدوثَه: حاشا زدن
مُستَبعَد: بَعید
استبعاد: بَرکناری / حَذف
بَعیر: شُتُر / اشتُر
بَعَر الإبل: سَرگین
بَعض: بَعضی از / بَرخی از / کمی از / اندکی

بَعضُهُم بَعضًا: هَم دیگَر / یکدیگَر
بَعُوضَة: پشه
لِبَعضِ الوَقتِ: یک چَند / سَر پا
بَغَتَ: غافِلگیر کردن / واسرنگ رفتن
بُغتةً: ناگاه / ناگِهان / ناگرفت / ناغافِل / یک دَفعه / یکباره / یکجا / یکهَو / سَر زَده
مُباغِت: ناگِهانی / اتّفاقی / پیش بینی نَشُده
مُباغَتة: غافِلگیری
بُغض / بَغضاء: دُشمَنی / نُفرَت / تَنَفُّر / بُغض / بیزاری
بَغیض: نُفرَت انگیز / نُفرَت آوَر / تَنَفُّر آوَر / دافِع / زنَنده
بَغل: استر / قاطِر
بَغی: تجاوز / تعرُّض
باغٍ: متجاوِز / خَطاکار / تَجاوُز کار
بَغاء: فحشاء / جندگی

بَغِیّ: گلنده / فاحِشه / جنده / روسَپی / سوزمانی / سوزمونی / قَحبه
باغِیَة: بازرَنگ
بُقّة: بالِشتک / مخدّه
بَقّ: سارِشک / ساس
بُقجَة / بُوجَة: کولباره / بُقچه / بُغچه / بُخچه (معر)
بَقدُونِس: جَعفَری
البَقْس (شَجَر ~): شَمشاد
بُقسُماط: نانِ سُوخاری / بشماط (معر)
بَقشِیش: خِدمَتانه
یبَقشِش: سَرکیسه شَل کردن / حاتم بَخشی کردن
یبَقشِش مِن جَیبِ غَیره: از کیسه خَلیفه بَخشیدن
أصابَته البُقَع: چرک شُدن
بُقعَة / بُقَع: لکه / دُوده
تَرَكَ بُقعَةً: وارَنگی کردن
مبَقَّع: لک دار / ناصاف

بَقّال: خَواربار فرُوش
بِقالَة: خَواربار فرُوشی
بَقلاوة: باقلوا
بُقُول: بنشن / بقولات / نیام
بَقِیَ: ماندن / مَکث کردن
بَقِیَ علی قَیدِ الحیاة: زِنده ماندن
البَقاء: زیستی
البَقِیَّة فِی حَیاتك!: بَقای شُما باشَد! بَقای عُمرِ شُما باشَد!
بَقِیَّة ...: سایِر...
بَقِیَّة / بَقایا: باز پَس / بَقِیة السَّیف / باقی مانده / بَقیّه / بَقایا / باز مانده ها
لایَزالُ باقِیًا: باقیمانده / مَوجود
أبقَی: نِگاه داشتن / حِفظ کردن / از دَست ندادن
باقٍ: باقیمانده / مَوجود
باقٍ لِلإعَادَة: تَجدیدی
استَبقَی: نِگاه داشتن / حِفظ کردن / از دَست ندادن

بَکتِیریّ : باکتریائی
بَکتِیریَا : باکتری (فر)
ابتِکار : افرینندگی / اِبداع
باکِر : فَردا
باکُورة الفاکِهة : نُو بَر
بِکْرٌ (فتاةٌ ~) : باکره / بَتول / باِلِست / پاکدامن / دَست نَخورده
بَکارة : بکارَت
بَکَرَة : کلاف / کلافه / قرقره / چَرخه / پیچک / تیکه
بَکَرَة الخَیط : باد رِیس / باد ریسه
بَکَرَة رَفْعِ المَاء مِن الآبار : چَرخاب
مُبْکِر / باکِر (الصَّباحُ الـ~) : زُود (صُبح ~)
مُبتَکَر : نُو آوَرده / افرینی
مُبتَکِر : نُو آوَر
ابتِکار : نوآوَری
یبکّش : چاخان کردن
بَکّاش : چاخان / چاخان وپاخان
بَلاش بَکَش بَأه! : چاخان نکُنین دیگه!
بَکَلُوریا : دیپلُم مُتَفرِّقه / دیپلُم دَبیرِستانی
أبکَم : گُنگ / لال
البَکَم : گُنگی / بیصدائی
بَکَی : گریستن / گِریه کردن
بَکَی بِحُرقَة : زار زدن
بَکَی بِصوت مَسمُوع : های های گِریه کردن
بُکاء : گِریه
بُکاء الرَّضِیع : وَر زدن / وَر وَر زدن / وَنگ زدن / وَنگ وَنگ کردن
بانْکَة / بَواکی : تیمچه / قَوس / طاق / چِهِل ستون / سابات / ساباط / سَرپُوشیده / راسته بازار
بِکِین (الصِّین) : پِکن

بلاستيك: پلاستيک /
پلاستیکی
بلاتين: طلای سفید
بلاج: پلاژ (فر)
بلازما: پلاسما (فر)
بَلاَّنَة: بَند انداز / زیوَرکار /
زیوَرگَر
بَلبَطة (~ في الماء): شلپ شلپ
کردن
بُلبُل: هزار داستان / بُلبُل
بَلبَلة: هوچی / بدبده
بَلَح: خَرما
بَلَدٌ: کشوَر / سَرزَمین
البَلَد (بالمَعنَی الدّارِج): وِلایَت
بِلاد العَجَم: فارس / ایران
بِلاد بَرّةٌ: برون مَرز / خارجه
بَلدَة: شهرک / آباد
بَلَدي (شَعبيّ): قباسه چاکی
بَلَديّات (بَلَديّاتي): هَمشَهر (~
مَن)
بَليد (تِلميذ ~): ناشی

تبَلَّد / بَلادة: بی علاقگی /
بیحالی / بَلادَت
مُتبلِّد: گاگول / خِنگ / کرخ /
کرخت
مُتَبَلِّد الحِسّ: بلغمی / بی رگ /
بی حِس / دِل مُرده
بِلَّور: آبگینه / بارفتن / بلور
بِلَّور صَخريّ: سَنگ کریستال
بِلَّورَة: عَدَسی
بِلَّوريّ: بلورین
مُبَلوَر: حبّه اِی
بلُوزَة: پیراهن گُشاد / جامه
گُشاد / بلوز
بَلسَم: بلسان
بِبَلاش: رایگان / برایگان /
مُفت / مُفتکی / بامُفت
بَلَشُون (طائر الـ ~): ماهیخوار
/ حواصیل / بوتیمار
بُلشِفيّ: بالشویک
البَلطيق (بَحر): بالتیک (دَریای
~)

بَلَّطَ / تَبليط : با آجرکاشی فرش کردن

بَلاط أرضيَّة : آجرکاشی / سُفال

البَلاط المَلَكيّ : بارگاه / دَرگاه / آستان / آستانه / دَرگاه / دَربار

بَلاطة : اژیانه / پلمه

بَلاطة (سَقيفة) : پیشخانه / جنا

بَلطَة : تَبر / تَبر دو دُم / تَبرزین / تَبرزَن / تیشه

علَى بَلاطة : رک وراست / صاف وپوست کنده

بَلطَجَة : لاتی / قلدَری

بَلطَجي : یَتیم / یَتیم چاروادار / چاقُوکش / قلدَر / پهلَوان پَنبه / گَردَن کلُفت

بالُوعَة : اگو / آب ریز / گنداب / گندابراه / مجرای فاضلاب

بَلَعَ / اِبتَلَعَ : بَلعیدن / فرُو دادن / فرُو بردن

بَلَعَ الطُّعمَ : رُو دَست خوردن

بَلَعَ ريقَه : آبِ دِهَن را قُورت دادن / غُورت دادن

بُلعوم : حلْق / گلوگاه / حلقوم / گلو

بَلَغَ : رسیدن

بَلَغَ الحُلُم : تکلیف رسیدن / سَر وگوش جنبیدن / وَر قُلُمبیدن

بَلَغَ سِنَّ الرُّشدِ : بالِغ شدن / تکلیف رَسیدن / سَر وگوش جَنبیدن / وَر قُلُمبیدن

بَلَغَ من العُمرِ أرذَلَه : ریش دَر آوَردن / مَویز شدن

بَلَغَ مُنتهاه : تَهِ چیزی بالا آمَدن / تَهِ کشیدن / سَر رفتن / سَرگ رفتن

بَلاغٌ : اِبلاغِیه / اِطّلاعِیه

البُلُوغ / سِنُّ البُلُوغ : بلوغ / رَسیدگی / سِنّ بلوغ / سالمَندی

بَلاغَة : درَفشانی / سُخَن پردازی

بَلیغ : دِرَفشان / شیوا / سُخَنوَر / سُخَن آرا

بالَغَ: اِغراق کردن / افراط کردن / زیاده روی کردن / مُبالَغه کردن

مُبالَغٌ فیه: اِغراق آمیز

مُبالَغة: اِغراق / مُبالَغه / افراط / زیاده روی

أبلَغَ: رَساندن / آگاهی دادن / آگاه کردن / اطلاع دادن / چغلی کردن / اِعلام کردن

إبلاغ: اِخطار

بَلغَم: بَلغَم / سُلف

البَلْقان (بِأورُوبّا): بالکان

بَلکُونَة: کنگره / اِیوان / بَشکم / پادگانه / بالکانه / بالکن

ابتَلَّ: خِیس شدن / تَر شدن

بَلَّ ریقَه: چاشت خوردن

بَلَّلَ: نَم زدن / تَر کردن

بَلَلٌ: نَری / خِیسی / نَمداری

ما تِتبَلَّش فی بُقه فُولة: جارچیگری (~ کردن)

مُبتَلّ / مُبَلَّل: خِیس / آبْ دیده

أبلَهٌ: انوک / چل / تَهی مَغز / بیو / الدَنگ / کردَنگ / دنگل / لاده / گول

بَلاهَة: سُبُک مَغزی / ابلَهی

البَلُّوط (شَجَر الـ ~): سندیان

ابتِلاء: دُچاری

ابتُلِیَ: بَلاکشیدن / رَنج بُردَن

بَلاء / بَلوَی: دَرد ورَنج / آفَت / نایبه / بَلِیّات (ج)

مُبتَلَی: بَلاکَش / آفَت زَده

إلّلی بَالی بَالَك: کار قوزی

البال: بال

بالٍ: مُندرِس / کُهنه

بالَة: عَدل

بَلَی!: چرا!

بِلیَاتشُو: مسخَره

بِلیَة / بِلْی: تِیره / تِیله

لا مُبالاة: بی تَفاوُتی / لا قَیدی / بی بَند وباری / بیغُوری / طَبل بیعاری / عَین خِیالَش نَبودن / بازیگوشی

يُبالي بِـ: توجُّه كردن / اعتِنا كردن

لا مُبَالٍ: بی بَند وبار / بی دَرد / سَرسَنگين / لا اُبالی / بی تَفاوُت / وِل گنده / ناپَرهيزگار / وِل نِگار / لا قَيد

بُمب: ترقه

بَمبی (لَون): صورَتی

بامية: باميا / باميه

اِبنَة: دُختَر

بِنتٌ / بَنات: دُختَر / دُختَران

بِنتٌ / بَنات: دُختَروار

بِنت الزَّوج أو الزَّوجَة: دُختَر اندر / دُختَر خَوانده

بِنت العَمّ: دُختَر عَمُّو / عَمقِزی (تر)

بَنات الأفكَار: زاده خاطِر

بَنات النَّعش (فَلَك): تَختَروان

بنج: بِنگ (معر)

بَنَّجَ: بی هوش كردن

بَنجَر: چُغُندَر

بَنْد / بُنُود: بَند

بَندُول: آوَنگ / آوَنگون / پاندول

بُندُق: فِندق (معر)

بُندُقیّ (شَكل أو لَون): فِندقی

بُندُقِيَّة: تُفَنگ

بُندُقِيَّة آلِيَّة: تُفَنگِ تَمامِ اُتوماتيک / تُفَنگِ خودكار

بُندُقِيَّة رَشّ: تُفَنگِ ساچمه اِی

البُندُقِيَّة (بايطاليا): ژِن

البِنصَر (إصبَع ~): انگشتِ انگشتَر

بَنطَلون: شِلوَار

البِنْغَال (بِآسيا): بِنگاله

بَنَفسِج (زهرَة الـ ~): بِنفشه

بَنَفسِجیّ: بِنفشه فام

بَنك: بانک

البَنك التِّجاریّ: بانک بازَرگانی

البَنك الدَّولیّ: بانک بَينَ المِلَلی

البَنك الزِّراعیّ: بانک فِلاحَتی

البَنك الصِّناعیّ: بانک صَنعَتی

بَنك التَّسلِيف: بانک اِعتِبارات
بَنك التَّعمير: بانک عُمران
البَنك الدَّولىّ للإنشاء والتَّعمير: بانک بَينَ المِلَلى تَرمِيم وتَوسِعه
بَنكرِيَاس: لَوز المَعده
البَنان: نوک انگشت / سَرانگشت
بُنّ: قَهوَه
اِبن: پِسَر / زاده / فَرزَند
اِبن الزَّوج / اِبن الزَّوجة: پِسَر اندر / پِسَرخَوانده / ناپِسَرى
اِبن السَّبيل: مُسافر پياده / رهنَوَرد / رَهرو / دَرمانده / فرُومانده
اِبن آدَم: اِنسان
بَنو آدَم: آدَمها / آدَمان
اِبن آوَى: توره / اهمَر
اِبن اُمه: بَچه نِنَه / نِنه لُوس
اِبن بَلَد: اهل بُخَيه
اِبن حَرام: ولَد الزِّنا
اِبن شِيبة: پِير زا
اِبن عُرْس: قاقم / راسو / موش خرما
اِبن نُكتَة: شُوخ / بَذله گُو
اِبنة بالتَّبَنّى / كالاِبنة: دُختَر خَوانده
التَّبنّى: فَرزند خَواندگى
بَنَى: بُنا كردن / ساختن / دُرُست كردن
بانِى: بُنيان گُذار / پِيريز
بِناء: عِمارَت / بُنا / بُنيان گُذارى
بَنّاء (اِيجابىّ): سازَنده / بنا كُنَنده / سودمَند / مفيد / ساختمانى
بَنّاء (صَنعة): بنا گَر / بُنيادگَر / لادگَر / والادگَر
بِناءً علَى ذَلِك: بُنا بَر اِين
بنيان: هَيكل / تركيب / ساختمان بدَن / سازمان بدَن
بِنيَة: هَيكل / تركيب / ساختار / ساختمان بدَن / سازمان بدَن

البِنيَة التَحتيَّة : زيربُنا / (طج)
ساختارِ زيربنايي
تَبَنّي : به فَرزندي پَذيرُفتن
مَبنًى : ساختمان / ديسمان
مَبنًى مُلحَق : چار طاقي
باهِت : غُبار آلُود / غُبارى / كم رَنگ
بُهِتَ : بَهت زدن / هُوش از سَر رَفتن
بَهِتَ (~ اللَّونُ) : وارَنگي كردن / رَنگ رَفتن / رَنگ پَريده شدن
مُبتَهِج : فَرُّخ / فَرخُنده / خوش حال / خوش دِل / خوش وَقت / دِلشاد / دِلگُشاد / سَرخوش / سوگور وملنگ / فَرَحناك / شاد / شادان / شادْمان
اِبتِهاجٌ : شادى / شادماني
اِبتَهَجَ : شاد شدن / دِلشاد شدن / خوشحال شدن
مُبهِج : صَفا بَخش / دِل افروز
بَهجَة : نِشاط / راگ ورَنگ / شادى / شادماني
بَهيجٌ : دِل انگيز / فَرُّخ / فَرخُنده / طرَبناك
بَهدَلة : به گُه كشيدن
مبَهدِل : پوره / پاره وپوره
باهِرٌ : دِرَخشان
بُهارات : چاشِنى غَذا / ادوِيَه
بَهَرَ : دِلرُبائي كردن / افسون كردن
بَهرَجَة : زَرق وبَرق
مُبهرَج : با آب وتاب
باهِظ : گُزاف
اِبتِهال : راز ونياز
اِبتَهَلَ : دَرخَواست كردن / اِلتِماس كردن
بَهلَوان : مسخَره
بَهلَوانيَّة : آكرُوباتيك (فر)
مُبهَم : تيره / تار / مَحو / مَرموز / اسرار آميز / مُبهَم
الإبهَام (إصبَع ~) : شُست / انگشتِ شُست

إبهام : نا مَعلومی / گُنگی معنی / اِبهام
بَهیمة / بهائم : چهارپا / (ج) چهارپایان
بَهیمیّ : دامی / حیوانی
بَهو : تالار / طالار / صَحنه / لرد / کریاس / سَرسَرا / دالان / هال (انج)
بَهو أعمِدة : پیشخانه / تالارِ ستُونها
أُبَّهَة : داراب / طُمطُراق / آروَند
بَهِیّ : فرمَند
بَهِیّ الطَّلعَة : شَب افروز / خوب رُو / خوشگِل / شکیل / گُلچهره
تَباهَی : منم زدن / رِلحیه کردن
البَابُ العَالی : سُدّه سَنّیه
بُؤبؤ العَین : انگورک چَشم
بابٌ / أبواب : دَر / دَرب
باب الدُّکّان : کرکره
بابٌ خَلفیّ : دَرِ پَسین
بابٌ صَغیر : دَریچه
بابا (لَقَب مَسیحیّ) : باب / پاپ (فر)
بابُونَج : بابونه (معر)
بابَویَّة : خَلیفه گری
بَوّاب : دَربان / رُوزبان / سَرای دار / قاپوچی (تر)
بَوّابَة : دَروازه / قاپو (تر)
بَوَّبَ : رَده بَندی کردن / جور کردن / دَسته دسته کردن
بُوبینَة : بوبین (فر)
تَبویب : رَده بَندی
مِن باب ... : بأبتر ...
من بابِه : دَر بَست
بُوتاس / بطاس : کلیا / قلیا / پُتاس (فر)
بُوتاسیُوم : پُتاسیُم
بوجیه : شَمع / سَر بطَری
اِستَباحَ : حلال وحرام کردن
استباحة : هَتک حرمَت / بی حرمَتی

أباحَ: اِجازه دادن / مُجازکردن / رَواکردن

إباحيّ: شَهوانی / شَهوَت انگیز

الإباحيَّة: هَرزه نِگاری / افسار گسیختگی / القبه وشلفیه

باحَ: افشاکردن / فاش ساختن / شیپور کشیدن / جیک زدن

البَوح: افشاگری / فاش سازی / اشکار سازی / افشاء

البَوحُ بِمَکنُونِ القَلبِ: دَرد دِل کردن / جیک زدن / بَر زَبان آوَردن

مُباحٌ: رَوا / مُجاز / حَلال / بَرپَستی

بُوذِيّ: بودائی

أرضٌ بُور: سماروخ / سماروغ

بُورَة: فوکوس (فر)

بائرٌ: وازَده / بُنجُل / کساد

بارَ: بساط چیده شدن

بايرَة (فتَاة بائِر): پَس مانده / تُرشیده

بَوار: وا زَنِش

بُور: بایر

بورتریه: تَصویر / نَقّاشی / عکس

بورتریهات (فَنُّ الـ~): چِهره نِگاری

بُورصَة: بورس (فر)

بُورصَة الأوراق الماليَّة: بُورس سِهام

بُورصَة العُملات: بورس ارز

بُوري (سَمَك الـ~): شاه ماهی

البُورَق (مَسحُوقٌ بِلّوريّ): بوره

مبَوَّز: عُنُق مُنکیره / لَب ولوچه دار

بَبوِّز: سیخونک زدن

البُوسفُور (مَضيق ~): بُسفُر (تَنگه ~)

البَأس: نیرو / زور / قوَّت / توانائی

بُؤسٌ: تَلخکامی / شقاوَت / بز بیاری / فَلاکت / بَد بختی / بیچارگی / نکبَت

بائس: عنينه / سِيَه رُوز / فزناک / فزنات / جلمبر / جلنبر / (عم) جلنبه / بی نَوا / بَد اِقبال / بَد آوَرده / بَد رُوزگار / بَد اختر / بَد شانس / بَدکام / بَد بَخت / بَد پیار / انینه / کور بَخت / فَلَک زَده / مَفلُوک / فَلاکت بار / اوراق شُده / پیناس / تِیره بَخت

ابتأسَ: غَمگین شدن

باسَ: بوسیدن / ماچ کردن

بُوسَة: بوسه / ماچ / موچ

ذو بَأس: نیرومَند / زورمَند

لا بَأسَ!: باک نیست!

البُوشناق (البُوسنَة): بُسنیا

بُوص: بانس / نَی (معر)

بُوصَة (رِیشَة): خامه

بُوصَة (وِحدَة قِیاس): اِینچ (انج)

بُوصَة کِتابَة: قلم نَی / کلک

بُوط: پوتین

بُوظَة: فُقّاع / بُوزه

بُوغاز: بُغاز (معر)

بُوفِیه: آبدارخانه / بوفت / بوفه (فر)

بُوق: زَرنا / سُرنا / کرنا / ناقور / برغو / بوق / شیپور

البَول: پیشاب / زَهر آب / شاش / گمیز

البَول السُّکَّرِیّ: ویابت (فر)

بُوَال (قُماش): وال / مشمش / ململ

بَولینا: اورمی

تَبَوُّل (بلُغة الأطفال): جیش کردن

بُولَنده: لِهستان

بُولَندِیّ: لِهستانی

بُولو (لُعبَة الـ ~): چوگان بازی

بُولِیس سِرِّیّ: پُلیس مَخفِی

بُولِیسِیّ: پُلیسی

البُولِیس الدَّولِیّ: پُلیس بَینَ المِلَلی

البُولِیس الحَرَبِیّ: دژبانی

بُولِيصَة تَأمين : بيمه نامه / سَندِ بيمه
بُولِيصَة شَحن : بارنامه
بُولِيفيَا : بوليوی
بُومَة (طائِر الـ ~) : بوف / جغد
بُوهيمِيّ : هيپی (انج)
بُوهيمِيَّة : هیپی گری
بَيتٌ : خانه
البَيت (مَعنَوِيًا) : خانمان
البَيت الأبيَض الأمريكيّ : کاخِ سَفيدِ آمریکا
بيت العَدَل (بالمعنَى الدَّارج المِصريّ) : خانه بَخت / خونه بَخت
بَيت العَنكَبوت : تارِ عنکبوت
بَيتُ المَقدِس : بيت المُقَدَّس
بَيت أزياء : سالن مُد (فر).
بَيت دَعارَة : بابل خانه / خانه روسَپی / جنده خانه
بَيت لَحم (بفلَسطِين) : بَيتُ اللَّحم
بيتَك بيتَك! : جاجا جاجا!
بَيتِيّ : خانگی
بيوتٌ سابِقة التَّجهيز : خانه های پیش ساخته
بائِت (غَير طازَج) : بَيَّات / شَبينه / نیم خورده / شَب مانده
باتٌّ : بات / بَتّی / جَزمی / قاطِع / قَطعی / دَندان شِکن / ضرسِ قاطع
بيَات : بَيتُوته
بيَاتٌ شِتوِيّ : زمِستان خوابی
بيج (لَون) : بور
بيجامة : شلوارِ گُشاد / جامه گُشاد
أبادَ : نابود کردن / از بَين بُردن / خَنثی نمودن / بيخ کندن / وَر آوَردن / تُخم از مِيان بُردن / رِيشه کندن / کنده کشيدن
إبادَة : نابُودی
إبادة جَماعِيَّة : نابُودی دَسته جَمعی

بَیدَ أنَّ ... : جُز اِینکه ...
مُبید حَشَرِیّ : اِمشِی / حشَره
کش / یخ آب
بِئر : چاه
بِئر ارتوازِیّة : چاهِ آرتزین
بِئر السلّم : طارُمی / نَرده
بِیرَة : آبجَو
بِیرو : پِرو
بِیرُوقراطِیّ : بوروکراتی (فر)
البِیرُوقرَاطیَّة : بوروکراسی (فر)
بیزَنطَة : بیزانس
بیزَنطِیّ : بیزانسی
بِیشَة : چَشم آویز / رُوپوش /
پیچه (معر)
أبیَض / بَیضَاء : سَفید
أبیَض فی أسوَد : گل باقالی / گل
باقلا
بُوَیضَة : تُخمک
بَیاضٌ : سَفیدی
بَیاضُ البَشرَة : بوری
بَیاضُ البَیض : سَفیده / آلبومِن /
البومین (فر)
بَیاضَة : ملافه / متیل
بَیضَة : تُخم مُرغ
بَیض الدَّجاج : خاگ
بَیضٌ مَسلُوق : تُخم مُرغ آب پَز
بَیضٌ مَقلیّ : خاگینه / تُخم مُرغ
نیمرو
بَیضاوِیّ / بَیضِیّ : بَیضی
تَبییض المَعادِن : سَپیدگَری
علی بَیاض : سَفید اِمضا / بِدُون
ضَمانَت
مُبَیِّض المَعادِن : هالکی /
پُرداختگَر / سَپیدگَر / سَفیدگَر
مُبَیِّض النُّحَاس : صفَّار
یا أبیَض یا أسوَد! : یا زَنگی
زِنگ یا رُومی رُوم!
باعَ / بَیعٌ : فروختن / پول
نَزدیک کردن
باعَ بالجُملة : عُمده فرُوشی کردن

باعَ بالقطّاعی : خُرده فروشی کردن

ابتاعَ : خَریدن / خَریداری کردن

اِبتِیاع : خَرید / خَریدار

البَیعُ بالأجَل : پا دَستی / پَسادَست / فروشِ اقساطی

البَیعُ بالحَجْز : پیشفرُوشی

البَیعُ بالقَطّاعی : خُرده فرُوشی

البَیعُ بالقطّاعی : خُرده فروشی

بائعٌ : فروشَنده / بازاره

بائع الجاز : نَفتی

بائع الجُملة : عُمده فروش

بائع الطُّیور : سعله

بائع القطّاعی : خُرده فروش

بائع مُتجوِّل : دَستفرُوش

بَیع بالجُملة : عُمده فرُوشی

بَیعٌ بِالمَزاد : چوب انداز

بَیع وشِراء : داد وبِیَد (~ کردن)

بَیعَة : بَیعَت

مُبایَعة : تاییدیّه

مُبایَعة (صَك ~) : بیعنامه

بَینَ : مِیان

بَینَ لَیلة وضُحاها : یک شَبه

بَینَ حینٍ وآخَر: گاهگاه

بَینَ یَدیه: دَر دَست

بینَما ... : دَر صُورَتیکه

بَینَ بَین : مِیانحال / متوسّط

بَیَّنَ / بَیان : نمودن / بَیان کردن / عرض کردن / نِمایش

بَیِّنٌ : آشکار

بَیِّنة : دلیل / گُواه

علَی بَیِّنةٍ : آگاه / باخبَر

تَبیَّنَ (اتَّضح) : رَوشَن شدن / معلوم شدن / آشکار شدن

تَبَیَّنَ (تَحقَّقَ من) : رَسیدگی کردن / تحقیق کردن

بانَ : سَربَر آوَردن

بانَت نَوَایاه : دَست رُو شدن

بائن : قَطعی / غیر قابل فسخ / غَیر قابل برگَشت

بَیان (كَشفٌ) : صورَت / ثَبت / فِهرست / لِیست (فر)

بَیانٌ : اطّلاعیّه / اِعلامیّه / بَیانیّه
/ اِظهاریّه / اشعاریّه /
قطعنامه

بَیانٌ رَسمیّ : اِعلامیّه رَسمی

بَیانٌ عام : گُشادنامه

بَیانٌ عَسکَریّ : بَیانیّه نِظامی

بَیانیّ : بَیانگر / رَوشَنگر /
تَوضیحی

بَیانات : داده ها

تَبایُن : تَفاوُت

مُتَباین : گوناگون / مُتفرقه

استِبیان : استعلامیه / پُرسشنامه

البیئَة : اِکو (فر)

عِلم البیئة : بوم شِناسی / زیو
شِناسی / اِقلیم شِناسی

ت

تأتأ : لکنَت داشتن / با لکنَت حَرف زدن

تابلُوه : جا انگشتی

تابلُوه العَرَبَة : داشبورد (انج)

تابُوت : عماری / جنازه / تابوت / گوشتخوار

تَبَّة : گریوَه / تَپه / پُشته

تِبرٌ : زَرگَند

اِتَّبَعَ : پَیرُوی کردن / دَست نِشاندن

اِتَّبَعَ الطَّریقَ القَویم : از دَر دَر آمَدن / از راهَش وارد شدن

اِتَّبَعَ حِمیَةً : رژیم گرفتن

أتباعُ مَذهَبٍ : فِرقه

اِتّباع : پَیرُوی

تابع (مُنقاد) : دَست نِشانده

تابِعٌ / أتبَاع : پَیرَو / پَیرَوان / هَواخَواه / (ج) هَواخَواهان / طَرَفدار / (ج) طرفداران

تابِعٌ مُخلِص : قَره نَوکر

تِباعًا : پی دَر پی / مُتَوالیا / پیاپی / پُشت سَرهَم

تَبَعِیَّة : تَبَعیَّت / مُتابعَت / وابَستگی / پَیوَندی / سَرسُپُردگی

تَتابُع : پی رَفت / تَوالی / تَرادُف / تسلسُل

تَتابَعَ : پی دَر پی آمدن

مُتابِع : پی گیر

مُتابَعة : پی گیری

تَتَبَّعَ : رد ... را بَرداشتن / رد ... راگرفتن / دنبال رفتن / دنبال کردن / پیجوئی کردن / دم کَسی راگرفتن / زاغ زدن / زاغ سیاه کَسی را چوب زدن / توی کوک کَسی رفتن

تَتَبُّع : پیجونی / خَبَرگیری

مُتَّبَعٌ : مَرسوم / مَعمول / عادی
مُتَتابِع : پی در پی / پیاپی / پیگیر / پی هَم / دُم ریز / قُطور
مُتَتَبِّع : پی گیر
تَبْغ : تُنباکو / توتون
مُنتَجات التَّبغ : دُخّانیات (ج)
تَبَّلَ : ادویه زدن به ...
تَوابِل : چاشِنی غَذا / ادویَه (ج)
مُتَبَّل : ادویه دار / ادویه زده
تِبن : کاه / علَفِ خُشک
التَّتار : تاتار
تاجِرٌ : بازَرگان / کَسَبه / کاسب
تاجَرَ : داد وسِتَد کردن
تاجِر الرَّقیق : غُلام فروش
تاجِر أقمِشَة / تاجِر مانیفاتُورة : بَزّاز / پارچه فرُوش
تاجِر جَشِع : گردنه گِیر
تاجِر جُملَة : کلّی فرُوش
تاجِر قَطّاعی : خُرده فرُوش
تِجارَة : بازَرگانی / کاسِبی / کار وکاسبی / سَودا / داد وسِتَد
تِجارَة الرَّقیق : غُلام فروشی
تِجاریّ : تِجارَتی / بازَرگانی
مَتجَر / مَتاجِر : تِجارَتخانه / مَغازه / فرُوشگاه
تَحتَ ... : زیر ... / پائین
تَحت الانتداب / تَحتَ الوِصَایة : تَحتَ الحِمایه
تَحتَ الأنقاض : زیر آوار
تَحت التَّمرین : کار وَرز
تَحتَ رِعَایة ... : تحتِ عِنایَتِ ... / تحتِ تَوَجُّهاتِ ...
تَحتَ رِعایَة رَئیس الجامِعة : تَحتِ تَوَجُّهاتِ مُدیر دانِشگاه
تَحتانیّ : زیرین / فرُودین / هَمکف
مِن تَحْت لتَحت : تاجِرانه / زیر جلی / زیر جلکی / دُزدانه / دُزدکی
تُحفة / تُحَف : عَتیقه / (ج) عَتیقه ها / عَتیقه جات
مَتحَف : مُوزه (فر)

مَتحَف الشَمع : موزه عَروسَکهای مومی
أُتخِمَ : رَو دِل کردن
أتخَمَ : بِناف بَستن / پُرکردن
تُخم / تُخوم : سَرحَد / مَرز / خَطِّ مَرزی
تُخمَة : سُوء هاضِمه / سِیری
مُتاخِم : نَزدیک / هَمسایَه / مُجاوِر
تخِن / تُخُن : حال آمَدن / چاق شدن
تراجِيديَا : غَمنامه / تَراژدی (فر)
تُراب : خاک
تُرب / أتراب : هَم سِن / (ج) اماثِل
ترياس : کشو / چِفت
مُتَرَّب : غُباری / گَرد آلود / گَرد آلوده
ترتِر : پولک
تَرجَمَ : تَرجُمه کردن / بَر گِرداندن

تَرجمة : تَرجُمه / تَرجُمانی
تَرجمة / تراجِم : زِندگینامه / زیستنامه
تَرجَمة حَرفِيَّة : تَرجُمه تَحت اللَّفظی
تَرجمة فَورِيَّة : تَرجُمه آنی
مُتَرجِم : دیلماج / تَرجُمان (تر)
تَرزِي : خَيَّاط / جامه دوز
تِرس : وَنده
تِرس (دِرع) : جبه / سِپَر
تِرسانَة : جَبَه خانه / قورخانه
تَرسانَة سُفُن : اسکله / تَعمیرگاهِ کِشتی
تَرسِينة : تختان / کنگره
مَتاريس : مَوانِعِ نِظامِی / استحکامات / بُرج وبارو
متراس : خاکریز / بارو
أترعَ : سَرشار شدن
تِرعَة : آب راهه / جُوی / شاخابه / راه آب / مجرای آب / قنات

مُترَعٌ: سَرشار / لَمالَم / لَب به لَب / لَبالَب / لَبريز / لَب به لِيز / شِگَرف

تَرَف: تَجمُّل

تَرَفِيّ: تَجَمُّلی

مُترَفٌ: مُجَلَّل / خوش گُذَران

اترُكْ!: بِهِل!

تَرَكَ: بهل كردن / تَرک گفتن / گُذاشتن / گُذاردن / فروگُذار كردن

تَرْكُ الكَسَل: هَم كشيدن

تَرَكَ إرثًا: اِرث گُذاشتن

تَرِكَة: ما ترک

تُركواز (لَون): فيروزه ای

تُركِيّ / أتراك: تُرک / تُرکان

تُركِيا: تُركيه

تِرام: تراموای (انج)

تِرموستات: آلَتِ تَعديلِ گرما / دَستگاهِ تَنظيمِ گرما

تِرمومِتر: دَماسَنج / گَرماسَنج

تُرَّهات: اراجيف

تِريَاق: فاد زهر / نوشدارو / پادزَهر / باد زَهر / پازَهر / درياق

التَّاسع: نُهُم / نُهُمين

التَّاسع عشَر: نَوازدَهُم / نَوازدَهُمين

تاسُوعَة (عَشيَّة عاشُوراء): تاسوعا

تِسعَة: نُه

تِسعَةَ عشَر: نَوازده

تِسعُون: نَوَد

تشاد: چاد

تشيكوسلوفاكيا السَّابِقة: چِكسلُواكی پيشين

تَعِبَ: خَسته شدن / از پا دَر آمَدن

تَعَبٌ: خَستگی / فَرسودگی

صادَفَ مَتاعِب: سُرخوردن / سُر خُوردگی

مَتاعِب: زَحمَت / رَنجه

مُتعَب / تَعبان: خَسته / كَسَل

مُتعب : زحمَت افزا / مُزاحِم / دُشوار / پُر زَحمَت
التَّعَب المُفرِط : جدو شدن
أتعَاب : پا رَنج / دَست رَنج / مُزد / دَستمُزد / حق العَمل / حق الزَّحمه / حقِّ زَحمَت
أتعَابُ المُحَاماة : حقُّ الوَكاله / حقِّ وَكالَت / حق قلَم
تَعاسَة : بَد بَختی / شقاوَت / بی نَوائی / فَلاکت / بیچارگی / نکبَت
تَعیسَة (امَرأة ~) : شَرنده
تَعِسٌ : بی نَوا / جلمبر / جلنبر / (عم) جلنبه / بَد اِقبال / بَد آوَرده / پیناس / تِیره بَخت / بَد رُوزگار / اوراق شُده / بَد اختر / بَد شانس / بَدکام / بَدبَخت / بَد بِیار / انینه / کوربَخت / فَلَک زَده / مَفلُوک / فَلاکت بار / خاک بر سَر

تفّاح : سیب
تِفل : سُلف / کنجاله / کنجیده / داشخال / سبوس
تافِه (شَخصٌ ~) : لاکردار / چیزی بارَش نیست
تافِه (شَیء ~) : ناچیز / نا سَره / نا قابل / پیش پا اُفتاده / مَعمولی / همه جائی
تَفاهات / تَوافِه : مُزَخرفات / باطِله
أتقَنَ : دَست داشتن / عرضه داشتن / دَر آستین داشتن / زیر چاق شدن / رِشته کار بِدَست آمَدن
إتقان : اربابی / چابکی / پیشه وَری / استادکاری / تَفنُّن
مُتقَن : عالی / ریز
تِقنیّ : تِکنولوژیکی
تِقنیَة : تِکنولوژی (فر)
تَقوَی / تُقَی : دینداری / خُداشناسی

تَقِیّ: مُتشرِّع / پَرهیزگار / شاهنده / سَپیدکار

تَکتَکَة (صَوت): تپ تپ / تیک تیک

تَکتیکیّ: سَوق الجَیشی

یِتَکتِك من البَرْد: تیک تیک لَرزیدن

تَکِیَّة: خانقاه / خانگاه (معر)

التَکِیَّة الشِّیعیَّة: حُسَینیّه

مُتَّکَأ: تِکیه گاه / شادگونه / دَست انداز

تِلْج: کرخ / کرخت

تِلسکوب: تِلسکپ (فر)

التِّلغراف: تیلغراف /(عم) تیرغلاف / تِلگراف (فر)

تَلَفَ: باد خوردن / ویران شدن

أتلَفَ: گزَند رَساندن / زیان رَساندن / ویران کردن

إتلاف: نفله کاری / ویرانی

تالِفٌ: ضایع

تَلَفیّات: ضایعات

تِلك: آن

تَلّ: پچ / پشته / تپه / کریوه / گریوه

تُلّ: توری

التّالی / ما یَلی: ذَیل

بالتّالی: بالتّبَع

تالٍ: تالی

تَلا / تِلاوَة: وا خَواندن / بَر خَواندن

تِلاوَة الأوراد: وِرد خَواندن

مُتَتالٍ: پی در پی / پیاپی / پیگیر / پی هَم / دُم ریز / قُطور / بریز / وُور و وُور

تِلیفریك: تله سی

تلیفِزیون مُلوَّن: تِلویزیون رَنگی

تِلیفون: تِلفُن

تِلیفون مَحمول: تِلفُن هَمراه / موبایل

تَمتَمَ: زِمزمه کردن / زیر لَب حَرف زدن / لُندیدن / جَویده سُخَن گفتن

تَمتَمَة : زمزمه
تَمْر : خَرما
تَمر هِندی : انبله / تمر / خبجه
تَمَّ : انجام شدن / بانجام رسیدن
تامّ : کامل / تَمام
تَتِمَّة : پی آیند / دُنباله / عقبه / نتیجه / پایان / انجام / خاتمه
تَمامًا : یکلّی / کاملا / همه / سَراسر / بی خُرده
أتَمَّ : انجام دادن / انجامیدن / بَر آوَردن / تَو چیزی بالا آوَردن / جا آوَردن / قالِ چیزی را کندن / تمام کردن / علَم کردن
أتَمَّ ما بَدَأ : راه از پیش بُردن
بالتَّمام والکَمال : سَنگِ تمام / شِش دانک
إتمام : اتمام / انجام / تکمیل
تَمیمة : طلسم / دخیل / لامچه / چشم پنام
تَنبَلَة : تَنبَلی کردن / یله دادن
تَنبَل : تنبَل / پیزی گُشاد / تن پَروَر / تَن آسا / تَنه لش / شل شلی / شل مشلی / چیچ / روز خسب / کیار / لش ولوش / پَلید / شَل
تِنح : گِردَن کلُفت
تَندَة : آفتابگیر
التِّنس (لُعبة ~) : تِنیس
تنس الطّاولة : پینگ پونگ
تَنْك : باک / مخزَن / تانکر (انج)
تَنك البَنزین : باک بَنزین
تَنّور : أُجاق / تَنُّور / کوره
تَنّورَة : دامن / ژوپ (فر)
تِنّین : اژدها / اژدَر
تَهتَهَ : تته پته أُفتادن / لَکنَت داشتن / با لکنَت حَرف زدن
تَهتَهة : لکنَت / پته پته / تته پته
اتّهام : مَحکومیَّت / اتّهام زَنی
اتَّهَمَ : پیرایه بستن / مَحکوم کردن / نِسبَت دادن
تُهمَة : تُهمَت / پیرایه / چفته

مُتَّهَم : مُتَّهَم

تابَ : توبه کردن / پَشیمان شدن

توب قُماش : توبِ پارچَه

تَوبَة : توبه / پَشیمانی / نَدامَت

تُوت : تود / توت (معر)

تاج : افسر / گرزَن / دیهیم

تَتویج : تاج گُذاری

مُتَوَّج : تاج دار

مُتَّئِد : احتیاط آمیز / با احتیاط

التُّوراة : تورات

تُورتَة : کاک / کیک (انج)

تُور ... فی بَرسیمه : خَر از برد نَشناسَد

تاقَ / تَوقٌ : دِل لک شدن / دِل باختن / هَوای کسی کردن / دِل هَوای کسی کردن / دِل آب شدن / قیلی ویلی رفتنِ دِل

تَوأمان : دُوغلو / دُوقلو / هَم شِکم / توامان / جملو / جنابه

تائهٌ (حَیرانٌ) : دَست پاچه / سَراسیمه / سلندر / آواره

تائهٌ (ضالٌ) : گُمراه / بیراهه

تاهَ (احتارَ) : گیج شدن

تاهَ (اختالَ) : خود فروشانه گام زدن / با تکبُّر راه رفتن

تاهَ (ضَلَّ) : گُمراه شدن

تَوَّهَ الکَلام : حَرف تُوی حَرف آوَردن

تیه (خُیَلاء) : سَر اندازی / کبر فروشی / خودستائی / خَرام

تِیه (شَتات) : پَراکندگی

مَتاهة : شکنج / ماز / پِلکانِ مار پیچی / مار پیچ / لابیرنت (فر)

إتاوَة : تَلکه / حَق وحَساب

إتاوَة : باجِ سِبیل / باجِ شَغال

فِی التَّوِّ : آنا / جلدی / جیرینگی / در دَم / آب خوردن

التیتانُوس (مَرَض ~) : کزّاز (معر)

أتاحَ الفُرصَة : مِیان دادن / دُو به دَستِ کسی دادن / فرصَت به دَست دادن

أُتيحَت له الفُرصة : فرصَت به دَست آوَرد

مُتاح : دَست یاب / دَستیابی پَذیر / دَستَرس / قابِلِ وُصول

التَّيّارُ السّائد : مَسیرِ اصلی

التيّارات الدّينيّة : جرَیاناتِ مَذهَبی

التَّيّارات السّياسيّة : گِرایشهای سیاسی / تَمایُلاتِ سیاسی

تَيّار / تَيّارات : جَرَیان / (ج) جریانات / کوران (فر)

تَيّار الوَعي : جَرَیانِ سَیّالِ ذِهن

تَيّارهَواء بارِد : کورانِ هَوای سَرد

تَيس : بُز

تِيل الفَرامِل : لِنتِ تِرمِز

تَيم : شَیدائی

مُتَيَّم : شَیدا / بی دِل

التِّين (شَجَر ~) : اِنجیربُن

التِّين (فاكِهَة) : اِنجیر

التِّينُ الشَّوكيّ : بوته خار / شَوک / شَوک مبارک / تاتاری / باد آور

ث

تثاءَبَ: خَمیازه کشیدن / منگ کشیدن

تثاوب: باسک / بسک / پاسک / خمیازه / منگ

ثأثأة: لکنت / پته پته / تته پته افتادن

الثّأر: خون خواهی

ثأرٌ: باد افراش / باد افراه / پدَر کشتگی با کسی داشتن

ثأرَ: تلافی کردن

طالبُ الثّأر: کین خَواه / خُون خَواه

ثَبُتَ: قایم شُدن / ثابت شدن

أثبَتَ إثباتًا: ثابت کردن / نِشان دادن / معلوم کردن / ابراز داشتن / موجب شدن

أثبَتَ بالدَّلیل: اتّخاذ سَنَد کردن

إثبات الذّات: سَری تُوی سَرها آوَردن / سَری میان سَرها آوَردن

أثبَتَ ثَبْتًا: دَرج کردن / ضَبط

ثابِتٌ: استوار / قُرص / پایدار / پایَنده / بَرجای / پا بَرجا / پای بَرجان / ثابِت قدَم / بَر قَرار / مُستحکم / رکین / قایِم

ثابِتٌ بالدَّلیل: مُثْبَت

ثَبَّتَ تَثبیتًا: بَرجای داشتن / پا بَرجا کردن / کار گُذاشتن / کار گرفتن

ثَبَّتَ بَرنامجًا (کُمبیوتَر install): نصب کردن

تَثبیت بَرامِج (کُمبیوتَر installation): نَصب / نصبِ برنامه

ثُبُوت: ثابِت شدن

ثُبُوت هِلالِ رَمَضان: ثابِت شُدنِ اولِ رمَضان

ثابَرَ: مُراقبَت کردن
مُثابِر: پُرکار / پویا / سَخت کوش
مُثابَرة: کوشائی
تَثبیط: خَنثی سازی
ثَبَّطَ: خَنثی کردن
ثَبَّطَ عَزمَه: انگ انداختن / دِلسَرد کردن / بی جُرات ساختن / سُست کردن
ثَدی: پَستان
ثَدییّ: پَستاندار
ثَدییّات: پَستانداران
ثَرثَرَ: چار سَری گفتن / چرَند بافتن / چِرت گفتن / پرت گفتن / حَرف و مُفت زدن / زَبان دَر آوَردن / ماستی گفتن / وَر زدن / وِل حَرف زدن
ثَرثار: وراّج / حرّاف / چارسَر / پُرچانه / پُرحَرف / پُرگو / دردو / یاوَه گو / دَری وَری گو
ثَرثارَة: لَکاتَه / هَوچی / هَو انداز
ثَرثَرة: پُرچانگی / پساب / شَر وَوَر / دَری وَری / جُفَنگ / جُفَنگ بافی / طامات
ثَرید: آبگوشت / پلُو
أثرَی: رو آمَدن
ثَراء: ثَروَت / تَموُّل / دارائی / مُکنَت
ثَروَة: سَرمایه / ثَروَت
الثَروَة القَومیَّة: ثروَتِ مِلّی
ثَریّ: ثَروَتمَند / مُتَموِّل
ثُرَیّا: چلچراغ / چراغدان / لوستر (فر)
الثُریّا (مِن منازِل القَمَر): پَروین
ثُعبان: مار
الثَعلَبة (مَرَض جلدیّ): داء الثعلب
ثَعلَب: رُوباه / شَغال
ثَغرَة: رَخنه
ثُغاء الغَنَم: بع بع / مرمر کردن
ثُفل: داشخال / کنجاره / کنجاله / کنجیده / لایه

ثاقِب الرُّؤيَة : باریک بین / باهوش / زرَنگ
ثَقَبَ : سُنبیدن / سوراخ کردن
ثُقْبٌ : سوراخ / سولاخ / روزَنه / سمبه / ثقبه
ثُقب الإبرَة : سوفار
ثُقاب : کبریت
مِثقاب : برماه / بزر افشان / گردبر / مته / مطه / دریل (انج)
مَثقُوب : چَشمه دار
تَثقیف : روشَنفِکر کردن
ثَقافَة : فَرهَنگ
ثَقافِیّ : فَرهَنگی
مُثَقَّف : مُنَوَّر الفِکر / رَوشَنفِکر
ثَقیل : سَنگین
ثَقیل الدَّم : گوشتَش تَلخ است
ثَقیلُ النَّوم : گِران خَواب
أثقَلَ : سَنگین کردن / اسبابِ زحمَت شدن / بازداشتن / مانع شدن
أثقَلَ عَلیه / أثقَلَ کاهلَه : گِرانبار کردن / زیاد بار کردن
تثاقَلَ : سُست شدن / آهَسته شدن / شَل شدن / کند شدن
ثَقُلَ : سَنگین شدن
ثُقْل : سَنگینی / سَنگ وَزنه
ثُقْل السَّمْع : ثُقلِ سامِعه
ثُقْل اللِّسَان : زَبان گرفتن
ثُقْلٌ لحفْظ التَّوازُن : بنگه
مِثقَال ذَرَّة : ذَرَّت المثقال / ذرَّه
مِستَثقَل دمَه : خُون ... با ... در یک دیگ نَمی جوشَد
ثَکلَی : داغ دیده / نکبَت زده / نکبَتی
ثُکنَة : پادگان / سَربازخانه / قُزاقخانه / عَسکرگاه / یورت / یورد (تر)
ثُکنات الجَیش : پادگانهای نِظامِی
مَثالِب : نقایص (ج)
ثَلاثَة : سِه

الثَّالث : سِوُم / سِوُمین
الثّالِث عَشَر : سیزدَهُم / سیزدَهُمین
الثُّلاثاء (یَوم ~) : سه شَنبه (رُوزِ ~)
تِلْت التَّلاتة کام : بالای چَشمت ابروست
ثالُوث : اتِّحادِ مُثَلَّث / سه گانگی
ثَلاثَة أرباع : چار دانگ
ثَلاثَة عَشَر : سیزده
ثَلاثون : سی
ثُلاثیّ : سه تائی / سه گانه / سه جانبه
ثُلاثیّ الأبعاد : سه بُعدی
ثُلاثیّ البَتَلات : شبدَر
ثُلث : سه یک
الثّلاث وَرَقات (شُغل ~) : چیله پیله
مُثَلَّث : سه گوشه / سه پَهلُو
مُثَلَّث الشَّکل : لَچَک / سنبوسه
ثَلْج (~ المطَر) : بَرف
ثَلْج (~ صِناعیّ) : یخ
ثَلجیّ : بَرفی
ثَلّاجة : یخچال
ثُلَّة : عُده
ثَلْم : شِکاف / شیار / قاش / تُو رَفته
ثَلْمٌ تَثلیمًا : تُو رفتگی
ثُمَّ : پَس / سِپَس / وانگاه / وانگه / وانگهی
ثَمَرة : ثَمَر / سُود
مُثمِرٌ : بَرومَند / بار آوَر / بَر دار / حاصلخیز
أثمَرَ : بَرداشتن / بِثَمَر رَسیدن / بار آوَردن
إثْمار : بار آوَری / مَیوَه دهی / بَر دهی
اِستَثمَرَ : براه انداختن
استثمار : بَهره بَرداری / سَرمایه گُذاری
اِستِثماراتٌ أجنَبیَّة : بَهره بَرداری خارجی

مُستَثمِر : سَرمایه گُذار
مُستَثمِرٌ مَحلیّ : سَرمایه گُذارِ بومی
ثَمِلٌ : مَست / مَستانه / سَرمَست / مَلَنگ
ثَمانیَة : هَشت
الثّامِن : هَشتُم / هَشتُمین
الثّامِن عَشَر : هیجدَهُم / هیجدَهُمین
تَثمین : ارزیابی / ادخلا
ثَمانون : هَشتاد
ثُمانیّ : هَشتگانه
ثَمانیَة عَشَر : هِجده / هیجده
ثَمَّنَ : ارزیدن / بَها نِهادن / ارزیابی کردن / فی زدن
ثُمن : هَشت یک
ثَمَنٌ : بَها / قیمَت / ارز
ثَمَن السُّکوت : حَق السّکوت
ثَمین : گِرانبها / با شِکوه / قیمَتی / پُر ارزش / با ارزش / شاهوار / ارزنده / ذیقیمَت

مُثمَّن : هَشت پَهلو / هَشت ضِلع / هَشت گوشه / هَشت وَجهی / هَشتگانه
ثَنَی : خَمانیدن / خَم دادن / فَر دادن / تا زدن / تاباندن / کاس کردن
ثَنیَة / ثَنایا : پیچ / تا / شِکَن / دالبَر / تاه / لا / لای / خَم / آژَنگ / اژنگ
مُنثَنٍ : تابداده
اثنان : دُو
اثنا عَشَر : دَوازده
الاثنَین (یَوم ~) : دَوشَنبه (رُوز ~)
الثّانی : دوُم / دوُمین
ثانی أُکسید الکَربُون : أُکسید دُو کربُن / دی أُکسید کربُن
الثّانی عَشَر : دَوازدَهُم / دَوازدَهُمین
فی أثناء ... : دَر طَی ... / هنگامِ ... / در مُدَّتِ ...

ثانَویّ: تَحتَ الشُّعاع / تَبَعی
ثانَویَّة داخِلیَّة: دَبیرستان شَبانه رُوزی
اِنثَنَی اِنثِناءً: خَم شدن / خَمیدن / لمبر داشتن / دمر شدن / دولا شدن / تا شدن / تا بَرداشتن / تاب بَرداشتن / کاس شدن
أثنَی علَی: سِتایِش کردن / نیایِش کردن / تَعریف داشتن / تَعریف کردن / ثَنا گفتن
به ثَنایا: لا بِه لا
بَینَ ثَنایا: لای ...
ثَناء: سِتایِش / تَعریف / ثَنا
ثُنائِیّ: دُو طرَفه / دُو طرَفی / دُو جانبه / دُو پُوشه / دوگانه / ذو جنبتَین
ثَنَویَّة: دُوتا پَرَستی / دُو خُدا گِرائی
التَّثنیَة (سِفر ~): تَثنیَه (کتابِ ~)
استثناء: استثنا
استثنائیّ: غیرِ عادی / استثنائی
استَثنَی: مُستَثنَی کردن / مَشمول نکردن
ثابَ إلی رُشدِه: پَنبه از گُوش بیرون کردن
ثَواب: پاداش
ثَوب / ثِیاب: لِباس / جامه / (ج) لِباسها
ثَوب العُرس: خِلعَتی
ثیابٌ داخِلیَّة: زیرِ پُوش
ثیابُ شِتویَّة: پُوشاک زِمِستانی
ثیابٌ صَیفیَّة: لِباسهای تابِستانی
ثارَ ثَورةً: شُورِش کردن / طُغیان کردن / شُوریدن
ثارَ ثائِرُه: از جا دَر رفتن / خَشمناک شدن
أثارَ إثارةً: انگیختن
أثارَ المتاعب: اِخلال کردن
أثارَ اهتمامَه: معرکه کردن
أثارَ ضَجَّةً: جیر و ویر راه انداختن

أثارَ حَفیظَتَه : جَری کردن / حَریف بُردن / لج انداختن / از جا تیر کردن / لجش گرفتن / بر انگیختن / بَرغلاندن

إثارَة الحَفیظَة : آغالِش / پُر حَرکتی / تحریص

أثارَ غَضَبَه : پکه زیاد گفتن / آشُفته کردن

إثارة : شُور / تَهییج

إثارة الاضطِرابات : ایجاد اِغتشاش

ثائر (هائج) : مارِد / یاغی / دمان / براق / تیر خورده

ثائر / ثُوّار : شُورِشی / شُورشِیان / انقِلابی / انقِلابیون

مُثیر : شور انگیز / محرِّک / مُهَیِّج / انگیختگر / پُر حَرَکت

مُثیرُ الشَفَقة : حُزن آور / سوزناک

مُثیرُ الفِتَن : آسموغ / آتَش بیار / دُو به هَم زَن

ثَورٌ : گاو نَر / نَره گاو

ثَور الحَرْث : وَر زاو

ثَور السّاقیَة : گاوِ عَصّاری

الثّور (بُرجُ ~) : بُرجِ ثَور / گاوِ گَردون / گاو

لا لِیه فی الثُّور ولا فی الطُّحین : نَه سَرِپیاز نَه تَهِ پیاز

مَثار جَدَلٍ : جَدَلی / هم سَتیزگرانه / مُباحثه اِی / جِدال آمیز / مجادله آمیز / دیالکتیک (فر)

ثَورَة : انقِلاب / شُورِش

الثّورة الصِّناعیّة : اِنقِلابِ صَنعَتی

ثَوریّ : انقِلابی / شُورِشی

ثُؤلول : زگیل / تاول / پینه / منگل / دُنبُل (معرا)

ثُوم : سیر

مَثوَی : مَزار

مَثواه الَجنَة : جَنّت مَکان

ثَیِّبٌ : بیوه زَن / زَن مطلّقه / کالم / زن طلاق گِرفته

ج

جَأَرَ: جار زدن / جار کشیدن

جَأَرَ بالشَّکوَی: نک ونال کردن / نک ونو کردن

جازُولِین: گازوئیل

جاکِت: کت (انج)

جاکِت سْبُور: کاپشن

جالُون: گالن

جاما (أشعّة ~): گاما

جامَة: تُرَنج / گره / دشپل

جَبَّ: خَنثی کردن / وارُوِیش را زدن / وِرد وارُو خَواندن / قَلَم کشیدن / قَلَم زَدن / خَط زَدن / لَغو کردن / باطِل کردن / موقوف کردن

جُبَّة: ارخالق / تُرمه / گُرگینه

الجَبْر (عِلم ~): جَبر / جَبر ومقابَله

الجَبْر والتُّفاضُل (عِلم ~): جَبر ومُقابَله

أجبَرَ: واداشتن / هسبند کردن / تحمیل کردن / گِردنِ کسی گُذاشتن

أجبَرَ علی الاعتِراف: مُقِرّ آوَردن

إجبار: تحمیل

إجباریّ / جَبریّ: إجباری / تَحمیلی / مَجبُوری

إجباریًا: مَجبورًا / إجبارًا / جابرانه

تَجَبُّر / جَبَرُوت: جَبر

جَبَّار: جابر

جَبَرَ / جُبران: جُبران (~ کردن)

جبرِیل الأمین: جبرائیل

جَبَردِین: گاباردین

تَجبیر العِظَام: آروبَندی

جبیرة: استخوان بَند

مجَبَّراتی / مُجبِّر العِظام: شِکسته بَست / شِکسته بَند

جِبس: آهَک / جبسین / کلس / گچ سفید / گِلِ سَفید

جَبَل: کوه

جَبَل طارِق: جَبل الطارِق

جِبِلَّة: سِرِشت

جَبَلیّ: کوهی

جَبُنَ: تَرسیدن

جَبان: نا مَرد / تَرسو / بَد زَهره / بُز دِل / بی دِل / هولی / رَمو / رموک / جود / چسو / غُر

جَبَّانة: گورِستان / قَبرِستان / آرامگاه / قبرگاه / گورخانه

جُبْن: نا مَردی / بَد زَهرگی / بُز دلی / بی دِلی / تَرسوئی

جُبن / جِبنَة: پَنیر

جابَهَ: مُبارزه کردن با / جنگیدن با ...

جَبهَة: پیشانی

جَبهة المُعارضة: جَبهه اقلیَّت

مُجابَهة: مُبارزه / دَفع

جَبین: پیشانی

اِجتَثَّ: بیخ کندن / وَر آوَردن / تُخم از مِیان بُردن / رِیشه کندن / کنده کشیدن

اِجتُثَّ: وَر آمَدن

جُثَّة: مُردار / جسَد / لاشه

جُثمان: مُردار / جسَد

جَثا علی رُکبَتَیه: زانُو زدن / چار زانو نِشَستن / زانو خَم کردن

جاحِد: لاکردار / بی نَمَک / نَمَک نشِناس / نَمَک بِحَرام / ناخوش آیند / گُربه صِفَت / ناسِپاس / حق ناشناس

جُحُود: نا شُکری

جُحْرٌ / جُحُور: کنام / کاشانه / لانه / لجَن

جُحْرُ النَّمل: مورچال

جاحِظُ العَینَین: چَشم وَر قلُمبیده

جَحَظَت عَيناه: بَرآمَدگی داشتن
إجحاف: بيداد / سِتَم / بی عدالَتی
مُجحِف: سِتَمگَر / نا رَوا
الجَّحيم: درک / دُوزَخ / جهنّم دَره
جَدبٌ: قَحطسالی / خُشکسالی
مُجدِب / جَدباء: خُشک / باير / لم يزرع / خالی / قَحطسال
أجداث: اجساد (ج)
جَدَّدَ: نو کردن / بازنو کردن / تجديد کردن
تَجدَّدَ / تَجدُّد: تَر وتازه شدن / وايَس آمَدن
تَجديد: نُوين گِرائی / نو گِرايی
تَجديد (~ مُدَّة): تمديد
تَجديدیّ / مُجَدِّد: مُتَجدِّد / تَجدُّد خَواه / نُوين گِرا / نو گِرا
جَدٌّ / أجدَاد / جُدُود: پدَرِ بزُرگ / نَيا / (ج) نَياکان / نَياگان
جِدًا: خَيلی / سَخت
جَدَّة: شاهجان / بی بی
جِدَّة: نُوی / تازگی
جَديدٌ: نو / نُوين
مُتَجدِّد: تجديد شُدَنی
مَجدُود: بَخت بيدار / بختيار / خوش بَخت
مُستَجِدّ: بِکر / حمال / خام دَست / جوجه مَشَدی / نُو رَس
مُستَجِدَّات: جَديدِ احداث
مِن جَديد: باز
جَدارَة: شايِستن / سَر پِکلاه ارزيدن / سَر پِتَن ارزيدن / شايِستگی / سزاواری / لياقَت / استحقاق
جَديرٌ بِـ ... : ... شايسته ... / قابِل
جَديرٌ بالثَّناء: قابِلِ تَحسين / لايِق احترام / شايانِ تعريف
مُجدَّر الوَجه: زگيلو
الجُدَرِيّ (مَرَض ~): آبِله / باد آبِله / چيچک / کهير

الجُدیری (مَرَض ~): سُرخچَه / سپرک
جِدار: دیوار
جِدارٌ طینیٌّ: چینه
جِداریّ: دیواری
جِداریَّة: سَنگ نِبشته
جَدَع: نیکمَرد / لُوطی / رادمَرد
الجَدَع ده!: این یارو!
جَدعَنة: نیکمَردی / لُوطیگَری
جَدَّفَ (بالمِجداف): پارو زدن
تَجدیف (بالمِجداف): قایِقرانی
جَدَّفَ (~ فی الدّین): کفرگوئی کردن
تَجدیف (~ فی الدّین): ناسَزا گُویی / کفر
مِجداف: خَله / پارو / چپه
جادَلَ: قال راه انداختن / قال قاله راه انداختن / سَتیزه کردن
جَدَلاً: بالفرض / فرضا / آمدیم ...! / گیرَم که ...!

جَدَلٌ: ستیزه / مُشاجَره / تو نگُو من بِگو / بِگُو مَگُو / قال ومقال
جَدَلَ جدلاً: زُلف بستن / زُلف چیدن / دَر هَم پیچیدن / دَر هَم بافتن / دَر هَم بافته شدن / بهم تابیدن / تاب دادن
بِلا جِدال: بی بَر وبَرگرد / بَر وبَرگرد ندارد / بی پُرس و واپُرس / بی چون وچِرا
جَدَلَت شَعرَها: زُلف بَستن / زُلف چیدن
جَدیلَة: زُلف / گِیس / گِیسو / یَراغ / یراق (تر)
جَدَلیّ: جَدَلی / جِدال آمیز / مجادله آمیز / دیالکتیک (فر)
جَدَلیَّة: دیالکتیک (فر)
جَدوَل: فَرانِما / جَدوَل / صورَت / فِهرست / بَرنامه
جَدوَلَ جَدولة: بَرنامه گذاردن / رَده بَندی کردن

جَدوَل الضَّربِ : جدوَلِ بَس شُماری / جدوَلِ ضَرب
جَدوَل ماء : جُوی / جویبار / جَدوَل
جَدوَلة : رَده بَندی
جَدوَل الأعمال : دَستورِ کار / بَرنامه کار / دَستورِ جَلسه
مُجَدوَل : تابدار
اِستجداء : دَریوزگی / دَریوزی / شَیءُ اللّهی / شَید اللّهی
اِستجدَی : دامن گرفتن / خَواهِش کردن / دَرخَواست کردن / سُوال بِکف کردن / طلَب کردن
الجَدْی (بُرجُ ~) : بُرجِ جَدی / بُزغاله
اللا جَدوَی : باد هَوائی / بی فایدگی / پوچی
أجدَی : سودمَند بودن / بِدَرد خوردن / دارای ارزش بودن / فایده بَخشیدن
بِجِدّیة : کارستان / کارستون
بِلا جَدوَی : پرت / بیهوده / بی فایده / پوچ / آب دَر غُربال
جادٌّ / جِدّیّ : جِدّی / توباره / توشتر
جَدوَی : سُود / رجع / ثَمَر / صَرفه / فایده
جَدْیٌ : بُزغاله / تغلی
جِدّیة : حَرف یکی بودن
غَیرُ مُجدٍ : پرت / بیهوده / آب دَر غُربال
مُجدٍ : سودمَند / مفُید
جَذَبَ : کشیدن
جَذْبٌ : کشِش
جَذبُ الاِنتباه : جَلبِ تَوَجُّه / جَلبِ نظَر
جَذَبَ انتباهَه : جَلبِ نَظر کردن / مُتَوجِّه کردن / قاپِ کسی را دُزدیدن
انجِذاب : کیمیا
الجَاذِبیَّة (~ المادِّیة) : جاذبه

الجاذبيّة (~ المعنويّة) :
جَذّابيّت / گیرَندگی / گیرائی
جَذّاب : جالِب / جَلاب / مَلُوس
/ دل پَسَند / دَهَن سُوز /
دلکش / دلچَسب / دلفَریب /
گیرا / گیرَنده / چَشم گیر
جِذْر : بُن / ریشه / بیخ / کنده
جُذُور الأزمَة : ریشه های بُحران
جِذْع : چوبه / برزه / تاباک / تنه
/ تاپال / کنده هیزَم / مالَبند
جِذْعُ الشَّجَرة : تاپال
الجُذام (مرَض ~) : جُذام /
خوره
جَراج : گاراژ (فر)
جرافیت : مِداد / گرافیت
جرافِیك : نَقشه کشی
جْرانیت : سَنگِ خارا / گرانیت
جَرَّبَ : آزمودن / آزمایِش کردن
/ پرو کردن / تجربه کردن
جَرِّب حظَّكَ! : شانس خود را
آزمایِش کن!

تَجرِبَة : آزمایِش
تَجریب : آزمایِش / کارآزمائی
تَجریبیّ : آزمایِشی / تَجربُی
التَّجرِبَة والخَطَأ : آزمایِش وخَطا
تَجارِب : تَجربیّات
تَجارِب نَوَویَّة : ازمایِشهای
هَسته اِی / تَجرُبیّاتِ هَسته اِی
غَیر مُجرَّب : چَشم وگوش بَسته /
چلمن
مُجَرَّب : با تَجربه / کار پُخته /
کارکشته / کرده کار
الجرَب (مَرَض ~) : پریون / گر /
گال / خارشک
جِراب : ساچمه دان / کیسه /
غُلاف / قاب
جریب فرُوت : بتاوی / تو سُرخ
جَورَب : گورب (معر) / جوراب
الجَربُوع (حَیَوان) : یَربوع
جُرثومَة : زیاچه / میکرُب (فر)
جُرثومیّ : زیاچه ای / میکربی
جَرجیر : تَره تیزَک

جَرجَره فی الکلام : زیرِ پا کشی کردن / زیرِ پای کسی را دَر آوَردن / زیرِ زَبان کسی را کشیدن

جَرجَره وَراه : به هن کشیدن / به هنگ کشیدن

انجَرَحَ : خَراشیدن

تَجریح : افترا / بَدگوئی / تُهمَت / بَد نامی / رَسوائی

جارِح (طائرٌ ~) : دَرَنده / درَندگان

جِراحَة : جَرّاحی

جِراحة تَجمیل : جَرّاحی تَرمیمی

جُرحٌ : زَخم

جَرَحَ : زَخم زدن / زَخم کردن

جُرحُ اللِّسانِ أقسَی من جُرحِ السَّیف : زَخمِ زَبان بَدتَر از زَخمِ شَمشیر است

جَرَّحَت مَشاعِرَه : با پَنبه سَر بُریدن

جَرِیح : تیر خورده / جریحه دار

الجَریدَةُ الرَّسمیة : مجلّه رَسمی

أجرُودیّ : کوسه / ریدک

تَجرَّدَ : پشم ریختن

تَجَرَّدَ من ثیابِه : بَرَهنَه شدن / لُخت شدن

تَجرید : مَحرومیّت / بی بَهره سازی / تحریم / بی بَهرگی

تَجریدیّ : مُطلَق / معنَوی / انتزاعی

تَجریدیَّة : خیالبافی

جَراد : مَلَخ

جَرَدَ : صورَت بَرداشتن

جَرَّدَ (~ حَملَةً مَثَلاً) : گُسیل کردن

جَردٌ سَنَویّ : صُورَت بَرداری سالیانه

جَرَّدَ مِن ... : سَر وکیسه کردن

جَرَّدَها من ثیابِها : بَرَهنَه کردن / لُخت کردن

مُجَرَّدٌ مِن ثِیابِه : عور / بَرَهنه

لِمُجَرَّد ... : مَحضِ ...

بِمُجرَّدِ أنْ ...: مَحض اینکه / هَمانکه / هَمینکه

مُتَجرِّدٌ (~ من الأهواء): بیطرَف / بیغرَض / راست بین / عادِل / منُصِفانه

جَریدَة: روزنامه

جَردَل: دَلو / سَطل

جَرَّ: کشیدن / پَس کشیدن / یَدک بردن / یَدک کشیدن

جَرَّ الشکَل / یجُرّ شکَله: جِر انداختن / موی دَماغ شدن / تَراشیدن اشکال

یَجُرُّ أذیال الخَیبَة: دَست از پا دَرازتَر

جَرّار: جَرّ ثَقیل / تراکتور (فر)

جَرّار قِطار: لکوموتیو

جَرَّة / جِرار: تُنگ / کوزه / خمب / کوزه دسته دار / بَدَل چینی / سَبو / کندله / خمب / دسین / تاپو

مَجَرَّة: کهکشان

المَجارير: فاضِلاب / گنداب / گنداِبراه / مجرای فاضلاب

اِجتَرَّ / اِجتِرار: چاویدن / نَشخَوار کردن

مُجتَرّ (حَیَوان ~): نَشخَوار کَننده

أجراس: زلم زیمبو

جَرَس: زَنگ / دَرای

جَرَس الإنذار: زَنگِ خطَر

جَرَس الفُسحة: زَنگِ راحَت

جَرَس المُنَبّه: شمّاته / شمّاطه

جَرَّسَ: مُفتضَح کردن / رَسوا کردن

جُرسَة: رسوائی / خفت / نَنگ / فَضاحَت / سِیَه رُوئی / بی ابروئی / بَد نامی / بی اعتباری

تَجریس: مُفتضَح کردن / رَسوا کردن

تَجَرَّعَ: لاجُرعه نُوشیدن / سَر کشیدن

جَرعَة: قرت / قُلُّگ / غُلُّگ

جُرْعَة : مِقدارِ مَصرَف / دُوز (انج)
انجَرَفَ : بی مَقصد رفتن / بی اِراده کار کردن
تَجریف : خَراش / سائیدگی / سایش
جارِفٌ : سیل آوَرده / سیل آسا / سیل مانَند
الجارُوف : پارو / متین
جَرَفَ : پارو کردن
جَرَّفَ : خراشیدن / خاراندن
جَرکَسیّ : چَرکس
إجْرامیّ : تبهکارانه / جنایَتکارانه
جِرام : گِرَم
جُرْمٌ (إثمٌ) : گُناه / بزَه / بزَهکاری / جنایَت / جُرم
جَرَّمَ / تَجریم : گُناهکار قلَمداد کردن / مُقَصر قلمداد کردن
جَریمة : گُناه / بزَه / بزَهکاری / جنایَت / جُرم
عِلم الجَریمَة : جُرم شِناسی
مُجرِم : جانی / جنایَتکار / بزَهکار / جَریم / گُناهکار / مُقَصر
مُجرِمٌ مأجُور : چاقو کش
جُرْمٌ / أجْرام : پَیکر
أجرَام سَماوِيَّة : کراتِ آسْمانی
جِرمانیّ / الجِرمان : ژِرمَن
جَرِیء : پُر رُو / با جُرات / دِل قُرص / بی احتیاط / جَری
تَجرأ : پَنجه زدن بِرُوی کسی / تَن رُوی کردن / دُم در آوَردن
جُرأة : جِگَر داشتن / تُو دِلِ شِیر رفتن / رُو داشتن / رُو شدن / زَهره داشتن / دِلیری / پُر رُوئی / یارا
جَرو / جِراء : تُوله / نوچه
جَرْو الغزَال : آهو بَره
جَرْو الکَلْب : تُوله سگ / سگ توله
جَرىْ : دَویدن / دَو زَدن

جَرَی له حاجة : یک چیزیَش شُد
مَجرَی : روگاه
مَجرَی النَّهر : بُسترِ رُودخانه
مَجرَی مائیّ : آب رو / راه آب
الجّارِی (الشَّهرُ ~) : جاری (ماه ~)
جارٍ : رَوان / دایر / عاوِله
الجَّرَیان : رَوانی / جرَیان
أجرَی / إجراء : اِجرا کردن / مُجرا شدن
أجرَی تَحقیقًا : باز پُرسیدن / رَسیدگی کردن / وا رَسیدن / بازجوئی کردن / بازجویی کردن / تحقیق کردن / جویا شدن / سُراغ گرفتن
أجرَی عمَلیَّةً : بکار بَستن
إجراء القُرعة : قُرعه بازی
إجراءُ قَانونیّ : ضابِطه / (ج) ضوابِط
إجرائیّ : اِجرایی / مُجری
إجراءات تَنفیذیَّة : اِقدامات اِجرائی
إجراءات شکلیَّة : اِقدامات صُوری
جارَی / مُجاراة : مُماشات داشتن / مُماشات کردن / مُدارا کردن / هَم آهنگ کردن / هَم کوک کردن / وِفق دادن
مُجاراة الجَوّ : بساز دیگَران رَقصیدن
جارِیَة : کنیز / کنیزک / جاریه
جِرایَة : جیره / جیره بَندی / خواربار / جامَگی (معرا) / راتِبه / آذوقه / آزوغه
الجَّزائِر : الجزایر
الجَّزائِر العاصِمَة : الجزیره
الجَّزیرَة العَرَبیَّة : عرَبستان
جزائریّ : الجزایری
جَزّار : قصّاب
جِزارة : قصّاب خانه

الجَّزَر: زَردک / هَویج
مَجزَر: مسلَخ / کشتارگاه
جَزَّ: گرد شِکن شدن
جَزَّ عَلَی أسنَانِه: دَندان قَرچه / دَندان کروچه کردن
جَزِعَ: دِل گرفتن / دِلگیری شدن / دِلخور شدن
جَزَعٌ: دِلخوری / سوگ / غَم / غَم واندوه / غُصه / حزن
جازَفَ: بی پَروائی کردن / خود را به آب وآتَش زدن
جُزافًا: زرتی / به تصادُف
جُزافِیٌّ: گُزاف / گُزافه (معر)
مُجازَفة: خطَرجُونی / ریسک (انج)
جَزِیل: مکَفِی
جُزء: بَرخ
جُزءٌ لا يَتَجزأً: جُزءِ لايَنفک
جُزئیٌّ: جزئی / پاره اِی
جُزئیًا: تا یک اندازه / بعضا
الجُزَیء: مُلکول (فر)

لا يَتَجزأً: لايَنفک / غیر قابلِ تقسیم
أجزاء: قِطعات
تَجزِیء / تَجزِئَة: تَخته بَندی / تَجزیَه
جازَی: سَزا دادن / نَسق کردن / تعقیب کردن / مُجازات کردن
الجَّزاء: پاداش / کیفَر / پاد افراه / سَرکوبی / تنبیه / سیاست / تعقیب
جَزائیٌّ: جَزائی / کیفَری / سزائی
جَزأً: تَخته بَندی کردن
جِزیَة: باج / باچ / ساو / خَراج / گزیَت (معر)
مُجازاة: مُجازات
مُجزٍ: مکَفِی
الجِستَابُو (مُخابَرات النَّازِیّ): گشاتاپو
تَجسِید: تجسیم
الجَسَد: تَن / جُثه / پَیکر
جَسَّدَ: مُجسَّم کردن

الجِسر : پل / بازگاه
جِسرٌ خَشَبیّ : جاله / سل
جِسرٌ مُتَحرِك : پلِ مُتَحرِک
تَجاسَرَ : دم در آوَردن / جگر داشتن / تُو دِلِ شِیر رفتن / رُو داشتن / رُو شدن / زَهره داشتن
جَسارَة : دلیری / رَشادَت / دلاوری / پُر رُوئی / یارا
جَسُور : دلیر / دِلدار / پُر دِل / دَه دِله / شمردِل
جَسَّ : بر مجیدن / پرماسیدن / پلماس کردن / کاوِش کردن / غور رَسی کردن / غور وبَر رَسی کردن / تفحُّص کردن / پاسوائی
جَسَّ النَّبضَ : کاوِش کردن / غور وبَر رَسی کردن / (مج) سَر وگوش آب دادن
مجَسّ : کاوِشگر
جاسُوس : جاسوس / خَبَر چِین / اِشپیون (فر)
جاسُوسیَّة / تَجسُّس : جاسُوسی / خبَرگیری
تَجسَّسَ : زاغ زدن / سرک کشیدن / جاسوسی کردن / زاغِ سیاه کسی را چوب زدن
تَجسیم : برجَسته بینی / کالبُد سازی
الجِسْم : تَن / جُثه / پَیکر
مُجَسَّم : بَرجَسته بین
جَشِعٌ : پُر طمَع / خَتنه نکرده / طمَع خام / طمَعکار
جَشَع : کیسه دوختن / از / از وحِرص / آزمَندی / ولَع (~ داشتن)
تَجشُّؤ : زغنگ
تَجشَّأ : آرُق زدن / آروغ زدن
جَص : گَچ (معر)
جَعبَة (~ الثِّیاب) : چین خوردگی / چین خوردن / چروکیدن / چروک بَرداشتن / وَز زدن / جعد شدن

جُعبَة: کوله پُشتی / توشه دان / کوله بار / پُشت واره / چَنته
جُعبَة السِّهام: تَرکش
جَعجَعَ: جیر جیر کردن / بامبول در آوَردن / بامبول زدن / بابا غرابی کردن
جَعجَعَة: بابا غرابی / اهن وتلپ
أجعَد / مُجعَّد: وَزوَزی / فرفری / قرقری / چنگول چنگولی / اژنگناک / گلاله / پَشمالو / موی وَزکرده / پیچ خورده / گِره خورده
تَجاعید: چروک / آژنگ / اژنگ / چین وچروک / لچ
تَجعَّدَ: چین خوردن / چروکیدن / چروک بَرداشتن / وَز زدن / جعد شدن
تَجَعُّد: چین / چین خوردگی
مُتَجعِّد: قرقری / لا بِلا
جَعَلَ: کردن / ساختن
الجُغرافیا (عِلم ~): جغرافیا
جُغرافیّ: جغرافیائی
الجَفر (علمُ ~): جَفر
جَفَّ: خُشک شدن / وَر چلوزیدن / وَر چروکیدن / وَر چلوکیدن / پَسایش داشتن
الجَفاف: خُشکی / خُشکسالی
جَفاف (طِبّ): پَسایش / وابشت
تَجفِیف المُستَنقَعات: زه کشی
جافّ: خُشک / سوخار / بخس / دوخ / دیم
جَفَّفَ: خُشک کردن / باد دادن / وابشت کردن / آبِ چیزی را گرفتن / بی آب کردن / پَسایش داشتن
مُجَفَّف: خُشک کرده / خُشکبار
أجفَلَ (أفزَعَ): رَمانیدن / رَم کردن / از جا پرّاندن / رَم دادن
جَفَلَ (فَزِعَ): از جا پرّیدن / رَمیدن / وَحشَت زَده شدن

جَفنٌ / جُفُون : پلک / پلکان / بام چَشم
جَفاء / جَفوَة : جَفا
جَلَبَ : آوَردن
جَلَبَ العارَ لـ : خفت آوَردن بَر ..
جَلَبَ علی نَفسِه ... : چیزی بَر خود وارِد آوردن
جَلَبَة : جَنجال / پُرخاش / بانگ / جَنگولک بازی / غَوغا / زَرت وزُورت / شات وشوت / عر وتیز / سردنگ / غریو / قور قور / های وهوی
أحدَثَ جَلَبَة : هَیاهو راه انداختن / هَیاهو کردن / هو زدن / وق زدن
جَلاجِل : زلم زیمبو / زنگوله
جَلَدَ : تازیانه زدن
جُلِدَ : دُوِر چِراغ خوردن / شلاق خوردن
جَلِید : یخ
مُجلَّد (~ من کِتاب) : جِلد

تَجَلَّدَ : تحمُّل کردن / کَشیدن / رَنج بردن
تَجلید الکُتُب : جِلد بَندی / صحّافی
جَلّاد : جَلاد / وژخیم / مِیر غَضب / نسَقچی
جَلَدٌ : بُردباری کردن / دَندان روی جِگَر گُذاشتن / تاب وتوش / تاب وتوان / دِل ودَماغ / چکپر / چکفر / صَبُّوری
جَلْدٌ : شلاق زَنی
مُجلِّد الکُتُب : صحّاف
جِلْد : چَرم / بشمه / یَشمه
جِلْد (بَشرة) : پوست
جِلْدیّ : پوستین
جِلْد الماعِز : میشن
جِلْدُ الماعِز المَدبوغ : تیماج
جِلْد مَدبُوغ : خامسوز
جِلْد غَیر مَدبُوغ : صاغَری / ساغَری / کیمُخت

الجِلْد الزّائِد حَولَ الأظافِر : ناخُنَک

جَلَسَ : نِشَستن

أجلَسَ : نِشاندن / بَر نِشاندن

جَلَسَ القُرفُصَاء : چَمباتمه زدن / چمبرک نِشَستن / چنبرک زدن / چمبک نِشَستن / چندک زدن

جَلَسَ علَى العَرْش : تَخت نِشَستن / بَر نِشَستن

جَلسَة : اِجلاس / اِجلاسیّه

جَلیس : مانوس

مَجلِس : شُورای / مَجلِس / کنگاش / کنگره (فر)

المَجلِس الأعلَى : شُورایعالی

المَجلِس الأعلَى للجامِعات : شُورایعالی دانِشگاهها

المَجلِس النِّیابِیّ : مَجلِس / پارلمان (فر)

مَجلِس الأمن : شُورای امنیّت

مَجلِس الأُنس : رامِشگاه / دَم ودود

مَجلِس الإدارَة : هَیئَتِ مُدیره / هَیئَتِ رئیسه / مَجلِس اداره / شُورای اِداری

مَجلِس الثَّورة : شُورای اِنقِلاب

مَجلِس الجامِعة : شُورای دانِشگاه

مَجلِس الشَّعب : مَجلِس / پارلمان (فر)

مَجلِس الشُّیوخ : سِنا / مَجلِسِ سِنا

مَجلِس الکُلِّیة : شُورای دانِشکده

مَجلِس الخُبَراء : مَجلِس خبرگان

مَجلِس الشَّعْب : مَجلِس / پارلمان (فر)

مَجلِس الشُّورَى : شُورای مِلّی / دار الشورا

مَجلِس المَدینة : شَهرداری

مَجلِس الوُزَراء : هیئتِ دُولَت / کابینه (فر)
مَجلِس تأدیب : شُورای تادیبی
مَجلِس تَشریعیّ : مَجلِسِ مُقَنّنه
جلسرین : گلیسیرین
تَجلَّطَ : لُخته شدن
جَلطَة : لُخته
جَلطَة دَمَویَّة : خون لُخته / لُخته خونی
جَلافَة : قرت
جِلف : اوبارقُلی / اجلافی / برانی / گِردَن کلُفت / قرتشن / قلتشن / قورتشن / مدمغ / مدمق / نگد / یار دانقلی / شتُر شاه / چلمن
جَلالٌ : شِکوه / فرهی
جَلالة المَلِك : اعلیحضرَت
جَلالة المَلِكَة : عَلیاحَضرَت
جَلیل : ارجمَند / پُر ارج / عالیرُتبه / بَرین / مُجلَّل / با شکوه

جَلَلٌ : جِدّی / خطرناک / وخیم
جَلَنْف : اوبارقُلی / اجلافی / برانی / گِردَن کلُفت / قرتشن / قلتشن / قورتشن / مدمغ / مدمق / نگد / یار دانقلی / شتُر شاه / چلمن
الجَلاء من الأراضی المُحتلَّة : تَخلیَه زَمینهای اِشغال شُده
أجلَی : تَخلیَه نمودن
إجلاء : خَلعِ یَد / تَخلیَه
جَلَی / جَلْی : زَدودن / زدائیدن / جلا دادن / لیسه زدن / لیسه کردن / پُرداخت دادن / پُرداخت کردن / زَدایِش
عِید الجَّلاء : رُوزِ تَخلیه از نیروی بیگانه
جلُوکُوز : کلوکز
انجَلَی : اشکار شدن / پَیدا شدن / پَدید شدن
تَجلٍّ : خود اشکار سازی / مُکاشَفه

تَجلّى : پَديدار شدن / بيرون آمدن

جاليَة : جَرگه

جَلاء (وُضُوح) : رَوشَنائى / رَوشَنى / رَوشَن بودن

جَلىّ : اشكار / پيدا / پَديد / پَديدار / هُوَيدا

جيلى : لَرزانک / دلمه

جَليَطَة : بيجا كردن

جَمالُون : شيروانى

جُمباز : ژيمناستيک (فر)

جَمبَرى : مِيگو

جُمجُمة : جُمجُمه / كاسه سَر

جامِحٌ : سَر پيچ / سَركش / سَر دَر هَوا / ناپَرهيزگار / وِل نِگار

جمَحَ : پَر دَر آوَردن / سَر پيچيدن / سَر جَنباندن / سَر بَر زدن

جُمُوح : سَر پيچى / لا قيدى / خُروج

تَجمَّدَ : بلوكه شدن

تَجمُّد : اِنجِماد

تَجميد : تعليق / بلوكه كردن

تَجميد الأسعار : بلوكه كردن نِرخها

تَجميد العَلاقات : بلوكه كردن رَوابِط

تَجميد العلاقات التجاريَّة : تَعليق رَوابِطِ تِجارَتى

جَمادٌ : بَر بَسته / غَير ذيرُوح

جَمَّدَ : بلوكه كردن

جُمُود : افسردگى / افسردن / فسُردن

مُتَجَمِّد : منجمد

مُجَمَّد : يخ زَده

جَمرَة : اخگَر

الجَّمرة الخَبيثة : سياه زَخم

مَجمَرة : كولَخ / آتَشدان / مرزغان

جُمرُك : گُمرُک (يو / معر)

الجَمارِك : اِداره گُمرُک

الجُمَّيز : اِنجيرِ مِصرى

الجُمَّيز (شَجَر ~) : چِنارِ فَرَنگى

جامُوس: گاميش / گاوميش
(معر)
اِجتِماع: جَلسه / نِشَست /
میتینگ (انج)
اجتِماعِیّ: اِجتِماعی / سُـيال
اجتِماعِیّ (شَخصٌ ~): مردُم دار
استَجمَعَ قُواه: صَف آرائی كردن
/ گرد آمدن / پُشتيبانی كردن /
تَقويَت كردن
الجُمعَة (يَومُ ~): جُمعه / آدينه
(روُز ~)
الجَمعِيَّة العامَّة للأُمَم المُتَّحِدة:
مَجمَع عُمومی سازمان مِلَل
مُتَّحِد
الجَميع: هَمَگان
المَجمُوعة الشَّمسيَّة: آسْمان دَره
/ كهكشان
إجمَاع: هَم رائی / يكدِلی
بالإجماع / بإجماع الآراء:
باتِّفاقِ آرا
تَجمُّع: مَجمَع / هَمايش

تَجَمَّعَ: بِهَم آمَدن / بَرگِردِ هَم
آمَدن
تَجميع: هَمگُذاری
جامِعَة: دانِشگاه
الجامعة العرَبِيَّة: إتحادِيّه عرَب
جَماعَة / جَماعات: گروه / دَسته
/ (ج) دَستَجات
جَماعات المُتَطَرِّفين: گرُوهها‌ی
افراطيان
جَماعِیّ: مجموعی
جَمَّعَ: رُوی هَم ريختن / بَرگِردِ
هَم آوَردن
جَمَعَ (حِساب): جَمع زدن
جَمع المال: ثَروَت اندوزی
جَمع المعلومات: جَمع آوری
اطلاعات
جَمَعَ جَمْعًا: اندوختن / جمع
كردن / ذخيره نهادن / گِرد
آوَردن / گِرد كردن / واچيدن /
غُن كردن
جَمْعٌ من الناس: سَر آوَری / عُدَّه

جَمعيّة : جَرگه / حَوزه / انجُمَن
جُمُوع : تُوده
جُمُوع الشَّعب : تُوده مِلَّت
جَميع ... : هَمه ...
جَميعًا : سَر تا سَر
عالِم اجتِماع : جامعه شِناس
عِلم الاجتِماع : جامِعه شِناسی
غَير اِجتماعیّ : نَچَسب
مُجتَمَع / مُجتَمَعات : اِجتماع /
جامِعه / (ج) جَوامع
مَجمَع : مُجتَمَع / حَوزه / بِنگاه /
مجلس / انجُمَن / اجتماع /
گُروه
مَجمَع اللُّغَة : فَرهَنگِستان
مُجمَّع تِجاریّ : مُجتَمَع بازَرگانی
المَجمَع الكَنَسيّ : شورای
كليسائی / مجلسِ مناظره
مذهبی
مَجمُوعَة : دَست / گروه
مَجمُوعة (~ لَوحات مَثلاً) :
كُلِّكسيُون (فر)

مَجمُوعة أعمال أدَبيَّة : كُلِّيات
مَجمُوعة شَرِكات : كنسرتيوم
(انج)
جامَعَ : گائيدن / سيخ زدن / سيخ
كردن / شق كردن / سكندن /
جالِش كردن
جِماع : جالِش / جِماع / آميزشِ
جنسی
جِماعٌ سَطحِيّ : در مالی كردن / لا
پاگُذاشتن / لا پايی در كردن
جَمع (طِباعة) : حروفچينی
جَمِّيع (طِباعة) : حروفچين /
صفحه بَند
جَميل / جَميلَة : قَشَنگ / زيبا /
ماه رُخ / ماه سيما / ماه گار /
ماهوار / ماهوَش / مَهوَش /
خوب رُو / خوشگِل / شكيل /
گُلچِهره
أجمَلَ : خُلاصه كردن
إجمالاً : جُملگی / رويهَمرَفته /
بطَورِ كلّی / بالجُمله

إجمالیّ : مجموعی
بِالجُملَة : گُتره ای
بِلا مُجامَلَة : رُک وراست / صاف وپوست کنده
تَجَمَّلَ : گُل کردن / زیوَر کردن / زیوَر بَستن
تَجَمُّل : زیورگری / زیوَر کشی
تَجمیل : زیبا سازی / آرایش / پیرایِش / تَزئین
جامَلَ : تعارُف کردن / رو بَند شدن / رو در ماندن / رُودَربایِستی گیر کردن / رُودَربایِستی داشتن / رُو دَرواستی کردن
جَمال : آب ورَنگی / رَعنائی / خوش گِلی / رَنگ ورُو / گل گیرا داشتن / گل ونَمَک
جَمَّلَ : آراستن / آرائیدن / پیراستن / زینَت کردن / زینَت دادن / گُل کردن / زیوَر کردن / زیوَر بَستن

جَمیل (صَنیع) : اِلتِفات / مَرحمَت / صنیعَت
مُجامَلَة : رُودَربایِستی / مَردُمداری / تعارُفی / چَشم رَوشَنی
مُجمَل : تاریخچه / مُختصَر / خُلاصه / باشتاب
جَمَلٌ / جِمال : شُتُر / اشتُر
جَمّال : ساربان
استِجمام : بِهبودی / رمَق تازه / نیروی تازه
جُمَّة : تاسمه / پوپک / کاکلی / کاکولی
تَجَمهُر : تجَمُّع
جَماهیر : تُوده مَردُم / جُمهور
جَماهیر الشَّعب : افرادِ مِلَّت / تُوده مِلَّت
جَماهیریَّة : مَحبوبیَّت / وجهه
الجُمهور : جُمهور / توده مَردُم
الجُمهُوریَّة : جُمهوری
جُمهُوریّ : جُمهوری

جُمهوریّ (مُؤیِّد للنظام الجُمهوریّ) : جُمهوریخَواه

اِجتِناب : پَرهیز / اِجتناب / احتراز / کناره گیری / طَفره

اِجتَنَبَ : اِجتناب کردن

الجانِب السُّفلیّ : روی پائین

أجنَبیّ / أجانِب : بیگانه / خارجی / غَیرِه / (ج) بیگانگان

تَجَنَّبَ : پَرهیختن / پَرهیز کردن / اجتناب کردن / دامن کشیدن / طَفره رفتن از / دُوری کردن از / احتراز کردن

تَجنُّب : خودداری / احتراز

جَنْب : پَهلُو

جانِبٌ (جِهة) : وَر / سُو

جانِب الطَّریق : سَمت

جَنبُ الوَجه : نیم رُخ / نیمچِهره

علی جانِب واحِد : یک وَر

مِن جانِب واحِد : یک طَرَف / یک جانبه / یک پَهلُو

مِن کُلّ جانِب : چَهار ضَربه

بِجانِب ... : پَهلُوی ...

الجَنْب (مِن الإبَط إلَی الخَصْر) : یک ورپَهلُو

جَنبًا إلَی جَنب : دُوشادوش

جَنجَل (نَبات مُعمَّر) : رازَگ

الجَناح المِصریّ بالمَعرِض : غُرفه مِصر دَر نمایِشگاه

جُناح : گُناه / زِلّت / بَزَه / بَزَهکاری / جِنایَت

جَناح (قِسم) : غُرفه

جَناحُ الحَریم / الحَریم : حرَمخانه / حرَمسرا / سَرا پَرده

جَناح الطائر : پَر / بال

جَناحا الجَیش : دَستادَست

جَنَحَ إلی : گَرویدن / گِرائیدن

جُنحة : گُناه / بَزَه / جُرم

جانحٌ : بی راهه / منحَرِف

جَنوحٌ إلی : مُتَمایِل به ...

جُنوح (مَیل) : تَمایُل

جُنوح (انحِراف) : انحِراف / کَج رَفتاری
جَنَحَت السَّفینَة : گیر اُفتادن / بگِل نِشَستن
مُجنَّح : بالدار
مُجَنَّحات / ذَوات الأجنِحَة : پَرداران (ج)
الجُندیَّة : نِظام وَظیفه / خِدمَتِ نظامی / خِدمَت زیرِ پَرچَم
تَجنید : سَربازگیری
جَنَّدَ : نو آموز استخدام کردن / نیروی تازه گرفتن
جُندیّ : سَرباز / سالات / سالدات (فر) / اژان (فر)
جُندیّ بَحریَّة : ناوی
جُندیّ عامِل : سَرباز تَحتَ السِلاح
جُندیّ مُتَطوِّع : سَرباز داوطَلَب
جُندیّ مُشاة : سَرباز پیاده / تُفَنگچی / تُفَنگدار
جُنود حَرب العِصابات : چَریک
مُجنَّد : تابین / تابعین
مُجَنَّدون : نفَرات (ج)
جَندَب : چراسک / جیر جیرک / زنجره / علی وَرجه
جِنِرال (رُتبَة) : سر لَشکر / ژِنِرال (فر)
جَنائزیّ : جنازه ای
جِنازَة : جنازه
جِنس (نَوع) : نَوع
جِنس / أجناس : نِژاد
الجُنس : جِنس
الجِنْس (ذَکَر وأنثَی) : جِنسیَّت
الجُنس البشَریّ : نَوعِ بشَر / جِنسِ آدَمی
من جِنسٍ واحِد : هَمجِنس / هَم نَوع
عِلم الأجناس : نِژاد شِناسی / اِتنوگرافی (فر)
مُتَجانِس : یک دَست / هَمخو / هَمگَن / هَمجِنس / هَم مشرَب / هَم سلیقه

الجُنسيَّة : تابعيَّت
الجِنسيَّة المصريَّة : تابعيَّتِ مِصر
تَجانُس : هَماهَنگی / یکجوری / یکسانی / یکنَواختی
جِناس : تَجنیس / جِناس
جَنشَة السَّقْف : چَنگَک (معر)
الجان : از ما بِهتَران
جَنایِنی : باغبان / بُستان پیرا
جَنَّة : بِهِشت
جُنون : دیوانگی
جُنون العظَمة : عُقده خُودخَواهی
جَنین : جَنین / رویان / اپکانه
مَجنُون : دیوانه / مالیخولیائی / شوته (عب)
من أهلِ الجَنَّة : بِهِشتی / بِهِشتیان
جانٍ / جُناة : جِنایَتکار / جانی
جِنایَة : گُناه / بَزه / بَزَهکاری / جِنایَت / جُرم
جَنَی / جَنْی : دَرویدن / دَرو کردن
جَنَی علَیه : سِتَم کردن بَر ...
جَنیف : ژِنو
جُنَیه إسترلینیّ : لیره انگلیسی
جهبَذ / جهابِذة : استاد / (ج) اساتید
اِجتَهَدَ : سَعی کردن / تَلاش کردن
جِهاد : جِهاد
جُهد / مَجهُود : تَلاش
جُهدٌ بِلا طائِل : توی تاریکی رقصیدن / آب در هاون سائیدن / آکل از قَفا
مُجاهِد : مُجاهِد / (ج) مُجاهِدین
مُجتَهِد : پُرکار / پویا / سَخت کوش
جِهارًا : اشکارا
جَهَرَ : اِظهار داشتن
جَهر / مُجاهَرة : افشاگری / فاش سازی / اشکار سازی / افشاء
مِجهَر : ذَرّه بین
الأجهزة الحكُومیَّة : دَستگاههای دُولَتی

الجِهازُ الإعلاميّ: دَستگاهِ تَبليغاتي
الجِّهازُ العَصَبِيّ: دَستگاهِ اعصاب
الجِهازُ الهَضمِيّ: دَستگاهِ گُوارِشی
أجهِزَة (هَيئات): تشكيلات (ج)
تَجهيز: آمادگی / آماده سازی / آمادِش / آرایِش / تهیّه / تهیه مقدمات / تدارُک / پِستاپِش / آرایِش / آمایِش
تَجهيز القافِلَة: بارگیری / باربندی
جاهِز (مُصنَّع): ساخته
جاهِز (مَلابِس ~ة): دُوخته (جامه های ~)
جاهِز (مُهيَّأ): یِیار / سازمَند / آماده
جِهاز: دَستگاه / آپارات (فر)
جِهاز التَّسجيل: دَستگاهِ ضَبطِ صُوت
جِهاز التَّصوير بالأشِعَّة: پَرتو نِگاره
جِهاز التَّكييف: دَستگاهِ تَهویه
جِهاز الدَّولَة: دَستگاهِ دُولَت
جِهاز العَروس: جهاز / جهیز / جهیزیّه / جهازیّه
جِهاز رَصد الزَّلازِل: زِلزِله نِگار
جَهَّزَ: آمادن / حاضِر کردن / یِیار کردن / فَراهَم کردن / پِستا کردن / دم کردن
جِهاز استِقبال: دَستگاهِ گیرنده
جِهاز إرسال: دَستگاهِ فِرِستَنده
أجهَضَ: کورتاژ کردن
إجهاض: سقطِ جنین / بچه اندازی / کورتاژ (فر)
إجهاض المَساعي: کورتاژ کردن تَلاشها
جَهْلٌ: هِر را از بِر تمیز ندادن / خَر از بَرد نَشناختن / بی سَوادی / نافَهمی
جَهُول: مُلا نُقطه اِی / مُلا نُقطی

جاهِلٌ: نادان / بی سَواد / بی دانِش / سُبُک مَغز
مَجهُول: گُمنام / نا آشنا
تَجاهَلَ: صَرفنَظر کردن / گوش بده کار نَبودن / زیرِ سِبیل دَر کردن / زیرِ گوشی در کردن
تَجاهَلَ شَخصاً: چِس محل کردن / محل نگُذاشتن / کم محلی
تَجهَّمَ: اخم کردن / بغ کردن / بق کردن / رُو دَر هَم کشیدن / جَبین دَر هَم کشیدن / رُو بِهَم کشیدن / رُو تُرُش کردن / تُرُشروئی کردن / سِگرِمه ها دَر هَم بودن
تَجَهُّم: تُرُشروئی
مُتَجَهِّم: اخمو / سِگرِمه / سِگِره / سِه گِره / بَد اخم / تُرُش رُو
جَهَنَّم: درک / دُوزَخ / جهنم دَره
جَوَاب (رَدّ): پاسُخ
جابَ / يَجوبُ: نَوَردیدن

أجابَ: جَواب دادن / پاسُخ دادن
تَجاوَبَ: مُماشات داشتن / مُداراکردن
تَجاوُب: مُماشات / مُدارا
استَجابَ: فَرمان بردن / واکنِش نِشان دادن
استِجابَة: جَوابگوئی / پاسُخ
اِستِجوَاب: باز پُرسی / بازجوئی
استِجواب (~ برلمانیّ مثلاً): استیضاح / استنطاق
اِستَجوَبَ: باز پُرسیدن / بازجوئی کردن / استنطاق کردن
اجتاحَ: تاخت وتاز کردن / حَمله کردن / تاراج کردن / سَر تا سَر ... را فَرا گرفتن
اجتیاح: تَك یورِش / هجوم / تهاجُم / تاخت وتاز
جائحة: سانِحه / فاجِعه / مُصیبَت / بَلا

جُوخ (قُماش) : ماهوت / نَمَد

جَواد / جِيَاد : اسب / اسبها

الجُود : سَخاوَت / جود

أجادَ : دَست داشتن / عرضه داشتن

إجادة : پیشه وَری / استادکاری

جادَ : دون پاشیدن / سَرکیسه شَل کردن / حاتم بَخشی کردن

جَودَة (تَميُّز) : مَرغوبيَّت

جَودَة (نَوعيَّة) : کیفیَّت / چونی / تعریف / خصوصیَّت / طبیعَت / صِفَت / ظرفیَّت

جَيِّد : خوب / خوش

جَيِّد (تَقدير) : خوب

جَيِّد جِدًا (تَقدير) : بِسیار خُوب

جارَ علی : سِتَم کردن بَر ... / تعدِّی کردن

جائرٌ (أمرٌ ~) : سِتَمگَر / نا رَوا

جائرٌ (شَخص ~) : متجاوِز / خَطاکار / تَجاوُزکار / سِتَمکار

جِوار : هَمسایگی / مجاوَرَت

جُور : بی عدالَتی / بی إنصافی / سِتَم / بیداد

جارٌ / جیران : هَمجوار / هَمخانه / هَم مَرز / هَمسایه / (ج) هَمسایگان

بِجوار ... : پَهلُوی ...

جیرَة : هَمسایگی / مجاوَرَت

مُجاوِر : نَزدیک / هَمسایَه / مُجاوِر

أجارَ / يُجيرُ : پَناه دادن / پَناه بردن / لنگر انداختن / پَروَردن

استَجارَ : پَناه جُستن / پَناه بُردن / پَناهَنده شدن

جُورجيا (بآسيَا الوُسطَى) : گُرجِستان

جُورجيت (قُماش) : ژُرژِت

أجازَ (أباحَ) : إجازه دادن / مُجاز کردن / رَوا کردن

أجازَ (صَدَّقَ) : تجویز کردن

إجازَة: تجويز / صَوابديد
تَجاوَزَ (زادَ): زياده رُوی کردن
تَجاوَزَ الحُدودَ: پيشی جَستن بر / تجاوُز کردن از / بالغ شدن بر / قدَم فَراتَر نهادن / تخطّی کردن از
تَجاوَزَ (سَبَقَ): پيش افتادن / جِلُو اُفتادن / پيشی جَستن بر
تَجاوَزَ حُدودَه: پا از گليم خودش دَراز كردن / پا از گليم خود بيرون كردن
تَجاوَزَ عن: آمُرزيدن / آمُرزش
تَجاوُزًا: مسامحةً
التَّجاوُز: حَد شِكَنی / غلوی / گُزافی / افراط / زيادی / بی اعتدالی
جائِزٌ: رَوا / زند آوَر
الجّائِزة: جايزه
الجّاز: نَفت
اجتازَ مِحنَةً: بَرزَخ گُذَراندن
الجَوز (يَامِيش): گردو / گردكان

جَوزُ الهِند: نارگيل
جُوزة الطِّيب: والک
غَيرُ جائِز: نا رَوا
مَجاز (كِنايَة): عاريه / كنايه / تَشبيه
مَجاز (مَمَرّ): راهرو / دالان / دهليز
مَجازيّ: كنايه ای / مَجازی / تمثيلی / رَمزی
الجَّوزاء (بُرجُ ~): بُرجِ جَوزا / تَوام / دو پَيكر
جَواز سَفَر: گُذَرنامه
جَواز سَفَرِ دِبلُوماسیّ: گُذَرنامه سياسی
يَجُوزُ / جَواز: رَوا داشتن
جَوسَق: چار طاقی / بارانگير / نارُمی / چِترباغ
تَجويع: گُرُسنگی / رَنج ومِحنَت / قَحطی / قَحطی زَدگی
جائِع / جَوعَان: گُرُسنَه / گُشنَه
جاعَ: گُرُسنَه شدن

جعَة : آبجو
جوّعَ : گُرُسنه کردن
الجُوع : گُرُسنگی
مَجاعَة : قَحطی / تَنگسالی / قحط وغلا / کمیابی / نایابی / خُشکسالی
أجوَف / مُجوَّف : کاواک / نال / توگود
تَجوِیف : گیرک / کاسه / سینوس (انج) / پاچال / فرو رفتگی / گودال
جَوف : دُرون
جَوفیّ : دُرونی / زیر زَمینی
جُوقَة : گروه / جوخه (معر) / کنسرت (فر)
الجُّولف (لُعبة ~) : گُلف (انج)
جالَ / تَجوَّلَ : دَور زدن / دَور گشتن
جالَ بخاطِره : وِل آمَدن / بِخاطِر داشتن / دَر خاطِر داشتن
الجَوّالة : پیشاهَنگی / دیده بانی

المَجال الجوّیّ : فَضای هَوایی / حَریم هَوائی
تَجوُّل : جوَلان
تَجَوَّلَ لِبَیع بِضاعَته : دوره گردی کردن / طوافی کردن
جُول (هدَفٌ) : گُل (انج)
الجَولَة : دَور / سَیر
الجوّال : پیش آهَنگ / دیده بان
جوّال / أجوِلَة : تاچه / گاله / کیسه / جِوال / جانخانی / جانی خانی / گونی / خوره
مَجال : فَضا / زَمینه / قلَمرُو / میدان
مَجال (فُرصة) : مَجال
جُوانتی : دَست کش
جُونِلَّة : دامَن / ژوپ (فر)
جَواهرجیّ : حَکاک
جَوهَر : مَغز / چَشم چراغ
جَوهَرة : گوهَر
الأجواء غَیرُ مُناسِبة : هَوا پَس است

الجَوّ: هَوا / آب وهَوا

جَوّی: هَوائی

جُویتَر: گواتر

جاءَ / مَجیء: آمَدن

الجَای علَی قَد الرّابع: خوردی کردی / از دَست بِدِهَن

جاب الدّیب مِن دِیله: سَر شِیر آوَردن

جاب داغه / جابه الأرض: لنگش از آسْمان آوردن

جَیب: کیسه

جِیبَة: دامن / ژوپ (فر)

جیر: آهَک / جیسین / کلس / گِلِ سَفید

جیر مُطفأ: دوغاب

مُستَجیر: پَناهَنده

جاش / جَیَشان: غُلغُل کردن / قُلقُل کردن

جَیش: لَشکر / سِپاه / ارتش

جیغابایت (ألف میجا): جیگابایت / گیگابایت (انج)

جیفَة: لاشه

جِیلٌ: نَسل

جِیل الشّباب: نَسلِ جَوانان / طَبقه جَوانان

جِیلاتِی: بَستَنی

جِیلاتِین: ژِلاتین (فر)

جِیلیه (جاکِت بِلا اکمَام): فتوحی

جِین / جِینات: ژِن (فر)

جِینیّ: ژِنی

جیولوجیا (عِلم الأرْض): زَمین شِناسی

ح

الحُبّ : عِشق

الحُبّ العُذرِیّ : عِشقِ افلاطونی

حَبّ : چینه

حَبّ الرُّمّان : ناردان

حَبّ الشَّباب : جُوشِ صُورَت / جُنونِ جوانی / غُرورِ جَوانی

حَبّ العَزیز : باتو

حَبّ الهان / حَبّهان : هِل

حُباب : کَف / حباب

حَبَّة / حَبّات : دانه / دانک / حَبّ

حَبَّة (ثؤلول) : پینه

حَبَّة (ذَرَّة) : ریزه

حَبَّة (قَلیل مِن) : ماش

حَبَّة البرکة : سیاه دانه / کرنج

حُبُوب : حبوبات (ج)

حُبوب مُنوِّمة : قُرصهای خَواب آوَر

حَبیب / حَبیبَة : یار / دُوست / دِلبَر / دِلدار / دِلرُبا

مُحَبَّب (به حُبوب) : حبّه اِی

مُحِبّ / مَحبوبٌ : دوست داشتَنی / محبوب

مَحبَّة : مَوَدَّت / دوستی

الحَباحِب : شَب تاب

حبَّذَ : ترجیح دادن / بیشتَر دوست داشتن / مقدَّم دانستن / مَیل داشتن / پسَندیدن

حبَّذا ! : زِه! زِهی!

حِبر : مُرکب

حَبْر / أحبار الیَهود : خاخام

حُبُور : خشنُودی

الحبّار : دَه پا / سَپیداچ

حَبَسَ : بزندان افکندن / نِگهداشتَن / باز داشتن / بَند نِهادن / دَر بَند کشیدن

حَبْس : زِندان / مَحبَس / نَواخانه / دستاق

حَبس اِنفرادیّ : حَبسِ مُجرَّد

حَبیس : دَر دام / زندانی

مِحبَس (~ الماءِ) : فلکه آب

احتِباس البَول : حبسِ پیشاب / شاش بَند

حَبَشیّ : حَبَشی / اهل حبَشه

الحبَشة : حبَش / حبَشه

تَحبیشة : فلفل زرد چوبه / فلفل سماق

أحبَطَ (~ مُؤامَرةً / ~ اِنقِلابًا) : خَنثی کردن / کار شِکنی کردن / عقیم ساختن / باطِل کردن

اُحبِط (یأس) : دُم رُوی کول گُذاشتن / نا اُمّید شدن / مایوس شدن / ناکام شدن

أحبَطَه (أیأسَه) : دُم رُوی کول گُذاشتن / نا اُمّید کردن / مایوس کردن / ناکام کردن / دِل شِکستن / جِگَر شِکافتن

إحباط (شُعورٌ بالـ ~) : تَلْخکامی

إحباط (إفشال) : عَقیم گُذاری / خَنثی سازی / سَرکوبی

مُحبَطٌ : زرشکی / دَست از پا دَرازتَر

حَبکَة : پیرَنگ

اختلطَ الحابِلُ بالنابِلِ : قاتی / قاطی / قاتی گاتی / قاطی گاطی / هردم کلنگ

حَبْل : رسَن / ریسمان / تَناب / طناب / بارپیچ / بَند

حَبْل الغَسیل : اوشَنک

الحَبل السُّریّ : بَندِ ناف

حُبلَی : آبَستن / آبسته / حامِله

حابَاه : مَرحمَت کردن / نیکی کردن به ... / طرَفداری کردن

مُحاباة : مَرحمَت / طرَفداری / نورِ چَشمی / پارتی بازی

حِتَت : خُرد وخاکشیر / خُرد وخَمیر

حتّة واحدَة: يكسَره
حَتَّمَ: ايجاب كردن
حَتمًا: كام ناكام / هَر آينه
حَتميَّة: دَرباى / دَرباپستى / اندرباپست
مَحتُوم / حَتميّ: حَتمى الوقوع / شُدَنى / جَبرى / قَطعى
حتّى: تا
حتّى الآن: هَنوز
حاتِ: كباب فروش
حَثَّ: انگيختن / تحريک کردن / تَرغيب كردن / پَر دادن
حَثّ الدّوَاب علَى السَّيرِ: هِى کردن
حُثالة: وازَده / كنجاره / پَس مانده / كنجيده / تُفاله
حَجَبَ: پوشاندن / حجاب زدن / پَرده زدن / پنهان کردن
احتَجَبَ: پنهان شدن
حاجِب / حُجّاب: دالاندار / حاجِب
حاجِب العَين: ابرو
حِجاب / أحجِبَة: طلسم / دخيل / لامچه / چشم پنام / پيين وپتَرک
حِجاب / حُجُب: پَرده / شادرَوان / واشامه
حِجاب المَرأة: باشومه / سراگوش / حجاب / روبَند / روپوش / نيمه
مُحَجَّبة / مُحَجَّبات: مُخدَّره / (ج) مُخدَّرات
تَحَجَّب: رُوگرفتن
اِحتَجَّ / احتِجاج: ايراد كردن / ايراد گرفتن / چغيدن / واخواست كردن / دق كردن / زبان زدن
احتِجاج / اِحتجاجات: سَراكوب / سَراكوفت / اِعتِراض / (ج) اعتراضات / مخالفَت
احتجاج شَديد اللَّهجَة: اعتراض شَديد اللَّحن

الحَجّ: زیارَت / زیارَتِ عتبات مقدّسه
الحَجُّ عَنِ المَیِّت: حَج خَریدن
حاجّ: حاجی
حاجّ (~ لأضرحة الشُّهَداء بکَربَلاء): کربلائی /(عم) کبلای / کبلایی
حاجّ (~ لأضرحة مَشهَد): مَشهَدی / مَشدی / مَشتی / مَش
حاجّة (مؤنّث حاجّ): حاجیه
حَجَّ: زیارَت رفتن
حِجّة / حِجَج: بَهانه / دَست آویز / گزگ
یتحَجَّج: بهانه انگیختن / بَهانه داشتن / بَهانه گرفتن / بَهانه کردن / عُذر برانگیختن / بِلَیت ولَعل گُذَراندن / گزگ بِدَست اُفتادن / کهنه فعلگی / گُربه رَقصانی / عُذر آوردن
حُجَّة فی ...: دَر ... معرکه است

حُجَّة (صَکّ): چک نامه / حُجّتانه
اُحجِیَة: پرد / نردک / پردک / سَرَند / مُعَمّا
حَجَرَ علی: مَحجور کردن
الحَجَرُ الأسوَد: سَنگِ سیاه
الحَجَر الجیریّ: آهَک / گِلِ سَفید / جبسین / کلس
الحَجْرُ الصِّحّیّ: قرَنتین / قرَنتینه / قرَنطینه (فر)
تَحجیر: سَنگ تَراشی / حَجّاری (~ کردن)
حَجّار: سَنگ تَراش
حَجَرٌ: سَنگ
حَجَرُ الأساس: سَنگِ زیر بُنا / کلنگِ اساسی / پایه بُنیاد
حَجَر الرُّحَی: آسیاسَنگ / آس / سَنگِ آسیا / سَنگِ آسیاب
حَجَر الزّاوِیَة: سَنگِ گوشه / سَنگِ زیر بُنا / بُنیاد / اساس
حَجَر النّار: زند

حَجَر القدّاحة : سَنگِ چخماق / سنگِ فندک / آتش زَنه / سَنگریزه
حَجَر التّجليخ: سَنگِ سُمباده
حَجَر الكِلس : آهَک / گِلِ سَفید / جبسین / کلس
حَجَرُ حَكّ القدمَين : سَنگِ پا
حَجَر عَثرة : خار سَرِ راه
حَجَرٌ كَريم : سَنگِ قیمَتی
حَجَرٌ مَنحوت : سَنگِ تَراشیده
حَجَرٌ مَنقُوش : سَنگ نِبشته
حُجرَة : اُتاق / اُطاق (معر)
حُجرَةُ الانتِظار : ليوان
حُجرَةُ الخَزين : کته
حُجرَةُ الدَّفن : گوراب
حُجرَةُ الزّفاف : حِجله خانه
حُجرَةَ الطّعام : سُفره خانه
حُجرَةَ فَوقَ السَّطْح : چار طاقی
مُتَحَجِّر : سَنگواره ای
مَحجَر : سَنگـسار
حَجَزَ : رِزرو (~ کردن)

اِحتَجَزَ : باز داشت کردن / حَبس کردن / گیر انداختن / گیر دادن
اِحتُجِزَ : دَستگیر شدن / توقیف شدن / گیر شدن
اِحتِجاز : بازداشت / دَستگیر / توقیف
الحَجْز (سِجن) : توقیفگاه
حاجِز : مانِع / گیر / سَد جلو راه
حاجِزُ الاصطِدام : حایِل
حاجِزُ الشُّرفة : جان پَناه
حاجِز الصَّوت : دیوارِ صَوتی
الحِجْل (طائر ~) : کَبک / بَلدَرچین / تِذَرْو (معر) / تُودَره / قرقاوُل
الحَجَلة (لُعبة ~) : بازی لی لی / بازی اکرودوکر
حَجَلَ : لی لی کردن
أحجَمَ عن ... : از ... خودداری کردن
إحجامٌ عن : خودداری از

حَجّام : رگ زَن

حِجامَة : بادکش کردن / خون گیری

حَجْم : اندازه

حَجَّمَ / تَحجیم : از رُشد باز ماندن / کوتاه نگاه داشتن

حِدأة : زاغ / خات / زَغَن / غلیواج / قرقی

احدَودَبَ / تَحَدَّبَ : دمر شدن / دُولا شدن / تاب بَرداشتن / کاس شدن / خَمیدن

احدِیداب : تُو رَفتگی

أحدَب : پُشت کوچ / زونج / پُشت خَم / چفته

حَدَبَة : قُوز / قوچ / کوچ / گره / دشپل

مُحَدَّب : محدّب / گرده ماهی / کوژ / خَمیده

حَدُّوتَة : متل / مطل

حَدَثَ : رُخ دادن / صورت گرفتن / اتِّفاق اُفتادن

تَحدَّثَ : درآییدن / سُخَن گفتن / حَرف زدن / صُحبَت کردن / گُفتگو کردن

تَحَدَّثَ بِغَیرِ عِلْمٍ : از دُور دَست بَر آتَش داشتَن / ول گفتن

تَحدیث : نو سازی

حادِثٌ أَلِیم : حادِثه جانسُوز / حادِثه جان گِداز / حادثه شُوم

حَدَثٌ (مُراهِق) : نو باوَه / نُوجَوان / (ج) نو باوگان / نُوجَوانان

حَدَثٌ / أحدَاث : رُخداد / پیشامد / رُویداد / ماجرا / ماوَقَع / واقِعه / جَرَیان / حادِثه / (ج) حَوادِث / جریانات

حُدُوث : بُروز

حَدِیث (جَدید) : جَدید / مُدِرن (فر)

حَدِیث (کَلام) : سُخَن / صُحبَت

حَدِيثُ البِناء: نو ساز
حَدِيثُ العَهدِ: جَدید / تازه / جَدید التاسیس
حَدیثٌ إذاعيّ: مُصاحَبه رادیوئی
حَدیثًا: تازگی / بتازگی / اخیرا
حَوادث المرُور: تَصادُفاتِ رانَندگی
مُتَحدِّثٌ بِاسم الخارِجیَّة: سُخَنگُوی وَزارَتِ خارجه
مُتَحدِّثٌ بِالفَارِسیَّة: پارسی زَبان / فارسی زَبان
مُتَحدِّث رَسميّ: سُخَنگُو
مُحادَثة: مکالمه / (ج) مکالمات
مُحدَث نعمَة: دیده نَدیده / نَدیده بدیده / نَدید وبدید
أحدَثَ: نتیجه دادن / سبَب شدن / به ... منجَرّ شدن
أحدَثَ ضَجیجًا: هَیاهو راه انداختن / هَیاهو کردن / هو زدن / وق زدن
أحدَثَ فِتنَةً: آغالیدن / آشوب کردن / دُو بهَم زدن
مُستَحدَث: بکر / طاری
استحداث: إحداث
حَداثة: نُو پُردازی / نُوگِرائی / نُوین گِرائی
حَداثيّ: نُوین گِرا / نو گِرا
حَدَّدَ: تعیین کردن / مُعیَّن کردن / مُشخَّص کردن
حَدَّدَ الثَّمَن: فی زدن
الحَدّ الأدنَی: دَست کم
الحَدّ الأدنَی للرَّواتِب والأجُور: حَد اقَلِ حُقوق وکارمُزدها
الحدّ الأقصَی: ماکسیمم (فر) / ماکزیمم (انج)
الحَدّ من التَسلُّح: کنترُلِ تَسلیحات
الحُدُود (بَینَ الدُّول): مَرز / سَرحَدات (ج)
حُدودیّ: مَرزی / سَرحَداتی
إلَی حَدٍّ بَعید: تا درَجه زیادی

إلَى حَدٍّ ما : تا حَدّی / تا اندازه ای

بِلا حُدود : بی اندازه

حَدَّدَ إقامتَه : تَحت نَظر قرار گرفتن

تَحدید : تَعیین / تَشخیص

تَحدید المِساحات : پیمایش / مسّاحی

تَحدید الإقامة : حَبس نَظَر / بازداشْت دَر مَحَلِّ سُکونَت

تَحدید النَّسل : جلُوگیری از آبستَنی

تَحدید مُعدَّلات إجمالیّ الدَّخل : بنیچه بَندی

حادّ (شَدید) : بَدخیم

حادّ (مُسنَّن) : تیز

حادّ البَصَر : تیزبین

حادّ الطَّبع : دُو آتَشه

حادّ المِزاج : تُند خُو

حَدّ (درَجة) : اندازه

حَدّ (سِنّ) : نُوک

حَدّ / حُدُود : مَرز / سَرحَد / سَرحدات

حَدٌّ أوسَط : مِیانه

حَدَّ من : پَس زدن

اِحتَدَّ علَی : پرُوی ... پَنجه زدن

حِدَّة : بُرَندگی

حِدَّة المِزاج : تُند خُوئی

فی حَدّ ذاته : بخُودی خُود

اِحتَدَّ / اِحتِداد : اشتلم گُفتن / دَست از آستین به بَر آوَردن / تُو دِل فُلان رَفتن

مُحتَدّ : خَشمناک / آتَشی / عصَبانی / مُتلاطِم / متَعصّب

مُحدَّد : مَعلوم / معیَّن / قَطعی

مُحدَّد بِمَوعِد : وَعده دار

مَحدُود الدَّخْل : کم دَخل / کم دَر آمَد

حِدَاد : سُوگ / عَزا

الحِداد العام : سُوگواری عُمومی

حَدید : آهَن

حَدید صَبّ : چدن

حَديدیّ: پولادین / فولادین
حَدَّاد: آهَن ساز / آهَنگر
انحِدَار: سَرازیری / سَراشیبی
مُنحَدَرٌ: دامنه / سَراشیب
مُنحَدِرٌ: شیب دار
حَدْسٌ: بو بردن / حدس زدن / ادخل زدن / دید زدن / بر آورد کردن / گُمانه / وَر انداز
أحدَقَ بِـ: در بَر داشتن / إحاطه کردن / دَور ... راگرفتن / مُحاصره کردن / حِصار دادن / حلَقه زدن / دارا بودن
حِدق: زاتول / زال وزاتول
حَدَّقَ فی: چَشم دوختن / چَشم خواباندن / زِل زِل نِگاه کردن / رک نِگاه کردن / خیره نِگاه کردن / بِربِر نِگاه کردن
حَديقة: باغ (باغها / باغات) / بوستان / مرغزار / گُلزار / گُلستان / گُلگَشت
حَديقَة صَغيرَة: باغچه
حَديقَة عامَّة: باغ مِلّی / پارک (انبج)
حَدائقُ بابِل المُعلَّقة: باغهای بی ستون بابل
احتَدَمَ: بُحرانی شدن / آتَش گرفتن / گرگرفتن
مُحتَدِمٌ: گَرم / سوزان / تُند وتیز
حِدوَة: نَعل اسب
تَحَدٍّ: لَجبازی / مُبارزه طلَبی / دَعوَت به جَنگ / بی اعتنایی
تَحَدَّی: به مُبارزه طلَبیدن / رِقابَت کردن / سَرپیچی کردن / سَر تافتن
حادٍ: ساربان / سَرآهَنگ
حادٌّ: بَدخِیم
علی حِدَة: جُداگانه / سی /(عم) بسوی
حِذاء: پاپوش / کَفش / جَمشاک / چَمشاک
احذَرا: مُراقِب باش!
بِحَذَر: با احتیاط

تَحذیر : إطّلاعیّه
حَذارِ! : زنهار! زینهار!
حَذَّرَ : هُشدار دادن / زِنهار دادن / اژیر دادن
حَذَرٌ : پَروا / باریک رشتن / صَلاحدید
حَذِر : با دقّت / مواظِب / احتیاط آمیز / با احتیاط
یَحذَر : بَر حذَر بودن / حذَر کردن از / مُلتفِت بودن
حَذَفَ : حذف کردن
حَذف (کُمپیوتَر delete) : حَذف / پاک کردن
بِحِذَی : حِذاء
حَذَا حَذوَه : پیرُوی کردن / پا بپای او گُذاشت
مُحاذٍ : مُوازی / بَرابر
مُحاذاة : موازات / بَرابری
حَربٌ : جَنگ / نَبرد / رَزم / کارزار / پیکار / سَتیز
حَربیّ : جَنگی / لَشکری
حارَبَ : جَنگیدن / دست وگنجه نرم کردن
مُحارِب : بَهادُر / رَزمجو / جَنگاور / جَنگجو / سِلَحشور / مُبارز / دِلآوَر
مِحراب : طاقچه
الحَرب البارِدة : جَنگِ سَرد
الحَرب العالَمیَّة الأولَى : جَنگِ جَهانی یکم
الحُروب الصَّلیبیَّة : جَنگهای صَلیبی
حَرب اِستِنزاف : جَنگِ فَرسایشی
حَرب العِصابات : جَنگِ چَریکی
حَرب النُّجُوم : جَنگِ سِتاره ها
حَرب أهلیَّة : جَنگِ خانگی / جَنگِ داخلی / (طبع) جنگِ شَهروَندی
حَرب کَلامیَّة : جَنگِ لَفظی
حَرب کِیماویَّة : جَنگِ شیمیایی

حَربٌ مَحدودة: جَنگِ جُزئی
حِربَاء: کرباس / حِرباء
حَربَة: دبوس / زوبین
حَرَثَ: شیار کردن / شَخم زدن / فه زدن
مِحراث: خیش / گاوِ آهَن / قلبه
اِحراجٌ بالمَعروف: چوبکاری (~ کردن)
الحِراجة / التَّحریج (علم ~): جَنگلبانی / اِحداثِ جَنگل / جَنگلداری
أحرَجَ: رُو بَند کردن / رُوگیر کردن / دخل آوَردن / خیکی بار آوَردن / خیکی بالا آوَردن / رُو دَربایِستی گیر کردن / رُو دَرواستی کردن
اُحرِجَ: رُوبَند شدن / رُو دَر ماندن / رُو دَربایِستی داشتن / رُو دَرواستی شدن
حَرَجٌ: خجالَت
حارِد / مَحرُود: قنّاس / قنّاص

حُرٌّ: آزاد
حُرّ / أحرار: راد / رادمَرد / زاده مَرد / همگانی / (ج) رادگان
حَرَّرَ (كَتَبَ): بِرِشته تحریر دَر آوَردن
حَرَّرَ: رَها کردن / سبیل کردن / رَهانیدن / وارَهانیدن / آزاد کردن / تَجزیه کردن
الحُرِّیة: آزادی
حُرِیَّة الرَأی: آزادی فِکر
الحُرِّیات السیاسیَّة: آزادیهای سیاسی
تَحرُّرِیّ: آزادیخَواه
التُحرُّرِیَّة: آزادیخَواهی
تَحَرَّرَ: وِل شدن / رَستن / وارَهیدن / بَند بَر گرفتن
تَحرُّر: رَهائی
تَحریر: وارَستگی
تَحریریًا: کَتبًا / کُتبی
حَراریّ: گَرمایی / حرارتی

حَرارة: تاب / تابانی / تابِش / گَرمی / گرما / حرارَت / تَفت

حارّ (ساخِن): گَرم

حارٌّ / حَرّاق: دَهَن سُوز / سَخین

حَریر: ابریشَم (معر) / خَز (معر)

حَریر خام: خامه

حَریر سادة: پَرند

حَریر مُلوَّن: پَرنیان

حَریر مَنقوش: پَرنو

حَریریّ: ابریشَمی

مُتَحرِّر: بی بَند وبار / بی دَرد

أحرَزَ: پَیدا کردن / بِدَست آمَدن / بِدَست آوَردن / بَرخورد شدن / گیر آمَدن / حاصل کردن

حِرزٌ (تَعویذة): طلسم

حَرَسَ: پاسداری کردن / کشیک کشیدن

حِراسَة: نِگَهبانی / پاسداری

الحَرَس: پادگان

حَرَسٌ خاص: آجودان

حَرَس الجامِعة: گارد انتظامی دانِشگاه

حَرَس الحُدُود: ژاندارمِری / جاندارمِری (فر)

حَرَس السَّواحِل: پاسداران ساحِلی

حَرَس الشَّرَف: گارد اِحترام

حارِس: پاسدار / قراول / پاد / پادگان / پاسبان / بپا / مُحافِظ / گارْد (فر) / جاندارم (فر)

حارِس المَرمَی: دَروازه بان / گُلَر (انج)

حُرّاس الثَّورة: پاسداران انقِلاب

احتَرِس!: مُراقِب باش!

تَحَرَّشَ بِـ: مُعتَرِض شدن / تَجاوز کردن / جِر انداختن / مُوی دَماغ شدن / به زَنی تجاوُز کردن

تَحَرُّش: تجاوُز / تعرُّض

حَرِصَ: مُواظِب بودن

حِرْص: خَسیسی / چس خوری
حَریص: با دِقّت / مواظِب / احتیاط آمیز / با احتیاط
حَرَّضَ: بَرانگیختن / تَحریک کردن / وادار کردن / لج انداختن / از جا پَیر کردن / لجش گرفتن / بَرغلاندن
تَحریض: تحریص / تحریک / آغالِش
حَرْف / أحرُف: حَرف
حَرْف جَرّ: حَرفِ اِضافه
حَرْف عِلّة: واکدار / واکه
حُرُوف الهِجاء: اِلِفبا
حَرْفیّ: تَحت اللَّفظی
حَرفِیًّا: لفظا / هو به هو / عَینا
حَرَّفَ الکَلام: لاگوشانی کردن
تَحریف: تغییر
حِرفَة / حِرَف: پیشه / کسب / صَنعت / صَنایِع / اصناف
حِرَف یَدَویَّة: صَنایِع دَستی
حِرْفیّ (شَخص ~): صَنعَتگَر
حِرْفیّ (شَیء ~): پیشه ای / حِرفَه ای
حَریف: گَزان / تُرُش / دبش / گس / تُند / سوزاننده
حَرافة: تُرُشی / دبشی / گسی / تُندی
احتَرَفَ: حِرفه اِی شدن
مُحتَرِف: پیشه اِی / حِرفَه ای
انحَرَفَ: راه چَپ رفتن / راه چَپ کردن
انحِراف: کجی / بیراهی / بَد راهی / انحِراف
مُنحَرِف: بی راه / بَد آئین / ضَلیل / ناراست
مُنحَرِف (بِزاویَة): أُریب / أُریف
احتِراق: سوز / سوزِش / سوخت / سوختگی
اِحتَرَقَ: گر گرفتن
حارِق / مُحرِق: ظلل / آفتاب ظلل
حَرَقٌ: داغ / سوختگی

حَرَقَ / أحرَقَ : جِز زدن / آتَش
زدن / سوزاندن
حَرقٌ من الدرَجةِ الثانيَة :
سوختگی درَجه دوُم
حَرقة القَلب : زَبانه دِل
حَريق : آتشسوزی / جُزغاله
مَحرَقة : آدمسوزی
مُحرَقة (قُربانٌ مَحروق) :
سوخته
حَرَّك : جَنباندن / جَنب دادن /
بِه جَنبش دَر آوَردن / حَرَكت
كردن / حَرَكت دادن /
تَحريک كردن / وول زدن /
تاب دادن / بِهَم زدن / بِه
جُوش آوردن
تَحَرَّك : پَيمودن / راه اُفتادن /
تاب خوردن
تَحريك : تَحريک
حِراك : جَنبش / جَنبايی /
تحرُّک / پويايی
حَرَكة : جَنبش / وَرج

حَرَكة (ثَورة) : نَهضَت
حركة تَمثيليَّة : ژِست (فر)
حَرَكة شَعْبيَّة : قيام
حَرَكة لا إراديَّة : روُنَد
الحركة الدُستُوريَّة : جَنبش
مَشروطيَّت
حَرَكات بَهلَوانيَّة : بَند بازی
مُتَحَرِّك : متحرک / جَنبنده
مُحَرِّك : موتور (فر)
حَرَمَ : بی بَهره كردن / مَحروم
كردن
حُرِمَ : بی بَهره ماندن / مَحروم
شدن
حَرَمٌ : بارگاه / جلوه گاه / مشكو
الحَرَم / الحَرِيم : اندرون /
حرَمخانه / حَرَمسَرای / سَرا
پَرده / پَرده سرای
الحَرَمَان الشَّريفان (مَكَّة
والمَدينَة) : حَرامان
حَرَمًا! : قَبول باشَد!
حِرمان : محروميَّت

حُرمَة (امرآة) : ضَعيفه
حُرمَة (قَداسة) : حريم
حَريمى : زَنانه
مَحرومٌ : بينَوا / تَهيدَست / نيازمَند / خالى
حرامى : دُزد / بَر دار / وَر دار / وَر مال
حَرَّمَ : حرام كردن
حَرَّمَ علَى نَفسِه / تَحريم : گل حَرامزاده زدن
تَحريم : مُمانعَت / تحريم
مُحَرَّم / مُحَرَّمات : تابو (انج) / حَرام
احتَرَمَ / احتِرام : احترام گُذاشتن به / محترَم داشتن / بزُرگداشتن
مُحترَم : مُحترَم / پَسَنديده / بزُرگوار / ابرومَند / شَرافَتمَند / لايقِ احترام
الحَرمَل : اسپند
حَرَنَ : زيرش زدن

حَرُون : رام نَشَو / چموش / نافرمان / كله شق / سَركَش
تَحَرَّى : پژوهيدن / سُراغ بَرداشتن / سُراغ گرفتن / سَر وگوش آب دادن
تَحَرٍّ : جُستار / بازجويى / بَررَسى / تحقيق / رَسيدگى
حِزْبٌ : حزب
حِزْبىّ : تيره اى / فرقه اى / حِزبى / فِرقه گِراى / كوتَه بين
الحِزب الجُمهورىّ : حِزبِ جُمهوريخَواه
الحِزب الدِّيمقراطىّ المَسيحىّ : حِزبِ دِموكرات مَسيحى
الحِزب الشُّيوعىّ : حِزبِ كمُونيست
الحِزب الوَطَنىّ : حزبِ مِلّى
أحزاب اليَمين : حزبهاى دَست راستى
حِزب الدُّستُوريين : حزب مَشروطه خَواهان

حِزب العُمّال: حزبِ کارگَر
حِزب المُحافِظین: حزبِ مُحافظه کار
حِزب یَساریّ: حِزب دَست چَپی
تَحَزُّب / حِزبیَّة: خان خانی / دُوگروهی / دُو دَستگی
حَیزَبون: عَجوزه / ساحِره / مه سَفید
حَزّ: تُو رَفته / شیار / قاش
تَحزیز: تُو رَفتگی
مُحزَّز: خاندار / چَند بر
حَزَمَ: بَستن / بَستَه بَندی کردن
حَزَمَ أمرَه: رَفع کردن / مقرّر داشتن / تصمیم گرفتن / رای دادن
حَزَمَ مَتاعَه: بُنه بَستن / بار بَستن / بار بَند
حِزمَة: بَسته / بافه / رُزمه / کلی (فر)
حازِم: سَختگیر
حَزْمٌ: حَرف یکی بودن / قاطِعیَّت
حِزام: کمَربَند / میان بَند
حِزام الرَّصاص: فانسقه
حِزام السِّلاح: یَراغ / یراق (تر)
حِزَام السَّیف: حمایل
حِزام الفِتاق: بیضه بند
حِزام جِلدیّ: دَوال / تسمه
حَزین: اندوهگین / اندوهناک / غَم زده / غَمخَوار / غَمناک / غَمگین / نَژند / محزون / ولتَنگ
أحزَنَ: غَمگین کردن / محزون کردن / اندوهگین کردن / اذیَّت کردن / غُصه دار کردن
حُزنٌ: غُصه / وِق
حَزِنَ: غَمگین شدن / ولتَنگ شدن
مُحزِن: غَم آوَر
حَسَبَ: شُمُردن
الحَسَب: پروز

حَسَب ... : بَسته به ... / بَر حسبِ ...
حَسَب الظُّروف : الاَبَختی / اللهِ بَختی / الاَبَختکی / اللهِ بَختکی / بِحَسَبِ پیشامد واتّفاق
ذُو حسَب : پِدَر دار / نَسیب / نَجیب زاده
غَیرُ مَحسوبٍ : حساب نَشُده
مُحاسِب : حسابدار / ایارگَر / ذی حساب
مُحاسَبة : حسابداری / واریز
مَحسُوبَك! : حاجیَت!
مَحسُوبیَّة : نورِ چَشمی / پارتی بازی
تَحَسَّبَ : احتیاط کردن / بَر حذَر بودن / حذَر کردن از
حاسَبَ : بازخواست کردن از / حساب خواستن از
حاسِبِ! : سَرِ حَساب!
حاسِبٌ آلیّ : کامپیوتر (انج)
حاسِبٌ آلیٌّ نَقّال : کامپیوترِ قابلِ حَمل / لَپ تاپ (انج)
حِساب : اواره / اماره / ماره / ایار / آساره
حِسَاب الأعداد / حِسابُ الجُمَّل : جَفر
حِسابُ التَّفاضُلِ والتَّكامُل : حسابِ دیفرانسیل وانتگرال
حِسابات : مُحاسبات
حِساباتها طِلِعت غَلَط : مُحاسباتَش اشتباه از آب در آمَد
حَسَدَ : هَو کشیدن / رَشک بردن / چَشم زدن
حُسِدَ : چَشم خوردن
حَسُود : بَد چَشم / حَسود / رَشکن / چَشم رَسان / رَشک مَند / رَشک وَرز / رَشک بَر
الحَسَد : رَشک / بَد چَشمی / حَسادَت
حَسرَة : داغ / حَسرَت

تَحسَّرَ: افسوس خوردن / حَسرَت بُردن / جِگر خوردن / دَست گزیدن / داغ دیدن
انحَسَرَ: پَس رفتن / پَس رفت کردن / فروکش کردن
انحسار: پَس رَفت / کاهِش / پَسرَوی / وا پَس رَوی / بازگشت / بَسرَفت / برگَشت
حاسَّة / حَواسّ: حِس / (ج) حَواس
الحَواسّ الخَمس: حَواسِ پَنجگانه
حاسَّة الإبصار: حِسِّ باصِره
حاسَّة الذَّوق: حِسِّ ذائقه
حاسَّة السمع: حِسِّ سامِعه
حاسَّة الشم: حِسِّ شامّه
حاسَّة اللَّمس: حِسِّ لامِسه
أحَسَّ: اِحساس کردن
حِسّ / إحساسٌ: اِحساس
أحَاسِیس: اِحساسات (ج)
حَسَّاس: حَسَّاس
حَسَّاس / حَسَّاسات: حِسگر
حسَاسِیَة: حسَّاسِیَّت
مَحسوس: پرماس پذیر / پرماسیدنی / حِس کردَنی
تَحسَّسَ: بر مچیدن / پرماسیدن / پلماس کردن / لَمس کردن / دَست زدن به ...
حَسَمَ: پیش بردن / رَفع کردن
حَسمٌ: بُرَندگی / سَر رِشته / قَطع
حاسِمٌ: بات / بَتّی / جَزمی / قاطِع / قَطعی / دَندان شِکَن / ضرس قاطع
مَحسُوم: سمب وسو نَدارَد
غَیر مَحسُوم: پا بِهَوا / پا دَر هَوا
حَسَنٌ: خوب / خوش / نیک / نیکو
الحُسْن: آب ورَنگی / رَعنائی / خوش گِلی / رَنگ ورُو / گل گیرا داشتن / گل ونَمَک
حَسَّنَ تَحسِیناً: بِهتَر کردن
تَحَسَّنَ / تَحَسُّن: بِهتَر شدن

تَحسين الخَطّ : خوش نویسی
تَحسين العلاقات : بِهبودِ روابِط
حُسن الجوار : حُسنِ هَمجواری
حُسن الحَظّ : خوش بَختی / نیک اختَری
حُسن السُّمعَة : حُسنِ شُهرَت / خوش نامی / نامِ نیک
حَسَن السُّمعَة : خوش نام
حَسَن السَّير والسُّلوك : خوش رَفتار
حَسَن الطَّبع : خوش اطوار / فَرشاد
حَسَن المَظهَر : خوش نِما
حُسن المُعامَلة : راست کردار
حَسَن النِّية : نیکو سِگال / نیک نِهاد / نیک خَواه
حُسن النِّية : خَیر خَواهی / نیکخَواهی
لِحُسن الحَظ / لِحُسن الطَّالِع : خوشبَختانه
حَسَنات (~ لِلآخِرة) : باقیات

حَسَنات / مَحاسِن : مَحاسِن (ج)
حَسَنَة (ثَواب) : چراغ (امعر)
حَسناء : رَعنا / ماه رُخ / ماه سیما / ماه گار / ماهوار / ماهوَش / مهوَش / خوب رُو / خُوشگِل / شکیل / گُلچهره
أحسَنَ إلَى : خَیرات کردن / چراغ دادن / سره کردن / مِنَّت گُذاشتن / ارزانی داشتن با ... / مرحمَت کردن / نیکی کردن به
أحسَنتَ! : افرین! زِهازِه! ایوَالله!
إحسانٌ : صَنیعَت / نیکوکاری / نیکی / خَیرخواهی / نیکخواهی / احسان / بَخشِش
فَرطُ الإحسان : چوبکاری (~ کردن)
مَحاسِن الصُّدَف : مَیامن (ج)
مُحسِنٌ : نیکوکار / صاحب کرم / مُنعِم
فی أحسَنِ حَال : سَر ومَر وگنده

اِحتَسَی : هرت کشیدن
حِساء : آش / آشامه / خورشت / شوربا / هریسه / شله
حَشَدَ : بَسیجیدن / جَمع آوَری کردن
حَشْد (جَمعٌ) : متینگ (انج)
حَشْد الطّاقات : آماده کردن نیروها / آماده کردن کلیه نیروها
حَشْدُ القُوّات : سَوق الجَیش / لَشکرکشی / رَزم آراستن / لَشکرکشیدن
حَشْدٌ من ... : عِدّه اِی از ...
احتشاد / حَشْدٌ : سَرآوَری / جَمع آوَری / آرایش
حَشَرَ : سپوختن / طپاندن / فرو کردن / تَنگ گُذاشتن
حَشَرَ أنفَه : لِحیه کردن
حشَرات : جک وجانور
حَشَرَة : جُمنده / حشَره
عِلم الحشَرات : حشَره شِناسی

حِشَرِیّ : قلُفتی / بُلفُضول / حاشیه نِشین
انحَشَرَ : تپیدن / تَنگ اُفتادن
مُتَحَشرِج : دُو رگه
حَشَّ : با داس بُردن
حَشّاش : حشیشی
حَشیش (مُخدِّر) : اسرار
حَشیشَة الدِّینَار (نَبات مُعمِّر) : رازگ
مِحشَّة : داس
رَئیس الحشَم : آقاسی (تر)
مُحتَشِم : لایِق
حَشا : پُرکردن / آبَ دَر پُوستِ ... دَویدن
حَشْو : لایه / لفاف / لایه گُذاری
حَشو الأسنان : پُرکردن دَندان
حَشوَة (عمارة) : زغره
حَشیَة (مَرتبة) : تُشک / دُشک / دوشک / نِهالی
مَحشِی : دُلمه (تر)
أحشاء : اندرونه / ریغ / ریق

أحشَاء الحَيَوان : شِکمبه
حاشِيَة : کنار / دامن / رویان / گرد باف / لَب / لَبه / حاشیه
حاشِيَة (تَعليق) : زیر نوشت / زیر نویس / پا وَرَقی
حاشِيَة (مُحيطون) : هَمراهان / دَور وبَر / اطرافیان
حاشِيَة ملكيَّة : دَرباریان
تَحاشَى : پَرهیختن / پَرهیز کردن / اجتناب کردن / دامن کشیدن / طَفره رفتن از / دُوری کردن از / احتراز کردن
تَحاشٍ : خودداری / احتراز
حَصَدَ : دَرو کردن
حَصاد : دَرو
حَصَرَ (عَدَّ) : شُمُردن / شُماردن
حَصَرَ في : مُنحصِر کردن به / مَحدود کردن
حَصْر : تَحدید / مَحدودیَّت / مَحدود سازی
حَصريّ : دَر بَست / حَصری
لا حَصرَ لَه : بی شُمار
انحَصَرَ في : مُنحصِر به ... شدن / مَحدود شدن
حاصَرَ : حِصار دادن / مُحاصَره کردن
حِصار / مُحاصَرة : حِصاری / مُحاصَره
حَصير : زیک
مُحاصَر : حصاری
حُصرُم : غوره
حِصَّة : بَهره / آبخور / بَرخه / بَخش / قِسمَت / پدرزه
حَصافَة : زیرکی
حَصيف : زیرک / با هوش / هُشیار / هوشیار / هوشمَند / بخِرَد / خِرَد پیشه / خِرَدمند / با تمیز / فَرزانه / پُخته مَغز / فَرز / قبراغ
حَصَلَ علَى : بِدَست آمَدن / بِدَست آوَردن / گِیر آمَدن
حَصَل خيراً : بِخَیر گُذَشت!

حاصِلٌ علَی : بَرنده

حصّالة : قلک

حَصِیلة (عائد) : عایدی / بازدَه / دَرآمَد / (ج) دَرآمَدها

حَصِیلة / مُحصَّلَة : شایه / حاصل / بیلانِ کار / پی آیند

حَوصَلَة : جاغَر / ژاغَر / زاغَر

محاصِیل زِراعیَّة : تَولیداتِ کشاوَرزی

مُحَصِّل : تحصیلدار / جَمع کنَنده / فَراهَم آوَرنده / گرد آوَرَنده

مُحصِّل رَسْم المرُور : راهدار

مُحَصَّلَة / حَصِیلَة : دَست آورده / بَرداشت / باز دَه / پی آمَد / شایه / حاصل

مَحصُول / مَحاصِیل : فَرآوَرده / فَرآوَرده ها / تَولیدات / مَحصولات (ج)

مَحصُول صَیفیّ : جالیز / لته

تَحصیلٌ (دَرس) : دَرس خَواندن

حُصان : اسب

حُصان جَرّ : یابو

حُصان سِباق : بوز / باد پا

الحُصان المُجنَّح (کائنٌ خُرافیّ) : ذو الجناح

حَصُنَ : تَقویَت کردن / نیرومَند کردن

حِصنٌ : بارو / کلات / باستیان (فر)

حُصُون / تَحصِینات : استحکامات

حَصین : استوار

مُحَصَّن : پَناه دار / سنگردار / مَصون / مَحفوظ

مُحصَنَة : عفیف / پاکدامن

حَصانَة : مَصونیَّت

حَصانة دِبلوماسیَّة : مَصُونیَّتِ دیپلُماتی

حَصَی : رِیگ / سَنگ ریزه

حَصَی الأرز : گال

حَصوَة الکُلَی : سَنگِ کُلیه / قَلوه سَنگ

أحصَی : شمُردن
إحصاء : آمار / شُمار / شُمارِش / همار
إحصاءُ رَسمیّ للسُّکّان : سَر شُماری / آمار / إحصائیّه
إحصائیّ : آماری / آمارگَر / سَر شُمار / مُتَخصص إحصائیّه
حضَرَ : آمدن
الحَضَر : شَهر نِشینی / شَهر گِرائی / حَضارَت
حَضَریّ : شَهر نشین / شَهری
حاضَرَ : سُخَنرانی کردن
الحاضِر : جاریه
حاضِر البَدیهَة : سَریع انتِقال / نُکته سَنْج
حاضِر! : قُربان! (عم) قُربون!
حَضرَة : فرگاه
حَضرتك : جَنابعالی
حَضارَة : تَمدُّن
حَضارة مِصر القَدیمة : تَمدُّنِ باستانِ مِصر

تَحَضُّر : مَدَنیَّت
أحضَرَ / إحضار : آوَردن
حضَّرَ : پستا کردن / مهیّاً ساختن / مجهَّز کردن / آماده کردن
تَحضیر : آماده سازی / آمادگی / آماوِش / تهیّه / تهیه مقدمات / تدارُک / پستاپِش
تَحضیرُ الأرواح : إحضار / اِلتماس / مُناجات
تَحضیریّ : مُقَدَّماتی / آماپِشی / تدارُکی / پستائی
مُتَحضِّر : مُتَمدِّن
مُحاضِر : سُخَنران
مُحاضَرة : سُخَنرانی
مَحضَر : صُورَت
مَحضَر الجَلسَة : دَستورِ جَلسه / صُورَتجَلسه / (ج) صُورَتجَلسات
یُحتَضَر : نَفَسِ آخِر کشیدن / خانه رَوشن کردن / چانه انداختن

حُضُور: حاضِری
حُضُورُ البَدیهة: بی دِرَنگی / فَوریَّت / بی واسِطگی / بی فاصلگی / آگاهی / حضورِ ذِهن
مُحتَضَر: نیم جان / رو به مَرگ / در حالِ نَزع
احتِضار: نَفَسِ آخِر / بُوی حَلوَا
استَحضَرَ: فَرا خواستن / فَرا خواندن
استَحضَرَ إلی الذّاکِرة: بیاد آوردن / بخاطِر آوردن
مُستحضَرات التَّجمیل: لَوازمِ آرایِش
مُستحضَرات طِبیَّة: فَرآوَردهای بهداشتی
حَضَنَ / احتَضَنَ: دَر آغوش گرفتن / بَغَل کردن
حُضن: بَغَل / آغُوش
حَضانة: قیمومَت / سَرپرَستی / للگی
دار حَضانة: کودکستان
حَضانة البَیض: بَر خوابیدن / روی تُخم خوابیدن / جوجه کشی کردن
سَلام بالأحضان: آغُوش بازی / چلپ چلپ
حَطّاب: تَبَرکار / تَبَردار / چوب بُر / الوار ساز
حَطَب: هیزَم / وَرَک / گِیرانک / گِیرانه / هیمه
انحِطاط: تنزُّل / ویرانی
مُنحَطّ: پَست
حَطَّه فی دِماغه: توی کوک کسی رفتن / کچلک بازی دَر آوَردن
مَحطَّة: اِیستگاه
مَحطَّة البَرید: چاپارخانه
مَحطَّة القِطار: گار (فر)
مَحَطَّة أرصاد جَویَّة: اِیستگاهِ هَواشِناسی
مَحطَّة بَنزین: پُمپِ بنزین

مَحَطَّة بَثّ إذاعيّ : اِیستگاهِ فِرِستَنده رادیویی
مَحَطَّة فضائيّة : اِیستگاهِ فَضایی
مَحَطَّة مُراقَبَة بَحريّة : اِیستگاهِ مُراقبَت دَریائی
المَحطَّة الرَّئیسَة : تِرمینالِ پایانه
حَطَّ (~ الطائر) : فرو نِشَستن
حَطَّ من شأنه : انک کردن
حَطَّ نِقره مِن نقر .... : دَست بِتَرکیبِ کسی زدن
حَطَّمَ : خُرد کردن / در هَم شکستن / منگنه کردن / پرس کردن / درهم کوبیدن / تقه زدن
تَحَطَّمَ : تَرک بَرداشتن / ترک خوردن / در هم شِکَستن / بِهَم خوردن / خُرد شدن
حُطام : لاشه
حُطام السَّفینة : لاشه کشتی / قِطعاتِ مُتَلاشی شُده کشتی
حُطام الطّائرة : لاشه هَواپیما
مُحَطَّم : بی پا / بی پَر و پا
حَظَرَ : تَحریم کردن
حَظرٌ : تَحریم / بایکوت (انج) / مَمنُوعیَّت / پیشگیری
حَظرٌ اقتصاديّ : تَحریمِ اِقتِصادی
حَظر التَّجوُّل : تَحریمِ جوَلان
حَظر التَّسَلُّح : تَحریمِ تَسلیحاتی
حَظیرة : آغل / تویله / طویله / آخور / شب آهَنگ / شبغاز
حَظیرةُ الدَّواجِن : مُرغدان
مَحظُور : غَدغَن / قَدغَن / مَمنُوع
الحَظّ : بَخت / شانس (فر)
الحَظّ (القِسمة) : سَرنوشت / تقدیر
حَظِيَ : بَرخورد شدن
حَظِيَ بِالشَّرف : شَرَفیاب شدن / شَرَفیابی
مَحظیَّة : کنیز / کنیزک
حُظوَة : التفات / تَوَجُّه / مرحَمَت / مُساعدَت / طرَفداری

مَحظُوظ : بَخت بیدار / بَختیار / خوش بَخت

حَفید : نَبیـه / نَواسه / نَوَه / نَواده / حافِد / نَتیجه

حَفَرَ : کَندن / حَفّاری کردن

حَفَر قَبرَه بِیَدِه : تیشه بَر ریشه خود زدن

حَفْرٌ : حَفّاری / حَفر / کَندوکاو / گودبرداری / کاوِش / خاک برداری

حَفْرٌ (نَقش) : کَنده گری / کَنده کاری

حَفْرُ الآبار : چاه کَنی

حَفْر القَنَوات : قَنات کَندن

حَفرُ القَنَواتِ المُغطّاة : کاریز کَنی

حَفْرٌ عَمیق : بَر جسته کاری

ژَرف

حَفْر مُجَسَّم : بَرجَسته کاری

الحَفْر علی المَواد الصُّلبة : بَرجَسته کاری

حافِر / حَوافِر : سُم / سُنب

حَفائر : حَفّاری ها

حَفّار : کَت کَن

حَفّار القُبور : گورکَن / قَبرکَن

حُفرَة : چاله / پاچال / فرو رَفتگی / گودال

حَفرِیَّة : سَنگواره / فُسیل (فر)

حَفرِیّات : دفاین (ج)

مَحفور : کنده

حَفَزَ : برانگیختن

مُحفِّز : کاتالیز (فر)

تَحفَّزَ : حَربه بِدَست آوَردن

تَحفیز : فَعّالسازی / تحریک / انگیزش / کاتالیزکردن

حافِز : انگیز / انگیزه / باعث / عِلَت / جِهَت / وَجه / داعی / مُوجِب

حِفْظ (ثَبت) : ثَبت / ضَبط

حَفَظَ : نِگاهداشتن / باقی نِگَهداشتن / حِفظ کردن

حَفَظَ الموضوعَ : بایگانی نمودن

حَفَظَ البَيانات (كُمبيوتَر save) : پَس اندازكردن / ذخيره كردن

حِفظٌ دُون فَهمٍ : طوطی وار ياد گرفتن

حَفَظَ عن ظَهرِ قلْب : از بَر كردن / بَر كردن

حِفْظ (صَون) : نِگَهبانی / حِفاظَت / نِگَهداشت

احتَفَظَ : نِگاه داشتن / نِگَهداری كردن

الحِفَاظ علَى الصِّحَّة : بِهداشت / بِهداشتن / بِهداری

المُحافَظة علَى المَظاهِر : حِفظِ ظاهِر

المُحافِظون الجُدُد : محافظه كاران جَديد

المحفوظات : بايگانی / آرشيو

أغذِيَة مَحفُوظة : كنسِرْو (فر)

تَحَفُّظ : احتياط

حافِظَة (ذاكِرة) : ياد

حافِظَة أوراق : جُزودان

حافَظَ علَى : نِگاه داشتن / حِفظ كردن / از دَست ندادن

مُتَحفِّظ : محتاط در سُخَن

مُحافِظ (غَير ليبرالیّ) : محافظه كار

مَحفَظة : هَميان / كيسه

المُحافَظة (إداريًا) : اُستانداری / شَهربانی

مُحافِظ : اُستاندار

مُحافِظ العاصِمة : اُستاندارِ پايتَخت

مُحافَظة (إقليم) : اُستان / شَهرستان / شارسان / اِيالَت / پركنه

حَفَّ / تَحفيف : نوره كشيدن / واجبی كشيدن

حَفيف : خَش خَش كردن

علَى حافَّة ... : لَبِ ...

مِحَفَّة : برانكار

مَحفوفٌ بالخَطَر : مخاطره آميز / خطَرناك

حَفَلَ بِـ: توجّه کردن / اعتنا کردن

حَفْلٌ: جَشن / بَزم / بَزمگاه

حَفل تَأبین: مَجلِسِ بزرگداشت

حَفل خِتان: خَتنه سوران

حَفْلٌ مُوسیقِیّ: کنسرت (فر)

اِحتِفالِیَّة: جَشنوَاره

اِحتَفَلَ / اِحتِفال: جَشن گرفتن

الاحتِفال بالمَولُود: زاج سور

المَحافِل الدَّولِیَّة: مَجامِعِ بَینَ المِلَلی

حافِلٌ: مالامال / بَرجَسته / دِرَخشان / ممتاز / مُجلَّل

حافِلٌ بِـ: لَبریز / چاق / تکمیل / انباشته

حافِلة: اتوبوس

مَحفِل / مَحافِل: انجُمَن / کانون / مَحفَل / (ج) مَحافِل

مَحفِلٌ ثَقافِیّ: فَرهَنگستان

حِفنَة: مُشت / مُشتواره / قَبضه

حافِی القَدَمَین: پا بَرَهنه

اِحتَفَی: پَذیرائی کردن / خوشامد گفتن / سِینه گُشادن / بازو گُشادن / دلخوشی داشتن

حَفاوَة: خوشامَد / خوشایَند / مِهمان نَوازی

بِحَقّ: بِحَساب / حَسابی

حَقیبَة: کیف

حَقیبة السَّفَر: چَمدان / جامه دان

حَقیبَة یَد: کیفِ دَستی

الحَقیبَة الدِّبلوماسِیَّة: چَمَدانِ سِیاسی / پَیک سِیاسی

حِقبَة / حِقَب: روزگار / دَوران / دَوره / عَصر / (ج) اعصار

حَقُود: بَد چَشم / بَد خواه / بَد دِل / با رَشک / رَشکِن / چَشم رَسان / دِل سِیاه

حَقَدَ: غَرَض رانی / غَرَض وَرزی کردن / دِل پری داشتن

حِقْد: کین / کینه / دِقّ دِل / سِیَه دِلی

حاقِد: كينه دار / زَهراگين / كينه جَو
حَقير: لاكردار / زَبون
احتَقَرَ: چس محل كردن / محل نگُذاشتن
احتِقار: از نظَر اُفتادگی / بی اعتباری / مَغضوبيَّت / تَحقير / اِهانَت / خِفَّت / كم مَحلی
حَقّ: حق
حقّ الاعتِراض: حقّ رَد
حَقّ التَّصويت: حقّ رای
حَقّ الشُفعة: حقّ شُفعه / پيشدَستی
حقّ الفيتُو: حقّ وِتو
حَقّ اللُّجُوء السِّياسیّ: حقّ پَناهندگی سِياسی
حَقّ تَقرير المَصير: حقّ تَعيين سَرنوشت
حَقًّا؟!: راستی؟!
علَی حَقّ: حق دار / ذيحق / بَر حَق / حَقّانی

حَقَّقَ مع / أجرَی تَحقيقًا: رَسيدگی كردن / وارَسی كردن / بازجوئی كردن / تحقيق كردن
حَقَّقَ رَقمًا قِياسِيًا: رِكورد ساختن
أحقيَّة: حقّانيَّت / شايستگی / قابليَّت / سزاواری / لياقَت / استحقاق
تَحقَّقَ: صُورَت پَذيرفتن
تَحَقَّقَ أمَلُه: با دُم خود گردو شِكستن / بَر خَر خود سَوار شدن
تَحَقَّقَت الأهداف القَوميَّة: هدَفهای مِلّی را صُورَت پَذيرُفت
تَحقيقٌ (~ مَع): رَسيدگی / تحقيق / بازجوئی
تَحقيقٌ صَحافیّ: گُزارِش / رِپُرتاژ (فر)
حَقّه ناشِف: خُشكه

حُقوق الإنسان: حُقوقِ بَشَر
حقُوق الطَّبع: حقّ چاپ
الحُقُوق المَشرُوعة للشَّعب:
حقوقِ قانونی مَردُم
حَقیقیّ: جِدّی
مُحَقِّق: باز پُرس / باز جَو /
مامورِ تحقیق
مُحقِّقٌ (~ اکادیمیّ): مُفسِّر
اِستَحَقَّ: ارزیدن / شایستن / سَر
بِکلاه ارزیدن / سَر بِتَن
ارزیدن / شایسته بودن /
استحقاق داشتن
اِستِحقاق: شایستگی / قابلیّت /
سزاواری / لیاقَت / استحقاق
مُستَحَق الدَّفع: پرداختَنی /
واجب الاداء / قابلِ پُرداخت
مُستَحَقّات: دادَنی / واجب
الاداء / قابلِ پُرداخت
یَستَحِق ....: قابِلِ ... / لایقِ ...
یَستَحِقُّ الاحترام: لایق احترام /
شایانِ تعریف

یَستَحِقُّ الذِّکر: تعریفی
یَستَحِقُّ: کرا کردن / کرایه اش
کردن
حَقلٌ (~ زِراعیّ): کشتزار /
مَزرَعه
حَقلٌ (مَجال): فَضا / زَمینه /
قَلمرُو / میدان / رِشته / پایکار
حَقل أُرز: برنج زار
حَقل بَطِّیخ: فالیز
حَقل ألغام: ناحیه مِین گذاری
شُده
حَقَنَ: آمپول زدن / تزریق
حَقن الدِّماء: جلُوگیری از
خُونریزی
حُقنَة: آمپول / آب دُزَّک /
آبدُزدک / سِرنگ (معرا) /
سوزَن
حُقنَة شَرَجیَّة: تنقیه / اماله
حُقنة فی العَضَل: آمپولِ عَضَلاتی
اِحتِقان: گرفتگی
اِحتِقان العَین: سبل

احتِکار : إنحِصار
احتکاریّ : حَصری
احتکَرَ : بخود انحصار دادن / امتیاز انحصاری گرفتن
مُحتکِر : یک دَر
احتَكَ : تَماس داشتن / جِر انداختن / مُوی دَماغ شدن / وَر رفتن
احتکاك (تَماسّ) : تَماس / اتِّصال
احتکاك (حَكّ) : مالِش / سایِش / اصطکاک / خَراش
حَكَّ : خَراشیدن / خاراندن / خاریدن / مالیدن / سائیدن / صلایه کردن / چنگول زدن
حَكّ : خارِش / مالِش
حَكَمَ (~ بَین الناس) : تشخیص دادن / داوَری کردن / قضاوَت کردن / حُکم دادن
حَکَمٌ : داوَر / رِفری (انج)
بِحکم ... : با اِقتِضای ...

حُکم (إدارة) : حکومَت / سَلطَنَت
حُکمٌ (قَرار) : دَستینه / دِیکتِه / فرمان
حُکمٌ / أحکام : امریّه / حکم / فرمایِشات (ج)
حُکم استِبدادیّ : حُکومَتِ سَرنیزه
حُکم المُستَضعَفین : حکومَتِ پا بَرَهنه ها
حُکم شُمولیّ : سَلطَنَتِ شَخصی / دیکتاتوری
حُکمٌ قَضائیّ : دادنامه
حُکمٌ مُسَبَّق : پیشداوَری
الحُکم الذّاتیّ : خود مُختاری / حُکومَتِ خود مُختار
الحُکم النِّیابیّ : مَشروطه / مَشروطیَّت
الحُکم بَین النّاس : داوَری
الأحکامُ العُرفیَّة : بِگیر وبِبَند / مُقرَّراتِ حُکومَتِ نِظامی

حاکِمٌ : حکمران / حُکمروا / فَرَمانرَوا / شَهریار
حاکَمَ : داد رَسی کردن / مُحاکمه کردن
التَّحکُّم فی الجَودة : کنترُلِ کیفیَّت
تَحَکَّمَ (استَبدَّ) : تیول کردن
تَحَکُّم : تَسخیر / تَسلُّط / یَدِ تَصرُّف / کنترُل (فر)
تَحَکُّم (إملاء) : دیکتِه کردن
تَحَکَّمَ (سَیطَرَ) : کنترُل کردن
تَحکیم : داوَری / حَکمیَّت
تَحکیم دَولیّ : حَکمیَّتِ بَینَ المِلَلی
حاکمیَّة : حاکمیَّت
حُکُومَة : دُولَت
حُکومِیّ : دُولَتی
حُکُومَة ائتلافیَّة : دُولَتِ اِئتلافی
حُکومَة الأرِستُقراطیَّة : اشرافیَّت / اریستوکراسی (فر)
حُکُومَة المَنفَی : دُولَتِ تَبعیدی
حُکومَةٌ دینیة : حکومتِ مذهَبی / یَزدان سالاری / حکومَتِ خُدا / حکومَتِ روحانیون
حَکیم : مَولا / سلیمانی / بخِرَد / خِرَد پیشه / خِرَدمند / با تمیز / فرزانه / پُخته مَغز / فرجاد / فرزار
حِکمَة : بَهادُری / رَشادَت
غَیر مُحکَم : نا استوار
مُحاکَمة : مُحاکمه / داد رَسی
مُحکَمٌ : سُفت / استوار / قُرص / مُستحکم / رَکین / قایم / تابداده / با پِهِر / کیپ
مَحکَمة : دادگاه / مَحکمه
مَحکَمة اِبتدائیَّة : دادگاهِ شَهرستان
مَحکَمة الاستئناف : دادگاهِ استان / دادگاه تَجدیدِ نَظَر / دادگاه آستیناف / دادگاه تَمیّز
مَحکَمة الجِنایات : دادگاهِ جِنائی

مَحکَمة العَدل الدَّولیَّة: دادگاهِ بَینَ المِللی لاهه
مَحکَمة النَّقض: دادگاهِ آستیناف
حاکی: تَقلید کردن / کپیه کردن / نوای کسی را در آوردن
حاکی بِسُخریة: ادا کردن
حِکایَة: داستان / سَرگُذَشت
حَکَی: نَقّالی کردن
حکی: نَقّالی
مُحاك: خمانگر / لوره
مُحاکاة: پیروی
مُحاکاةٌ أدَبیة: نظیره گوئی
یُحکَی أنَّ ...: آمَده است
حَلَبَ: دوشیدن / شیره کشیدن از
حَلَبَة: اسپریس / جولانگاه / لرد / رینگ (انج) / حَلقه رینگ
حُلبة (نَبات الـ ~): شنبلیله
حَلُوب: دوشا
حَلیب: شیر
حَلَجَ: قلفتی کردن / فرخَمیدن
حَلْج: پَنبه پاک کنی / قلفتی
مِحلَج: ماشین پَنبه پاک کن
حَلّاج: حلاج / پَنبه پاک کن
حَلحَلَ: تِکان دادن / به جَنبش دَر آوَردن / حَرَکت دادن / بِهَم زدن / به جُوش آوردن / تَحریک کردن
حَلَزون (بُزاق): لیسک / قَسبک / حلزون
حَلَزون (لَولَب): مارپیچ
حَلَزونیّ: مارپیچی
مَحلَسة: لوسیدن / چاپلوسی کردن / زَبان دادن / کاسه لیسی کردن / بازیچه قرار دادن / مجیز گفتن / مزاج گویی کردن / نَم کردن
الحُلَفاء: مُتَّفِقَه / هَم پیمانان
تَحالَفَ: اتِّفاق کردن / باهَم شدن / پیمان بَستن
تَحالُف: پَیمان / دَسته بَندی
حِلف: پَیمان / عَهد / قرارداد

حِلف اليَمين : سُوگَندِ یاد کردن
حِلف شَمال الأطلَنطی ّ: پَیمانِ نِظامِیِ اتلانتیک
حِلف عَسکَری ّ: پَیمانِ نِظامِی
حِلف وارسُو : پَیمانِ وَرشَو
حَلِیف / حُلَفاء : هَم پَیمان / (ج) هَم پَیمانان
مُحَلَّفون : هیئت منصفه / داوَرگان / ژوری (انج)
تَحلَّقوا : حلَقه زَدند
حَلّاق / حَلّاق الصِّحَّة : سَلمانی / سَلمونی
حَلّاق السَّیِّدات : آرایِشگَرِ بانُوان
حِلاقَة : تَراشیدن / تَراش دادن
حِلاقة الذَّقن : اصلاحِ صُورَت
حَلَّقَ / تَحلیق : پَرّیدن / پَرواز کردن
حَلَق / حُلقان : گوشوَار / آویزه / داچِک
حَلْق ّ/ حُلُوق : گلو
حَلَقَة : حلَقه / دایره / چَنبَر
حَلَقَةٌ دِراسِیَّة : هَم نِشَست / هَمسِگالی / مَجلسِ مُذاکره / سِمپوزیوم (انج)
حَلَقَةُ ذِکرٍ : جَنگَل مَولی
حَلیقُ الذَّقن : چانه تَراشیده
حَلیقُ الرَّأسِ : سَر تَراشیده
حَلّ ٌ: چاره سازی / حل / تادیه
حَلَّ : شُل کردن / حل کردن / از هَم بازکردن / ازگیر در آوردن
حَلَّ محلَّه : جایگُزین شدن / جایگزین کردن
إحلال : جایگزینی
حَلّ الرُّمُوز : استخراجِ رَمز
حَلّ سِلمی ّللقَضیَّة : حلِ مُسالِمت آمیزِ آرمان
حَلُّ وِثاقِه : بَند بَرگرفتن / بَند از بَند جُدا کردن
الحَلّ والعَقد : سَر رِشته
أحَلَّ / حِلّیة : رَوا داشتن
فی غَیرِ مَحَلّه : بی جا

أَحَلَّ من وَعدٍ : از انجام ...
مُعاف ساختن
حَلَّلَ : موشِكافى كردن / با تَجزيه
آزمايش كردن / تحليل كردن /
تَجزيه كردن
حِلّني! : بَعد از نَوَد وبوقى!
على حَلّ شَعرها : افسار گُسيخته
إحليل : اهليل / كير / فقره / چر
/ زالو / هشفه / مساله
تَحَلَّلَ : پوسيدن / لاش شدن /
حل شدن / گِداختن / خُورد
رَفتن / وارَفتن
تَحَلُّل : بِهَم خُوردگى / گِدازِش /
وارَفتگى / خود كافِت
مُتَحَلِّل : پوسيده / لاش شده /
حل شده / گِداخته / خُورد
رَفته / وارَفته
تَحليل / تحليلات : تحليل /
تفسير
تَحليلٌ / تَحاليل : آزمايش /
آزمايشات
تَحليل الدَّم : تَجزيه خون
تَحليل (ضِد تَحريم) : حلال
كردن
تَحليلٌ نَفسِيٌّ : تَحليلِ رَوانى /
رَوانكاوى
التَحليليَّة (المَدرَسَة ~) :
تَحليلگِرا (مَكتَبِ ~)
حَلالٌ : حَلال
حَلّال العُقَد : كار گُشا
انحَلَّ : گُشودن
انحِلال : هَرزگى / بَد سيرَتى /
بيقاعِدگى / بيقَيدى
حَلَة : دِيزى / دِيگ
حَلَة صَغيرة : دِيگچه
حَلَة كَبيرة : كالوشه
احتَلَّ : جا گرفتن
احتِلال : اِشغال
مُحتَلّ (فاعِل) : اِشغالگَر
مُحتَلّ (مَفعولٌ به) : اِشغالى
مَحَل الإقامَة : اِقامَتگاه
مَحَل العَمَل : كارستان / كارستون

مَحَل المیلاد : تَوَلُّدگاه
مَحَل تِجاریّ : تِجارَتخانه / مَغازه / فرُوشگاه
مَحَلَّك سِر : گاوِ عصّاری
مُحلِّل (زَواج) : مُحلِّل
مُحلِّلون صَحَفیُّون : تحلیلگرانِ خبَرنِگاری
مَحلول : مَحلول
مَحَلیّ : بُومی / داخِلی
مُنحَلّ : هَرزه / بَد سیرَت / بلغندر
حُلْمٌ : رویا / خَواب
حِلم : خودداری / شکیبائی / تحمل / امساک / مُدارا
الحُلُم : بلوغ / رَسیدگی / سِنّ بلوغ / سالمَندی
أحْلام الیَقَظة : رُویای بیداری
حالِم : رُویائی / خَواب آلود / اِلهامی / رویاگِرای
حَلَمة الثَّدی : مَمه (تر)
احتَلَمَ : شَیطانی شدن

حَلیم : بُردبار / نازکش / حَلوا جوزی / شکیبا / حَلیم / با حَوصَله
حُلو : شیرین
حُلو المَعشَر : خوش اطوار / خوشخو / خوش بَرخورد
حَلَوانی : شیرینی ساز / حَلوا ساز / شیرینی فروش
حَلوَی / حَلْوَیات : شیرینی / کلوچه
مَصنَع حَلْوَیات : شیرینی پَزی
تَحلیَة (حَلوَی بَعد الطَّعام) : گُواران / دِسِر / دیسِر
تَحلیَة (تَسکیر) : شیرین کردن / مُلایم کردن
تَحلیَة الماءِ : نَمَک زَدائی / آب شیرین کنی
حالیّ / حالیًا : اِمرُوزه
حُلیّ : ایواز / بزَک / زیوَر آلات
حُلیّ ذَهَبیَّة : طلا آلات
حِلیَة : پیرایه / زیوَر

مَا أحلَى! : زه! زهی!
الحَلاوة / حلوَان حامِل البُشرَی : مُشتلُق / قاصِدی / ناز شَست / ناز شَصت (~ دادن)
حَمَدَ: سپاسگُزاری کردن / تشکر کردن
حَمید: خوش خیم / بی خطَر
حَمِید السِّیرَة: خوش نام
ما لا تُحمَدُ عُقبَاه: بَد انجام
مَحمُود: خوب / خوش
الحَمد لله! : خُدا را شُکر! سپاس خُدا را
الحَمد لله علَی السَّلامة! : رَسیدن بخیر!
احمَرَّ: سُرخ شدن
أحمَر: سُرخ / سُرخ فام / آتَش فام
أحمَر دَم الغَزال: آذَرگون
أحمَر شَقَایِف: لَبرَنگ / ماتیک لَب / وَشنی
أحمَر فاتِح: قِرمِز / گُلی
أحمَر قاني: لاکی / اطلسی
أحمَر یاقوتیّ: لعل فام / یاقوتی / لاله گون
الأحمَر والأخضَر (زِواق [تهکُّم]): بَزَک دوزَک / چسان فَسان
احمِرار: سُرخی
حِمار: خَر / اُلاغ
حِمار الوَحش: گور
حَمرآ: جرش گرفته
حُمرَة / أحمَر خُدُود: سُرخاب
تَحمیر: برشتن
مُحَمَّر: سُرخ شُده / برشته (معرّ)
تَحمَّسَ: حرارَت بِخَرج دادن
حَماس: غیرَت / شَور وذَوق / حرارَت / حماسه
مُتَحَمِّس: تَند وتیز / سوزان / گَرم / غیرَتمَند / با غیرَت
حِمِّص (حُبوب): نُخود / ماش / شنگ
حِمِّص مَقشُور: لپه
مَحمَصَة: نان برشته کن

حَمَّصَ / تَحميص : برشتن / برشته کردن
مُحَمَّص : دو آتَشه / برشته
الحمضُ النَّوَوِيّ : دی ان ا (دئوکسی ریبونوکلئیک اسید)
تَحمِيض (~ الأفلام) : ظاهِر کردن
حامِض / حامِضِيّ : تُرُش / تُند
حِمضٌ / أحمَاض : اسید / اسیدها (فر)
حَمَّضَ الصُّورة : ظاهِر کردنِ عکس
حِمضِيّ : اسیدی
حُمُوضة : تُرُشی / حُموضَت / اسیدیته
حمِض (فَسَدَ) : بُوی زَهم دادن / بُوی گِرفتگی
حَمِضَان : تُرشیده / بُوی گِرفته / کپک زده
حُمق : بیخِرَدی / ابلَهی / نادانی / احمَقی / حماقَت / قَباحَت

أحمَق : انوک / چل / تهی مغز / بیو / الدنگ / کردنگ / دنگل / لاده
حَمَلَ : بُردن / بِدُوش گرفتن / حمل کردن / حمل ونقل کردن
حَمَلَت : آبِستَن شدن
حَملَت سِفاحًا : مول کردن
الحَمْل : آبِستَنی / حامِلگی
الحمَل (بُرجُ ~) : بُرجِ حمَل
تَحامُل : تَبعیض / تعصُّب / غَرَض وَرزی
تَحامَلَ علَی : تَبعیض قائل شدن
يُحتَمَل (مُمكِن) : احتمالا
يُحتَمَل (يُمكِنُ احتمالُه) : تحمُّل پَذیر
تَحَمَّلَ : بند شدن / خار کشیدن / بُردباری کردن / دُودِ چراغ خوردن / دَندان روی جِگَر گُذاشتن
تَحمَّلَ العِبء : بار بُردن / از عُهده بَر آمَدن

تَحمَّلَ العِبءَ عَن غَيرِه : جورِ کسی را کشیدن
تَحَمَّلَ المَسؤولية : بار بُردن / از عُهده بر آمَدن
حَمَّلَ : تاچه زدن
حَمَّلَه المسؤوليَّة : عُهده دار کردن
تَحميل (تَعتيق) : بارگیری / باربندی
تَحميل إلى الإنتَرنت : اپلود کردن
احتِمال / تَحمُّل : دِل ودَماغ / تاب وتوش / تاب وتوان / صَبوری
مُحتَمَل : احتمالی / محتمَل
احتمال / احتِمالات : اِمکان / احتِمال
لا يُحتَمَل : تَحمُّل ناپَذیر / تاب نا پَذیر / غیر قابلِ تحمل
حامِل (امرَأة ~) : آبِستَن / آبِسته / حامِله / بار آوَر
حامِل (سِنادَة) : سِپایه
حامِل الأختام الملكية : مُهردار / نِشانچی
حامِل شهادَة : بَرنده
حامِل الرَّايَة : پَرچَم دار / بَیرَقدار
حامِلَة جُنُود : نَفَربَر
حامِلة جنُود بَرمائيَّة : نفَربَر آبی زَمینی
حامِلة طائرات : ناوِ هَواپَیما بَر
حِملٌ / أحمال : بار / سربار / کوله / مَحموله / (ج) محمولات
حَمَّال : بار افکن / باربَر / حمّال
حَمَّال الأسيَّة : بُردبار / نازکش
حَمَّالَة : حمايِل
حَمَّالَة السِّروال : بَندِ شِلوار
حَمَلٌ : بعبعی
حَمَل الغَزال : بَره
حَمَل الغَنَم : شیشک
حَملَة : لَشکرکشی / گروهِ نِظامی

حَملَة (شَنّ ~) : یورش (بُردن / آوَردن)
حَملَة اعتقالات : بِگیر بِگیر / بِگیر وبِبَند
حملُه ثَقیل : گِران بار / گِرانبار
حَمَّلَه ما لا یُطیقُ : گِرانبار کردن / زیاد بار کردن
حُمُولَة (سِعة) : ظَرفیَّت
حُمُولَة (نَقلة) : مَحموله / محمولات (ج)
مُحَمَّل : بار شُده / گِران بار / گِرانبار
مَحمَل : تَختَرَوان / پالکی / عماری
مَحمُول : پُرتابْل (فر)
مَحمُولٌ جَوًّا : هوابرد
حَملَقَ : چَشم دوختن / چَشم خواباندن / زل نِگاه کردن / رک نِگاه کردن / بربر نِگاه کردن
حَمَام : کبوتَر / کفتَر / سماروک
حَمَام الزّاجِل : کبوتَر نامه بَر / کبوتَر قاصِد
استِحمام : حمّام گرفتن / آبتَنی کردن / شُستشو کردن
حَمَّام : گرمابه
حَمَّام سِباحَة : سَلخ / استخر / استلخ / استخر شِنا
حَمَّامیّ (عامِل الحمّام) : حمّامی / گرمابه دار / دَلاک
حُمَمٌ بُرکانیَّة : گِدازه / توده گداخته آتَشفشانی / مَوادِ مُذابِ آتَشفشانی
حَمِیم : مَحرَم / خودمانی / صَمیمی
حَمِیمیَّة : صَمیمیَّت (~ داشتن)
حَمَی / حِمایة : زیربال گرفتن / زیر پر گرفتن / پُشتی کردن
حِمایَة : حفاظَت / نیکداشت / حمایَت / پُشتیبانی / سَرپَرستی / قَیمومَت
حامِیَة : پادگان / ساخلو

اِحتِماء: پُشت گَرمی
اِحتَمَی: زنهار خَواستن / دَست بِدامن شدن
حِمَی: پَناه / پَناهگاه
حَماة: مادَرِ زن / مادَرِ شوهَر / نامادَری
حَمُو (والِدُ الزَّوج): پِدرِ شوهَر
حَمُو (والِدُ الزَّوجَة): پدرِ زَن
حَمْو النِّیل: سُرخچه / سپرک
حُمَّی: تَب / تاب
حَمِیَّة: رگ داشتن
حِمیَة: پَرهیز / شورا / رژیم (فر)
مُحَمَّی: داغ
مَحمِیَّة: تحت الحمایه / حمایَت شده
أحمَی، إحماء، تَحمِیَة: گرم کردن
فی حَموِتها: بشتاب / دَوان دَوان / چیری / چارنَعل / دَست بنقد / چککی / سر دو
مُحامٍ / مُحامون: وَکیل / وُکلا
مُحاماة: وکالَت

حِنّاء: حنّا
مِتحَنّی: حنّائی
حانُوت / حَوانیت: تِجارَتخانه / مَغازه / فرُوشگاه / دُکان
حانُوتی: مُرده کَش
الحَنَثُ بالوَعد: بَد قَولی / پَسرَوی / وا پَس رَوی / بَسرَفت
الحنثُ بالیَمین: سوگَند شِکنی / شهادت کذب / قسَمِ دُروغ / نَقضِ عَهد / گُواهی دُروغ
حَنَثَ بوَعدِه: دَبّه در آوَردن / دَبّه کردن / نکول کردن / جر آمَدن / جر زدن
حَنَّسَ / تَحنیس: گُربه رقصاندن
حنطَة: گَندُم
حَنَّطَ: مومیائی کردن / حنوط کردن
تَحنیط: مومیائی / حنوط
حَنطُور: دُرُشکه دو چَرخه / کالِسکه / عرّاده

حَنظَل : تَلخک / تَلخه / شرَنگ / پژَند / کبست / خربُزه تَلخ
حَنَفیَّة : شیراب / شیرآب
حنِقَ : خَشمناک شدن
الحَنَق : خَشم / غَضَب / کوفت
أحنَقَ : آتَشی کردن / جَری کردن / بیهوش کردن
حانِق / مُحنَقٌ : خَشمناک / آتَشی / عصَبانی / مُتلاطِم / متَعصِّب
حنکَة : خبَرگی / پُختگی
مُحَنَّك : با تجربه / پُخته / کار پُخته / چَکیده کار / کار کشته / کرده کار / اهل بُخیَه / استخوان خُرد کرده
حَنَّی حُنُوًّا : بَنده نَوازی کردن / پدَری کردن
حَنَّ إلی : دِل لک شدن / دِل باختن / هَوای کسی کردن / دِل هَوای کسی کردن / دِل آب شدن / قیلی ویلی رفتنِ دِل
حَنُون : مِهربَان / دِلسوز
حَنین : آرزو / اشتیاق
حَنان / حُنُوّ : سپاسه / عُطوفَت / دِلجُوئی / نَرمی / ملایِمَت / اِرفاق
انحِناء : خَمیدگی
انحِناء (~ للتَّحیَّة) : کرنِش (~ کردن)
انحَنَی : خَم شدن / خَمیدن / تا بَرداشتَن / تا شدن / دُو تا شدن / دُولا شدن / تاب بَرداشتَن / کاس شدن / پله کردن
أحنَی : پیچاندن / پیچ دادن / تا زدن
حَنَّی / یحَنِّی : حنّا مالیدن
حَنیَة : نغل / نغول
مُنحَنَی : پیچ / سَر پیچ
مُنحَنٍ : خَمیده / خَم شُده / پله / سَراَکون
مُنحنَی خَطَر : پیچ خَطَرناک
حَوَّاء : حَوًّا / میشانه
حُوت : بال / وال

الحُوت (بُرجُ ~) : ماهیان / ماهی سپهر
احتاجَ : نیاز داشتن
حاجَة / اِحتِیاج : نیاز
اِحتِیاجات : نیازها / ما به الاحتیاج
حاجَة لله! : شَیءٍ الله! شَید الله!
مُحتاج : دَرکار
مُحتاجون : اربابِ حاجَت
حُوذِیّ : چارپادار / چاروادار / سورچی / خَرکچی / گاریچی / میرآخور / جلودار / طَویله دار
کَبیر الحوذِیَّة : آخورسالار
الحُور (خشَبُ ~) : سپیدار
حارَة : کوچه
حارَة (~ فی طَریق) : روگاه
حارَة سَدّ : کوی بَسته / کوچه بُن بَست / کوه کور / دَر بَند
حِوار / مُحاوَرة : مُصاحَبه / مُکالَمه / مُکالَمات (ج)
حِوار مَع النَّفْس : تک گوئی دُرونی
حِوار من طَرَفٍ واحِد : تک گُوئی
حُورِیَّة : پَری / پَریچِهره / پَریرُخ
مِحوَر : مَدار / نُقطه اِتُّکا / آسه / دنگ
تَحوُّر : دِگَردیسی
مُتَحَوِّر / مُحَوَّر : دِگَردیس
تَحویش : پَس انداختن / پَس اندازکردن / اندوختن / جَمع کردن / ذَخیره نهادن / گرد آوَردن / گِرد کردن / پَس اندازی
تَحویشَة العُمر : اندوخته زِندگی
حاشا لله! : حاشا!
حُوش البَیت : حِیات / حِیاط / محوطه
حَوض : حَوضچه / چیر
حَوض الحمّام : رُو شُوئی
حَوض الزُّهور : جلیک

حَوض الغَسيل : وانِ دَستشُوئی
حائط : دیوار
المُحیط : اُقیانُوس
المُحیط الهادِی : اُقیانُوسِ آرام / اُقیانُوسِ پاسیفیکی
المُحیط الهِندیّ : اُقیانوسِ هِند
المُحیطون : دَور وبَر
مُحیط الدّائرَة : چَنبَر
أحاطَ بِـ : إحاطه کردن / دَورِ ... را گرفتن / مُحاصره کردن / حِصار دادن / حلَقه زدن / دارا بودن
أحاطَه عِلمًا : آگاهی دادن / آگاه کردن / اطلاع دادن / چغلی کردن
حِیطَة : دقَّت / مُواظِبَت / تَوجُّه / سَنجیدگی / دِلواپَسی
احتاطَ : احتیاط کردن / بَر حذَر بودن / حذَر کردن از
احتِیاط : احتیاط
مِن باب الاِحتِیاط : احتیاطا
احتیاطیّ (بَدیل) : بدَل / علی البدل / یَدَکی / پستائی / زاپاس
اِحتِیاطیّ (مَخزون) : پُشتوانه / ذَخیره / ذخایِر (ج)
اِحتِیاطیّ الذَّهَب : پُشتوانه طلا
الاِحتِیاطیّ النَّفطیّ : ذَخایِرِ نَفت
الاِحتِیاطیّ النَّوَویّ : ذَخائرِ اتمی
مُحتاط : احتیاط آمیز / با احتیاط
حاف (بِدُون إدام) : خالی خالی
حافَّة : کنار / دامن / رویان / گرد باف / لَب / لَبه
حافَّة الهاوِیَة : لَبه پَرتگاه
حَوقَلة : لا حَول گفتن
حالٌ / أحوَال : وَضع / اوضاع (ج)
حالَ دُونَ ... : باز داشتن / دَر کشیدن / جِلُوگیری کردن
حالَة : سَر وور / وَضعیَّت / طَور / حالَت / صِفَت

حالةٌ مُزرِيَة : حالِ وزّارياتی
حالة طَوارِئ : وَضعِ اِضطراری / حالَتِ غَیرِ عادی / حالَتِ فَوق العاده
حالةٌ یُرثَی لها : حالَتِ رِقَّت باری
الحالَة الصِّحیَّة : وَضعِ مزاجی
الحالة الصِّحِّیَّة : وَضعِ مزاجی
الحالَة المِزاجیَّة : حال وهَوا
الحالَة النَّفسیَّة : رُوحیّه
الأحوال الجویَّة : وَضعِ هَوا
حالاً : اکنون / الان / حالا
الحالِیّ : کنونی
حائل : مانِع
حاوَلَ : سَعی کردن
حِوالَة / حِوالات : بَرات / بَروات
حِوالة مَصرِفیَّة : فیشِ بانکی
حَوْلَ ... : پیرامونِ ... / گِرداگِردِ ... / دَور وبَرِ ...
حَوَّلَ / تَحویل : گِرداندن / گِردانیدن

حَولیَّة / حولیّات : سالنامه / وقایعِ سالیانه / تاریخچه / اخبار سال
علی أیَّة حال : بِهَر حال
لا حَول له : مُستاصل / دَرمانده / فُرومانده / بی تاب / نَوان / بی نَوا
أحالَ / إحالة إلی ... : کشاندن / بَرگرداندن / ارجاع کردن / انداختن / مَوکول کردن / محوَّل کردن / واگُذار کردن / مُنتِسب کردن
أُحیلَ الی المَعاش : بازنِشَسته شُد
مُحاوَلة : تَلاش
مُحاوَلة اغتِیال : سُوء قَصد بِه جان
مُحاولة یائسة : تَلاشِ مَذبوحانه
أحوَل (~ العَینَین) : دُو بین / چپ چس / قیچ / کاچ / کج بین / لوچ

الحَوَل : لوچی

الإحالَة إلَی المَعاش : باز نِشَستگی / باز نِشَستن / بازنِشسته شدن

تَحَوُّل : گُذار / تَحوُّل / عَملکرد / دِگَرِش / دِگَرگونی / دِگَرگونیها (ج)

تَحَوُّل عن : رُوی گردانی از ...

مُتَحوِّل : دِگَردیس

تَحویل العُملات : تَبدیلِ ارز

حامَ / حَوَمان : دَور زدن / دَور گشتن

حَوّامة : هلی کوپتَر

حَوَی / اِحتَوَی علی : دَر بَر داشتن / حاوِی ...

حاوٍ / حُواة : رَقّاص / معرکه گیر / چَشم بَند / خالباز / مار افسون / بُزباز

حَوایَة : سوزَنی

احتِواء (~ علی) : گُنجایِش / شمول / دربَرداری

مُحتَوَی / مُحتویات : مُحتَوا / مُندَرِجات (ج)

احتِواء (تَطویق) : دامن زدن / بازداشتن / محدود نِگاهداشتن

حَیثُ أن : از آنجائیکه / نظر به اِینکه / چون / دَر حالیکه

بِحَیثُ : بِطَوریکه / چُنانکه

حَیثُما : هَر جا / هَر کجا

حَیثیّات الاتّهام : ادّعانامه

حَیثیّة : تنگ وتا

ذُو حَیثیّة : با حَیثیّت

مِن حَیثُ ... : از لِحاظِ ...

حادَ عن : راه چَپ رفتن / راه چَپ کردن

حِیاد / حِیدَة : بیطَرَفی

حَیَّدَ : بَر طَرَف کردن / بَرکنار کردن

مُحایِد : بی طَرَف / بی غرَض

الحِیاد الإیجابیّ : بیطَرَفی مُثبَت

تَحیید : بَرکِناری

راعَی الحِیدَةَ: هَمه را بیک
چَشم دیدن / یک چَشم نِگاه
کردن / بیک چَشم نِگاه کردن
حارَ / اِحتارَ: آشُفتن / بَر آشُفتن
/ خیره شدن / دَستپاچه شُدن
/ پکر شدن / سَر دَرگُم شدن
حَیرَة: آشُفتگی / دَستپاچگی /
خِیره / دُو دِلی / سرگَشتگی
حَیَّرَ / أثارَ الحَیرَة: سَر دَرگُم
کردن / مَنتَر کردن / ایزگُم
کردن / دول دادن
حائر / حَیران: حَیرَت زده / سَر
اندر / حَیران / سَراسیمه / آج
وداغ / آسیمه / سَر دَرگُم /
سَرگِردان / سرگَشته / شیفته
مُحَیِّر: سَرسام آوَر / خِیره کنَنده
/ حَیرَت انگیز / حیرَت آوَر /
شِگِفت / شِگَرف
حازَ: بدست آوَردن / حاصل
کردن / پَیدا کردن
حائز علی: بَرنده

حَوزَة: حَوزه
حَیِّز: قلَمرُو / حَوزه
حَیِّزٌ خاص: حَریم
حِیازَة: استملاک / دارائی /
تصرُّف / یَدِ تسلُّط
فی حِیازَتِه: دَر تصرُّفِ او
اِنحازَ / تَحَیَّزَ: جانبداری کردن
/ غرَض وَرزی کردن
بِدون تَحَیُّز: بی طَرفانه / بی
غرضانه / بی مُحابا
تَحَیُّز / اِنحیاز: غرَض وَرزی /
غَرَض رانی
غَیر مُنحاز: بی طَرَف / بیغرَض
مُتَحَیِّز / مُنحاز: طرَف دار /
جانب دار
عَدَم الاِنحیاز: بیطَرَفی
الحَیض: بی نَمازی / قاعِدگی
حاضَت: بی نَمازشدن / دشتان
شدن
حاقَ به (حَلَّ به): دُچار ... شدن
/ مُبتَلا به ... شدن

حاقَ به (أحاطَ به) : در بَر داشتن / إحاطه کردن / دَور ... را گرفتن / مُحاصره کردن / حِصار دادن / حلَقه زدن
حاكَ حياكةً: دُوختن / دوزندگی کردن
حاكَ مُؤامَرةً : دُوز وکلک چیدن / ساخت وپاخت کردن
حِياكة : دوزندگی / دُوخت ودُوز / خیّاطی
حائك : خیّاط / جامه دوز
حالِیّ : جاری / کنونی
حِيالَ ... : دَر بَرابر ...
حِيلَة (بُد) : چاره
حِيلَة (خَديعَة) : گول / بامبول / فَریب
لا حيلَةَ له : راه بِجائی نَدارَد / بیچاره
احتِیال : شید / ریواس / حیله پیله / دَغَلبازی / نیرَنگ بازی
مُتَحايِل : حِيله گَر
تَحايَلَ : پَشتک زدن / چاره جُستن / بازیچه قرار دادن / لوسیدن / مجیزگفتن / مزاج گویی کردن / نَم کردن
احتالَ : جا زدن / آب در چیزی کردن / آوَرَندیدن / پا زدن / گوش بری کردن / گوشِ کسی را تیغ زدن / بریشِ کسی خَندیدن / حقه بازی کردن / کلاه سَرِکسی گذاشتن
تَحايُل : تدبیر / آشمالی / چاره جوئی / چاره سازی / لاوه / لَبلوس
مُحتال : طرّار / تَر دَست / شیّاد / دغلباز / داغول / پُش هَم انداز / پُشت هَم انداز / زَرّاق / شیله / وَردار ووَرمال / جوکر (انج)
تَحيَّنَ الفرصة : دُو بِه دَستِ کسی اُفتادن
حانَة : مَیخانه

حِینٌ : مَوقِع / هَنگام
حِینَئذٍ / حِینَذاك : انگاه
حِینَما : وَقتی / وَقتیکه
فی حِین أنَّ : دَر صُورَتیکه ...
مِن حِینٍ لآخَر : گاهگاهانه / بارها / بار بار
أحیَانًا : گاه گاه / گاه وبیگاه / گاهی
حَیّ (علَی قَید الحَیاة) : زِنده / زِندگان
حَیّ (ناحیَة) : مَحلَّه / چارک / ربَع / برزَن / کوی / مَحلات
الأحیاء الشَّعبیَّة : مَحلَّه های پائینِ شَهر
أحیَاء سَکَنیة : مَحلات مَسکونی
حَیاة : زِندگی / زِندگانی
الحَیاةُ الدُّنیا : این جَهان
الحَیاةُ الزَّوجیَّة : زِندگی زَناشُوئی
الحَیاةُ النِّیابیَّة : مَشروطه / مَشروطیَّت

أحیا : زِنده کردن / نیروی تازه دادن / إحیاکردن / باز جان بَخشیدن
أحیائیّ : زیستی
حَیَویّ : حَیاتی
إحیاء : إحیا / تمدید / تجدید / تقوِیَت
إحیاءً لِذِکرَی ... : بیادِ ... / بیادگارِ ... / بیادبودِ ...
عِلم الأحیَاء (بیُولوجیا) : عِلم الحیات / زیست شِناسی
عِلم الحَیَوان : جانوَر شِناسی / حیوانشِناسی
وحیاتَك! (قسَم) : بجانِ تو!
یَحیا : زِندگی کردن
یَحیا ...! : زنده باد ...!
حَیَّة : تیر مار / تیره مار / شیا
حَیَوان : حَیْوان
حَیَوانٌ ألِیف : دام
حَیَوانٌ بَرّیّ : وَحش
حَیَوانٌ مُفتَرِس : دَد

حَیَوانٌ مُجترّ: حَیوانِ نَشخَوار کُنَنده
حَیَوانیّ: حیوانی
تَحیَّة: سلام / دُرود / تَعارُف
التَّحیَّة العَسکَریَّة: احترامِ نِظامی / سلامِ نِظامی
تَحیَّة العلَم: مَراسِمِ صُبحگاهی
حَیّا: تَعارُف کردن / سَلام دادن / سَلام وعلیک داشتن
مُحیّا: سیما / قیافه / رُخ / چهره
حَیاءٌ: رُو دَربایستی / رُو دَرواستی / شَرم / خِجلَت / خِجالَت / کمرونی
حَیاء العَذارَی: شَرمِ دوشیزگی
حَییّ / ذُو حَیاء: چَشم پاک
عَدیم الحَیاء: رسوا / بی رُو / پُر رُو / دَریده / دُم دار
استَحَی: رُو بَند شدن / رُو دَر ماندن / رُو دَربایستی داشتن / رُو دَرواستی شدن / خِجالَت داشتن / خِجالَت کشیدن
استَحَی أن: رُویَش نَشُد که ... / رُوی نَداشت ...
لا یَستَحِی: چَشمِ دَریده / چَشمِ سَفید

خابور : اشبیل / میخِ پرچی

خَبَّ / یَخُبُّ فی مَشیِه : یورتمه رفتن / یورغه رفتن

الخَبَب : یورتمه

خُبثٌ : بَد سِگالی

خَبیث (شِرّیر) : نُحُس / دُم بُریده / ناقلا / بَدخیم / موذی / پِنتی / پِنطی / شَرور / ریمَن

خَبیث (غَیرُ حَمید) : بَدخیم

خَبَرٌ (~ ومُبتَدأ) : مُسنَد (~ ومُسنَد الیه)

خَبَرٌ / أخبار : خَبَر

خَبَرٌ سارٌّ : نَوید / مُژده

خِبرَة : خَبرگی / پُختگی

خَبیرٌ : خَبَره / کار شِناس / کاردان

خَبیر تُحَف : سکه شِناس

خَبیر مُثَمِّن : کارشِناسِ ارزیابی

أخبَرَ : خَبَر دادن / آگاهی دادن / آگاه کردن / اطلاع دادن / چغلی کردن

اِختَبَرَ : آزمودن / آزمایش کردن

اختِبارٌ : آزمایش / امتحان / آزمون

اختِبارُ ذَکاء : آزمایشِ هوش

اختِبارٌ للقوَّة : آزمایشِ نیرو

المُخابَرات (إدارةُ ~) : اطلاعات (اداره ~)

الاستِخبارات الإیرانیَّة (فِی العَهد المَلَکیّ) : ساواک (سازمانِ امنیَّت واطلاعاتِ کشوَر)

مُخبِر : کارگاه / کارآگاه / خَبَر چین

مُخبِرٌ سِرِيّ: خفیه نویس / پلیس مَخفی
مُختَبَر: آزمایشگاه
خُبز: نان / (عم) نون
خَبَزَ / خَبیز: نان پُختن
خُبز الذُّرَة: سَنگله / زغاره
خُبز بائت: نانِ بَیّات / نانِ شَب مانده
خُبز بَیتیّ: نانِ خانگی
خُبز سُوقیّ: نانِ دُکان
خُبز مُحمَّص: نانِ دو آتشه / نانِ برشته
خُبز مرحرَح: نانِ لَواش
مَخبَز: نانوائی
خَبّاز: نان پَز / نانوَا
خَبّازِی / خُبّیزَة: پَنیرک / دبوسَک
خَبّاص: جارچی / خَدیجه خَبَر کش / آتش بیار / دو به هَم زَن / سُخَن چین
خَبَطَ: کوبیدن

خَبط عَشواء: زرتی / به تصادُف
خَبطَة: مُشت / ضَربَت / هل
خَبا / یَخبو: مَحو شدن
خَبَّأ: غایب کردن / غایم کردن / قایم کردن / تو گُذاشتن / لوث کردن / رُو پُوشی کردن
اِختَبأ / اِختِباء: غایب شدن / غایم شدن / قایم شدن / پنهان ماندن
تَخبِیَة: رُو پُوشی / پنهان سازی
مَخبَأ: نهانگاه / پنهانگاه / آبشتگاه / مَخفی گاه
مُختَبِئ: پنهان / قایم
خَتَمَ (ختِم): مُهر زدن / مُهر کردن / مُهر وموم کردن
خَتَمَ / اختَتَمَ: خَتم کردن / خاتمه دادن
خِتم: داغ / مَهر / چرغان
خِتم (بِرشام): پلمب (~ کردن)
صانع الأختام: حَکاک
خاتَم: انگشتَر

الخاتَم الملکیّ: طُغرا
خِتام / خاتِمَة: انجام / پایان
خِتامًا: بالاخره / عاقِبَت / سَرانجام
خِتامیّ: واپَسین / آخرین / پایانی / نهائی
خَتمة (عَزاء): مجلسِ ترحیم / خَتم
مِختوم: مُهر شُده / مُهر وموم شُده
خِتان: خَتنه
خَتَّنَ: خَتنه کردن
تَخثَّرَ: لُخته شدن / دلمه شدن
خَجِلَ: شَرم داشتن / رُو بَند شدن / رُو دَر ماندن / رُو دَربایِستی داشتن / رُو دَرواستی شدن / رَنگ بِرَنگ شدن
خَجَلٌ: شَرم / خِجلَت / خَجالَت
خَجَلُ العَذارَی: شَرمِ دوشیزگی
خَجِلَ أن ...: رُویَش نَشُد که ... / رُوی نَداشت ...

خَجلان: پَشیمان
خَجُول: شَرم رُو / شَرمگین / شَرمناک / شَرمَنده / با حیاء / کم رُو
أخجَلَ: هو کردن / رُو بَند کردن / رُوگیر کردن / دخل آوَردن / خیکی بار آوَردن / خیکی بالا آوَردن / رُو دَربایِستی گیر کردن / رُو دَرواستی کردن
خَدیج: نا بِهنَگام / نارَس / پیش رَس / زود رَس
خَدّ / خُدُود: رُخ / رُخسار / گونِ
مِخَدَّة: بالین / بالِش / بالِشت / زیرگُوشی / زیر سَری / تُشکچه
أُخدُود: شیار / قاش / له / شِکاف / قاش
خَدَّرَ: بی حِس کردن / بی هوش کردن
تَخدیر: بیهوش سازی / تخدیر / خَواب آوَری
خِدرٌ: خَلوَتگاه

خَدِرٌ: کرخ / کرخت

مُخَدِّر: بی حِس کنَنده / بی هوش کنَنده

مُخَدِّرات: مَوادٌ مُخَدِّر / نَشوَه جات / نَشئَه جات

خَدَشَ: خَراشیدن / خاراندن / خطّ زدن / قلَم زدن / چنگول زدن / زَخم زدن

خَدْشٌ: خَراش

خَدَعَ: فَریب دادن / خدعه کردن / گول زدن / جر زدن / پریشِر کسی خَندیدن / اهلیل زدن / پیه گیر آوَردن / حقه بازی کردن

خُدعَة: بامبول / فَریب / شالهنگ / گول / حیله / نیرَنگ / خدعه / حقه

خادِع: نیرَنگ آمیز / خدعه آمیز / مهارَت آمیز

خِداع: کلک / نیرَنگ

مُخادِع: نیرَنگ باز

اِنخَدَعَ: رُو دَست خوردن / هسبند شدن / پا خوردن / از خود بی خود شدن / کلاه سَرِ کسی رَفتن

مَخدَع: تَختِ خَواب / تَختخواب / رَختخواب

مَخدوع: جا زَده / فَریب خورده / گول زَده / کلاهَش پَسِ معرکه

مخَدِّل: کرخ / کرخت

خَدَمَ (~ کَخادِمٍ): پیشخدمَتی کردن

خَدَمَ (أدّی خِدمةً): خِدمَت کردن

الخِدمة العَسکَریة: خِدمَتِ نِظام وَظیفه / خِدمَتِ نِظامی

خادِم: نَوکر / پیشخِدمَت / زاوَر / چاکر / پایزَن / لاچین / سرپائی

خادِم / خادِمَة: سرپائی

خادِمٌ مُطیع: قَرَه نَوکر

خادِمَة : كلفَت
خَدَمَ (~ بالجَيش) : خِدمَت نظام كردن
خِدْماتٌ جَليلة : خِدماتِ صادقانه
خِدمَة : سرويس (فر)
خَدُوم : بكار خور
في الخِدمة : در حينِ خِدمَت / سَرِ خِدمَت
استَخدَمَ : مشغول كردن / استخدام كردن / استعمال كردن / بِكار گُماشتن / بِكار گرفتن
مُستخدِم : كاربر / استفاده كنَندِه
مُستَخدَم (مُوَظَّف) : كاربر / خِدمَتگُزار
خَذَلَ : روى كسى را زَمين انداختن
انخَذَلَ : رُوى بزَمين زدن / نا اُمِّيد شدن
تَخاذَلَ : افسرده شدن
تَخاذُل : از كار اُفتادگى / افسردگى
خِذلان : نا اُمِّيدى / دِل شِكستگى
خَرَّبَ : وِيران كردن / خَرابگرى كردن
خَرُبَ : خَراب شدن / ويران شدن
خَربان : خَراب
تَخريب : خَرابگرى / وِيرانى
تَخْريبىّ : تَبهكارانه / توطئه گَر / خَرابكار / خرابكارانه
خَراب : تَبار / ويرانگرى
خَرابَة / خَرائب : وِيرْلاخ / ويرانه ها
خَرِبٌ : وِيران / بِيران / پيغوله
مُخَرِّب : تَبهكار / ويرانگر / مُخَرِّب
خَربَشَ : خَراشيدن / خاراندن / خطّ زدن / قلَم زدن / چنگول زدن / زَخم زدن

خَربوش : خَراش
خَرتیت : کرگدن
خَرَجَ : بیرون آمَدن / بیرون رفتن
خَرَجَ (~ مِن وَرطَةٍ مثَلاً) :
ورجلا زدن / ورجول زدن
خَرَجَ الأمرُ مِن يَدِه : پلِ کسی
آ نطرَفِ آب بودن
خَرَجَ عَن طَورِه : از جا دَر رَفتن /
جَری شدن
الخارِج (بِلاد بَرّةً) : خارجه
الخَارِج / الخارِجيَّة : خارجه
الخُرُوج عَن المَوضُوع : گُریز زدن
الخروج (سِفر ~) : خروج
(کتابِ ~)
خُرَّاج : دُنبُل (معر)
خَراج : باج / باج / ساو / خراج
خُرْج : خوره / توبَره / توشه دان
/ خورچین / فتراک / بارجامه
/ چَنته (معر) / چنته (معر) /
کشکول
أخرَجَ : دَر کشیدن / دَر کردن

إخراج (~ سِینمائیّ أو
مَسرَحیّ) : کارگِردانی
خارِج / فی الخارِج : بِرُون /
بیرون
خارِج الخِدمة : مُرخَّص / خارج
از خِدمَت / خارج از
نِگَهبانی
خارِجیّ : بیرونی / خارجی
مَخرَج : دَررو / پریز / روزَنه /
مجرای خروج / دَریچه
مُخرِج : کارگِردان
مُخرِج سِینمائیّ : کارگِردانِ سِینما
مُخرِج مَسرَحِیّ : کارگِردانِ تِئاتر
مُخرَجات : پرونداد / دَست
آوَرده ها
اِستِخرَجَ (~ وَثیقةً) : صدور
(یافتن)
استِخراج الزُّیوت : رَوغَن
کشیدن
تخَرَّجَ : فارغ التَّحصیل شدن
التخَرُّج : فارغ التَّحصیلی

خِرِّيج : دَرَجه دار / دانِش آمُوخته / فارِغ التَّحصيل

خِرِّيج جامِعة القاهِرة : فارِغ التَّحصيل دانِشگاه قاهره

خُردَة : فكَسَنى / خاكروبه / آل وآشغال / آت وآشغال / خاك وخل / سَقَط

خُردَواتِي : خَرّاز

مَحَل خُردَوات : خَرّازي

خَرَّ : شرشر كردن

خَرَّ صَريعًا : سَر بِزير مُردن

خَرير الماء : زمزمه آب

ما يخُرُّش المَيَّة : مُو لاى دَرزَش نَروَد

خَرَز : مُهره / ازدن

خرَزة زَرقاء (اتّقاءً للحسَد) : نظر قُرباني

مخراز : گرد بر / درَفش

خَرِسَ : لال شدن / خَفه خون گرفتن / خَفه شدن / دَم فرُو بَستن

خَرَسٌ : گُنگى / بيصدائى

أخرَسَ : دَهانِ كسى گرفتن / خاموش كردن

اخرَس! : خَفَقان بگير! خَفه شَو!

أخرَس : گُنگ / لال

خَرَسانَة : شفته / بتون

خَرَسانة مُسَلَّحة : بتُون آرمه

خَرشُوف : كنگر فَرَنگى / انگنار / آرتيشو (فر)

خَرَطَ : خرّاطى كردن / تَراش دادن

خَرّاط : خرّاط / تَراش كار / چَرخ كار

خِراطة : خَرّاطى / تَراش كارى

انخَرَطَ في : پيوَستن

خَارِطة : نَقشه

خَارِطة الطَّريق : راهنامه

رَسم الخَرائط : نَقشه نِگارى

عِلم الخَرائط : كارتوگرافى (فر)

مَخرُوط (شكل) : بتو / پالونه / گاو دُنبال

مَخروُطیّ : پالونه وار / کلاهک
/ مَخروط / گاو دُنبال
خَرطُوش (رَش) : ساچمه
خُرطُوم : شیلَنگ
اختَرَعَ : تعبیه (~ کردن)
اختِراع : اختراع / ابتکار
خَروَع : کرچک
مُختَرَع : نُو آوَرده
مُختَرِع : جاعِل / مُخترِع
تَخریف : وِل گفتن
خُرافَات : موهومات
خُرافة : افسانه
خُرافیّ : افسانه ای / خُرافاتی
خَرِفٌ : خِرفَت / خُرافاتی /
مَوهوم پرَست
خَرَف الشَّیخُوخة : سَر پیری
خَرُوف : گوسفَند
مُؤمِن بالخُرافات : خُرافاتی
الخَرِیف : پائیز / پاییز / خَزَان /
بَرگریزان / گل ریزان
خَریفیّ : پائیزه / پائیزی / خَزانی

خَرَقَ : خلیدن / رَخنه کردن /
نَقض کردن
خَرقٌ : رَخنه / تَجاوُز / نَقض
عَهد
اختِراق : نفوذ
أخرَق : انوک / چل / تهی مغز /
بیو / الدنگ / کردنگ /
دنگل / لاده
خارِقٌ : فَوق العاده / خارِقِ
عادَت / غَیر عادی
اِختَرَقَ : نفوذ کردن / رَخنه
کردن / دک شدن
اختراق : نُفوذ
خِرقَة : چنده / لَت / لَته
خَرَمَ : سوراخ کردن
خَرَّمَ تخریمة : میان بُر زدن
خُرم : سوراخ / سولاخ / سمبه
خُرم الإبرَة : چَشمه سوزَن /
سوفار
خَرَّامة : مَنگنه / پرما
مُخَرَّم : چَشمه چَشمه

مُخروم: چَشمه دار
خَرُّوب: خَرنوب
خَزَف: سُفال / سوفال / گِلچینی
خَزَفیّ: سُفالی / سُفالین / لُعابی
خَزّاف: سُفالگَر / کوزه گَر / لولین ساز / کلال
أعمالُ الخزَف والقاشانی: کاشی کاری
اختِزالٌ: تُند نِویسی / شورت نویسی
اختَزَلَ: تَنزُّل دادن
الخُزامَی (زَهرَة ~): لاله
خَزَنَ: انباشتن / انبار کردن
اختَزَنَ: نِگاه داشتن / نِگَهداری کردن
تَخزین: نِگاه داشتن / نِگَهداری کردن
خازِن: خزانه دار
خازِن / مَخزَنجیّ: بنک دار
خَزّان: مخزَن / آب انبار / ذخیره / مخزَنِ آب
خِزانة: گَنجه / گَنجینه
خِزانة الثّیاب: جامه دان
خِزانة الدَّولة: مالیّه / خزانه / خزانه داری
خَزنَة البارُود: چاشنی
خَزنَة البُندُقیة: گلنِ گدن / خشاب
خَزین: پَسانی / پستانی / پَس اُفت
خَزینة: گزینه (معرا)
مَخزُون: پُشتوانه / ذَخیره / (ج) ذخایِر / مَوجودی / مایه / پستانی
مَخزَن: انبار / انبارِ کالا / بارخانه / مَخزَن
مَخزَن السِلاح: جَبه خانه / قورخانه
مَخزَن الغِلال: انبارِ غلّه / غوله / سیلو (فر) / راچ / راش
خِزیٌ: نَنگ / عار آمَدن (از ... ~)

مُخزِی : ننگین
خَسّ :کاهو / بادر
خاسِرٌ : بازَنده / ضرَرکنَنده / توسَری خور
خَسائر : ضایعات
خَسائر فادِحة : خُسارَتِ هَنگُفت
خَسائر فی الأرواح والمُمتَلکات : خسارَتِ جانی ومالی
خسارَة (ضِد فَوز) : نقله کاری / باخت / تاوان
خسارَة (فَقد) : خسارَت / زیان / غرامَت
خَسَرَ : باختن / از دَست دادن / تلَف کردن
خَسِرَ : باختن / بازیدن / زیان داشتن
خسران : زیان / گزَند
خَسِرنا المُباراة : مُسابَقه را باختیم

استخسار : دَریغ (داشتن / کردن)
خِسَّة : بَد جِنس / بَد سِرشتی / بَد گِلی / نا مَردی / بی سَر وپائی / بَد سِگالی / لئامَت
خَسیس : لَجَن / فرُومایه / بَد نِژاد / بَد نِهاد / بَد رگ / بَد اصل / جُلَب / ناکس / نا مَرد / پَست / پنتی / پنطی
خُسُوف القَمَر : گِرفتگی ماه / ماه گرفت
خَشَب : چوب
خَشَب الأرز : سِدر / سَرو / سَروازاد / چوبِ سَرو
خَشَب الحُور : سپیدار
خَشَب السَّاج : ساج (معر)
خَشَب الصَّندَل : چَندَل (معر)
خَشَبَة المَسرَح : صَحنه
خَشّاب : تَبَرکار / تَبَردار / چوب بُر / الوار ساز
خَشَبیّ : چوبی / چوبین
الخَشخاش (زَهرة ~) : کوکنار

خَشخَشَ: خش خش کردن / تق تق کردن / تلق تلق کردن / تغ تغ کردن / وَراجی کردن
خَشخَشة: خش خش / تق تق / تلق تلق / تغ تغ / وَراجی
خُشّاف: خوشاب (معر)
خَیاشیم: برانشی (فر)
اخشَوشَنَ: زبَر شدن / سَخت شدن
خَشن: زبَر / ستبَر / نَروک / دُرُشت / زمُخت / سنباده ای
خَشَّنَ / تَخشین: زبَر کردن / سَخت کردن
خُشونة: دُرُشتی / زبَری
خَشِیَ / خِشیَة: باک داشتن / تَرسیدن
خِشیَةَ أن ...: مَبادا ...
لا یَخشَی اللهَ: نا خُدا
خِصبٌ: حاصلخِیز / پُر ثمَر / بارور / بَرومَند
خَصَّبَ: بَر دادن / پُر بار کردن / حاصلخیز کردن / پُر مایه کردن
تَخصیب / إخصاب: باروَر سازی / غَنی سازی / باروَری
خُصوبة: حاصلخیزی / باروَری
خَصْر: کمَر / برزه / تاباک
اختِصار: ایجاز / کوتاهی / اختصار
مُختَصَر (اسم): سَر دَستی
مُختَصَر (صِفة): مختصر / موجز / اختصاری / ملخّص / با شِتاب / فشُرده
خَصَّ: مَرحَمَت کردن / نیکی کردن به ... / طرَفداری کردن
اختِصاص: حَوزه قَضائی / قلَمرو / قُدرَت / اقتدار / اختیار
خَصَّصَ: مُعَیَّن کردن / اختِصاص دادن / واگُذار کردن / سَهمیّه دادن

الخاصَّة / الخواصّ : مُختصّان / خاصّانِ حَرَم

أخصّائیّ / مُتَخصِّص : مُتَخصِّص / ویژه گر / ویژه کار

بصِفَةٍ خاصَّة : مَخصوصاً / بِخُصوص

تَخصُّص : تَخصُّص

تَخصیص : تخصیص / اختصاص

خاص : مخصوص / ویژه

خَصخَصة : خُصوصی گردانی

خاصیَّة / خَواص : ویژه / نهادی / نِهادین / نما / مَنِشی / نِشان / مشخَّصات

خُصوصیَّة : پنهانی / پوشیدگی / تَنهائی / خَلوَت

خَصیصَة / خصائص : ویژه / نهادی / نِهادین / نِما / مَنِشی / نِشان / مشخَّصات

مُختَصّ : ذیصَلاح / ذیصَلاحیَّت / مربوطه

مَخصُوص : سِفارِشی

خُصلَة : زُلف / گیس / گیسُو

خِصلَة / خِصال : خو / خوی / خِصلَت / غلق / قلق / مَنِش / عادَت / خُو / مشرَب / رَوِش

خَصَمَ : منها کردن / کاستن

خَصْمٌ / خُصُوم : هَم چَشم / مُبارز / رَقیب / حَریف

خَصْمٌ (طرَفٌ فی دَعوَی) : طرَفِ دَعوَی / مُرافَعه کُنَنده

اختَصَمَ : شِکایَت بُردن

اِختِصامٌ : دادخواهی

تَخاصَمَ : دعوَی کردن / سَتیزه کردن

خاصَمَ : بِهَم زدن / چپ اُفتادن با کسی

خِصَام : ناسازگاری / اختلاف / دَعوا / نزاع / نقاق

خُصُومَة : طَرَفیَّت / ضِدیَّت

خِصیَة : خایه / آستینه

خَصِیّ : اخته / خَواجه / خَواجه حرَمسَرا / خَنثی / خَصی

خِضَاب : حنّا

خَضَبَ / تَخضیب : حنّا بَستن / وَسمه کشیدن

مُخضَّب بالحِنّاء : حنّائی

أخضَر : سَبز

خُضار / خَضراوَات : سَبزی / سَبزیجات / صَیفی جات / تَره بار

اِخضَرَّ : رُستن / روئیدن / سَبز شدن

یَخضور : سَبزینه / کلروفیل

اِنخَضَّ : جا خوردن

خَضَّة : هول / هول وولا

خَضَعَ : زیرِ اخیه رفتن / زیر بار رفتن / موم شدن / سَر بزانو نهادن / تیله کسی بودن / چَشم گفتن / ایل کردن / رِکاب دادن / تَن دادن

إخضَاع : مطیع سازی / مَقهور سازی

خاضِع : پُشت خَم

خاضِع لزَوجَته : مُذَکرِ سَماعی

أخضَعَ : زیرِ اخیه بردن / پر قیچی کردن / تَحتِ انقیاد دَر آوردن / مطیع کردن / مَنکوب کردن / مَقهور کردن

خُضُوع : تسلیم / فرمان بَرداری / مادونی / سَر سپُردگی

خِضَمّ : دَریاباد

خَطّ : خط

خَطَبَ (~ للزَّواج) : خَواستگاری کردن / نامزَد گرفتن

خَطَبَ (ألقَی خِطابًا) : سُخَن راندن

خَطَبَ وُدَّها : إظهارِ عِشق کردن با / عِشقبازی کردن با / خَواستگاری کردن / جَلبِ لُطف کردن

الخطابة (فَنّ ~) : لفّاظی / خطابَت / قُدرَتِ نُطق وبَیان

إلقاء خُطبَة : سُخَن رانی

خاطِبَة : دلّاله
خِطاب (خُطبَة) : نُطق / سُخَنرانی / خِطابه
خِطاب (رِسالة) : نامه / نِوِشته / نِوِشتجات
خِطاب تَزكِيَة : تاييديّه
خِطاب تَوصِيَة : سِفارِشنامه
خِطاب ضَمان : تَضمين نامه / ضَمانَت نامه
خِطاب غَرامیّ : يارنامه
خِطابٌ مَفتوح : نامه سَرگُشاده
خِطاب نَوايا : قَصدنامه
خُطُوبَة : خَواستگاری / بله بُران / بله بُرون
خَطيب : سُخَن پُرداز / ناطِق / خطيب / مستدعِی
خَطيبَة / مَخطوبَة : دَست شوره
خَطَرٌ : خطَر / خطَرناكی
خَطَرَ لَهُ : دِل آمَدن / بِخاطِر داشتن / دَر خاطِر داشتن
ذو خَطَرٍ : جِدّی / خَطَرناک / مخاطَره آميز
خاطِرٌ (بال) : ياد
خَاطِرَة / خَواطِر : خاطِره / (ج) خاطِرات
لأجلِ خاطِر ... : خاطِر ... / مَحض خاطِر ...
أخطَرَ : آگاهی دادن / إعلام كردن / إخطار كردن
إخطارٌ : پيشاگَهی / اطلاع / إخطار
تَخاطُر : دو هَم انديشی / دور آگاهی / تِلِه پاتی (فر)
خاطَرَ : بی پَروائی كردن / خود را به آب وآتَش زدن
مُخاطَرة : خطَرجُوئی / رِيسک (انج)
خَطٌ : رَقَم زدن
خَطٌ : باريكه
خَطٌ (كِتابة) : خَطّ

خَطّ الاستواء : خطّ استوا / دايره استوا
خَطّ الطُّول : طولِ جُغرافيائى
خَطّ العَرض : عَرضِ جُغرافيائى
خَطّ الهُدنة : خطّ آتش بَس
خَطّ بَيانىّ : نِمُودار
خَطّ جَوّىّ : خطّ هَواپَيمائى
خَطّ سَير : خطّ مَشى
خَطٌّ مُستَقيم : خطّ راست
خَطٌّ هاتفىّ : سيم
خَطّ يَدَوِىّ : دَستخَط
الخَطُّ المِسمارىّ : خَطّ ميخى
خَطّاط : خوش نِويس / خطّاط
خُطّة / مُخطّط : طَرح / نَقشه
خُطّة البَحث : طَرحِ تَحقيق
خُطّة العَمل السِّياسىّ : خطّ مَشى سياسى
خُطّة خَمسيّة : بَرنامه پَنج ساله
خُطّة عمَل : خطّ مَشى
خَطَّطَ : خطّ زدن / شكل كشيدن / ترسيم كردن

خُطوط الاتّصال : خُطوط إرتِباطى
الخُطوط (عِلمُ ~) : خَط شِناسى
الخُطوط الأماميّة : خطّ اوّلِ جَبهه
تَخطيط : طَرّاحى / طَرح ريزى / نَقشه كَشى
تَخطيط المُدُن : اصلاحِ شَهرها
تخطيط هَندسىّ : نَقشه كَشى مُهَندِسى
التَّخطيط العِمرانىّ : شَهر سازى
التَّخطيط لِلحَرب : رَزم آراستن
مُخَطِّط : طَرّاح
مُخَطَّط (رَسم) : پيشطَرح / كروكى
مُخَطَّط (مُؤامَرة) : بَند وبَست / قرار ومَدار / تَبانى / تَوطِئه
مخَطَّط (مُقلَّم) : خطّ خطّى / قَلَم زده / قلَمكار / قَلَم قَلَم / رارا / راه راه / ميل ميلى
مَخطُوط / مَخطُوطة : كتيبه / دَست نِوشته

خَطَفَ : قاپیدن / رُبودن
خَطْف / اختِطاف : رُبایش / رُبایی
اتخَطَف (ماتَ فجأة) : وَر پَریدن
خاطِف : وَر دار / وَر مال
خُطّاف : قلاب / قلابه / بلسک / قناره / نشپیل / چَنگک
مُختَطِف الطّائرة : هَواپَیما رُبا
خُطوَة : گام
تَخَطّی (تَجاوَزَ) : تجاوُز کردن از / بالغ شدن بر / قدَم فَراتَر نهادن / تخطّی کردن از
تَخَطّی حُدودَه : حَد شِکنی / پا ازگِلیم خود بیرون کردن
خاطِئ : گُناهکار
خَطَأ : اشتِباه / غلَط
خَطیئة : گُناه / زِلَّت / بَزَه / بَزَهکاری / جِنایَت
وَقَعَ فی خَطَأ : اشتباه داشتن / اشتباه کردن
خُفُوت : دَم دَر کشیدن
خَفَر السَّواحِل : پاسداران ساحِلی
مَخفَر : پاسخانه / پاسگاه
خَفیر : فَرّاش / قرا سوران / پاده بان
خَفیر المزارِع : پالیزبان
خُفّاش : بیواز / پیواز / شَب پَره / مُوش کور / شَبکور
خَفَضَ : دَر کردن / پائین آوَردن / پائین کردن
خَفض الأسعار : ارزانی نِرْخها
خَفض الإنفاق العَسکریّ : تقلیل هَزینه های نِظامی
خَفض التَسَلُّح النَوَویّ : کاهِش سِلاحهای اتمی
خَفْض التَوَتُّر العَسکریّ : تَخفیف بُحران نِظامی
خَفْض الضَوء : کور سوم انداختن
خَفَضَ جَناحَه : پَر انداختن
اخفِض صَوتَك! : آرام صُحبَت بکنید!

الخَفيض (مَقام مُوسيقِيّ) : زير افكن
انخِفاض : كاهِش / تَنَزُّل
انخَفَضَ : كاستن / كاهيدن / كاهِش يافتن / كَم شدن
تَخفيض / خَفْضٌ : تخفيف / تنزيل / تقليل / تضعيف
مُنخَفَض : پاچال / نَشيب / گود / گوده / گودال / لَه
مُنخَفِض : پائين / كوتاه
مُنخَفَضٌ جَوِّيّ : هَواكش
خَفَّ وَزنُه : كاستن / كاهيدن
خَفَّفَ : فرونشاندن / كاستن / سَبُك كردن / تخفيف كردن
خَفيف : سَبُك
خَفيف الوَزن : سَبُك بار
خَفيف اليَد : سَبُك دَست / تَر دَست
تَخفيف : كاهِش / تخفيف
تَخفيف حِدَّة الأزمَة : كاهِش بُحران

خَفيف الحركة : چابُك / چُست
خَفيف الرُّوح : شنگ
خِفَّة الرُّوح : نَمَك
خِفَّة الدَّم : ليمبازى
خِفَّة اليَد : تَر دَستى
اِستَخَفَّ بِ : ناچيز پنداشتن / دَست كم گرفتن
اِستَخَفَّ دَمه : اطوارى ريختن
استخفاف : ناچيز شُمارى / سَبُك شُمارى / سَهل گيرى
خَفَقَ : تَپيدن / جهَند زدن
أخفَقَ : شِكست خوردن / وَرشِكستن / واماندن / بخاك سياه نِشَستن / تير بِسَنگ خوردن
خَفَقان : تَپِش / ضرَبان
اِختَفَى : نا پيدا شدن / غايب شدن / غايِم شدن / قايِم شدن
خَفاء : پنهانى
خَفايا : خَفِيّات

تَخَفٌ: استتار

اختَفَی فَجأة: فلنگ را بستن / فلنگیدن / شیخی را دمش دادن / شیخی را دیدن / غییش زدن / جیم شدن

اختِفاء: نا پدیدی

أخفَی: پنهان کردن / لاگوشانی کردن / تو گُذاشتن / لوث کردن / رو پُوشی کردن

أخفَی العُیوبَ: رُوکش کردن

إخفاء: پنهان سازی

إخفَاء العیُوب: عَیب پُوشی

إخفاءُ الوَجْه: رُوگرفتن

تَخفِّی: آبشتن / ماسک زدن

خِفیَةً / فی الخَفاء: پنهانی / تاجرانه / زیر جلی / زیر جلکی / دُزدانه / دُزدکی / گوشانه / در نِهان / در خَفا / (طج) ناعَیان

مُتَخفٌ: تحت پُوشش

مُختَفٍ: گُم / گُم وگور

مَخفیّ: سَر بَسته

خَفیّ: تَحتَ الشُّعاع / نا دیده / پنهان / نهان / نَهُفته / نا پدید / قایِم / مَرموز / زیر خاک / مَخفی

خلّاب: جاِلب / ولکَش / ولچَسب / ولقَریب / گیرا / گیرَنده / چَشم گیر

مِخلَب: چَنگ / چَنگال / پنجه / پنجول

تخَلخَلَ: لغ شدن / لغلغ خوردن

خُلخَال: پا آورَنجن / پا رنجَن / پاهَنگه / ابرنجن / برَنجن / زنگوله

خَلخَلَ: تِکان دادن

مُخلخَل: لغ / لق

خَلَدَ: همیشگی شدن / دائمی شدن / جاودانی شدن

خَلَدَ للنَّوم: به خَواب رفتن

خُلُود: جاوِدانی / جاویدانی

تَخلید: جاوِدانی ساختن

خالِدٌ: جاودان / جاوید / جاودان / نامیرا / نَمیر / بی زَوال

خَلَّدَ: همیشگی کردن / دائمی کردن / جاودانی ساختن

تَخلید ذِکرَی: بزرگداشت

تَخلیدًا لِذِکرَی ...: بیادِ ... / بیادگارِ ... / بیادبودِ ...

اختلاس: اختلاس / حَیف ومیل

اختلَسَ: کش رفتن / اختلاس کردن / دَستبُرد زدن به / حَیف ومیل کردن / بالا کشیدن

اختَلَسَ النَّظَر: دُزدیده نِگاه کردن / سرک کشیدن

اختِلاس النَّظَر: زیرِ چَشمی

خِلسَةً: پنهانی / تاجرانه / زیرِ جلی / زیرِ جلکی / دُزدانه / دُزدکی / گوشانه / بادیان

خَلُصَ: رَستن / رَهیدن / بَند بَر گرفتن

أخلَصَ: گرم گرفتن

إخلاصٌ: راده / إرادَت / شاهندن

بإخلاص: صَمیمانه

الخَلاص: رَستگاری / نَجات / رَهائی

الخُلاصة: لُب ولُباب

تَخالَصَ (سَوِّی حِسابَه): مفاصا گرفتن

تَخَلَّصَ من: دَست بِسَر کردن

تَخلیص الأعمال: کار چاق کردن / کار را ساختن

تَخلیص البَضائع: تَرخیصِ کالا

تَخلیص جُمرُکیّ: تَرخیصِ گُمرُکی

خالِص: نَغز / لُباب / ناب / وَن / بی غَش / سارا / خالِص / صافی / سَره

مُخالَصة: تَرازکردن

مُخالَصة (صَك ~): تَرازنامه / رَسیدِ مفاصا / بَرائَت / پاکی / تبرئه

خُلاصَة : مَغز / چَشم چراغ / چاو
خُلاصَةُ القَول : الحاصل / القصّه / الغرَض / باری / فی الجُمله / ما حصل کلام
مُخلِص : شاهنده / سَپیدکار / جانی / وَفا دار / با وَفا / إرادتمَند
مُخلِص فی عَمَله : راست کردار
خَلَطَ : آمیختن / قاطی کردن
خَلّاط : ماشینِ مَخصوصِ مَخلوط کردن
خَلْط (لَبْس) : کور خَواندن
خَلْط (مَزج) : آمیزش
اختَلَطَ : دَر آمیختن
اختلاط / مُخالَطة : آمیزش
مُختَلَط : مُختَلَط
مخلَّط : دُو رَگه
مَخلُوط : دَر هَم
خلعة : تَن زیب / خِلعَت
خَلیع : هَرزه / افسار گُسیخته

خَلاعَة : هَرزگی / ادا واُصول / ادا واطوار / اُصول وادا / عَشوَه گَری / لاسی
خَلَعَ : کندن / کشیدن / طَفره رفتن / در آوردن / مَعزول کردن / عَزل نمودن / خَلع کردن
خَلْع الأسنان : دَندان کشیدن / دَندان کندن
خَلَعَ ثِیابَه : لَباس کندن
خَلَعه مِن دِماغه : دَندان از ... کندن
خَلَفَ : بِدُنبال آمدن
خَلَّفَ : ناشی شدن / نتیجه دادن / سبَب شدن
خَلَفَ مَوعِدًا : دَر قلبه انتظار گُذاشتن
خَلَفَ وَعداً : وَعده خِلافی / نا رو زدن / قال گُذاشتن
خَلْفَ ... : پَس ... / واپَس ...
خَلفیّ : پَسین

خَلفيَّة: زَمينه
للخَلف دُر! : عقب گرد!
اختِلاف: تفاوُت
اختلَفَ: اختلاف داشتن / تفاوُت داشتن
تَخلُّف: واماندگی / عَقب ماندگی
تَخلَّفَ عن: واماندن / پس نِشَستن / اطراق کردن / پَس رفتن / پَس افتادن / لوکه رفتن / باز ماندن
خالَفَ (ارتکَبَ مُخالَفةً): شِکستن / نقض کردن / تجاوُز کردن به
خالَفَ (غايَرَ): نفاق داشتن / اختلافِ عقیده داشتن / جُدا شدن
خِلاف: اختلاف
مُتَخلِّف: پَسین / عَقب اُفتاده
مُخالِف (مُرتكِب المُخالَفة): متخلِّف / مجرم / ناقض
مُخالِف (مُغايِر): نا ساز
مُخالَفة (ارتِكاب ~): نَقض / تَخلُّف / تَجاوُز / تَخطّی
مُخالَفة (مُغايَرة): بَرعكس كردن / خِلاف كردن
مُختلِف: مُتفاوِت
مِن مُختلِف الأعْمار: قَد ونیم قَد
خِلافَة: جانِشینی
خَليفة: جا نِشین
الخُلَفاء الرّاشِدُون: چهار اقران
خَلَقَ: آفَریدن
خَلَّقَ: ترکیب کردن / آمیختن / هَم گُذاری کردن
الأخلاق (عِلم ~): عِلمِ اخلاق / اصول اخلاق
الخالِق: آفَریدگار
الخَليقَة / الخَلْق: افرینِش
أخلاق: سیرَت / اخلاق / اخلاقیات
أخلاقيّات: اخلاقیّات / آئینِ رَفتار

تَخلیق: تلفیق / پَیوَند / هَم
گُذاری / ساخت
خَلائِق: مَوجودات
خَلاقٌ: افرینی
خُلُق: خو / خوی / خِصلَت /
غلق / قلق / مَنِش
خلقَة: نِهاد / سِرشت
خُلُقه ضَیِّق: بی دَماغ / بی تاب /
بی حوصلَه / بی صَبر / نا
شِکیبا / بی طاقَت
خُلُقیٌ: اخلاقی
خِلقیٌ: مادَر زادی / اِرثی /
مَوروثی / ذاتی / خِلقَتی
مَخلُوق / مَخلُوقات: آفَریده /
آفَریدگان
اِختَلَقَ: دَر آوَردن / از خود دَر
آوَردن / از کار در آوردن /
جَعل کردن / دُروغ بافتن
مُختَلَق: الکی / من دَر آری / من
دَر آوَری / از خود دَر آوَردی
/ مَصنوعی

اِختِلاق: ساخت / جَعل
اِختِلاق المُشکِلات: دَسته گُل
به آب دادن / تَراشیدنِ اشکال
اِختِلاق الأعذار: کهنه فَعلگی /
گُربه رَقصانی
اختَلَقَ الأعذار: بِلَیت ولعلّ
گُذَراندن / بَهانه داشتن /
بَهانه گرفتن / بَهانه کردن /
گزک بِدَست اُفتادن
خَلَلٌ: نارَسائی / نَقص / عَیب /
کاستی / کمبود / قُصور
اِختَلَّ: آشُفتن / بَر آشُفتن
اِختِلال: آشُفتگی / بِهَم خوردگی
اِختِلالٌ عَقلیٌ: عَقب ماندگی
رَوانی وفکری
تَخَلَّلَ: در میان آمدن / نفوذ
کردن / نَشت کردن / رخنه
کردن / سرایَت کردن
خَلٌّ: سَرکه (معر)
خَلَّلَ: تُرُش شدن / سَرکه اِی
شدن

مُختَلّ: بی سامان / خل / چل / خل وردو / شَنگ / مَجهول / مَچول
مُخِلّ بالأمن: اِخلالگر / فِتنه انگیز / مُفتِن
مُخَلَّل: تُرشی
خالٍ: تَهی / خالی
خالی البال: سَبُک بار
خالی الوِفاض: دَست خالی / تَهیدَست / علی گُلابی / باد بِدَست / صفرکف
خَلاء: فَضا / تَهی کَری
خُلُوّ رِجل: سَرقُفلی / پیشکرایه
خُلُوّ مِن الزُّخرُف: یِک رَنگ
خُلوَة: آبشتگاه / آبشتنگاه / خلوَتگاه / شَبِستان / صومَعه / مشکو
خِلَّة: دَندان افریز
اختلَی بِ: کنار کشیدن
أخلَی: تَهی کردن / تَخلیه نمودن / خالی کردن
أخلَی سَبیلَه: رَها کردن
إخلاء: تَخلیَه / تَهی سازی / بِرون بَری
إخلاء السَّبیل: رَهائی / تَرخیص / پَخش
إخلاء السَّبیل المَشروط: عَفو مَشروط / بِقیدِ قولِ شرَف آزاد ساختن
تَخَلَّی عَن: واگُذار کردن / تسلیم کردن / صَرفنَظر کردن از / دَست کشیدن از / تَرک گفتن
خَلّ بالَك!: بپا! مواظِب باش!
خَلَوِیّ: سِلولی / سِلول دار / روزَنه دار / یاخته ای / خانه خانه / لانه زَنبوری
خَلِیَّة: یاخته / سِلول (فر)
خَلِیَّة النَّحل: زَنبورخانه / کَندُو / لانه زَنبور
خَلِیَّة دَمَوِیَّة: گویچه
خَلِیَّة عَصَبِیَّة: نورون (فر)
خَلِیَّة لمفاوِیَّة: سِلولِ لِنفاوی

خَلیَّة وِراثیَّة : ژن (فر)
عِلم الخَلایا : یاخته شِناسی
مِخلاة / مِخلَة : توبَره / توشه دان / خورچین / فتراک / بارجامه / چَنته (معر) / کشکول
مِخلَة المُجنَّد : کیسه سَربازی
أخمَدَ : نِشاندن / خامُوش کردن / فرو نِشاندن / پایمال کردن / توقیف کردن / تحت فِشار قرار دادن / سَرکوبی کردن / خواباندن
إخماد : فرو نِشانی / سَرکوبی
خامِد : خوابیده / خاموش شده / ساکن
خَمَدَ : خاموش شدن / مَحو شدن
خَمرٌ : باده / زاده تاک
خَمَّرَ : آشوردن / نان پُختن
خَمریّ / خَمریَّة (سَمراء) : سَبزه
خَمریَّات (أشعار الخَمر) : ساقی نامه
خَمیرَة : چونه / گاز / پرازده

مَخمور : مَست / مَستانه / سَرمَست / ملَنگ
اختَمَرَ : رَسیده شدن
تَخمَّرَ : تُرُش شدن / مخمَّر شدن / وَر آمَدن
تَخَمُّر : وارَفتگی
تَخمیر : آب سازی
خَمَّار : دردی کَش / شیرکچی
خِمار : رُوبَند / دامنی / چارقَد
الخَمیس (یَومُ ~) : پَنجشَنبه (رُوزِ ~)
خُماسیّ / مُخمَّس : پَنجگانه / پَنج سُو
خُماسیّ الأضلاع : پَنج ضِلع
خُمس : پَنج یک
خَمسة : پَنج
خَمسَة وخَمیسَة : پِبین وبتَرک
الخامِس : پَنجُم / پَنجُمین
خَمسة عَشَر : پانْزدَه
الخامِس عَشَر : پانْزدَهُم / پانْزدَهُمین

خَمسون : پَنجاه
الخَمسون : پَنجاهُم / پَنجاهُمین
خَمسمئة : پانصَد
الخَمسُمِئَة : پانصَدُم / پانصَدُمین
أخمص القدمَین : نوک پا
خَملَ : افسردن / فسردن / دل ضَعف رفتن
خُمُول : تَن آسانی / افسردگی / دِل ریسه / دِل غَشّی
خامِل : کرسَنج / فرغول
خامِلُ الذُکر : گُمنام / نا شِناس
خَمیلَة : چَمَن
مَخمَل : قدیفه / مخمل
خَمَّنَ : بو بُردن / حدس زدن / ادخل زدن / دید زدن / بَر آوَرد کردن
تَخمین : وَر انداز / حَدس
مُخَنَّث : سابوده / دکل / هیز / قلتپان / خنثی
خِنجَر : قَداره
خِنجَر ذُو نَصلَین : دهره
خَندَق : سَنگر / النگ / کنده / بارگان
خِنزیر : خوک / بغرا
خِنزیرٌ بَرّیّ : گُراز
الخِنصَر (إصبَع ~) : انگشتک / انگشتِ کوچَک
خانِعٌ / خَنوع : فروتَن / اُفتاده / بیروح / خونسَرد / رام / بی عُرضه / پُشت خَم
خُنوع : نوکر مآبی / رام شُدگی
خُنفُساء : خَر چَسانه / گوگار / سوسَک
اِختِناق : خَفَقان / خَفَگی
اِختَنَقَ : خَفه شدن
خانِق : خَفه کنَنده
خِناق (تَلابیب) : گُریبان
خِناقَة : دَعوا / قشقرق / قشقره کردن / سَر شاخ شدن
خَنْق : سلب / مَرگ سیاه
خُنّ : دیماس
خُنّ (بَطن السَّفینَة) : خن (معرا)

خَوَاجَة: صاحب / (عم)
صاحاب / ساهاب
خوخ: شَفتالو / هلو
خَوذَة: خود (معر) / کُلاهِ آهَنی /
کُلاهخود / کاسک
خارَت عَزیمَتُه: از دِل ودَماغ
افتادن
خَارَت قُوَاه: پاتیل در رفتن / قد
قد شدن
خائِر القُوَی: مندگ / سُست /
از کار اُفتاده / فَرسوده / بی
حال / خُمار
خُوص: نَی / قصَب / قَمیش
خُوصة: پَهلو
خاضَ فی المَحظور: لَن تَرانِی
گفتن
مَخاض: دَردِ زایمان
خافَ: تَرسیدن
خائف: بیمناک
خَوّاف: تَرسو / بَد زَهره / بُز دِل
/ بی دل / هَولی

خَوفٌ: بیم / هَراس / باک /
وَحشَت
خَوَّفَ / تَخویف: تَرساندن /
رَمانیدن / رَم دادن / چَشم
بَستن / یخ کردن / خط نِشان
کشیدن / مَرعوب کردن / تَشر
زدن به ... / نَهیب زدن به ...
مُخیف: هَولناک / مخُوف /
مَهیب / سَهمگین / رشت /
موحِش
خَوَّلَ: سپُردن / واگُذاشتن /
واگُذاردن / واگُذار کردن
تَخویل: واگُذاری
مُخَوَّل: مُجاز / ماذون
خال (شامَة): کَنجد / خال /
کاکو / لک
خال (أخو الأم): دائی / دایی
(تر)
خالَة: خاله
خُولِی: باغبان / بُستان پیرا
خام: خام / زمُخت

خامَة : قماش

خانَ : خِیانَت کردن / چغته زدن / پا زدن

خائِنٌ : خائن / خِیانَتکار

خان (~ للقَوافِل) : خان / کاروانسَرای

خِوان : سُفره / سُماط / ساروغ / ساروق / خوان (معر)

خِیانَة : غدّاری / نا رُو

الخِیانَة العُظمَی : خیانَت به مَصالِحِ عالیه کشوَر

خاوٍ : سُوت

خِواء : تَهی گَری / فَراغَت

خائِب : سَر شِکَسته / بی بُخار

خائب (خَیبان) : نِنه قمَر / ننه صمَد

خابَ رَجاؤه : دُم رُوی کول گُذاشتن

خَیَّبَ رَجاءَه : نا اُمّید کردن / مایوس کردن / ناکام کردن

خَیبة : شِکَست

اِختارَ : گُزیدن / بَرگُزیدن / گُزین کردن

اختِیار : گُزینِش / اِنتِخاب / اختیار

اختِیارات (کُمپیوتَر options) : گُزینه ها

اختِیاریّ : اختیاری / انتخابی / خِیاری

خِیار : خِیار

خَیار / خیارات : اختیار / گُزینه ها

خِیار مُخَلَّل : خِیارِ شُور / خِیارِ تُرُشی

خَیرٌ : خیر

خَیِّرٌ : نیکخواه / خَیراندیش / نیکوکار

خَیر البِرِّ عاجِلُه : کار خیره نَبایَد تاخیر کرد

خِیرَة ... : نُخبه / زُبده / گُلچین / سَرآمَد / سَرچین

مُختارات : گُلچین

مُخيَّر : مُختار

خَيزَران : نَی شَنی / نَی هِندی / بانس / خیزران

الخِيش : کرباس / گونی

خاطَ / یَخِیطُ : دوختن / دُوزَندگی کردن

خَیَّاط / خَیَّاطة : خَیَّاط / جامه دوز

خَیَّاط الخِیام والسَّتائر : پَرده دُوز

خِیاطَة : دُوزَندگی / دُوخت ودُوز / خَیَّاطی

خَیط : نَخ / رشته / ریس

خَیط البَنَّاء : شاغولِ بنائی / شاقول

خَیط رَفیع : تار

اِختالَ : خَرامیدن / چَمیدن / دامن افشاندن / شق ورق راه رفتن

الخَیّال : مُتَخیِّله

أعلَی ما فِی خَیلَك ارکَبْهُ! : هر خاکی داری سَرَت بریز!

تَخَیَّلَ : خِیال کردن / خیالبافی کردن

تَخَیُّل : خیالبافی

خَیال (طَیف) : خِیال / سایَه

خَیَال الظِّل : خَیمه شَب بازی / شَب خَیمه بازی / پَرده بازی

خَیَال المآتة : داخول / مَتَرس / مترسک / ناطوری / هَراسه / (عم) لولو سَر خرمن

خَیَالٌ عِلمیّ : افسانه عِلمی / داستانِ تخیُّلی عِلمی

خَیَّالَة : مهترها

خَیالیّ : وَهمی / پِنداری / انگاشتی / تصوری / خِیالی / پُر پندار / پُر انگاشت / خُرافاتی / جَعلی / ساختگی / مَوهوم

خَیلٌ / خُیُول : اسب / اسبها

خُيَلاء / اختِيَال : سَر اندازى /
كبر فروشى / خَرام
مُختالٌ : خود پَسَند
خام (غِرّ) : چَشم وگوش بَسته /
چلمن
خامات : جِنس / اجناس
خَيَّام / خَيَّامىّ : پَرده دوز
خَيَّمَ (سادَ) : سَراسر پوشاندن
خَيَّمَ (عَسكَرَ) : خَرگاه زدن
خَيمَة : چادُر / خَرگاه / گردک /
پوُش
خَيمَةُ الحَريم : تَجبر
خَيمَة رِحْلات أو كشْافة : آفتاب
گردان
مُخيَّم : خَرگاه / گُردک / يورت
مُخيَّمات اللاجِئين : خَيمه
گاههاى پَناهَندگان
الخِيمْياء : كيمياگَرى

دائبٌ : پایا / دَستادَست / یکریز / پی در پی / مُداوِم / پَیوَسته / بی فاصله

دَءوبٌ : پُرکار / پویا / کار بَر / کار آمَد / کاری

دایَة : دایه (معر) / قابله / ماما / ماماچه / پیشکاره

دَبَّ فی (سَرَی فی) : فراوان شدن / شایع بودن / نفوذ کردن / بداخل راه یافتن / پَخش شدن

دُبّ : خِرس

دُبّ (دُمیَة) : خِرسَک

الدُّبُّ الاکبَر (مَجمُوعَة نَجمِیَّة) : هَفت اورَنگ / بنات النعش

دَبیب : تاپ

دَبیب الرُّوح : جان گرفتن

دابَّة / دَوابّ : چارپا / چاروا / چهارپا / ستُور / حموله

دَبّابة : تانک (انج)

مُدَبَّب : سَرتیز / نوکدار

دِیباج : دیبا (معر)

دَیباجَة : روگاه / دیباچه (معر)

دَبَّرَ مُؤامرَة : تَوطِئه کردن / گاوبَندی کردن / تَبانی داشتن / تَبانی کردن / دَست بیکی کردن / بَند وبَست کردن / تَوطِئه چینی / تَوطِئه گری

دَبَّرَ مَکیدَةً : آش بَرای کسی پُختن

تَدَبَّرَ الأمرَ : راه پَیدا کردن / محمل پَیدا کردن / چاره جُستن / اندیشه کردن / تعمُّق کردن / تفکر کردن / سَنجیدن

تَدَبَّر شُؤونَه : کر وکر کردن

تَدبیر : جمع وجور کردن

التَّدبیر المَنزِلیّ : خانَه داری

تَدابیر : إقدامات

تَدَبُّر : چاره جوئی / چاره سازی

مُدَبِّر : مَئال اندیش / مآل اندیش

مُدَبَّر : قَبلی

دُبریَاج : چَنگک / کلاچ (انج)

دَبُّور (ذَکَر النَّحل) : زَنبور

دبَّاسة : مَنگنه سَنجاقی

دَبَّسَ : سَنْجاق زدن به ...

دِبس السُّکَّر : ملاس / شیره قَند / شَهد

دَبُّوس : گیره کاغَذ

دَبُّوس (عَظمَة) : جَناق

دَبُّوس زِینَة : سَنْجاق / گیره لَباس

دَبُّوس مَشبَك : گیره سیمی

دَبَغَ : آش کردن / پوست پیراستن

دَبغ / دِباغة : دبَّاغی

دَبَّاغ : چَرمگَر

مَدبَغَة : دبَّاغخانه

مَدبُوغ : دبَّاغی / آش کرده

دِبلَة : حلقه / کُچه

دِبلَة الخُطُوبة : اَنگُشتر نامزَدی

دِبلُوم : دیپلُم (فر)

دِبلُوماسِیّ (شَخص) : دیپلُمات (فر)

دِبلُوماسِیّ (شَیء) : دیپلُماتیک (فر)

دُوبلیر : بَدَل

الدِّبلُوماسِیَّة : دیپلُماسی

دَبَّأ / تَدبیِء : خورد دادن / تل ویل کردن

دُبَیّ (من الإمارات العَرَبیة المتَّحِدة) : دوبَی

دَجاجة : جوجه / ماکیان

دَجَّال : دَغَلباز / داغول / طرَّار / پُش هَم انداز / پُشت هَم انداز / زَرَّاق / شَعبَده باز / غاصب

دَجَل : جادوگری / شَعبَده / شَید / جادو جنبل کردن

دِجلَة (نَهر) : اروَند

دَجَّنَ : اهلی کردن / رام کردن

داجِنّ / مُدَجَّن : اهلی / خانگی

دَواجِن: مُرغ وخَروس / مُرغ خانگی / ماکیان

مُدجَّن: رام شُده

تَدجین: رام سازی / بومی سازی / رام شُدگی / آموختگی

دَحرَجَ: سُر دادن

تَدَحرَجَ: غَلَطیدن / غَلتیدن / قل خوردن

مُتدحرِج: غلَتان

مدُوحَس / داحِس / داحُوس

الإصبَع: عقربَک / عقربَه

دَحَضَ: تَخطِئه کردن

دَحْض: تَخطِئه

یتدَّحلِب: بازیچه قرار دادن / لوسیدن / مجیزگفتن / مزاج گویی کردن / نَم کردن

دِحلاب: آشمال / سالوس / پابُوس / چاپلوس

دَحلَبة: آشمالی / لاوَه / لَبلُوس

ادِّخار: پَس اندازی

مُدَّخَرات: پَس انداز / پَسائی

ادَّخَرَ: اندوختن / پَس انداختن / پَس اندازکردن / جَمع کردن / ذخیره نِهادن / گرد آوَردن / گرد کردن / انبار کردن / انباشتن / دَرویدن

دَخَلَ: دَر آمَدن / وارِد شدن / تُو آمَدن / دَر شدن / سَرکردن

دَخْلٌ / دُخُول: وارِد / دَرامد / سَرامَد / عایِدی / (ج) عایدات

دَخل الفَرد: سَرآمَدِ سَرانه

دَخْلٌ إضافیّ: عایداتِ إضافی

دَخَلَ حَیِّز التنفیذ: بِه اِجرا دَر آمَدن

دَخْل سَنَوِیّ: سالواره

دَخْل شَهرِیّ: ماهواری

دُخُول: وُرود به ...

دَخِیل / دُخَلاء: مُخِل / مُزاحِم / دَخِیل

فی داخِل ...: تُو / تُوی / اندرون / داخِل

الدَّخل القَومِیّ: سَرآمَدِ مِلّی

الدُّخُولُ بِالزَّوجَة : دخول کردن / قلعه راگرفتن / دنگ انداختن
الدُّخُولُ في مَرحَلة الشَّيخُوخَة : پا بِسِن گُذَشتن
الدَّواخِل : اندرون
داخِليّ : داخِلی / تُویی
أدخَلَ / إدخال : دَرکردن
أدخَلَ عَنوَة : سپوختن / طپاندن / فرو کردن / تنگ گُذاشتن
مَدخَل (تَمهید) : دَرامَد / سَرامَد / سَده
مَدخَل (باب): درِ ورودی
مَدخَلٌ تَذکاریّ : دَروازه یادگاری
مَدخَلٌ مُنکَسِر : دَروازه خَم شُده
تَدَخُّل : مداخَله / دَخالَت / دَست اندازی / دَرگیری / پا میان گذاری / مداخله / دخالَت / میانه گیری
تَدَخَّلَ : دَخالَت کردن / دَخالَت داشتن / سر توی حساب شدن / دَست اندازی کردن
تَدَخَّلَ في ما لا يَعنيه : فُضولی کردن / مُداخله کردن / مخلوط کردن / پا درکفشِ کسی کردن
تَدخُّل القُوَى الأجنَبية في ... : دخالَتِ نیروهای بیگانه دَر ...
تَدَخُّل عَسكَريّ : مُداخله نِظامی
التَّدخُّل السَّريع : واکنِشِ سَریع
تَداخَلَ : در هَم پیچیدن / دَر هَم بافتن / در هَم بافته شدن / تقاطُع کردن / بِهَم تابیدن
تَداخُل : روی هَم چینی / روی هَم چیدگی
مُتَداخِل : پیچان / لا به لا / پیچ در پیچ / پیچاپیچ / بغرَنج / هَم تافت / دَر هَم بَر هَم / تُو بِتُو / تُو دَر تُو / تُو هَم
دُخان : دُود

دَخَّنَ / تَدخين : دُود گرفتن / سیگار کشیدن
مُدخِّنٌ شَرِه : دُودی
مَدخَنة : بُخاری / دود کش / کوره / نک
تَدخين اللُّحُوم والسَّمَك : دُود دادن
دادة : دَده / ننه
دَرَأَ : جِلُوگیری کردن / دَفع کردن / دُور کردن
دَرء : دَفع / دُورسازی
دَرَّبَ : وَرزِش کردن / دَست آموز کردن / وادیدن / فَرهیختن
دَرَّبَ (~ عَسكَرِيّاً) : مَشق دادن / مَشق کردن
تَدَرَّبَ : وَرزیدن
تَدرَّبَ (~ عَسكَرِيّاً) : مَشق گرفتن
تَدرِيبٌ / تَدرِيبات : وَرزِش / کار وَرزی / تمرین / تمرینات
دُربَة : خَبرگی / پُختگی

مُتَدَرِّب : کارورز
مُدَرِّب : مُربّی / فَرهیختار
مُدَرَّب : فَرهیخته
مُدرِّب الفَريق القَومِيّ : مُربّی تیم مِلّی
تَدرِيبات عَسكَرِيَّة : تَمرینات نِظامی
دَرْب التَّبَّانَة : کهکشان / آسْمان دَره
دَرابْزِين : طارُمی / نَرده / حَفاظ / مَحجَر / شَبَکه
دُرْج : کشو / مجری
دَرَجٌ : پلکان / پا شیب
اندَرَجَ فِي عِداد ... : مَشمول شدن
أدرَجَ : دَرج کردن
إدراج : ثَبت / دَرج
دَرَجة : پایه / زِینه / طَبَقه
دَرَجة أُولَى : طَبَقه یک / درجه اوَّل
دَرَجةٌ جامِعيَّة : دیپلُم / درجه تحصیل

تَدريجيًا: اندک اندک / نم نم / نم نَمک / پله پله / گره گره
دَرّاجة ناريّة / دَرّاجة بُخاريّة: پِت پِتی / موتورسیکلت (فر)
مَدرَج: روگاه / باند فرود / نُوارِ فُرودگاه / جَستنگاه / پَرِشگاه
مُدَرَّج (في كُليّة): كلاس (فر)
مُدَرَّج / مُتَدَرِّج: پلكانى / درَجه دار / مدرج / نُمَره دار
مُدرَجٌ ضِمنَ ...: مُندَرِج دَر ...
مُدَرَّجات الكُليّة: تالارهای دانشکده
استَدرَجَ: از راه بِدَر بردن / بِدام انداختن / به وسیله تطمیع به دام انداختن / بطمعِ طُعمه گرفتار كردن / بطمَعِ سودی گرفتار كردن / إغوا كردن
استَدراج: تطميع / إغوا
دَردَشة: اختِلاط
الدَّردَنيل (مَضيق ~): داردانِل (تَنگه ~)

دَرَّ: رَوان شدن
إدرارٌ: تَرشُّح
مُدِرّ: پیشاب آور / إدرار آور
دُرّ: مَروارید / جُمان
استِدرار العَطف: جز ولابه / جز وناله / جز وولا / جز ووز / جلز وولز
دَرَسَ: تحصيل كردن
دَرَسَ الأمرَ: تفكر كردن / رَسیدگی کردن به ...
دَرْسٌ: دَرس
دِراسيّ: دَرسى / تَحصیلاتی
دِراسَة: تحصيل
دِراسَةٌ جَدوَى: إمكان سنجى
دِراسات عُليا: تَحصیلاتِ فَوق الليسانس / مُطالعاتِ عالی / تحصيلات عاليه
مَدروس: سَنجیده
دَرَّسَ: تَدریس كردن
تَدريس: مُدَرِّسی / تَدریس
تَدارَسَ: مُطالَعه كردن

تَدارُس : رایزَنی / مَشورَت / مُذاکره / مُشاوَره / سَنجِش / بَررَسی

مَدارِس حُکُومیَّة : مَدارِس دُولَتی

مَدارِس خاصَّة : مَدارِس مِلّی

مُدَرِّس بالجامِعَة : استادیار

مُدَرِّس مُساعِد بالجامِعَة : دانِشیار

مَدرَسَة : مَدرَسه / آموزشگاه / پَروَرِشگاه

مَدرَسَة ابتِدائیَّة : دِبِستان

مَدرَسَة الفُنون : هُنَرِستان

مَدرَسَة أدَبیَّة : مَکتَب

مَدرَسَة حَضانَة : کودکستان

مَدرَسَة خاصَّة : مدرسه مِلّی

مَدرَسَة دینیَّة : مدرَسه

مَدرَسَة عُلیَا : آموزشگاه

مَدرَسَة مُتَوَسِّطَة (إعدادیّ وثانَویّ) : دَبیرستان

دِرْع : سِپَر / جَوشَن / جَبه / زَره

مُدَرَّع : زَره پُوش / آهَن پُوش

مُدَرَّعات : زَره پُوشها

مُدَرَّعَة (سَفینَة أو عَرَبة ~) : زَره پُوش (کشتی ~ / خودرو ~)

دَورَق : پارچ

دَورقاعة : دَرگاه

الدَّرَك : امنیه / پاسخانه / پاسگاه

أدرَكَ : تلقّی کردن / حالی شدن / رَوشَن شدن / دَرک کردن / دَریافتن / دَست گیر شدن / پی بُردن / پی گشتن / واقِف شدن

أدرَك کُنهَه : بگوشِ ... رَسیدن

إدراك : دَریابی / یابِش

تَدارَكَ / استَدرَكَ : جُبران کردن / بَر طَرَف کردن / تَصحیح کردن

تَدارُك : جُبران

تَدارکتُ أخطاء الماضی : اشتباهاتِ گُذَشته را جُبران کردَم

مُدرِكٌ : مُتَوَجِّه
دراما : درام (فر)
الدَّرَن (مرَض ~) : برسام
دِرْهَم : دِرَم / عبّاسی
دَروِیش : علی موجود / گُلِ مَولا / بابو / مَردِ خُدا / قَلَندَر / دَرویش
دَروَشَة : دَرویشی
الدَّرِیَّة (الفارِسِیَّة ~) : دَری
درایَة : بَلَدیِّت
علی دِرایَة : آگاه / دَرکار / حالی
مُداراة : تَقِیّه
دَستة : دوجین
الدُستُور : قانونِ اساسی / (طج) سَرقانون
دُستُوریّ : مُطابِقِ قانونِ اساسی
غَیرُ دُستُوریّ : بَر خِلافِ قانونِ اساسی / بَر خِلافِ مَشروطیَّت
الدُستُوریَّة : مَشروطه / مَشروطیَّت
دَسَّ : داخِل کردن
دَسَّ أنفَه فی : وَر رفتن / فُضولی کردن
دَسّاس : دَسیسه کار / پُشت هَم انداز
دَسیسة : دسیسه / دُوز وکلک / طَرح
دَسِم : چَرب / رَوغَنی / پُر رَوغَن / رَوغَن دار
دَسَم : چَربی / دُسومَت
دُشّ : دُوش
مَدشُوش : دان دان
دُشمَة : سَنگر
مَدعُوه (مَلعون) : سوخته
داعَبَ : پخپخو کردن / غِلغِلک دادن / قِلقِلک دادن
دُعابة : شوخی / لطیفه / بَذله
مُداعَبَة : خَشملو / پخپخو / غِلغِلک / قِلقِلک
دَعبَسة : انگولک کردن
دَعارة : فحشاء / جندگی
دَعَكَ : مالیدن / سابیدن

دَعْك : مالِش

دَعَمَ : نِگَهداشتن / پُشتیبانی کردن / حائل کردن / یاوَری کردن / حِمایَت کردن / تایید کردن / تجدیدِ نیرو کردن

دَعمٌ : پُشتیبانی / تَحکیم

دَعمُ العلاقات الدُبلوماسیَّة : تَحکیمِ رَوابِطِ دیپلُماتی

دَعْمٌ مالیٌ : اِعانه / کمَک هزینه / کمَک خَرج

دَعمٌ لُوجِستیٌ : پُشتیبانی لُجِستیکی / پُشتیبانی تَدارُکاتی

دَعَّمَ مالیًا : کمَک هزینه دادن / کمَک خَرج دادن

دِعامَة : بادیر / حائل / نِگَهدار / پایه / تیر

تَدعیم : تحکیم / تَقویَت

دَعَا / دُعاء : خواستار شدن / دَرخواست کردن / دُعا کردن

دَعَا / دَعوَة : دعوَت کردن

دُعاء / أدعیَة : دُعا / دعا / صلا / (ج) صلوات / نماز آیات

دُعَاءُ بِالخَیر : نَیایِش کردن

دُعَاءُ بالشَرّ : بباطِنِ گذشتن

دُعاءُ بالمَوت : وَر پَریده

دعائیّ : تَبلیغاتی

دعایَة : تَبلیغ / تبلیغات / اطلاع عمومی / پروپاگاند (فر)

دعایَة انتِخابیَّة : تَبلیغاتِ انتِخاباتی

دعایَة (یَعملُ ~) : تبلیغات کردن / آگَهی کردن / باطلاعِ عُمومی رَساندن

بِلا داعٍ : گُتره ای

دَعِیّ : قُپی / دَغَل باز / میرزا قَشمشَم / سَنده مادَرشاه / طرّار

دَعِیّ / أدعِیاء العلم : عِلم فُروش

دَعِیّ / کَثیر الادِّعاء : پُر ادّعا

ادَّعَی : وا نِمود کردن / بخود بَستن / دَعوای ... کردن

اِدَّعَی (~ علَی) : داو آمَدن / دَو آمَدن / داو بَرداشتن / دو بَرداشتن / داو علی گُلابی بَر داشتن / دَو علی گُلابی بَر داشتن / وا نِمودن / ادّعا کردن

ادّعاء : وا نِمود / هارت وپورت / هارت وهورت

ادّعاء التَّدَیّن : آخوند نِمائی

ادّعاء المُشارکة / ادّعاء دَورٍ : موش تو آش انداختن

داعٍ / دَواعٍ : دلیل (ج) دلایل / انگیز / انگیزه / باعث / عِلّت / جهَت / وَجه / داعی

الدَّعوَة (نَشرَ ~) : تبلیغ (~ کردن)

دَعوَة (بطاقة) : دعوتنامه

دَعوَی (~ قَضائیّة) : دَعوا / دَعوَی / مُرافعه

تَداعٍ : رُمِش / بِهَم خوردگی / اِنهِدام / نِفاق

مُتَداعٍ : بی پا / بی پَر وپا

تَداعیات : تَداعی مَعانی / وابَستگی

تَداعَی (انهارَ) : فرو ریختن / بِهَم خوردن / بَر چیده شدن / پاتیل دَر رَفتن / تُنبیدن / رُمبیدن

مُدَّعٍ : دَعوَی دار / خَواهان / مُتَداعِی

مُدَّعِی الزَّعامة : ریاست مَآب

مُدَّعَی علَیه : خوانده / داد خوانده

المُدَّعِی العَام : داوستانِ کلّ / مُدَّعِی العُموم

داعِیَة / دُعاة : جارچی / پیشرو / جلودار / منادی / قاصد / مُبَلِّغ / (ج) مبلّغین

داعِیَة حَربٍ : طالبِ جَنگ / شیفته جَنگ / آتش افروزِ جَنگ / جَنگ افروز

داعِیَة سَلام : صُلح طَلَب / (ج) صُلح طَلَبان / هَواخَواهانِ صُلح

استَدعَى : فَرا خَواندن / وادیدن / فَرا خَواستن / اِحضار کردن
استَدعَى قَضائیّا : احضارِ قانونی کردن
استِدعاء : استدعا / فَراخوانی / احضار / حُضُور طلَب / اِحضاریّه
استِدعاء السَّفیر : فَراخَواندن سَفیر
استِدعاء قَضائی : احضارِ قانونی
استِدعاء للخدمة العَسکَریَّة : سَربازگیری
دَغدَغَ : پخپخو کردن / غِلغِلک دادن / قِلقِلک دادن
دَغدَغة : خشملو / پخپخو / غِلغِلک / قِلقِلک
مدَغدَغ (~ من التَّعب) : خُرد وخاکشیر / خُرد وخَمیر
دَغَر : جُنونِ دُزدی
دُغری : راست / یکراست / سَر زَده

دَغَلٌ / أدغال : بته / بوته / بیشه / خاشاک
دَفتَر / دَفاتِر : دستک / دَفتَر / (ج) دَفاتِر
دَفتَر الحساب : انگاره / اواره
دَفتَر الشَّیکات : دَفتَرِ چِک
دَفتَر المُحاسَبات : اواره / ماره / دفتَرِ حساب
دِفتِریا : باد زَهره / ویفتری (فر)
دَفَسَ : سپوختن / طپاندن / فرو کردن / تنگ گُذاشتن
دَفَعَ (زَق) : تنه زدن / هُل دادن
دَفَعَ (حَفَز) : سَوق دادن
دَفَعَ (~ مالاً) : پُرداختن / تادیه کردن / پُرداخت
دفَعَ لِلجُنون : بیهوش کردن
دَفع (تَحریك) : تَمشِیَت
دَفعُ التَّعویضات : پُرداختِ غرامَت / غرامَت پُرداختن
دَفعٌ رُباعیّ : چهار در چهار
دَفعُ الضَّرائب : مالیّات پُرداختن

دافِعو الضَّرائب: باج گُذاران

دافَعَ: دِفاع کردن از / حِمایَت کردن

دَافِع / دَوافِع: انگیز / انگیزه / باعث / عِلّت / جِهَت / وَجه / داعی / مُوجِب / مایه / عامِل / (ج) عوامِل

دِفاع: تَدافُع / مُدافعه

دِفاع مُشتَرَك: تَدافُعِ دَسته جَمعی

الدِّفاع المَدنیّ: دفاع غَیر نظامی

دِفاعَات: استحکامات

دَفعَة: هُل

دُفعة (~ من حِساب): بَخش / قِسط

مِدفَع: آتَشبار / توپ (تر)

مِدفَعٌ رَشّاش: مُسلسَل

مِدفَعٌ مُضادٌ للدَّبابات: توپ ضِد تانک

مِدفَع هَاوُن: خمپاره انداز / قَبضه خمپاره / هاوُن

مِدفَعجیّ: توپچی (معر)

المِدفَعیَّة (سِلاحُ ~): توپخانه (رسته ~)

المِدفَعیَّة الثَّقیلة: توپخانه سَنگین

اندِفاع: جَهِش / تیوا

اِندَفَعَ: پرّیدن / جَهِش کردن / جَهیدن / بِسر کشیدن / بارنانه کردن / نگانیده زدن

تَدافَعَ: تَنه زدن / با زور پیش بردن

تَدافُع: یورِش

دُفّ: تنبک / باتره / ضَرب

تَدفَّقَ: آبکی شدن

تَدَفُّق: بیرون ریز / بیرون ریزِش

تَدَفُّقُ المَاء: خَلعِ آب

مُتَدَفِّق: رَوان / سَلیس / جاری / پیوَسته / مَوج زَنَنده / ژولیده

دَفَنَ: چال کردن / زیرِ خاک کردن

دَفنُ المَیِّت: مُرده کشی

دَفینة / دَفائن : زیر خاکی / گُنج /
(ج) دفاین
مَدفَن : گورستان / قَبرِستان /
آرامگاه / قبرگاه / گورخانه
دَفیء / دَفآی : گرم
دِفء : گرمی / گرما
دَفّایَة / مِدفَآة : بُخاری / شوفاژ
(فر)
دَفینة : گرمخانه / گُلخانه
دَقَّ : کوفتن / کوبیدن / تقه زدن
الدَّق : کوفتگی
دَقَّ الجَرَسُ : زَنگ زدن
دَقّ الحُسن : زنخدان / چال
دَقّ الوَشْم : خال کوبی
دَقَّقَ : ریزه کاری کردن / مو را از
ماست کشیدن
دَقَّقَ الحِسابات : حسابرسی کردن
دَقَّقَ النَّظَر : مُو شِکافی کردن /
بِدِقَّت بَررسی کردن
دِقَّة : باریک بینی / مو شِکافی /
دِقَّت / پیچیدگی

بِدِقَّة : با دِقَّت / مو به مو
دَقَّة قَدیمَة : اُمُّل / قباسه چاکی /
قَدیمی مَسلک
دَقّات الساعَة : دِنگ
دَقیق (دِقَّة) : دُرُست / دَقیق
دَقیق الحَجْم : ریز / مُو شِکاف
دَقیق العُقَد (نَسیجٌ ~) : ریز باف
/ ریز بافت
الدَّقیق : آرَد
تَدقیق : ریزه کاری
عَدَم التَدقیق : کور خَواندن /
چَشم پوشیدن / نَدیده گرفتن /
چَشم پوشی (~ کردن) /
اِغماض
مدَقّ / مدَقّات : کوره راه
مَدقُوق : پا مال
مدَقدَق : پُخته / کار پُخته /
چکیده کار / کار کشته / کرده
کار / استخوان خُرد کرده /
پاردم سائیده / پاشنه سائیده /
قاپ قُمارخانه

دِکتاتور: جابر / فَرمانرَوای
مُطلق / خودکامه / حاکمِ
سِتَمگر / حاکمِ مُستبِد /
سلطانِ ظالِم
دِکتاتوریة: حُکومَتِ استبدادی
/ سَلطنَتِ شَخصی /
دیکتاتوری
دُکتوراه فَخریّة: دُکتُرای
اِفتخاری
دُکتُوراه: دُکتُرا
دکَر: نَروک / نَرک
دِکّة (مَقعَد): پاخره / سکو /
نیمکت / مَهتابی / دال
دِکّة السِّروَال: نیفه
داکِن: چِرک تاب / تیره رَنگ /
تار / پُر رَنگ / سیر رَنگ
دکاکینی (خِفیَةً): گوشانه
دُکّان: دُکان / حُجره
الدُّلْب (شَجَر ~): چِنارِ فَرَنگی
دلتا: آب پَخشان
دَلدول: مذکر سَماعی

تَدلیس: تقلُّب
دَلَّسَ: فَریب دادن / خدعه کردن
/ گول زدن / جر زدن / جا
زدن / آب در چیزی کردن /
فندیدن
مُدَلِّس: چاپلوس / آشمال /
سالوس / پابُوس
دلِع: بی نَمَک
دَلَع: عَشوَه
دَلَع مِرء (للسُّخرِیَة): قمش /
قمیش (~ آمَدن)
دُلُّوعَة: نَنَر / لُوس / بَچه نِنَه /
دردانه
دَلَفَ: دَر آمَدن
دَلَّك: مالیدن / دَست مالی کردن
تَدلیك: مالِش / توشمالی / ماساژ
مُدَلِّك: مُشت ومال دهَنده /
ماساژ دهَنده
دَلَّ علَی: راهنمائی کردن
تَدَلُّل: ناز پَروَردن / عَور ریختن
/ خُنَکی کردن / بخود گرفتن

دَلالٌ: لاس / عَشوَه / ناز / جالِش
التَدليل المُفرِط لِلطِّفل: عنچس کردن
مُدَلَّل: ناز پَروَرده / لوَند / نَنَر / لُوس / بَچه نِنَه / نخودی
دالٌ علَی ...: حاکی از ...
دالَّة: دلالَت کُنَنده
دَلّال: سمسار / دلّال
دِلالة (سَمسَرة): دَلالی
دِلالة (عُمولة): پولِ دَلالی / حقُّ العمل / مُزدِ دَلالی
دِلالیّ: مَعنائی
عِلم الدِّلالة: مَعنی شِناسی
دِلالة (مَدلول): دلالَتِ ضِمنی / مَفاد / معنِی / فَحوا / مقصود / چسم
مَدلُول: دلالَتِ ضِمنی / مَفاد / معنِی / فَحوا / مقصود / چسم
دَلیل (قائد): پیشرو / رَهبَر / راهبَر
دَلیلٌ (کُتَیِّب): راهنامه / کتابِ راهنما / راهنمای مُسافران
دَلیل (مُرشِد): راهنما / راهدان / هادی / بادبان
دَلیل (هادٍ): مُبصِّر
دَلیل / أدِلَّة: سُراغ / نِمود / نِشان / هَنایِش / آوَند / سُراغ / علامَت / (ج) علائم / مَدرَک / (ج) مَدارِک
دَلیل / دلائل: وَجه
دَلیل القافِلَة: سَرآهَنگ / چاوش / چاووش (تر)
دَلیلٌ علَی ...: نِشانه ...
بِلا دَلیل: بی قَرینه
أدِلَّة مُلَفَّقة: دَلایلِ پُوچ
اِستِدلال: استنباط / استنتاج
اِستَدَلَّ: استنباط کردن / دَریافتن / نتیجه گرفتن
اِستِدلالیّ: بُرهانی / لمی
مُدَلَّه: پا سُوز / باخته دِل / شِیفته / دِلداده / بُرده دِل

الدَّلو (بُرجُ ~) : بُرجِ دَلو
دَلْوٌ : دَلو / سَطل
أدلَى بِصَوتِه : رای دادن
تَدلَّى : آویختن
دَلايَة : قناره
دَمَجَ : بِهَم فشُردن / یک کاسه کردن / یکی کردن / بهَم پَیوَستن / متَّحِد کردن / داخِل کردن / جا دادن
دَمْجٌ : یک پارچگی / پَیوَستگی / اتصال / الحاق / یکی سازی / ترکیب / تلفیق / اتحاد / ادخال
مُدمَج : فشُرده / تُو بِتُو / تُو هَم
اندَمَجَ ضِمنَ : یکی شدن / بِهَم آمیختن / بِهَم پَیوَستن
اندِماج : اِدغام / پَیوَستگی / اختلاط
دَمدَمَة : قر ولند / لند لند / غرغر / سُخَن زیرِ لَب / من من / زمزمه

دَمدَمَ : زیرِ لَب حَرف زدن / قر زدن / غر زدن / قرقر کردن / غرغر کردن / لُندیدن / لُنده زدن / لند ولنده زدن / من من کردن / جَویده سُخَن گفتن
دَمَّرَ : خراب کردن / ویران کردن / تَباه کردن
مُدَمِّر : ویرانگر
مُدَمِّرة : کشتی جَنگی
تَدَمَّرَ : تُبیدن / رمبیدن
دَمار : تَبار / انهِدام / هَلاکت / ویرانی / اتلاف
الدَّمار الشامِل (أسلِحة ~) : کشتارِ جَمعی (سِلاحهای ~)
دِمَشق : شام
دامِع : آبکی
دَمعٌ / دُمُوع : اشك / سِرشک / آبِ دیده
دَمَعَت عَيناه : چَشم آب دَر آوَردن
دِماغ : کلّه

دماغه ناشفَة : سَرِ خود / سَر سَخت / یک دِنده

دَمَغَ : هاشور زدن / مهر زدن / نشان گذاردن

دَمغَة : تَمبرِ مالیّاتِ دُولَتی

دَمغة حُکُومیَّة : تَمبرِ ویژه دُولَتی

مِدماك : پرگاله

دِمّل : کورک / زگیل / تاول / پینه / منگل / دُنبُل (معرا) / پس وازنک

دَمٌ : خون

دَمُه خَفیف : شنگ

دَمَوِیّ / دامٍ : خُونین / خونی

دَمیم : نازیب / عَن تَرکیب / بَد ترکیب / بد پوز / بد دک وپوز / بد ریخت / بی ریخت / بد نما / عجایب / عجایبی / بد لِحاظ

دَمامَة : بَد ترکیبی

أدمَنَ : خُو دادن / اعتیاد دادن / عادی کردن

إدْمان : اعتیاد

إدمان المُخَدِّرات : اعتیاد به مَوادِ مُخدِّر

مُدمِن : مُعتاد

مُدمِن کُحُولیات : الکلی / دائم الخَمر / دَوا خُور

مُدمِن مُخَدِّرات : چِراغی / چرسی

دُمیَة : نی نی / لُعبَت / بازیچه / آدَمَک / عَروسک

دانتیل : دالَبر / شَمسه

دَندُرمَة : بَستَنی

دَندَشة : زَرَق وبَرق

دَندَنَ / دَندَنة : دلی دلی خَواندن

تَدنیس : هَتک حُرمَت / توهین به مقدَّسات

دَنَّسَ : بی حُرمت کردن

دَنَسٌ : کثافَت / آلودگی

دَنِس : ژیژ / ناپاک

دَنَا / دُنُوّ : نَزدیک شدن / نَزدیک آمدن / پیش آمَدن

أدنَى: کمتَر
أدنَى حَدّ: کمتَرین / حَدِّ اقلّ / دَست کم
تَدَنّی (قَلّ): کاهِش یافتن / کَم شدن
تَدَنّی دَناءَة: منه بخشخاش گُذاشتن
دَناءَة: پَستی / کنفته کاری / دون بازی / لأمَت / لئامَت / فرودِه
دَنایَا: باطِله
دَنیء: لفتره / کمست / لچر
الدُّنیَا: دُنیا / جَهان / این جَهان / زالِ سِیَه دِل
دُنیَوِیّ: جَهانی / دُنیائی / زَمانی
تَدَهوُر: وارَفتگی / تیرگی
تَدَهوَرَ: وارَفتن / از سَکه اُفتادن / ریش دَر آمَدن
تَدهوُر العلاقات: تیرگی رَوابِط
مُندَهِش: شگُفت زده / بُهت آلود / مات / مَدهوش
دَهشَة: شِگِفتی / بَهت

مُدهِش: سَرسام آوَر / خِیره کنَنده / حَیرَت انگیز / حیرَت آوَر / شِگِفت / غیر عادی / شِگرف
أدهَشَ: متحیِّر کردن / گیج کردن
دِهلیز: بالان / دالان / پایگاه / راهرُو
الدَّهماء: غَوغا / توده مَردُم / اوباش
داهَمَ: حَمله کردن بر ... / تاخت وتاز کردن / تاراج کردن / غافِلگیر کردن
دَهَنَ: مالیدن / اندودن / ضماد کردن / تدهین کردن
دَهْن: مالِش
داهَنَ: خایه مالی کردن / سَبزی پاک کردن / بازیچه قرار دادن / لوسیدن / مجیز گفتن / مزاج گویی کردن / نم کردن / کاسه لیسی کردن
دَهان (لَون): رَنگ

دَهان (مَرهَم) : ضماد / مالیدَنی / پماد (فر)
دِهْن : پیه / شماله
دهنیّ : چَرب
مُداهِن : چاپلوس / آشمال / سالوس / پابُوس
مُداهَنة : چاپلُوسی / چاچ / خود شیرینی / آشمالی / لاوه / لَبلوسی
داهیَة : فرز / قبراغ / مُحیل
جَنّه داهیَة! : دَرد وَرَم! سق سیاه! بَدا بحالَش!
فی دَاهیَة! : بِجهنَّم! درک! بِدرک! گور پدَر!
دَهاء : حیله پیله / شَیطنَت
الدَّاتُورَة : تاتوره / تاتوله / داتوره (معر)
داخَ : گیج رفتن سَر / گیج شدن / گیج خوردن / گیج وکول شدن
دَوَّخَ : مَنگ کردن / دول دادن / گیج وکول کردن

دُوخة : گیجی / سَرگیجه / گیج / گیج وکول
السَّبع دُوخات : گُربه رَقصانی
دایخ : مَنگ / گیج
دَروَخة : خَماری
مدَروَخ : خَمار
دُودَة : کرم
دُودَة القزّ : کرمِ ابریشَم / کرمِ پیله / نوغان
دُودَة طُفَیلیَّة : زالو
دُودَة مَعَویَّة : کلنجار
الدُّودَة الشُریطِیَّة : پیوک
استِدارة : گِردی
دارَ : چرخ خوردن / چرخیدن / دَور گشتن / کوک شدن / گَردِش
دارٌ / دُور : خانه / خانه ها
دارَ حَول نَفسِه : قل خوردن
دار المُسنِّین : دار العجَزه
دار سَك النُّقود : ضرّابخانه / دار الضرب / ورَم سَرا

الدَّارُ الآخِرَة : آن جَهان / جَهانِ دیگر / دیگر سَرای
دار المُعَلِّمین : دانِشسَرای
دُوار : گیجی / سَرگیجه
شَعُرَ بدُوارٍ : گیج رفتنِ سَر / گیج شدن
مُصابٌ بدُوارٍ : مَنگ
الدَّورَة الدَّمَوِیَّة : گَروِشِ خُون / جَرَیانِ خُون
الدَّورَة الشَّهرِیَّة : بی نَمازی / قاعِدگی / قاعده زنان
أدارَ / إدارة : إداره کردن / إجرا کردن
أدارَ / تَدویرٌ : چرخ دادن / چرخ زدن / چرخاندن / بکسوات کردن / دَور زدن / گرداندن / گردانیدن
أدارَ ظَهرَه لـ : به ... پُشت کردن
إدارة : اداره / فرمداری / (طج) اداره کُنی
إدارة (هَیئَة) : اداره
إدارَة / إدارات : دایره / دَفتَر / (ج) دَفاتِر
إدارة الأمْن : نظمیّه
إدارة المرُور : إداره راهنِمائی
إدارة البعثات : إداره إعزام مُحَصِّل
إدارة التَّجنید : اداره نِظام وَظیفه
إدارة الجامِعة : سازمانِ مَرکزی دانِشگاه
إدارة شُؤون الطُّلاب : إداره اُمور دانِشجُوئی
إدارة شُؤون العامِلین : إداره اُمورِ پُرسِنلی
إداریّ : إداری / إجرایی / مُجری
إداریّ (إدارجی) : اداره جاتی
بالدَّور : نوبَتی
دائِرَة (دِیوان) : بایگانی / دایره / دَبیرخانه
دائرَة (شَکل) : دایره / باتوره / پرهون

دائرَة (مَجمَع) : حَوزه
دائِرة / دَوائِر : محفل / (ج) محافل
دائرَة انتِخابِيَّة : حوزه انتخاباتى
دائرَة مَعارِف : دايره المعارف / دايره العلوم / دانِش جَنگ / إنسِكلوپِدى (فر)
دايِر / دايرة (عم) : پاردم سائيده / پاشنه سائيده / قاپ قُمارخانه
دَوَّار : ريل دار
دَورٌ (~ فى) : سَهم / نَقش
دَور (طابَق) : طَبَقه
دَورٌ (نَوبة) : نَوبَت
مَدار : گردِش / مَدار
مَدار الجَدْى : مَدارِ راس الجَدى
مَدار السَّرَطان : مَدارِ راس السرَطان
علَى مَدار ... : طَى ...
دَوَران : گَردِش
دَوَران الأَيَّام : دُوَل

دَوَران الأرضِ حَولَ الشَّمس : حَرَكتِ اِنتِقالى
دَوَران الأرضِ حَولَ نَفسِها : حَرَكتِ وَضعى
دَورَة : سِيكل (فر)
دَورَة ألعاب : تورنَومِنت (انج)
دَورة ألعاب البَحر المُتَوَسِّط : تُورنَمنتِ مِديترانه
دَورَة دِراسيَّة : دوره تحصيلات / كورس (انج)
دَورِيّ : نَوبَتى / نَوبَت دار / ادوارى / دوره اى / دورى / مُتَناوب
دَورِى (~ رِياضِىّ) : تورنَومِنت (انج)
دَورِيَّة عَسكَرِيَّة : إكيپِ سَيَّار نِظامى
دَورِية علميَّة : ژورنال (فر)
مُدِير : مُدير / كارفَرما / كارفَرمان / سَررِشته دار
مُدِير عام : مُدير كل

مُدير الحِسابات : مُدير حَسابداری
مُدير إدارَة الصِّحَّة : حافِظِ صِحَّت
مُدير شُؤون العامِلين : كارگُزين
مُديرٌ ماليّ : ناظِرِ خَزينه
مُديريَّة : استان / شَهرستان / شارسان / ايالَت / پركنه
مُديريَّة التَّحرير : شَهرستانِ تَحرير
مُستَدِير / مُدَوَّر / دائريّ : گِرد / چِتری / چَرخی / گردالی / گردلی
دُوَرِم : جغله پغله
داسَ على : زيركردن / زيرگرفتن / وَطی كردن / پايمال كردن
دَوَّاسة : پا افشار / پا اوژار / پا انداز / رِكاب / جاپائی / پائی / پدال (فر)
دَوَّاسة البَنزين : پدالِ گاز سُرعَت دهَنده
دَوَّاسة الدُبرياج : پدالِ كلاچ
دَوَّاسة الفَرامِل : پدالِ تِرمِز
دُوسِنتاريَا : هيضه
دُوسيه : جُزودان
دَوشَة : جار وجنجال / پُرخاش / خَرُوش / هارت وپورت / عَلَم شَنگه / الَم شَنگه / عَلَم صراط / عَلَم صلوه
الدُّوطة : مَهريه / كابين / جهيز
الدُّوَل الصَّديقة : كشوَرهای دُوست
الدُّوَل المُتخلِّفة : دُولَتهای عَقب اُفتاده
الدول النامية : دُولَتهای دَر حالِ تَوسعه / دُولَتهای دَر حالِ رُشد
الدَّولَة البيزَنطيَّة : دُولَتِ بيزانس
دُوَل المِحوَر (في الحَرب العالَمية) : مُتَّحِدين
دُوَل عَدَم الانحياز : دُولَتهای بيطَرَف / كشوَرهای غَير مُتعَهِّد

دَولَة / دُوَل: کشوَر / مملکت / (ج) ممالِک
دَولیّ: بَینَ المِلَلی
تَدویل: بَینَ المِلَلی کردن
تَدویل القَضیَّة: بَینَ المِلَلی کردنِ آرمان
تَداوَلَ (استعمل): به کار گرفتن
متُدَاوَل: عاوله
تَداوُل (تناقُل): گروش / تیراژ (فر)
مُداوَلة: گفتگو کردن / مذاکره کردن
دُولاب: گُنجه / صندوقخانه / جامه دان / قَفَسه
دُولاب الصِّینی: پیمانه گاه
دُولار: دُلار
الدَّوم (ثَمَرة ~): خَرمای هِندی
دامَ: إدامه دادن / إدامه داشتن
دائم: دائمی / ماندنی
دائم الخُضرة: فَرزَد
دائمًا: هَماره / هَمواره / هَمیشه
غَیر دائِم: گُذَرا / سِپَنجی / یِکساعَته / ناپایدار / پیسپار
لَم یَدُم: پا نگرفت
دَوَام: هَمیشگی
داوَمَ: إدامه دادن / إدامه داشتن
دَوّامَة: گردونه / گرداب / چَرخش / گروشِ سریع / حرکتِ گردابی
دَوَّامَةُ الخَیل (بالمَلاهی): گردونه
دَوَّامة هَواء: گردباد / گلابتون
مُداوَمَة: إدامه
دَوَّنَ: رقم زدن / خط وچک کردن / نوشتن / برشته تحریر دَر آوَردن
مُدَوَّن: مسطور
مُدَوَّنَة / مُدَوَّنات: رَقیمه / (ج) رَقیمجات / بلاگ
مُدَوَّنة (إنترنت): بلاگ
بِدون ....: بی ...

وما دُونَ ذَلك : ما دُون

الدُّونيَّة : مادونی / عُقده حَقارَت / خودکم بینی

دِیوَان المَظالِم : دیوانخانه

دِیوَان أشعار : کُلیات

دِیوَان حُکومیّ : بایگانی / دیوان

الدِّیوَان الملکیّ : بار عام

تَدوین : تدوینگری / ضبط / ثَبت / دَرْج

أدَوات : آلات / وَسایل (ج)

داء : بیماری

داء الکَلب : هاری

داوَی : چاق کردن / طَبابت کردن / مداوا کردن

دَواء : دارو / دَوا / دَرمان

دَوِّی : طنین انداختن

دَوِیّ : بانگ / اِنعکاس / بازتاب

دَوِیّ المَدافع : غَرِّش توپها

مُداوَاة : طَبابت / مُداوا

مُدَوٍّ : باز تاب زا

دَیُّوث : با زَن / بِکش / جا پیچ / جاکش / قرمساق (تر)

دَیر / أدیِرَة : راهبخانه

دِیك : خَرُوس

دِیك المُصارَعة : لاری

دِیك رُومی : بُوقَلَمُون

دِیکودَر : رَمز گُشا / رَمز شِناس / رَمز خَوان

دِیکور : آذین

الدِّیمُقراطیَّة : دِمُوکراسی (فر)

دِیمُقراطیّ (شَخص) : دِمکرات

دِیمُقراطیّ (شَیء) : دِمُکراتیک

دِیناصُور : دایناسور

دِینامُو : دینام (فر)

دِینامیت : بُمب کششی

أدانَ : نکوهیدن / نِکوهِش کردن / حاشا زدن / مَحکوم کردن

إدانَة : مَحکومیَّت / تَقبیح / تَنَفُّر

تَدَیُّن : دینداری

دائن : طلَبکار / بسانکار / بستانکار

دَین / دِیُون : وام / (ج) وامها
دیُون مَیِتَة : حساب ِسوخته
الدَّین القَومِیّ : قَرضه مِلّی
مَدِین / مَدیُون : بِدِهکار / دَین
دار / وامدار / وامگیر /
مَقروض
مَدِینٌ بمَعرُوف : بگِردَن حَق
داشت
مَدیُونیَّة : بِدِهی / بِدِهکاری /
قَرضه
دِینٌ / دِیانَة : مذهب / کیش
دِینی : مَذهبی
مُتَدیِّن : دیندار / مُتّقِی / وارسته
اِستَدانَ : بَند بَستن / وام گرفتن /
قَرض گرفتن
استِدانَة : استقراض
دِیَة : خون تاوان / مالِ خون /
دیَه / خونبَها

ذ

ذاك : آن

ذُبابَة : مَگس

ذَبَحَ : کشتار کردن / قصّابی کردن

ذَبحة صَدريّة : گلودَرد / ورمِ گلو / آنژین (فر)

ذَبحة قَلبيّة : انفارکتوس (فر)

ذَبيحَة : قُربانی

مَذبَح : مسلَخ / کشتارگاه

مَذبَح الكَنيسَة : قُربانگاه / مذبَح / محراب / مجمَره

مَذبَحة : مَردُم کشی / قَتلِ عام

الذَبذَبة فَوق السَّمعيَّة : بَسامَدِ فَرا صَوتی

تَذبذَبَ : نَوَسان کردن

تَذبذُب الأسعار : نَوَسانِ قیمتها

ذَبذَبَة : بَسامَد / فرکانس (فر)

ذَبذَبَة عاليَة : فرکانسِ تُند

عالي الذَبذَبَة : پُر بَسامَد

ذابِل : پژمان / پژ مُرده / بته مُرده

ذَبُلَ : پلاسیدن / افسردن / پژ مُردن / پژ مُرده شدن / ژولیدن / پژولیدن / پر پر شدن / چلسکیدن

ذُبول : افسردگی

ذُخر : پَسانی / پستانی / زاپاس

ذَخيرَة / ذَخائر : ذخیره / (ج) ذخایر / زاپاس / پستانی / (ج) مهمات

ذَخيرة حيَّة : فَشَنگِ جَنگی

أَذُرَة بَيضاء : ارزن

ذُرَة : ذُرَت

ذَرّ : منگله

ذَرَّ : فَشاندن / پوش زدن / پاشیدن / پاشی کردن

ذَرّ : فَشانی

ذَرَّة (حَبَّة) : ذرت المثقال / ذره / ریز / ریزه
الذَّرَّة : اتم (فر)
ذَرّيّ : اتمی
تَذَرَّعَ : دَست آویز قرار دادن / دَست آویز کردن
ذِراع (وِحدَة قِياس) : گز / ذرع / ارش
ذَرِيعَة : بَهانه / دَست آویز / گزک
ذَرَفَ الدَّمعَ : اشك ریختن
ذِروَة : قله / اوج / ستیغ / فَراز
ذِروَة الشِّتاء : چله زمِستان
ذُرِّيَّة : فَرزَند / نَسل / زاد ورُود / زاد وولَد / اولاد / عقبه / اعقاب / زادگان / اخلاف
ذُرِّيَّةٌ غَير صالِحَة : نا خلَف
مِذراة : الک / سَرَند
مِذرَاة الغِلال : شنه / چار شاخ / افشون
ذُعِرَ : دِل تُو ریختن
ذُعْرٌ : وَحشَت / اضطِراب / هَراس / دَهشَت
مَذعُور : وِلهُره / وَحشَت زَده
أذعَنَ : زیر اخیه رفتن / زیر بار رفتن / موم شدن / سَر پزانو نهادن / تبله کسی بودن / چِشم گفتن / ایل کردن / رِکاب دادن / تَن دادن
إذعانٌ : فَرمانبرداری / إطاعَت / تسلیم
ذَقْن : چانه / زنَخ
ذَكَرَ : نام بُردن
المَذكُور أعْلاه : فَوق / سابِق ذِکر
أذكار : نَعت گوئی اولیا
تَذكار : یادگار
تَذكارِيٌّ : یادگاری
تَذَكَّرَ : یاد داشتن
تَذكَرة دُخول : بِلیت / بِلیط (فر)
ذاكِرة : یاد / حافِظه
ذاكِرة افتِراضية : حافِظه مَجازی

ذَکَرٌ: مذکر / نَر / نَرین / نَرینه / مَردانه / گشن

ذِکر / أذکار: وِرد خَواندن

ذَکَّرَ / تَذکیر: گوشزَد کردن / یاد آوَردن / یاد کردن / یاد آوَری کردن / یاد کردن / به یاد آوَردن / نجق زدن

تَذکَّرتُ أنّ ...: یادَم آمَد که ...

هَل تَتَذکَّر حِینَ ... ؟: یادَت هَست وَقتیکه ... ؟

التَّذکیر بالوُعود السَّابِقَة: استا عَلَم / أُسطَی عَلَم

ذِکرَی (تَذکار): یادبود

ذِکرَی / ذِکرَیات: خاطِره / (ج) خاطِرات

الذِّکرَی السَّنَویَّة: سالروز / سالگرد

الذِّکرَی السَّنَویَّة الخامِسة: پَنجُمین سالگرد

لا یُذکَر: ناچیز / نا سَره / نا قابل

لِلذِّکرَی: بِیاد / بِیادگار / بِیادبود

مُذاکَرَة: إطِّلاع

مُذَکَّر / ذُکوریّ: مذکر / نَر / نَرین / نَرینه / مَردانه / گشن

مُذَکَّرات: سَرگُذَشت

مُذَکَّرة: یادداشت

مُذَکَّرة احتِجاج: یادداشتِ إعتراض آمیز

مَذکُور: مَزبور

استِذکار / مُذاکَرَة: دَرس خَواندن

أذکَی: بَر افروختن

تَذاکَی: رِندی کردن

ذَکاء: زیرکی / ذَکاوَت

ذَکاءُ فِطریّ: هُوشِ خُدادادی

الذَّکاء الاصطِناعیّ: هوشِ مَصنوعی

ذَکِیّ: زیرَک / زرَنگ / چالاک / الپر

ذَکِیّ للغایَة: بوز

ذَلِك: آن

لِذَلِك: علیهذا

كَذَلِك: هَم / باز هَم / نیز / هَم
چُنان / هَم چُنین / هَمینطَور

أذَلّ: ابرو بردن / بینی بخاک
مالیدن / ذَلیل کردن / بِه گُه
کشیدن

إذلال: خود شِکنی / تحقیر /
تذلیلِ نَفس / نیمسُوز

ذُلّ: زیر دَستی / حقارَت /
اُفتادگی / فروتَنی

ذُلَّلَ: غلَبه یافتن

ذَلیلٌ: سِیَه رُوی / کنف شده /
خَوار / زیر دَست / عَتُّو
مُنکسِره

مَذَلّة: خَواری / بُز بیاری /
فروتَنی

تَذَمَّرَ: قر زدن / غر زدن / غره
زدن / قرقر کردن / غر غر کردن
/ چکیدن / لندیدن / لنده
زدن / من من کردن / منگ
منگ کردن / نق نق کردن /
نقه زدن / (طج) غُرُنگاس زدن

تَذَمُّر: قر ولند / لند لند /
نارضایَتی

مُتَذمِّر: نق نقو / مَنفِی باف / بَد
خُلق / تُرُشرو

ذَمَّ: طَعن کردن / لغز خَواندن

ذم: غَیبَت / طَعن

ذَمیم: زِشت / آب نکشیده

أذنَبَ: گُناه کردن

ذَنَب / أذناب: دُم / دُنب (معر)

ذَنبٌ / ذنوب: گُناه / زِلّت / بَزَه /
بَزَهکاری / جِنایَت

مُذنب: بزهکار / جَریم /
گُناهکار / مُقَصِّر / جانی

مُذَنَّب: ذو ذنَب / سِتاره دُنباله
دار

ذَهَبَ / ذَهاب: رَفتن

ذَهَبَ إلى الجَحیم: بِه باغِ فِین
رَفتن / به درک رفتن

ذَهابٌ وإیاب: دُو سَره / رَفت
وبَرگَشت

الذَهَب: زَر / طَلا

ذَهَّبَ / تَذهیب : طَلا کشیدن / تذهیب کردن
ذَهَبٌ أبیَض : طَلای سَفید
ذَهَبٌ خالِص : زَر سارا / زَر ناب
ذَهَبٌ خام : زَرِ خُشک
ذَهَبَ سُدیً : هَدر رفتن / هَرز رفتن
ذَهَبیّ : طِلائی / زَرین / زَریوَند / زرگون / زر وار / زرین فام
ذَهَبیّ اللّون : زَرگون / زَروار / زَرین فام
مُذَهَّب : زَر نِگار / زَرکوب / آب داده
مَذهَب : مذهب / کیش
مَذهَبیّ : مذهبی / تیره ای / فرقه ای / حِزبی / فِرقه گِرای / کوتَه بین
المَذهَبیة : فِرقه گِرائی
ذاهِلٌ : مَنگ / وِغ زده
ذُهُول : بُهت
مَذهُول : بُهت آلود / مات

ذُهِلَ : بُهت زدن / وا خوردن / خُشکش زدن / ماتَش بردن / دَست وپاگُم کردن / هوش از سر رفتن / یخ کردن
أذهلَ : مبهوت کردن / مات کردن / سَر در گُم کردن
مُذهِل : سَرسام آوَر / خیره کنَنده / حَیرَت انگیز / حیرَت آوَر / شِگِفت آوَر / غیر عادی / شِگَرف
ذُهان : بیماری رَوانی / جُنون
ذِهْن : خاطِر / ذهن / خِیال / مَغز
ذابَ : حل شدن / گِداختن / آب شدن
ذابَ خَجَلاً : از خِجالَت آب شدن
ذَوَبان / تَذویب / إذابَة : وارَفتن / وارَفتَگی / گِدازِش / ذَوب
مُذیب : حلال / مایِع مُحلِّل
أذابَ : ذَوب کردن / تافتن / آب کردن / گِدازاندن

الذّات : ذات
ذاتیّ : شَخصی / خُصوصی
ذُو حَدَّین : دُو شاخه / دو دُم / دو پَهلو / دو لَبه
ذَوات الأربَع : چَهارپایان
ذُؤابَة : زُلف / گِیس / گیسو
ذاقَ / تَذَوَّقَ : چشیدن / لَب زدن / مزّه کردن
أذاقَ : چَشاندن
تَذَوُّق : چاشنه
ذَوّاقة : خوراک شِناس / خبره خوراک / شَراب شِناس
ذَوق : سلیقه
مَذاق : مَزّه / مَزّه وبُو / چَشایی
ذَوَی : پلاسیدن / افسردن / پژُمردن / ژولیدن / پژولیدن / پر پر شدن / چلسکیدن
ذِئب : گُرگ
ذِئبة (مَرَضٌ جِلديّ) : سُلّ جِلدی / قُرحه آکله
ذِیُوع : شیاع / شیوع

ذاعَ : پَخش شدن / مُنتشِر شدن / واگرفتن / سرایَت کردن / رَواج داشتن / رَواج یافتن / گُستَردن
ذاعَ الخَبَرُ : هو پیچیدن / بوق حمّام شدن / سَر زَبان افتادن
أذاعَ : پَخش کردن (از رادیو)
أذاعَ خَبَرًا : مُنتشِر کردن / اشاعه دادن
إذاعة (بَثّ) : پَخش / انتشار
إذاعة / مِذیاع : رادیو
الإذاعة والتلیفزیون : صدا وسیما / رادیو وتلویزیون
إذاعیّ : رادیویی
مُذیع : گویَنده
ذائع الصِّیت : بَرجَسته / بَلَند آوازه / پُر آواز
تَذییل : ضَمیمه / (ج) ضَمائم
ذَیلٌ : دُم / دُنب (مصر)
ذَیل الحُصان (تَسریحة ~) : آرایِش دُمِ اسبی
ذَیلُ العِمامَة : تَحت الحَنَک

ر

مِرآب : تَوَقُّفگاه

رادار : رادار (انج)

رادياتير : راديات / رادياتور (فر)

رأس : سَر

رَأَسَ / تَرَأَّسَ : رياست كردن / سَرپَرَستى كردن

رأس الحربة : پيشتاز

رأس الرَّجاء الصَّالِح : دَماغه اُمّيد

رأس السَّنة الإيرانية (٢١ مارس) : نوروز / عيدِ نوروز

رأس السَّنة الجديدَة : روزِ اوّلِ سالِ نُو

رأس نَوَوِيَّة : كلاهک اتمى

رأس المال : سَرمايه

الرَّأسماليَّة : سَرمايه دارى

رَأسًا على عَقِب : واژگون / واژگونه / نگون / سَرنگون / نگونسار / اندرياى / اندرواى

راسه وألف سيف : چُماق

لانُسلِّم

رِئاسَة : سَروَرى

رَئيس / رُؤَساء : سَر / (ج) سَران / رئيس / رَييس / سَركار / سَركرده / سَرپَرَست

رَئيس (أساسىّ) : عُمده

رَئيس الأركان العامَّة للقُوّات المُسَلَّحة : رَئيسِ ستادِ كلِّ نيروهاى مُسَلَّح

رَئيس التَّحرير : سَردَبير

رَئيس الجُمهُوريَّة : پرزيدنت / رَييسِ جُمهور

رَئيسُ الحَرَم : آغاباشى

رَئيس الحَىّ : بَرزَن دار

رَئيس الدِّيوان : پيشخِدمَت باشى / آقاسى (تر)

رَئیس الشُّرطة : کلانتر
رَئیس القِسم : بَخشدار
رَئیسُ الکَهَنة : کشیشِ اعظَم / کاهِنِ اعظَم
رَئیس الوُزراء : نُخُست وَزیر / صَدرِ اعظَم / (طج) سَر وَزیر
رَئیس الجُمهُوریَّة: رَئیسِ جُمهُور
رَئیس قَلَم : دَبیر
رَئیس مَجلِس المَدینة : شَهردار
متَرِیس : آمِر علی
بِراسِین (ضَخم الرّأس) : سِه کلّه
رَئیف : دِلسُوز
رأفَ : رَحِم کردن
رَأفَة : دِلسُوزی / تَرَحُّم / رِقَّت
رَاوِند (دَواءُ عُشبِیّ) : ریباس / ریوَند
رَأی : دیدن
رَأی مَنامًا : خَواب دیدن
رأی / آرَاء : نَظر / (ج) نَظرات
الرَّأی العامُّ العالَمیّ : افکارِ عُمومی بَینَ المِلَلی

رُؤیَا : خَواب / رُویا
الرُّؤیَا (سِفرُ ~) : کتابِ مُکاشَفه یوحنَّا
رُؤیَة (نَظرة) : دید / رویکرد / چَشم انداز / نَظَرگاه / وَر انداز / زاویه دید / رویه / نَظَر / (ج) نَظرات
مِرآة : آینه / آئینه
صانع المَرایا : آئینه گَر
تَراءَی له : خِیال کردن / خیالبافی کردن
رِیاء / رِئاء : زُهد فرُوشی / آخوند نِمائی / دورنگی / دوروئی / رِیاکاری / سوسه
یُرائی : زُهد فرُوختن
مُراءٍ : خُشکه مُقدَّس / خَرِ مُقدَّس / رِیاکار
رَبّ ... : خُداوَند ...
رَبّ / رَبَّة : بغ / رَبّ النوع / دارگونه
رَبَّة : اِلاهه / اِلَهه

رَبّ البَیت : ایتکین / خُداوَند
رَبّ اُسرَة : بَچه دار / عِیال مَند / عِیالوار
رَبّة بَیت : کدبانو
رَبّانِیّ : خُدائی / یَزدانی / سُبحانی / ایزَدی / اِلاهی / قُدسی
رُبُوبیة : بار خُدائی
رَبیب : دَست پَروَرده / نوچه / دَست نِشانده
رَبّتَ عَلَی : نوازِش کردن / دَست نَوازِش بَر سَر کَسی کشیدن
رِبح : سَودا
مُربِح : زَر خِیز
تَرَبَّصَ : حَربه بِدَست آوَردن / کومه نِشَستن / سر راه گرفتن / بزخو کردن / قلاکردن / در کمین نِشَستن / کمین کردن
رَبَطَ : بَستن / بَند زدن / بند کردن / وَر کشیدن / پیچ کردن
رَبَطَ بالحِبال : بَند بَستن
رَبَط دِماغها : سَر دَواندن / سَر کَسی را شیره مالیدن
رَبطَة : کلی (فر)
الرَّبط الضَّریبیّ : مالیّات بَندی
تَرابُط : چَسبیدگی / پَیوَستگی / چَسبَندگی / هَم بَستگی
رابِط / رَوابِط : رابِطه / (ج) رَوابط / مُناسبات
رابِط الجَأش : بُردبار / نازکش / حَواس جَمعی
رابِطَة (جَمعیَّة) : اتّحادیّه / انجُمَن
رِباط : رِشته / بَند
رِباط الحذاء : گیوه
رِباط العُنُق : کراوات (فر)
رِباط القَوافِل : کاروانسرای
رَباطَةُ الجأشِ : متانَت / خودداری / آرامی
رِبّاطیّة : دار ودَسته
مَربَط : مالبَند
مَربَطُ الدَّواب : بهار بَند / لواشه

مَربُوط: بَندی / دَربَند / پای دَر بَند / پا بَست
ارتَبَطَ: وابَستگی داشتن
اِرتِباط: بَستگی / وابَستگی
ارتِباطات: دَرگیری ها (ج)
مُرتَبِط: دَستگیر
مُرتَبِط بِـ: وابَسته به ... / مربوط به ...
رُبع: چَهار یک
رَبع / رُبوع: مَحلّه / چارک / رَبع / بَرزَن / کوی / ناحیه
رُبّع دَستَة: نیم دَست
رَبَّع یَدَیه: دَستها صلیب کردن
أربَعة: چَهار
الرّابِع: چَهارُم / چَهارُمین
أربَعة عَشَر: چَهاردَه
الرّابِع عَشَر: چَهاردَهُم / چَهاردَهُمین
أربَعة وعِشرون قیراطًا: سَنگر تَمام / شِش دانگ
أربَعُون: چِهِل
الأربَعُون: چِهِلُم / چِهِلُمین
الأربِعاء (یَومُ ~): چهارشَنبَه (رُوزِ ~)
الأربَعة عَشر المعصومون (النَّبی وفَاطِمَة والأئمة الاثنا عَشَر): چَهاردَه مَعصوم / سادات
الأربَعُون (وَفاة أو وِلادَة): چِله
رَبعَة: تَنُومَند / جُثّه دار / جَسیم / قُلچُماق / چار شانه
رُبعَة (کَیل): چارَک
مُرَبَّع: چار بَر / چار گُوش / چهار ضِلع / چار پَهلُو / خشتی / چار سو / راست گوشه
مرَبَّعات / به تَرابیع: پیچازی / خانه خانه / خشت خشتی / زَنبوری
یَربوع: مُوشِ دو پا / یَربوع
الرَّبیع: بَهار / بَهارگاه / نُو بَهار
رَبیعُ العُمر: بَهارِ زِندِگانی
رَبیعیّ (أوانُه الرَّبیع): بَهاره

تَربيعة : اژیانه
ارتَبَكَ : جا خوردن / دَستپاچه شُدن / سَر دَرگُم شدن / آشُفتن / بَر آشُفتن / سَر از پا نَشناختن
أربَكَ / إرباك : سَر دَرگُم کردن / دَست پاچه کردن
مُرتَبِك : دَستپاچه / خود باخته / درب وداغون / سَر آل
ارتِباك : آشُفتگی / دَستپاچگی
رُبَّما : گاس / شایَد
رُبّان : بادبان / کشتیران / ناوبَر / ناوبان / ناخُدا / ناوخُدا
رَبّی : پَروَردن
تَربَویّ : آموزِشی / تَربیَتی
تَرَبّی : بُزُرگ شدن
تَربیة : پَروَرِش / تَربیَت
مُرَبٍّ (جَلیس أطفال) : لله / لله آقا
مُرَبّا : ریچال
الرِّبا : رباخواری / سُودخَواری / حرام خَواری / تَنزیل خَواری
مُرابٍ : جیزگَر / دُوش فرُوش / رِبا خوار / سُودخَوار / تَنزیل خَوار
الرَّبو (مَرَض ~) : آهو / آسْم (فر)
رَبوَة / رابِیَة : پُشته / تَپه / بَرآمدگی / خَرپُشته / ماهور
رَتَّبَ : آراستن / آرائیدن / بَست وبَند کردن / جمع وجَور کردن / رج کشیدن
مُرَتَّب (شَخص) : پا بِراه / سَر بِراه
مُرَتَّب (مُنظَّم) : جَم وجَور / جَمع وجَور
مُرَتَّب شَهریّ : شَهریّه / ماهانه / ماهیانه / مُقَرَّری / مُستَمَرّی
المُرَتَّب الأساسِیّ : حقوق پایه
تَرَتَّبَ علی : از ... ناشِی شدن / سَرچَشمه گرفتن
رُتبَة : پاکن
رَتیب : یِک نَواخت
تَرتیب : نِظامَت / درجه بندی / طبقه بندی / مادّه بندی

تَرتیبٌ تَصاعُدیٌّ : تَصاعُدِ عَدَدی
تَرتیبٌ جِذریٌّ : تَصاعُدِ هَندسی
راتِب (~ الجُندِ) : جامَگی (معر) / جیره / راتبه
راتِب شَهریٌّ : شَهریّه / ماهانه / ماهیانه / مُقَرَّری / مُستَمرّی
راتِبٌ سَنَویٌّ : سالیانه
رَواتِب : مَواجِب
مَرتَبَةُ السَّریر : دوشک / توشک / تُشک / دُشک / نِهالی
رِتاج : پیچ
مَرتَع : چراگاه / چرام / گاوگِل
رَتَقَ : دَرز گرفتن / در کردن / بُخیه زدن / بُخیه کردن / لَحیم کردن / پاره دوختن
رَتْقٌ : دَرزگیری / پینه دُوزی / پینکی
تَرتیل : سُرودِ روحانی
رَتَّلَ : سُرود خواندن / تسبیح گفتن
رِتلٌ : رَج / رَدیف
رِتمٌ : رَنگ / وَزن و آهَنگ
الرُّتَیلاء (أبو شَبَت) : ولمَک / دیلمَک
رَتینَة : توری
رَثُّ الهَیئَة : فکسَنی / اکبیر / اکبیری / مُلا پیتاس / نتربوق / مُلا نتربوق
رَثَی : ندبه کردن / افسوس خوردن بَرای ... / سوگواری کردن بَرای ...
رِثاء : مرثیه خَوانی / ضجه / سوگ / زاری
مَراثی آلِ البَیت : مَرثیِّه خَوانی
مَرثیَّة : مَرثیّه
رَجَّ : تِکان دادن / جَنباندن / جَنب دادن / وول زدن / لَرزاندن / لمبر زدن
اِرتَجَّ : لرزیدن / اهتزاز در آمَدن / طَنین انداختن / جَنب خوردن / جم خوردن

ارتجاج : لَرزه / طَنین / چاچومک

رَجَحَ : سَنگین تر بودن / بَر سَر آمَدن

رُجحان : بَرتَری / مزیَّت / فضیلَت / سَنگین تَری

راجح : بَرتَر / مسلَّط / دارای مَزیَّت

مُرَجَّح : راستینما / محتمَل

تَرجیح : ترجیح

تَأرجَحَ : نوَسان کردن / تاب خوردن

أرجُوحَة / مُرجیحَة : آورَک / اورَک / باز نیچ / باد کیچ / بازام / تاب / گازه

أرجُوحَة (طِفلان کلٌّ علَی طَرف) : الاکلنگ / الاکلنک / اله کلنگ

رَجراج : کورکوری / پرپر زَن

الأراجُوز : خَیمه شَب بازی / شَب خَیمه بازی / پَرده بازی

رِجْسٌ : کثافَت / نجاست

رِجْسٌ (الخَمر) : نَجِس (عم)

رَجَعَ : بَرگَشتن / باز آمَدن / پس آمَدن / واگَردیدن / مراجعت نمودن

رَجْع (رَدّ الفِعل) : مَحو / عکس العمل / بازتاب / انعکاس

رَجْع الصَّوت : سِدا

رَجَعَ إلی الوَراء : پُشتناکی شدن / پَس رفتن

رَجعة / رُجُوع : پَس رَفت / بازگِردانی / بازگَشت / بَرگَشت / مُراجعَت

لا رَجعة فیه : قَطعی / غیر قابلِ بَرگَشت

رَجْعیّ (قابلٌ للفَسخ) : قابلِ فَسخ / إبطال پَذیر / قابلِ رُجوع

رَجْعیّ / رَجعِیُّون : مُرتَجَع / ارتجاعی / (ج) ارتجاعیون

أرجَعَ (عَزا) : نِسبَت دادن

إرجاع : إعاده / ارجاع

أرجَعَ (أعادَ) : پَس دادن / باز گردانیدن / بَرگرداندن / ارجاع کردن / رُجوع کردن
راجَعَ / مُراجَعة : وادیدن
مُراجِع : باز بین
مُراجَعة سَریعَة : مرور کردن
مُرتَجَع / رَجُوع : بنجل / مرجوعه
مَرجع / مَراجع : ماخَذ / (ج) مآخِذ
مَرجعیَّة : مَدار
مَرجعیّ : ارجاعی
تَراجَعَ / رَجَع فی کَلامِه : دَبّه در آوَردن / دبّه کردن / نکول کردن / وادنگ در آوَردن / جرش گرفت
تراجُع : عَقَب نشینی / پَسرَوی / وا پَس رَوی / بازگَشت / بَسرَفت / برگَشت
تَراجَعَ عن رأیِه : از رای خود باز گَشت
تَراجَعَ : اُطراق کردن / پَس رفتن / پَس رفت کردن / پَس افتادن / وا افتادن / لوکه رفتن / کنار کشیدن / سَرباز زدن / عَقَب کشیدن / عقب نشینی کردن / پا پس آوَردن / پا از میان کشیدن
اِرتَجَفَ : لَرزیدن / چندش زدن / غزل غورت کردن / سگ لَرز زدن
رِجفَة : لَرزِش / لَرز / لَرزه
رَجُلٌ : مَرد
رَجُل تَمُوت عَنه زَوجَاتُه : سَر خور
رَجُل ضَعیف الشخصیَّة : مذکر سَماعی
رَجُل دَولَة : رجل سیاسی / سیاستَمدار / دُولَتمَرد
رِجال الدَّولَة : دُولَتمَردان / سیاستَمداران
رِجال الأمن : مامُورین شَهربانی

رَجُل الدِّين : مَردِ روحانی / دین
یار / کاتوزی
رِجال الدِّین : روحانیون
رِجال الأعمال : بازَرگانان /
صاحِبان صَنایع
رِجال الشُّرطة : مامُورین
انتِظامی / پُلیس (فر)
رِجال المَباحِث : مامُورین
آگاهی
رِجالیّ : مَردانه
رُجولة : مَردانگی
رِجل / أرجُل : پا / پاها
رِجْله جت فی الخَیَّة : پا در گِل
فرُو رفتن / پاگیر شدن / به تور
خوردن / بتور افتادن / پا بِدام
افتادن
مِرجَل : پاتیل / تیان
ارتِجال : ابتکار / بَدیهه سازی /
تعبیه
ارتَجلَ : تعبیه کردن / آنّا ساختن
/ بالبداهه ساختن

مُرتجَل / ارتِجالیّ : ارتجالی /
بی اندیشه / موقّتی / سَردَستی
/ زود انداز
تَرَجَّلَ : پیاده شدن
رَجَمَ : سَنگسار کردن
رَجَمَ بالغَیب : فال گرفتن / طالِع
دیدن / پیشگوئی کردن
رَجیم : نِفرین شُده / لَعنَتی
رِجیم : پَرهیز / شورا / رژیم (فر)
أرجاء : سَراسر / پَساپیش
أرجأ : مَوکول کردن / عَقَب
انداختن / بتعویق انداختن
إرجاء : تَعویق / تاخیر / مُعَطِّلی
رَجا / تَرَجّی : خَواهِش داشتن /
خَواهِش کردن
رَجاءً : لُطفاً
رَجاء : خَواهِش / اُمّید /
اُمّیدواری / چَشم داشت
مَرجُوّ : اُمّید بَخش / نَوید دهَنده
مَرحَبًا : خوش آمدَی! خوش
آمَدید !

رَحَّبَ: پَذیرائی کردن / خوشامد گفتن / سینه گُشادن / بازو گُشادن / دِلخوشی داشتن

رَحْبٌ: فَراخ / فَراخناک / گُشاد / گُشاده / شایگان / گُل وگُشاد / جا دار / دَراندشت / وَسیع

رَحَّبَ بِحرارة: هنجله کشان کردن

رَحبَة: چهار دیواری / سَربَندی / میدانگاه / عَرصه

تَرحاب / ترحیب: خوشامَد / خوشایَند

رَحابَة: فَراخنا / فَراخی / گُشایِش

مرَحرَح (خُبز ~): نانِ لَواش

رَحیق: انگبین / انگبینه

رِحلَة: سَفَر

رِحلة جَماعيَّة: پِکنیک (انج)

رِحلَة سَعیدَة: سَفَر بِه خیرا

رِحلَة طَیَران: پَرواز

رَحیل (وَفاة): رِحلَت

رَحَلَ: آبخور کندن / رَخت کشیدن / بَر بَستن / رَخت بَستن / راهی شدن / رَوانه شدن / حَرَکت کردن

تَرحال: جَهانگردی

تَرحیل: تبعید / نفی بلد / جلای وطَن / برون بَری / اِخراج

رَحّال: خانه بِدوش

رَحّالَة: سیّاح / جَهانگرد / گیتی نَوَرد

مُرَحَّل / مُرَحَّلون: تبعید شده / محکوم به تبعید

مَرحَلة: دَور / فاز (فر)

رَحِمَ: رحم کردن / مَرحمَت کردن

رَحمَة: مَرحمَت / دِلسوزی / تَرَحُّم

رَحمةُ الله علَیه!: رُوحَش شاد بادا

المَرحُوم: فَقیدِ سَعید / جنَّت مَکان / فردَوس بَرین

تَرحَّمَ: دُرودن
لا یَرحَم: بی رحم / سَنگ دِل / جَفا پیشه / جفا پیشه / جفا کار / جفاکش
یَرحَمُکُمُ اللهُ! (لِمَن یَعطَس): صَبر آمَد!
رَحِمٌ: آبَست / بوگان / بون / زهدان
رَحایة: آسه / آسیابِ دَستی / دَستاس
الرُّخ (طائِر ~): قُقنُس
رَخُصَ: ارزان شدن
رَخیص: ارزان
رَخَّصَ (أجازَ): اِجازه دادن / مُجازکردن / رَواکردن
رَخَّصَ (مَنَحَ رُخصةً): پَروانه دادن / مُرخَّص کردن
رُخصَة / تَرْخیص: پَروانه / لِهی / اِجازه / جَواز
رُخصة القِیادة: گُواهینامه رانَندگی

تَرخیص استِیراد: پَروانه وُرودِ کالا
رُخام: مرمر / سَنگِ مَرمر
رُخامیّ: مرمرین
رَخیمٌ (صَوتٌ ~): فارَم (صدای ~)
رَخْو: شَل
رَخْوِیّات (فَصیلة): نرم تَنان
رَخاء: رَفاه / رَفاهِ حال
ارتَخَی: شل شدن
أرخَی: رَها کردن / منتفی کردن / بَرطَرَف کردن / شل وسُست شدن
أرخَی السِّتار: پَرده انداختن / پَرده فرو گُذاشتن
تَراخٍ: ازکار اُفتادگی / افسَردگی / ناکَنِش
اِرتِخاء: فرو رَشتگی / شِکَم دادگی / خَوش / خَمیدگی
مُرتَخٍ: شل وول / چروک شده / آویخته

اِستَرخَى : وا دادن / واكشيدن / وا لَميدن

اِسترخاء : سُست سازی / تمدُّدِ اعصاب / استراحَت

رَدَّ (أجابَ) : پاسُخ دادن / جَواب دادن

رَدَّ (أعادَ) : پَس دادن / باز گِردانیدن / بَرگِردانِدن / ارجاع كردن / رُجوع كردن / اِعاده

رَدَّ (رَفَضَ) : وا زَدن / رَدّ كردن / نَپَذيرُفتن

رَدَّ الاعتِبار إلى : نوتَوان كردن / تَوانبخشی كردن / اِعاده حَيثيّت كردن

رَدَّ الزِّيارَةَ : بازديدن كردن / بازديد

رَدَّ بِالمِثْل : جوال رفتن

رَدٌّ (جَوَاب) : پاسُخ

رَدُّ الاعتِبار : اِعاده حَيثيّت

رَدُّ الجَميل : جُبرانِ مُحبّت

رَدُّ الفِعل : واكنِش / عكس العمَل

رَدٌّ شَديد اللَّهجَة : چَكشی جواب دادن

رَدُّ شَرَف : اِعاده حَيثيّت

رَدٌّ مُقنِع : جَوابِ دَندان شِكَن

رَدٌّ مكتُوب : پاسُخ نامه

رَدَّدَ / تَرديد : واخَوان كردن / باز گُفتن / واگُفتن / وا خَواندن / بَرخَواندن

عالِي التَّرَدُّد : پُربَسامَد

لا يُرَدّ : بلا عَوَض

تَرَدَّدَ (احتارَ) : پا پا كردن / وِل وِل كردن / وِلاوِل كردن / حمامَک مورچه داره آوَردن / روزه شک دار گرفتن

تَرَدَّدَ على : رَفت وآمَد داشتن / رَفت وآمدِ زياد كردن در ...

تَرَدُّد : سرمامَک بازی / مُرَدَّدی / دُو دِلی / دُود دِلی

تَرَدُّد (تذبذُب) : بَسامَد / فِركانس (فر)

مُتَرَدِّد: مُردَّد / دو دِل / دود دِل / یک دِل دو دِل / پا بِهَوا / پا دَر هَوا

ارتَدَّ: پَس رفتن / پَس رفت کردن / نکس شدن

مُرتَدّ: مُرتد / از دین بَرگَشته

رِدَّة: ارتداد / بَرگَشتگی از دین / تَرک آئین / تَرک عقیده

اِرتِداد: ارتِجاع / پَس رَفت / پَسرَوی / وا پَس رَوی / بازگشت / بَسرَفت / برگشت

اِستَرَدَّ: وا سِتادن / وا پَس گرفتن / باز آوَردن / باز یافتن

اِستَردَّ عافِیَتَه: حال آمَدن / جا آمَدنِ حال

اِستِرداد: باز سِتانی / بازگیری / باز یافتی

اِستِرداد الصحَّة: بِهبودی / رمَق تازه / نیروی تازه / بازیافت

اِستِرداد النَّشَاط: تَر دَماغ شدن / جان گرفتن

رَدَعَ: باز داشتن

اِرتَدَعَ: ماستها را کیسه کردن

رادِع: باز دارنده

رَدْع: بازدارَندگی

الرَّدع النَّوَوِیّ: بازدارَندگی اتُمی

رِدْف / أرداف / رِدفان: سَنْج / چاربند / کپل / کفل

رَدیف: ذخیره / احتیاط / یَدکی

مُتَرادِف: دو پُشته

رَدَمَ: چاله پُر کردن

رُدهَة: کریاس / سَرسَرا / تالار / دالان

اِرتَدَی: پوشیدن / تَن کردن / بَر تَن کردن / بَر کردن / بَر کشیدن

رِداء: لِباس / جامه

رِداء مُلتَصِق بالجَسَد: شعار

رَداءة: پَستی

رَدیء: ناسره / ناقابِل / پَست / مادون / کمینه / یامان

مُتَرَدٍّ: ناگوار / رُو به کاهِش

تَرَدّی: تنزُّل

أَردَی : فَنا کردن / نابود کردن / کشتن
الرَّدَی : مَرگ
رَذاذ : پشَنگ / شتک / رمَل
رَذاذ المَطَر : گُلنَم / نَم نَم باران
أرذَل العُمر : زالی / روزِباز پَسین
رَذیل : سَرِخَر
رَزَّة (حَلَقة الباب) : زرفین
رَزَّة القِفل : ریزه
رُزّی (لَون) : فلفل نَمکی
رِزق : روزی
رِزقُ الغَفلَة : راه آوَرد / دُولَتِ خُداداد
مُرتَزِق : پولکی / آدَمِ اجیر
مُرتَزِق / مُرتَزِقة : سَربازِ مُزدوَر / (ج) سَربازانِ مُزدوَر
رُزمَة : عَدل / کلی (فر)
رَزین : جا اُفتاده / وَزین / مَتین / مُحتَشِم
رَزانة : مَتانَت

رَسَبَ : شِکست خوردن
راسِب (~ فی امتِحان) : مَردود / رفوزِه (فر)
تَرسَّبَ : تَه نِشین کردن / زیر ماندن / رسوب کردن
تَرَسُّب : لایه
رَسَّبَ : تَه نِشین کردن
رَواسِب : تَه نِشَست / پَسِ آب / دُرد / تُفاله / سُفاله / سُفل / لرت / لرد / تَه مانده
عِلم الرُّسُوبیّات : رسوب شِناسی
تَرسیب : تَه نِشینی
اِترَستاً : میخِ خود را کوبیدن
رَسَخَ : ریشه کردن / میخ کوبیدن / میخِ خود را کوبیدن
راسِخ : پایدار / پا دار / پر وپا قرص / پایَنده / پا بَرجا / پایِ بَرجان / استوار / بَرقرار / مُستحکم / رکین / ثابِتِ قَدَم
رَسَّخَ : بَرجای داشتن / پا بَرجا کردن

رُسُوخ : رصافَت
تَرسیخ : تحکیم / بَرقراری
رَسغ : مُچ
أرسَلَ : فِرستادن / رَوانه کردن
راسَلَ : مُکاتبه کردن
رِسالة (مَقال) : رساله / مقاله / شرح / دانِش نویسه
رِسالَة / رَسائل : نامه / پیام / پیغام / نِوشته / نِوشتِجات
رِسالَة الدُکتُوراه : پایان نامه
رِسالَة جامِعِیة : رِتز (فر)
رِسالة خَطِّیة : سایه دَست
رِسالَة مَفتُوحة : گُشادنامه
رِسالَة مَلفُوفة : نَوَرده / تومار / طومار
رِسالة مُوجَزة : رُقعه
رَسُول : پَیک / اِیلچی / فِرستاده / چاپار / نامه بَر / چاپار
رَسُول (~ مِن الله) : پَیغَمبَر
مُراسِل : خَبَر نِگار / مُخبِر / گُزارِشگَر

مُراسَلة / مُراسَلات : مُکاتبه / مُکاتَبات
مُرسِل الحِوالة : بَراتکش
رَسَمَ : بَرکشیدن / شکل کشیدن / تَرسیم کردن / صورَت کشیدن
رَسْم : نگارِش / نَقش / نقّاشی
رَسْمٌ (لَوحَة) : نِگاره
مَرسَم : نِگارخانه / نِگارِستان
رَسْم / رُسُوم : پَذیره / (ج) عَوارض / رسوم
رَسم التَسجیل : حَق الثَبت
رَسْمُ الخَرائط : نَقشه کشی
رَسم الدُخول : حق الوُرود / وُرودیه
رَسْم المرور : راهداری
رَسْم القَلب : قَلب نِگاری / تَپِش نِگاری
رَسْم بَیانیّ : خطّ مورب
رَسْمٌ تَقریبیّ : کروکی
رُسوم قَناة السُویس : عَوارض کانالِ سُوئز

رُسوم مُتحَرِّكة : کارتُن / کاریکاتور / داستانِ مُصَوَّر
رَسّام : نقّاش / نَقشبَند / صورتبَند / صورتگر
رَسمیّا : رَسمًا
رَسمیّات : قرطاس بازی / رَسمیّت / فُرمالیته (فر)
تَرسیم الحُدود : علامَت گُذاری نَوارِ مَرزی
غَیر رَسمیّ : افتخاری
مَراسِم : آداب / تَشریفات
مَراسِم الاِستِقبال : تَشریفاتِ پَذیرائی
مَرسُوم / مَراسیم : فَرمان (معر) / (ج) فَرامین
مَرسُومٌ جُمهوریّ : فَرمانِ جُمهوری
رَسَن : مرس
رَسا / رُسُوّ : لَنگَر انداختن
مَرساة / مَرسَی : لَنگر / لنگرگاه / سکان / دگل / اسکله

رَسو : پهلوگیری
رُوشتّة : نُسخه
رَشَحَ / رَشحٌ : تَراویدن / تراوش کردن / افشاندن / بیرون آمدن
رَشْحٌ : تَراوِش / چکله / نشتی / نشدی / نُفوذِ آب / زَهاب / ترشح / نُفوذ
رَشْح الأنف : مشمشه / تَرشُّحِ پینی
الرَّشح والعَطس : تَرشُّحِ پینی وعَطسه
رَشَّحَ (صَفّی) : پالودن / پاک کردن / صاف کردن
رَشَّحَ (اختارَ) : کاندید کردن / نامیدن / نامزَد کردن
مُرَشَّحٌ (~ فی انتخابات) : نامزَده / داوخَواه / کاندیدا (فر)
مُرشَّح الرِّئاسة : کاندیدای ریاست جُمهوری
أرشَدَ : بِراه آوَردن / راه نِمودن

إرشاد: رَهبَری
رَشَاد: بهادُری / رَشادَت
مُرشِد: پیشرَو / راهنما / رَهبَر / راهبَر
مُرشِد صُوفیّ: مُرشِد / پیر / مُراد
رَشٌّ: پاشیدن / پَخشیدن / ریختن / آب پاشی کردن
رَشّ (خَرطُوش): ساچمه
رَشّ الحلوَی علی العَروسَین: نثار
رَشّ الماء: آب پاشی / ریزش
رَشّاشَ الماء: آب پاش
رَشّاش آلیّ: تُفَنگِ خُودکار / تُفَنگِ تَمام اُتوماتیک
رَشّاش ثَقیل: تِیربار
رَشّاش نِصف آلیّ: تُفَنگِ نیمه اُتوماتیک
رَشَفَ: هُرت کشیدن / سر کشیدن
رَشَفَ الشّای: چای را هُرت کشید
رَشفَة: قُرت / قُلُگ / غُلُگ
رَشاقَة: بَرازَندگی / ظرافَت
رَشَقَ: پَرت کردن / پَرتاب کردن
رَشیق: بَرازَنده / چابُک
رَشا: رشوَه دادن / تلکه تسمه کردن / دُمِ ... دیدن (دُمَش دید = رَشاه)
رِشوَة / رِشَی: تلکه / باجِ سِبیل / باجِ شَغال / بلکفد / لک لکونه / لاج
مُرتَشٍ: رشوَتی / رشوَه خَوار
تَقاضَی الرَّشوَة: تلکه بَند شدن
رَصَدَ / تَرَصَّدَ: پائیدن / رصد کردن / دیدبانی کردن / مشاهده کردن / مُراقبَت کردن
رَصَدَ لَه: مُعیَّن کردن / اختِصاص دادن
تَرَصَّدَ له: بزخو کردن / قلاکردن / کمین نِشَستن / کمین کردن
رَصْد: مُعاینه / ثَبت / مُبصِری / مُراقبَت / نظارَت / مُلاحظه

رَصيد : مَوجودی / پُشتوانه
رَصيد مَصرِفیّ : اعتبارِ بانکی
بِدُون رَصِيد : لا وُصول
عالِم أرصَاد : رصَد بَند
عِلم الأرصاد : هوا شِناسی
مَرصَد : رصَد / رصَدگاه
رَصَّ : صف زدن
رُصاص (معدِنٌ) : سُرب
رُصاص أحمَر للُحام : سرنج
رُصاصَة : گلوله
رصاصیّ : سُربی / سُربی رَنگ
رَصَّعَ : مُرصَّع کردن / دَر نگین
گُذاشتن / کار گُذاشتن
تَرصِيع (فَنُّ الـ ~) : خاتم کاری /
خاتم بَندی / مَنَبَت کاری
مُرَصَّع : میناکاری شده / مَنَبَت
کاری شده / جَواهِر نِشان شده
مُرَصَّعٌ بالذَّهَب : زَرکوب / طَلا
کوب / زَر نِشان
مُرَصَّعٌ باللآلئ : گوهَر نِشان /
جَواهِر نِشان / مُرصَّع

رَصَفَ : اسفالت کردن /
سَنگفَرش کردن / صاف کردن
/ فَرش کردن / شُوسه کردن
رَصْف : راه سازی
رَصيف : پیاده رَو / کنارِ خِیابان
رَصيف القِطار : سکوب
رَصيف المَحطَّة : سکوب
رَصيف المِيناء : سکوی بَندَر
الرَّصيفُ القارّیّ : فلاتِ قاره
رَصيف شَحن وتَفريغ : بارانداز
مَرصُوف : شوسه کرده
رَصانة : سَنگینی / متانَت
رَصين : وَزین / مَتین
رُضُوخ : فَرمانبرداری / تسلیم /
واگُذاری / انقیاد
رَضَخَ : زیرِ اخیه رفتن / زیرِ بار
رفتن / موم شدن / سَر بزانو
نهادن / تیله کسی بودن /
چَشم گفتن / ایل کردن /
رِکاب دادن / تَن دادن
رَضّ العِظام : شِکسته بَندی

رَضَّة / رُضوض: تَباره / ضَرَبَت / ضغطه / کوفتگی
رَضَعَ: شیر خوردن
رَضیع: قنداقی / نوزاد / نوزاده
أرضَعَت: پَرَستاری کردن
إرضاع: ارضاع
بالرَّضَاع (أخٌ ~): رِضاعی (بِرادَرِ ~)
مُرضِعَة: مام / بادسین / شیردَه / رِضاعی
رَضِیَ: پَسَندیدن / خُرسَند شدن
راضٍ: خُرسَند / راضی
الرِّضا عَن النَّفس: خوشنودی از خود / خود خوشنودی / از خود راضی گری / خود رِضائی
أرضَی / إرضاء: پَسَند کردن / چَشم بَرداشتن
رِضَا: خُرسَندی / خشنودی / رِضایَت
غَیرُ راضٍ: نا راضی
مُرضٍ: پَسَنده / رضایَتبَخش

اِستَرضَی: دِلجوئی کردن
اِستَرضاه بالمالِ: دُمِ کسی دیدن (دُمَش را دید)
اِسترضَاء: دِلجوئی
رَطْبٌ: رَطیب / مرطوب / خِیس / آبْ دیده / تَر وتیل / تر وتیلی
رَطَّبَ / تَرطیب: خِیس کردن / خِیساندن / نَم زدن / آب زدن به ...
مُرَطِّبات: نُوشابه
مرَطوَط: آسان یاب
رَطَمَ / ارتَطَمَ: بِهَم خوردن / تصادُم کردن
ارتِطام: ضَربه / ضَرَبَت / فِشار
رَطَنَ: بلغور کردن
رُطانَة: واغ واغ / وَغ وَغ / قُلُمبه سولُمبه
رُعب: دَهشَت / تَرس / وَحشَت / مورمور
أرعَبَ: تَرساندن / مَرعوب کردن

مُرعِب: وَحشتناک / هایل / مخُوف / مَهیب / سَهمگین / رشت / موحِش
ارتَعَدَ: سگ لَرز زدن
ارتَعَدَت فَرائصُه: زانو لَرزیدن / زَهره تَرکیدن
رَعْدٌ: ابرنجک / تَندَر / آسْمان غُرِّش / رَعد
ارتَعَشَ: لَرزیدن / چندش زدن / غزل غورت کردن / سگ لَرز زدن
رَعشَة: لَرزِش / لَرز / لَرزه
رِعاعٌ: غَوغا / اوباش / اجامِر / رِجّاله
أرعَن: ناپَرهیزگار / ول نِگار / نا اهل / سُبُک سَر / احمَق
رُعُونَة: لاف دِلیری / پَهلوانِ پَنبه / دلیر دُروغی / سُبُک سَری / دم تو طاقچه گُذاشتن
مَرعَى: چراگاه / چِرام / گاوگِل / گَوگِل
رَعَى رِعايَة: نِگاه داشتن / زیر بال گرفتن / زیر پَر گرفتن / تَر وخُشک کردن
رَعَى رَعْيًا: چَریدن / چَرانیدن
راعٍ للفَنّ: هُنَر پَرور
راعِي الغَنَم: چوبان / شَبان / رامیار / گوسفَند چَران
رِعايَة: نِگَهبانی / نِگَهداشت / حفاظَت / حمایَت / پُشتیبانی / سَرپَرستی / قَیمومَت
رِعايَة الحُرُمات: حُرمَت داشتن / حُرمَت نِگاه داشتن
رَعَوِيّ: چوبانی
راعَى / مُراعاة: حَریم گرفتن / (طج) نظَرداشت
مُراعاة الضَّمير: حَضرتِ عَبّاسی مُعامله کردن
الدَّولَة الرّاعيَة للمَصالِح: دُولَتِ حافِظِ مَنافِع
الرِّعايَة الاجتِماعيَّة: رَفاهِ اجتماعی

الرَّعيَّة : رَعيَّت
رَغِبَ : خَواستن / دِل خَواستن / خَواهِش داشتن
رَغبَة : گِرايِش / مَيل / خَواهِش
راغِب عَن : نا خَواه
راغِبٌ في : مايِل به ...
غَير مَرغوبٍ فيه : نامَطلوب
رَغَدٌ : فَراخی / چرچر راه انداختن
رَغَدُ العَيش : خوش گُذَرانی / رَفاه / رفاهِ حال
رَغيف : قُرصِ نان / گُرده نان
أرغَمَ : تحميل کردن
إرغام : تحميل
رَغمِ أنْف ... : بِضِدّ / عَليرَغمِ ...
على الرَّغمِ من ... : با وُجودِ ...
على الرَّغمِ من أن ... : با وُجودِ اينکه ...
أرغُون : قَره نَی
رَغوَة : کف / حباب
أرغَى : گاز دادن

رَغَى : وَر وَر / وَر وور
رَفت : عَزل / خَلع / مُرخَّصی / بَرکِناری
مَرفُوت : اخراج
رافِد / رَوافِد : آب راهه / جُوی / شاخابه
رَافِدة : پالار / تيرِ عَرضی طاق
رَفرَفَ : پَر زدن / بال زدن / افراختن / افراشتن / دف زدن
رَفرَفُ العربَة : گِلگير
رَفَّاس : زَنبورک (معرا) / فَنَر
رَفَسَ : لَگد زدن / سکيزيدن / جفتک انداختن / زدن
رَفسة : لَگد / جُفته / جُفتک
رَفَضَ : سَرباز زدن / رد کردن / سَربالا جواب دادن
رَفَضَ طَلَبًا : رُوی بزَمين زدن
الرَّفْض : رد / وا زَنِش / مذمَّت / عدَمِ تصويب
رَفْضٌ ضِمنیّ : جوابِ سَربالا
مَرفوضٌ : وا زَده / مَردود

رَفَعَ: افراختن / افراشتن / بَر افراختن / بَر افراشتن / بالا بردن / بالا زدن / بالا کشیدن / بَرداشتن

رَفَعَ دَعوَى على: داد خَواست دادن / عارض شدن / دَعوى کردن / تَقاضا کردن / تعقیبِ قانونی کردن

رَفَعَ يَدَه عن: دَست کشیدن از / دَست بَرداشتن

رَفْع (إزالة): سلب

رَفع الأثقال: وَزنه بَرداری

رَفْع الأسعار: نِرْخ بالا بردن

رَفع الحَصانة: سَلبِ مَصونیَّت

رَفع الحَصانة البَرلمانيَّة: رَفعِ مَصونیَّتِ پارلمانی

رَفع السَّتار: پَرده بَرداری

رَفِيع: باریک / قلَمی

رَفِيع (ثَمين): والا / بَرین / رفیع / بَلَند پایه

رَفِيع المُستَوى: عالیرُتبه

رَفِيع الشَّأن: مَه / مَهین / ارجمَند / پُر ارج / عالیرُتبه

رافِعَة: هندل (انج) / جک / اهرم / دیلَم

رِفعة: افراشتگی / بَلَندی / تعالِی / رِفعَت / عُلُوّ مَقام

اِرتَفَعَ: وَر آمَدن / بَر شدن / بالا آمدن / افزودن / فزودن / بالا بردن / بالا زدن / قل خوردن

ارتِفاع (زيادة): بالا رَفتن / صُعود

ارتِفاع (طول): بلَندی / دَرازی / بالائی

ارتِفاع الأجُور: بالا رَفتنِ دَستمُزدها

اِرتِفاع الأسعار: ترقی هَزینه

ارتِفاع التَّكاليف: تَرقّی هَزینه

ارتِفاع وانخفاض: فَراز ونَشیب

تَرافَعَ: دفاع کردن / لابه کردن

مُرتَفَع: تَپه / پُشته / تَل / بَلَندی / (ج) بَلَندیها

مُرتَفَعات ومُنخَفَضات : چال چوله

رَفّ / أرفُف : بالکی / تاقچه / رَف

الرَّقّة (يَقتَرعُ بِـ ~) : شیر تا خط کردن / شیر وخَط کردن / شیر یا خَط کردن

الرَّقّة (مَلك وكتابَة) : شیر تا خط / شیر وخَط / شیر یا خَط

رافَقَ : یاوَری کردن

أرفَقَ / إرفاق : ضَمیمه کردن

رِفق : نَرمی / ملایِمَت / آسان گیری / اِرفاق

رِفقة : پهلونشینی / همراهی / مصاحبت / یاری

رَفیق (صاحِب) : پَهلُو نشین

رَفيق / رِفاق : هَمراه / هَمراهان

رَفيق السَّفَر : هَمسَفَر

رَفيقَة : نم کرده

مُرافِق : لازمگیر / مُلتَزِم / هَمراه / اِسکورت (انج)

مُرافَقة : یاوَری

مِرفَق : آرَنج

مُرفَق / مُرفَقات : ضمیمه / (ج) ضمائم

بِرِفقٍ : اِرفاقا / اِرفاقی

بِرِفقَة ... : هَمراهِ ...

رَفَّهَ عن نَفسِه : تفریح کردن / تفریح دادن

تَرفیه : پَذیرائی / تَفریح / سَرگَرمی

رَفاه : رَفاه / رَفاهِ حال

رَفاهيَة : رَفاه / تجمُّل / خوش گُذَرانی / نِعمَت

رَفَأ : آجیدن / رفو کردن / درز گرفتن

رَفّاء (صَنعة) : رَفوگَر / بُخیه کار

رَفو : رَفوکاری / دَرزگیری

مَرفَأ / مَرافِئ : بَندَر / (ج) بَنادِر / لَنگرگاه / مامن

رَقَبَة : گَردن

رَقَبَة الشَّيء : گَردنه

رَقَبَة القُبَّة : گَردنِ گُنبَد

راقَبَ : پائيدن

تَرَقَّبَ : بزخو كردن / قلاكردن / ماه رُخ رفتن

ترَقُّب : چَشم داشت

رَقِيب (رُتبة) : گروهبان

رَقِيب (مُنافِس) : رَقيب / هَمچَشم

بِلا رَقيب : ول / ولچِر

مُراقِب : ديدوَر / ديدبان / نِگاهبان / نگهبان / نِگاهدار / نِگَهدار

مُراقِب / مُراقِبون : ناظِر / (ج) ناظِرين

مُراقِب دَوليّ : ناظِرِبَينَ المِلَلی

مُراقَبة : حَبسِ نظَر

مُراقَبة مُستَمِرَّة : مُواظِبَت

رِقابَة : نُظارَت / سانسور (فر) / كنترُل (انج)

الرِّقابة على الصُحُف : سانسُورِ مَطبوعاتی

رِقابة دَولِيَّة : نُظارَتِ بَينَ المِلَلی

رِقابة مُشَدَّدة : كنترُلِ شَديد

رَقَدَ : خسپيدن / آرميدن / دَراز كشيدن / غنودن

رَقَّدَ له / تَرقيد : نان پُختن / پُخت وپَزكردن

رَقَدَت علَى البَيضِ : بَرخوابيدن / روی تُخم نِشَستَن / جوجه كشی كردن

مَرقَد : تَختخواب

راقُود : خُم / خُمره اِی

راقِص / راقِصَة : پاكوب / پايگَر

راقِصَة باليه : بالِرين (فر)

رَقَصَ : رَقصيدن / پاكوبيدن / دَست افشاندن

رَقصٌ : رَقص / پا بازی / رقّاصی

رَقصٌ جَماعيّ : بشكن بشكن

رَقَّصَ / تَرقِيص : رَنگش راگرفتن / گُربه رقصاندن

رَقَطَ : خال خال كردن

أرقَط : خال خالی / خال دار

رَقَعَ: پاره دوختن / دَرز گرفتن / درکردن / بُخیه زدن / بُخیه کردن / لَحیم کردن / پاره دوختن

تَرقیع: دَرزگیری / پینه دُوزی / پینگی

رُقعَة (وَصلَة): پینه / وَصله / پرگاله

تَمَرقَع: ادا اصول در آوَردن / عور ریختن / جُفت وتاق کردن / اطوار ریختن / اطفار ریختن

رَقاعة / مَرقَعة: هَرزگی / ادا واُصول / ادا واطوار / اُصول وادا / عَشوَه گری / لاسی

رَقیع: هیز / قشَمشَم

رَقّ قَلبُه: دِل سوختن

رِقّ (عُبُودیَّة): بَندگی / بُردگی / رِقّیَّت / غُلامی

الرَّق (جلدُ ~): پوستِ گوساله / کاغَذِ پوستِ گوساله / رقّ

رُقاق: نانِ لَواش

رِقَّة: نَغزی / نَزاکت / مُلایِمَت

رَقَّقَ / تَرقیق: ورقه کردن

رَقیق: نازُک / دِل نازُک / دلنَواز

رَقیق (عَبید): بَندگان / بُردگان

رَقیق الحال: یک قُبا / یک لا قُبا

رَقَم: نُمَره

رَقَمٌ قِیاسیّ: رِکورد (انج)

رَقَمٌ قِیاسیّ عالَمیّ: رِکوردِ جَهانی

أرقام خَیالیَّة: عدَدهای سَرسام آوَر

أرقام سِرِّیَّة: رَمز / ارقامِ رَمز

رَقَمیّ: دیژیتال / دیجیتال (انج)

تَرقیم: نُمَره داری / نُمَره زدن / نُمَره زنی / عدَد نویسی

مُرَقَّم: نُمَره دار

اِرتَقَی / رَقِیَ: ترفیع یافتن / ارتقاء یافتن

رَقَّی: بالا بردن / بالا زدن / ترفیع دادن / ارتقاء دادن به

تَرقِیَة: ترفیع / پیشرفت / ترقّی
اِرتقاء: ارتقاء / ترقّی
راقٍ: سَر آمَد
رِکبَ: سَوار شدن
رِکبَ البَحرَ: رو آب نِشَستن
رِکبَ حُصانًا: بَر نِشَستن
رِکبَ رَأسَه: سَر سَختی کردن / دُو پا دَر یک کفش کردن / پا دَر کفش کردن / بکوری چَشم کسی کار کردن / سَر بِجهنَّم زدن / خودسَری
أرکَبَ: سَوار کردن
راکب / رُکّاب: سَوارکار / مُسافر / (ج) مُسافرین
راکِبًا (ضد ماشیًا): سَواره
رُکبَة / رُکَب: زانو / زانُوان
رِکاب السَّرْج: پا افشار / پا اوژار
رُکُوب: سَواری
رُکُوب الخَیل: اسب سَواری / اسب بازی
رَکُوبَة: چارپا / چاروا / چهارپا / ستور / بَختی
مَراکبِیّ: جاشو / کرجی بان / مَلوان
مَرکَب: قایِق
مُرکَّب نَقص: عُقده حَقارَت
مَرکَبَة: راهنَوَرد / رَهنَوَرد / راه پَیما
راکبه عَفریت: دیو زَده / دیو دیده / پَریدار
رِکبُه عَفریت (تَعَصُّبَ): مراقش گرفت
اِرتکبَ: سَر زدن
اِرتکاب المَعاصِی: بی سیرَتی / دَدر رفتن
رَکَدَ: وا خوردن
راکِد: بنجل / کساد / نارَوان
رُکُود: وا زَنِش / فِترَت / کسادی
مَرکَز: مَدار / مَرکز
مَرکَز (یَضُمّ قُرَی عدَّة): دهستان
مَرکَز الجاذِبِیَّة: گرانیگاه

مَرْكَزُ الدَّائِرَةِ : وَسَطِ دائره

مَرْكَزُ أبحاث : پژوهشکده / مَرکزِ تحقیقاتی

مَرْكَزُ تَأهيل : آموزشگاه

مَرْكَزٌ تِجاريّ : مُجتَمَع بازرگانی

مَرْكَزُ تَدريب : آموزشگاه

مَرْكَزٌ ثَقافيّ : فَرهَنگسَرای

مَرْكَزيّ : مَرکزی

مَرْكَزِيَّة : تمَركز

لا مَركَزِيَّة : عدَمِ تمَركز

رَكَّزَ تركيزاً : چگالیدن / متراکِم کردن / هم چگال کردن / تغلیظ کردن / منقبض کردن / مختصر و مفید کردن / خلاصه کردن

مركَزَ مركَزِية : مُتَمرکز کردن / تمَرکز دادن

تَركيز : تمَركز

تمَركُز : تمَركز

مُركَّز : غَليظ / فشُرده / خُلاصه شُده / تغلیظ شده / چگالیده

يَرتكِزُ على : متّکی به ...

رَكيزَة : مَدار / نُقطه اِتّکا / آسه / دنگ

مُرتَكَز / نُقطَة ارتكاز : تِکیه گاه / مَدار / نُقطه اِتّکا / آسه / دنگ

رَكضٌ : شلَنگ / یورتمه

رَكَضَ : شلَنگ بَرداشتن / شلَنگ انداختن / یورتمه رفتن / یورغه رفتن

رَكَعَ : دُو تا شدن / زانو زدن / زانو خَم کردن / رکوع کردن

رُكوع : دُوتائی / رکوع

رَكَلَ : لَگد زدن / خسپیدن / جُفتَک زدن / پاسار کردن

رَكْلَة : شتا / لَگد / جُفته / اردَنگ / تیپا / زهکونی / پُشت پا / پاسار

راكَمَ : گرد آوَردن / توده کردن / مُتَراکم کردن

تَراكَمَ : روی هَم انباشتن

تَراكُميّ / مُتَراكِم : انباشته

رُكام : كپه / آوار / توده / پُشته / تپه / برآمدگی / خَرپُشته / ماهور

رُكْن : گوشه / كنج / گُنج

أركان الإسلام الخَمسَة : پَنج اركان

رَكَنَ العَرَبَة : پارک کردن (اتُومبیل را پارک کرد)

رَكَنَ إلى : تِكيه كردن بَر / اعتماد كردن

الرُكُون للرّاحة : تَن آسانی

رَكوَة : قمقمه

رُمْح : پیکان / نیزه / گُرز

الرَمَد : چَشم پزشکی / کحّالی

رَماد : خاکستر / سوخته

رَمادِيّ : خاکستری / سور

رَمرَمَ : هله هوله خوردن

رَمرَمَة : هله دله خوری

رَمزِيّ : نَمادی / رَمزی / مَجازی / تمثیلی

رَمز : رَمز / نَماد / سِمبُل (فر)

الرَّمزِيَّة : نَمادگری / رَمز نِمائی / رَمزگرائی / سِمبُلیسم (فر)

رِمش / رُمُوش : مُژّه / (ج) مُژگان

رَمَقَ : یک نظَر دیدن / نِگاه مُختصَر کردن

رَمَق : رمَق / روحیّه

مَرمُوق : بَرجَسته / دِرَخشان / ممتاز / مُجلَّل

رَمْل : شَن

رَمْلٌ ناعِم : ماسه

أرمَل : مَردِ بیوَه / مَردِ زَن مُرده

أرمَلَة : بیوَه / کالم

الأرمَلَة السَّوداء : ولمک / دیلمَک

أرْض رَملِيَّة : شَنزار

رَمّال : رَمل انداز / طالع بین / فالگیر

رَمَّمَ : تعمیر کردن

تَرمِيم : مرمت / تَرمیم / باز سازی / نو سازی / تعمیر

مَرَمَّات / تَرمِيمات : تعميرات
بِرُمَّته : جُمله / دَربَست / سَرتا
پا / سَراپا / بِكلّى / كاملا /
هَمه / سَراسر / بى خُرده
رِمَّة : مُردار / جسَد / لاش / لاشه
الرُّمَّان (شَجَرُ ~) : انارين /
نارين
رُمَّان : انار / نار
رَمَى : افكندن / انداختن / دَست
بِسَر كردن / پَرت كردن /
پَرتاب كردن
رامٍ / رُماة : كمان دار / ناوك
انداز
رِمايَة : تير اندازى
أرنَب / أرانِب : خَرگُوش /
خُوكچه / درما
رِنجَة : شاه ماهى
تَرنَّحَ : تلو تلو خوردن / لنگيدن /
يله رفتن / پيلى پيلى رفتن
رَونَق : جلوَه / شعشعه
تَرَنَّمَ : سُرود خواندن

تَرنيمَة / تَرانيم : تِرانه
رَنين : دراى / زَنگ / دنگ /
جرنگ / جينک جينک /
جينگ جينگ
رَنَّ : زَنگ زدن
رَهَبَ : چغر داشتن / هيبَت دادن
رَهبَة : هيبَت
تَملَّكته الرَّهبَة : دَست وپا گُم
كردن
رَهيب : وَحشَتناک / هايل /
مخُوف / مَهيب / سَهمگين /
رشت / موحِش
راهِب : ديَّار / راهِب
راهِبة : راهِبه / زَن تارِک دُنيا
رَهبَنة : رَهبانيَّت
أرهَبَ : تَرساندن / رَمانيدن / رَم
دادن / چَشم بَستن / يخ كردن
/ خط نِشان كشيدن / مَرعوب
كردن / تَشر زدن به ... / نَهيب
زدن به ... / چَشم بَستن /
تهويل كردن

إرهاب: تِروریسم (فر)
إرهابیّ / إرهابیُّون: تروریست / تِرُوریستها
تَرهِیب: زَجر / إرعاب / تهویل
أرهَصَ: پیشرو ... بودن
إرهاص / إرهاصَات: علامت / (ج) علائم
أرهَفَ السَّمعَ: گوش دادن / گوش تیزکردن
مُرهَف: نازُک بین
أرهَقَ: ذله آوَردن / مُزاحمَت کردن
أُرهِقَ: قد قد شدن / از نَفَس اُفتادن / از پا در آمَدن / ضعف رفتن دل
أُرهِقَ بِشِدَّة: جدو شدن
إرهاق: خَستگی / فَرسودگی / واماندگی / کوفتگی
مُراهِق / مُراهِقَة: نُو جَوان / تین ایجَر (انج)

مُرهَق: خَسته (معر) / کسَل / نیم جان
مُرهِق: زحمَت افزا / مُزاحِم / دُشوار / پُر زَحمَت / وا نَفسا
مُتَرهِّل: شل وول / چروک شده / آویخته
تَرَهُّل: شلی / آویختگی
مَرهَم: ضماد / مالیدَنی / پُماد
رَهَنَ / ارتَهَنَ: رهن دادن / گِرو گُذاشتن
رَهْن: بَند / گِرو
مَحَل رُهُونات: جیزگَرخانه
رِهان: شَرط / نَذر
راهَنَ / مُراهَنَة: شَرط بَندی کردن
مُراهِن: شَرط بَندی کُنَنده
رَهْن / رَهِینَة / رَهائِن: گِرو / (ج) گِروگُان
أخْذ الرَّهائن: گِروگُان گِیری
الرَّاهِن: کنونی / جاری

رُوبابیکیا: خاکروبه / آل وآشغال / آت وآشغال / خاک وخل / سَقَط
رائب: کشک / بَسته شُده
روب الحَمّام: قَطیفه
الرُّوتین الحُکومیّ: فُرمالیته إداری
روتین: رَوال / روزمَره / کارِ عادی / جرَیانِ عادی / عادتِ جاری
روتینیّ: عادی / روزمَرّه إی
رَوث: پاچایه / پشکل
راجَ: رَواج داشتن / رَواج یافتن / بازار داشتن / بازار گرمی شدن / پخش گرفتن / پخش ماسیدن
رائج: رَواج
رَواج: پُر فروشی / روز بازار
تَرویج: اشاعه / پَخش / تَرویج / گُستَرش / تکثیر / تبلیغ / انتشار / پَراکَنی
رَوَّجَ: رواندن / روانیدن / رَواج دادن / بازار گرمی کردن
أراحَ: آسوده کردن / راحَت کردن
اِرتاحَ بالُه: خاطِر جَمع شدن / چَشم آب خوردن
راحة: آسودگی / راحَتی
راحَة البَال: جَمعیَّتِ خاطِر / خاطِر جَمعی / سَر سَلامَتی / درغالی
رَیَّح بالَها: سَبُکبال کردن
تَرویح: تَفریح / سَرگَرمی
رُوحٌ: جان / رَوان
الرُّوحُ العَسکَرِیَّة: نِظامِی گِرایی
الرُّوحُ المَعنَوِیَّة: رُوحیّه
رَوَّحَ عن نَفسِه: تفریح کردن / تفریح دادن
رُوحه بَقِت فی مَناخیره: جان به لَب آمَدن / جان دَر پینی رسیدن
رائِحة: بُو

مَروَحة : بادزَن
مَروَحة سَقف : باد فَر
مَروَحيّة : هِلی کوپتَر (انج)
اِستَراحَ : آسودن / آرمیدن / راحَت کردن
استَراحَ (مات) : بَرآسودن
مُستَریح : راحَت / سُبُک بار
مُستَریح البال : دِل آرام
مُستَریح الضَمیر : وُجدان راحَت
لا یَستَریح له : خُون ... با ... دَر یک ویگ نمی جوشَد
رائد (رُتبَة) : سَرآهَنگ / سَرگَرد
رائد / له الرِّیادَة : طلایه / پیشقَدم / پیشرَو
رِیادَة : پیشی / پیشقَدَمی
مِروَد : سُرمه دان / مِیلِ سُرمه
مُرتاد : رَوَنده هَمیشگی / مُشتری / مانوس / مُعتاد
ارتیاد : تکرار / تناوُب / رَفت وآمَد

رُوَیدًا رُوَیدًا : اندک اندک / نم نم / نم نَمَک / پله پله / گره گره / رَفته رفته / کم کم
روزنامة : سالنامه
رَوَّضَ : رام کردن / اهلی کردن / سوغان کردن / پرقیچی کردن / نبض کسی در دست داشتن / مطیع کردن / دست آموز کردن
تَرویض : دست آموزی
رَوضة : چَمَن / باغ (باغها / باغات) / بوستان / مَرغزار / گلزار / گُلستان / گُلگَشت
رَوَّعَ : اِرعابگَری کردن / تِرور کردن / وَحشَت زَده کردن
مُرَوِّع : دِلخَراش / هَولناک / وَحشَتناک / هایِل / مخُوف / مَهیب / سَهمگین / رشت
تَرویع : اِرعابگَری / تِرور
رائع : مُجلَل / مَحشَر / عالی
رائعة / رَوائع : شاهکار / (ج) شاهکارها

مُراوَغَة: جا خالی / طَفره / نیرَنگ
راوَغَ: راست وریس وا داشتن / استخوان لای زَخم نِهادن / بَهانه داشتن / بَهانه گرفتن / بَهانه کردن / طَفره زدن از / گُریز زدن از / رُو پنهان کردن / دَستک دنبک کردن / جا خالی دادن / عَجز آمَدن / دوری کردن از
راقَه / راقَ لَه: دُوست داشتن / مایِل بودن / دِل خواستن
رائق: صاف
رِواق: پیشخانه / هشتی / سَر پوشیده / دالان / ایوان / رِواق
رِواق جانبیّ: پیشخانه / جنا
رِواقٌ مَسقُوف: شَبستان
تَرویق: صاف کردن
روما: رُم
رومانیّ / الرُّومان: رومی / رومیّان / اهل روم / لاتین
رُومانیا: رومانی
الرُّومانتیکیَّة (المدرَسةُ ~): رُومانتیک (مَکتَبِ ~)
رُوماتِیزم: جریان / فلو / ریزش / رُماتیسم (فر)
مَرامٌ: کام / مُراد / آرزو
علی ما یُرام: رو به راه / تخت وتَبار / تخت وتبارک / سر ومر وگنده
الرِئَة: شَش / رِیه / جِگَر سفید
رِئَویّ: شَشی / رِیه ای
رَوَی (قَصَّ): نقل کردن
رَوَی / رَیّ: آب دادن / آب زدن به ... / خِیس کردن / خِیساندن
یُروَی أنَّ ...: آمَده است
رُوائیّ: رُمان نِویس
رِوایَة: رُمان (فر) / نُوول (انج)
الرِّوایَة البولیسیة: رُمانِ پُلیسی
رَوِیَّة / تَرَوٌّ: دقَّت / مُواظِبَت / تَوَجُّه / سَنجیدگی

راوٍ / راوِیَة : داستانسَرا / نَقّال /
افسانه گو / افسانه ساز /
افسانه سَرا / افسانه پُرداز /
قصه خوان
رَیّان : سیراب / سیرابی / آبدار /
شیره دار / شاداب / پُر آب /
بارانی
مُتَرَوٍّ : با دِقّت / مواظِب /
احتیاط آمیز / با احتیاط / بی
شِتاب / بی عجَله
اِرتابَ : شک ور داشتن
اِرتِیاب / ریبة : شَك / تَردید /
شُبهه
مُرتاب : دو به شک / مَشکوک
/ ظَنین
مُریب : شُبهه ناک / مَشکوک /
مَظنون
تَرَیَّثَ : درَنگ کردن / لک لک
کردن
تَرَیُّث : لفت ولعاب
الرِّیح : باد

رِیح البَطن : چس
رِیحٌ بارِدَة : زم
الرِّیح الموسمیّة : بادِ موسمی
رَیحان : اِسپرَم / اسپَرغَم
رَیحانٌ جبَلیٌّ : بورنگ
رَیحان حُلو / الرَّیحان البَرّیّ :
شاه اِسپرَم / شاه اسپَرغَم /
ضیمران
أرادَ : خواستن
إرادَة : اختیار
بِکامِل إرادَته : فاعِلِ مُختار
لا إرادیًا : بیخود
المُراد : مُراد
مُرید : کودک ابدال / مُرید
ریش : پَر / پَر وبال
رِیشَة العُود : چب مو
رِیشَة (بُوصة) : خامه
رِیشَة العازِف : آرشه
رِیشَة کِتابَة : قلمِ نَی / کلک
ارتاضَ : وَرزش کردن
رِیاضَة : وَرزش

رِياضيّ (شخص): وَرزِشكار
رِياضيّ (شَيء): ورزِشي
عالِم رِياضِيات: رياضيدان
رَوضَة / رِياض: باغ / چَمَن / بوستان / مُرغزار / گُلزار / گُلستان / گُلگَشت / (ج) باغها / باغات
رِيع: عايدي / (ج) عايدات
الرِّيف: روستا كنار / ييلاقات / حومه شَهر
رِيفيّ: دِهاتي / روستائي / روستا نشين / دَخو / رَعيَّتي
رِيق: آبِ دَهان / خِيو / گليز / لعاب / (عم) لاب
على الرِّيق: ناشتا
أراقَ: ريختن / رَوان ساختن / پاشيدن / افشاندن / سَر دادن / شاريدن
أُريقَ: رَوان شدن / سَليس بودن / شريدن
إراقة الدَّم: خونريزي

رالَ / رَيَّلَ: آب از دَهان تَراوِش شدن / آبِ دَهان رَوان ساختن / دَهان را آب انداختن
رِيالة: گليز / آبِ دَهان
مَريَلَة: پيش دامن / پيش بَند / پيش بَند / پيش دامن / پيش لُنگي
الرايَة: پَرچَم / سَنجاق

ز

زِئبَق: ژیوه / جیوه / سیماب / قلیاب

زَأَرَ: غریدن / غرنبیدن / غرمبیدن / قرمبیدن

زَئیر: غَرِّش

زِئرِدَة (صَغیرَة ونَبیهَة): جغله پغله / خاله سوسگه / خاله قدومه / همه چی خانم

زان (خَشَب ~): مرس / راش / آلش / مَمرَز

زبیب: کشمش / مَویز

زُبد: کره

زُبدَة الشَّیء: سَربار / بَرگُزیده / سَرآمَد / سَرچین

أزبَدَ: گاز دادن

زَبادِی: ماست

زَبَدٌ: گاز / کف / حباب

الزَّبور: کتابِ سُرود / سُرودِ مذهَبی / مَزامیر

زَبَرجَد: زبرجد

زَوبَعة: گردباد

زَوبَعة فی فِنجان: بادی دَر هَوا

زَبّال: سپور / زباله روب

زِبالَة: آشغال / خاکروبه

زُبون / زَبائن: خَریدار / مشتری / مشتریان

زَجَّ بِـ: گرفتار کردن / مشمول کردن / بهم پیچیدن / مِیانه بَرهَم زدن / آشُفته کردن / به نِزاع انداختن / دُچار کردن

زُجاج: آبگینه / شیشه

زُجاجُ العرَبَةِ الأمامیّ: شیشه جلوی اتومبیل / شیشه جِلُو خودرو / شیشه مُحافِظ باد

زُجاج المَرْو: در کوهی

زُجاجٌ مُلوَّن: شیشه رَنگین

زُجاجٌ مَنفوخ: بلور فُوت کرده

زُجاجَة : بطری / دبه
زُجاجة المِصباح : مردنگی
زُجاجیّ : شیشه اِی
تَزجیج : بلور کاری
زَجَرَ : تشر زدن / لیچار گفتن / ریچار بافتن / رکبی گفتن / چَشم غره رفتن / چپ چپ نِگاه کردن
زَجرٌ : ریچار / توپ وتشر / چَشم زهره
زَجْرُ الأبِ أبنَاءَه : عاق کردن
زِجزاج : جناغی / منشاری / کج ومعوَج / دارای پیچ وخَم
تَزجِیَة أوقات الفَراغ : رُوز گُذَراندن / وَقت گُذَرانی
زاحِفَة / زَواحِف : خَزَنده
زَحَفَ : خَزیدن
زَحفٌ : خَزش
زُحَل (کَوکَب ~) : کیوان
التَّزَحلُق علَی الجلید : اِسکی بازی

تَزحلَقَ : پای لَغزی / لیز خوردن / سِکندَری خوردن / سِکندَری رفتن / تلک پلک کردن
اِزدَحَمَ : موج زدن
زاحَم / مُزاحَمة : هردود کشیدن
زِحام / ازدِحام : انبوهی / شلوغ / شلوغی / مَحشَر
مُزدَحِم : انبوه
زَخرَفة : آذین بَندی / آرایش / تزئین / نازُک کاری
زَخرَفة المَبانی : پا آهو
زَخرَفة شائعة : پیرایشِ مَعمولی
زَخرَفة مُقَرنَسة : مُقرنَس کاری
زَخرَفة نَباتیَّة : پیرایش
مُزَخرَف : نِگارین / منقوش
زَخارِف : تزئینات / تزیینات
زَخمٌ : نیروی جَنبِش / عَزم
زِریبة : آغل / تویله / طویله / آخور / شب آهَنگ / شبغاز
مِزراب : باران ریز / پله / سرطاس / ناودان / میزاب

ازدَرَدَ: بَلعیدن / فرُو دادن / فرُو بُردن
زَرَدُشتیّ: آذَرکیش / زَرَتُشتی / زَرَدُشتی
الزَّرَدُشتیَّة: آئینِ زَرَدُشتی / مَذهَبِ زَرَتُشتی
زَرَّادیَّة: سیم بُر
زِرّ: کلیچه
زُرار / زِرّ: دُکمه / تُکمه / سگک
الزُّرزُور (طائر): سار / سارَنگ
زَرَعَ: کار گُذاشتن / کار گرفتن / رویاندن
الزَّرْع: کاشت
مَزرعة: کشتزار / مَزرعه
مَزرُوع: آباد
زِراعة: کشاوَرزی / فِلاحَت
زِراعة الأُرز: برنجکاری
زِراعة الأعضاء: پیوَند زدن / فَرا کاشتن
زِراعة القُطْن: پَنبه کاری
زِراعة صَیفیَّة: جالیز
الزِّراعة علی الأمطار: دیمی کاری
الزِّراعة النِّیلیة: فِلاحَتِ نیلی
زِراعیّ: کشاوَرزی / فِلاحتی / زِراعَتی
زَریعة: رُستَنی
مُزارِع: کشاوَرز
زَرافَة: زَرافه
أزرَق: آبی / نیلی / نیلگون
أزرَق داکِن: زنجار
أزرَق زَهرِیّ: آبگون
أزرَق سَماوِیّ: آسْمانی / آسْمانگون / مینا فام
زُرقَة: آبی
زَرکَشة: قلَمکاری
مُزَرکَش: پُرنِگار / پُر طاووسی
زُرمُبیج: تَرتیزک / مَویزه / گارسک
زَرنیخ أبیَض: ارسنیک / دار موُش / مَرگ موش

اِزدَرَى: چس محل کردن / محل نگُذاشتن / کم محلی

اِزدِراء: از نظَر اُفتادگی / بی اعتباری / مَغضوبیَّت / تَحقیر / اِهانَت / خِفَّت / کم مَحلّی

زَعتَر بَرىّ: سیسنبر

اِنزَعَجَ: بِهَم بر آمَدن / نِگران شدن

أزعَجَ: سَر دَرد دادن / دَردِ سَر دادن / جوش زدن / زَحمَت دادن / مزاحم شدن / بِستُوه آوردن / دلخور کردن

إزعاج: رَنجِش / پَریشانی / مُزاحمَت

مُزعِج: رَنجِش آوَر / مُزاحِم

مُنزَعِج: ناراحَت / آشُفته

زَعزَعَ: لغ شدن / لغلغ خوردن

مُزَعزَع: ناپایدار / زیرِ پا سُست / نا بِسامان

زُعاف: کشَنده / مُهلِک

الزَّعفَران: کرکم (معر)

زَعفَران بَرىّ: سورنجان

زَعَل: دِل خور شدن

زَعلان: دِلخُور

زَعَمَ: ادّعا کردن

مَزعوم: ادّعایی

زَعیم / زُعَماء: پیشْوا / رهبَر / لیدَر (انج) / (ج) مِهان / مِهتَران / خُدایگان

زَعیم الأغلَبیَّة: لیدَرِ اَکثریَّت

تَزَعَّمَ: پیشْوائی کردن

زَعامَة: پیشْوائی / رَهبَری / سَروَری

زُعنُفَة / زَعانِف: پَرَک / بالچه / پَره ماهی / بالِ ماهی

زَغَب: پرز / کرک

زُغد: سوقولمه

زَغَّرَ له: چَشم غره رفتن / چپ چپ نِگاه کردن

زَغرَة (نَظرَة غَضَب): زَهرِ چَشم / چَشم زهره

زَغرُودَة / زَغارید: هلهله

زَغرَدَت / زَغرَطَت : چِل کشیدن / چِلچله کشیدن

زَغزَغة : خشملو / پخپخو کردن / غِلغِلک دادن / قِلقِلک دادن

تَزغیط : بِناف بَستن / خورد دادن

زُغطَة : اسکرک / سکسکه / زغکک / هاکک / هکک / هَکهَک (~ کردن)

زَغفَة : دو لپه خوردن / لپ لپ خوردن / هلپ هلپ خوردن / هول زدن / شِکم چَرانی / نَهمَت

مَزغَل : تیرکش / ناغول

زِفت : قیر / قیل / کرف / زفت (معر)

زَفیر (تنفُّس) : باز دَم

زَفاف : عَروسی / پیوگانی / حِجله گاه

زَفَّة : رژه / سان / جَلوَه / نِمایِش

زَقزَقَ : زق زق کردن / جیر جیر کردن / جیک جیک کردن

زَقزَقَة العَصافِیر : جیر جیر / جیک جیک

زُقاق : کوی / کوه کور / دَر بَند / بازه

زَقّ / زِقَّة : هُل (~ دادن)

زِکیبَة : گاله

زُکام : گریپ

زَکِیّ الرّائِحة : بویا

زَلابیَة : زلیبا (معر)

تَزَلَّجَ : اسکی کردن

التَّزَلُّج : اِسکی بازی

التَّزَلُّج علَی الماء : اِسکی آبی

مِزلاج : لوچ / فَروَند / پیچ / کلُندَر

زِلزال : زِلزله / زَمین لَرزه

عِلم الزَّلازِل : زِلزله شِناسی

زَلَط : ریگ

زَلِق : لیز

انزَلَقَ: سُریدن / سُر خوردن / سُرسُری خوردن / لیز خوردن / زِل خوردن
انزِلاق: سُرسُرکی / پای لَغزی / لِیز خوری
مُنزَلَق: کشو
مَزلَقان: سَوزَن رِیل
زَلّت قَدَمُه: لِیز خوردن / سِکندَری خوردن / سِکندَری رفتن / تلک پلک کردن / پای لَغزی
زَلّة: لَغز / لَغزش / خَطا / بَرگشت
زَلّة قَدَم: پای لَغز
زَلّة لِسان: اشتباهِ لَبی
الزُلال: آلبومِن / البومین (فر)
زُلال (ماءُ ~): رَوان (آبِ ~)
زُمبَة (وِشایَة): موشک
زَمباه / فَقعه زُمبَة: مُوشک دَوانیدن
زَمبَلِك: زَنبورک (معر) / فَنَر

تَزَمُّت: سَختگیری / تَعصُّب / سَختی / سَرسَختی
مُتَزَمِّت: سَخت گیر / نُقَطی / شَدید
زَمجَرَ: غریدن / غرنبیدن / غرمبیدن / قرمبیدن / غُلغُل کردن / قُلقُل کردن
مَزمور / مَزامیر: سُرود رُوحانی / سُرودِ مذهَبی / مزمور
المَزامیر (سِفر ~): کتابِ سُرود / سُرودِ مذهَبی / مَزامیر
زُمّارة: بوق
زُمَرًا: جوقه بجوقه
زُمرَة: دَسته / (ج) دَستَجات / باند / دار ودسته
مزمار: نَی لَبَک / نَی (معر)
زُمُرُّدی: زُمُرُّدین
زَمزَمیَّة: قمقمه / فلاسک
زَمیل: هَمدَست / هَم کار
زَمیل الدِّراسَة: هَمدَرس / هَمکلاس / هَم مَکتَب

زَمیل العَمَل: هَم پیشه / هَم کار
زَمالة: هَمتِطاری / وابَستگی
زِمام / أزِمَّة: مهار / پالهَنگ / پلاهَنگ / توسن / لواشه / لوشه
زَمَن (عَصر): رُوزگار
الزَّمَن: سِپهر / گَردون / زمان
تَزامَنَ مع: مقارن با ... / با ... هَمگاه بودن
تَزامُن: هَمگاهی / هَمزَمانی / هَم وَقتی
زامَنَ: هَمزَمان کردن
زَمَنِیّ: زَمانی
مُتَزامِن: هَمعَصر / هَمزَمان
مُزمِن: دیرینه / مُزمِن / گرانرو / سَخت
زَمهَریر: زم
زُنبُرك (زَمبَلك): زَنبورک (معر) / فَنَر
زَنبَق (زَهرة الـ ~): زنبه (معر) / سَوسنِ سَفید

زَنبیل: زنبه / زنبر / زنبل / زنبیل (معر)
زِنجار النُّحاس والبرونز: زنگار (معر)
زَنجَبیل: زَنجَبیل
زِنجِیّ: زنگی
زِناد: ماشه (معر)
زَنزِبار / زَنجِبار: زنگبار
زِنزانَة: سِیاه چال / سولدانی / سولدونی / سِلول (فر)
اِتزَنَّق: گِیر کردن
اِتزَنَّق (احتاجَ لِدخُولِ الحمّام بشدة): تنگَش گرفتن
زَنَق / زَنَقَ علی: فشُردن / فِشار دادن / لَه کردن / چلاندن / بزُور جا دادن / زُور آوردن
زَنقَة: تنگنا / پای دَر بَند / پا بَست
الزُّنك: رُوی
زَنَّ: نق زدن / پیچاندن / پیچ دادن / ذق ذق کردن

زَنّ علی خَراب عِشّه: تَیشه بَر ریشه خود زدن
الزَنّ: ذاق وذوق
زَنّانة (امرَأة ~): جیر جیرو / جیر جیرک / نق نقو
زَنّی: زنا دادن
زانٍ / زانیَة: زِنا کار
زِنا: زنا / بی عفّتی
زَهَدَ: دَست از جان شُستن / چار تکبیر زدن
زَهَدَ ...: از ... دِل بَرداشتن
زاهِد: پَرهیزگار / زاهِد / پارسا / تارِک دُنیا / ریاضَت کش
الزُّهد: زَهادَت / زاهِدی / پارسائی / ریاضَت کشی / دَرویشی
زَهید: ارزان / ناچیز
زَهرَة: گُل
أزهَرَ: شِکوفا شدن / شِکوفه کردن / گُل دادن
زَهْر: تاس
زَهْر الرُّمّان: گُلنار / نارگُل / کاکلک
زَهْر النَّرد: طاس / تاس
زُهریَّة / مَزهریَّة: گلدان
الزُّهرَة (کَوکَب ~): اناهید / ناهید / اناهیتا / زادر / زاو / زهره / ستاره شام / وِنوس
الزُّهَری (مَرَض ~): کوفت / زهروی
اِزدَهَرَ: بازار داشتن / بازار گرمی شدن / یخش گرفتن / یخش ماسیدن
اِزدِهار: شِکوفائی / روز بازار / (طج) انکشاف
مُزدَهِر: کامکار / کامیاب
زَهَا / زَهو: افاده کردن / یابو ورش داشتن / بر خود بالیدن
زَهْو: لبید / بالا چاقی / خود فروشی / گُستاخی / جَسارَت
زاهٍ: روشَن / رَخشان
زَوج: مَرد / شوهَر / شوورَ

زَوج الأُخت : یزنه
زَوج الأُم : شوهر مادَر / ناپدَری
زَوجة : زَن
زَوجَة الأب : نامادَری / زَن پدَر
زَوجَة مُؤقَّتة (لدی الشّیعَة الجَعفَریة) : صیغه
زَوجَةٌ ناشِز : قیز
تَزَوَّجَ (للرَجُل) : زَن گرفتن / ازدواج کردن
تَزَوَّجَت (للمَرأة) : شَوهَر گرفتن
جُوز الاِثنین : دُو زَنه
زَواج : ازدواج
زَواج (للرَجُل) : زَناشُویی
زَواج (للمَرأة) : شَوهَرگیری
زَواج المُتعة : صیغه
زَوجیّ / زَواجیّ : زَناشُوئی
زِیجَة غَیر مُناسِبَة : حیف شدن
مُتَزوِّج : مُتاهل / زَن دار
مُتَزوِّجة : شوهَر دار / متّحِد
ازدِواجیّة : دوتائی / دوئی
تَزاوُج : جُفت گیری / سکندن

مزواَج : چَندگان
مُزدَوَج : دو بَرابر / دوتا / جُفت / دولا / دو سَر / دو طرَفه / دوْ طرَفی / دو جانبه / دو پوشه / ذو جنبتَین
زادَ / اِزدادَ : افزودن / قل خوردن
زاد الطِّین بِلَّة : قوز بالا قوز شُد
زادٌ : زاد
زاد السَّفَر : کوچ وبُنه / خواربار
زایَدَ : روی دَستِ کسی رفتن / زیادتر پیشنهاد کردن / بالا کردن
زُوّادة : خواربار
زَوَّدَ بـ : فَراهَم نمودن / تَهیّه کردن / تامین کردن / رساندن
زَوَّدَ بالوَقود : سوختگیری کردن / سوخت دادن
زِیادَة / تَزایُد : افزایش
زِیادة المُرتّبات : بالا بُردن مُستَوریها

زِیادَة علی الوَزن : سرک
مُتَزاید : رُوز افزون
مَزاد : حَراج
مُزاید : حَراجچی
مُزایَدة : پیشنهادِ مُزایَده
مِزوَد : خورچین
ازدِیاد / تَزایُد : کره کردن
الزَّائِدَة الدُّودِیَّة : آپاندیس (فر)
زائد : مازاد / فاضل / باقی /
فزون / افزونه
زارَ : دیدن کردن
زارَ (للاِحتِرام) : تشریف آوَردن
تَزاوُر : پا وا شدن
تَزویر الأَوراق الرَّسمیة : پا وا
شدن
زائِر الأَماکِن المُقَدَّسَة : زوَّار
زِوِر : گِلُو گرفتن
زَور : نای
زِیارَة : دیدار
زِیارَة الأَولِیاء : زیارَت (رفتن) /
چِهِل مِنبَر رفتن

زِیارَة المَقابِر : سر خاک رفتن
زِیارَة خاطفَة : بآتش گرفتن آمَدن
زِیارَة رَسمیَّة مُدَّتها ثَلاثة أَیَّام :
بازدیدِ رَسمی سِه رُوزه
مَزار : زیارَتگاه
مَزاراتٌ سِیاحیَّة : دیدَنیها
زُور : زُور
مُزَوِّر : قلدَر
مُزَوَّر : مَصنوعی / جَعلی
تَزویر : تَقَلُّب / جَعل
زَورَق : قایِق / موتور لنج / لنج
موتوری / ناوچه
زِواق : هَفت قلَم بزَک کردن /
بَزَک دوزَک / چَسان فَسان
زَوال : زوال
زالَ : باد شدن / وَر آمَدن / پا
نگرفتن / سِپَری شدن / نیست
شدن
زائل : سِپَنجی / یکساعَته / زود
گُذَر / ناپایدار / زمانی / مَحو
لایَزال : هَنُوز

أزالَ: از میان بَرداشتن / بَر انداختن / وَر انداختن / از بَین بُردن / از مِیان بُردن / بَر طرَف کردن / بَرکنار کردن
أزالَ الصَّدأَ: زَدودن / زَدائیدن / زَدایِش
أزالَ بُقعَة: چربی گرفتن
إزالة: برکناری / رَفع / سَلب
إزالَة الأتربَة: گَردگیری (~ کردن)
إزالَةُ الأعشاب الضارَّة: وجین کردن
إزالة تَثبیت البَرامِج (کُمبیوتَر uninstall, remove): پاک کردنِ بَرنامه نَصب شُده
مُزاولَة مِهنة التَّدریس: پُرداختن به شُغلِ تَدریس
مُزیل الشَّعْر: نوره / واجبی
انزِواء: کناره گیری / دُور افتادگی / انزوا

انزَوَی: دامن گرفتن / دُور افتادن / کنار رفتن / کناره رفتن / عقب نشینی کردن
إزاء ...: دَر بَرابر ... / دَرباره ...
زاوِیَة: گوشه / گله / نَبش / کنج / گُنج / سوک (معرا)
زاوِیَةٌ حادَّة: گوشه تُند / گوشه تیز
زاوِیَةٌ قائمة: راستگوشه
زاوِیَةٌ مُنفَرِجة: گوشه باز
مَزوِیّ: قناس / قناص / پُرخَم / گوشه دار
زِیّ: طَرز
زِیّ مُوَحَّد: اُونیفُرم (فر)
زِیّ الحَرْب: برگستوان / رزه
الزِّیّ العَسکَرِیّ: اُونیفورمِ نِظامِی
زَیَّتَ: رَوغَن مالیدن / رَوغَن دادن / رَوغَن زدن
زَیتٌ: رَوغَن

زَيت السُّمسِم : رَوغَنِ كنجد / شیره
زَيت السَّمَك : رَوغَنِ ماهی
زَيت السِّيرِج : رَوغَنِ كنجد / شیره
زَيت الفَرامِل : روغَنِ تِرمِز
زيوتٌ طَيَّارة : روغَن های فَرَّار / روغَن های بُخار شُدَنی
تَزییت : رَوغَن کاری
زاج : زاج / كات
أزاحَ : دور کردن / بر طرف کردن / برچیدن / بَرداشت کردن / از جای خود بیرون کردن
أزاحَ العِبءَ عن كاهِلِ ... : بار از دوش بَرداشتن
إزاحة : جانشین سازی
زِيطَة (يعمل ~) : هَنگامه (~ بَر پا کردن)
زائغ البَصَر : چرسی
زَيغٌ : بیراهی / راهِ چَپ رفتن / راهِ چَپ کردن

عينه زايغة : چَشم چَران
زَوَّغ / تَزويغ : گریز زدن / از زیرِ کار دَر رفتن / دستک دنبک کردن / جا خالی دادن / عجز آمَدن
تَزييف العُملة : جَعلِ اسکناس
تزييف أوراق النَّقد : قلب سازی
زَيَّفَ : جَعل کردن
مُزَيَّف / زائف : قلاب / مُتَقَلِّب / قلابی / جَعلی / مجعول / بدَلی / غلفتی / جا زده / ساخته / ساختگی / نا سَره / مَصنوعی
ازدانَ : آذین بَندی شدن
ازدانَت الشَّوارِع بالأعلام : خیابانها با پَرچَمها آذین بَندی شُد
تَزَيَّنَ : خود را آراستن / آذین بَندی شدن / گُل کردن / زیوَر بستن
تَزَيُّن : زیوَر کَشی
تَزيين : آرایش / پیرایش

زَیَّنَ : آراستن / آرائیدن /
پیراستن / آذین بندی کردن /
زینت کردن / زینت دادن

زینات : آذین بَندی / آذین /
تزئینات / تزیینات

زینَة : زیب / زیوَر / آرایش /
ایواز / بزک / پیرایه / زینَت

مزیِّن : سَلمانی / سَلمونی

مُزَیَّن : نِگارین

س

السَّادِيَّة : آزارگری
سادِیّ : آزارگر / سادیست
ساسانیّ / السَّاسانیُّون : ساسانی / (ج) ساسانیان
یِسَأْسَأ / سَأْسَأة : شلُپ شلُپ کردن
السَّافاك (جِهاز الاستِخبارات الإیرانیّ فِی العَهد المَلَکیّ) : ساواک (سازمانِ امنیَّت واطلاعاتِ کشور)
سَأَلَ : پُرسیدن
سَأَلَ صَدَقَةً : سوال بِکف کردن
سَأَلَه عَن أحوالِه : حالپُرسی کردن / احوالپُرسی کردن
سُؤال / أسئِلَة : پُرس / پُرسِش / سُوال / (ج) سوالات
السُّؤال عَن الأحوال : حالپُرسی / احوالپُرسی
سائِل (~ سُؤالاً) : پُرسَنده
سائِل (~ صَدَقة) : اندر وا
السَّائِل الأمینوسیّ : آبه
السَّائِل المَنَوِیّ : نُطفه / مَنی
مَسأَلَة / مَسائِل : مَوضُوع / مَطلَب / (ج) مَطالب / امر / (ج) امور / مَسئله / (ج) مسایل (ج) / نُکته / (ج) نِکات (معر)
مَسؤُول : مامور / سَررِشته دار / مُتَصَدِّی / سَرکار / سَرکرده / سَرپَرَست
مَسؤولٌ / مَسؤولون : مُتَصدِّی / مُتَصدِّیان / مقامها / مقامات / فَرمانرَوایان / زِمامداران
مَسؤول العلاقات العامَّة : مُتَصدِّی رَوابِطِ عُمومی
مَسؤولو الحُکومة : صاحِبْمنصبانِ دُولَت
غَیر مَسؤول : نا اهل

مَسؤُولِيَّة : عُهده
تَساؤل : پُرس وجو / استفسار
مُساءَلة : باز پُرسیدن / باز پُرسی / باز رَسی / بازجوئی (~ کردن)
سَأمٌ : ملال / مَلالَت / خَستگی / سِتُوه / سَنامَت
سَأمَ : دِل زَدن / زده شدن / بِستوه آمدن
ساندوِتش : قاضی / قازی / ساندویچ (انج)
سَبَبٌ / أسباب : دلیل (ج. دلایل) / انگیز / انگیزه / باعث / عِلَّت / جِهَت / وَجه / داعی / مُوجِب / سبب
سَبَّبَ المَتاعِب : دَسته گل به آب دادن
مُسَبِّبٌ : عامِل / (ج) عوامِل
السَّبابَة (إصبَع ~) : انگُشتِ نِشان / سَبّابه / انگُشتِ شهادَت
تَسَبَّبَ فی : نتیجه دادن / سبب شدن / به ... منجَرّ شدن
سَبَّ : بَد حَرفی کردن / دُشنام دادن / فُحش گفتن / ناسَزا گفتن
سَبٌّ / سِباب : بَد حَرفی / دُشنام / فُحش
سَبَت : باوِین / زیملو / سَبَد (معر) / لوده / زنبر / زنبل / زنبیل (معر)
السَّبْت (یَومُ ~) : شَنبه (روزِ ~)
سِبتَمبِر (أیلُول) : سِپتامبر (فر)
سَبَحَ : شِنا کردن
سَبَّحَ : خُدا را حَمد خَواندن
تَسبیح : تسبیح
سَبَّاح : آب کار / آب باز / آب وَرز
سِباحَة : شِناوَری / شِناگَری / آب بازی
سِبحَة : تسبیح
مِسبَر / مِسبار : کاوِشگَر

سَبَرَ غَوْرَه : كاوِش كردن / غور رَسى كردن / غور وبَر رَسى كردن / توى كوك كسى رفتن / بِگوشِ چيزى رسيدن / تفحُّص كردن

سِبط / أسباط : نَوه / خاندان / خانواده / طايفه / قَبيله / دَسته

سُباطة : خوشه

سَبِّط : دَه پا / سَپيداج

سَبعَة : هَفت

سَبعَةَ عشَر : هفدَه

سَبعُون : هَفتاد

السابع : هَفتُم / هَفتُمين

السَّابع عشَر : هَفدَهُم / هَفدَهُمين

أسبُوع : هَفته

أسبُوعُ الآلام : هَفته مُصيبَت

سُباعىّ : هَفتگانه

سُبع : هَفت يك

سِبوع المَولُود : هَفته كودك

صاحِب السَّبع صَنايع : بِبَر وبِدُوز

سَبَقَ (تَقدَّمَ) : پيش دستى كردن / پيشرَفت كردن / پَس گُذاشتن / پيش افتادن / جِلُو اُفتادن / پيشى جَستن بر

سَبْقٌ : پيشى / سبقَت

سَبْقُ الإصرار : قَصدِ قَبلى / عَمد

سَوابِق / لَه سابِقَة : سابقه دار

غَيرُ مَسبوق : نَديده

السَّابِق : پيش / پيشين

سَابِق لأوانِه : پيشكى / نا بِهَنگام / نارَس / پيش رَس

سابِقًا : قبلا

يسبِّق : دَست پيش راگرفتن / دَست جِلُو راگرفتن

مُسَبَّق : پيشكى / قَبلى

مُسبَّقًا : قَبلا

سِباق : مُسابَقه

سِباق التَّجديف : مُسابَقه قايقرانى

سِباق التَّسلُّح : مُسابَقه تَسليحاتى

سِباق الحَواجِز : مُسابَقه با مانع
سِباق الخَيل : اسب دَوانی
سِباق الدرّاجات : مُسابَقه دُوچَرخه سَواری
سِباق العرَبات : مُسابَقه اتُومُبیلرانی / مُسابَقه رانَندگی
سِباق الهِجن : مُسابَقه شتُر داری
سابِقَة / سَوابِق : سابقه / پیشوَند / پَروَنده / پیشینه
سابِقة التَّجهیز : پیش ساخته
مُسابَقة : مُسابقه / تورنَمنت (انج)
مُتَسابِق : مُسابقه دَهَنده
سابِك المَعادِن : ریخته گَر
سَبك المَعادِن : ریخته گَری / صوغ
سَبیکة : شمش / شوشه
سَبیل / سُبُل : راه
سَبیل مَاء : سقاخانه
عَلَی سَبیلِ ... : از راه / مِنباب / بَر سبیل / بِطَریق ... / بِعنوانِ ...
فی سَبیلِ ... : بَرای ...
سَبانِخ : اسپناج / اسفناج
سَبَی : اسیر کردن
سَبْی : اسارَت / اسیری / گرِفتاری
سَبِیّ / سَبایا : اسیر / (ج) اسیران
سِبیداج (رَصاص أبیَض) : سپیداج (معر)
سِت بیت : کدبانو
السِّتّ ... : ... خانُم
السِّتّ الکبیرَة : شاباجی شله
سَتَرَ : پوشاندن / حجاب زدن / پَرده زدن / پنهان کردن
سَتْر : عیب پوشی
سُتْرَة : کت (انج)
ما یَستُر الجَسد بالکاد : ساتِری
تَستُّر : پنهانی
تَستَّرَ عَلَی : پَناه دادن / پَناه بردن / لنگر انداختن / پَروَردن / چَشم پوشی کردن از / سَر وسر داشتن
ساتِر : پَرده / تخته حفاظ

ساتِرٌ ترابيّ: خاکریز
سِتارٌ: پَرده / شادرَوان
سِتارٌ من البوص: چچو
مَستُور: سَربَسته / پَرده نِشين
يا ساتِر! (عِندَ الدُّخول): يا الله!
استَتَرَ: رو گرفتن
مُستَتِر: پنهان / نهان / نَهُفته
سَتان: دَبيت / اطلَس
سَجَدَ: سجود کردن
سُجُود: سجده
مَسجد: مَسجِد / (عم) مَچِد
المَسجِد الأقصَى: بَيت المُقَدَّس
سَجّادَة: قالی / فَرش / تُرنجی / تخته فَرش / جاجيم
سَجّادَة الصَّلاة: جا نَماز / سجّاده
سَجّادَة رَخيصَة: زيلو
سِجِستان / سِجِستانیّ: سيستان / سَگزی
تَسجيف: سجاف گرفتن
سِجاف: ريسه / روبان
سجُق: کالباس
سَجَّلَ (~ فی السِّجِلات): ضَبط کردن / ثَبت کردن
سِجِلٌ سَنَويّ: سالنامه / اخبار سال
سِجِلٌ مَلفوف: نورده / تومار / طومار
سِجِلٌ يَومیّ: روزنامچه
السِّجِلُّ المَدَنیّ: ثَبتِ احوال
سِجِلات: بايگانی / آرشيو (فر)
مُسجَّل (مُثبَت): ثَبت شُده / داخِل دَفتر
مُسَجَّل بِعِلم الوُصُول: سِفارِشی
تَسجيل (~ صَوت): رِکورد (انج)
تَسجيل (ثَبت): ثَبت / ضَبط
تَسجيل الأسماء: ثَبت نام / نامنويسی
سِجِلّ: کارنامه / پَروَنده / تاريخچه / پيشينه / بايگانی / ضَبط / رِکورد (فر)

انسِجام : هَماهَنگی / توافُق / سازگاری
مُنسَجِم : فرودَست / هَمرَنگ / هَماهَنگ
سَجَنَ : بزندان افکندن / نگهداشتن
سِجْنٌ : زندان / سیاه چال / محبَس / نَواخانه / دستاق
سَجنٌ مُؤَبَّد : حَبسِ اَبَد / زندانِ اَبَد
سَجین / مَسجُون : زندانی
مَسجونون سیاسیُّون : زندانیانِ سیاسی
سَجیَّة / سَجایا : طبیعَت / گوهَر / ماهیَّت / خُوی / افرینش / گونه / خاصیَّت / سرِشت / خَمیره
سَحَبَ : کشیدن / بکَل کردن
سَحب الثِّقة : عدَمِ اِطمینان
سَحب الجَّوائز : قُرعه کشی جَوایز
سَحَبَ إلَی الخَلْف : پَس کشیدن
سَحَبَ کَلامَه : حَرفِ خود را پَس گرفتن / گُفته خود را تکذیب کردن
دَخَلَ السَّحبَ : لاتار کشیدن
سَحابٌ : ابر
سَحَّاب (سوستة) : زیپ
سَحَابَة صَیف : کواره
سَحَبَ من رَصیدِه : یَدک بردن / یَدک کشیدن
مَسحُوبة (للعَینِ کعُیُون المُغُول) : مَنجلی
یتسَحَّب : پا بَر چین رفتن
انسِحاب : عَقَب نِشینی
اِنسَحَبَ : کنار کشیدن / سَرباز زدن / عَقَب کشیدن / عقب نشینی کردن / پا پس آوَردن / پا از میان کشیدن
السُّحت : رَشوَت / رشوَه
السَّحْج : سوزش / سائیدگی / شُست وساب / سایش

سَحَجَ بالسَّنفَرة أو الفارَة : رَنده کردن / سوهان کردن / اریب دادن / یَخ دادن / سائیدن
مِسحَج : رِنده نجّاری
سِحْر : نیرَنگ
سِحْرِیّ : جادویی
ساحِر : جادو / ویویَند
السّاحِرة العَجوز : عَجوزه / ساحِره / مه سَفید
السَّحَر : بامداد / بامدادان / بامگاه / شَبگیر / سحَر / سحَرگاه / سَپیده دَم / سَفیده دَم
السَّحُور : سحَری
سَحّارة : گاو صندوق
سَحَقَ (طَحَنَ) : فَرسودن / خاک کردن / سائیدن / صلایه کردن / کوفتن
سَحَقَ (قَضَی علی) : فرونشاندن / سَرکوبی کردن
سَحْق : صلایه / کوفتگی / سایش
ساحِقٌ : طاقَت فَرسا / خورد کُنَنده / فِشار آور / مقاومَت نا پَذیر / زیاد از سر دررونده / پُر قُدرَت
سِحاق : طبَق زَنی
سِحاقیّة : زَن طبَق زَن / هَم جنس باز
مَسحُوق : خاکه / سوده / گَرَده / پُودر (فر)
مَسحُوق الغَسیل : پُودرِ رَختشُوئی / گردِ صابونِ قوی
ساحِل : کنار / کران / کرانه
ساحِلیّ : بَندَری
سَحلَب : سَحلَب / ثعلب
سِحلِیّة : مارمولک / بزمجه
سِحنَة : قیافه / دک ودیم / سیما / ریخت
سحانیّ : پاشامی
سَخَرَ : تمَسخُر کردن / دَست انداختن
سُخرِیَة : طَنز / طَنّازی

ساخِرٌ (شَخص) : طَعنه زَن / غرغرو / عَیبجو / کلبی
ساخِرٌ (هَزلیّ) : طَعنه آمیز / طَعنه ای / هَزلی / کنایه دار
سَخَّرَ : دم کار گرفتن / گردن کسی گُذاشتن / پر قیچی کردن / نبض کسی در دست داشتن / مطیع کردن / زیر اخیه (رفتن / کشیدن / بردن)
تَسخیر : مُطیع سازی / مَقهور سازی
سُخرَة : شاکار / بیگاری / خر حمالی
سَخَطَ : وِل پری داشتن / آتش گرفتن / نک ونال کردن
السُّخَط : نارضایَتی / نک ونو
ساخِط : نق نقو
سُخف : پوچی / لفت ولیس
سَخیف : پوچ / ناپَسند / یاوَه / مزخرَف / بی مَعنی / بی نَمَک / بیمَزّه / پیش پا اُفتاده
سُخام : دوده
سَخَنَ : وَر آمَدن
تَسخین (تَحریض) : تحریص / تحریک / حَریف بردن / بر انگیختن / لج انداختن / از جا تیر کردن / لجش گرفتن
سُخونَة : تفت / گرمی / گرما
ساخِن : داغ
سَخِّان : آبگرم کن
سَخَّنَ / تَسخین : گرم کردن
سَخا (جادَ) : دون پاشیدن / سَرِ کیسه شل کردن / حاتم بَخشی کردن
سَخاء : سَخاوَت / جود
سَخِیّ : دَست باز / راد دَست / فَراخ آستین / کرَم پیشه
سَدٌّ : بَستن
سَدُّ الثُّغْرات : بَند کشی کردن
سَدُّ الشُّقوق : دَرز گرفتن / دَرزگیری
سَدُّ الطَّریق : راه بَستن

سَد الفَجوَة: چاله پُرکردن
سَدٌّ: آب بَند / بَندِ آب / گیر / برغاب / سَدّ
سَدٌّ تُرابیّ: پُشته خاک / ختلِ خاکی / خاک ریزی / سَنگر
سَدٌّ تُرابیّ: سدّ خاکی
بِناء السُّدُود: سَد بَستن / سَد بَندی / بَند بَستن
سِدادَة: سَربَند / توپی / سوراخ گیره / دَر / سَر / قاش / قاچ
سُدَّت الطُّرُقُ: راه بَند شدن
سَدید (رأیٌ ~): راست / دُرُست / صَحیح
مَسدُود: بَسته / کیپ
سَدَّدَ: باز پُرداختن
سَدَّدَ ضَربةً: ضَربَت وارِد آوردن / ضَربَت زدن
سَداد / تَسدید: پُرداخت / باز پُرداخت
سَداد القَرض: پُرداختِ وام / پُرداختِ بِدهی
واجِب السَّداد: پُرداختَنی / واجب الاداء / قابلِ پُرداخت
السُّدة الرَّسولِیَّة (الفاتیکان): در بابِ پاپ / مَقرِّ پاپ
انسِداد: گِرفتگی
سِتَّة: شِش
سِتَّة عَشَر: شانزده
سِتُّون: شَصت / شَست
ستمئة: شِش صَد
السَّادِس: شِشُم / شِشُمین
السَّادِس عَشَر: شانزدَهُم / شانزدَهُمین
مُسَدَّس: طپانچه / هَفت تیر / شِش بَر / پیشتاب / تَپانچه (معر)
مُسَدَّس ساقِیَة: شِشلول / پارابلوم / رِولُوه (فر)
أسدَلَ السَّتار: پَرده انداختن / پَرده فرُو گُذاشتن
سادِنٌ (~ فی مَعبَد النّار الزَّرَدُشتِیّ): آذَرپیرا

أسدَى: انجام دادن / اتخاذ کردن / پرداختن

السُّدَى واللُّحمَة: تار وپود

سَاذَج: دَخو / خام / ناآزموده / ناپُخته / خوش باوَر / زود باوَر / ساده (معرا) / نَدانَم کار / گول / چلمن / چَشم وگوش بسته

سَذاجة: خام دَستی / سادگی / ساده لَوحی

سَرَّبَ: تَراوِش کردن / نَشر کردن

تَسَرَّبَ: تَراویدن

تَسَرُّب: نشتی / نشدی / تراوِش / چکله / نُفوذ

تَسرُّب الغاز: نُفوذِ گاز

تَسریب: تَراوِش / پَراکندگی

سَراب: کوراب / آب نما

سِرب: جلاب / اسکادران (فر)

سِرج: پالان / زین / آشرمه / یَراغ / یراق (تر)

سِرج الجَواد: ساز وبَرگ

سِرج مُزَرکَش: استام / ستام

مَسرَجة: پی سوز

تَسریج الحُصَان: زین کردن / زین ویراق کردن

السَّیرج (زَیت ~): شیره

سِراج: چراغ (معرا)

سَرَّاج (صَنعة): پالان دوز / پینه دوز / تَرکش دوز / زین ساز

تَسریحة شَعرٍ: آرایشِ مو

سَرَحَ / سَرَحان: خیره نِگاه کردن

سَرَّحَ من العَمَل: پالان آفتاب گُذاشتن

سَرَّحَ من الجَیش: آزاد ساختن / از حالت بسیج بیرون آوردن / دِموبیلیزه کردن

سَرْحان: سَربهَوا / سَر هَوایی

مَسرَح: تِئاتْر / تِیاتْر (فر)

مَسرَحیّ: نمایشی / تِئاتری

مَسرَحیَّة: نمایشنامه

مَسرَحیَّة غِنائیَّة: اُپِرت (فر)

سُرادِق : تتق / شادربان
سَرد الحِكايات : نَقّالي (~ کردن)
سِرداب : زیرخان / پلان / چالو / زیر زَمینی / سردابه / دخم / سرداب / پاکنه / زاغه / شکفت / کاز / گاباره / غار / دیماس
سَردِین (سَمَك) : ساردین
سُرَّ (ابتَهج) : دلشاد شدن
سارٌّ : فَرَح بَخش / دلنشین / صفا بَخش / دل افروز
بِکُل سُرُور! : بچَشم!
مَسرُور : فُرّخ / فَرخُنده / سَرشار / خوشحال / خوشدل / خوشوَقت / دلشاد / دلگُشاد / سرخوش / سوگور وملنگ / فَرحناک / شاد / شادان / شادمان
سُرُور : سرشار شدن / خشنودی / تَفریح / نِشاط

سِرٌّ / أسرَار : راز / مُعَمَّا / مَحرَم / (ج) اسرار
سِرّاً : نهانی / در نهان / در خَفا / مَحرَمانه / مَخفیانه / (طج) ناعَیان
سِرِّيّ : تَحت الشُّعاع / مخفی / سَربَسته / رَمزی / مَحرَمانه / رازدار
سِرِيَّة : نهانکاری / پوشیدگی / رازپوشی / راز داری / سِرّی بودن
بَینَهما أسرار : سَر وسِر دارَند
سُرَّة : سُر / تُرنج / ناف / گره / دشپل
سُرَّة البَطن : ناف
سَرير : تَختخواب / رَختخواب
سَرير النَّهر : بُستر رودخانه
سرير مُعلَّق بَين شَجرتَين : نه نو / نه نی
سريريّ : بُستَری / بالینی
أُسرَة : خانواده

أُسرَة حاكِمة: دودمان / خاندان / سِلسله
أُسَرِيّ: خانوادگی / خودمانی / فامیلی
سَرَطان البَحر (كَبوريا): خَرچَنگ / پَنجپا / کلنجار / چِنگار / سلاتون
السَّرَطان (مَرَض ~): سرَطان
السَّرَطان (بُرج ~): بُرجِ سرَطان / خَرچَنگ
تَسَرَّعَ: شتابیدن / شِتاب کردن / عجَله کردن / دِلشور زدن
تَسَرُّع: دَستپاچگی
سارَعَ: پیشقَدَمی کردن
سَرَّعَ / تَسریع: شِتاباندن / تُند کردن / شِتاب دادن / سُرعَت دادن
سَرعانَ ما ...: دیری نَپایید که ...
سُرعَة: زودی / شِتابزدگی
سُرعة الصَّوت: سُرعتِ صِدا
سَرِیع: تُند / تُندرَو / بَرقی
سَریع الزَّوال: ناپایدار / مَحو شوَنده / سِپَنجی / یکساعَته / زود گُذَر / ناپایدار / زمانی / مَحو
سَریع الغَضَب: دو آتَشه / آتَشی مزاج / هَوَس آلود / سودایی / احساساتی
إسراعٌ: دَستپاچگی
إسراعٌ: دَستپاچگی
مُتَسَرِّع: بی تاب / بی پَروا / دَستپاچه / زُود رَس / شِتابزده / نا بِهَنگام / شِتاب آمیز
مُسَرِّع: شِتاب دَه / تُند کن / شِتابَنده
بِسُرعَة: زود / بزودی / بتاخت / بَر آب / قلَم انداز / بشتاب / دَوان دَوان / چیری / چَهار نَعل / چارنَعل / دَست بنقد / چککی / سر دو
أسرَعَ: شتابیدن / شِتاب کردن / عجَله کردن

أسرَع من الصَّوت : فَرا صوت / مافَوقِ صَوت
أسرِع! : هین! یالا!
بأسرَع ما یُمکِن : هَرچه زُودتَر
أسرَفَ : خرج اتینا کردن / تقله کردن / آفتابه خرج لحیم کردن / زیاده روی کردن
مُسرِف : باددَست / وِلخَرج
إسرافٌ : إتلاف / باد دَستی / خَرج تَراشی / بَرج / ریخت وپاش / افراط / غلوی / گزافی / زیادی / بی اعتدالی
سَرفَلَة : سجاف گرفتن
سَرَقَ : دُزدیدن / قاپیدن
سَرِقة : دُزدی / سِرقَت
سارِق : بَر دار
سَرّاق : ارّه
استَرَقَ السَّمعَ : گُوش خواباندن / استراقِ سَمع کردن
استَرَقَ النَّظَر : دُزدیده نِگاه کردن / سرک کشیدن
استِراق النَّظَر : زیر چَشمی
سِروَال : شِلوار / تویان / چاقچور
سِروَال النَّوم : پیجامه
سِروَال حَریمی : شلیته / درداخ
سِروَال داخِلیّ : پا جامه / زیر شِلواری / زیر جامه
سِروَال فَضفاض : تُنبان / تنکه
سَرمَدیَّة : اَبَدیَّت / ازَلیَّت
سَرمَدیّ : لم یَزَل / لایَزال / لا یتَناهی / ابدی / ازَلی / جاودانی / هَمیشگی / فنا نا پَذیر / بی پایان / دائمی / پیوَسته
سِرِنجَة : سرنگ (ممر)
سَرو (شجَرة الـ ~) : سَرو (دِرَخت ~)
سَرَی فی : واگرفتن / سِرایَت کردن / شایع بودن / نفوذ کردن / بداخل راه یافتن / پَخش شدن
سَرَیَان : سِرایَت

سَرِيَّة / سَرايا: گروهان
سَرِيَّة خَيَّالة: اسكادران (فر)
سَرِيَّة مُشاة: گُروهانِ پياده
سارٍ: دايِر / جاری / عادِله / معمول / مجری
ساری المَفعُول: قابلِ اِجرا
سارِيَة (عَمود): لايه / تيرک / ديرک
سَرای: سَرا / سَرای (معر)
سَطْحٌ: بام / آسْمانه / اشکوب / گداره
سَطْحُ الأرْض: روی زَمين
سَطْحُ الشَّيء: رونه
سَطْح المَكتَب (کُمپیوتِر desktop): ميزِ کار
سَطحِيٌّ: سَرسَری / قِشری / سَطحی / کم ژَرفا / کم عُمق / کم آب
سَطحِيَّة: کم عُمقی / پايابی
مُسَطَّح: هموار / تَخت
سَطَرَ: خط وچک کردن
سَطرٌ / أسطُر / سُطور: سَطر / (ج) سُطور
تَسطير: خَط کَشی
مَسطَرة: خَط کَش / سطّاره / سطر آرا
مُسَطَّر: خط دار
مُسَيطِر: حاکم / مُسَلَّط
سَيطَرَ: دَست يافتن / دَست اندازی کردن / کنترُل کردن
سَيطرَ على الأمور: رِشته کار بِدَست آمَدن
سَيطَرَة: تسخير / تسلُّط / يَد / تصرُّف / اختيار / حاکميَّت / کنترُل / کاربری
السَّيطَرة علَى الغَير: رِيش در دَست داشتن
أُسطُورَة: اسطوره / افسانه
عِلمُ الأساطير: اساطير / افسانه شناسی / اسطوره شناسی
ساطُور: تازی کارد / شوشکه / ساتور (معر)

مَسطَرین: آچینه / اژینه /
شمشه / کمچه
سَطْل: پیت / تَغار / سَتل / سطل
انسَطَل: نَشئه شدن
مَسطُول: چرسی
سَطا: دَست بُرد زدن / دُزدیدن /
قاپیدن
سَطو: دُزدی / دَستبُرد / سِرقَت
سَطوَة: سُلطه / تسلُّط / پیشوائی
/ مزیَّت
سَعدَ: خوشحال شدن
سَعْدٌ: ارمَگان / سعادَت
سَعید: فُرُّخ / فَرخُنده / خوشحال
/ خوشدِل / خوشوَقت / دلشاد
/ دِلگُشاد / سَرخوش / سوگور
وملنگ / فَرحناک / شاد /
شادان / شادْمان
أسعَدَ: دِل خوش کردن / سَرشار
کردن / خرسَند کردن / خشنود
کردن
سَعادَة: خشنودی
السَّعادَة الزَّوجیَّة: خُوشی
زَناشُوئی
ساعد / سَواعِد: بازو / بازوان
ساعَدَ: یاری کردن / کمَک دادن
/ دَست گرفتن / دَستگیری
کردن / دَستیاری کردن /
کمَک دادن
مُساعَدات: کمَکها / تائیدات
مُساعَدات اِقتِصادیَّة: کمَکهای
اِقتِصادی
مُساعَدة: کمَک / کومَک / سایه
دَست
مُساعِد: کمَکی / وَردَست /
هَمدَست / یاوَر / بَردَست /
دَستیار / مُعاوِن / ماوَنگ
مُساعِدین (مُمتَصّ الصُّدمات):
تِکانگیر / کمَک فنر
السَّعودیَّة: عَربِستان سعودی
سِعر: نِرْخ
سِعر الفائدَة: دَر صَد
سَعَّرَ / تَسعیر: نِرخ بَستن

سِعر الفائدة المَصرِفيَّة : دَر صَدِ سُودِ بانکی
تَسعِيرة : نِرخ بَندی
تَسعيرة جَبريَّة : نِرْخ بَندی اِجباری
استَعَرَ : آتش گرفتن / ذق ذق کردن / گر گرفتن
مُستَعِرٌ : گَرم / سوزان / تُند وتیز
سُعر حَراریّ : واحدِ سَنجِشِ گَرما / کالُری (فر)
سُعِرَ : هار شدن
مَسعُور : هار
سُعار (داء الكَلب) : هاری
الإسعَاف : آمبولانس (فر)
أسعَفَ : به فَریاد رَسیدن / داد رَسی کردن / نَجات دادن
إسعاف : کُمَک / یاری
إسعافات أوَّليَّة : کُمَکهای اوَّلیَّه / کُمَکهای مُقدَّماتی / نُخُستین یاری
سَعَف النَّخيل : فلاخن

مُسعِف : رَها دهَنده
سَعَلَ : سُرفه کردن
سُعال : سُرفه
السُّعَال الدِّيكي (مَرَض ~) : خروسک
سَعَى : کوشیدن / سَعی کردن / تَلاش کردن / دست وپا کردن
سَعْيٌ : کوشِش / دَوَندگی
سَعيٌ دائِب : مُواظبَّت
سَعَى فَسادًا : آشوب کردن / آشوبطَلَبی
السَّعْي إلَى الشُّهرَة : نامجوئی
ساعٍ / سُعاة : پیشخدمَت / فرّاش / پاکار / پادَو / پر قیچی / نَوَند
ساعِي البَريد : فرّاشِ پُست
مَساعٍ حَميدَة : مَساعی جَميله
مَساعٍ ناجِحة : تَلاشهای موفَّقیَّت آميز
سَفَحَ : ریختن / رَوان ساختن / پاشیدن / افشاندن / سَر دادن / شاریدن

سَفّاح : چاقوکَش / سفّاک / خون ریز / جلاد / وژخیم / مِیر غَضَب

سِفَاح / حَملَت سِفاحًا : مول کردن

سَفْحٌ : پرتگاه / دامَنه

سَفْح الجبَل : پراکوه / کوه پایه

سافَرَ : مسافرت کردن / رَخت کشیدن / پای خالی کردن

سَفَرٌ : مسافرت

مُسافِر : مُسافر / راهرُو / راه پَیما

سِفرٌ / أسفار : کتاب / (ج) کتُب

الأسفارُ المنتَحَلة (أبوكريفا) : كتُبِ كاذبه

سُفرَة (مائدة) : دستر خَوانی / سُفره / سماط / ساروغ / ساروق / خوان

سُفرَة / سَفَرِيَّة : سَفَر

سَفِير : ایلچی

سَفير مُتَجوِّل : سَفیرِ سیَّار

سِفارَة : سفارَت

سِفارة إيران : سفارَتخانه ایران

أسفَرَ عن : نتیجه دادن / سبَب شدن

سَفَرجَل (شجَرةُ ~) : به (درَختِ ~)

سَفَعَ : سوختن / سوزاندن

إسفاف : پیشِ پا اُفتادگی / ابتذال / کاچول

مُسِفٌ : قباسه چاکی / پیش پا اُفتاده / رکیک / مُبتَذَل / پَست

سُفوف : کفلمه / خاکه

سَفك الدَّم : خونریزی

سَفَكَ دَمَه : خون کردن

أسفَل : پائین

أسفَلت : سَنگ فَرش

سافِل : دُون / هَرزه / آدمِ هَرزه / بَد دهَن / بَد زَبان / پَست / سِفله / فاحِشه

سَفالة : هَرزگی / پَستی

سفلَة : رجّاله (ج)
سُفلیّ : زیرین / فرودین / هَمکف
سَفینَة : کِشتی / جهاز / ناو
سَفینة تِجاریّة : کشتی باری
سَفینة حَربیّة : ناو / ناوِ جَنگی / کِشتی جنگی
سَفینة ذات مَجادیف : کِشتی بادبانی
سَفینة رُکّاب : کِشتی مُسافربَری
سَفینة شِراعیّة : کِشتی بادبانی
سَفّه : خَرج اتینا کردن / نقله کردن / آفتابه خرج لحیم کردن / اِتلاف / باد دَستی / خَرج تَراشی
سَفیه : خل / چل / خل وردو / شنک / مجهول / مچول
سَقسَقة العَصافیر : جیر جیر / جیک جیک / زق زق (~ کردن)
سَقَطَ : اُفتادن / وِل شدن / بَر چیده شدن

سَقْط الجَنین : سقط / فگانه
سَقط الذَّبیحَة : دِل وقَلوه
سَقْطَة : لَغز
سُقوط الحکُومَة : سُقوطِ دُولَت
سُقوط الطائرة : سَرنگون شُدن هَواپَیما
مَسقَط رَأس : زادگاه / زادبوم
یَسقُط ...! : مُرده باد ...! مَرگ بَر ...!
اُسقِطَ فی یَدِه : سَر خاریدن / هو کردن
سَقَفَ : تیر ریختن
سَقْفٌ : طارَم / تارَم / آسْمانه / اشکوب / گداره
سَقف العرَبة المَکشُوفة : کروک
سَقْف الفَم : سق / کام
سَقیفَة : چار طاقی / بارانگیر / تارمی
مَسقوف : سَقف دار
سَقّالة : تَخته بَندی / چوب بَست / سکوب

سَقَمٌ: بیماری / بی حالی
سَقیم: مندک / سُست / ضعیف
ساقٍ: جامدار / چمانی / ساقی / آبدار
ساقِیَة: دولاب / راویه / آبگرد / ری خیز
سَقّاء: آب کَش
سَقی: نوشانیدن
استِسقاء: پُف کردن
سَکَبَ: ریختن / رَوان ساختن / پاشیدن / افشاندن
انسَکَبَ: رَوان شدن / سَلیس بودن / شریدن
سَکَتَ: زَبان دَر کَشیدن / از زَبان اُفتادن / بَس کردن / زَبان بُریدن
سَکَتَ عَن شَیءٍ: هم گُذاشتن
ساکِت: خاموش
سَکتَة قَلبِیَّة: سکته (شدن)
سُکُوت: خاموشی / بی صدائی
اسکُت!: خاموش کُن!
سکِّیتی: بازی بازی
إسکات المُعارَضَة: خامُوش کردن مُخالِفین
أسکَتَ (~ بالوَعد أو بالوَعید): دَهان کسی گرفتن / خاموش کردن
السُّکَّر: شکر
سُکَّر أقمَاع / سُکَّر قَوالِب: قَند
سُکَّر نَبات: گُلاب نَبات / نَبات
سُکَّرِیَّات: مَوادّ قَندی
سُکَّرِیَّة: قَند دان
سَکَرِین: ساخارین / قَندک
السُّکَّر (مَرَضُ ~): مرَض دولاب / مرَض قَند / دیابِت
مَرِیض السُّکَّر: دولابی / بیمارِ قَند
سَکران: مَست / مَستانه / سَرمَست / ملَنگ
سِکِّیر: باده گُسار / شرابخَوار / الکلی / دائم الخمر / دَوا خُور / مَیگُسار / باده نوش

سکران طینَة : پاتیل
سِکرِتیر / سِکرِتیرَة : مُنشی / سکرِتِر (فر)
سِکرِتیر الجلسَة : حضور نویس
سِکرِتاریَة (المکان) : دَبیرخانه
سِکرِتاریَة (أعمالُ ~) : مُنشی گَری (کارهای ~)
سکرِتیر عام الأمم المتَّحِدة : دَبیرکلُ مِلَّتهای مُتَّحِد
سکرین سیفَر : حافظِ صَفحه نمایش
تَسکَّعَ : چاچول زدن / پُرسه زدن / دوره گردی کردن / وِل گردیدن / وِلَو شدن
مُتَسَکِّع : وِلگرد / سَرگُذَر / کمارگر / دوره گرد / هر جا گرد / حسَن وله / سگ حسَن وِله / دَبنگور
تَسکُّع : وِلگردی
أُسکُفَة الباب : پای ماچان / پا دَری / سَردَر

إسکاف / سَکّاف : چَمشاگ / کفّاش / کفش دُوز / پینه دُوز / پاره دُوز
مَسکوکات : سکه
دار المَسکوکات : ضرّابخانه
سَكَّ : سکه زدن
سَكّ العُملة : سکه زنی / ضَربِ سکه / سکه زدن
أسکَلة : لَنگَر / لنگَرگاه / سکان / دگل / اسکله
سَکَنَ (أقام) : سُکنَی داشتن
سَکَنَ / سکُون : آرامیدن / آرام گرفتن / آب از آب تِکان نخوردن
سکَنِیّ : مَسکونی
سَکَنٌ / سُکنَی : سُکنَی / سکونَت
ساکِن / سُکّان : اهل / (ج) اهالی / جَمعیَّت / سکنه
سُکّان العاصِمة : ساکنینِ پایتَخت
سُکّان العِشَش : زاغه نشینان / کوخ نشینان

سُکّان العَشوائیّات : زاغه نشینان / کوخ نشینان
سُکّان الکُهوف : غار نشینان
سُکّانیّ : جَمعیّتی
مَسکَن / سکَن : نشیمَن / باشِشگاه / بودباش
مَسکون (~ بالجِنّ) : شبَح زَده
سُکُون : آرامِش / بی صِدائی / بی سَر وصدائی
سکینة : آرامِش / آسودگی / آسایشِ خاطِر / راحَت
سِکّین : کارْد / چاقو
سِکّین کَبیرَة : تازی کارْد / شوشکه / ساتور (معر)
عَالسکّین : بِشَرطِ کارْد (~ خریدن)
مِسکینٌ : بیچاره / جلمبر / جلنبر / (عم) جلنبه
مَسکَنَة : بیچارگی / خَواری / جز ولابه / جز وناله / جز وولا / جز ووز / جلز وولز

اتمَسکَن : ننه من غریب در آوردن
سکَّنَ : تخفیف کردن
سِلافیّ (من الصَّقالبة) : اِسلاوی (طج) اسلونی
سَلَبَ : تاراج کردن
سُلِبَ : تاراج شدن
السَّلب : چپاول / یَغما (معر) / یَغماگَری
سَلْبٌ ونَهْب : چَپاوُلگَری
سالب : مَنفی
سَلبیّ : مَنفی
السَّلبیَّة : بی اِرادگی
سَلبیّات : نقایِص
السَّلَب : قاتمه
أسلُوب : رَوِش / نَحوَه / رَوَند / شِیوَه / مَشی / سَبک / طَرز
أسلُوب العَمل : سَر رِشته
سَلبَطة : خودرا به شَغال مَرگی زَدن
تَسَلُّح / تَسلیح : تسلیحات

سِلاح / أسلِحة : سِلاح / جَنگ افزار / اسلحه
سِلاح الحدود : نیروی مَرزبانی
سِلاح الفِرسان : سَواره نِظام
سِلاح المدرعات : نیروی زَرهی
سِلاح المَظلات : نیروی چِتر بازی
أسلِحة تَقلیدیَّة : سِلاحهای قراردادی / سِلاحهای کلاسیک
أسلِحة حَدیثة : سِلاحهای مُدِرن
أسلِحة کِیماویَّة : سِلاحهای شیمیایی
سِلاح الإشارَة : گردان پیشرَو
مُسَلَّح : سِلَحدار / تَحت السِلاح
سِلاحلیك : زرّادخانه / جَبه خانه / قورخانه
سُلَحفاة : باخه / سَنگ پُشت / کاسه پُشت / لاکپُشت
سَلَخَ : پوست کَندن / پوست کردن / پوست انداختن

سَلْخ : پوست کَنی / سَلاخی
سَلَخانَة : مسلَخ / کُشتارگاه / قصّاب خانه
تَسَلُّخ : پوست کَنی / سَلاخی
انسَلَخَ : پوست انداختن / پوست ریختن
سَلِس : سَلیس / آسان / رَوان
سَلاسَة : سلاست
سِلسِلَة : زنجیر / زنجیره
سِلسِلَة (مُسَلسَل) : سِری (فر)
سِلسِلَة النَّسَب : شَجَر نامه / شَجَره نامه / شَجَره النسَب / نسَب نامه / نسب
مُسَلسَل : سِری (فر)
مُسَلسَل (فی حَلَقات) : سِریال (انج)
مُسَلسَل تلفزیونیّ : نمایش تِلویزیونی
تَسَلسُل : پی رَفت / تَوالی / تَرادُف / تسلسُل
سُلطَة (سُلطان) : قُدرَت

سُلطَة / سُلْطات : مَرجع / قُوَّه
السُّلطَة التَّشريعيَّة : قُوَّه مُقَنِّنه
السُّلطَة التَّنفيذيَّة : قُوَّه مُجريه
السُّلطَة القَضائيَّة : قُوَّه قَضايي
سُلْطات (صَلاحيات) : اقتدارات / اختيارات
سُلْطات اِستِثنائيَّة : اِختياراتِ فَوق العاده اِی
السُّلْطات الأمنيَّة : مقاماتِ امنيَّتی
السُّلْطات المُختصَّة : مقاماتِ ذيصَلاحيَّت
السُّلطة العُليا : قُدرَتِ عالی
سَلَطَة : سالاد (فر)
سَلَيطَة اللِّسان : هتّاک / زَبان دَراز / زَبان ران / زَبان گُشاد / گستاخ
مُتَسلِّط / سَليط : آمِر علی / يک پَهلُو
تَسَلُّط : تسخير / تسلُّط / يَد تصرُّف

السُّلطان : تاجدار / سُلطان
سُلطانيّ : شاهی / هُمايُونی / دَرباری
سُلطانيَّة : کاسه / زيرِ دَستی
سِلَع استِهلاکيَّة : اشياء مصرفی / کالاهای مصرفی
سِلعة / سِلَع : جِنس / اجناس
استَلَفَ : وام گرفتن / قَرض گرفتن
السَّلَف / الأسلاف : پيشينگان / پيشينيان / نَياکان / نَياگان / (طج) سرامَدان
سِلفَة (اُخت الزَّوج) : خَواهرِ شَوهَر / جاری / خازنه / نادُختَری / (عم) خارسو / خارشو
سَلَفيّ : کهنه پَرست
السَّلَفية : کهنه پَرستی
سَلَفًا : پيش پيشکی / پيش پيشی / پيش پيش / پيشکی
سُلفة : وام / قَرض
سَلَقَ : جوشاندن

مَسلُوق : آب پَز
تَسلُّق الجِبال : کوهنَوَردی / کوه پَیمائی
تَسَلَّقَ علی أکتاف غَیرِهِ : از دیگران نَردبان ترقّی می سازَد / به بالِ دیگر پَریدن
انسَلَقَ : جوشیدن
سِلك / أسلاك : سیم
لا سِلکیّ : بی سیم
أسلاك شائکة : سیمهای خاردار
سالك (صُوفیّ) : رَه رَو
سِلُوك / مَسلَك : کردار
المَسالك البَولِیَّة : پیشاب راه
اِستَلَّ / اِستِلال : آختن / یاختن / یازیدن / از غُلاف بیرون کشیدن / از غُلاف در آوَردن
السُّلّ (مَرَض ~) : وق / ذات الصدر
انسَلَّ / انسِلال : دَر رفتن
تَسلَّلَ : دُزدکی حرکت کردن / پا بَر چین رفتن

تَسلُّل : نُفوذ
سُلالة : سُلاله / سِلسله / دودمان
سَلیل : فَرزَند
سَلَّة : زنبر / زنبل / زنبیل (معر) / باوین / زیملو / کاله / کباده / گیره / سَبَد (معر)
سَلَّة الخُبز : جاشدان
سَلَّة المُهمَلات : آشغال دان / سَبَدِ آشغال / زبیل
سَلَّمَ / تَسلیم : سپُردن / واگُذار کردن / واگُذاردن / واگُذاشتن
سَلَّمَ / سَلامٌ : سلام دادن
سَلَّمَ جَدَلاً : واگُذارکردن / تصدیق کردن / دادن
السَّلام الوَطَنیّ : سُرودِ مِلّی
السَّلامة : سلامَتی
السُّلَّم المُوسیقیّ : گام
تَسلُّم / استِلام : دَریافت / تحویل
تَسَلَّمَ : دَریافْت کردن
تَسلیم : واگُذاری

السَّلام : صُلح
سَلامٌ زائف : گُرگ آشتی
سَلام سِلاح : پیش تُفَنگ / پیش فَنگ
أسلَمَ الرُّوح : سِپَری شدن
أسلَمَ قِیادَه لِ : ریش بِدَستِ کسی دادن
سُلَّم : پلکان / پا شیب
سُلَّم خَشَبیّ : نَردبان
سُلَّم خَشَبیّ مُزدَوَج : نَردبان دوسَر
سُلَّم نَقّالیّ : پا شیب / پلان / پله
سَلِمَت عَیناك! : چَشمت دَرد نکنَد!
سَلِمَت یَداك! : دَست مَریزاد!
سَلَّمَه دَقنه : ریش بِدَستِ کسی دادن
سَلیم : دُرُست
سَلیم (مُعافًی) : بِهبود / به اُفتاد
سَلیم الطَّویَّة : نیکو سِگال / نیک نِهاد / نیک خَواه
سَلیم البِنیَة : تَندُرست
بِشکلٍ سَلیم : بِطَورِ صَحیح
غَیر مُسلِم : لا اُمَّتی
مُسالِم : بی آزار / سلم
مُسلِمٌ / مُسلِمون : مُسَلمان / مُسَلمانان
مُسَلَّمٌ بِه : بی بر وبَرگرد / بر وبرگرد نَدارد / بی پُرس و واپُرس / بی چون وچِرا
مَعَ السَّلامة : خُدا نِگَهدار! خُدا حافِظ! سَفَر به خیر!
مِن المُسَلَّم بِه : مُسَلَّمًا
یَا سَلام! (لِلاستِحسان) : زِه! زِهی! زِکی!
اِستَسلَمَ : سِپَر افکندن / زِنهار خَواستن / زیر بار رفتن / موم شدن / سر بزانو نهادن / ماستها را کیسه کردن
اِستِسلامٌ غَیرُ مَشروط : تَسلیم بلا شَرط
تَسالٍ : مشغولیات / مَشکولیات

تَسلِیَة : سَرگَرمی / تفریح
سَلّی تَسلِیَة : سَرگرم کردن / مَشغول کردن / تفریح دادن
سَلوَی / سِلْوان : هَمدَردی / تَسَلّی / تَسلِیَت / دِلداری / سَر سلامَتی / آرامِش / دِل خوش کردن / سَرشار کردن
مُسَلٍّ : سَرگَرم کننده / تفریح دهَنده / دِلکش / دِلجُور
مَسلیٌّ : چرب
السَّلوَی (طائِرٌ ~) : وشم
سلوفان : سلوفان
سَمِج : دَوالپا / پخچال / سَرِ خَر
سَماجَة : رِلفت / رِلفت ولیس
سَمَحَ : اِجازه دادن / مُرَخَّص کردن
سَمَحَ بالمرُور : راه دادن
سَماح : آمُرزِش
سَمْحٌ : خوش اَطوار / خوشخو / خوش بَرخورد
سامَحَ : آمرزیدن
تَسامُح : مُدارا / بُردباری / (طج) تحمل پذیری
اِسمَح لِی! : اِجازه بِدَهید!
مُتَسامِح : باگُذَشت / با مُدارا / شکیبا
اِستَسمَحَ : حلال بائی طلبیدن
سَمَّدَ : عملِ کود دادن
تَسمید : بارورِی
سِماد : کودِ کشاوَرزی
اِسمَرَّ : آفتاب خوردن
اِسمِرار : آفتاب خوردگی / خورتاب گیری
أسمَر / سَمراء (خَمرِیَّة) : سَبزه
تَسَمَّرَ فی مَکانِه : جا خوردن / وا خوردن / دَر جایَش مِیخکوب شُد / خُشکش زدن / ماتش بردن / دست وپاگُم کردن
مُسامَرة : اختلاط
مُسمار : مِیخ
مُسمار قَلاوُوظ : مِیخِ پیچ

سِمسار: سمسار / پادكان / داستار / دَلّال / كارگُشا

سِمسار البورصة: دلالِ سِهام

سَمسَرة: حَقّ سَعی / حَقّ عَمل / حَقّ دَلّالی

سَمسَرَة (عُمولة): كميسيون (فر)

سِمسِم: كنجَد / شونيز

سامِط: نوره / واجبی

سِماط: سُفره / سُماط / ساروغ / ساروق / خوان (معر)

سَميط: نانِ كنجَد

مَسمَط: كلّه پَز خانه

سَمِعَ: شنيدن / شنودن

سَمِعَ الكَلام: پَنبه از گوش بيرون كردن

سَمعًا وطاعَة!: قربان! (عم) قربون!

مُستَمِع / مُستَمِعون: شِنَوَنده / شِنَوَندگان

المُستَمِعون الأعِزّاء: شِنَوَندِگانِ گِرامی

السَّمْع: سامِعه

السُّمعَة الطَّيِّبَة: حُسنِ شُهرَت / خوش نامی / نامِ نيک

أسمَعَ: شِنَواندن / شِنَوانيدن

سَمَّعَ (~ ما يَحفَظ): واخَوان كردن / از بَر خَواندن / بازگو نمودن

تَسميع: از بَر خَوانی / از حِفظ خَوانی

سَمّاعَة: سَمعَک

سَماعِيّ: افواهی / افواها

سامِق: كلان / سَر افراز

السَّمَك: ماهی

سمَك الزّينة: ماهی طَلايی / ماهی قرمز

سِماكة / تَربيَة السَّمَك: پَرورِشِ ماهی

سُمْك: كلُفتی

سَميك: كلُفت / پُرپُشت / ضَخيم / غَليظ

سَمكَرَة: رُویگَری

سَمكَری: رُویگَر

سَمکَری سیّارات: صافکار
أسمال: پلاس / شولا / ساتِری / جُل وپوست
سامّ / مُسَمّم: زَهراگین / زَهر آلود / زَهرناک / سُمناک / سم دار
سُمّ: زَهر
سُمُّ الخِیاط: چَشمه سوزَن / سوفار
سُمّ الفَار: ارسنیک / دار مُوش / مَرگ موش / دار اشکنه
سُمّ زُعاف: زَهرِ هَلاهل / زغنبوت
سُمّی: زَهری / زَهراگین / سُمّی
تَسمُّم: مَسمومیَّت
تَسمُّم الدَّم بالبَولینا: اوره خون
جَك سمّ!: کوفت! زغنبوت!
عِلم السُّمّیات: زَهرشناسی
مَسموم: چیز خُور
سَمّ / مَسامّ: سوراخ ریز / ریزه سوراخ / روزَنه

مَسامیّ: پُر مَنفذ / مُتَخلخُل
مَسامیَّة: پُر سوراخی / پُر مَنفذی / تَخلخُل
سِمّان: باسترک
سَمین: فَربه / گُنده / تگل / تگلو / تگلی / سلمبه / گروار / شحیم
سَمْن: چرب
سِمنَة: فَربهی / چَربی / برکت
السَّماء: آسْمان
السَّموات السَّبع: هَفت گُنبَد
سَماویّ (لَون): آسْمانی / آسْمانگون / آبگون / آبی / مینا فام
سامٍ: والا / بَلَند پایه / رَفیع / عَرشی / بَرین
سُمُوّ: بلندی / افراشتگی / تعالی / علو مقام / رِفعَت
سَمُّور: بیدَستَر
اسْم: نام
سَمّی (بَدأ): یا علی کردن

سَمَّی (بَسمَلَ) : اِنّا فَتَحنا خَواندن
مُسَمَّی : مَوسُوم بِـ ...
سَمَّی / أعطَی اسمًا : نام گُذاشتن
تَسمیَة : نام گُذاری / اِسم گُذاری
سَمِیّ : هَم نام / هَم اِسم / آداش
سُنبُلَة : خوشه
سِنتَرال الهَواتِف : سانترالِ تِلفُن
سَنتیمتر : سانت / سانتی مِتر
سِنجاب : موشِ خَرما
سِنْجة : قمه
سَنَد : پُشت وپَناه / پُشتوار / پُشتیبان
سِنادَة : بادیر / سپایه
مُسانَدة : حِمایَت / یاوَری / پُشت گرمی
استَنَدَ / اِستِناد : تِکیَه کردن
سانَدَ : پَر دادن / پُشت بِه پُشت دادن / پُشتی کردن / یاوَری کردن
مَسنَد : دَست انداز / مُتَّکا / پُشتی

مَسنَد للقَدمَین : پا تِکیَه
مَسنُود : دُم کلُفت
سَنَدٌ / سَنَدات : قُباله / بَرات / بَروات / چک / بیجک / سَنَد / (ج) اسناد
سَنَد ملکیَّة : چکنامه / حُجَّتانه
سَنَداتٌ مالیَّة : اوراقِ بَهادار
سندان : سِندان
مُستَنَد : مَدرک / (ج) مَدارِک
مُستندات المِلکیَّة : اسنادِ مالِکیَّت
سُندُس : زَری / زَربفَت
السَّنار (شَجَرُ ~) : چنار
السَّنْط (شَجَرُ ~) : اقاقیا
سِنغافُورَة : سَنگاپور
السِّنغال : سَنگال
سَنفَرَ : سوهان زدن / یَخ کردن
سَنفَرَة : سُون / سنباده / سوهان / سوهون / صُحُون
سَنَم / سَنام : قوز / قوچ / کوچ
سَنَم الجَمَل : کوهانِ شُتُر

اسْتَنَّ : قانون وَضع کردن
سَنَة / سِنين : سال / سالها
السَّنَة الشَّمسِيَّة : سالِ خُورشیدی / سالِ شَمسی
السَّنَة القَمَرِيَّة : سالِ قمَری
السَّنَة الماضِيَة : پارسال / پايار
السَّنَةُ قَبلَ الماضِيَة : پیرار سال
سَنَوِيّ : سالانه / سالیانه / هَر ساله
سَنَّ : تیزکردن / سون دادن / تیغ آب دادن
سِنّ / سِنون : نوک / ثغر / دَندانه
سِنّ الفِيل : پیلسته
سَنّ القَوانين : قانونگُذاری / وَضعِ قانون
سِنّ الرُّشد : سِنِّ قانونی
سِنّ اليَأس : یائسگی / یائسه گی / سِنِّ یائسگی
سُنَّة : سُنَّت
سُنّيّ : سُنّی / اهل سُنَّت / عُمَری

سِنَّة / أسنَان : دَندان
سِنَّة / سنون : دَندانه
مُسِنّ : پیر زال / پیر وپاتال / پیر وپتله
مُسَنَّن : دَندانه دار / دَندان دار / کنگره ای / شِکاف دار
مَسَنّ : اِیسان / سون / سان
سُهْد / سُهاد : شَب زِنده داری / بیخوابی
سَهِرَ : بیدار ماندن / شَب زِنده داشتن / دُود چراغ خوردن
ساهِر : شَب باره
سَهَرٌ : شَب زِنده داری / بیدار خوابی
سَهرة : شَب نِشینی
سَهْلٌ (هَيِّن) : آسان
سَهْلٌ / سُهول : جلگه / پَهَن دَشت
سَهلُ المَنال : دَمدَست / نائل شُدَنی / در دَستَرس / بِدَست آوردنی

بِسُهولَة: فرت فرت / فرتی
تَسهیل: اِمرار
سَهَّلَ: آسانی کردن
سُهَیل (نَجْم): برک
ما یأتی سَهلاً یَضیع سَهلاً: هرچه به یلّلی آید به تلّلی پرود
مُتَساهِل: پش گوش انداز
إسْهال: اسهال / ریقو
أُصیبَ بِالإسْهال: تَر زدن / راست روده شدن / ریق اُفتادن
مُسَهِّل: مُسَهِّل / کارکن
استَسهَلَ: بازیچه پنداشتن
استِسهال: ناچیز شُماری / سَبُک شُماری / سَهل گیری
ساهَمَ: هَم بَخشی کردن / سَهیم شدن
سَهْم (حِصَّة): بَهره / آبخور / بَرخه / بَخش
سَهْم / أسهُم: سَهم / سِهام
أسهُم الشَّرکة: سِهامِ شِرکت
سَهْم / سِهام: تیر / تخش / ناوک / خدَنگ
مُساهِم: سَهیم / سِهامدار / حصّه دار / انباز
مُساهَمة: شِرکت / هَم بَخشی / سَهم / کمک / هَمکاری
سُهُنّ: مارمولک
ساهٍ: بی خِیال / نا خود آگاه / بی خَبَر / بی اطّلاع
سَهْوٌ: سَهو / بی مُلاحَظگی / نَدانستگی / بی تَوجُّهی / غفلَت
سَهوًا: نا خود آگاهانه / غَفلتا / سَهو / غَیر عَمدی
سُوبَر مارکِت: اَبْر بازار / فروشگاهِ بُزُرگ
سُوبَرمان: اَبْر مَرد
سوتیان: پَستان بَند / بازرنگ / سماکچه / ساماخچه / سماچه
السَّیِّد (لِلاحتِرام): آقا / خَواجه
أسوَد: سِیاه / سِیاه رَنگ

أسوَد فاحِم : دُودی
أسوَد البشْرة : سیاه چرده / کاکا سِیاه / سِیاه سوخته / سِیاه پُوست
أسوَدَ لامعٌ : مِشک فام / مِشکین
سائِد : حاکِم / حُکمفَرما
سادَة القَوم : مهان / مِهتَران / خُدایگان
سَواد : سِیاهی
سَواد الناس : توده مَردُم
سَوداویّ : مالیخولیائی / افسرده / سَودا زَده
سَوداویّة : مالیخولیا / سَودا / سَودا زَدگی
سِیادَة : حاکمیَّت / حُکمفَرمائی / تَمامیَّت
ذات سِیادة : دارای حاکمیَّت
سِیادة مصر علَی البَحر الأحمَر : حقّ حاکمیَّتِ مِصر بَر دَریای سُرخ
سیادة القانون: حاکِمیَّتِ قانون / (طج) بالاتیتِ قانون
سَیِّد / سادَة : سَر / (ج) سَران / آقا / (ج) آقایان
سَیِّدَة : خانُم / مادام (فر)
سَیِّدَة صالون : زَنِ میزبان / زنِ مِهماندار
سِیادَتُك : جَنابعالی
مُسَوَّدَة : پیش نِویس / رُو نِوشت
مُسَوَّدة الدُستُور : طَرحِ قانونِ اساسی
سُوَار / أسَاوِر : النگو / دَستبَند / بابره / دَست بَرجن / یاره
سُور / أسوار : دیوار / پَرچین / مَحجَر / سَنگ چین
سَوَّرَ : نَرده کشیدن
تَسویر : دیوار کشی
سیرامیك : سُفال
ساسَ : رام کردن / افسار کردن
السِّیاسَة : سیاست

سِياسَة التَقشُّف : سِياست
بُردباريها
سِياسَة الحكُومة : خَطُّ مَشی
دُولَت
سِياسَة مُعادِيَة : سِياست
خَصمانه
سائِس : میر آخور / جلودار /
چارپادار / طَویله دار
سِيَاسيّ : رَجُلِ سِياسی /
سِياستمَدار
سُوس : موریانه / آب دُزُک /
آبدُزدک / شپشه / سوسه
تَسوُّس : کرم خوردن
سوستَة : زیپ
سَوطٌ / سِياط : تازیانه / قمچی /
قمچین / شَلّاق / تسمه /
مژگان
ساعَة : ساعَت
كُلّ ساعَة / بالساعَة : ساعَتی
ساعَة جَيب : ساعَتِ بغَلی
ساعَة حائط : ساعَتِ دیواری
ساعَة رَملِيَّة : ساعَتِ شَنی /
ساعَتِ ریگی
ساعَة مائيَّة : تسو
ساعَة يَد : ساعَتِ مُچی
استساغَ : لذّت بردن از / مَزّه
آوردن / خوش مَزّه کردن
مُستَساغ : گُوارا / خوش گُوار /
خوردَنی
سائغٌ : چَرب
سَوَّفَ : سَر دَواندن / دول دادن /
دَفعُ الوَقت کردن / اِمرُوز وفَردا
کردن / این دَست وآن دَست
کردن / سَنگ اندازی کردن /
پَس گُوش افکندن
تَسويف : دَفعُ الوَقت / طفره /
تعویق
مَسافَة : فاصله
ساقٌ : ماشوره (معر)
ساقَ سَوقًا : راندن / هَی کردن
ساقٌ / سِيقان : پا / پاها
ساق النَبات : ساقه

سایِق علیكَ النَّبیّ! : خُدا وَکیلی!
سائِق : رانَنده / شُوفُر (فر)
سائِق الحَنطُور : دُرُشکه چی / کالِسکه چی
سِیاق : زَمینه / مَفاد
سُوق : بازار
سُوق الجُمعة : جمعه بازار
سُوق الخُضار : سَبزه مَیدان
سُوقٌ أُسبوعیَّة : هَفته بازار
سُوق خَیریَّة : بازارِ نیکوکاری
سُوق رائجَة : کار سکه
سُوق مُعطَّلة : راسته بازار
السُّوق الأوروبیَّة المُشتَرَکة : بازارِ مُشتَرَک اورپّائی
السُّوقُ الحُرَّة : بازارِ آزاد / بازارِ مکاره
السُّوق السَّوداء : بازارِ سیاه
سُوقیّ : بلوائی / غَوغایی / مُبتَذَل / پَست / قباسه چاکی / پیش پا اُفتاده / رَکیک

السُّوقة : غَوغا / توده مَردُم / اوباش
سُوَیقَة : بازارچه
انسَاقَ : رُو دَست خوردن / بی مَقصد رفتن / بی اِراده کار کردن
انسیاق : راندگی
مُسواك : دَندان سا / مسواک
تَسَوَّلَ : گِدائی کردن / چراغ خواستن / سؤال بِکَف کردن
تَسَوُّل : دَریوزگی / دَریوزی / شَيءٌ اللّهی / شَید اللّهی
مُتَسَوِّل : گِدا / پارسه / دَر خَوار / دَر خَواه / سائل بِکَف
مُساوَمة : چک وچانه / چک وچوک
ساوَمَ : چانه زدن / چک وچانه زدن / چک وچوک زدن / وَرّاجی کردن
سَوَاءٌ ... أو : خَواه ... خَواه ...

سَواءٌ شِئتَ أم أبَيتَ: خَواه نا
خَواه / خَواهی نَخَواهی
سِیّان: هَمانَند
سَوَّى (جعَلَه مُستَوِيًا): تَراز
گرفتن
مُستَوٍ: هموار / تَخت / كفه
سَوَّى / تَسوِيَة: مفاصا گرفتن /
چاله پُركردن / تَسويَه كردن /
واريز كردن / سازِش كردن /
دَر كردن / نِشَست كردن
سَوَّى حِسابًا: مَفاصا گرفتن / تَراز
كردن / تَسويَه كردن / حساب
را واريز كردن
تَسوِيَة: واريز / مصالحه / تراضی
/ تسويه / توافُق / سازِش
بالتَّساوِی: بالسَّوِيَّه / هَمانَند /
يكسان / هَمجور / يكجور
تَساوٍ: پهلُو زدن
سَواسِيَة: هَمانَند / يكسان /
هَمجور / يكجور
سِوَى (لِلاستِثناء): جُز

سَوِيًّا: بالاشتراك / دَست جَمعی
علی السَّواء: علی السَّوِيَّه
عَلَى قَدَمِ المُساواة: پا بپا
غَير مُتَساوٍ: بره بره
غَير مُستَوٍ: نا صاف / ناهَنجار /
ناهَموار
لِسُوءِ الطّالِع: بَدبَختانه
مُتَساوٍ: سَربِسَر / هَم اندازه /
هَم پايه / هَمگن / همانَند /
هَمرتَبه / مُساوی / بَرابر
مُساوٍ: بَرابر / مُساوِی / هَم چَند
مُساواة: بَرابری / مُساوات /
تساوی / يكسانی
مُستاء: لج / اوقات تَلخ / مُتغير /
رَنجيده / خَشمگين / آزَرده
يُساوِی بَينَ: هَمه را بيک چَشم
ديدن / يک چَشم نِگاه كردن
/ بيک چَشم نِگاه كردن
مُستَوَى / مُستَوَيات: سَطح / (ج)
سطُوح
المُستَوَى العالَمِیّ: سَطح جَهانی

المُستوَى القَومِيّ: سَطحِ مِلّی
مُستوَى المَعيشة: سَطحِ زِندگی
ساءَ: بَدتَر شدن
سُوء: بَدی
سُوء استِعمَال: سوءِ استفاده کردن از ...
سُوء الأوضاعِ السِّياسيَّة: وَخامَتِ اوضاعِ سیاسی
سُوء السُّمعَة: بَد نامی / نامِ نَنگ
سُوء الظَّن: چَپ اُفتادن با ...
سُوء السَّير والسُّلُوك: بَد رَفتاری / بَد کرداری
سُوء المُقابَلة: بَد برخوردی
سُوء فَهْم: سوءِ تَعبیر
سَيِّئ / أسوَأ: بَد / بَدتَر
سَيِّئ السُّمعَة: بَد نام
سَيِّئ السَّير والسُّلُوك: بَد رَفتار / بَد کردار
سَيِّئ الطَّبع: بَد ادا / بَد اطوار / بَد خو / بَد غلق
سَيِّئ الطَّويَّة: بَد خیم
سَيِّئ الحَظّ: بَد اِقبال / بَد آورَده / پیناس / تیره بَخت / بَد رُوزگار / اوراق شُده / بَد اختر / بَد شانس / بَدکام / بَدبَخت / بَد پیار / انینه / کوربَخت / فَلَک زَده / مَفلوک / فَلاکت بار
سَيِّئ الظَّن: بَد خِیال
سَيِّئ العاقِبَة: بَد انجام
سَيِّئ القَصد: بَد خیم
سَيِّئ المَعشَر: نَچَسب
سَيِّئ النِّيَّة: بَد خیم
سَيِّئة / سَيِّئات: گُناه / زِلّت / بَزَه / بَزَهکاری / جِنایَت
سَيِّئة / مَساوئ: نَقص / کمبود / کاستی / قُصور
استاءَ: بَد آمَدن
أساءَ إلَى: اذیَّت کردن / تخطّی کردن / دِلخور کردن / رَنجاندن / صَدمه زدن

أساءَ الفَهم : دُرُست نَفَهمیدن / بَد تعبیرکردن / سوء تفاهُم کردن

إساءَة : تجاوُز / بزه / تقصیر / دلخوری / رَنجِش

إساءَة الاستِعمال : بَد بکار بُردن

یسوّی! : کرا کردن / کرایه اش کردن

السُّوید : سُوئد

السُّوَیس (بِمصْرَ) : سوئز

سویسرا : سویس (فر)

سی آی ایه (هَیئَة الاستخبارات الأمریکیة) : سازمان سیا

انسابَ : رَوان شدن / رَواندن / رَوانیدن

انسِیاب : ریزش / بیرون ریزی

مُنساب : رَوان

سائِب : شَل / شیت

سایِب (بِلا رَقیب) : وِل / ولچر

سایِب (غَیر مُثَبَّت) : لُس / نا استوار

سیبَك مِنُّه! : وِلَش کَن / (عم) وِلْش

سیبَك! : بهل!

تَسَیُّب : سهل انگاری / قصور / اهمال / فَراموشکاری / غفلَت / فرو گُذاشت

تَسییج : دیوار کشی

سِیاج : تاره / نرا / نرده

سَیَّجَ : نَرده کشیدن

سِیجارة : سیگار

ساحَة : پَهنا / صَحنه / زَمینه / ساحَت / عَرصه / سَربَندی

ساحَة الوَغَی : مَصاف / کارزار

ساحَة مُسَوَّرة : چهار دیواری / سَربَندی

السَّاحَة الدَّولیَّة : عَرصه بَینَ المِلَلی

سائِح / سُوَّاح : سیَّاح / (ج) سیَّاحان / جَهانگرد / گَشتگر / گیتی نَورد

سَوَّاح : سیَّاح / جَهانگرد / گیتی نَورد

السِّیاحَة : جَهانگردی / توریسم
السِّیاحة والفَندقة : توریسم وهُتِل سازی
سِیاحة (کِتابُ رِحلات) : سِیاحَتنامه / سفَرنامه
سِیخ / أسیاخ : بابزن / کچه / مِیل
سِیخ تَنظیف السِلاح : سنبه
سارَ / سَیر : راهی شدن / راه اُفتادن / راه پیمودن / راه رَفتن
سَیَّرَ : رَواندن / رَوانیدن / گُسیل کردن / رَوان ساختن
سِیر الکاتینَة : تسمه
سَیرًا علَى الأقدَام : پیاده (رفتن)
السَّیر لَیلاً : شَبگیر
سائر : سایِر
سائرٌ فی رِکاب ... : یَدک ...
تَسییر : اِمرار
مَسار : مَسیر
مَسیرَة : متینگ (انج)
سِیرَةُ حیاةٍ : سَرگُذَشت / تاریخچه زندگی / تذکره / زندگینامه / زیستنامه / بیوگرافی (انج)
سِیرَة ذاتیَّة : زندگینامه / زیستنامه
سایَرَ : مُماشات داشتن / مُماشات کردن / مُدارا کردن / هَم آهنگ کردن / هَم کوک کردن / وفق دادن
مُسایَرة : مُماشات / مُدارا
السِّیرْك : سیرک / چالگاه
سِیسی : تاتو
مَسیَعة : آچینه / اژینه / شمشه / کمچه
سَیفٌ / سیُوف : شَمشیر / تیغ
سَیَّاف : جَلاد / دژخیم / مِیر غَضب / نسَقچی
سِیفُون : منگل / سیفُن
سَیْلٌ : برسات / سیل / سیلاب / تُوفان / طوفان

سالَ / انسالَ : رَوان شدن / آبکی شدن / شره کردن / شری زدن
سالَ لُعابُه : آبِ دَهان رَوان ساختن / دَهان را آب انداختن
سَيَّلَ / أسالَ : مایع کردن
سَيَّلَ (صفَّى) : تَسويَه کردن / حساب را واریز کردن / بصورتِ نَقدینه دَر آوردن
سائِل / سَوائِل : مایع / (ج) مایعات / سَيّال
سِيُولَة : ميَعان / جرَيان
مُسَيِّلٌ للدُّموع : اشك آوَر
سِيلُويت : نیم رُخ / نیمچهره
سِيما : ريخت
لا سِيَّما : بِخُصوص / مَخصوصا
السِّيمياء : سيميا
سِيناريست : صَحنه آرا
سِيناريو : فيلمنامه
سِينِما : سِنما / سينما
السِّينما النّاطِقَة : سينما گويا

ما شاء الله! : بارِک الله! (عم)
باریکلا!

مَشیئَة : مَشیَّت

شاسیه : شاسی (فر)

شاشة : پَرده / صَفحه

شاکُوش : چاکوچ / چکش (معر)

شالٌ : شنل

شال کَشمیر : تُرمه

شالیه : کلبه / سَراچه

شَیّال : بار افکن / بار بَر / حمّال / نَقّال

شَیالَة (أجْر الحَمّال) : حمّالی

الشّام : شام / شامات

شَأن / شُؤون : مَوضُوع / مَطلَب / (ج) مَطالب / امر / (ج) امور / مَسئله / (ج) مسایل

بِشَأنِ ... : دَرباره / راجع به ... / دَر بابِ ... / بابَتِ ...

له شَأنٌ بِ... : بِ... رَبط داشتن / سَروکار داشتن

شُؤون الحَیاة : کاروبار

شؤون العامِلین : کارگُزینی

ما شأنُك؟ : بتو چی؟

شَای : چای

الشَّباب : جَوانی

شابٌّ : جَوان

شابَّة : زَنِ جَوان

شَبَّ عن الطَّوقِ : بالِغ شدن

شَبَّة : زاج / کات

شَبَت (خُضرَة) : شوید

تَشَبَّثَ : اِصرار وَرزیدن / پا پی شدن / چَنگ زدن / سَر سَختی کردن / بکوری چَشم کسی کار کردن / بابا غرابی کردن

تَشَبُّث : خودسَری / ماندگاری / پا فِشاری / اِصرار / سَماجَت

شَبَح : شبَح / روح / جان / دیو / جِن
شِبْر : وَجب / اودَست / بِدَست
شُبُّورة : مِهِ بامدادی
شِبشِب : سَرپائی / بالیک
شَبِعَ : سیر شدن
شَبَعٌ : خشنودی
إشباع : کامرَوا سازی
تَشَبَّعَ : سیر شدن / اِشباع شدن
شَبَّعَ : اِشباع کردن / پُر کردن
شَبعان : سیر / آرَد بیخته
مُشَبَّع : پُر / پُر رَنگ / سیر رَنگ
مُشَبَّع بالماء : سیراب / سیرابی
تَشابَك : دَر هَم پیچیدن / دَر هَم بافتن / دَر هَم بافته شدن / بهم تابیدن / تاب دادن / گِره خوردن
تَشابُك : روی هَم چینی / روی هَم چیدگی
تَشابُك (~ بالأیدی) : بغرنجی / دست بگریبانی / گلاویزی

شُبّاك : پَنجَره
شُبّاك (~ فی بَنك أو ما شابَه) : گیشه
شُبّاك التَذاكِر : باجه فرُوش بِلیت
شُبّاك الحَجز : گیشه رِزِرو
شُبّاك حلَقیّ : پنجره دایره ای
شَبَكة : شَبَکه / تور / نت (انج)
شَبَكة الصَّرف الصِّحِّیّ : آگوی فاضِلاب
شَبَكة العَرُوس : دَستبَندِ طَلای عَروس
شَبَكة المِیاه : شَبَکه ابرسانی
شبکة تَهریب الأسلِحة : شبکه قاچاقِ سِلاح
شَبَكة مَحلّیة : شبکه مَحلّی
الشَّبكة العَنكَبوتیَّة (web) : وِب
شَبَكیّ : زَنبوری
شُبَیكَة : پیچازی / خانه خانه / خشت خشتی / زَنبوری
مَشبَك : گیره

مَشبَكُ الغَسيل : گیره لَباس

مُتَشابِك : شيت / بغرَنج / هَم تافت / پیچ دَر پیچ / پیچاپیچ / پیچان / دَرهَم بَرهَم / تو بتو / تو در تو / تو هَم

اشتَبَكَ : زد وخورد کردن / دَست به یخه شدن / دست بگریبان شدن / گلاویز شدن

اِشتِباك : دَرگیری / زَد وخورد / مُرافَعه

اِشتِباكات حُدُودِيَّة : زَد وخُوردِ مَرزی

شِبل : اخور / توله

أشبال نادي ... : جَوانانِ وَرزِشگاهِ ...

أشبين : ساقدوش

شِبْه ... : نیم ... / نیمه ...

شَبَه / تَشابُه : مانَندگی / شباهَت / هَمسانی / مشابهَت / اشتراکِ وَجه

شِبه جَزيرة : شبه جَزیره

شِبه جَزيرةِ العَرَب : عَرَبستان

شِبه رَسمىّ : نیمه رَسمی

شِبه قِلْوىّ : شَبیهِ قَلیا

شُبهَة : مَظنونیَّت

شَبِيه : هَم شکل / هَمانَند / هَمال / هَم جَور / مانی

مُتَشابِه : یکسان / یک شکل

مَشبُوه : شُبهه ناک / مَشکوک / مَظنون / لکه دار

مُشتَبَه به : مَشکوک / مَظنون

يُشبِه : مانِستن / به فلان بُردن / به فلان رفتن

اِشتِباه : مَظنونیَّت

اشتِباه / يشبَّه عليه : عَوَضی گرفتن

تَشبيه : تَشبیه / تمثیل / / (طج) مانَندکُنی

تَشتَّتَ : پَراکندن / پَراگندن / بَر هَم خوردن / داغون شدن

شَتَّتَ : پَراکنده کردن / متَفرِّق کردن

شَتَّتَ شَمْلَهم : تاراندن

شَتَّتَ انتباهَه : سَر بِطاق کوبیدن / سَر بیخ طاق کوبیدن

شَتات : پَراکندگی / فلسطینیانِ پَراکنده

مُشَتَّت : پَراکنده / متفرّق / پَرت وپلا / ریخته وپاشیده / تار ومار

شَتَل / شَتْلٌ : برزیدن / نشا کردن / نشاختن / نشاستن / بذر کاری / ورز / نشاکاری

شَتلَة : جَوانه / نِهاله تُخمی / قلمه / نشا

شَتَمَ : دُشنام (دادن / گفتن)

الشِّتاء : زِمِستان

شِتویّ : زِمِستانی

شَتّی : گوناگون / مُتفرقه

مَشتَی : گرمسیر / قِشلاق (ترا)

شَجَبَ : نکوهیدن / نِکوهِش کردن / حاشا زدن / مَحکوم کردن

شَجْب : مَحکومیَّت / تَقبیح / تَنَفُّر

مِشجَب : جا رَختی / جا لَباسی

تَشاجَرَ : ستیزیدن / هنگامه بر پا کردن / قشقره کردن / سَر شاخ شدن / قال راه انداختن / قال قاله راه انداختن / دَعوَا کردن / دَست بگُریبان شدن / دَست به یخه شدن / گلاویز شدن

شِجارٌ / مُشاجَرَة : دَعوَا / قشقرق / مُرافَعه / هَنگامه / ستیزه جونی / هیَجان / بِزَن بِزَن / سَتیز / سَتیزه / داروگیر / گیرودار / پُرخاش / جدال / مُجادله / مُنازعات / مُناقشه

شَجَرَة / أشْجار : دِرَخت / دِرَختها

شَجَرَة النَّسَب : شَجَر نامه / شَجَره نامه / شَجَره النَسَب / نَسَب نامه / نسب

شُجَیرَة : نوچه

مشَجَّر: پرگُل / گُل آویز / گُلمَگُلی / گُلدار

تَشَجَّعَ: پی وِل واکردن

تَشجیع: تحریص / تحریک

شُجاع: چیر وِل / دَریا وِل / وِلاَوَر / وِلیر / پُر وِل / دَه وِله / شمروِل

شَجاعة: وِلیری / رَشادَت / شَجاعَت / وِلاوری

شَجَّعَ: وِلگرم کردن / تشویق کردن / پَر دادن / تَقویَت کردن / حریف بردن / بَر انگیختن / لج انداختن / از جا تیر کردن / لجش گرفتن

مُشَجِّع: تشویق کُننده / مُشَوِّق

شَجَن: افسردگی

شَجِیّ: وِلپَذیر / بَر انگیخته

أشجَی: تحریک کردن

شَحُبَ: رَنگ پَریدن / رَنگ رَفتن / رَنگ پَریده شدن

شحُوب: رُوی زَردی

شاحِبٌ: رَنگ پَرّیده / رَنگ رَفته / کم رَنگ

شَحتفَة: زار زار گریستن / زاری کردن / زار زدن / لیسه رفتن

شُحّ: خَسیسی / چِس خوری

شَحیح: نایاب

شَحَّاذ: گِدا / پارسه / دَر خوار / دَر خواه / سائل بِکف

شِحاذَة: طلَب کردن / دَریوزگی / دَریوزی / شَیئ اللّهی / شَید اللّهی

شَحَذَ (سَنّ): تیز کردن / سون دادن / تیغ آب دادن

تَشحیم: گریسکاری

شَحْم: پیه / گریس (انج)

شَحَّمَ: پیه آب کردن / پیه مالی کردن

شُحمَة الأذُن: بنا گوش

شَحَنَ: ترابری کردن / حَمل کردن / نَقل وانتقال کردن

شَحَنَ (~ بطّاریّة مثلاً): پُر کردن

الشَّحن: ترابری / بارگیری / بارېندی / حَمل / ناوگان
شَحناء: دُشمَنی / نُفرَت / تنفُّر / بُغض / بیزاری
شَحنَة / شَحنَات: بار / سَربار / محموله / (ج) محمولات
شَحنَة كَهرَبِيَّة: بارِ بَرقی / بارِ الکتریکی
شاحِن: دَستگاهِ پُر کردن
تَشاحَنَ: دست بگریبان شدن / گلاویز شدن
شاحِنَة: کامیون
مُشاحَنة: گلاویزی / دَست بگریبانی
مَشحُون (مُحَمَّل): بار شُده / پُر شُده
مَشحُون (مَلیء): لَبریز / چاق / تکمیل / انباشته
شَخَر (غَطَّ): خره کردن / خرنش کشیدن / خر وپف کردن / (طج) شَقَرواس زدن
شَخِير (غَطيط النّائم): خرخر / خرناس
شَخشَخة: خَش خَش کردن
شُخشِيخَة: اخککندو / جغجغه / زنگوله ومنگوله
شَخْص: کس
شَخْصِيّ: شَخصی / ذاتی
شَخَصَ (~ بِبَصَرِه): چَشم دوختن / چَشم خواباندن / زِل زِل نِگاه کردن / رک نِگاه کردن / خیره نِگاه کردن
لِشَخصٍ واحِد: یک نَفَره
شَخَّصَ (~ مرَضًا): تشخیص دادن / بَرشِناخت کردن (ناخوشی ~)
تَشخِيص (~ مرَضٍ): تشخیص
شَخْصٌ عَزِيز جِدًا: عزیز دردانه
شَخْص غَير مَرغُوب فِيه: شَخصِ نا مَطلوب
شَخصِيَّة اعتِبارِيَّة: شخصیتِ حُقوقی

شَخصيّة مَرمُوقة: شَخصيّتِ بَرجَسته
شَخصيًا: شخصاً
شَخَطَ: توپ وتشر / توپیدن / تشر زدن
شُخليلة / شَخاليل: زلم زیمبو
شَدَّ: کشیدن / (طج) بکسل کردن)
شَدّ: کشش
شَدَّ علَى يَدِه: دَست فشُردن
شِدَّة (قُوَّة): زُور / سَورَت
شَديد: سَخت
شَديد اللَّهجَة: شَديد اللَّحن
شِدَّة / شَدائد: گِرفتگی / شَدیده
وَقت الشِدَّة: ایّامِ مَبادا
شَدَّدَ: سَخت کردن / تشدید کردن
اشتَدَّ: ریشه دَواندن
تَشَدَّدَ: دُرُشتی کردن / سَختگیری نمودن
تَشديد: تَشدید / پُرقوّت سازی
تَشَدُّد: خُشکی / سَرسَختی / سَختگیری / خشونَت / تُندی
مُتَشَدِّد: سَخت گیر / نُقَطی / شَدید / سَرسَخت
مَشادَّة كَلامِيَّة: یک دُو کردن / یک ودُوکردن / یک بِدُو کردن / یکی بِدُو کردن
مَشَدّ: شِکم بَندِ زَنانه / کرسِت (فر)
مَشدوه: بَهْت آلود / مات
وَقَفَ مَشدُوهًا: وا خوردن / خُشکش زدن / ماتَش بردن / دَست وپا گُم کردن
شَذَّبَ: پیراستن / قلَم زدن / تَراشیدن / تَراش دادن / پرخو کردن / پات کردن
تَشذيب: پیرایش / آرایش / چین چینی
غَيرُ مُشَذَّب: یغَر
شَذَّ: خِلافِ قاعِده رفتن / مُنحرف شدن / کَجرو شدن

شَذَّ عن المألوف: خارج از رَسم شدن
شاذٌّ (~ عن القاعِدة): غیر معمولی / غیر عادی / بی رویه / خلاف قاعده
شاذٌّ جِنسیًا: دگل باز / تازباز / گز / لاطی
شاذّةٌ جِنسیًا: زن طبَق زَن / هَم جنس باز
شُذوذٌ (~ عن القاعِدة): نا منظّمی / بی نَظمی / بی ترتیبی / بی قاعدگی
شُذوذٌ جِنسیّ: هَمجِنس بازی
شَذًی: هاله
شَرِبَ: آشامیدن / نوشیدن / خوردن
شَرِبَ الماء: آب خوردن
تَشَرَّبَ: در کشیدن / در آشامیدن / جَذب کردن / فرو بُردن / فَرا گرفتن
مَشرُوب: آشام
مَشروبات: خوردَنی ها
شارِب / شَنَب: سِبیل / سِبلت / بروُت
شُرّابَة: منگله / منگوله
شَرْبات: شَربَت
شَرْبات الوَرد: گُلَنگبین
شَربَة: قرت / قُلُگ / غُلُگ
شُربَة: آش / آشامه / خورشت / شوربا / هریسه / شله
شُربَة خُضار: آش سَبزی
فی شَربَة مَیَّة: دَر یک آب خوردن
مَشرَبیَّة: قفَسه
الشَّرج: نشین / مقعد / سوراخ کون
شَرَحَ: باز نِمودن / گُزاردن / بر گُزار کردن
شَرحٌ: توضیح / تعریف / بیان / شرح / تعبیر / تفسیر
شارِح: مُفَسِّر
شَرَّحَ: فال فال کردن

شَرحُه : هَمانَند
شَريحَة : شرحه / باريكه / كرج
شَريحَة اجتِماعيَّة : طايفه
شَريحَة لَحمِ مَشويَّة : كنجه
تَشريح : كالبُد شِكافى / تَجزيه
التَّشريح (عِلم ~) : كالبُد شِناسى / آناتومى (فر)
مَشرَحَة : مُرده خانه / بايگانى راكد
مُنشَرِح : تَر وتازه / تَر وتليس
اِنشِراح : بدندان خوش آمَدن
شَرَخَ : ترك بَرداشتن
شَرْخٌ : خَراش / شِكاف / تَرَك / دَرز
اِنشَرَخَ : خَراشيدن / تَرَك بَرداشتن / تَرَك خوردن
شَرَدَ : خيره نِگاه كردن
شُرُود : حَواس پَرتى
شَريد : وِلگَرد / سلندر / آواره / دَربدَر
شارِدٌ : سَربِهَوا / سَرهَوايى

تَشرَّدَ : دَر به بَر شدن / وِل گرديدن
تَشرُّد : وِلگَردى / آوارگى / جا بِجا شُدگى
تَشريد : جانشين سازى
مُشَرَّد : آواره / بى خانمان / خانه بِدُوش / دَر بِدَر
مُتَشَرِّد : كمارگر / دوره گرد / هر جاگرد / حسَن وله / سَگ حسَن وله
تَشَرذَمَ : پَراكنده شدن / وِلَو شدن / داغون شدن / سَد شِكستن
شِرذِمَة / شَراذِم : دار ودَسته / باند / دَسته / (ج) دَستَجات
شَرٌّ من ... : بَدتَر از ...
شَرّ : شَرارَت / شَيطنَت
الشَّرّ بَرَّة وبعيدا! : بَلا دُور است! خُدا بَد نَدَهَد! چَشمِ شَيطان كور! گُوشِ شَيطان كر!
شَرارَة / شَرَرٌ : ابيز / جرقه / تتق / ژابيژ / اخگر / بارقه

شِرِّير : نابكار / بَدكار / بَد
جِنس / شَرور
شَرِسٌ : تُندخو / خَشم آلود /
ژیان / شرزه / جیر زَن / پُر
خاشگر / پُر پُشتکار / پُر
تکاپو
شَراسة : وَحشیگری / سَبعیَّت /
خُشونَت
شِرش : دوغاب
شِرِیش (ماء الجُبن) : لور
شَرشُوحَة : آپارتی / آپاردی /
شلاقه / پتیاره / ارنئو /
ارنئوت / ارنعوت / رَجّاله /
(عم) لَجّاره
مُشَرشَر : دَندانه دار / دَندان
دار / کنگره ای / شِکاف دار
شَرْط / شُرُوط : شَرط / (ج)
شرایط
شَرِیط : نوار / نواره / ریسه /
روبان / ریل (انج)
شَرِیط حُدودِیّ : نُوارِ مَرزی
شَرِیط الأدَوات (کُمبیوتَر
toolbar) : نُوارِ ابزار
شَرِیط التَّسجیل : نُوارِ ضَبطِ
صُوت / کاست (انج)
شَرِیطٌ لاصِق : نُوارِ چَسب
مِشرَط : نیشتَر
مِشرَط الحجامَة : باخسه
مَشرُوطٌ بِـ ... : بَسته به ...
اشتَرَطَ : شَرط بَستن
شَرْطَة (–) : خَطٌ مَنها / خَطٌ
وَصل
الشُّرطَة : نَظمیّه / پُلیس (فر)
شُرطَة الآداب : پُلیس گَشت /
پُلیس اِرشاد
شُرطَة النَّجدة : پُلیس اِمداد /
نیروی اِمدادِ شَهربانی
شُرطِیّ : شَحنه / امنیّه / جاندارم
(فر) / اژان (فر)
الشُّرطَة العَسکَرِیَّة : وژبانی
شَرائِط للزِّینَة : شرابه (معر)
شَرَّعَ : قانون وَضع کردن

شَرْع / شَريعَة : شَريعَت / قانون
شَريعة الغاب : قانونِ جَنگل
شَرْعىّ : حُقوقى / قانونى / شَرعى
شَرعيَّة : رَسميَّت
لا شَرعيَّة : غيرِ مَشروعى
شَرَعَ فى ... : بپا شدن / شروع كردن / آغاز كردن / سَرآغاز كردن / دَر آمَد كردن / در صدد بر آمد كه ... / بناى ... گُذاشت
شروع فى جَريمة : شروع به جُرم
تَشريع : قانونگذارى
شارع / شَوارع : خِيابان
شارِعٌ / مُشَرِّع : قانونگُذار / شارِع / مقنن
شارع اتّجاه واحِد : خِيابانِ يكطَرَفه
شِراعٌ : بادبان
شِراعىّ : بادبانى
مَشروعيَّة : حقّانيَّت / قانونى بودن
مَشرُوع (جائزٌ) : مَشروع / قانونى
مَشرُوع / مَشروعات : طَرْح / پروژِه (فر)
مَشرُوعُ قانونٍ : طَرحِ قانونى / لايحه قانونى
مَشرُوعات رَىّ الأراضى : طَرحهاى آبيارى زَمينها
مَشرُوعات صِناعيَّة : پروژِه هاى صَنعَتى
مَشروعات عِمرانيَّة : بَرنامه هاى عُمرانى
شُرّاعة : پنجَره مشبَّك / شبكه
الشَّرَف : ناموس / شرافَت / ابرو / دادار ودودور / دادار وديدير / ددر ودودور
على شَرَف ... : به افتخارِ ...
أشرَفَ : نُظارَت كردن
إشرَاف : مبصِّرى / نظارَت
تَشريفَة : فُرماليته (فر)
شُرَّافَة : بالاخانه

شُرَّافَة مُسنَّنة (عِمارة) : پادگانه
شَرُفَ / تَشرَّفَ بِـ : شَرَفياب شدن / شَرَفيابى
شُرفَة : تارُمى / مَهتابى / كنگره / ايوان / بشكم / پادگانه / بالكانه / بالكن
شَرَفىّ : افتخارى
شَريف : راستكار / دُرُست كار / رُو سَفيد
شَريف / أشراف (أرستُقراطيون) : شَريف / اشرافى / نجيب زاده / اعيان زاده / (ج) (اشرافيان)
شَريف / أشراف (مِن نَسل النَّبىّ) : سَيِّد / سادات
مَشارِف المَدينَة : حَومه شَهر
مُشَرِّف : تَجليلى / افتِخار آميز
مُشرِف : پيشكار (معر) / سر پَرَست / ناظِم / ناظِر / (ج) ناظِرين / آغاباشى
مُشرِف علَى رِسالَة : راهنِما
إشراف على رِسالة : راهنِمائى
الشَّرق : خاوَر
أشرَقَ : دَميدن / بَر دَميدن
شَرقىّ / مَشرِقىّ : شَرقى / خاوَرى
شرُوق الشَّمس : طلوعِ آفتاب / طلوعِ خورشيد / تيغِ آفتاب / مَشرِق
مُشرِق : روشَن / درَخشان / پُر جَلا / دِرَخشَنده / ساطِع
مَشرِق الشَّمس : بَر آمَدَنگاه
المَشرِق / مَشرِق الأرْض : خاوَرِستان
الشَّرق الأدنَى : خاوَرِ نَزديک
الشَّرق الأقصَى : خاوَرِ دُور
الشَّرق الأوسَط : خاوَرِ مِيانه
الشُّروق : سَرِ آفتاب
الاستِشراق : خاوَر شِناسى
مُستَشرِق : خاوَر شِناس / شَرق شِناس

شارَكَ : شريک شدن / شِرکت کردن دَر ... / بَهره بَرداشتن / هَم بَخشی کردن

أشرَكَ : شِرکت دادن

شُرُكَ : خدشه

شَرَّكَ / تَشريك : خدشه کردن

شِركَة : شِرکت

شِركة الطَّيَران الوَطنيَّة : شِرکتِ هَواپَیمای مِلّی

شِركة إعلانات : اژانسِ تَبلیغاتی

شِركة قابِضة : شِرکتِ مرکزی / کمپانی مسلَّط / شِرکتِ مالک / شِرکتِ صاحبِ سَهم

شِركة لنَقل الرُّكاب : شِرکتِ مُسافربَری

شِركة مَحدودة : شِرکت با مَسئولیَّتِ مَحدود

شِركة مُساهمة : شِرکتِ سهامی

شِركة مِلاحة : شِرکتِ کشتیرانی

شِركة نَقل وشَحن : شِرکتِ باربری

شِركات استِثمارِيَّة : شِرکتهای سَرمایه گُذاری

شِركات النُّفط : شِرکتهای نَفت

شِركات مُتعدِّدة الجنسِيَّات : شِرکتهای چَند مِلّیَّتی

شِرك : دوگانه پَرَستی / دوتا پَرَستی / دو خُداگِرائی

مُشرِك : دُوگانه پَرَست

شَرَك / شِراك : تَله / زهگیر / دام / پایدام / جال / بشگرد / کمَند

نَصَبَ شَرَكًا : کَمین کردن / تَله انداختن / دام نِهادن / بزخو کردن / قلاکردن / دامگُستَری

شَرِيك : بَهره مَند / هَمتا / سَهیم / حصه دار / انباز / پارتی (انبج)

شَرِيك في الجُّريمة : شَريک جُرم / مُعاوِنِ جُرم / هَمدَست

شَرِيك في الرَّأي : هَم رای

لا شَرِيك لَه : بی هَمتا

شَراكَة : شَراکت / تَشریک
مُشارِك : هَمدَست
مُشارکة : شِرکت / شَراکت / اشتِراک / تَسهیم
مُشارکة فی الجَریمة : هَمدَستی در جُرم / شِرکت در جُرم
مُشارکة وُجدانیَّة : هَم دِلی / هَمدَمی / هَمدَردی / هَمفِکری
اشتَرَكَ : مُشتَرک شدن / آبونه شدن
اشتِراك : پَذیره نویسی
اشتِراك (آبونیه) : وَجهِ اشتِراک / تعهُّدِ پُرداخت / آبونمان (فر)
مُشتَرِك (~ فی صَحیفة مَثلاً) : آبونِه (فر)
اِشتِراکیّ : سوسیالیستی
الاِشتِراکیَّة : سُسیالیسم (فر)
شَرنَقَة : پیله / نوغان / بادامه
شَرِهٌ : بَنده شِکم / لتنبار / پُر خوار / چرد / دله / دله دزد

شَراهة : شِکم چَرانی / نَهمَت
شَرَی / اشتَرَی : خَریدن / خَریداری کردن
شِراء : خَرید / خَریدار
الشِّراء بِضَمان الجَودَة : بِشَرطِ کارْد خَریدن
شَروَی نَقیر : پشیزی / صنار / پاپاسی
المُشتَرِی (کَوکَبُ ~) : برجیس / زاوش
مُشتَرٍ : خَریدار
مُشتَرَیات : خَریداریها
استَشرَی : در گرفتن
الشُّریَان الأُورطیّ : آوَرت
شَطَبَ : قَلَم کشیدن / قلَم زدن / خَط زدن / لَغو کردن / باطِل کردن
مَشطوب : از قلَم اُفتاده / باطِل
شطرٌ : بَخش / بَرخ
شَطَرَ : شِکافتن / دو نیم کردن / از هَم جُدا کردن

شَطِيرَة : قاضی / قازی / ساندویچ (انج)
نُشاطِرُكم الأحزان! : با شُما هَمدَردی میکنیم!
انشَطَرَ : پکیدن / قاچ خوردن
اِنشِطار النُّواة : شِکستن هسته اتمی
شاطِر : نُمَره / چُست
شاطُور : تازی کارد / شوشکه / ساتور (معر)
شَطارَة : دَر آستین داشتن / زیر چاق شدن / از سوراخ سوزَن بیرون رفتن / چابُکی / چیره دَستی / پیشه وَری / استادکاری / تَفَنُّن / زَرنگی / چالاکی
شَطَرَنج : شترنگ / شترنج (معر)
شَطَفَ : رَنده کردن
شَطَفَ بالماء : آب کشیدن
مَشطوف : مُتَمایل
الشَّیطان : شیطان
الشَّیطان عِندَ الزَّرَدُشت : اهرمن
شَیطانیّ : شیطانی / اهریمَنی
شاطِئ : کنارِ دَریا / ساحِلِ شَنی / پْلاژ (فر)
شَطّ العَرَب : اروَند رُود
شَظِیَة / شَظایا : تَراشه / قاش / خُرده شیشه
شَظایَا القَذیفة : تَرکشِ خمپاره / گلوله انفجاری / گلوله افشان / شرَپنِل (انج)
الشَّعانین (أحَد ~) : سَعانین (یکشَنبه ~)
تَشَعَّبَ : مُنشوب شدن
شَعْب / شُعُوب : مَردُم / مَردُمها / بَرسان
شَعبیّ : خَلقی / عَوام / عامیانه
شَعبِیَّة : مَحبوبیَّت / وجهه / مَعروفیَّت
لَه شَعبیَّة : محبوب
شِعْب / شِعاب : دَره / گَردنه / تَنگه / درغاله

شِعْب مَرجانيّ : ساحل مرجانی
شعاب مَرجانيَّة : بُسد
شُعبَة : واحِد
شُعبَة هَوائيَّة : نایچه / نایژه
مُتَشَعِّب : مُنشوب
مُنشَعِب : واگِرا
أشعَث : وَز کرده
شَعوَذَة : جادوگری / شَعبَده / جادو جنبل کردن
مُشَعوِذ : شَعبَده باز
شَعَرَ : اِحساس کردن
الشُّعور : حِس / اِحساس
إشعار : اِطِّلاع / اِخطار / آگاه سازی
حتّی إشعارٍ آخَر : تا اِطِّلاعِ بَعدی / تا اِطِّلاعِ ثانوی
شاعِريّ : رُویائی / خَواب آلود
شِعارٌ : آرَم / شعار / نَعره
شَعْر : مو
شَعْر مُستَعار : کلاه گیس
شِعْر : شِعر

الشِّعرُ المَلحَميّ : شِعرِ افسانه ای
شِعريّ / شاعِريّ / شاعِريَّة : شاعِرانه / نَظمی
شاعِر : شاعِر / قصیده سَرا
شاعِر الرَّبابَة : نَقّال
شَعرِيَّة : رِشته فَرَنگی / وِرمیشِل (ایط)
شُعوريّ : اِحساساتی
شَعير : جَو
شُعَيرات دمَوِيَّة : مُو رگها
شَعيرة / شَعائر : تشریفات مذهَبی / آئینِ پَرَستِش
لا شُعُوريًا : ناخود آگاه
مَشاعِر : اِحساسات
مُشعِر : کرکین
اِستَشعَرَ : بو بردن / حدس زدن
استشعار عن بُعد : سَنجِش از دُور
أشَعَّ : تابیدن / تاباندن
أشِعَّة : تابانی / تابِش / اشِعَّه
أشِعَّة كَونية : اشِعَّه کیهانی

الأشعَّة تَحت الحَمراء : تابِش فروسُرخ / تابِش زیرقرمز
الأشعَّة السِّينية : اشِعَّه مَجهول
الأشعَّة فَوق البَنَفسجيَّة : تابِش فَرا بِنفش / اشِعَّه فَرا بِنفش
إشعاعٌ : تابانی / تابِش / پَرتو گُستَری
إشعاعٌ نَوَویّ : تَشعشُع اتمی
إشعاعِيّ : تَشعشُعی / رادیال (فر)
شُعَاع : پَرتو / فروز / خور
مُشِعّ : تابدار / تابان / تابناک
مُشِعّ (نوَويًا) : مشَعشَع
اشتَعَلَ : افروختن / گرگرِفتن
اشتِعال : شُعله وَرسازی
أشعَلَ : آتِش زدن / بَر افروختن / گیراندن / گر زدن
شُعلَة : نایره / الو / گر
غَیر قابِل للاشتِعال : نَسُوز
مُشتَعِل : سوزان
شاغَبَ : إخلال کردن / خون بپا کردن / خون راه انداختن

شَغْب : إخلالگَری / فِتنه انگیزی
مُشاغِب : زحمَت افزا / مُزاحِم / بَد پَسَند / پُر ستَیز / شَر خَر / بزَن / بِزَن بهادُر / جِر زَن
مُشاغَبة : ستیزه جوئی
أعمال الشَّغْب : آشوبها
شَغَت : نگز
شاغِرٌ : خالی / اِشغال نَشُده
شَغَفٌ : سَودا / هَوَس / هَوَسبازی / شیفتگی / شیدائی
شُغِفَ : سَرِ هَوَس آمَدن
شَغُوف بِـ : مشعوف
شَغَلَ / إشغال : إشغال کردن / تصرُّف کردن / مَشغول داشتن
شَغَلَ / شَغْل : گیر دادن
شَغْل أوقات الفَرَاغ : پُر کردن وَقتِ بیکاری
شُغْل يَهُود : کارِ شِیعه
اشتَغَلَ / اشتِغال : کار کردن
الانشغال بالعَمَل : کار داشتن
الخطّ مَشغول : تِلفُن إشغال است

انشِغال: گِرفتگی
انشغَلَ بالُه: وَر رفتن
أشغالٌ شاقة (سَجن مع الـ ~): اعمالِ شاقّه (حَبس با ~)
أشغالٌ عامَّة (وَزيرُ ~): فَوايدِ عامّه / كارهای عُمومی (وَزيرِ ~)
تَشغيل: كار انداختن / راه اندازی / اُپراتوری / (طج) كاركَرد
تَشغيل (تَوظيف): استخدام
تَشغيل المَعادِن: مِتالورژی (فر)
شاغَلَ: سَرِ كسی را گَرم كردن
شَغّال: دايِر
شُغل / أشغال: كار / كارها
مَشغُول: گِرفتار / دِلگَرم / سَرگَرم / دَستگير
مَشغُول جِدًّا: پَنج كسی گِرو شِش هستن / يک سَر وهِزار سَودا داشتن
مُنشغِل: گِرفتارِ ...

مَشغُوليَّة / مَشغَلَة: دِل گَرمی / هچِل
مَشاغِل / مَشغُوليَّات: در گيری ها
شَفَّرَ: بِصورتِ رَمز دَر آوردن / رَمزی كردن
شِفرَة (كود): رَمز / ارقامِ رَمز
شِفرَة (موسىً): تيغ
شِفرَةُ المِحراث: تيغه خيش / آهَنِ خيش
شِفريّ: رَمزی
شَفشَق: پارچ
شَفَطَ: مَكيدن / مَک زدن / ميک زدن
شَفّاط: بادگير
شَفّاطَة: لوله باريک شيشه اِی / لوله مَكنده
شَفَعَ / تشَفَّعَ: شفاعَت كردن / پا دَر مِيانی كردن / مِيانجی گَری كردن / مِيانجی شدن / مِيانه گيری كردن / وَساطَت كردن

شافِع / شَفيع : دَخیل / پامَرد / وَرفان / رَفان
شَفاعَة : پامَردی / وَرفانی
استَشفَّ : پیدا کردن / نمایان ساختن
شَفّاف : پُشت نِما / فَرانما / شِفّاف / نور گُذَران / پَیدا
شَفافیَة : شَفّافـازی
الشَّفَق : تاریک روشَن / هَوای گُرگ ومیش
أشفَقَ : رحم کردن / ترحُّم کردن / ولسوزی کردن
شَفَقَة : دِلسُوزی / تَرحُّم / رِقَّت
شِفاه رَقیقَة : لَبِ قیطونی / لوچه
شِفاه غَلیظَة : لَفچه
شِفاهِیّ / شَفَوِیّ : شفاهی
شِفَة / شِفاه : لَب / (ج) لَبان / لُنج
شَفَهِیّ / شَفَوِیّ : زَبانی / افواهی / افواها
مُشافَهَة : دَهان بِدَهان رسیدن

شُفِیَ : حال آمَدن / جا آمَدن حال / چاق کردن / خوب کردن
شافِ : شِفا دَه
شِفاء : ترمیم / بِهبودی / بازیافْت
مُستَشفَی : تیمارستان / تیمارگاه / بیمارستان / مارستان / مَریضخانه
مُستَشفَی الرَّمَد : بیمارستان چَشم پِزشکی
مُستَشفَی الصَّدر : بیمارستان مَسلُولین
تَشَفّی / تَشَفَّ : دِل خُنَک شُدَن
شَفَی غَلیلَه : دِل خُنَک شُدَن / دِقِّ دِل خالی کردن
شَفَی غَلیلَه من : دِقِّ دِل را سَرِ کَسی دَر آوَردن / داغِ دِل از کَسی بَرآوَردن
مشَفَّی (لَحمٌ ~) : لَخم
أشقَر / شَقراء : بور / بوری

شَقفَة: لَت / لپه / چاک / پاره / خُرده (معر)
اشتَقَّ: مُشتَق کردن
اشتِقاق: مُشتَق گیری
اشتِقاقٌ لَفظیٌ: لُغَت سازی
الشَّقائِق (زَهرة ~): زَرِیوَند
تَشَقَّقَ: خلیدن
اِنشَقَّ: نفاق داشتن / اختلافِ عقیده داشتن / جُدا شدن
اِنشَقَّ إلی نصفَین: پکیدن / قاچ خوردن
انشِقاق: جُدا روی / تَجزیه طلَبی / انشِعابِ حِزبی / انفصال / انتزاع
بِشِقِّ الأنفُس: والزّاریات
شاقٌّ: دُشوار / پُر زَحمَت / وا نَفسا
شَقَّ: ترک بَرداشتن / دَریدن / شقه کردن / شِکافتَن / خلانیدن
شَقَّ التُّرَع: قَنات کندن
شَقَّ الطُّرُق: راه سازی
مشَقَّة: رَنج / دُشواری / زَحمَت / جان کنی
شَقَّ عصَا الطّاعة: پَر دَر آوَردن / سَر پیچیدن / سَر جَنباندن / سَر بَر زدن
شَقُّ عصَا الطّاعة: خروج / سَر پیچی
شَقائِق النُّعمان: لاله
شِقٌّ: رَخنه / روزَنه / لَتی / خله / فال / دَرز / شِکاف / زاو / لاپه / کرج
شِقاق: فرقه بازی / نفاق / خان خانی / دوگروهی / دُو دَستگی / اختلاف
شَقَّة: آپارتمان (فر)
شَقَّة مَفرُوشة: آپارتمانِ مُبله
شَقَّة من ثَلاث غُرَف: آپارتمانِ سه اُطاقه
شَقِیق / شَقِیقَة: تَنی
دَولَة شَقِیقة: کشوَرِ هَمکیش

غَیرُ شَقِیقٍ (اَخٌ ~) : نا تَنی (بِرادَرِ ~)
مُشَقَّق : بره بره
مُنشقّ : مُعاند / مُخالِف
شَقلَبَة : پشتک زدن
شَقِیَ : خاک بَر سَر ریختن / خاک بَر سَر شدن
شَقِیّ (تَعِس) : بَدبَخت / رَنجوَر / پَست / ضَعیف الحال
شَقِیّ (مُجرِم) : ارقه / لات / رذل / بَد کار
شَقاء : تَلخکامی / شَقاوَت / بز بیاری / بَد بختی / بیچارگی / نکبَت
شَقاوَة عِیال : شیطنَت
شَکَرَ : سِپاسگُزاری کردن / تشکر کردن
شاکِر / مُتَشکِّر : مَمنُون / مُتَشکر
شُکر : سِپاس / سِپاسگُزاری
شُکرًا : مَمنُون / مُتَشکر

شاکَسَ : خون بپا کردن / خون راه انداختن / ستیزیدن / دَست بترکیب کسی زدن / توی کوک کسی رفتن
مُشاکَسة : ستیزه جونی
مُشاکِس : زحمَت افزا / مُزاحِم / بَد پَسَند / پُر ستیز / شَر خَر / بِزَن / بِزَن بهادُر / جِر زَن
المِنهَج الشُّکیّ : شکاکی
تَشَکَّكَ : شَک وَر داشتن
شَكّ : گُمانه / شک
شَكّ أقرَبُ للیَقِین : ظَنّ مُتاخم به عِلم
شَکّاك : دو به شک / ظَنین
شُكُك : نَسیه (بُردن) / نسیه بَری / نَسیه خَریدن
مُتَشکِّك : بَد خِیال / دو دِل / دود دِل
مشکاة : مِشکات
مَشکُوك فِیه : شُبهه ناک / مَشکوک / مَظنون

الشَّكْل: ریخت / دک ویوز / پک ویوز / تک ویوز / تَن وتُوش / شکل

إشكال: گیر

تَشكيل: تشکیل دادن

تَشكيل الحُكُومة: تشکیلِ کابینه

تَشكيل فَريق: دَسته بَندی کردن

تِشكيلَة: کُلکسیُون (فر)

شَكْل (رَسم): نَقش

شَكلٌ خُماسيّ: پَنجگانه / پَنج سُو

شَكْليّ: تشریفاتی

شَكليّات: فُرمالیته (فر)

على شاكِلَة واحِدة: تیپِ هَم / اخت وجُفت / اخت وجَور / گِلِ هَم

على شكل صَليب: چلیپاوار

مشكَّل: گوناگون / مُتفرقه

مُشكِلَة: اشکال / اشکالات / مُشکل

شكَمَ: تحتِ کُنترُل درآوَردن

شكيمة: لِجام

شكمان: لوله دررو

شُكولاتة: شُکلات (فر)

اشتكَى: شِکایَت بُردن

شكّاء: اهُنی / مَنفِی باف

شكوَى / شكاوَى: گِله / گِلایه / شِکایَت / شِکایات / دادخواهی

شكوَى كَيديَّة: چغلی / چقلی (~ کردن)

شَلَّا (امرَأة ~): آپارتی / آپاردی / شلافه / پتیاره / ارنتو / ارنتوت / ارنعوت / رَجّاله / (عم) لَجّاره / کولی / کولی غربیل بند / لتره

شَلُّوت: شتا / لگد / جُفته / اردَنگ / تیپا / زهکونی / پُشت پا / پاسار

انشَلَّ: فَلج شدن

مَشلُول: مَفلُوج / فالج زَده

الشَّلَل (مَرَض ~): افليج / فالج / فلج

شَلَل الأطفال (مرَض ~): فَلج اطفال / پوليوميليت (فر)

شَلَّال: آب شار

شِلَّة: عُده / دار ودَسته / پارتی (انج)

شَلَّة خَيط: كلاف / كلافه / باد ريسه / پيچَک / كاموا (فر)

شِلَلِيَّة: پارتی بازی / دَسته بَندی

شَماشِرجِي: جامه دار / نَديم / نديمه

شمبانيا: شامپانی (فر)

شِمبانزی: مَيمون آدم وار / شِمپانزه

شَمَتَ / شَماتة: بَغلک زدن

شَمَّتَ الأعادي: دُشمَن شاد كردن

شامِخ: كلان / سَر افراز / با فَر

شُمُوخ: سَر افرازی / سَربَلَندی

الشُّمَّر (عُشْب ~): باد تخم / رازيانه

شَمَّرَ عَن ساعِدَيه: آستين را وَر ماليدن / آستين بالا زدن / آستين بَر چيدن

اِشمِئزاز: بيزاری

اِشمَأَزَّ: بيزار شدن / قَيش گرفتن

الشَّمْس: آفتاب / خورشيد

تشمَّسَ: آفتاب خوردن

تشمُّس / تَشميس: آفتاب خوردگی / خورتاب گيری

شَمَّاس: شَمَّاس

شَمسِيّ: خورشيدی

شَمسِيَّة: چتر / آفتاب گردان

مُشمِس: آفتابگير

شَمطاء: عَجوزه / ساحِره / مه سَفيد

شَمَّاعة: جا رَختی / جا لَباس

شَمْع: موم / شماله

شَمع أحمَر: لاک

شَمعَة: شَمع

شَمْعدان: متيل

شَمعِيّ: مومی

مشَمَّع : بلغار / مشَمّاً
شَمَلَ / اشتَمَلَ على : دَر بَر داشتن / حاوِي ...
اشتِمال : گُنجايش / شمول / دربَرداری
شُمُول / شُمولِيَّة : جامِعيَّت
الشَّمال : شُمال / خورتاب
الشُّمولِيَّة : سَلطنَتِ شَخصي / ديكتاتوری
شُمولیّ : يكّه تاز
شامِل : دَر بَست / سَر تا سَری / فَراگير / بسيط / كشيده
شِمال يَمين! : چَپ راست
شَميلة / شَمائِل : ويژه / نهادی / نِهادين / نِما / مَنِشی / نِشان / مشخَّصات / شمايل
مَشمُول : مُندَرِج
مَشمَلة : ازگيل
شَمَّ / اشتَمَّ : بو خوردن
الشَّمّ (حاسَّة ~) : بويائی / (حِسِّ ~)

تشَمَّمَ / شَمشَمَ : بوئيدن / بو كردن
شَمَّ الهَواء : هَوا خوردن / هَوا خوری
شَمَّ الهِيرُوِين : هِر زدن / هِر كشيدن
الشَّمَم : سَر افرازی / سَر بَلَندی
الشُّمَّام : خَربُزه / خَربوزه / دست انبويه / دَستَنبو
شَنبَر : پرگَر / چَنبَر
شَنطَة : كيف
شَنطة السَّفَر : چَمدان / جامه دان
شَنطَة يَد : كيفِ دَستی
تَشنيع : افترا / بَد گوئی / تُهمَت / بَد نامی / رَسوائی
شَنَّعَ : نَنگين كردن / چو انداختن / هو كردن
شَنيع : تَنفُّر آوَر / دافِع / زنَنده
شَنَقَ : دار آويختن / بِدار آويختن / بِدار زدن

مَشنَقَة : دار / چوبه دار

شَنَّ حَملَةً : خیز برداشتن / خیز گرفتن

شَنَّ هُجُومًا : تاختن / تاخت آوردن / یورش بردن

شَنَّة ورَنَّة : بَرگ وساز

مشَنَّة : لوده / جاشدان

شَنهقَة : زار زار گریستن / زاریدن / زاری کردن / زار زدن / لیسه رفتن

شِنیُور : برماه / دریل (انج)

شِهاب : شِهاب / تیر شِهاب / سَنگ آسْمانی

شاهَدَ : تَماشا کردن

شاهِد / شُهُود : گُواه

شاهِد القَبر : نَقشه یادگاری / لَوح قَبر

شاهِد زُور : قلدَر

شاهِد عِیان : شاهِدِ عَین

شِهَادَة : بَرگ / تَعرفه / قُباله / تصدیق نامه / استشهادنامه

شِهَادَة (~ الشُهُود) : گُواهی

شِهادَة / استِشْهاد : شهادَت / شَهید شدن

شِهادة الإعدادیَّة : گُواهینامه دَوره دَبیرستان

شِهادة الثّانویَّة العامَّة : دیپلُم دَبیرستانی / دیپلُم مُتفرِّقه

شِهادة الزُّور : گُواهی دُروغ / شهادَتِ کذب

شِهادة العالِمیَّة : دانِشنامه دُکترای دانِشگاه ازهَر

شِهادَة المیلاد : زایچه / زایِشنامه / شِناسنامه

شِهادَة انتِهاء الخِدمة : کارنامه

شِهادة أداء الخِدمَة : تَعرفه خِدمَت

شِهادة تَزکِیَة : رَسید تاییدیَه / تاییدیَه

شِهادة تَقدیر : تَقدیرنامه

شِهَادَة جامِعِیَّة : دانِشنامه

شِهادة خِبرَة : تَعرفه خِدمَت

شِهَادَة دِراسِيَّة: مَدرک / (ج) مَدارِک
شِهادَة ضَمان: ضمانَتنامه
شِهَادَة مَدرَسِيَّة: پروانچه
شِهَادَة وِصَايَة: ولايَتنامه
شَهْدٌ: انگبينه / نُوش
مَشهود: ياد آوَردنی
مُشاهِد: بِينَنده / تَماشاگَر / تَماشاچی
المُشَاهِدُون الأعِزَّاء: بِينَندگان گِرامی
مَشهَد: صَحنه سازی / مَنظَره / چَشم انداز / نَظَرگاه
شَهر: ماه
الشَّهْرُ العَقارِيّ: دَفتَرِ املاک / اِداره کلّ ثَبتِ اسناد واملاک
شُهرَة: آوازه / نام / شُهرَت / دنگ وفنگ / پُرآواز
شَهْرِيّ: ماهانه
شَهْرِيًا: ماهانه
مَشاهِير: مَعارِيف
مَشهُور / شَهير: بَرجَسته / بَلَند آوازه / پُر آواز / نامی / مشهور / معروف
شَهَّرَ به: نَنگين كردن / چو انداختن / هو كردن / كثافات را علَنی ساختن
اشتُهِرَ: اسم دَر كردن / سَر تُوی سَرها آوَردن
أشهَرَ (~ سِلاحًا): آختن / از غُلاف بيرون كشيدن / از غُلاف دَر آوَردن
إشهار: اعلان
إشهار الإفلاس: اعلان وَر شِكستگی / اگهی وَر شِكستگی
تَشهير: چَنگال كودكشی / بيل كودكشی / افترا / بَد گوئی / تُهمَت / بَد نامی / رَسوائی
شَهَقَ: چانه انداختن / شُوت زدن / قلاج زدن
شَهيق: شَهيق / استنشاق

شَهامة : جَوانمَردی / لوطیگَری / رادمَردی / مُروَّت

شَهْمٌ : نیکمَرد / با مُروَّت / لُوطی / زاده مَرد / رادمَنِش / راد / رادمَرد / (ج) رادگان

شَهِیّ : لَذیذ

اشتَهَی : شهوَت داشتن

شَهْوَانیّ : حَشَری / جالِشگَر / شَهوَتْران

شَهوانیَّة (امرَأَةٌ ~) : حَکه اِی

شَهوَة : شهوَت / هوَس / حِرص وآز

الشَّهْوَانیَّة : جالِشگَری / شَهوَتْرانی

مُشهِّیات : چاشنی / پیشخوردها / پیش غَذا

شائبة (عَیب) : کاستی / عیب / نَقص / کَمبود

شائبة / شَوائب : کلوخه

شَوائب مَعدنیة : هَرزه سَنگ / کلوخه سَنگ

أشاحَ بوَجهِه : رُوگردانیدن / پَرهیزکردن / اجتناب کردن / بَرشِکستن / رُوی گردانی

المُشَار إلَیه : مومَی اِلیه

أشَارَ إلَی : اشاره کردن / نمار زدن / نمارکردن

إشارَة : اشارت / نمار / آماج / انگ

إشارة المرُور : راهنما / چِراغ راهنمائی

بالإشارَة إلی ... : با توَجُّه به ... / با اشاره به ... / عَطف به ... / نِسبَت به ...

تأشیرَة : رَوادید / وِیزه (فر)

تأشیرة سِیاحیَّة : رَوادیدِ جَهانگردی

تأشیرَة سِیاحِیة : رَوادیدِ جَهانگردی

تَشاوُر / مُشاوَرَة / مَشورَة : رایزَنی / مُشاوَره / مَشورَت / مُذاکره / هَمفِکری

تَشاوُرِیّ: شورائی / مُشاوَره ای / شورَوی
شارَة: نِشان
شارَة الرُّتبة: پاگن
مُؤَشِّر: نِمُودار / عَقربَک / عقربه / شاخِص
مُؤشِّر الراديو: عقربَک راديو
مُؤَشِّر الميزان: خار تَرازو / زَبان تَرازو / شاهين / زَبانه
مُؤشِّر النُّموّ الاِقتِصادیّ: شاخِصِ رُشدِ اِقتِصادی
مُؤشِّرة (كُمپيوتَر pointer): اشاره گَر
مُؤشِّرٌ على ...: عَلامَتِ ...
مُشير (رُتبَة): ارتِشبُد / مارشال (فر)
استَشارَ / شاوَرَ: رای گرفتن / كنكاش كردن / مَشورَت كردن / مَشورَت خواستن از
استِشارَة: رايزَنی
مُستَشار: رايزَن / مُشاوِر
مُستَشار الأمن القَومیّ: رايزَنِ امنيَّت مِلّی / مُشاوِرِ امنيَّتی
مُستَشار ألمانيا: صَدرِ اعظَمِ آلمان
مُستَشارِيَّة: رايزَنی
شَوَّشَ: بَرهَم زدن
مُشَوَّش: پَريشان / پَريشان خاطر / پُر جَنب وجوش / بی حَواس / پَراگنده خاطِر / آج وداغ / آسيمه / سَر آل / سَر دَر گُم / آشُفته / آشُفته خاطِر / آشُفته حال / خود باخته
تَشَوُّش: بَرهَم خوردن
تَشويش: پارازيت (فر)
شاش: گاز
شاطَ (~ الكُرَة): پَرتاب كردن / زدن
شَوطٌ: گِرد
الشَّوط الأوَّل مِن المُباراة: نيمه اوَّلِ مُسابَقه
شاطَ (~ على النّارِ): سوختن

اِستَشاطَ غَضَبًا : آتشی شدن / بسَر خَشم آمَدن / غراشیدن / خون بجوش آمَدن / خون خونَش را خوردن
الشُّوفَان : جَو دُو سَر / جَو بَرَهنه
شَوق / اشتیاق : اشتیاق / دِل باختن
اِشتاقَ : غَش کردن / لک زدن دل / هوای کسی کردن / دل هوای کسی کردن / دل آب شدن / قیلی ویلی رفتن دل
الشُّوكَران (عُشب ~) : سیکران (معر)
شائك : خاردار / خارناک
شَوك : خار
شَوكَة الطَّعام : چَنگال غَذا خوری
أَشوَل : چَپه / دَستِ چَپ
شِوّال / اِشولَة : جانخانی / جانی خانی
تَشاؤم : بَد بینی

شُؤم : شآمَت / شنامَت
مَشؤُوم : مَنحوس / مُصیبَت آمیز / پُر بَلا / فَجیع / میشوم / یلدا / دَستِ چَپ / بَد خواه / بد شگون
شُومَة : چُماق / مَنتشا / باتون / تپز / واحِد یَموت
مُتَشائم : بَد بین
شَوَّنَ : انباشتن / انبار کردن
شونَة / شِوَن : انبار غلّه / غوله / راج / راش / بیدَر / چالو / سیلو (فر)
تَشوین : انبار داری
شَوَّهَ (~ الحقيقةَ مثلاً) : کج کردن
شَوَّهَ (~ الشَّكلَ) : دشدیسه کردن / بَد شکل کردن / از شکل انداختن / دشدیسه کردن / اخته کردن / بی اندام کردن / زشت کردن / کج ومعوَج کردن

شَوَّهَ (~ المَعنَى): کَج کردن
مُشَوَّه / شائه: دشدیسه / مَعلول
تَشَوُّه / تَشویه: دِگَردیسی / دشدیسگی
شَیء: چیز
شَیء تافه: قطمیر
شِی لله (~ یا حُسین)!: شَیئ الله! شَید الله!
شَیئاً فَشَیئاً: اندک اندک / نم نم / نم نَمَک / پله پله / گره گره
لا شَیء: هیچ چیز / (عم) هیچی
شَوَی / شَیّ: بَریان کردن / کباب کردن
مَشویّ: بَریان / کباب شُده / بَریان شُده
شِواء: بَریان
شابَ: ریش در آوَردن / مَویز شدن
أشیَب (~ الشَّعْر): خاکِستَری / سَفید

أشیَب / شایِب: سالخورده / پیر زال / پیر وپاتال / پیر وپتله
شَیبٌ / مَشیب: زالی / روزِ باز پَسین
شِیح: بابونه / دَرمَنه
شَیخ: زال / پیر
شاخَ (شابَ): ریش در آوَردن / مَویز شدن
شَیخ الحارَة: مُعتَمَدِ مَحَل / بَرزَن دار
شَیخ الخفَر: فَرّاشباشی
شَیخ طَریقَة: مُراد / مُرشِد / پیر
شَیخ القَبیلة: خانه سالار
شَیخ الکُتّاب: مَکتَب دار / آخوند / مُلا
شَیخَة الکُتّاب: آتون
شَیخٌ هَرِم: پیر / پاتال / بِفتال / هفو
شَیخٌ خَرِف: چاخچولی
شیُوخ الطُّرق الصُّوفیة: اوتاد
مَشیَخة: شَیخ نِشین

مَشْيَخِيّ (~ بروتِستانتيّ) :
مَشایخی (~ پروتستان)
شَيخُوخَة : پیری / کهولَت / سالخوردگی / زالی / روزِ باز پَسین
شَيَّدَ : بُنا کردن / ساختن / دُرُست کردن
أشادَ بِـ : سِتایش کردن / نیایش کردن / تَعریف داشتن / تَعریف کردن / ثَناگفتن
تَشییِد : بُنیان گُذاری
الشِّیش (رِياضة ~) : شَمشیر بازی
شاعَ : پَخش شدن / مُنتشِر شدن
شائِعٌ : شایِع / هَمه جا مُنتشر
شائعَة : چو / شایعه / شایعات
شائعاتٌ مُغرِضة : شایعاتِ مُغرِضانه
شَيَّعَ / تَشییع : مُشایعَت کردن
شَيَّعَ جِنازةً : تشییع جنازه کردن / با جنازه هَمراهی کردن
شیوع : گُستَرِش / شیوع / انتشار
شِيعيّ : شِیعی / مُسَلمانِ شیعه / پیروِ شیعه / (ج) شیعیّان
شُیُوعيّ : کمونیست (فر)
الشُّیُوعِیة : کمُونیسم (فر)
شِیاکة : نَغزی / لطافَت / براز / ریزه کاری / سلیقه / زیبایی / ظرافَت
شِيك (أنيق) : پُربراز / برازنده / خوش تِیپ / خوش پُوش / سیخالِ مُد / طَرح دار / شِیک (فر)
شِيك / شِيكات : چَک
شِيك بِدُون رَصيد : چَک بِلا مَحل
شِيك على بَياض : چَک سَفید
شِيك لحامِله : چَک دَر وَجهِ حامِل
شِيكات سِياحِيّة : چَکهای مُسافرتی / تْراوِل چِک (انج)
مَشِيمة : جفت / جفت جَنین

شِیمة / شِیَم: ویژه / نهادی /
نهادین / نما / مَنِشی / نشان /
مشخّصات / شمایل
شانَ: خفت آوردن بَر ...
شائنٌ / مُشین: ننگین / رسوائی
آوَر / خفت آور / نا مطبوع

ص

صابُون : صَعبو / سوپ (انج)

صاج : قَلع / حلَبی / حلَب

صالَة : تالار / طالار / سرسرا / هال (انج)

صالة العَرض : سالن نمایش

صالُون : سالن (فر)

صالُون حِلاقَة : آرایشگاه / سالن آرایش

صَبَّ : ریختن / سر دادن

صَبّ الخرَسانَة : شفته ریزی

صَبَّ جامَ غَضبِه علَی : داغ دِل از کسی برآوَردن

صَبَّ فی قالِب : ریختن / بلوک زدن / ریزش / قالبگیری

مَصَبّ : دهانه / مَدخَل / آب ریز / هَمریختَنگاه / هَمریزگاه

مَصَبُّ النَّهر : دهانه رودخانه

الصُّبح / الصَّباح : صُبح / پگاهانه / سَر آفتاب

الصَّباح الباکِر : صُبحِ زُود / بوق سگ

الله یصَبِّحه بالخیر! : یادَش بخیر!

أصبَحَ : شُدَن / گَشتن / گردیدن

صَباح الخَیر : صُبح به خیر

صَباحیَّة العَروسَین : پا تَختی

اصطِباحَة : دشتی

صَبُوح : خوش بَرخورد

مِصباح : چراغ (معر)

مِصباحُ الزَّیت : پی سوز

مِصباح کِیروسین : چراغ فتیله اِی / چراغ گردسوز

صَبَّرَ : صَبر کردن

صَبْر : شِکیب / شِکیبائی / بُردباری / تاب / طاقَت / صَبر

صَبِر / صَبّار : رادبو

صَبُور : شِکیبا / صَبور / بُردبار / نازکش / حلوا جوزی

صَبَرَ علَى المَكارِه : بُردباری کردن / دَندان روی جِگَر گُذاشتن

الصَّبرُ علَی المَکارِه : دِل ودَماغ / صَبوری

تَصبیرَة : نه بَندی / چَشته

إصبَعٌ : انگشت

صَبَغَ : رَنگ کردن / رَنگ زدن

صبّاغ : قصّار / رَنگ کار / رَنگرَز

صِباغَة : رَنگ زَنی / رَنگ رَزی

صبغَة : تَنتور (فر)

صبغَة يُود : تَنتور يُد (فر)

مَصبَغَة : تنتور / تنطور (فر)

اصطَبَغَ : رَنگ گرفتن

صَبِی (مُتَدرِّب) : کار آموز / دَستیار / نوچه

صَبِیّ / صِبيَة : بَچه / نُو جَوان / (ج) بَچگان

صَبِیّ الدُکان : شاگِردِ دُکان / پاکار / پادَو / پر قیچی

صَبِیٌّ مُدَلَّل : علی بَهانه گیر / علی بونه گیر

صِبیانیّ : بَچگانه

صَبِیَّة : دُختَرِ نُو جَوان

الصِّبا : جَوانی / بَهارِ زندِگانی

صَحِبَ / صاحَبَ : هَمراهی کردن / هَمراهِ ... بودن

صاحِب : هَمراه

صاحِب الأرض : دِهقان / (ج) دهاقين / دِهقانان

صاحِب البَيت : صاحبخانه / خانه خُدا

صَاحِب السُّمُو : والا حَضرَت

صَاحِب العَمَل : کارفرما / کار فَرمان / صاحبِ کار

صاحِب حَقّ : حق دار / ذیحق

صاحِب خِبرَة : سابِقه دار

صاحِبُ عِيال : بَچه دار / عيال مَند / عيالوار

صاحِبُ فَضلٍ : هَنگُذار

صاحِبُ مَكانة : حائزِ مَقام

صَاحِبُ الجَلالَة : اعلیحَضرَت

صَاحِبَة الجَلالَة : عَلیاحَضرَت

بِلا صاحِب : بی بانی

مُصاحِب : ضَمیم

صُحبَة : هَمراهی / هَمنِشینی

بِصُحبَة ... : هَمراهِ ...

الصُّحابَة : یارانِ پَیغَمبَر / اصحابِ پَیغَمبَر

صَحَّ (صَدَقَ) : دُرُست بودن / راست بودن

صَحَّ / یَصِحُّ : رَوا داشتن

صَحَّحَ / تَصحیح : غلَط گرفتن / جُبران کردن / بَر طرَف کردن

تَصحیح الامتحان : نُمَره دادن

صَحیح (سَلیم) : دُرُست

صَحیح (صَحّ) : راست

صَحیح (شَرعیّ) : نافِذ / قابلِ قبول / سالم / معتَبَر / قانونی / درُست / صحیح / دارای اعتبار / موثِّر / قابلِ اطمینان / صحَّت دار

صَحیح؟! : راستی؟!

صِحَّة : بِهبودی / بِهی / بِهزیستی / سَلامَتی

صِحّیّ (طِبّیّ) : دَرمانی

صِحّیّ (مُفیدٌ صِحیًا) : دُرودی / سَلامَت بَخش / سُودمَند / سالِم ومُغذّی

غَیر صِحّیّ : بَد آب وهَوا

بِصِحَّة جَیدَة : چاق

بِصَحیح ! (رَجُل ~) : حَسابی! (مَردِ ~)

فی صِحّتك! : نُوش!

مَصَحَّة : مارِستان / آسایِشگاه / بیمارگاه / دَرمانگاه

مَصَحَّة الأمراض العَقلیَّة : تیمارستان

مَصَحَّة نَفسیَّة : بیمارستانِ رَوانی

مُصَحِّح : ویراستار / ویرایِشگر

إصحاح : باب

صحراء : بیابان / کویر / دَشت / هامون / بید / صَحرا

صحراء جَليديَّة : پخزار

صحراويّ : دَشتی

صَحفة : لوحه / لوح / تَخت

صَحيفَة : روزنامه

صَحيفة الحالَة الجِّنائيَّة : بَرگ‌ گُواهی پیشینه

صَحيفَة السَّوابق : سیاه نامه / بَرگ‌ گُواهی پیشینه

صَحيفَة حِزبيَّة : اُرگان (فر)

صَحيفة مَسائيَّة : رُوزنامه عَصر

الصَّحَافة : روزنامه نِگاری / روزنامه نویسی / ژورنالیسم (فر)

صَحَافِيّ : روزنامه نِگار / روزنامه نِویس / مُخبِر / وَقایع نِگار

تَصحيف : تغییر

صَحْن / صُحُون : بشقاب / سوین / ظَرف / (ج) ظروف

صَحْن (~ جامِع مَثَلاً) : صَحن / آستان / آستانه / حیاط

صَحا : جان گرفتن

صَحوَة : بیداری

صاخِب : پُر هَیاهو / پُر خَش / پُر سَر وصدا / شِلوغ

صَخَبٌ : سَر وصدا / هَیاهو / شِلوغ

صَخر : سَنگ

صَخرَة : تَخته سَنگ

صَخريّ : صَخره اِی

صَدَحَ : نغمه سَرائی کردن

صَدْح : چهچه / چهچهه / نغمه سَرائی

صَدَّاح : زند خوان

صَدَّ : رَدّ کردن / دَست کوتاه کردن / جِلُوگیری کردن / دَفع کردن / دور کردن

صَدّ : جِلُوگیری / پیشگیری / دَفع

مَصدَّات الأمواج : موج شِکن

صُدود : تنَفُّر

بِصَدَد ... : دَرباره / راجع به ... / دَر باب ...

صَدِید: ریم / پیخ
صَدَرَ: صادر شدن / صدور یافتن
صَدَرَ بیانٌ مُشتَرَك: إعلامیّه مُشتَرَک انتشار یافت
أصدَرَ: صادر کردن
أصدَرَ حکمًا: تشخیص دادن / داوَری کردن / حکم دادن / قضاوَت کردن
إصدار / إصدارات: نَشریّه / نَشریّات
تَصدیر: صُدور / صادِرات
تَصدیر (مُقَدِّمة): سَراغاز / پیش دَرآمَد / مقدمه / پیش گُفتار
تَصدیر الثَّورة: صُدورِ انقلاب
تَصدیریّ / للتَّصدیر: صادِراتی
صادِر / صادِرات: صادره / صادرات
صَدارَة: سَروَری / صَدر
صَدَّرَ: صادِر کردن
فی الصَّدارَة: بالا نِشین
مَصادِر مُطَّلِعة: مقاماتِ آگاه

مَصدَر / مَصادِر: مَنبع / مَنشاء / مَنابِع
مَصدَر / مَصادِر (~ أکادیمیّة): ماخَذ / (ج) مآخِذ
صادَرَ: ضَبط کردن
صودِرَ: ضَبط شدن
مُصادَرة: خَلعِ یَد / ضَبطی
صَدْر: سینه
صَدْرُ المَجلِس: شاهنشین
صَدریَّة حَریمی: پِستان بَند / بازرنگ / سماکچه / ساماخچه / سماچه
صِدیری: بَغَلَک / جلیقه / خشتک / سوزه / سوژه / نیمچه / نیم تَنه
صِدیری للسِّلاح: بغَلتاق
استَصدَرَ: بِدَست آوردن / تحصیل کردن
صَدْعٌ: تَرَک / رَخنه / رَوزَن / خله / شِکاف / زاو / لاپه / شیار

مُتَصَدِّع: تَرَک دار
تَصَدَّعَ: تَرَکاندن / پاتیل در رفتن
تَصَدُّع: نِفاق
صُداع: سَردَرد / دَردِ سَر
صَدغ: گیجگاه / شَقیقه
صَدَفٌ: مَروارید / صدَف
صَدَفة: صَدَف / کاسه / لاک
صُدفة: عارضه
صادَفَ: مواجِه شدن با / مُصادِف شدن با / رو پرو شدن / رویاروی شدن
مُصادَفةً / بالصُّدفة: تَصادُفی / اتِّفاقا / الابَختکی / الابَختی / الله بَختکی / الله بَختی / کتره ای / کتره گتره
الصَّدَفِیَّة (مَرَض ~): داء الصَّدف
صَدَقَ: دُرُست بودن / راست بودن
صَدَّقَ (ضِد کَذَّبَ): باوَر داشتن / باوَر کردن
صَدَّقَ علَی: إقرار کردن / واداشتن / قائل شدن / خستو شدن / مقر آمَدن / تائید کردن / صحّه گُذاشتن
صِدقٌ: صداقَت / فَربودی / رَصافَت / راست
أتُصَدِّق أنَّ ...!: انگار نَه انگار ...
أصدَق التَّهانی: صَمیمانه تَرین تَبریکات
بِصِدق: صمیمانه
تَصَدَّقَ: خیرات کردن / چراغ دادن
تَصدیق: تصویب / صَوابدید
تَصدیق (تأیید): تائید / صحه گُذاشتن / اقرار کردن
صادِقٌ: دُرُست
صادَقَ علَی: تصدیق کردن / اعتبار دادن / سَنَدیَّت دادن / رَسمیَّت دادن
صَداق: کابین / مَهریه / مَهر

صَداقَة : یاری

صَدَقَة : چراغ / خیرات

صَدیق : یار / دوُست / هَم
داستان / هَمدَرد / هَمدَم

صَدیقٌ حَمیم : یارِ جانی / یارِ
جان جانی

صَدیقٌ وَفیّ : یارِ غار

صَدیقَة حَمیمَة : خَواهر خَوانده

صَدیقَة حَمیمَة (بلُغَة
المُراهِقات) : بارانی

صِدقیَّة : صداقَت (~ داشتن)

صَیدَلیّ : داروساز / داروگَر

صَیدَلیَّة : داروخانه / دَواخانه

صَدَمَ (رَطَمَ) : ضَربَتِ سَخت زدن

صَدَمَ (مَعنَویّا) : سَراسیمه کردن

صَدمَة : لَطمه

تَصادُم : تَصادُف / بَرخُورد

تَصادُم المَصالِح : بَرخُوردِ مَنافِع

صِدامٌ : بَرخُوردِ / دَرگیری

صِدامٌ دامٍ : بَرخُوردِ خُونین

صِدامٌ مُباشِر : دَرگیری مُستقیم

صِدامٌ مُسَلَّح : دَرگیری مُسَلَّحانه

صُدِمَ : وا خوردن / لطمه خوردن

اصطَدَمَ : بِهَم خوردن

تَصَدَّی (تَولَّی) : بِه عُهده گرفت
که ... / رُو نِشان دادن

تَصَدَّی (قاوَمَ) : در افتادن /
ضِدیَّت کردن / مُخالفَت کردن
/ مَصاف دادن

صَدَأَ / یَصدَأ : زنگ زدن /
زِنگار بَستن / زنگ خوردگی
/ زنگ زدگی

صَدَأ : زنگ

صَدَی / أصداء : مَحو / عَکس
العمل / بازتاب / انعکاس

صَدَی الصَّوت : سِدا

له أصدَاء : باز تاب زا

صَرَّحَ (أذِنَ) : اِجازه دادن /
مُرخَّص کردن / مُجاز کردن /
رَوا کردن

صَرَّحَ (أعلَنَ) : اِظهار داشتن /
اِعلام کردن

صَريح: رُک / رُک وراست / یک رُو / یک رَنگ

صَريح (بشکلٍ ~): اشکارا / بی دِرَنگ

تَصريح (إذنٌ): پَروانه / اِجازه / جَواز

تَصريحٌ (بَيان): إعلاميّه / بيانيّه / اظهاريّه

تَصريح الإقامة: دَفتَرچه اِقامَت

تَصريح المُغادَرة: رَواديدِ خُروج

تَصريحات: بيانات

تَصريحات سِياسيَّة: بَياناتِ سِياسی

صَراحة: رُک گويی / بی پَرده گويی / راست بازی / سادگی / پوست

بِصَراحَة: رُک وراست / صاف وپوست کنده

صَرخَة: فَرياد / وِيله

صارِخٌ: فاحِش / بَرجَسته / نِمايان / انگشت نِما

صُراخ: فَرياد / نک ونو / نَعره

صَرَخَ: فَرياد زدن / نک ونال کردن / داد زدن / جار زدن / جار کشيدن / جيغ زدن / جيغ کشيدن / نعره (زدن / کشيدن)

صَرَخَ في وَجهِه: پرخاش کردن

صارُوخ: موشک / راکت (انج)

صارُوخ أرض جَوّ: مُوشک ضِد هَوائی

صارُوخ بَعيد المدَى: مُوشک دُور بُرد / مُوشک با بُرد دُور

صارُوخ جَوّ أرض: مُوشک هَوا به زَمين

صارُوخ عابِر للقارّات: مُوشک قارّه پَيما

صارُوخ مُتَوَسِّط المدَى: مُوشک بُردِ مُتَوَسِّط

صارُوخ مُزَوَّد بِرأس نَوَويَّة: مُوشک کلاهکدارِ اتمی

إصرار: خودسَری / ماندگاری / پافِشاری / إصرار / سَماجَت

أصَرَّ: پا فِشاری کردن / اِصرار وَرزیدن / پا پی شدن / سَر سَختی کردن / دُو پا دَر یک کفش کردن / پا دَر کفش کردن / بکوری چَشم کسی کار کردن / بابا غُرابی کردن / هسبند کردن / ویرش گرفتن / سیخ کردن / شق کردن / پیله کردن

صَرّار اللَّیل: چراسک / جیر جیرک / زنجره / علی وَرجه

صُرَّة: کولباره / کلاقه / بُقچه / بُغچه / بُخچه (معر)

صُرصار / صَرصُور: سوسک / سپیرک

صَرصُور الأذُن: گیجگاه

الصِّراط المُستَقیم: راو راست

صارَعَ: زَد وخورد کردن / کشتی گرفتن

صِراعٌ مُسَلَّح: کشمکش مُسَلَّحانه

صَرعة (موضة): مُد زود گُذَر / هوَس

المُصارَعة الحُرَّة: کشتی آزاد

علی مِصراعَیه: چار طاق / چهار طاق

الصَّرَع: غَش / صرَع / حَمله

مَریض الصَّرَع: غَشی

مُصارِعٌ: کشتی گیر

مُصارَعة: کشتی

مُصارَعة الدِّیکة: جَنگِ خَروسان

مِصراع: لَنگه / لَتّی

صِراع: داروگیر / گیرودار / کشمکش / کشاکش / کش وواکش / دَستادَست / ستیزه / نزاع / دَعوا / سَعی بلیغ / تقلا / جان کنی

صَرَفَ (~ مالاً): صَرف کردن / مصرَف کردن / پُرداخت کردن / خَرج کردن

صَرَفَ (~ شخصاً): مُرخَّص کردن

صَرْف: صَرف / پُرداخت / خَرج

صَرَفَ النَّظَرَ عَن ...: از ... گُذَشتن / صَرفنَظر کردن / دست بَرداشتن / گوش بده کار نَبودن / دَندان از ... کندن
انصِراف: واگُذاری / مُرخَّصی
انصِرافٌ عن: روگردانی از ...
انصَرَفَ إلی: رَسیدگی کردن
انصَرَفَ عن: روگردانیدن / بَر شِکستن / دَست کشیدن از / رُوی گردانی
تَصَرُّف: کردار / اختیار
تَصَرَّفَ مِن دِماغِه: سَرخود کار کردن
صِرْف: بی غَش / سارا / خالِص / صافی / سَره
صروف الدَّهرِ: تازیانه عِبرَت
مَصرُوف: خَرجی
مَصرُوف شَهرِیّ: پُولِ ماهانه
مَصرُوفات: هَزینه / خَرْج / (ج) مَخارِج / مَصارِف
مَصرُوفات نَثرِیَّة: تَنخواه گردان

صَرَّاف: تحویلدار / دِرَم گُزین / ناقِد / صرَّاف
صِرافَة: بانکداری / صَرَّافی
مَحل صِرافَة: صَرَّافخانه
مَصرِف: بانک (فر)
الصُّرفُ الصِّحِّیّ: فاضِلاب
اِنصَرَمَ: سپری شدن
صارِمٌ: سَرراست / سَرسَخت / سَخت گیر / پکدِنده / قاطِع / مُقاوِم
صَرامَة: قاطِعیَّت / سَختی / سَختگیری / خشونَت / تُندی / تُرُشرویی
صارٍ / صَوارٍ: دکل / نیرک / دیرک / بادبان / لاپه / مالبَند / میله
صاري العلَم: چوبِ پَرچَم
مَصطبَة: سکو / پاخره / شادگونه
صُعوبَة: دُشواری / زور آمَدن
صَعْب: سَخت / دُشوار / دَستگیر / مُشکل

صَعْب المَنال : دَست نَيافتَني / دُور از دَست / كمياب / كيميا

صَعَدَ : بالا رفتن / بالا آمدن

صَعيد / أصعِدَة / صُعُد : سَطح / (ج) سُطوح

مِصعَد : بالا بَر / بالا بَرنده / بالا برو / آسانسور (فر)

صَعَّدَ : سَخت كردن / تشديد كردن

تَصاعَدَ : رُشد كردن

تَصعيد : تَشديد / پُر قوَّت سازى

تَصعيد العَمليّات الفدائيّة : تَشديدِ عمَليّاتِ فِداكارانه

صَعَقَ : بَرق زدن / صاعقَه زدن

صَعْق : برق زَدگى

صُعِقَ (تكَهرب) : بَرق گرفتن

صُعِقَ (ذُهِلَ) : مَبهوت شدن

صاعِقَة : ابرَنجک / تندر / درَخش

قُوّات الصّاعِقة : نِيروى كوماندو / رِنجَر (انج)

صُعلوك : ناكس / رذل / لات آسْمان جل / لاتى پاتى / لات وپات / لات ولوت / لات لوتى / دَريوزه / پزوا / عنينه / سِيَه رُوز / فزناک / فزنات

الصُّعوَة (طائِر ~) : كراک

صَغُرَ : كوچک شدن

صِغَر : كوچكى / خُردى

صَغير : كوچک / كوچولو / خُرد / مَيده

صاغِرٌ : سَر بزير / فرو تَن

صَغائر : باطله / پوچى

أصغَى : گوش دادن / گوش تيز كردن / وِل دادن

أصغَى لِلنُّصح : از خَرِ شَيطان پياده شدن

صَفَحَ : دَرگُذَشتن / آمُرزيدن

صَفْحٌ : آمُرزش

تصَفَّحَ : ورَق زدن

صافَحَ : دَست فشُردن

صَفحَة : صَفحه / بَرگ

صَفيح : حَلَب / روی / حَلَبی
صَفيحَة : پيت / تَغار / دله / چليک
صَفيحَة الزَّبالة : آشغال دان / سَبَد آشغال / زبيل
مُتصَفِّح browser : مرورگر
مُصافَحة : دَست دادن
مُصَفَّح : زَره پوش / آهَن پوش
صَفَدَ : بَند نِهادن / دَر بند کشيدن / گير دادن
مُصَفَّد : دَستگير / بَندی / دَر بَند / پای دَر بَند / پا بَست / دَست وبال بَسته
أصفاد : پا بند / پايبَند / پا وَند / پايوَند / خليلی / شکال / بُخَو
صَفَرَ : سُوت زدن
صافِرَة / صُفّارَة : سوتک / سُوت سوتک / سافوت
صافِرة الإنذار : اژير / سُوتِ خطَر
صَفِير : سُوت
اصفَرَّ : زَرد شدن
أصفَر : زَرد / زَرد فام
الصُّفْراء (مَرَض ~) : زَرد آب
الصُفراء (مادَّة) : صَفرا / خُوی سودائی / مَراره
صَفراویّ المِزاج : صَفراوی / زَرداب ريز / صَفرايی مزاج / سودايی مزاج
صَفَار البَيض : زَرده تُخم
مُصفَرّ : زَرده
صُفرة / اصفِرار : کَمرَنگی / زَرد رَنگی
صِفْر : صِفر
صِفر اليَدَين : دَست خالی / تَهيدَست / علی گُلابی / باد بِدَست / صِفر کف
الصُفصَاف (شَجَرُ ~) : شَمشاد / بيد
صَفَعَ : سَيلی زدن / لَطمه دادن / سقلمه زدن / توسری زدن / قُل احمدی زدن

صَفعَة: سيلی / لَطمه / چک / بامب / توگوشی / کشیده / سقلمه / تقلمه / سَر چَنگ / توسَری / قُل احمَدی
تَلقّی صَفعَة: لَطمه / سقلمه / تقلمه / سَر چَنگ / توسری / قُل احمدی (~ خوردن)
صَفَّ: صف زدن / تردیف
صَفٌّ / صُفوف: ردیف / رج / رسته / رده
اِصطَفَّ: صف بستن / دم گرفتن
اِصطِفاف: صَف بَندی / سُتون بَندی
تَصفیف الشَّعر: سَر زدن / شانه کردن
مُصَفِّف الشَّعْر: آرایشگَر / تانگر / تانگو
صُفَّة: نیم تَخت / پشگَم / بجگَم / بوزکَند / کانایه (فر)
صَفَقَ: بِهَم کوفتن
صَفَقَ البابَ: دَر را با شِدَّت بِهَم زدن
صَفقَة: معامَله / دَست بِدَست / دَستادَست
صَفقَةٌ تجاريَّة: مُعامَله بازَرگانی
صَفْقَةٌ سِرِّيَة: مُعامله پنهانی / تَوطِئه
صَفْقَةٌ شامِلة: مُعامله کلّی / معامله چِکی
صَفَّقَ: دَست زدن / دَستک زدن / کف زدن
صَفیق: گُستاخ / چشم سَفید / پُر رو
صَفاقة: گُستاخی / چَشم سَفیدی / خیره سَری
صَفَا: صاف شدن
صافٍ: صاف / هموار / نَغز / لباب / ناب / وَن / بی غَش / سارا / خالِص / سَره
صَفاء: آرامِش / صافی

صَفَّى: پالودن / پالیدن / پاک کردن / تَصفیه کردن / صاف کردن / کار را ساختن / برقو زدن
صَفَّى حِسابَه: پاک بِهَم خوردن / حَساب را سَر راست کردن / مفاصا دادن / تَصفیه حساب کردن
صافی الحُمُولة: ظَرفیّتِ خالِص
صافی النِّیة: بی غرَض
صافی الوَزنِ: ظَرفیّتِ خالِص
صَفوَة: بَرگُزیده / نُخبه / زُبده / گُلچین / مُمتاز / سَرآمَد / سَرچین
مَصفاة: بَرقو / بریزَن / صافی / صاف کن / چلو صافی / پالایشگاه
الصَّفوَة المُقَرَّبَة: خاصّانِ حَرَم
تَصفیَة: واریزی / تَصفیه / نابودی
تَصفیَة حِساب: تَصفیه حساب
تَصفِیَةُ شِرکة: تَصفیه شِرکت / واریزی
صَقْر: باز
صَقْر الشّاهِین: شاهین
الصَّقْر الحُرّ: بالابان
الصَّقْر الملکیّ: شاهباز
تَصقیر: باز شِکاری / قوش بازی
صَقیع: سَرماریزه / گچِک / سَرسام
صَقَلَ: مهره زدن / آش دادن / صاف کردن / تیغ آب دادن / جلا دادن / لیسه زدن / پُرداخت دادن / صیقَل دادن
مَصقُول: پُرداخت / صاف / صیقَل
صِقِلِّیَة: سیسیل
صَقَلَبیّ / الصَّقالبة: اِسلاوی (طج) اسلونی
صَكّ / صُكُوك: چک / بیجک / پا بمهر / برات / بروات / رَسید / پته / قَبض / (ج) قبوض

صَكّ: سکه زدن

صَكّ مِلكيَّة: چک نامه

صُكُوك الحِيازَة: اسنادِ مالِکیّت

صَلَبَ: چار میخ کشیدن

صُلْب: پولادین / فولادین / سُفت

صَلْبٌ: سَخت

صَلْبٌ (غَيرُ سائل): جامد / دج

الصَّليب الأحمَر: صَلیبِ سُرخ

صَلِیب: چلیپا / خاج

الصَّليب المَعقُوف: صَلیبِ شِکسته

تَصلُّب: سُفت شُدگی / تصلُّب / نرم نَشُدَنی / آرام نَشُدَنی / تسکین ناپَذیری / سَختی / کینه توزی

تَصلُّب الشَّرايين: آرترِوز (فر)

صَلُحَ: راست شدن

صالِحٌ (تَقِیّ): شاهنده / سَپیدکار

صالِحٌ لِـ: قابلِ ...

صالِحٌ للاستعمال الآدَمِيّ: قابلِ استعمالِ بشَر

صَلاحٌ: درُستی / راستی

الصّالِح العَام (من أجلِ ~): نَفعِ عُمومی / خیرِ عُموم (بَرای ~)

أصلَحَ / إصلاح: بَر طَرَف کردن / جُبران کردن / جا بِجا کردن / بِهسازی کردن / اصلاح کردن

أصلَحَ / تَصليح: تَعمیر کردن / مرمَّت کردن / دَست کاری کردن

صالَحَ: سازِش کردن

مُصالَحة: سازِش / آشتی / اصلاح / مصالحه

تَصالُح: ذات البَین

أصلَح ذات البَين: سازِش دادن

إصلاحٌ: تعدیل / مرمَّت / تَرمیم / باز سازی / نو سازی / تعمیر

إصلاح الأجُور والمُرتَّبات: تَعدیلِ کارمُزدها ومُستَمرِّیها

الإصلاح الزِّراعيّ: اصلاحِ کشاوَرزی / اصلاحاتِ ارضی

إصلاحات: تعمیرات

إصلاحیّ: تَجدُّد خَواه

إصلاحیَّة: دار التَّربیه / دار التّأدیب

تَصلیح: تَعمیر

تَصلیح الأحذیَة: پینه دوزی

ذو صَلاحیَّة: ذیصَلاح / ذیصَلاحیَّت / صلاحیَتدار

صَلاحیّات: اقتدارات / اختیارات

صَلاحیَة: اختیار / صلاحیَّت / لیاقَت / شایستگی

عَدَم الصَّلاحیَة: نا شایستگی / بی کفایَتی / نا رَسائی / عدَمِ صَلاحیَت

مَصالِح: منافع

مَصالِح مُتبادَلة: منافِع پاپاپای

مُصطَلَح: اصطلاح

مَصلَحة: مَصلحَت

لِمَصلحَة / لصالِح ...: بَر له ...

مَصلَحة الجَوازات: إداره گُذَرنامه

مَصلَحة حُکومیَّة: اداره / دیوان

المَصالِح الحُکُومیَّة: إداراتِ دُولَتی

صَلصال: خاکرَس / گِلِ کوزه گَری

صَلصَة: رُب

صَلصَلَ: جرَنگیدن / جرَنگ جرَنگ کردن

صَلصَلة: دنگ / جرنگ / جینک جینک / جینگ جینگ

صَلَع: طاسی / بیموئی

أصلَع: کچَل / طاس

صَلَفٌ: غاط وغوط / کبر فرُوشی

صَلیل: دنگ / جرنگ / جینک جینک / جینگ جینگ

صَلّی / أدّی الصَّلاة: نماز خَواندن

صَلاة: نَماز

صَلاة الفَجْر: نَماز بامداد

صَلاة الظُّهر: نَماز پَسین

صَلاة العَصرِ : نَماز دیگَر
صَلاة المَغرِب : نَماز شام
صَلاة العِشاء : نَماز شَب
صَلاة العِید : نَماز عِید
صَلاة الاستِسقَاء : دُعای باران
صَلاة الجِنازة : چار تکبیر (~ زدن) / نَماز وَحشَت / نَماز مَیِّت / فاتِحه
مُصَلّی : نَمازگاه
صَمَتَ : زبان بُریدن
صامِت : خاموش
صامت (حَرْفٌ ~) : بیواکه
صَمْتٌ : بی صدائی / خاموشی
صَمَدَ : پا بَر جا کردن / ایستادگی کردن
صَمَدَ فی مواجَهة العَدُوّ : دَر بَرابر دُشمَن ایستادگی کرد
صامِدٌ : پایدار
صُمُود : ایستادگی / پایداری
صَومَعَة الغِلال : غوله / راچ / راش / بیدَر / چالو / سیلو (فر)

صَومَعَة الزّاهِد : آبشتگاه / آبشتنگاه / خلوَتگاه / شَبستان / صومَعه / مشکو
صَمغ : صَمغ / لاک / چَسب / دوزه / زدو / وشک
الصُّمغ (شَجَرُ ~) : انگدان
الصَّمْغ العَرَبِیّ : لاک / اقاقی / مُغیلان / مُقیلان
صَمْغ الکُثَیراء : کتیرا / کتیره
صَمغیّ : صَمغ دار
صامُولَة : مهره
صَمَّمَ (ابتَکَرَ) : طَرّاحی کردن
صَمَّمَ (أصَرَّ) : اصرار وَرزیدن / پا پی شدن / پا فشاری کردن
تَصمیم (تَخطیط) : طَرّاحی / طَرح ریزی
تَصمیمٌ (إصرار) : اصرار / سماجت / پا فشاری
تَصمیم (شکل) : فُرمَت (انج)
تَصمیم (صیاغة الشَّکل) : قالب بندی / ساختار

تَصميم (مُخطَّط) : طَرح
مُصَمِّم / واضع التَّصميم : طَرّاح
مُصمِّم أزياء : طَرّاحِ مُد
صَمَمٌ : کری
أصَمّ : نا شِنَوا / کر
يَصُمُّ الآذان : گوش خَراش
صَمَّ أُذُنَيه : انگشت بِگوش نهادن
صِمام : دَريچه / سوپاپ / سَرپوش / لامپ
صِمام الأمان : دَريچه اطمينان
صُنبُور : شيراب / شيرِ آب
الصَّنج (مُوسيقًا) : چَنگ (معر) / سرنج / سِنْج
صِناج : دوده
صِنجَة المِيزان : پارسَنگ / پاسَنگ / سَنگ ترازو / وزنه / سَنْجه / وَرسَنگ / هالتر
صِنجَة زُجاجيَّة : پارسَنگِ بلوری
صِنجَة مُزوَّرة (عِمارة) : پارسَنگ

صنديد : شيرگ
صُندُوق : جُعبه / گُنجه
صُندُوق التُّروس : دنده
صُندُوق الحُرُوف (في الطِّباعة) : گاس
صُندُوق الدُّنيا : شهرِ فَرَنگ
صُندُوق الفيتِس : جُعبه دِنده / گِیربوکس (انج)
صُندوق النَّقد الدَّوليّ : صندوقِ بَينَ المِلَلی پول
صُندُوق حُروف الطِّباعة : گاس
صَندَل (نَعل) : تكپوشها / نَعلين / (عم) نَعلَنگ / بشماق / پا افزار / پاپوش / چارخ / چارغ / چارق / چاروق / صندل / سندل (معر)
الصَّندَل (خَشَب ~) : سندل
صَندَل بَحريّ : سندل
صِنّارَة : قلاب / قلابه / بلسک / قناره / نشپيل / چَنگک
صَنَعَ : ساختن / سازيدن

صَنعَة : پیشه / کسب / صنعَت
صَنیع : اِلتِفات / مَرحمَت / صنیعَت
صَنیعة : دَست نشانده
صانع / صُنّاع : سازَنده / صنعَتگَر / پیشه وَر
صِناعة / صِناعات : صَنعت / (ج) صنایع
صِناعَة مِصریَّة : دَست آوَرد مِصر
صُنِع فی مِصرَ : ساختِ مِصر
مَصنَع / مَصانع : کارخانه / (ج) کارخانَجات
مَصنَع الحدید والصُّلب : کارخانه ذَوبِ آهَن
مَصنَع نَسیج : نَسَّاجی
صِناعة الأسلحة : تخشائی
صِناعة الأسلحة : تخشائی
صِناعة الجُلُود : چَرمسازی
صِناعة الخَزَف : سُفالگَری / کوزه گَری
صِناعة السُّکَّر : قَندسازی
صِناعة العرَبات : اتُومُبیل سازی
صِناعة الفُخَّار : سُفالگَری / کوزه گَری
صِناعة النُّحاس : برنجکاری
الصِّناعات البِترُوکیماویَّة : صَنایِع پتروشیمی
الصِّناعات الخَفیفة : صَنایِع سَبُک
الصِّناعات الصَّغیرة : صَنایِع کوچَک / (طج) صاحبکاری خُرد
الصِّناعات المُتَوسِّطة : صَنایِع میانه / (طج) صاحبکاری میانه
صِناعة یَدَویَّة : دَستی / دَست ساخت / دَست ساز / یَدی
الصِّناعات الیَدَویَّة : دَست وَرزی / صنایِع دَستی
صِناعیّ : صَنعَتی
مُصطَنَع / اصطِناعیّ : مَصنوعی / بدَلی / ساختگی

صِناعيّ (غَير طَبيعيّ) : مَصنوعی
تَصَنُّع / اصطِناع : وا نِمود / تظاهُر / ظاهِر سازی / ناز / تکبُّر
صَنَّفَ : جور کردن / مادّه بَندی کردن / دَسته بَندی کردن
صِنْف : رسته
تَصنیف (فَرز) : رَده بَندی / طبَقه بَندی / رقَم بَندی / درَجه بَندی / زینه بَندی / مادّه بَندی / دَسته بَندی
صَنَم : بُت
صِنْو : هَمتا / هَمال / دوشادوش / سَرِیسَر / هَم تَراز / بَرابر / کفو / هَم کفو
الصَّنُوبَر (شَجَرٌ ~) : کاج / ناژو
صِنوبَری : جوز آوَر / جوز دار
الصَّنُوبَر الهِندیّ : دیو دارو
الصَّنُوبَریات : کاجیان
صَهباء : بور / بوری
صَهد : هُرم
صَهْر : ذَوب
صَهَرَ : ذَوب کردن / تافتن / آب کردن / گِدازاندن
اِنصَهَر : گِداختن
انصِهار : گِدازِش
صُهارة : دَرده / ماگما (انج)
صاهَرَ : وَصلَت کردن
مُصاهَرَة : نِسبَت / وَصلَت / قرابَتِ سببی
صِهر : داماد
صِهریج : ژیر / بارگین / تانکر / حوضچه
صَهَلَ : آشیهه کشیدن / شیهه کشیدن
صَهیل الخَیل : آشیهه / شیهه
صُهیونیّ : صَهیون گِرا / صَهیونیست
الصُّهیُونیَّة : صَهیون گِرائی / صَهیونیسم
صَوَّبَ (صَحَّحَ) : غلط گرفتن
صَوَّبَ (نَشَّنَ) : هَدَف گیری کردن
تَصویب (نشان) : هَدَف گیری

صَوبة / صُوَب : گرمخانه / گُلخانه
صَوابٌ / صائبٌ : راست / دُرُست / صَحیح
أُصیبَ : واگرفتن
أُصیبَ بِجُروحٍ : آش ولاش شدن
أُصیبَ بِداء : آب کشیدن
مُصاب (جَریح) : خونین / جریحه دار / تیرخورده / آسیب دیده
مُصابٌ / مُصیبة : سانحه / فاجعه / مُصیبَت / بَلا
مُصابٌ فی حادِثٍ : تَصادُفی
أُصیبَ بِنَوبَةٍ (لا سِیَّما الصَّرَع) : حَمله گرفتن
إصابة : آسیب / زَخم / خسارَت / صَدمه
صُؤابة / صِئبان : رشک / تُخمِ شپش
صَوَّتَ / تَصویت : رای دادن
صَوَّتَ بالثِّقة : رای إعتماد دادن

صَوتٌ : صدا / آوا / آواز / واک
صَوتٌ خَفیض : بم / زیر وزار
الصَّوت والضَّوء : نُور وصدا
الصَّوتیّات (علم ~) : اواشِناسی / صدا شِناسی
بِلا صَوت : بی صدا
صائِت (حَرْفٌ ~) : واک دار / واکه / صَوتی / صدا دار / مصوتّه
تَصویت : اخذِ رای
عالِي الصَّوت : جیغ جیغو / بَلَند آواز
عِلم الأصوات : آواشِناسی / صدا شِناسی
التَّصویت بالثِّقة : رای إعتماد
التَّصویت بِعَدَم الثِّقَة فی الحُکومَة : رای عَدَم اعتماد بکابینه
صیت : دنگ وفنگ / پُرآواز
صَوَّرَ (رسَمَ) : کشیدن / رَسم کردن

صَوَّرَ (~ ضَوئيًا) : عَکس گرفتن
صَوَّرَ (~ سینمائیًا) : فِلم برداشتن
التَقَطَ صُورَةً : عَکس گرفتن
صُورَة : نِگاره / شکل
صورة أشعّة : عَکسِ رادیوئی
صُورَة جانِبیَّة : نیمرو / نیمرُخ / نیم چِهره
صُورة رَسمیَّة : رُونِوشتِ رَسمی
صُورَة ضَوئیَّة : رُو نِوشت / کپی (فر)
صُورَة طَیفیَّة : طَیف نگاره
صُورَة فُوتُوغرافیَّة : عَکس
صُورَة هَزلیَّة : کاریکاتور (فر)
مُصَوِّر (رَسَّام) : نقّاش / نَقشبَند
مُصَوِّر فوتوغرافیّ : عکّاس
تَصویر (رَسم) : نَقش / نقّاشی
تَصویر سینمائیّ : فیلمبَرداری
تَصویر فوتوغرافیّ : عکاسی / عَکسبَرداری
التصویر بالأشعّة : پَرتو نِگاری / عَکسبَرداری رادیو

تَصویریّ : ترسیمی
تَصَوُّر : اندیشه / خِیال
تَصَوَّرَ : پنداشتن / انگاشتن / خِیال کردن
صَوصَوَةَ الکَتاکیت : زق زق کردن
اِنصاعَ : چَشم گفتن / ایل کردن / رکاب دادن / تن دادن / تیله کسی بودن / زیرِ اخیه رفتن / زیرِ بار رفتن / موم شدن / سَر بزانو نهادن
اِنصِیاعٌ : اِطاعَت / تسلیم
صاغَ : تعبیر در آوردن / تعبیر کردن / کلمه بَندی کردن
صِیاغَة الفِضّة : نُقره سازی / نُقره کاری
صِیغَة : عِبارَت / فُرم / رَوِش / رَسم / سَبک / طَرز
صَوغ / صِیاغَة : جُمله بَندی / عِبارَت سازی / قاعده سازی / دَستور سازی

صائغ: زَر ساز / زَر کار / زَرگَر / طَلاکار / طَلا ساز

صُوف: پَشم

صُوفیّ: پَشمی / پَشمین

صُوفیّ / مُتَصوِّف: صوفی / اهل طَریقَت

التَّصوُّف: تَصَوُّف / طَریقَت

تَصوُّف الشِّیعة: عِرفان

صالَ وجالَ: پَر وبال گُشودن

صُول فی الجَّیش: آجودان

صَولَجان: چوگان (معر)

صامَ: رُوزه داشتن / رُوزه گرفتن

صائمٌ: رُوزه گیر

صَومٌ / صِیام: رُوزه گیری

الصُّومَال: سومالی

صانَ: نِگاه داشتن / حِفظ کردن / از دَست ندادن

صَون: نِگَهداشت

صِیَانة: نگهداشت / نِگَهداری / حِفاظَت

صَوَّان الأُذُن: گوشک

صَوَّان (حَجَر الـ ~): سَنگِ چخماق / سنگِ فندک / آتَش زَنه / سَنگریزه

صَیحَة (موضة): مُد (فر)

صاحَ: داد زدن / جار زدن / جار کشیدن / نعره کشیدن / بانگ زدن / قور دادن / جیر و وِیر راه انداختن / لات بازی در آوردن

صِیَاح: بانگ / جَنگولک بازی / جیر و وِیر / لات بازی

اصطَادَ: کمَند انداختن / شِکار کردن

اصطَادَ السَّمك: ماهی گرفتن

صَید (~ البَرّ): نَخچیر/ شِکار

مَصیَدَة: تله / کچه / زهگیر / دام / پایدام / جال / بشگرد

صَید السَّمَك: ماهیگیری

صَیَّاد الأفاعی: مارگیر

الصَّید بالصُّقُور: باز شِکاری

صَیاد السَّمَك: ماهیگیر

صَيَّاد (~ البَرّ) : شِكارچی / وشمگیر
تَصَيَّدَ : بزخو کردن / قلاکردن / کمین نِشَستن / کمین کردن
تَصَيَّدَ له الأخطاء : ریزه کاری کردن
صارَ : شُدَن / گشتن / گردیدن
مَصير : سَرِنوشت
مَصيريّ : سَرِنوشتی / (طج) سَرِنوشت ساز
صايص : آب زیپو
صايع : نابکار / بیکار / بیکاره / هیچکاره / هیچ کاره / شلفتی / ناپرهیزگار / ول نِگار / حسَن وله / سَگ حسَن وله / دَبنگور
صِياعة : نابکاری / بیکاری
اِصطِياف : گردش تابِستانی
الصَّيْف : تابِستان
صَيفيّ : تابِستانی / ییلاقی
مَصِيفٌ : مَهتابيّه / ییلاق (تر)

الصِّين (جُمهُورِيَّة الصِّين الشَّعبِية) : چین / جمهوری خلق چین
صِينيّ : چینی
صِينيَّة : سینی (معر)
صِينيَّة كَبيرَة : مجمعه / مجموعه

ض

تَضاءَلَ: کوچک شدن / ترنجیدن / کزکردن / رَفته رَفته کوچک شدن / تدریجا کاهش یافتن / کَم شدن / تحلیل رفتن

تَضاؤل: کاهش

ضَئیل: خُرد / فسقلی / ریز ومَریز / موشکاف

ضأن: گوسفَند

ضَبّ: لُپ

ضَباب: مِه / غُبار

ضَباب کثیف: میغ

ضَبابیّ: غُبار آلود / غُباری / غُبار دار

ضَبَطَ (نظَمَ): وا داشتن / یکسو کردن

ضَبَطَ (قَبَضَ علی): باز داشتن / بازداشت کردن / دَستگیر کردن / توقیف کردن / گیر انداختن

ضَبْط: نَظم

ضَبط اتِّزان العَجَلات: بالانس لاستیک اتومُبیل

ضَبط النَّفس: خودداری / مَسک نفس / خویشتَنداری / کفّ نفس

مُنضَبِط: پا براه / سَر براه

اِنضِباط: نِظامی گرائی

ضابِط: افسر (انج)

ضابِط / ضَوابِط: هَنجار

ضابِط احتیاط: افسرِاحتیاط / افسر یَدکی

ضابِط شُرطة: افسر کلانتری

ضابِط عامِل: افسر تَحت السِلاح / افسر اکتیو

ضابِط صَفّ: افسر وَظیفه / (ج) دَرَجه داران ارتش

ضابِط دَوريّة : افسر گشتی
الضَّبْع : کَفتار
ضَجّة : مَحشَر
ضَجيج : بانگ / جَنگولک
بازی / جنجال / غوغا / زرت
وزورت / شات وشوت / عر
وتیز / سردنگ / غریو / قور
قور / های وهوی / غار وغور
ضَجيج الأطفَال : ذاق وذوق /
ذق ذق کردن
ضَجَرَ : زده شدن / بیتوه آمدن
ضَجَرٌ : ملال / مَلالَت / خَستگی
/ بیتُوه / سئامَت
مُضجِر : جان کاه
ضاجَعَ : گائیدن / جالِش کردن /
دخول کردن / دنگ انداختن
اِضْطَجَعَ : لَمیدن / لم دادن / طاق
باز خوابیدن / طاق واز
خوابیدن
ضَحِكَ : خَندیدن
ضَحِكَ خِفيَةً : کری به خَنده زدن

مُضحِك / ضاحِك : خَنده آوَر
اِضمَحَلَّ : وا رَفتن / رو بِزوال
گُذاشتن / کاهِش یافتن /
تحلیل رفتن
اِضمِحلال : وا رَفتگی
ضَحالة : کم عُمقی / پایابی
ضَحْلٌ : کم ژَرفا / کم عُمق / کم
آب / سَطحی / تنکاب /
تنگاب / قِشری
مُضمَحِلّ : وا رَفتَه / فرو ریخته /
از هَم پاشیده
ضَحَّى بِروُحِه : جان را فِدا کردن
(جان خود را فِدا کرد)
ضَحَّى بأُضحيَة : قُربانی کردن /
قُربانی دادن
ضَحيَّة / ضَحايا : توسَری خور /
قُربانی / قُربانیان / تلَفات
أُضحِيَة / أضاحِ : قُربان / قُربانی /
(عم) قُربون
تَضحِية : جان بازی / فِداکاری
ضَحايَا الفَيَضان : سیل زَدگان

الضُّحَی : چاشت
ضاحِیَة / ضَوَاحِ : مَحلّه / محلات
الضَّواحِی : حَول وحوش
من سُکّان الضَّواحِی : حاشیه نِشین
ضَخَّ : تلُمبه زَدن / تزریق
مَضَخَّة : تلُمبه (معر) / پُمپ (فر)
مَضَخَّة بَنزین : پُمپِ بنزین
ضَخَّمَ : باد کردن / بُزُرگ کردن / افراط کردن / زیاده رُوی کردن / مُبالَغه کردن
ضَخْمٌ : کلان / زَبر / ستَبر / ضَخیم / حَجیم / گندله / گندلی / گندوله / سترگ
ضَخم الجُثَّة : تَنُومَند / جثه دار / جَسیم / قُلچُماق / چار شانه
تَضخُّم اقتصادیّ : تَوَرُّم اِقتِصادی
تَضخیم : بزُرگنمائی / اهن وتلپ
ضَخامة : کلانی
ضَخامَة الجسم : جَسامَت / تَنومَندی / فَربهی

ضِدّ : ضِدّ / بَر ضِدّ / علیه / بَر عَلیه
مُضادّ حَیَویّ : آنتی بیوتیک
مُضادٌ لِـ ... : ضِدّ ... / پاد ... / عَلَیه ... / بَر عَلَیه ...
مُضادٌّ للسُّم : ضِدّ سُم / ضِدّ زَهر
مُضادٌّ للدَّبابات : ضِدّ تانک
مُضادّ للطّائرات : ضِدّ هَوائی
ضَرَبَ : زدن / هشدر کردن
ضَرْب (حساب) : بَس شُماری
ضَربُ العُنُق : سَر بُریدن
ضَربُ النُّقود : سکه زنی / ضَربِ سکه / سکه زدن
ضَرَبَ الوَدَع : زیج بَستن / زیج نِشَستن / رَمل انداختن
ضَرْبُ الوَدَع : رَمّالی / فال بینی
ضَرَبَ حصارًا : حِصار دادن / مُحاصَره کردن
ضَرَب عصفُورَین بِحَجَر : یک تِیر ودُو نشان زَد / بیک کرشمه دُو کار کردن

ضَرَبَ علَى الرَّأس : بام زدن
ضَرَب لَخمَة : سر از پا نشناختن
ضَرَبَ مَثَلاً : مثَل زدن
ضَربَة جَزاء : پنالتى (انج)
ضَربٌ مُبَرِّحٌ : شل وپل (~ كردن)
ضَربَة شَمس : گرما زدگى / گرما گرفتگى
ضَربةٌ قاضيَة : زَمين زَن / بيرون انداز / ناتوان سازَنده
الضَّربَة الأولَى : كوس
ضَرَبوا الأعوَر على عينه ... : بالاى سياهى رَنگى نيست
المضروب فى قَلبه : ترقه فَرَنگى! ذَليل شُده!
مَضرِب الأمثال : ضربِ مثل
مَضرَب الكُرَة : راكت
مَضرُوب : جَعلى / مجعول / غلفتى / جا زده / نا دُرُست
يضرَب بِقلب : ترت ومرت / تار ومار / (عم) پاش پاش
إضْراب : إعتِصاب

أضرَبَ : دَست از كار كشيدن / گرو كردن (فر)
إضراب عَن الطَّعام : اعتِصابِ غَذا
مُضرِب : اعتِصاب كُننده
تَضارَبَ : نا سازگار بودن
تَضارُب : تقافت / بَرخورد / نا سازگارى
تَضارُب المَصالِح : بَرخوردِ مَنافِع
ضارِب الرَّمْل / رَمَّال : رَمل انداز / طالع بين / فالگير
ضَريبَة : باج / باج / ساو
ضَرائب : ماليَّات / رسومات
ضَرائب حُكُوميَّة : عَوارض دُولَتى
ضَريبَة الأراضِى : ماليَّات بَر اراضى
ضَريبَة التَّركات : ماليَّات بَر إرث
ضَريبَة الدخل : ماليَّات بَر دَرامد
ضَريبَة الرُّءُوس : سَرگزِيه

ضَريبَة المَبيعات: ماليّاتِ فروشها

ضَريبَة المَلاهي: ماليّاتِ كاباره ها

ضَريبَة أيلُولة: ماليّاتِ برارَت

ضَريبَة غَير مُباشِرة: ماليّات غَير مُستقيم

ضَريبَة مُباشرة: ماليّاتِ مستقيم

ضَريبَة نَوعيَّة: ماليّاتِ جنسى

ضَريبَة عَقاريَّة: ماليّاتِ مستغلات

ضَريبَة على الأملاك: ماليّاتِ مِلكى

اِضطَرَبَ: آشُفتن / بَر آشُفتن / پَرت شدن / چَشم آب نَخوردن

اضطِراب: آشُفتگى / پَريشانى / دغدغه

اضطِرابات داميَة: اغتشاشاتِ خُونين

اِضطِراب عَقليّ: ماخوليا

اِضطِرابات: اختِلالات / اغتِشاشات / طُغيان / آشوب

مُضطَرِب: پَريشان / پَريشان خاطر / پُر جَنب وجوش / بى حَواس / پَراگنده خاطر / آج وداغ / آسيمه / سر آل / سر در گم / آشُفته / آشُفته خاطر / آشفته حال / خود باخته / نا بِسامان / مغشوش / زير پا سُست

مُضرَجٌ فى دَمِه: غَرقه به خُون

أضرِحَة الأولياء: عَتَبات

ضَريح: چار طاقى

ضَرَرٌ: رَنج / رَنجه / آزار / آسيب / زيان / گزَند

أضَرَّ: گزَند رَساندن / زيان رَساندن / صَدمه زدن

تَضَرَّرَ: زيان داشتن / بَرخوردن / آسيب ديدن

المُتَضَرِّرون من السُّيُول: آسيب ديدگانِ سيلابها

ضارٌّ: آسیب زا / زیان آوَر / پُر
زیان / با پیچ وخَم
أضرار: تلَفات
ضُرَّة: آسنی / آموَسنی / باوسنی /
هَمشوی / هَوو / وَسنی
ضَرورَة: لزوم / دَربای /
دَربایِستی / اندر بایست
ضَرُوریّ: دَروایِست / دَربایِست
/ رَسَمه / لابُدّی / لازِم الاجراء
ضَروریّات: سَر وسامان / بَر
وبساط / ما به الاحتیاج / (ج)
لَوازِمات / سور وسات /
سورسات / سیورسات
بالضَرُورة: لُزوما
ضَریر: نابینا / کور / چَشم بَسته
اضطُرَّ: از آمَدن / گَردن بار شدن
اضطِرار: گَردن باری
اضطِرارًا: از لا عِلاجی
اضطِراریّ: اضطِراری / اِجباری
/ قَهری
مُضطَرّ: ناچار

ضِرْس: دَندانِ آسیا
ضِرْس العَقل: دَندانِ عَقل
مِن تَحت الضِرس: زیر زَبانی /
زیر لَبی
تَضاریس جُغرافیَّة: چین
خُوردگیهای جُغرافیائی
ضَرَطَ: گوزیدن
ضَرْط: گوز / تلَنگ
ضَرَطَ بِفَمِه (تَعبیرًا عَن التَّحقیر)
: شیشکی بستن
تَضَرَّعَ: خَواهِش کردن /
دَرخَواست کردن
تَضَرُّع: نَیایِش
أضرَمَ: آتَش زدن / جار زدن /
گیراندن / گُر زدن
اضطَرَمَ: سوختن / دَر گرفتن
ضَعُفَ: ضَعف رفتن دِل / وارَفتن
/ بلغور کشیدن / پاتیل در
رفتن
ضَعْف: دِل ریسه / دِل غَشی /
وارَفتگی / استیصال

ضَعیف: سُست / ترد / تغ ولغ / ریغماسی / ریغو / زیرتی / مستاصل / درمانده / بی تاب
ضَعیف الإرادَة: کرسَنْج / فرغول / دَهان بین / دَهَن بین
ضَعیف النَّظَر: بَد نِگَر / کور مَکور / کور منجه
ضِعْف / مُضاعَف: دو بَرابر
أضعَفَ: ناتَوان کردن / سُست کردن
تَضاعَفَ: دو بَرابر شدن / تا شدن
ضاعَفَ: دو بَرابر کردن / تا کردن
ضاعَفَ أحزانَهُم: نَمَک بَر زَخم پاشیدن
مُستَضعَف: زیر دَست
مُضاعَفات المرَض: ضایِعاتِ بیماری
ضَغَطَ: فِشاردن / فشُردن / هسبند کردن / سَختی کردن
ضَغط: فِشار
ضَغط الدَّم: فِشارِ خُون

ضَغطٌ عالٍ: فِشارِ قَوی
الضَّغط الجوِّیّ: فِشارِ هَوا
ضُغُوط اِجتِماعیَّة: فِشارهای اِجتِماعی
مَضغوط: فشُرده
ضَغینَة: لَج / کینه / سیَه دِلی / بَد خواهی / بَد نِهادی / شرارَت / بَد سِگالی / دُشمَنی / عَداوَت
ضُفدَع: قورباغه
ضُفدَع الطِّین: وَزَغ / غوک
ضَفَرَ: زُلف بَستن / زُلف چیدن / دَر هَم پیچیدن / دَر هَم بافتن / دَر هَم بافته شدن / بهم تابیدن / تاب دادن
ضَفیرَة: زُلف / گیس / گیسو
تَضافَرَ: پَر دادن / پُشت بِه پُشت دادن / پُشتی کردن / یاوَری کردن
تَضافُر: هَمدَستی / هَمکاری
ضِلْع: پَهلُو / دِنده
الضُّلُوع (صَدر): جناق

ضالِعٌ: دَست اندر کار / دَست دَر کار / هَمدَست / دَرگیر
ضَلیعٌ: زَبَردَست / متبحّر
مضلّع: چَند بَر / خاندار
اِضطَلَعَ: بِعُهده داشتن / به عُهده گرفتن
ضَلفَة: لَنگه
ضَلَّ: گُمراه شدن / راه چَپ رفتن / راه چَپ کردن
ضَلال: بیراهی
أضَلَّ / ضَلَّلَ: گُمراه کردن / تلبیس کردن / از راه بِدَر بردن / فرقه زدن / کسی را قر زدن / افسون کردن
تَضلیلٌ: بَد راهنمائی
ضالٌّ: ناپَرهیزگار / وِل نِگار / وِلگرد / بی راه / بد آیین / بد آئین / ضلیل
مُضَلَّلٌ: فَریب خورده / گول زَده
ضَمَّدَ (~ الجُرحَ): پانسمان کردن
تَضمید: زَخم بَندی

ضِمادَة: باند پیچی / زَخم بَند / تَنزیب
ضَمَرَ: پچ مردن / چولیدن / پچولیدن / پر پر شدن / چلسکیدن / لاغَر شدن / خُشک شدن
ضامِرٌ: دِق / تنک / شَل
ضُمُور: دِق
ضَمیرٌ: درون
مِضمار: اسپریس / جولانگاه / لرد / رِینگ (انج) / حلقه رینگ
أضمَرَ: قَصد داشتن
ذُو ضَمیرٍ حَیّ: رَوشَن دِل / با وجدان
ضَمٌّ: اِلحاق / یک پارچگی / پِیوَستگی / اتصال / یکی سازی / یکی شدنی / ترکیب / تلفیق / اتحاد / ادخال
ضَمَّ: ضمیمه کردن / در بر داشتن / شامل بودن

انضمّ: مُلحق شدن / پیوستن
ضَمَنَ: ضمانَت کردن / تعهد کردن / عُهده دار شدن
ضَمَّنَ: تضمین کردن
تَضامُن: همبستگی / دوشادوش
تَضامَنَ مَعَ: پَر دادن / پُشت به پُشت دادن / پُشتی کردن / یاوَری کردن
تَضَمَّنَ: دَر بَر داشتن / حاوِی ... / شامل بودن
تَضمین: گُنجایش / شمول / دربَرداری
ضامِن: ضامن / ضمانَت کنَنده / کفیل / متعهّد
ضَمان: پیمان نامه / ضَمانَت / سپُرده
بِضَمان الجَّودة (شِراءُ ~): بِشَرط کارْد (~ خَریدن)
ضِمْنَ ...: جُزءِ ... / جُزوِ ...
مُتَضَمَّن: مُندَرِج
مَضمُون (~ الرِّسالَة): مُحتَوا (~ی نامه)
مَضمون (ضَمان): ضمانَت شده
مَضمُون / مَضامین: مُحتَوا / مُندَرِجات / دلالَتِ ضِمنی / مَفاد / معنی / فَحوا / مقصود / چِسم
ضَنك: تنگدَستی / پَریشانی
ضَنَّ بِـ: دَریغ داشتن / دریغ کردن
ضَنین: خانه دار / مُقتَصِد / صَرفه جَو
أضنَى: جان کَندن / خَسته کردن / از پا در آوردن
مُضنٍ: زحمَت افزا / پُر زَحمَت / خَسته کنَنده
اضطَهَدَ: قَهر کردن / ذلیل کردن / تعدّی کردن
اضطِهاد: زَجر / شِکنجه / آزار
مُضطَهَد: زَجر دیده / مغضوب / زیر پا لگَد مال شده / منکوب شده

ضاهَی (ضارَعَ): جَور کردن / بَرابری کردن / هَماهَنگ کردن

ضاهَی (طابَقَ): پا بپا کردن / تطبیق کردن

لا یُضاهَی: بی هَمتا

ضارٍ: دَرَنده

تَضَوَّرَ جُوعًا: گوز کلاف کردن

ضَوء: نور

ضِیاء: روشَنی / فروغ / تابِش / ورَخشِش

مُضِیء: رَوشَن / تابدار / تابان / تابناک

أضاءَ: رَوشَن بودن

إضاءَة: افروزش / رَوشَنائی / رَوشَنی

وَضّاء: فرمَند

ضاعَ: گُم شدن / از بَین رفتن / از دَست رفتن / نقله شدن / (عم) پَر زدن

ضاعَ هباءً: هَدر رفتن / هرز رفتن

ضاعَت مَعالِمُه: آثارَش از مِیان رَفت

ضاعَت هَیبَتُه: ریش بپاد دادن

ضَیاع: آوارگی / ویل

ضَیاع الأثَر: لوث شدن

ضَیَّعَ: هَدر کردن

تَضییع الوَقت: یللی کردن / یللی وتللی

ضائع: گُم / گُم وگور

ضَیعَة: تیول

أضافَ: افزودن / فزودن

إضافات: افزوده ها

إضافَة: افزایش

إضافةً إلَی ذلك: بِعلاوه

إضافِيّ: مازاد / فاضل / باقی / فزون / افزونه

ضِیافَة: پَذیرائی / سور

ضَیفٌ: مِهمان

ضَیفٌ غَیر مَدعُوّ: راشن

مَضیَفَة: مِهمانخانه / ضیافَتخانه

مُضیف جویّ: مِهماندارِ هواپیما

مُضِیفَة جوِّیة : زَن مِهماندار هواپیما

مُضِیف (صاحِب الدَّعوَة) : میزبان / مِهماندار / خَوانسالار

اِستَضافَ : پَذیرُفتن / آش دادن

اِستِضَافة : پَذیرائی / سور

اِستِضافة العَروسَین : پاگُشا

ضاقَ : تَنگ شدن

ضاقَ ذَرعًا : دِل خور شدن

ضاقَ صَدرُهُ : حَوصله اش سَر رَفت / دِل سَر رفتن / سَر آمَدن دِل

ضَیَّقَ : تَنگ کردن

ضَیَّقَ الخِناقَ علَیه : فشُردن / فِشار دادن / لَه کردن / چِلاندن / بِزُور جا دادن / زُور آوردن

ضِیق : تَنگی / مَحدودیَّت

ضِیق (تبَرُّم) : بِیتوه / بی تابی

ضِیقُ الخُلق : بی دَماغی / عن مُرغی

ضِیقُ الصَّدرِ : بی تابی / بی حوصلگی / بی صَبری / نا شِکیبائی / بی طاقَتی

ضَیِّقٌ : تَنگ / باریک

ضَیِّقُ الأُفُق : نَظَرِ تَنگ

ضِیق النَّفَس : تَنگی نفَس / نفَس تَنگی

ضَیِّقُ الصَّدرِ : بی تاب / بی حوصلَه / بی صَبر / نا شِکیبا / بی طاقَت

ضَایَقَ : اوقات تَلخی کردن / جِر انداختن / مُوی دَماغ شدن / پِیر دَر آوَردن / جوش زدن / زَحمَت دادن / مزاحم شدن / بِیتُوه آوردن / دِلخور کردن

تضایَقَ : بَر خوردن

مُتَضایِق : اوقات تَلخی / دِلخُور

ضائقَة : تَنگنا / گِرفتگی / مضیقَه

ضائقَةٌ مالیَّة : اِعسار / وَر شِکستگی

مَضِیقٌ : بُغاز / تَنگه / تَنگنا

مَضيق البُوسفور: تَنگه بُسفُر

ضَيْم: سِتَم

الضَّيمَران (الرَّيحان البَرّيّ):

شاه اسپرَم / شاه اسپرغَم / ضيمران

ط

طابُور: رَدیف

طاخ!: تاپ وتوپ / ترق وتروق / تغ تغ

الطّاروت (سَمَك ~): ماهی قزل آلا

طارة: ابرنجَن

طاسَة: تابه / تاوه / لگنچه / ماهی تابه / یغلا

طاطُورَة (عُشب مخدِّر): تاتوره / تاتوله / داتوره (معر)

مُطأطِئ الرّأس: سَر افگنده / سَر دَرگُریبان / سَر دَر پیش / سَر بزیر / سَر بتو

طاقٌ: طاق / طاقچه

طَبَّبَ / تَطبیب: مُداوا کردن

طِبّ: پزشکی

الطِّبّ الإشعاعیّ: پَرتو شِناسی / رادیولوژی

الطِّبّ البَیطَریّ: دامپزشکی

الطِّبّ الشَّرعیّ: پزشکی قانونی

الطِّبّ النَّفسیّ: رَوانپزشکی

طِبّ الأسنان: دَندانپزشکی

طِبّ الأطفال: پزشکی کودک

طِبّ الأعصاب: عصَب شِناسی / پِی شِناسی

طِبّ الأنف والأُذُن والحَنجَرة: پزشکی گوش وگلو وبینی

طِبّ التَّخدیر: هوش بر شِناسی

طِبّ الشَّیخوخة: پیرپزشکی

طِبّ العُیُون: چَشم پزشکی / کحّالی

طِبّیّ: بالینی / بهداشتی / کلینیکی

طَبیب: پزشک / پِزشک

طَبیب العُیُون: چَشم پزشک / کحّال

طَبیب امتیاز: کارورز

طَبیب بَیطریّ: دام پزشک

طَبِيبٌ ماهِرٌ : مسیحادَم
مَطَبّ : دَست انداز
طَبَخَ : پُختن
طَبْخ / طَبِيخ : پُخت وپَز
طَبَّاخ : آشپَز
مَطبَخ : آشپَزخانه / آشخانه
طابُور : رَج
طابُور خامِس : سُتُونِ پَنجُم
طَباشِير : گَچ
طَبَعَ : چاپ کردن
طابِعة : چاپگَر
طابِعة إنك جِت : چاپگَرِ جوهَر افشان
طابِعة ليزَر : چاپگَرِ ليزَرى
طِباعِيّ : چاپى
طَبعَة : چاپ / تيراژ (فر)
طِبَاعَة : چاپ
الطِّبَاعَة علَى الحَجَر : چاپِ سَنگى
الطِّبَاعَة علَى القُماش : پارچه چاپى / قَلَمكارى
الطِّبَاعَة علَى المَعادِن أو الجِيلاتِين : باسمه (تر)
الطَّبِيعَة : طبيعَت
انطِباع : خاطِره / إحساس / نِشان گُذارى
انطِباعِيّ : امپُرسيونيست (فر)
أعطَى انطِباعًا : خاطِرِ نِشان كردن
تَطبيع : عادى سازى
طابِع بَرِيد : تمبر (فر)
طَبَّعَ / تَطبيع : عادى كردن
طَبْع / طِباع : خو / خوى / خِصلَت / غلق / قلق / مَنِش / سِرِشت / مشرَب / رَوِش
طَبعُ الفيلم : صورَت بَرداشتن
طَبِيعَة : ماهيَّت / نِهاد / گوهَر / افرينِش / گونه / خاصيَّت / سِرِشت / خَميره / قماش
طَبِيعَة العَمَل : خاصيَّتِ كار
طَبِيعِيّ : مَطبوع / خودمانى
طَبِيعِيّ (فِيزِيَائِيّ) : طبعى / فيزيكى (فر)

مَطبَعة : باسمه خانه / چاپخانه
مَطبَعجِي : باسمه چی / چاپچی
مَطبُوع (غَير مَخطُوط) : چاپی
مَطبُوعات : نَشريّات
الانطِباعِيّة (اتّجاه فَنّيّ) : امپرسیونیسم (فر)
طابَقَ : پا بپا کردن / تطبیق کردن
طِباق : تُنباکو / توتون
طَبَّقَ (طَوَى) : چماله کردن
طَبَّقَ (نَفَّذَ) : اِجرا کردن / مجرا شدن
طَبَق / أطباق : بَشقاب / سوین / ظَرف / (ج) ظروف
طَبَق الفِنجَان : نَعلبکی / (عم) نَلبکی
طَبَق صِينِيّ : وَزیری / سوفار
طابِق / طَوابِق : طَبقه / (ج) طبقات / اشکو / اشکوب / اشکوبه / اشکوبه
الطّابِق الأرضِيّ : اشکوبه زَمینی / زیرگاه

الطّابِق العُلوِيّ : بالاخانه
الطّابِق العُلوِيّ : طبَقه بالا / بالاخانه
الطّابِق المَسرُوق : نیم اشکوب
الطّابِق تَحتَ الأرضِيّ : زیرخان / زیر زَمین / سردابه
الطَّبَقُ الرَّئيس : سَر خوان
أطباق طائرَة : بَشقابهای پَرَّنده
تَطبِيق الحُدود الشَّرعِية : حَدّ زدن
تَطبِيق المُعاهَدة : اِجرای قَرارداد
طِبقًا لِـ : طِبقِ ...
طِبقًا للقواعِد : بِقاعِده
عِلم طَبَقات الأرض : چینه شِناسی
مُتَطابِق : بَرابر / هَمانَند / یکسان / هَمان / مُساوی / پا بپا
مُطابِق : سازگار
مُطابِقٌ للمُواصَفات : تَمامِ عِیار / کامِل العِیار
مطَبَّق (مَطوِيّ) : مچاله

مَطبَقيَّة: پيمانه گاه
طَبَقَة (~ اجتِماعيَّة): طايفه / طَبَقه
طَبَقة (~ من الجلد مَثَلاً): لايه / قَبت / رده / قِشر
طَبَقة جِلدِيَّة: پوسته
عِلم طَبَقات الأرض: چينه شِناسى
الطَّبَقة الدُّنيَا: رَعيَّت
الطَّبَقة العامِلة: طبَقه كارگَر
الطَّبَقة الكادِحة: طبَقه زَحمَتكش
الطَّبَقة المُتَوَسِّطة: طبَقه مُتَوَسِّط
طَبَقة العَوامّ: طَبَقه عَوام
طَبَقيّ: طبَقه اى
طَبْلٌ وزَمْر (بِلُغَة الأطفال): نانايى
طَبلَة: بالابان / تبيره / دمبک / نقّاره / كوس
طَبلَة كَبيرَة: دهل
طَبليَّة: خوانچه

طَبَّال: بالا بانجى / كوس زَن / طَبل زَن / چوبک زَن / تَبيره زَن
طَبنجَة: هَفت تير / شِش بَر / پيشتاب / تَپانچه (معر)
طاجِن: تاس
الطُّحال: اسپل / اسپَرز / سپرز
طَحالِب: جلبَک
طَحَنَ: كوفتن / كوبيدن / آسياب كردن / خاک كردن / سائيدن / صلايه كردن
طَحْن: كوفتگى / سايش
طحّان: آسيابان / سايَنده
طَحِين: دان دان
طَحين (دقيق): آرد
طَحينَة: ارده
مَطحَنة صَغيرة: آسک
طاحُونَة: آسياب
طاحُونَة مائيَّة: آسياب
طاحُونَة يَدَويَّة: دَستاس / دَست آس

مَطحُون: دان دان
طارِئ: فَوق العاده / عارضه / طاری / اِضطراری
طَوارِئ: ناگَه آینده / اورژانس / امر فَوق العاده
طَرْب: دمار
طَرَبٌ (انتِشاء): بطر
طَرَبٌ (غِناء): آوازه خَوانی / خُنیاگری / رامِشگری / رامِش
طَربُوش: کلاه فینه / سَر پوش (معر)
طَربُوش الأسنَان: رُوکش
مُطرِب / مُطرِبة: آوازه خَوان / رامِشگَر / رودگَر / خُنیاگَر
طَرَحَ (حِساب): تفریق کردن
مَطرحَة: پارو
طَرحَة: سَر انداز / دامنی / چارقَد / رُوسَری / واشامه / لَچَک / سنبوسه
طُرِحَت فِیه البَرکَة: ری کردن / ریع کردن

طَرِیحُ الفِراش: بُستَری / بیمار / عَلیل
مَطرُوح (السُّؤال الـ ~): مَطرَح
أُطرُوحَة: پایان نامه / تِز (فر)
طَرَدَ: راندن / بیرون فِرستادن / بیرون کردن / دک کردن / عُذر خواستن
طارَدَ: پیله کردن / پی بُردن / پی گشتن / پا پی شدن / تعقیب کردن / سَر بِعقبِ کسی گُذاشتن / سَر در پی کسی گُذاشتن / رد ... را گرفتن / پا پی شدن / دُنبال کردن / دُمِ کسی را گرفتن / زاغ زدن / زاغِ سیاو کسی را چوب زدن
طَرد (إبعاد): إخراج / زَجر
طَرْد / طُرُود: بَسته / کلی (فر)
طروادة: تروا
طَرَّادة: کشتی جَنگی
طَرِید / مُطارَد: سلندر / وَر دار / وَر مال / فراری / گُریزان

طَريدُ العَدالة: ياغی / قانون شِکن / چَموش
طَريدة / طَرائد: قُربانی / نَخجير / طُعمه / شِکار
مُطارَدة: شِکار / تَعقيب
مُطَّرِد: يکنَواخْت / مُحکم / پُرپُشت / استوار / ثابِت / پی در پی / مُداوِم / پَيوَسته
مَطرُودٌ: وا زَده / رانده / (ج) راندگان
استطراد: انحراف / گُريز / پَرت شُدگی از موضوع
استطرَدَ: منحرف شدن / گُريز زدن / پَرت شُدن (از موضوع)
طُرَّة: پاراف / طُغرا
طَرَّزَ: گُلدوزی کردن / قلاب دوزی کردن
تَطريز: زَر دوزی / گُلدوزی / قلاب دوزی / برودِره دوزی / پَرده دوزی / حاشيه دوزی / لبه دوزی

مُطَرَّز: گُلدار / زَربَفت
طِراز: سَبک / رَوِش / طَرز / شِيوَه / روَند / مُدِل (فر)
طِراز مِعمارِيّ: استيل (فر)
طَرَش: کری
أطرَش: کر
طَرطور: کلاه کاغَذی
طَرْف: نوک / سَر / دامن / دامنه / حاشيه / لَبه / سوک
طَرْف الإصبَع: سَر انگشت
طَرْفٌ حادّ: تک
طَرَفٌ: کنار / سُو / سُوی / سَمت / طرَف
علَی أطراف أصابِعه: پا بَر چين پا بَر چين / پا وَر چين پا وَر چين
مِن طَرَفٍ واحِد: يک پَهلُو
تَطرُّف: افراط کاری / افراط گرائی
مُتَطرِّف: افراطی / افراط کار / پُر شِتاب

طَريف : عالی / مَطبوع
طُرفَة : کنجَک
طَرَقَ : کوفتن / کوبیدن
طَرَقَ كُلَّ الأبوَاب : این دَر وآن دَر زدن
طَرْقٌ : کوفتگی
طَرْق الحَديد : حدیده کردن
طَريق : راه / جاده
طَريقٌ جبَليّ : راهِ کوهی / (طج) نقَب
طَريقٌ سَريع : شاهراه
طَريقٌ مَسدُود : بُن بَست
طَريقٌ وَعْر : گردنه / بی راهه
الطَّريق القَويم : راهِ راست
الطَّريق المُخصَّص للمُشاة : جَدولِ پیاده رَو
مِطرَقة : پتک / پکوک / تیشه / ضَرابی
مِطرَقة الباب : کوبه
طَريقَة : شیوه / سَبک / طَرز / نَحوَه
بِالطَّريقَة نفسِها : هَمانجَور / هَمانطَور
مُطرِق : قَمبرک
طَرقَعَ بِإصبَعَيه : بشکن زدن / بشگن زدن
طَرقعَة : تق وتوق / شَقَرراس زدن
طَرِيّ : چرب / شَل / بابِ دَندان / رَطیب / سیراب / سیرابی / آبدار / شیره دار / شاداب / پُر آب / بارانی
أطرَى : ستودن / تعریف داشتن / تعریف کردن / ثنا گفتن
إطراء : ستایش / تعریف / ثَنا
طازَج : تازه (معر)
طَسلأة : سمبل / سنبل
يطَسلأ : سمبل کردن / سنبل کردن
طِشت : آب شَنگ / تشت (معر)
طِشت الحمَّام : طاسِ حمَّام
طِشت نُحاسيّ : پاتیل / لانجین / کماجدان / بادیه

طَشقَند: تاشکند
طَعام: غَذا / خوراک
طَعَام الضُیُوف: سور
طَعامٌ بائت: پَس مانده
طُعْم: طُعمه / گول زَنَک / فَریب
طَعْم: مَزّه / چاشِنی
أطعَمَ: خوراندن
مَطعَم: رِستُوران (فر) / کافه (فر)
استَطعَمَ: مَزّه آوردن / خوش مَزّه کردن
طَعَّمَ بِـ: مُرصَّع کردن / دَر نگین گُذاشتن / کار گُذاشتن
طَعَّمَ ضِدّ ...: واکسِن کوبیدن
تَطعیم (فَنّ الـ ~): خاتم کاری / خاتم بَندی / مَنبَت کاری
مُطَعَّم: میناکاری شده / مَنبَت کاری شده / جَواهِر نِشان شده / آراسته با ...
مُطَعَّمٌ بالفُسَیفِساء: خاتم کاری شده / آراسته با موزائیک
تَطعیم (طِبّ): واکسِن (فر)

طاعُون: آفَت / بَلا / طاعون / وَبا
طَعَنَ: فرُو کردن / انداختن / پَرتاب کردن / چپاندن / سوراخ کردن / رَخنه کردن در / بزور باز کردن / سخمه رفتن / خنجر زدن / زَخم زدن / تِیر کشیدن
طَعَنَ في السِّنّ: ریش در آوَردن / مَویز شدن
طَعنَة: زَخمِ چاقو
طاعِنٌ في السِّن: پیر زال / پیر وپاتال / پیر وپتله
طُغراء: پاراف / طُغرا
طُغمَة: باند / دار ودَسته
طاغِیَة: جابر / فَرمانرَوای مُطلق / خودکامه / حاکِمِ سِتَمگَر
طَغَی: سِتَم کردن / قلدَری کردن / تحکیم کردن
طَغَی علَی: چیره شدن / حکمفَرما بودن / تسلُّط داشتن

طُغیان: سِتمگری / حکومتِ ستمگرانه / حکومتِ استبدادی
طَفح جِلدیّ: جُوش / پیسی / کک ومک / ککمک
طَفرَة: جَهِش / موتاسیون (فر)
طِفس: بَنده شِکم / لتنبار / پُرخوار / چرد / دله / دله دزد / کمی
طَفَشَ: دَر بِدَر شدن / جا بجا شدن / چاچول زدن / پُرسه زدن
طَفّاشَة: مُلا
طِفلٌ: جغله / کودک / نوچه
طِفلٌ شِرّیر: سگ توله
طفلٌ مُشَرَّد: مفینه
طُفولة: بَچگی / طُفولیَّت / کودکی
طُفولیّ: بَچگانه
تَطَفَّلَ: چپیدن / تپیدن / فضُولی کردن

تَطفُّل: لِفت ولیس / فضُولی
مُتَطفِّل: تَرتیزک / بندلی بک / ایرمان / پله / طفیلی وغفیلی / ناخَوانده
طُفَیلٌ: انگل / تَرتیزک
طُفَیلٌ نَباتیّ: مَویزه / گارسک
طُفَیلیّ: بشتالم
الطُّفَیلیات (عِلمُ ~): انگل شِناسی
أطفَأ: نِشاندن / خاموش کردن / خفه کردن / فرو نشاندن
مُطفَأ: خاموش
انطفَأ: خاموش شدن / خفه شدن
إطفائیّ: آتش نشان
المطافئ: گُماشتگانِ آتش نشانی / تلُمبه داران
طَقس / طُقوس: آئینِ پَرستِش / تَشریفات مَذهبی
الطَّقس: هَوا / آب وهَوا
یتَطَقَّس: سَر ازکار دَر آوَردن

طَقطَقَ : تق تق کردن / تلق تلق کردن / تغ تغ کردن / وَراجی کردن
طَقطَقة : تق تق / تلق تلق
طَقْم : دَست / یک دَست / سِرویس (فر)
طَقْم الفَرَس : یَراغ / یراق (تر)
طَقْم أسنَان : دَستِ دَندان
طاقَم / أطقُم : دَسته / (ج) دَستَجات / سِری (فر)
طاقَم السَّفينة : خَدَمه کشتی
طاقَم الطّائرة : خَدَمه هَواپیما
طاقَم مُوظَّفين : خَدَمه
طَلَبَ : خواستن / حاجَت خواستن / تَقاضا داشتن
طَلَبَ مُقابَلة : وَقت خَواستن
طَلَبٌ (~ کِتابیّ) : تَقاضا / تَقاضانامه
طَلَبُ قَرضٍ : استقراض
طَلَبٌ (تَقَدَّمَ بِـ ~) : دَرخَواست (~ کردن)
طَلَبُ استِئناف : پِژوهش خَواستن
طَلَبُ الأمان : پَناه بُردن / زِنهار خَواستن
طَلَبُ المَدَد : یاری گرفتن / یا عَلی گفتن / استظهار
طَلَبُ حُضورٍ : حُضور طَلَب / اِحضاریّه
طَلَبِيَّة : امریّه / فَرمایِش
طالِبٌ : دانِشجو / طَلَبه / مُحصِّل
طالِبٌ (مُتَقَدِّمٌ بِطَلَب) : دَرخَواستگَر
طالِبٌ مُنتَسِب : دانِشجوی غیرِ تَمامِ وَقت / دانِشجوی غیرِ رَسمی
طالِبٌ مُنتَظِم : دانشجوی تَمامِ وَقت / دانِشجوی رَسمی
مَطالِب المُعارَضة : خَواسته های مُخالِفان
مَطلَب : خواست
مَطلوب : موردِ نیاز

تَطلَّبَ : ایجاب کردن

مُتَطلَّبات : دَربایست ها / مُقرَّرات / شُروط / موردِ نیاز

طالِعٌ : نابکار / بَدکار / تبَه کار / بَد خو / بَد جِنس

طِلَسْم : نیرنگ / طلسم

طَلَعَ : بَر آمَدن

طَلَع البَلا علَی جِتّه : کاری به رُوزِکسی آوَردن

طَلَعَ القَمرُ : مَهتاب شدن

طَلَّع روحَه : بجان آوَردن

طَلَّع عینه : جِدّ وآباد دَر آوَردن / پیر دَر آوَردن / ریپال را دَر آوَردن

طِلع من هدُومه : جامه دَریدن

طِلع م المُولد بَلا حُمُّص : سَر بی کلاه ماند

اِطَّلَعَ علی الخبایا : زیر وبَم دانستن

طُلُوع : طلوع

بطلُوع الرُّوح : والزّاریات

مُطَّلِع : آگاه / درکار / حالی

مُطَّلِعٌ علی بَواطِنِ الأمور : اهل خَبره

أطلَعَ : خبَر دادن

تَطلَّعَ : انتِظار داشتن / اُمّیدوار بودن / آرزو داشتن

تَطلَّعَ لمنصِبٍ : کباده کشیدن

طالَعَ : خَواندن / مُطالعه کردن

طَلعَةَ استِطلاعیَّة : پَرواز اِکتِشافی

طَلعَةَ جَویَّة : پَرواز

طَلیعَة / طَلائع : پیشاهَنگ / طلایه

طَلیعَة الجُند : یزک

طَلیعیّ : پیشرو / موجِد

فی الطَّلیعَة : سَرآهَنگ

الطَّالِع : زیج (معرا)

مُطالَعَة : خواندن

اِستِطلاع (استعلام) : استخبار / پُرسِش

اِستِطلاع (استکشاف) : شِناسائی / پیشاهَنگی / دیده بانی

استِطلاعُ الهِلال : ماه دیدن
استِطلاع آراء : استخراجِ رای / رای گیری / قِرائَتِ آرا
استِطلاعِیّ : شِناسائی / اَکتشافی
استَطلَعَ : پوئیدن / پیشاهَنگی کردن / دیده بانی کردن
استَطلعَ الآراء : رای گرفتن
طَلَقَت (مَخاض) : دَرد گرفتن / نک ونال کردن
أطلَقَ : پَرت کردن / پَرتاب کردن
أطلَقَ النّار : شلیک کردن / تیر دَر کردن / آتش باریدن / تَپانچه در کردن
أطلَقَ ساقَیه للرِّیح : پا بِدَو گُذاشتن
أطلَقَ شَرَرًا : جرقه زدن
أُطلِقَت صافِرة الإنذار : اژیر
أطلَقَ سَراحَه : رَهانیدن / وارَهانیدن / آزاد کردن / رَها کردن / سَبیل کردن / باز آوَردن
خَطَر بِصِدا دَر آمَد
أُطلِقَ سَراح الأسرَی : اسیران آزاد شُدَند
إطلاق السَّراح : وارَستگی
إطلاق الصَّواریخ : پَرتابِ مُوشکها
إطلاقُ النّار : تِیر اندازی
إطلاقًا / مُطلَقًا : بِهیچ وَجه / هیچ / هیچی / هیچ گاه / هیچ گونه / بالمرَّه / هَرگِز / هَرگِز سِیاه / لام تاکام
انطَلَقَ (بَدَأ) : واگرفتن
انطَلَقَ (مضَی) : راهی شدن
انطِلاق : بی تفاوُتی / لا قَیدی
طَلاق : طَلاق
طالِق (إمرَأة ~) : مطلَّقه / کالم / زنِ طلاق گِرفته
مُطلَق السَّراح : وارَسته
مُطلَق العَنان : افسار گُسیخته
طَلیقٌ : رَستگار / بی بَند وبار / بی دَرد / یله

مُطلَقيَّة : دیکتاتوری
مُنطلَق : زاویه دید
تَطلیق : طَلاق کشی
طَلَقُ اللِّسَان : زَبان باز
طَلاقة اللِّسَان : طلاقَت زَبان
طَلْقات المَدافِع : گلوله های تُوپ
طَلقَة / طَلْقٌ نارِیّ : گلوله / تیر / فَشَنگ (معرا)
الطَّلْق (مَعدِنٌ لَینٌ) : تالک
الطَّلْق (المَخاض) : نک ونو / دَردِ زایمان
الطَّلّ : شَبنَم / ژاله / بشم
أطَلَّ : سَر بَر آوَردن
طَلَلٌ / أطلال : ویرانه / (ج) ویرانه ها
طلُمبَة : تلُمبه (معرا) / پُمپ (فر)
طَلَى : اندودن / رُوکش کردن / رنگ کردن / نِگارگَری کردن / نقّاشی کردن
طِلاء : اندود / رَنگ
طِلاء المَعادِن : آب دادن

الطِّلاء بِمَاء الذَّهَب : طَلا کشیدن / تذهیب (~ کردن)
مَطلِيّ : اندوده / رَنگ شده
انطَلَى عَلَيه : رُو دَست خوردن
لَم يَنطَلِ عليه : بخَرجَش نَرَفت
الطَّمْث : بی نَمازی / قاعِدگی
طَمُوحٌ (اسم) : جاه طَلَبی / بَلَند پَروازی
طَمُوح (صفة) : بَلَند پَرواز / بلکامه
طَمَرَ : چال کردن / زیرِ خاک کردن / فرو کردن
مَطمورٌ : زیرِ خاک / چال کرده
طَماطِم : گوجه فَرَنگی
طَمَعَ : کیسه دوختن
طَمَعٌ : از / از وحِرص / آزمَندی / وَلَع (~ داشتن)
طَمَّاع : پُر طَمع / خَتنه نکرده / طَمَع خام / طمَعکار
اِطمأنَّ : خاطِر جَمع شدن / چَشم آب خوردن

مُطمَئِن: حَواس جَمعی / درغال / دِل آرام / با بمهر
اطمِئنان / طُمَأنینَة: جَمعیَّت خاطِر / خاطِر جَمعی / پُشت گَرمی / سَر سَلامَتی / دَرغالی / اطمینان
طَمْی: گِل / گِل تَه نِشین / لَجَن / ابرفت / رسوب
طُنّ: تُن
طَنبُور: دنبره (معر)
طَنجَرة: قابلمه / قاپلمه
طَنَّش (فَوَّت): کور خَواندن / چَشم پوشیدن / چَشم پوشی کردن / ندیده گرفتن / پش گوش انداختن
طَناش: چَشم پوشی / اِغماض
مطَنِّش: پش گوش انداز
طَنطَنَة: اهن وتلپ / دبدبه / طاق وترنب / طاق وطرم
مُطَنطَن (کَلامٌ ~): ملغلغ (سُخَن

طِنْف: هزاره / هره خاکریز
الطَّنّان (طائر ~): مُرغ زَرین پَر
طَنّان (رنّان): طَنین دار
طَنّان (مُنَمَّق): پُر طمطراق
طَنین: وِزوِز (~ کردن)
طَهَّرَ: پالودن / پالیدن / ستردن / پاک کردن
طُهر / طَهارة: پاکی / پاکیزگی / پاکدامنی / پَرهیزکاری / طهارَت
طُهُور: خَتنه کردن
طاهِرٌ: پاک / پاکیزه / مَعصوم
مُطَهِّر: پاکساز / زدایا / زدآگر / پاک کَننده / داروی پاک کَننده
تَطَهَّرَ: آبدَست / دَست آب / دَست نَماز / وُضُو (~ گرفتن)
تَطهیر: پاکسازی
تَطهیر التُّرَع والقنَوات: لا روبی کردن قناتها / لات روبی کردن قناتها

التَّطهير العِرقيّ: پاکسازی نژادی
طَهی: پُختن / پُخت کردن
طاه: آشپَز
طَهی: آشپَزی / طبَّاخی
مَطهِیّ: پُخته
طُوب: سَنگ
طُوب آجر: آجُر / آگر (معر)
طُوب نِصف آجر: قزاقی / نیم گرد
طُوب کَسر: کلوک
طوب لَبِن: آجر خُشت
طوب مَحروق: آگُر سوخته
طَوَّاب (صَنعة): آجِر پَز / خُشت زَن / خُشت مال / آگُرساز
طوبجیّ: توپچی (معر)
طوبَی لـ...: خوشا بحال ...
طَوَّحَ: پَرت کردن / پَرتاب کردن
أطاحَ بِـ: سَرنگون ساختن
أطاحَ بالنِّظام الحاکِم: رژیم را سَرنگون ساخت
إطاحَة: بَراندازی
مَطوَحَة: سَر دَواندن / اِمرُوز وفَردا کردن / این دَست وآن دَست کردن / سَنگ اندازی کردن / پَس گُوش افکندن
طَورٌ / أطوار: فاز (فر)
طَور انفِصال الخَلیَّة: فراگاه
طَوَّرَ: تَوسِعه دادن / گُستَردن
تَطوَّرَ: رُشد کردن / تَوسِعه یافتن
تَطَوُّر: تحوُّل / فَراگَشت / نشُو
تَطوُّر الأحداث: تحوُّلِ رُویدادها
تَطویر: تکمیل / گُسترش / تَوسِعه
تَطویر العلاقات: گُستَرِشِ مُناسبات
تَطویر القُوَّات المُسَلَّحة: تَوسِعه نیروهای مُسَلَّح
تَطوُّریّ: تکامُلی / فَرگَشتی / تحوُّلی
مُتَطوِّر: رُشد کرده / تَوسِعه یافته
طُوربید: اژدَر

تَطويس : چرک شدن

طاوُوس : فیسا / طاوس

الطُوطَمیَّة : توتَم پَرَستی

طوطَم : توتَم

طافَ : طَواف کردن / چَرخ زدن / دَور زدن / دَور گشتن / گَردِش کردن

الطُواف : جَوَلان / سَیر

طُوفان : توفان / طوفان

طَوائف : اصناف / دَستَجات

طائفَة : فِرقه / طایفه / صنف / اصناف / رسته / دَسته / فراکسیون (فر)

طائفیّ : تیره ای / فرقه ای / حِزبی / فِرقه گِرای / کوتَه بین

طَوائف الشَّعب : دَستَجاتِ مَردُم

الطّائفیَّة : مَذهَب گِرائی / دَسته بَندی / فرقه گرائی

یَطیق / لَه طاقَة علَی : وَر داشتن / بَر داشتن / تاب داشتن / تاب آوَردن / طاقَت داشتن

لا یُطاق : تَحمُّل ناپَذیر / تاب نا پَذیر / غیر قابلِ تحمل

طاقَة (تَحمُّل) : حَوصَله / تاب

طاقَة (سعة) : ظَرفیَّت

طاقَة (کُوَّة) : روزَنه / تختپوش / باجَنگ / باجه / پاچَنگ

الطّاقَة : کارمایه / اِنرژی (فر)

الطّاقة الکَهرَبائیَّة : اِنرژی بَرقی / قُوَّه بَرقی

الطّاقة النُّوَویَّة : اِنرژی هَسته اِی

الطّاقة الذَّریَّة : اِنرژی اتمی

طَوَّقَ : اِحاطه کردن / دَورِ ... را گرفتن / مُحاصره کردن / حِصار دادن / حلَقه زدن / دَور زدن / دارا بودن

طَوقٌ : پرگر / چَنبَر

تَطویق : مُحاصره / اِحاطه / پوشِش / لفاف / اِنولوپمان (فر)

طُوکیو : توکیو

طالَ (دامَ) : طولانی شدن / دیر شدن

طالَ (أصابَ): بـ ... رَسیدن

طالَ طولاً: دَراز شدن

أطَالَ اللهُ بَقاءك! : سایه شُما کم مَباد! لَوحشَ الله!

طُول: دَرازا / دَرازنا

طُول القامة: سدرَترِ قَد

طَویل: دَراز

طَویل (زَمَنیًا): طولانی

طَویل القامة: قَدِ دَراز

طَویل اللِّسَان: زَبان دَراز / زَبان ران / زبان گُشاد

طَویل وأهبَل: دیلاق

تَطاوُل: زَبان دَرازی

تَطاوَلَ علَیه: زَبان دَرازی کردن / زَبان راندن

تَطویل: کشاندن / کش دادن / طول دادن

طالَما: تا

مُطَوَّل: مَبسوط / پُر آب وتاب

بِلا طائِل: آب دَر غَربال / بی سُود / بیهوده

طاولَة الخبَّاز: کابَک

الطَّاولة (النَّرد): میز عسَلی

مُستَطیل: دَراز پَهنا / ذو زنقه / مُستَطیل

طُومار: نَوَرده / تومار / طومار

طَیّ ...: لای ...

قابِلٌ للطَّی: تا شَو

طَوَی (~ مَسافَةً): پَیمودن / طَی کردن / نَوَردیدن

طَوَی (ثَنَی): خَمانیدن / خَم دادن / فر دادن / تا زدن / چیدن

طَیَّة / طَیَّات: پیچ / دو لا / تا / تاه / لا / لای / خَم / شِکن / آژَنگ / اژنگ

بِه طَیَّات: لا به لا

بَینَ طَیَّات ...: لای ...

انطَوَی: کِنار رفتن / کِناره رفتن / در خود فرُو رفتن / پِسُوی درون کشیدن

مُنطَوٍ: خِویشتَن گِرای / لاک

انطِواء: بِدُرون کشیدگی / اِنزِوا طَلَبی / اِنزِواگِرائی / کناره گیری

أطايِب: مَواهِب

طَيِّبٌ: خوب / خوش / نیک / نیکو

طِيبَة: خوبی / ساده لَوحی

طَيِّبُ القَلب: مامانی / صاف وساده / صاف وصادِق

طَيِّبَ خاطِرَه: دِل جُوئی کردن

طارَ: پَرِیدن / پَروازکردن

طائِر: مُرغ / پَرنده

طِيُور: پَرَندگان / پَرداران

عالطَّاير (بسُرعة): سَرِپا

طَيَّرَ: پرانیدن

طائِرَة: هَواپَیما / هَوا ناو / هَوا نَوَرد

طائرة استِطلاع: هَواپَیمای شِناسائی / هَواپَیمای کشفی

طائرة اعتِراضيَّة: هَواپَیمای شِکاری

طائرَة مَروَحِيَّة: هِلی کوپتَر (انج)

طائرة أسرَع من الصَّوت: هَواپَیمای مافَوقِ صُوت

طائرة تَدريب: هَواپَیمای آموزِشی

طائرة ذات مُحرِكَين: هَواپَیمای دُو مُوتُوره

طائرة رَش: هَواپَیمای سَم پاش

طائرةٌ شِراعيَّة: هَواپَیمای بی موتور / گلایدر (انج)

طائرَة عَمُودِيَّة: هِلی کوپتَر (انج)

طائرة مَدَنِيَّة: هَواپَیمای مُسافر بَری

طائرة مُقاتلة: هَواپَیمای جَنگنده

طائرة ناقِلة جُنُود: هَواپَیمای سَرباز بَر

طائرة نَفَّاثة: هَواپَیمای جت

طائرَة وَرَقِيَّة: باد بادک

طَيَّارة (زيوتٌ ~): فَرّار / بُخار شُدَنی

طَیّار: خَلبان / آویاتور (فر)
طَیَران: هَواپَیمائی / هوانَوَردی
طَیَران مَدَنیّ: هَواپَیمائی کشوَری
الطَّیَران (سِلاحُ ~): نیروی هَوائی
الطَّیَران المَدنیّ: هَواپَیمائی کشوَری
مُتَطایِر: پَراکنده / مُتَفرِّق / پَرت وپلا / ریخته وپاشیده / تارومار
تَطیَّرَ: مُرغوا زدن / سَر حساب بازکردن / فال گرفتن / نفوس زدن / سرطاس نِشَستن
مُتَطیِّر: بَد بین
تَطیُّر: بَد بینی
طاشَ سَهمُه: نِشانی را نزَدن
طائِش: ناپَرهیزگار / ول نِگار / نا اهل / بُلهَوَس / بوالهوَس
طَیشٌ: هَرزگی / بُلهَوَسی / بازیگوشی / جُنون / لوسی / رَفتارِ سَبُک / سَبُک سَری
طَیش الشَّباب: جُنونِ جَوانی / غرورِ جَوانی / طُغیانِ جَوانی
أطاعَ: دَست نِشاندن / پا دَوی کردن / حریم گرفتن / فَرَمان بردن
طاعة: اِطاعَت / فَرَمانبرداری
طَوَّعَ: رام کردن / سوغان کردن / پر قیچی کردن / نبض کسی در دَست داشتن / مُطیع کردن
طَوعًا أو کُرهًا: خَواهی نَخواهی
عَن طَواعِیَة: بالاراده / بالطَّوع
طَیِّعٌ / مُطیع: انعِطاف پَذیر / پا دَر رِکاب / زیر چاق / زیر نگین
لَم یُطاوِعه قَلبُه أن ...: دِلَش نَیامَد ...
تَطوُّع: داوطَلَبی
طَوعیّ / تَطَوُّعیّ: داوطَلَبانه / اختیاری
مُتَطَوِّع: داوطَلَب / (ج) داوطَلَبان / داوطَلَبین

مُتطوِّعُون بالجَیش : داوطلَبینِ
نِظامی
اِستَطاعَ : تَوانِستن / یارستن / از
دَستِ کسی بَر آمَدن
اِستِطاعة : تَوانی
طَیف : طَیف
طِین : گِل / کاهگِل / گِل تَه نِشین
/ خُشت / لَجَن / کلوخ
طینٌ لازِب : گِلِ نَرم
طَیهُوج : باقرقره / تیهو (معر)

ظ

ظَبْی : آهو

ظَرف / أظرُف : گُلبَرگ

ظَرف / ظُرُوف : شَرط / شَرایِط

الظُّرُوفُ غَیرُ مُواتِیَة : هَوا پَس است

ظُرْف : لیمبازی / دِلجُوئی

ظَریف : مَلُوس / عِشقی / نَمَکی

اِستِظراف : اطواری ریختن

ظَفَرَ بِ : دَست یافتن

ظَفَرٌ : پیروزی / کامرَوانی / ظفرمَندی / ویل

مُظَفَّر : پیروز / فَیروز / کامرَوا / ظفرمَند

ظُفر / أظافِر : ناخُن

ظِلّ : سایه

ظَلَّلَ : هاشور زدن

ظُلَّة : آفتابگیر / آفتاب گردان / چِتر / شادرَوان / تارُمی / سایبان / چار طاقی / بارانگیر

تَظلیل : هاشور (~ زدن)

مظَلَّة : چِتْر / چِت / بارانگیر / سایه بان / سایبان / حفاظ

أظلَمَ : تاریک کردن

مُظلِم : تاریک / تاران / تِیره رَنگ / ظَلمانی

ظَلام / ظُلمَة : تاریکی / داج / ظُلمَت / تاری

ظَلَمَ : سِتَم کردن بَر ...

ظُلم : بیداد / سِتَم / بی عدالَتی / بی اِنصافی / شَرارَت

ظالِم : سِتَم پرور / سِتَمگَر / سِتَمکار / ظالِم

مَظلُوم : ظُلم دیده / سِتَمدیده

تَظَلَّمَ : داد وبیداد کردن / شِکایَت بُردن

تَظَلُّم : داد وبیداد / دادخواهی / عریضه

ظُلمًا وعُدوانًا : جبرا / ظالِمانه

ظَمَأ : تِشنگی

ظَمآن : تِشنه

ظَنَّ : پنداشتن / گُمان کردن

ظَنْ : گُمان / گُمانه / وَر انداز

تُساوِرُه الظُّنُون : شک وَر داشتن / مَشکوک بودن

ظَهْر : پُشت

ظَهر السَّفينة : عَرشه کشتی

ظَهرُ الشَّيء : زیره

ظَهْر العُملة : پُشتِ سکه

له ضَهر : دُم کلُفت

ظَهَرَ : دَر آمَدن / بَر آمَدن / پَیدا شدن / سَر بَر آوَردن

ظَهَرَ فَجأة : سَر رَسیدن

يظهَرُ مِن حِينٍ لآخَر : سَردالی کردن

ظُهُور : پَیدایش

ظاهِر : نِمُودار / اشکار / پَیدا / پَدید / پَدیدار / هُوَیدا

ظاهِرَة : پَدیده

ظاهِرة غَير عاديَّة : پَدیده فَوق العاده اِی

ظاهِرِيّ : پدیده اِی

ظاهِريًا : ظاهرا

الظَّاهِر من الأمور : رُوکار

الظَّهيرَة : نیمرُوز / زوال

مَظهَر / مَظاهِر : نِمُودار / نِمُود

المَظهَر : رِیخت / دک وپوز / پک وپوز / تک وپوز / تَن وتُوش

مَظاهِر كاذِبَة : مُزَخرفات

مَظهَرِيّ (مُحِبّ للمَظهَريَّة) : خود ستا / خود نِما

مَظهَرية : هارت وپورت / هارت وهورت

مُظاهَرة / مُظاهرات : تَظاهُر / (ج) تظاهُرات

أظهَرَ : نِمودن / نِمایاندن / بروز دادن / اِرائه دادن / وا نِمودن / عرضه داشتن

أظهَرَ الوُدّ : گَرم گرفتن

إظهار: وا نِمود / نمایش
إظهارُ الشّوْقِ: به سر وکول پریدن
إظهارُ الغَضَبِ: آغولیدن
تَظاهَرَ: وا نِمود کردن / بخود بَستن
تَظاهَرَ بالبَراءة: روُباه بازی دَر آوَردن
تَظاهَرَ بالبُکاء: آب غوره گرفتن
تَظاهرَ بالتقوَی: زُهد فروختن / زُهد فروشی
تَظاهَرَ بعدَم السَّماع: زیر سِبیل دَر کردن / زیر گوشی دَر کردن
تَظهیر (~ شیك): ظَهر نویسی

ع

عَبَثَ: توی تاریکی رَقصیدن / آب دَر هاون سائیدن

عابِثٌ: هَرزه / لوَند

عَبَثٌ: هَرزگی

عَبَدَ: پَرَستیدن

عِبادَة / تَعَبُّد: عِبادَت / پَرَستِش

عِبادَة الأصنام: بُت پَرَستی / شمایِل پَرَستی

عَبدٌ / عِباد: آفَریده / آفَریدگان

عَبْدٌ / عَبید: بَنده / بُرده / حلَقه بِگوش / زَرخَرید

العَبْد لله: بَنده

عُبُودیَّة: بَندگی / بُردگی / رِقّیت / غُلامی

عابِدٌ: پَرَستَنده

عابِدُ النّار: آتَش پَرَست

عَبّاد الشَّمس (زَهرة ~): آفتابگِردان / زال

مَعبَد: پَرَستِشگاه

مَعبَد الیَهُود: کنیس / کَنِشت

مَعبَدٌ جَنائزیّ: مشکوی جنازه ای

مَعبَدٌ وَثَنیّ: بُتخانه / بُتکده

عَبَّدَ الطَّریق: راه را شوسه کردن / اسفالت کردن / سَنگفَرش کردن / صاف کردن / فَرش کردن

تَعبید: راهسازی

مُعَبَّد (طَریق ~): شُوسه کرده / اسفالْت شُده (راهِ ~)

استعباد: غُلامی / بَرزگری / رَعیَّتی

استَعبَدَ: غُلام کردن / بَنده کردن

عَبَرَ: گُذَشتن / عُبور دادن / پیسپار کردن

عُبُور: عُبور

عابِر: گُذَرا / زود گُذَر / سِپَنجی / یکساعَته / ناپایدار / پیسپار
عابِرُ سَبیلٍ: مُسافر پیاده / رهنَوَرد / رَهرو
عِبارة: عِبارَت
عَبَّارة: کشتی گُذاره
عِبارَة عن ...: عِبارَت از ...
بِعِبارةٍ أُخرَی: بِعِبارَتِ دیگر
عَبر البِحَار: ما وراءِ بحار
عَبیر: هاله
مُعَبِّر: حاکی / پُر معنی / رَسا
مَعبَر / مَعابِر: بازگاه / پاسخانه / پاسگاه / گُذَرگاه / رَهگُذَر / گُذَر
عَبَّرَ: اِبراز کردن / اِظهار کردن
عَبَّرَ عن مَشاعِره: اِبراز اِحساسات کرد
اعتَبَرَ: دانستن
اعتِباریّ: حُقوقی / عُنوانی
معَ الأخذِ فی الاعتبار أنَّ ...: با دَر نَظر گرفتنِ اِینکه ...

تَعبیر (~ عَن): اِبراز / اِظهار
عِبرَة: عِبرَت
عَبَسَ: اخم کردن / بغ کردن / بق کردن / رُو دَر هَم کشیدن / جَبین دَر هَم کشیدن / رُو بِهَم کشیدن / رُو تُرُش کردن / تُرُشروئی کردن / سِگرمه ها دَر هَم بودن
عابِس: بَد پوز / بَد دک وپوز
عَبُوس (اِسم): اَخم وتخم / تُرُشروئی
عَبُوس (صِفة): اَخمو / سِگرمه / سِگِره / سِه گِره / بَد اَخم / تُرُش رُو
عَبَطَ: با دَست به کِفل زدن / در کونی زدن
عَبیط: هالو / هالو پَسَند / انوک / چل / تُهی مغز / بیو / الدَنگ / کردنگ / دنگل / لاده / پخمه / گول
اِعتِباطیّ: سرسری

اعتِباطًا : دِلخَواهانه / کتره ای / کتره گتره
استِعباط : خَلبازی
استَعبطَ : تَجاهل کردن / بروی خود نَیاوَردن / خَرخَری کردن
عَبقَریّ : نابِغه
عِبء : بار / سَربار
أعباء الحَیاة : بارهای زِندگی
عَباءة حَریمی : چادُر / شب گوش / شادگونه
عَباءة رِجالیّ : آبدَست / یلمه / تیلسان / قبا / رِدا / عَبا
عَبَّأ : بار کردن / بَسته کردن / بَسته بَندی کردن
عَبَّأ فی جِوالٍ : در کیسه ریختن
تَعبِئَة : بَسته بَندی
التَّعبِئَة العامَّة : بَسیج عُمومی
تَعبِئة الجَیش : سَوق الجَیش / لَشکرکشی / رَزم آراستن / لَشکرکشیدن
تَعبَویّ : سَوق الجَیشی

عُبوَة : بَسته
عُبواتٌ ناسِفة : بَسته های مَوادّ مُنفَجِره
مُعَبَّأ : بَسته اِی / بَسته بَندی شُده
عَتَبَ : سَرزَنِش کردن / از چَشم کسی دیدن
عِتاب : سَرزَنِش
عَتَبة البَاب : سَده / فرودین / پای ماچان / پا دَری / سَردَر
العَتَبة السَّنِیَّة : سده سَنیّه
عَتَبات : آستان / آستانه
عِثَّة : بید / دیوچه / دیوک / موریانه
عَتاد : تجهیزات / ساز وبَرگ / زراد / قور / اَبزارهای جَنگی
عَتَقَ / أعتَقَ : رَها کردن / سبیل کردن / رَهانیدن / وارَهانیدن / آزاد کردن / تَجزیه کردن
عِتقٌ : رَستگاری / نَجات / رَهائی / آزاد سازی
مُعتَقٌ : آزاد شُده

عاتِق: کول / شانه

عَتُقَ (~ الخمرَ مثلاً): رَسیده کردن

عَتیق: کهَن / کهنه / باستان / دیرینه

مُعَتَّق (خَمرٌ ~ مثلاً): رَسیده کرده

تَعتیق (تَحمیل): بارگیری / بار بَندی

عَتَلَة: اهرَم / دیلَم / جک

عَتَّمَ: تیره کردن / ابر دار کردن

عَتَّمَ (أخفَى): ساکت نِگاه داشتن / خواباندن

عُتمَة: تاریکی / داج / ظُلمَت / تاری / تیرگی

مُعتِم: تیره / تاریک / تاران / تیره رَنگ / ظَلمانی

تَعتیم: خاموشی

مَعتُوه: سَبُک مَغز / بی کَلّه / کند ذِهن / خرفَت / ابلَه / دیوانه / مالیخولیائی / شوته (عب)

عَتَه: اِختِلال / سَبُک مَغزی / دیوانگی

عَثَرَ علَی: یافتن / باز یافتن / پَیدا شدن / دَست یافتن / گیر آمَدن

عُثُور: پَیدایش / باز یافتن

تَعَثَّرَ: گیر کردن / لَغزش پیدا کردن / جَست وخیز کردن / پا بِسَنگ خوردن / لیز خوردن / سِکنَدَری خوردن / سِکنَدَری رفتن

تَعَثُّر: اُفت وخیز / جَست وخیز / لَغزش / پای لَغزی / اِعسار

عَثرَة: لَغز / گل خیر

مُتَعَثِّر: سکسک

عُثمانیّ: عُثمانلو

أُعجِبَ بِـ: پَسَندیدن / خوش آمَدن

تُعجِبُنی هَذه العَرَبَة: از این ماشین خوشَم می آید

أعجوبة: شِگِفتی / اعجوبه

عَجَبٌ: شِگِفت

أتَى بالأعاجيب: فيل هَوا كردن / يَدِ بَيضا كردن
عَجَبًا!: وَه!
عَجيب: بُلعَجب
مُعجَبٌ بِنَفسِه: خود پَسَند
عُجب: خودبینی / خودپَسَندی / غرور
مِعجِياني: كج كلاه / مكش مرگ ما
عِجَّة: خاگينه
عَجرفَة: گُستاخی / جَسارَت / غرور
مُتَعَجرِف: باد دُم / باد سَر / باد كرده / بَرتَن / بر مَنِش
عَجَزَ: واماندن / بال افكندن / پا لَنگ شدن / تلنگ كسی در رفتن / زه زدن / عيز آمَدن / عجز آمَدن / ذِلّه آمَدن
عَجْزٌ: واماندگی / دَرماندگی / استيصال / بی نَوائی / بيچارگی / عاجِزی / عدَمِ توانائی

عَجْز في المُوازَنَة: كسرِ بُودجه
عَجْز في الحِسابات: كسرِ صَندوق
عَجَزَ عَن الحَرَكة: تَخت بَند شدن
عَجْز / عُجَيزَة: سُرين / كون / كلونه / ماتَحت / نابَدتَر / نَه بَدتَر / هتك / قمبل / يوفنا
عَجُوز (امرأة ~): مامَك / پير / زال / پير زال / پير وپاتال / پير وپتله
أعجَزَ: ناتَوان كردن / سُست كردن
تَعجيز: ذِلّه آوَردن / ناكار كردن
عاجِزٌ: مستاصل / دَرمانده / فرومانده / بی تاب / نَوان / عَنُّو مُنكِيره / دَست وبال بَسته / از كار اُفتاده / دَست شِكَسته / فگار
عاجِزٌ جِنسيًا: آكار / دارای ضعف قوه باه

العَجز الجِنسيّ : سُستی کمَر / عنَن

مُعجِزة : مُعجِزه

مُعجِز : آیت / فرجود / تالی کرامَت / مُعجزه آسا

عمل المُعجِزات : یَدِ بَیضا کردن

أعجَف / عَجفاء : خُشک / چلوزیده / لاغَر واستخوانی

عَجَّلَ : شِتاباندن / تُند کردن / شِتاب دادن / سُرعَت دادن

تَعَجَّلَ / استعجَلَ : شتابیدن / شِتاب کردن / عجَله کردن / دِلشور زدن

مُتَعجِّل : بی تاب / بی حَوصَله / کم حَوصله

علَی عَجَل : شِتابزده

مُستَعجِل / فی عَجَلة : شِتابان

عاجِلٌ : فَوری / آنی / تَر وچَسب / تَر وفَرز / ضَروری

عَجَلَة / تَعَجُّل : زودی / شِتابزدگی / دَستپاچگی

عَجول : بی پَروا / دَستپاچه / زُود رَس / شِتابزده / بی تاب / بی حَوصَله / کم حَوصله

عَجَلَة / عَجَلات : چَرْخ

عَجَلة العَرَبة : ارابه / عرابه

عَجَلة القِيادة : رُل (فر)

عِجْل : گوساله

عِجْل البَحر : گوساله ماهی / خوکِ آبی

العَجَم : فارْس / ایران

أعجَميّ : زَبان نَفَهم

عُجمَة : بلغور کردن

مُعجَم : فَرهَنگ / لُغَت نامه / واژه نامه

مُعجَم جُغرافيّ : فَرهَنگِ جُغرافیایی

عَجَنَ : سِرشتن / خَمیر کردن

عَجّان : خَمیرگیر

عَجين : خَمیر

مَعجَنَ (~ الحائط) : آبچین کردن (دیوار را ~)

مَعجُون: خَمیر
مَعجُون الأسنان: خَمیرِ دَندان
عاجنه وخابزه: رگو ... بدَست داشتن / دَندان ... شُمُردن / دَندانهای ... شمردن
عَدَّ (أحصَى): شُمُردن
عَدَّ على أصابِعه: بانگشت گرفتن
عَدّ (إحصاء): شُمار / شُمارش / هَمار
عَدّ تَنازُلِیّ: شُمارشِ مَعکوس
عَدًا ونَقدًا: جرَنگی
عَدَدٌ: آماره / شُماره
عَدَدٌ زَوجِیّ: جُفت
عَدَدٌ فَردِیّ: تاق
العَدَد (سِفر ~): اعداد (کتابِ ~)
عَدَدٌ من ...: عُده اِی از ...
عَدید: بِسیار / زیاد / آنهَمه / فَراوان / بیش / چَندان / افزون
عَدّاد: کنتَر (فر)
عَدّاد الأمبیر: آمپرسَنْج
عَدّاد الحِساب الیَدَوِیّ: چوت حساب / چرتکه / چرکه
عدّاد الکَهرَباء: کنتُرِ بَرق
عَدّاد المسافات: راهْ سَنْج / کیلومترْشُمار / مَسافَتْ سَنْج
عَدّاد الوَقُود: گاز سَنْج
أعَدَّ: دُرُست کردن / ساختن
أعَدَّ العُدَّة: اسباب فَراهَم کردن
أعَدَّ لِـ: آمادن / تَهیّه کردن / حاضِر کردن / تیار کردن / آراستن / آرائیدن / پُخته کردن / ساخته کردن / پستا کردن
إعدَاد: آمادگی / آماده سازی / آماوِش / آرایِش / تهیّه / تهیه مقدمات / تدارُک / پستایش
إعدادِیّ: مُقدّماتی / آمایِشی / تدارُکی / پستائی
إعدَاد الحَقائِب: بقُچه بَندی
الإعدَادُ لِلحَرب: رزم آراستن
تِعدَاد: آمار / اِحصائیه

تعداد السُّكان : سَرشُماری / خانوار

تَعدُّد الزَّوجات أو الأزواج : بَسگانی / چَندگانی

تَعدُّد الزَّوجات : بَسگانی / چَندگانی / چَند زَن گیری / تَعدُّدِ زَوجات

مَأمور التَّعداد : آماری / آمارگَر

مُتَعدِّد : گوناگون

مُتَعدِّد الأضلاع : چَند ضِلعی

مُتعدِّدة الجِنسيّات : چَند مِلّيّتی

الاعتِداد بالنَّفس : اعتماد بِخُود / اعتماد بِنَفس

مُعِدّات : ساز وبَرگ / (ج) تَجهیزات

مُعِدّات نَوَويّة : افزارهای هَسته اِی

مَعدُود : سِپَنج / انگشت شُمار / تک وتوک

عِدّة : آلات

عِدّة الشّای : سماوَر

عِدّة (... ~) : چندین ...

عِدّة (مَرّات ~) : چَندین (~ بار)

معَدَّدَة : سِینه زَن

استَعَدَّ : دَست بالا زدن / قَد بَلَند کردن / مِیان بَستن / پا اُفتادن / تَن بِکار دادن

استَعَدَّ للرَّحیل : بِراه انداختن

استَعَدَّ للسَّفَر : راه انداختن

استِعداد : آمادگی / حاضِری

استِعداد (کَفاءَة) : قابِلیّت

استِعداد (مَلَکة) : استعداد / نِعمَتِ خُدا داده / دُرون داشت

استِعدادات : تَجهیزات / تَدارُکات

الاستِعداد للهُجُوم : خِیز بَرداشتن / خِیز گرفتن

عَدَسة : عدَسی / لِنز (انج)

عَدَسة بِلُّوريّة : جلیدیّه

عدَسة لامّة : عدَسی هَمگِرا

عدَسة مُحدَّبة : عدَسی کوژ
عدَسة مفرقّة : عدَسی واگِرا
عدَسة مُقعَّرة : عدَسی کاو
عَدَس : استرار / دانچه /
مرجُمک / نرسک
عَدَّلَ : جور کردن / وِفق دادن /
میزان کردن / مُطابِق کردن /
تنظیم کردن / تَسویه نمودن /
تعدیل کردن / سازگار کردن /
سازوار کردن
عِدل (مُباشَرةً) : عَدل
العَدَل : بَخت
العَدْل / العَدالَة : داد /
دادگُستری / دادرَسی / عَدل
عادِل : دادگر / دادار / عادِله
أقامَ العَدلَ : دادرَسی کردن
تَعادُل : بَرابری / تَساوی / تعادُل
تَعادَلَ : تَساوی بَستن
تَعدیل : اصلاح / ترمیم
تَعدیل اللَّوائح : تَرمیمِ لایحه ها
تَعدیلٌ وَزاریّ : تَرمیمِ کابینه

تَعدیل القَوانین الجُمرُکیة :
اصلاحِ قانونهای گُمرُکی
عَدیل : هم پاچه / هم ریش /
باجناغ / باجناق (تر)
مُتَعادِل : سَر بِسَر
مُعتَدِل : مِیانه رُوی / ملایِم /
واسِط
مُعادَلة : فُرمُول (فر)
اعتِدال : مِیانه رُوی / ملایِمَت /
مدارا / اعتِدال
الاعتِدالُ الخَریفیّ : اعتدالِ
پائیزی
الاعتِدالُ الرَّبیعیّ : اعتدالِ بَهاری
مُعَدَّل / مُعَدَّلات : میزان / سَطح /
(ج) سطُوح
مُعَدَّل الدَّخل الإجمالیّ : بنیچه
مُعدَّل سَنَویّ : حَدِّ مُتَوَسِّطِ
سالیانه
عادِم / عَوادِم : اِگزوس (فر)
عَدیم ... : فاقِدِ ...
عَدیم المرُوءَة : لا مُروَّت

العَدَم: نیستی / نابودی / نیست شدن
مُعدَم: لات آسمان جل / لاتی پاتی / لات وپات / لات ولوت / لات لوتی / دَریوزه / پزوا / عنینه / سِیَه روز / فزناک / فزنات
أعدَمَ: إعدام کردن
أعدَمَ رَمیًا بالرّصاص: تیر باران کردن
اُعدِمَ رَمیًا بالرّصاص: تیر باران شدن
إعدام: إعدام / گردَن زَنی
الإعدَام شَنَقًا: دار آویختن / بدار آویختن / بدار زدن
مَعدَن / مَعادِن: فلِز / (ج) فِلزّات
مَعدَنیّ: فلزی
تَعدین: فِلزّکاری / مِتالورژی (فر)
علمُ المَعادِن: فلِزّ شِناسی
عَدَا / عَدْو: دَویدن / دَو زَدن
عَدّاء: دَوَنده
عَدَاء: دُشمَنی / طرَفیّت / ضِدیّت
عَدُوّ / أعداء: دُشمَن
اعتداء / تَعَدٍّ: دَست اندازی / تَجاوُز / تَعرُّض
اعتدَی / تَعدَّی: دَست اندازی کردن / تجاوُز کردن
مُعتَدٍ: تازَنده / متجاوِز / خَطا کار / تَجاوُزکار
عُدوان: دَست اندازی / تَجاوُز / تَعرُّض
عُدوانٌ سافِر: تَجاوُزِ اشکار
عُدوانیّ: جِر زَن / پُر خاشگَر / مُتَجاوِز / مُهاجِم / پُر پُشتکار / پُر تکاپو
مُعادٍ / عَدائیّ: خصمانه
عَدا (سوَی): بِجُز
فیما عَدَا: جُز / مَگَر
عَادَة / عادات: رسم / رسوم / آداب
عادةً: مَعمولا

عادِيات: عَتيقه ها / عتيقه جات
يُعدِي: سرايَت كردن
عَدوَى: واگيره / سرايَت
مُعدٍ / مُعدِيَة: سَرايت كننده / مسرى
معَدِّيَة: كلك
عَذَّبَ: شِكنجه كردن / جان كندن / بجان آوَردن / زَجر دادن / عَذاب دادن
عَذاب: شِكنجه / عَذاب / زَجر
تَعَذَّبَ: عذاب كشيدن / زَجر كشيدن / جَزيدن / چَزيدن
تَعذيب: شِكنجه
مُعَذَّب: زَجر ديده
عَذْبٌ: شيرين
عُذوبة: شيريني
عَذراء: باكره / بَتول / بالِست / پاكدامن
العَذراء (بُرجُ ~): بُرجِ سنبُله / صورَتِ فَلكى سنبُله
عُذرِيّ: باكره اِى
عُذرِيَّة: بَكارَت / دُختَرگى / دوشيزگى
عُذْر: پوزِش
عُذرٌ غَير مَقبُول: عُذرِ غَير مُوجَّه
عَذَرَ: عُذر آوَردن / گزك دستِ كسى دادن
اعتَذَرَ: پوزِش خواستن / عُذر خواستن / خَواهِش كردن
اِعتِذار: خَواهِش / مَعذِرَت خواهى
تَعَذَّرَ (اختلَقَ الأعذارَ): بهانه انگيختن / بَهانه داشتن / بَهانه گرفتن / بَهانه كردن / عُذر آوردن / عُذر برانگيختن / بِلَيت ولَعل گُذَراندن / گزگ بدَست اُفتادن
عَرَبَة: خودرو / اتُومبيل / هتل / ماشين / بار عراده / باركش / ارابه / عرابه
عَرَبَة الإسعاف: آمبولانس (فر)
عَرَبَة جب: جيپ (اتومبيل ~)

عَرَبة مُدرَّعة : نفربَر زرهی

عَرَبة دَفع رُباعيّ : چهار در چهار (اتومبیل ~)

عَرَبة علی أحدَث طِراز : اتُومُبیلِ آخرینِ مُدِل

عَرَبة قِطار : واگُن (انج)

عَرَبة کارُّو : چار چَرخه / گاری / ارابه / عرابه

عَرَبَة مُفَخَّخة : اتُومُبیل بُمب گُذاری شُده

عَرَبَة نَقل : کامیون

عَرَبَة یَد : گاری دَستی

عَربَجِي : دُرُشکه چی / کالسکه چی / چار وادار / سورچی / خَرکچی / گاریچی

أعرَبَ عن ... : اِبراز کردن / اِظهار کردن

أعرَبَ عن اِستیائه : اِظهارِ تنفُّر کرد / ابرازِ نا رِضایی کرد

عَربُون : ارمون / ربون (معر) / بَیعانه / دَستاران

عَربُون الشِّراء : بَیعانه خَریداری

عَرَبيّ : تازی / عرَبی

عَرَبيّ اللِّسان : تازی زبان / عربی زبان

عَربَدَ : لات بازی در آوَردن

عَربَدَة : لات بازی

عِربید : عربَده جَو / بَد مَست / وَلی / وَلینِعمت

یَعرُج / عَرَج : شَل کردن / چلاق کردن

أعرَج : لِنگ

تَعاریج : انحراف / شِکَنج / مارپیچی

مُتَعرِّج : پُر خَم / پیچ در پیچ / پیچاپیچ / گوشه دار / کپ ولپ / لک وپک / جناغی / منشاری / کج ومعوَجّ / دارای پیچ وخَم

مَعرَّة : رسوائی / خفت / نَنگ / فَضاحَت / سِیَه رُوئی / بی ابروئی

استَعَرَّ مِن ... : از ... عار آمَدن
عُرس : عَروسی / بیوگانی / حجله گاه
عَرُوس : عَروس / بیوک / گَلین
عَروسَة (عِمارة) : پادگانه
عَرِیس : داماد
عِرسَة : قاقم / راسو
عَرْش : تَخت / پات / اورَنگ / سَریرِ سَلطنَت
تَعریشَة : تارُم / تارُمی
تَعریض : پا انداختن / جاکَشی
عَرَضَ : نمودن / ارائه دادن / وا نِمودن / عرضه داشتن
عَرْضٌ : وا نِمود / نِمایِش
عَرْض (ضِد طُول) : پَهنا
عَرَض / أعرَاض : علامت / (ج) علائم
عَرْضٌ عَسكریّ : رِژه نِظامِی / پاراد (فر)
العَرْضُ والطَّلَب : عَرض وتَقاضا
عارِض (خَدّ) : عذار
عارِضٌ (حَدَثٌ ~) : عارضه / طاری / اتفاقی
عارِضَة (كَمَر) : تیر / كَمَر
عارِضَة أزيَاء : مانِكن (فر)
عارِضَة خَشَبِيَّة : لاپه / تیر
عَرَّضَ للخطَر : به مُخاطره انداختن / در معرضِ خطر گذاشتن
عَرضحال : عریضه / تقاضانامه / دَعوا / دَعوَی
عَرَضِيّ : اتِّفاقی
عَرِيض : پَهَن / پَهناوَر / گُل وگُشاد
عَرِيض القَفَا : گَردَن كلُفت
عَرِيض المَنكِبَين : تَنُومَند / جثه دار / جَسِيم / قُلچُماق / چار شانه
عَرِيضَة : عریضه / تقاضانامه / دَعوا / دَعوَی
فی مَعرِضِ .. : در ضِمنِ .. / طَی ..
مُعارِض : مُخالِف

مُعارَضة : مُخالِفت / ضِدیَّت
مُعارَضة (~ أدبيَّة) : معارضه
مَعرَض : جَلوه گاه / نِمایشگاه
مَعرِض الكِتاب الدَّوليّ : نِمايِشگاهِ بَينَ المِلَلی كتاب
مَعرَض لَوحات : گالِری (فر)
عِرْضٌ : دادار ودودور / دادار وديدير / ددر ودودور
أعراض النَّاس : نَوامِيسِ مَردُم
عَرَّضَ لِـ : به مَعرض گذاشتن
أعرَضَ عن : انگُشت بِگوش نهادن / رُوگردانیدن / بَر شِكستن
إعراض : رُوی گردانی
اعتَرَضَ / عارَضَ : ايراد كردن / ايراد گرفتن / دم زدن / واخواست كردن / دق كردن / زبان زدن
اِعتِراض : ايراد
اِستَعرَضَ (تَباهَی) : لِحيه كردن
اِستَعرَضَ نَفسَه : معركه كردن
مُستعرِض (عِمارة) : تراَگذار
اِستَعرَضَ (~ القُوَّات) : سان ديدن
استِعراض (~ القُوَّات) : رِژه / صَف آرائی
استِعراض حَرَس الشَّرَف : سان ديدن ازگاردِ اِحترام
العَرعَر (شَجَرٌ ~) : عرعر
عَرَفَ (عَلِم) : دانِستن
عرَفَ (~ شخصًا) : شناختن
يَعرِف القِراءة والكِتابة : با سَواد
يَعرِفُ أسرارَه : سَربَندی كسی داشتن
مَعرِفَة : آگاهی / دانِش
معرِفَة (أحد المَعارِف) : آشنا
مَعرِفة (إلمام) : بَلَدِيَّت
مَعرُوفٌ (صَنيع) : اِلتِفات / مَرحمَت / صنيعَت
مَعرُوف (مَشهور) : بَلَند آواز / مَشهور / نامی

عارِفٌ (على عِلم): آشنا / آگاه / درکار / حالی
عارِفٌ / يَعرِفُ ... : بَلَد (فارسی بَلَدَم)
عارِفٌ بالجَميل : سپاسگُزار / قَدردان
مِش عارِف راسُه مِن رِجلِيه : سَر از پا نَشناختن
عَرّاف : رَمل انداز / طالع بين / فالگير
عَرّافة : زَنِ جادوگر / ساحِره / پيره زَن
عُرفٌ / أعرَاف : بَند وبار
عُرْفٌ (~ على الرأس) : پوپک / کاکلی / کاکولی
عُرف الدِّيك : تاجَک / تاجِ خَروس / يال / پوپ / بستان افروز
عُرفيّ : مرسوم / سُنّتی / مَعمولی / مُتداول / مُتعارَف / عُرفی / قراردادی

عَرِّيف : دَهباشی / استوار
الأعرَاف (بَينَ الَجنَة والنّار) : اعراف / پلِ صِراط
عِرفان : حق شِناسی / نَمَک شِناسی / سپاسگُزاری / سپاس
تَعارَفَ : مُعرِّفی کردن
تَعارُف : آشنائی
تَعارُفٌ سَطحيّ : تعارُفِ شاه عبدالعظيمی
تَعرفة جُمرُكيَّة : تَعرفه گُمرُکی
مُتعارَف عَليه : على الرَّسم / مَرسوم / سُنّتی / مَعمولی / مُتداول / مُتعارَف / عُرفی / قراردادی / طِبقِ آئين وقاعده
اعتَرَفَ (أقرَّ) : اِقرار کردن / اعتراف کردن / قائل شدن
اعتَرَفَ (~ بدَولةٍ مَثَلاً) : بِرَسميَّت شناختن
اعتَرَفَ بخَطأ : به خَطای خود اعتراف کردن / اِقرار بِگُناه کردن

اعتَرَفَ بِجَرِيمَتِه : اِقرار بِگُناه کردن

اعتِراف (بدَولة مَثَلاً) : شِناسائی

اعتِراف مُتَبادَل : شِناسائی پایاپای

مُعتَرَفٌ بِه : ذیصَلاح / ذیصَلاحیت

عَرِقَ : عرق کردن

عَرَقٌ : عرَق / عرَق ریزی

تَعریق : رگ بَندی

مَعروق : قلم قلم / راه راه / قلم زده / قلمکار / میل میلی

عُرَّاقة : عرَق چین

عِرْق (~ مَعدِنٍ وما شابَه) : رگه

عِرق (جِنس) : نِژاد

عِرْق / عُرُوق : رگ

عِرق السُّوس / عِرقسُوس : مهک / شیرین بیان

عِرْق النَّسا : کجوک

عِرقٌ خشَبِیّ : کماچه

عَریق : نَسیب

عَراقة : اصلیت / اصالَت

عُرقُوب : پل

عَرقَلَ : مانع تَراشیدن / کار شِکنی کردن

عَرقَلة : کار شِکنی / اشکالتَّراشی

مَعرکة : نَبَرد

مَعرکة شَرِسة : نَبَرو خُونین

المَعرکة الاِنتِخابِیَّة : مُبارزه انتخاباتی

عارَكَ : دَست به یخه شدن / زَد وخورد کردن / دَعوا کردن / دَست بِگَریبان شدن / گلاویز شدن

عِراك : جَنگ / نَبَرد / کارزار / پیکار / زَد وخُورد / بِزَن بزن / مُرافَعه

عَرِكَ الحَیاة : با تَجربه / مار خوردن و افعَی شدن

عَرین الأسَد : کنام

عُروَة : انگله / انگول / انگیله / پرگر / لیفه

عارٍ: لُخت / بَرَهنه / پتی / عور

عُرْی: برَهنگی / عُریانی

تَعریَة (~ من الثِّیاب): برَهنه سازی

عَرَّی (~ من الثِّیاب): برَهنَه کردن / لُخت کردن

عَرَّی (کَشَفَ): بی پَناه گُذاشتن / بی حفاظ گُذاردن / در مَعرض گُذاشتن / نِمایش دادن / افشاء کردن

تَعَرَّی: برَهنَه شدن / لُخت شدن

عِریان ویتأمَّز تَأمیز: بُزغالی ولی کیسه خالی

أعزَب: مُجرَّد

عِزبَة: تیول / دیه

عِزرائیل: علی چار خشتی

عَزَّزَ: افزودن / بلَند کردن / بالا بُردن / زیاد کردن

عَزیز: گِرامی

عَزیز (نادِر): کمیاب / نایاب / کیمیا

اعتَزَّ: گِرامی داشتن / دِلخوشی داشتن

أعَزَّ: گِرامی داشتن / بر دیده نشاندن

اعتِزاز: دلخوشی

عِزَّة: سَر افرازی / سَر بلَندی

تَعزیز: تحکیم / تَشدید / پُر قوَّت سازی

تَعزیزات بَرِیَّة: پُشتیبانی زَمینی

شَخْصٌ عَزیزٌ جِدًّا: عزیز دَردانه

عِزّ الصَّیف: چله تابِستان

فی عِزِّ الظُّهر: روزِ روشن / دِلِ روُز

عَزْفٌ: ازبَرخَوانی / تَك نَوازی

عَزَفَ: نَواختن / ساز زدن / ساز نَواختن

عَزَفَ عَلَی البیانُو: پیانو زدن

عَزَفَ عَلَی النَّای: فلوت زدن

عزفٌ مُنفَرِد: نَوازندگی یِکتَفری

عازِف: سازَنده / رودزَن / نَواساز

عازِف العُود: بَربَت زَن
عازِفٌ مُنفَرِد: تک نَواز
عَزَقَ: کج بیل زدن
عازِل: عایِق / بَند آوَر / جُدا کُنَنده
عازِل طِبیّ: کاپوت
عازِل کَهربائیّ: عایِق اِلکتریکی
عَزَلَ: کناره کردن / کنار گُذاشتن / کنار زدن / دُوری کردن / دُور کردن / پَهلُو تهی کردن / بَر طرَف کردن / بَرکنار کردن / سِوا کردن / مَعزول کردن / عَزل نمودن / خَلع کردن
عَزْلٌ: جُداسازی / بَرکناری
انعَزَلَ: کِنار رفتن / کِناره رفتن / پَس گرفتن / پَس نِشَستن / پا از میان کشیدن / دَر خود فرو رفتن
عزال: خانه کَن شدن
عُزلَة: خلوَت / اِنزِوا / اِنزِوا طلَبی / اِنزِوا گِرائی
عُزلَة دَولیَّة: اِنزِوا طَلَبی بَینَ الوِلَلی
عَزُول: رَقیب
مُنعَزِل: معزول / مُنزَوِی / عَقب نشین / کناره گیر
اعتَزَلَ: کنار رفتن / کناره گیری کردن / باز نِشَسته کردن
اعتِزال: باز نِشَستگی / عَقب نشینی / کناره گیری
مُعتَزِل: باز نِشَسته
أعزَل: بی دِفاع / بی اسلحه / غیر مسلَّح
عَزَمَ علی ...: بر آمَدن / قَصد داشتن
اعتَزَمَ: قَصد داشتن / بَر آن بودن
عَزَّمَ تَعزیمًا: اَفسون کردن / سِحر کردن / جادو کردن
العَزْم: پَسیج / سِگال
عَزیمة: عَزم
عَزَا یَعزُو: نسبَت دادن / اِسناد کردن

عَزّی / تَعزِیَة : دِل خوش کردن / سَرشار کردن / تسلیت گفتن / دِلداری دادن / سَر سلامَتی دادن

أخْذ العَزاء : عَزا گرفتن

تَعازِی الشّیعة : روضه

تَعزِیَة : تَعزیَت

عَزاء : سُوگ / عَزا

مَعزَی : عَزاخانه

یَعسُوب : سَنْجاقک

عُسْرٌ (صُعوبة) : دُشواری

عُسرٌ (ضِیقٌ) : سُر خُوردگی / اِعسار

عُسرُ هَضمٍ : دِیرهَضمی

عَسِیر : دُشوار / پُر زَحمَت / وا نَفسا / نَکیر

مُعسَر : بَد احوال

أعسَر : دَستِ چَپ

تَعَسَّرَ : سُر خوردن

عَسَس : شَحنه / شَب رَو

عَسْفٌ : بی عَدالَتی / سِتَم

تَعَسُّف : دِلخواهی

تَعَسَّفَ : آزردن / جور وجفا کردن / غمگین کردن

تَعَسُّفِیّ : تَحمیلی

عسکَرَ : چادُر زدن / خَرگاه زدن / خَیمه زدن

عَسکَرِیّ : نِظامی / سِپاهی / لَشکری

عَسکَری (فَرْد) : سالات / سالدات

مُعَسکَر (کُتلة) : بلوک (فر)

مُعَسکَر : اُردوگاه / یورت / یورد / عَسکَرگاه / لَشکَرگاه

مُعَسکَر الشُباب : اُردُوی جَوانان

مُعَسکَرٌ شِتوِیّ : گَرمسیر / قِشلاق (تر)

مُعَسکَرٌ صَیفِیّ : پیلاق (تر)

مُعَسکَر کَشفِیّ : اُردوگاهِ پیشاهَنگی

المُعَسکَر الشَرقِیّ : بلوک شَرقی

مُعَسكَرات الاِعتِقال: بازداشتگاههای عُمومی
مُعَسكَرات النّازِحين: اُردوگاههای مُهاجرین
عَسَل: نوش
عَسَى!: شایَد
أعشاب طِبِّيّة: گیاهانِ داروئی
عُشب: گیاه / علَف خودرُو / علَف هَرزه
عُشبٌ طُفَیلیّ: مَویزه / گارسک
عَشّاب: فروشَنده گیاهانِ داروئی
عاشَرَ: دَر آمیختن
عِشرَة: هَمنِشینی
عِشَرِيّ: مَردُم دار / خوش بَرخورد
عَشيرة / عَشائر: تیره / دودمان / خانوار / ایل / (ج) ایلات
عَشائِريّ: ایلی / ایلاتی
عَشَرَة: دَه
العاشِر: دَهُم / دَهُمین
عَشَرة آلاف: بیور
عِشرُون: بیست
العشرون: بیستُم / بیستُمین
عُشْر: دَه یک
عَشريّ (كُسُور): اَعشاری / دَهگان / دَهدَهی / رقمِ دَهدَهی
العَشريّ (النظام ~): دَهدَهی (سیستم ~)
عَشْشَ: آشیانه گرفتن
عُش / أعشاش: لانه / آشیانه / کابوک / کاشانه
عُشّ الدَّبابير: زَنبورخانه / کندُو
عشّة صَفيح: کوشک / زاغه / کپر / آلاچیق / آلونک / کاشانه / کرچه / کریچ
عاشِق: پا سوز / باخته دِل / شیفته / خاش / ولداده / بُرده دل
عاشِق ومَعشُوق: نَر مادگی
عَشيقَة: معشوقه / نَم کرده / کماسه

عِشقٌ : عِشق / سَودا
تَعشيق : نَر مادگی
تَعشيقة (عمارة) : بَند انگشت
يَعشِم : از سَر واكردن / رَوغَنِ
ريخته نَذر كردن
عَشماوِی : جَلاد / دژخیم / میر
غَضب / نسَقچی
عَشوائِيًا : زِرتی / به تصادُف
عَشوائيٌّ : تَصادُفی / سَرسَری /
كتره / هِپر وهِپو / هِپلی هپو
عَشوائيات : محلاتِ پُر جَمعیت
وپستِ شَهر
العِشاء : شام
العَشاء : شام
العَشاءُ الأخير : آخرینِ شامِ
حضرتِ عیسَی
العَشاءُ الرَّبّانیّ : شامِ خُداوَند /
عَشا ربّانی
العَشی اللَّیلیّ : شبکوری
مُصابٌ بالعَشی اللَّیلیّ : شبکور
عَصا : چوبین

عَصَبَ عَينَيه : چشم بَستن
مَعصوب العَينَين : چشم بَسته
عُصابَة العَينَين : چشم بَند
تَعصَّبَ : ترقه شدن / یسر كشیدن
تَعصُّب : تَعصُّب / سَرسَختی
عَصَبٌ : عصب / پی / رِشته
عصبی
عَصَبیّ : تُند خُو / عصَبانی
عُصبَةُ الأمَم : جامعه مِلَل
عَصَبیَّة (تَعصُّب) : تحزُّب /
طرَفداری / هَواخواهی /
حِمایَت / تعصُّب
عَصَبیَّة (حِدة) : تُند خُوئی
عِلم الأعصاب : عصَب شِناسی
عُصابَة (ضِماد) : باند پیچی /
زَخم بَند / تَنزیب
عِصابة / عُصبَة : باند / دار
ودَسته / دَسته / (ج) دَستَجات
عُصابَة الرَّأس : سَربَند
عُصبَجی : گِردَن كُلُفت / (ج)
اَوباش / اراذِل

عُصابیّ: نژَند / عصَبی / عصَبانی / دُچارِ اختلالِ عصبی
عصَرَ: آب گرفتن / چماله کردن / چرخ کردن
عَصر / عُصُور: روزگار / دَوران / دَوره / عَصر / (ج) اعصار
عَصرِ النَّهضَة: دَوَرانِ رُونِسانْس
العَصر البرونزیّ: دَوره برُنزی
العَصر الجَلیدیّ: دَوره یخبَندان
العَصر الذّهبیّ: دَوره طَلایی
العَصر الحَجَریّ: عَصرِ حجَر / عَصرِ سَنگ
العَصر الحَجَریّ الحَدیث: عَصرِ حجَرِ جَدید / عَصرِ نو سَنگی
العُصور الوُسطَی: دوره های میانه
عُصارَة: شیره
العُصارَة المَعدِیَّة: زَرد آب
عَصْرُ الزُّیوت: رَوغَن کشیدن
عَصیر: افشره
عَصیر البُرتُقال: آبِ پُرتَقال
عَصیر فَواکه: آبِ مَیوَه
مُعاصِر: اِمرُوزه
مُعاصِر لِ: هَممَعصر / هَمزَمان / مُعاصِر / اِمروزی
مَعصَرة: عصّارخانه / چرخشت
وَقت العَصر: ایوار / پَسین
إعصَار: گردباد / توفان / تُندباد / باد خن / باد زد / بوران
إعصار مُدَمِّر: تُوفانِ شَدید
عَصَفَ: یُورش آوردن / با حَمله گرفتن
عاصِفٌ: توفانی
عاصِفَة: گردباد / توفان / تُندباد / باد خن / باد زد / بوران
عاصِفة رَعدِیَّة: تُوفانِ تَندری
عاصِفة ثَلجِیَّة: تُوفانِ بَرف
عاصِفة رَملِیَّة: تُوفانِ گَرد وخاک / تُوفانِ ریگ آوَر
عُصفُر: کابیشه
عُصفُور: بالوایه / پَرَستو / چلچله / گُنجشک / چلچلک

عَصَمَ: نِگاهداشتن

العِصمَة (زَواج): اختیار

عاصِمة: پایتَخت

عِصمَة (تنزُّه): پَرهیزکاری / پاکدامنی / عِفَّت

مِعصَم: مُچ

مَعصُوم: معصوم

العِصَامِيَّة: خود ساختگی / خود سازی

عِصامِيّ: خود ساخته / خود ساز

اعتَصَمَ: بَست نشستن

اعتصام: بَست نشینی / اعتصاب

مُعتَصِم: بَست نشین

عَصَى: پَر دَر آوَردن / سَر پیچیدن / سَر جَنباندن / سَر بَر زدن / بابا غرابی کردن

عاصٍ: آس وپاس / چموش / نافرمان

عِصيَان: بَر خیزش / طُغیان / فِتنه / قِیام

مَعصِيَةٌ: گُناه / زِلَّت / بَزَه / بَزَهکاری / جِنایَت

عَصا / عِصِيّ: دُور باش

عَصا الجُولف: چوگان (معر)

عَصَوِيّ: باسیل

استَعصَى: مُقاوَمَت کردن / پایداری کردن

مُستَعصٍ: گرانرو / سَخت

عَضُد: بازو / بازوان

عَضادَةُ الباب: پُشت بَندِ در

عَضَّ: گاز گرفتن / گزیدن / نیش زدن / سوزاندن

عَضّ: گَزش / گزندگی

عَضَّة: گاز / نیش

عُضال: گرانرو / سَخت

عَضَلَة: ماهیچه

مُعضِلة: مُعَمّا

عُضو / أعضَاء: عضو / (ج) اعضا

عُضو الأُنُوثَة: عَورَت / (عم) مَمَسی / نُنُس / نُنُسی

عُضو الذُّكورة: عَورَت / آلَتِ مَردی / (عم) کیر / چُر
عُضوِیَّة: عُضویت
عُضوِیَّة البَرلَمان: وکالَت
عُضوِیّ: ترکیبی / آلی / اُرگانیک (فر)
عُطارِد: اختر دانِش
عَطَبَ: پلاسیدن
مَعطُوب: لاشی
مَعطَّب: آب لمبه / آب لمبو / آب لنبو
عَطَّار: ادویه فروش / مازار / دواچی
عِطر / عُطُور: بویا / غالیه / (ج) عِطریات
عِطارة: عَطّاری
عَطَسَ: عطسه زدن
العَطَش الشَّدید: حلیم رَوغَن خوردن
عَطَشٌ: تِشنگی
عَطْشان: تِشنه

عَطَفَ: مَرحمَت کردن / رحم کردن / بَنده نَوازی کردن / پدَری کردن
عَطْفٌ: دِلسُوزی / تَرحُّم / سپاسه / عُطوفَت
معطَف: بارانی / پالتو (فر)
مُنعَطَف: جاده انحرافی
تَعاطُف: هَم دِلی / هَمدَمی / هَمدَردی / هَمفِکری
تَعاطَفَ مع: هَمدَردی کردن با ...
اِستَعطَفَ: دِل جوئی کردن
اِستِعطاف: جز ولابه / جز وناله / جز وولا / جز ووز / جلز وولز
عاطِفیّ (شَخصٌ ~): دِل نازُک / دِلنَواز
عاطِفیّ (شَیءُ ~): اِحساساتی / عاشِقانه
تَعطَّلَ: ازکار اُفتادن / سوا شدن / وِلَو شدن / از اثر انداختن
تَعطُّل: ازکار اُفتادگی / خرابی

عاطِل / عَواطلی : لوَند / نابِکار / بیکار / بیکاره / هیچکاره / هیچ کاره / شِلُفتی
مُعطَّلٌ (به عُطل) : خَراب
مُعطَّلٌ عن العمَل : از کار اُفتاده
عَطَّلَ / تَعطیل : دیر کردن / منتر کردن / سَر پا مَعطَّل کردن / موقوف کردن
عُطلٌ مُؤَقَّت : وَقفه / اطراق / اتراق (~ کردن)
عَطلان : خَراب / رِلنگ / بَند / بَر چیده / از کار اُفتاده / دَست شِکسته / فکار
عَطَن : کَفک
مُعطَّن : گَند / گَندیده
أعطَی : دادن
أعطَی انطباعًا : خاطِر نِشان کردن
تَعاطَی المُخَدَّرات : بِنگ کشیدن / سازیدن
عَطاء : دهِش
عَطایا : صِله / (ج) صِلات

عَطیَّة : بَخشِش / وادشاد
عَطاء / عَطاءات : پیشنِهاد / (ج) پیشنِهادات
مُعطَیات : داده ها
عَظم : استخوان
عَظُمَ : زیاد شدن / افزودن
عَظَّمَ : تَجلیل کردن / جَلال دادن
عِظَم : بزُرگی
عَظم الحَوض : دند
عظَمة : بزُرگی / عظَمَت / شِکوه / شان / اُبَّهَت / فرهی
عَظمَة الدَّبُّوس : جناق
عَظمَة الكُوع : قاب
عَظیم : بزُرگ / عَظیم
فی مُعظَمه : اکثرا
مُعظَم : بیشتَرین
تَعاظُم : افزایِش / افزون شُدگی
عِفریت / العَفاریت : دیو / از ما بهتَران
عُفار : خاک / گرد وخاک / غبار
تعفیر : گرد گیری کردن

عَفْش : اثاثیّه / اسباب / کاچار / مُبل (فر) / جل وپوسک / جل وپوست / جل وپلاس / سَر وسامان / تَنخَواه

عَفَّ عن : پَرهیختن / پَرهیزیدن

عَفاف / عِفَّة : پاکدامنی / پَرهیزکاری / عِفَّت / خاصیَّت

عَفیف / عَفیفة : چَشم پاک / پاکدامن / پا بِراه / سَر بِراه

عَفَن : کفک

تَعفُّن : بُوی گرفتگی

عَفِن / مُتَعَفِّن : گَند / گُندیده / بویناک

تَعفَّنَ : بُوی زَهم دادن / آب گز شدن

عَفو : آمُرزِش / بَخشیدگی / بَخشودگی

عَفوٌ عام : عَفو عُمومی

عَفا عن : آمُرزیدن / از ... گُذَشتن / دَر گُذَشتن / بَخشودن / بَخشیدن

تَعافَی : حال آمَدن / جا آمَدن حال / بِهبود یافتن / باز یافتن

عافیَة : تَندُرُستی / بِهبودی / سَلامَت / بِهی / بِهزیستی

مُعافَی : بِهبود / به اُفتاد

التَّعافِی : بِهبودی / رمَقِ تازه / نیروی تازه

عَفویّ : خود بخود / خود انگیز / بی اختیار / فَوری / خَلَق الساعه / پیدایِش خود بخود / بطیبِ خاطر

عَفویًا : ناخود آگاه

عَفویَّة : خود بخودی / بی سابقگی / فَوریَّت / بی دِرَنگی / بی واسِطگی / بی فاصلگی / حضورِ ذِهن / بَدیهی

أعفَی : مُعاف کردن

أعفَی (~ من مَنصِبٍ) : کِناره کردن / کِنار گُذاشتن / کِنار زدن / دُوری کردن / دُور کردن / پَهلُو تهی کردن

إعفَاء / مُعافاة: مُعافِيَت
إعفاء جُمرکیّ: بَخشیدگی گُمرُکی
عَقِب / فی أعقاب: دُنبالِ ... / پَسِ ... / واپسِ ...
تَعاقُب: پی رَفت / تَوالی
مُتَعاقِب: پی در پی / پیاپی / پیگیر / پی هَم / دم ریز / قُطور / گرداگرد
تَعَقَّبَ: پیله کردن / پی بُردن / پی گشتن / پا پی شدن / تعقیب کردن / سَر بِعقبِ کسی گُذاشتن / سَر در پی کسی گُذاشتن / رَد ... را گرفتن / پا پی شدن / دُنبال کردن / دُمِ کسی را گرفتن / زاغ زدن / زاغِ سیاهِ کسی را چوب زدن
تَعَقُّب: پیگیری / تعقیب
تَعقیب: پیکرد / توضیح / تعبیر
عُقْب السِّیجارَة: زیرِ سیگاری
عاقَبَ: نسق کردن / تعقیب کردن / مُجازات کردن
عِقاب: پاد افراه / تنبیه / کیفَر / سیاست / تعقیب / مُجازات
عَقَّبَ عَلی: تعبیر کردن / تفسیر نِوِشتن
عَقَبَة: گیر / پاگیر / سَده / خار سرِ راه
عاقِبَة: عاقِبَت / مآل / فَرجام / سِپَری
عوقِبَ بِذَنَب غَیره: چوبِ فلان را خوردن
عُقُوبة الإعدام: مُجازاتِ إعدام
عُقُوبة جِنائیَّة: کیفَرِ گُناهی
عُقُوبات اِقتِصادیَّة: مُجازاتهای اِقتِصادی
اِعتَقَدَ: قائل شدن / گَرویدن / گِرائیدن
اعتقاد: گِرایِش
انعَقَدَ: بَر پا شدن
تَعاقَدَ: اتِّفاق کردن / پَیمان بَستن / کنترات کردن / قرارداد بَستن
تَعَقَّدَ: پیچیدن / گِره خوردن

تَعقيد : بغرنجی / پیچیدگی / پیچش

مُعَقَّد : بغرنج / پیچیده / پیچ در پیچ / پیچاپیچ / پیچان / گراته / مُشکل

عَقّاد : خَرّاز

عُقْد : گَردَن بَند / گلوبَند

عَقْدَ : پیچاندن / پیچ دادن

عَقَدَ : بَر پا کردن

عقدٌ (عَشَرُ سَنوات) : دَهه

عَقْد (قنطَرَة) : اسلیم / طاقِ جسر / طاقِ پل / هِلال

عَقدٌ / عُقُود : قُباله / پیمان / قرارداد / کنترات (فر)

عَقدُ الإیجار : کِرایه نامه / اِجاره نامه

عَقد شَراکة : شِرکتنامه

عَقَدَ العَزمَ : تصمیم گرفتن / مصمَّم شدن / حکم دادن / تعیین کردن

عَقَدَ صَداقةً مَع : جوره شدن

عَقَدَ عُقدَةً : گِره بَستن

عَقَدَ صَفقَةً : مُعامله کردن

عَقَدَ صَفْقةً سِرِّية : تَوطِئه کردن / گاوبَندی کردن / تبانی داشتن / تبانی کردن / دَست بیکی کردن / بَند وبَست کردن / تَوطِئه چینی / تَوطِئه گری

عَقْد قُوطیّ (عِمارة) : طاقِ جناغی / طاقِ جناقی

عَقدٌ من الباطِن : قراردادِ فَرعی / کَنتراتِ دستِ دوم / مقاطعه کاری فرعی

عُقدَة : گِره / منگله / دشپل

عُقدة النَّقص : عُقده حَقارَت / خودکَم بینی

عُقدَة بحَریَّة : گِره دَریائی

عُقدَة نَفسیَّة : عُقده

العُقدَة (فی القِصَّة) : بزنگاه

عَقید (رُتبَة) : سَرهَنگ / سَر جَنگ / کلُنِل (انج)

عَقیدَة : کیش / باوَر

عَقیدَة (رأی) : عقیده
مَعقُود (مُقَوَّس) : تاقدیس / طاقدیس / قَوسی / کمانه
عَقَرَ : گاز گرفتن / گَزیدن / نیش زدن / سوزاندن
عَقْر : گَزِش / گَزندگی
عَقار / عَقاقیر : دارو
عَقار / عَقارات : رقبه / مُستغلات
عِلم العَقاقیر : دارو شِناسی
عاقَرَ الخَمرَ : گُساردن / پیاله زدن / ساغَر زدن / ساغَر کشیدن
عاقِر : سترون / استرون / استردن / نازا / نازاد / نَزا / نَرَک / نَروک / اُجاق کور
عَقرَب (حشَرة) : کَج دُم / کَژدُم
العَقرَب (بُرجُ ~) : بُرج عقرَب / بُرج هَشتُم
عَقرَب (مُؤشّر) : عقربَک / عقربَه
عَقرَب الثَّوانی : ثانیه شُمار / عقربَک ثانیه شُمار
عَقرَب الدَّقائق : دقیقه شُمار
عَقرَب السَّاعات : ساعَت شُمار
عَقصَة الشَّعر : تارم
العَقعَق (طائِر ~) : کَراک
عَقَّ : عاق شدن
عَقیق : یَشم
عَقل : هُوش / خِرَد
عَقلانیّ : مُستدَلّ / مُدَلَّل / معقول / بُرهانی
عاقِل : با هوش / هُشیار / هوشیار / هوشمَند / بخِرَد / خِرَد پیشه / خِرَدمند / با تمیز / فرزانه / پُخته مَغز
تَعَقَّلَ : خِرَد داشتن
مَعقُول : مَعقول / عادِله
بشکلٍ مَعقُول : حَسابی
اعتَقَلَ : توقیف کردن / گیر انداختن / گیر دادن / باز داشتن

اعتُقِلَ : دَستگیر شدن
اعتِقال : نگاهداری / بازداشت / تَوقیف
اعتِقال جَماعیّ : بازداشتِ دَست جَمعی
مُعتَقَلون سیاسیُّون : زِندانیانِ سیاسی
عقال : مالبَند
عُقلَة الأصبع : بَند انگشت
عَقلیّ : مَغزی / هوشی
مَعقِل : سَنگر
عَقَّمَ : ضِدِّ عُفونی کردن / استرلیزه کردن
عُقم : سترونی
عَقیم (بلا طائل) : بیهوده / پوچ / بی فاید / باطل / عبث / بی اثر
عَقیم (لا يُنجِب) : سترون / استرون / استردن / نازا / نازاد / نَزا / اُجاق کور
مُعَقَّم : استرلیزه شُده

تَعقیم أدَوات الجُراحة : ضِد عُفُونی کردنِ آلاتِ جَرّاحی
عَکِرٌ : آشُفته / تیره / مَخلوط
عَکَّرَ : آشُفته کردن / مَخلوط کردن
تَعکیر : تیرگی / آشُفتگی
عُکّاز : داسکاله
عَکَسَ : واژگون کردن
عاکِسٌ : آتینه ئی
عکس الصُّورة (نِجاتیف) : چاپ
مَعکُوس : پُشت رو / وارو / وارون / اندربای / اندروای
انعَکَسَ : باز تابیدن / مُنعکِس شدن / بازتاب دادن / بازتاب یافتن
انعِکاس : عکس العمل / بازتاب
اعتَکَفَ : بَند آمَدن
عاکِف / مُعتکِف : چله نِشین
عاکِفٌ علَی : سَرگرمِ ...
اعتِکاف : خلوَت / چله / چله نشینی

عَكّ : چَنگمالی کردن
عُلبَة : جُعبه / قوطی / قوتی / پاکت (فر)
عُلبة التُّرُوس (الفتِيس) : جُعبه دنده / گِیر بوکس (انج)
عُلبَة سجائر : جُعبه سیگار
عُلبَة كبريت : قوطی کبریت
عَلَّبَ : بَسته بَندی کردن
مُعَلَّب / مُعَلَّبات : کنسِرْو (فر)
تَعليب : کنسِرْو سازی
عالَجَ : مُداوا کردن / طَبابَت کردن
عالَجَ (~ مُشكِلَةً) : چاره جُستن
عِلاج : دَرمان
عِلاج الحُمّى بالأدعِيَة : تَب بَستن
عِلاجِيّ : دَرمانی / استعلاجی
العِلاج الطَّبيعيّ : تَن دَرمانی
العِلاج بالأدعِيَة : نَزله بَندی
العِلاج بالأشِعَّة : پَرتُو دَرمانی / راديوتِرابی (فر)
مُعالجة : مُعالجه / مُداوا / تَداوی
مُعالَجة (~ مُشكِلَة) : چاره جوئی / چاره سازی
مُعالِج : دَرمان شِناس
مُعالِج processor : پُردازَنده / پُردازِشگَر
مُعالِج البَيانات : داده پُرداز / پُردازَنده داده ها
عَلّاف : غَلّه فروش
عَلاقَة : رَبط / سَروکار (~ داشتن)
علاقَة / علاقَات : رابطه / (ج) رَوابِط / مُناسبات
العلاقات الثُّنائِيَّة : رَوابِطِ دُو جانبه
العلاقات العامَّة : رَوابِطِ عُمومی
فِيما يَتعلَّق بِـ : دَرباره ... / راجع به ... / مربوط به ...
لا عَلاقَة لَه بِـ ... : بِـ ... رَبطی نَدارَد / بِـ ... سَروکار نَدارَد
عَلِقَ : آویختن
عَلِقَ : گِیر کردن

تَعليق (تَعقيب): توضيح / تعبير
تَعليق (وَقف): بلوكه كردن
تَعليقُ الآمَال الزّائد: باد راه داشتن
تَعليق الأنوار: چراغاني كردن
تَعليق الرِّهان: چوتَل / شَتَل
تَعليقٌ سِياسيّ: تَفسير سِياسى
مُعَلِّق: طَرّاح / مُفَسِّر / سفرنگ گر
مُعلِّق سِياسيّ: مُفَسِّر سياسى
علَّقَ (عقَّبَ): تعبيركردن / تفسير نوشتن
عَلَّقَ الرِّهان: جا مهر گذاشتن
تَعلَّقَ: بند شدن / تاب خوردن
تَعلَّقَ بِ: وابستگى داشتن / بِهَوَس اُفتادن / بِهَوَس آمَدن
تَعَلُّقٌ (~ قَلبيّ): دِلبَستگى
تَعاليق: آذين بَندى
تَعَلَّقَت فى حِبالِه الدايبة: بريسمان پوسيده كسى در چاه رفتن

عَلقَة (ضَرْب): تباره / كتك
عَلقَة جامدة: كتك حَسابى
مُتَعلِّقات: بُنه / بَرگ وساز
مُعَلَّق: آويزان / آوَنگون / سَر وتَه / پا بِهَوا / پا دَر هَوا / لُس / بى ستون
مُعلَّق (بِلا عِمَد): بيستون
مُعَلَّق (الهاتِف ~): تِلفُن اتّصالى دارَد
عَلكَة: آدامس / ماستيك
تَعلَّلَ: بِلَيت ولعل گُذراندن / بَهانه داشتن / بَهانه گرفتن / بَهانه كردن / گُزك بِدَست اُفتادن
تَعلُّل: كهنه فعلكى / گُربه رَقصانى
عِلَّة: انگيز / انگيزه / باعث / عِلّت / جِهَت / وَجه / داعى / مُوجب
عَليل (مَريض): ناخوش / بُستَرى / بيمار / عَليل

عَليل (رَطب) : خُنَک
لَعَلَّ : گاس / شایَد
عَلِمَ : دانستن
عَلَّمَ : یاد دادن
عَلَمٌ / أعلام : پَرچَم / سَنْجاق
عَلَمٌ (مِن ذَوی المکانَة) : کیمَن / کیمَن کدخُدا (تر)
العَالَم : جَهان / عالَم
العالَم الثّالث : جَهانِ سِوُم
العَالَمین (الدُّنیا والآخِرَة) : دارِین / دُو جَهان
العَالَم الآخَر : آن جَهان / آن سَرای / جَهانِ دیگر / دیگر سَرای
العالَم الجَدید : یَنگی دُنیا
العالَم السُّفلیّ : جَهانِ زیرین
العَالَم الغَربیّ : مغربِ زَمین
العَالَم المادّیّ (الدُّنیا) : ناسوت
عالَمیّ : جَهانی
المَعلُوم (العادَة) : کیله
إعلام : تبلیغات
إعلام الوِراثَة : گُواهی حَصرِ وراثَت
تَعَلَّمَ : آموختن / یاد گرفتن
تَعلُّم : یاد گیری
تَعلیم : آموزِش
التَّعلیم العالی : آمُوزِشِ عالی
تَعلیمیّ : آموزِشی
عالِم : دانِشمَند / دانِشوَر / دانِشگَر / عالِم (ج) عُلَما
عالِم اجتِماع : جامِعه شِناس
عالِم أرصَاد : رَصَد بَند
عالِم دِینٍ شیعیّ : مرجَعِ تَقلید
عالِم رِیاضیات : رِیاضیدان
عُلَماء الدِّین : روحانیون
تَعلیمات : رَهنِمود
عَلامَة : نِمود / هَنایِش / داغ / شعار / سُراغ / انگ / نِشان
عَلامة تِجاریَّة : نِشان بازَرگانی / علامَتِ تجارَتی
عَلامة مُسجَّلة : علامَتِ ثَبت شُده

عَلامَة مُمَيِّزَة: مُشَخِّص
ذو عَلامة مُمَيِّزة: مَوسُوم
علم الجَرِيمَة: جُرم شِناسی
عُلوم اللُّغة العربيَّة: عربیات
عِلم الوِراثَة: ژنتیک (فر)
علی عِلم: آگاه / در کار / حالی
عَلِيم بِبَواطن الأُمور: اهل خَبْره
مُتَعَلِّم: دانش آموخته
مَعالِم الجَرِيمة: آثار جنایت
مُعَلِّم: مُرَبّی / آموزگار
معَلِّم (بالمفهُوم الشَّعبيّ): ارباب / شاطِر
مَعلَم / مَعالِم: واقعه بَرجَسته / نشان اختصاصی / راهنما
مُعَلِّم دِينيّ: ولی روحانی
استَعلَمَ: سَر از کار در آوَردن
استِعلام: پُرسِش / استخبار
استعلامات: استخبارات
العَولَمة: جَهانی شدن
العَلمانيَّة: دُنیاگِرائی / (طج) دُنیَویَّت

عَلمانيّ: عامی / غیر روحانی / (طج) دُنیَوی
عَلمَنة: دُنیَوی کردن / غیر روحانی کردن / عمومی کردن
عَلَنًا: اشکارا
عَلَنيّ: اشکار
أعلَنَ / أعلَنه: اِعلام کردن
أعلَنَ: اِعلام داشتن / اِظهار داشتن / آگهی دادن / اعلان کردن / اِخطار کردن / خبَر دادن / انتشار دادن / اشکار کردن / مدرک دادن
أُعلِنَت حالَة الطَّوارِئ: حالَتِ فَوق العاده اِعلام شُد
إعلان: اطلاع
إعلانٌ (~ عن سِلعَة): آگهی
إعلان (كَشف): افشاگَری / فاش سازی / اشکار سازی / افشاء
إعلان (وَثِيقَة): اِعلامیه
إعلان حالة الطَّوارِئ: اِعلامِ حالَتِ غیر عادی

إعلان الحَرب : إعلامِ جَنگ
إعلان حُقوق الإنسان : إعلاميّه حُقوقِ بشَر
إعلانٌ رَسمِيّ : اِطّلاعيه
مُعلَن : اِعلام شُده
غَير مُعلَن : اِعلام نَشُده
علَى ... : بَر ... / رُوی ...
عَلا : بَر شدن
عَلا نَجمُه : سَر توی سَرها آوَردن
عالٍ : فَراز / والا / بَلَند / بَرین
عالِي التَّرَدُّد : پُر بَسامَد
عالِي الصَّوت : جیغ جیغو / بَلَند آواز
عِلاوَة : فوق العاده
عِلاوَة علَى ... : عِلاوَه بَر ...
عُلُوّ : بلَندی / دَرازی / بالائی / افراز
عُلوِيّ : زَبَر / بالا / فوقانی
عَلَوِيّ : مُولَوی
أعالِي البِحَار : ما وَراء بحار
أعْلاه : ما فَوق

بِأعلَى : زَبَر / بالا
تَعالَى : برخ کشیدن / خود نِمانی کردن / دم علم کردن / سایه بالا رفتن / سایه سَنگین شدن / باد دَر سَر داشتن / دَماغ بالا رفتن
مَعالیك : جَنابعالی
اعتَلَى : بَر نِشَستن
تَعالٍ : باد بروت / باد سَری / فیس / فیس وافاده / گِردَنفَرازی / خودبینی / تکَبُّر / نَخوَت / شاه اندازی / خود سِتائی
اِستِعلاء : باد بروت / باد سَری / فیس / فیس وافاده / گِردَن فَرازی / بَرتَری جویی / تکَبُّر / نَخوَت / شاه اندازی / خود سِتائی
عَمُود : ستُون / کوپال
عَمُود الکَهرباء : تِیرِ چراغِ بَرق
عَمُود الکَردان : گاردان / مِیلِ گاردون / یاتاقان / یاطاقان

عَمُودٌ صَغير : ستونچه
العَمُود الفَقرِيّ : مازن / مازه / پُشت مازه / تیره پُشت / ستُون فقرات
بلا عِمَد : بیستُون
عَمِید (رُتبَة) : سَر تیپ / سَرهَنگ
عَمِید الأُسرَة : سَر خانه
عَمِید الکُلِّیة : رییسِ دانِشکده
عُمدَة : دِهخُدا / دَهدار / کدخُدا / کتخُدا
اعتَمَدَ (أقَرَّ) : صحّه گُذاشتن / تصویب کردن / معتبَر شناختن / تایید کردن / موافقَت کردن
اعتَمَدَ علَی : تِکیه کردن بَر / اعتماد کردن
يُعتَمَد علیه : قابِلِ اطمینان / معُتبَر
لا يُعتَمَدُ علیه : نا مُعتمَد
مُعتَمَد : مصوّبه / تصویب شُده / به تایید رسیده
اعتِماد : تَصویب / تَجویز / إجازه
اعتِمادات مَصرِفیّة : اعتبارهای بَنکی
عَمَّدَ : تعمید دادن
تَعمید : تَعمید
مَعمَدانِیّ : تعمید دَهَنده
تَعَمَّدَ : تَعَمُّد کردن
تَعمَّدَ إيذاءَه : دَستی دَستی کاری کردن
عَمدًا / عَن عَمد : عَمدی / دَستی / خوداگاه
مُتعمَّد : عَمدی
عَمَرَ : آباد شدن
عَمَّرَ : آباد کردن
عُمْر : زِندگی
عَمَّرَ (~ بُندُقِيَّة مثلاً) : پُر کردن
عَمَّر طویلاً : عُمر کردن
عِمران : آبادانی
عامِرٌ : آبادان / آباد
عَمار : آبادانی / سَر وصدا
العِمارَة (فَنّ ~) : مِعماری / بنا سازی

العِمارَة التُذكارِيَّة: بنا سازی یادگاری
عِمارَة: ساختمان
مِعمار: بناگر / بُنیادگر / لادگر / والادگر
مِعماریّ: ساختمانی
بَعدَ عُمرٍ طَویل! : فِیها خالِدون / بعد از نَوَد وبوقی!
تَعمیر الصُحارَی: آبادانی بیابانها
استِعْمار: استعمار / اِمپریالیسم (فر)
استِعماریّ (شَخص): اِمپریالیست (فر)
استِعماریّ (صِفة): مستعمراتی
مُستَعمِر: ماندگار / ماندگر / مُقیم / خوش نشین
مُستَعمَرَة: کوچ / زیستگاه / تَه نشینی / کلُنی (فر)
أعمَش: چَشم آب چلقوندی / چَشم نمنمی / نم نمو / نم نمی
عُمق: ژَرفا / جناغی

عَمیق: ژَرف / توگود / بناوَر / مغاک
تَعمَّقَ: بآب رسانیدن / تُو بَحرِ چیزی رفتن / تو نَخِ چیزی رفتن
تَعمیق قَناة السُّویس: لایروبی کانالِ سُوئز
عَمِلَ: کارکردن / بِکار بَستن
یعمل م الحبَّة قُبَّة: لاش گُذاشتن
عَمَل حِسَاب التَّفاصِیل: مو را از ماست کشیدن
یَعمَل تِلقائیًا: خودکار
أعمَلَ فِکرَه: اندیشه کردن / تعمق کردن / تفکر کردن / سَنجیدن
عَمَلٌ: کار / کُنِش / شُغل
عَمَل (سِحر): طلسم / افسون
عَمَلٌ خارِقٌ: باطِلِ سِحر
عَمَلٌ إضافیّ (أوفَرتایم): اِضافه کار
عملٌ أدَبیّ: اثَر / (ج) آثار

أعمال العُنف : اعمالِ خُشونَت آميز

أعمال حُرَّة : شُغلِ آزاد

أعمالُ الرُّسُل (سِفر ~) : اعمالِ رَسولان (کتابِ ~)

الأعمال الإجْرَاميَّة : کارهای جنایَتکارانه

العَامِلُون : پرسُنِل (انج)

تَعامُل : سَر وکار (~ داشتن)

العُملات الأجنَبية : ارزهای خارجی

شُؤونُ العَامِلين : پرسُنِل (انج)

عامِل / عُمَّال : ابزارمَند / کار کُنَنده / عمَله

عامِل السُويتش : تِلِفُنچی

عامِلٌ بالسُّخرَة : بیگار

عامِل تَعدين : معدَنچی

عامِل تَنقيَة الغِلال : بوجار

عامِل زُهُرات : نیم کار

عامِل مَناجِم : معدَنچی

عامِل نَظافَة : نَظافَتچی

عُمَّال الإنقاذ : مامُورانِ نَجات

عِمالَة (أيدٍ عامِلة) : فعَلگی / عمَله

عِمالَة (تشغيل) : بکارگیری / کارگُماری

عِمالَة (خيانة) : سَرسپُردگی / خیانَت

عَميل (زبُون) : خَریدار / مُشتَری

عَميل (تابع) : پوشالی / دست نشانده

عَميل سِرِّيّ / عُمَلاء : دَست نِشانده / سَرسپُرده / عامِل / (ج) عَوامِل / آیادی / اژان (فر)

عُملاء أجانب : آیادی بیگانه

عُمُولَة : حَقّ سَعی / حَقّ عمَل / حَق العَمل / حَقّ دَلالی / کمیسیون (فر)

عَوامِل : اسباب

مُعامِل : ضریب

مُعامَلات : داد وستد (~ کردن)

مَعمَل : آزمایشگاه

مَعمَل (وَرشة) : کارگاه / فابریک (فر)
مَعمَل تکریر النَّفط : پالایشگاهِ نَفت
مَعمُول له عَمَل : چیز خُور
اِستَعمَلَ : بکار بُردن / بکار رفتن / بکار زدن
مُستَعمَل : دَست خُورده / نیم دار / بکار رفته
استعمال: کاربرد
عُملَة : پولِ رایج / ارز
عُملة مَعدنیَّة : پولِ فِلِزی
عُملَة وَرَقیَّة : اسکناس / پُولِ کاغَذی / چاو
العُملَة الإیرانیَّة (عشَرة ریَالات) : تومان
عُملات نَقدیَّة : وَجهِ نَقد / اسکناس
عَمَلیَّة : عَملکرد / فَرآیند / فَرا گرد
عَمَلیَّة جِراحیَّة : عَملِ جَرّاحی

عَمَلیًا : عملًا
عملاقٌ : غُول پَیکر / غول آسا
عَمَّ : شایع شدن / حاکِم بودن / غالب شدن / متداوَل بودن / جاری بودن
تَعمیم : عُمومیَّت
عام / عُمُومیّ : عُمومی / همَگانی / عام المنفعه
عامَّة الشَّعب : تُوده مِلَّت
بصِفَة عامَّة / بصُورَةٍ عامَّة : بِطَورِ کلّی / بِالجُمله / جُملگی / رُویهَمرَفته
عامّیّ : عامیانه
عَمّ / أعمام : عَمُو
عَمَّة : عَمّه
عِمَّة / عِمامَة : پرَستار / دَستار / علَوی / مندیل / لامَک / شال
عَمَّمَ : عُمومیَّت دادن
أعمَی : نابینا / کور / چَشم بَسته
العَمَی : کوری
تَعمیَة : استتار

عمیانی: کورکورانه
نصّ العَمَی ولا العَمَی کُلّه: کاچی به از هیچی
استَعمَی: تاتوره پاشیدن
عَن: از
عِنَب: انگور
عِنَب الذّیب: تاجریزی
عنب أحمَر: یاقوتی
عُنّاب: تبرخون / سِنْجد / سیلانه
العُنّاب (شَجَر ~): چیلان
عَنبَر: عَنبَر / شاهبُو
تَعنَّتَ: سَماجَت / دُرُشتی کردن / سَختگیری نمودن
العَنَت / تَعنُّت: قاطِعیَّت / سَختی / سَختگیری / تُندی
مُتَعنِّت: سَرراست / سَرسَخت / سَخت گیر / یکدِنده / قاطِع / مُقاوِم
عُنجَهیَّة: دبدبه / طاق وترنب / طاق وطرم / غاط وغوط / کبر فروشی

عَنید: کلّه شق / خِیره سَر / سَر خود / سَرراست / سَرسَخت / سَخت گیر / یکدِنده / یک پَهلُو / چکاره / ناشنَوا / لَجوج / خود رای
عِناد: خودسَری / لَجبازی / پا فِشاری / اِصرار / سَماجَت
عانَدَ: لَجبازی کردن / سَر سَختی کردن / دُو پا دَر یک کفش کردن / پا دَر کفش کردن / بکوری چَشم کسی کار کردن
عِندَ ...: نَزْدِ ... / پیشِ ... / دَمِ ...
عِندك / عِندَه (~ عرَبَة مثَلاً): داشتن (خودرونی دارَد)
عِندَما: وَقتی / وَقتیکه
عَنزَة: بُز / بُزغاله / تیماج
عانِس: پَس مانده / دُختر خانه مانده / دُختر تُرشیده
العَناصِر الأربَعة: اسطُقُس / استقس / چار عُنصر
عُنصُریّ: نژاد پَرَست

العُنصُرِيّة : نِژاد پَرَستی / تبعیضِ نژادی
عُنصُر / عَناصِر : اخشیج / عامِل / (ج) عَوامِل
عَنَّفَ : نِکوهیدن / نِکوهِش کردن / سَرزَنِش کردن
تَعنیف : سَراکوب / سَراکوفت
عَنیفٌ : تُند / سَخت / نیرومَند / پُر زُور / زُورمَند / شَدید / قَوی / جابر / قاهِر
عُنف : زُور / خُشونَت
عُنُق : گِردن
عُنُق الرَّحِم : شیپورِ رحم
عانَقَ : دَر آغوش گرفتن / بَغَل کردن / در بَرگرفتن
عِناق / مُعانَقة : چلپ چلپ / آغوش بازی
اعتَنَقَ : گَرویدن / گِرائیدن
اعتَنَقَ الإسلام : اسلام آوَردن
اعتناق : گِرایِش
عُنقُود : خوشه / تلنگه / چلنگه
عُنقُود العِنَب : باشنگ / بریغ
عُنقُودیّ : خوشه اِی
العَنْقاء : عَنقا / سیرَنگ / سیمُرغ / هُما
عَنکَبُوت : کارتن / تارتنک / عنکبوت
عِنَّة : سُستی کمَر / عنن
عَنین : اکار / دارای ضعف قوه باه
عَنَّ لَه : دِل آمَدن / بِخاطِر داشتن / دَر خاطِر داشتن
عُنوان : نِشانی / آدرِس (فر)
عُنوان (~ کِتابٍ مَثَلاً) : وَرنامه
عُنوانُ البَرید الإلکترونیّ : آدرِسِ پُستِ اِلکترونیک
عُنوان البَیت : نِشانی خانه / آدرِسِ مَنزل
عَنوَةً : غاصِبانه / جَبرا
عَنان / أعِنَّة : افسار / لُگام (معر) / پالهَنگ / پلاهَنگ / توسن / لواشه / لویشه

اِعتَنَى بـ: پروا داشتن / علاقمَند بودن
عانَى ...: دُچارِ ... / شاهِدِ ... / سُرخوردن / سَرخُشت رفتن / رَنج بُردن / زَحمَت كشيدن
عانَى الأمَرَّين: خاركشيدن
عانَى انتِكاسةً: شِكست خوردن
عانَى آلامًا: دَردكشيدن / رَنج بُردن
عانَى خسارةً: زيان ديدن
عَناء: رَنج / مِحنَت / زَحمَت
عِنايَة: دقّت / مُواظِبَت / تَوجُّه / سَنجيدگی / دلواپَسی
مُعاناة: سُرخوردگی / دُچاری
مَعنَوِيّ: مَعنَوی
مَعنَوِيّات: رُوحيّه
مَعنَى (مُقابِل لَفظ): آرش
ذو مَعنَى خَفِيّ (كَلام ~): بو دار (سُخَنِ ~)
له مَعنَى خَفِيّ: آب بَرداشتن
يَحمِلُ معانٍ عِدّةً: چار پَهلُو
مَعنِيّ: ذينَفع / مربوطه
المَعنيَّة (الجِهات ~): مقاماتِ ذينَفع
بِلا مَعنَى: وِل / وِلچر
بِمَعنَى الكَلِمة: بِحَساب / حَسابی
عَهد (عَصر): روزگار / دَوران / دَوره / عَصر / (ج) اعصار
عَهْد / عُهُود: پيمان / ميثاق / عهد / شَرط / (ج) شرايط
عَهِدَ إلى: واگُذاركردن / مقرَّر داشتن / قلَمداد كردن
العَهد الجَديد (الإنجيل): عَهدِ جَديد
العَهد السابِق: دَورانِ پيش
العَهد القَديم: عَهدِ عَتيق
العَهد المَلَكِيّ: دَوره شاهنشاهی
عُهدَة: ابواب جَمعی
تَعَهَّدَ: پَيمان بَستن / مُتَعهِّد شدن / اِلتِزام دادن / مُلتَزِم شدن
تَعَهُّد: اِلتِزام نامه / پَذيره نويسی / پَيمان نامه / قَولنامه

تَعهُّد کتابیّ : تَعهُّدِ کتْبی
تَعَهَّدَ أن ... : به عُهده گرفت که ..
مُتَعَهِّد : پَیمانکار / مُقاطعه کار / کار گیر / مُتَعَهِّد
مُتَعَهِّد (مُورِّد) : آذوقه رسان / سورسات چی
عاهَدَ : عَهد کردن
مُعاهَدة : قَرارداد / پیمان نامه / عَهدنامه / قرارنامه
مُعاهَدة سَلام : صُلحنامه
مُعاهَدة عدَم اعتِداء : پَیمانِ عدَم تَجاوُز
مَعهَد : پَروَرِشگاه / آموزِشگاه / هُنَرستان / هُنَرکده / انستیتُو
مَعهَدٌ عالٍ : فاکولِته (فر)
المَعهَد الدَّولیّ للُّغات : کانونِ بَینَ المِلَلی زَبان
المَعهَد العالی للتَّمریض : آموزِشگاه عالی پَرَستاری
المَعهَد العالی للفنُون المَسرَحیَّة : هُنَرکده هُنَرهای دراماتیک
المَعهَد العالی للمُوسیقَی : هُنَرستانِ عالی مُوسیقَی
مَعهَد أبحاث : پژُوهِشکده
مَعهود : خودمانی / مَرسوم / مَعمول / عادی
غَیرُ مَعهودٍ : غَیر عادی
عُهر : هرزگی / عیَّاشی
عاهِرة : جلَب / فاحِشه / جنده / روسَپی / سوزمانی / سوزمونی / قحبه
عاهِل : پادشاه / سُلطان / شَهریار
عاهَة : عَجز / ناتوانی / نَقص
عاهَة مُستَدیمة : نَقصِ دائمی
عَاج : پیلَسته
اعوِجاج : کجی
مُعوَجّ / أعوَج : قناس / کج / کج مَج / کج وکوله / کجکی / کج مج / کج ومج
عُود (موسیقا) : بَربَت
العُود (خشَب ~) : چوبِ عود / داربو

عادَ: بَرگَشتن / بَرگردیدن / باز گشتن / بازگردیدن / باز آمَدن / واگَردیدن / پَس آمَدن / مُراجعَت نِمودن

عادَ لِرُشدِه: جا خوردن / پَنبه از گوش بیرون کردن / پا بِسَنگ خوردن

عادَ لِصَوابِه: از خَر شیطان پیاده شدن

عادَ لِوَعیِه: به خود آمَدن / به حال آمَدن / بِهوش آمَدن

عادَه / عِیادَة المَریض: بازدیدن کردن

عِیادة الطَّبیب: پزشکخانه / مَطب پِزشک / مَحکمه

عاوَدَ: إِدامه دادن / إِدامه داشتن / إِدامه یافتن / از سَر گرفتن

عَودَة: بازگَردانی / بازگَشت / بَرگَشت

العادَة (المَعلُوم): کیله

عادیّ: مرسوم / معمول / عادی / هَنجار

غَیرُ عادیّ: فَوق العاده

اعتِیادیّ: مرسوم / معمول / عادی

عَودة المِیاه إلی مَجاریها: آب بِجوی باز آمَدن

العَودَة مِن السَّفَر: باد راه داشتن

أعادَ (رَدَّ): پَس دادن / باز گردانیدن / برگرداندن / ارجاع کردن / رجوع کردن

أعادَ (کَرَّ): نو کردن / بازنو کردن / تکرار کردن

أعادَ النَّظَر: وادیدن

أعادَ إلی الوَراء: پَس زدن

أعادَ تأهیلَه: نوتَوان کردن / تَوانبخشی کردن

أعادَ تَرتیب: جا بِجا کردن

مُعید بالجامعَة: دَستیار

إعادَة (تکرار): تجدید

إعادَة البِناء: بازسازی

إعادَة التأهيل: باز تَواني / نو تَواني / تَوانبخشی / بازسازی
إعادة العلاقات الدّبلوماسيّة: تَجدیدِ رَوابِطِ دیپلُماتی
عائدٌ / عَوائد: عایدی / (ج) عایدات / بازدَه / دَرآمَد / (ج) دَرآمَدها
تَعَوُّدَ: خو کردن / جویی داشتن / عادَت داشتن
عادَة: عادَت / خُو / مشرَب / رَوِش / واره
كالعَادة: على الرَّسم
مُعتَاد: معمول / عادی / هَنجار / على الرَّسم / مَرسوم / سُنَّتی / مُتداول / مُتعارَف / عُرفی / قراردادی / طِبقِ آئین وقاعده
كالمُعتاد: حسَبِ معمول
عِيد الأضحَى: عیدِ قُربان
عِيد الأمّ: روزِ مادَر
عِيد الجَلاء: روزِ تَخلیه از نیروی بیگانه
عِيد العُمَّال: روزِ کارگَر
عِيد الغطاس: خاج شویان
عِيد الفِصح: پاک (فر) / عیدِ پاک
عِيد الفِطر: عیدِ فِطر
عِيدٌ دينيّ: عیدِ مَذهبی
عِيدٌ قَوميّ: عیدِ مِلّی
عِيديَّة: عِیدی
عِيديَّة النوروز: نوروزیّه
استِعادَة: باز سِتانی / بازگیری / باز یافتی
استعادَة القُدرَة: باز تَوانی
استَعادَ: پس گرفتن / باز یافتن / وا سِتادن / وا پَس گرفتن / باز آوَردن
تَعويذَة: نیرَنگ / حِرز
مَعاذ الله!: حاشا!
عارٌ: نَنگ / رَسوایی / فَضاحَت / سِیَه رویی / بی ابرویی
عَورَة: بترجای / زهار / اوروت / شَرمگاه
الأعوَر (مُصران): آپاندیس (فر)

أعوَر: کلاج / یک چَشم / یک چَشمی

عَوَز: تهیدَستی / لاتی / احتیاج / فَقر / تَنگدَستی / نیازمَندی

مُعوِزٌ: بینَوا / تَهیدَست / نیازمَند / خالی

عَویص: بغرنج / پیچیده

استعاضَ: آلِش شدن

تَعویض: پاداش / غَرامَت / جُبران

تَعویض الخَسائر: خسارَت را جُبران کردن

تَعویضیّ: جُبرانی

عَوَّضَ: جُبران کردن / تلافی کردن

عَوَض: آلش / آلیش / عوض

عِوَضًا عَن: بجای ... / دَر مُقابلِ ... / ازاءِ ... / عَوضِ ...

لا یُعَوَّض: بلا عَوَض

أعاقَ: تَخت بَند شدن

تَعویق: اشکالتَراشی

إعاقة: زَمینگیری / از کار اُفتادگی / عَجز

مَعُوق: زَمینگیر / از کار اُفتاده / دَست شِکسته / فَکار / چَهار چَنگولی / معلول / (ج) معلولین

عائِقٌ / عَوائق: مانع / گیر / سَد جلو راه / خار سرِ راه

عالَ / یَعولُ: نِگاه داشتن / نِگاهداری کردن از ...

عالَة: وابَسته / مَوکول / تابع / نا مُستقِل

إعالة: نِگَهداری / تَغذیه / مَعاش / اِعانَت

عائلٌ: مُتکفِّل / کفیلِ خَرج / نان آوَر

عَوَّلَ (نَوَّح): جیغ زدن / جیغ کشیدن

عَوَّلَ علَى: تِکیه کردن بَر / اعتماد کردن

عَویل: نیوَه

مِعوَل : کلَنگ / کلَند
عامَ : شِنا کردن
عَوّامة : گُوی شِناوَر / رُوآبی
عَوم : شِناوری / شِناگَری / آب بازی
عائم : شِناوَر
العَامُ قَبلَ الماضِی : پیرار سال
العَوَام / العَامَّة : عَوام / تُوده مَردُم
تَعویم : شِناوَر سازی
استعانَ : بِکار بُردن / بِکار رفتن / یاری گرفتن
العانَة : زَهار / کرک
العونة : شاکار / بیگاری / خر حمالی
الله یکون فی عُونه! : خُدا به دادَش!
أعانَ / عاوَنَ : یاری کردن / دَست گرفتن / دَستگیری کردن / دَستیَاری کردن / کمَک دادن

إعانَة : کمَک
عَونٌ : کمَک / سایه دست / دَستیاری / هَمدَستی / رَسیدگی
تَعاوَنَ : هَمدَستی کردن / هَمیاری کردن / دَست بِدَست دادن
تَعاوُن : هَمدَستی / هَمکاری / هَمیاری
تَعاوُنیّ : تَعاوُنی / إمدادی
مُعاوِن : کُمَکی / وَردَست / دَستیار / مُعاوِن / (عم) ماوِنگ
مُعاوِن النِّیابة : دادیار
مَعُونَة / مَعُونات : کمَک / (ج) کمَکها / تائیدات
مَعونة الشِّتاء : کمَکهای زِمِستانی
أعوان : عَوامِل / هَمدَستان
مُعین : پُشت وپَناه / پُشتوار / پُشتیبان / یار
مُستَعِینٌ بِ : مُتَوسِّل بِه ...
بالاستِعانَة بِ ... : توسل به ...

عَوَی: پارْس کردن
عَیب / عُیُوب: خَدشه / (ج) نقایِص
العَیب: نَنگ
مَعیُوب: عَیناک / لاشی
یعیِّب علیه: شکلک در آوَردن
تَعییب: دهَن کجی / قر وغربیله
عایرَ: وا سَنجیدن / کالیره کردن / مدرج کردن / انگ کردن / پیمانه کردن
عایَرَه بِـ ...: عَیبجوئی کردن
عِیار: سَنْج / گُنجایش / عِیار / کالیبر (فر)
عِیارُ الوَزن: پارسَنگ بلوری
عِیارٌ ناریّ: فشنگ (معر)
استعارَ: قَرض گرفتن / وام گرفتن
استعارَة / مُستَعار: عاریه
لم یُعِرهُ التِفاتاً: از قلَم انداختن / نادیده گرفتن
أعارَ: قَرض دادن / وام دادن / عاریه دادن
إعارَة: عاریه / قَرض / وام دهی
مِعیَار / مَعاییر: پیمانک / پیمانه / انداز / وقیاس / ومیار / ضابطه / (ج) ضوابط / میزان / (ج) موازین / مِلاک / هَنجار / استاندارد
مِعیَاریّ: مُتعارَف / مُتعارَفی / مَرسوم / مُتداوَل / نمونه قبول شده / استاندارد
عاشَ: بسَر بُردن / سر کردن
عاشَ فی لَهوٍ: عیَّاشی کردن
یعیِش الدَّور: خود را گرفتن
العَیش: زندگی
عِیش الغُراب: قارچ / سماروخ / سماروغ
عَیَّاش / عَیَّاشة: عَیَّاش
تعایُش: هَمزیستی / (طبع) تحمُّل پَذیری
تَعایُش سِلمیّ: هَمزیستی مُسالِمَت آمیز
المَعاش: مُستَمرّی بازنشستگی

عَلَى المَعاش: باز نِشَسته
واكلين عيش ومَلح: نان ونَمک خوردن
عايق: مَموش خان / مَموشی /کج کلاه / مکش مرگ ما / ترگل وشنگل / تَرگل ووَرگل
عِياقَة: سَر اندازی
العَايِق (زَهرَة ~): زَبان دَر قَفا
عالَ / يَعُولُ: توشه دادن / نِگاهداری کردن از ...
عالة: وابَسته / تابع / مَوکول
عَويل: ناکَس
عِيلَ صَبرُه: جان به لَب آمَدن / جان دَر پینی رَسیدن / جامه دَریدن / دِل سَر رفتن / سَر آمَدن دِل / صَفرا باِلیموئی شِکستن
العِيَال (الزَّوجَة والأبناء): بَر وبَچه / خانمان / فَرزَند / عِيال
عائلٌ: بَچه دار / عِيال مَند / عِيالوار

عائلَة: خانواده / تَبار / فاميل
عائلِيّ: خانوادگی / خودمانی / فاميلی
عَينٌ / عيُون: چَشم / دید / دیده /(ج) چَشمان / چَشمها / دیدگان
عَين الحَسُود: چَشمِ شُور
عَين المَاء: چَشمه
من عِينيَّ: بچَشم!
عَيَّنَ: واداشتن / گُماشتن / گُماردن
عَيِّنَة: نِمُودار / نمونه / واحد نمونه / مستوره / مسطوره / الگو / ازمون / نَظيره
عَينِيّ: اعيانی
تَعيين (~ فی وَظيفة): انتصاب / بَرگُماری
تَعيين (جِرايَة): جامگی (معرا) / جيره / راتبه / جيره بَندی
تَعيينات وَزارة الإعلام: انتصاباتِ وَزارَتِ اطلاعات

مُعايَنَة : معاينه

مُعَيَّن (شكلٌ هَندَسيٌ) : بادام

مُعَيَّن (مُحدَّد) : ويژه / مَخصوص

مُعَيَّن (مُكَلَّف) : منصوب

إعياء : خَستگی / فَرسودگی /
واماندگی / کوفتگی

غ

الغاب : نَی (معر)

غابَة : جَنگل / تیماس

غَاز : گاز

غاز المیثان : گاز میتان

غاز أعصاب : گاز خَنده آوَر

الغاز الطَّبیعیّ : گاز طَبیعی

غاز مُسَیِّلٌ للدُّموع : گاز اشك آوَر

غازات خانقة : گاز خَفه کَننده

غازات سامَّة : گاز سَمّی

تَغاضَی عن : چَشم پوشی کردن از ... / سَر وسر داشتن

غانا : گانا

غُبار : گَرد / رشت

مُغبَرّ : گَرد آلود / گَرد آلوده

غَبطَ : رَشک بُردن

غبطة : پُشت گرمی

غَبَنَ : سِتَم کردن بَر ...

غَبنٌ : بیداد / سِتَم / بی عدالَتی

غَباء : بی علاقگی / بیهوشی / حماقَت / خَرِیَّت / نا فهمی

غَبیّ : کودن / نا فهم / یابو علفی / گَردَن کلُفت / انوک / چل / نهی مغز / بیو / الدنگ / کردنگ / دنگل / لاده

غَثَیان : بهم خوردن دِل / تهوع

غَجَر : کولی ها

غَجَریّ / غَجَرِیَّة : کولی / قراچی / قرشمال / لوری / کولی غربیل بند / لتره

غَجَرِیَّة : لولی

غُدَّة / غُدَد : غُدَّه / قُدَّه / ژیِره / دشپل / دامغول / وژییه

الغُدَّة الدَّرَقِیَّة : غُدَّه درَقی / سپردیس / تیروئید (فر)

الغُدَّة الکُظرِیَّة : غُدَّه فوق کلیوی

الغُدَّة اللُّعابِیَّة : غُدَّه بزاق

غَدَدٌ صَمَّاء : غُدّه های دُرون تَراو / غده درون ریز
الغُدَّة النُّخامِيَّة : غُدّه هیپوفیز
الغُدَّة النُّكَفِيَّة : غُدّه بناگوشی
غُدَّة تَناسُلِيَّة : غُدّه جِنسی / بَيضَه / تُخمدان
غُدَّة ثَديِيَّة : دژپیه / غُدّه پِستان
غُدَّة دَمعِيَّة : غُدّه اشکی
غُدَّة لِمفاوِيَّة : غُدّه لِنفاوی
غادَرَ : راه سِپُردن / رَهسپار شدن / عازِم شدن / تَرک کردن
غادَرَ (للاِحتِرام) : تشریف بُردن
غَدّارَة (بارودة) : زَنبوره / کارابین
غَدير : آبدان / آبگیر
مُغادَرة : خروج
غَدَرَ : پا زدن / نا رو زدن
الغَدْر : غدّاری / نا رو
غادِرَة (للمرأة بخاصَة) : تک پرّان
غادِر / غَدّار : پیمان شِکن / لان

الغَداء : ناهار / نَهار
غَدًا : فَردا
غَذّى : خوراندن / خوراک دادن / غَذا دادن / تَغذیه کردن / قُوت دادن
مُغَذٍّ : مُغَذّی
أغذِيَة مَحفُوظة : کنسِرْو (فر)
تَغَذّى : غَذا خوردن
تَغذِيَة : تَغذیه / تَقویت / قُوت گیری / قُوت / خوراک / غَذا
غِذاء : خوراک / غَذا / اغذیه / غَذاها
غِذائِيّ : خوراکی
غَرَبَ : فرُو شدن
غَرْب : مَغرب / باختر
الغَرب (أوروبّا وأمِريكا) : غَرب / مَغربِ زَمین
غُربَة : بیگانگی
غَربِيّ : باختری
تَغريب (مَيلٌ إلَى الغَرب) : غَرب زَدگی / غَرب گِرائی

غُرُوب: غروب / مَغرب / مَحو / اُفول

مَغرِب: مَغرب / هَنگام غروب

غُراب: جَنگلاهی / زاغ / کلاغ

غَرابة: شِگِفت

غَریب (عَجیب): شِگَرف / بُلعَجب

غَریب / غُرَباء: بیگانه / خارجی / غریبه / نا آشنا

غَریب الأطوار: اطفاری / اطفوری / قرتی

اغتِراب: دُور اُفتادگی

اغتَرَبَ: دُور اُفتادن

مُغتَرِبٌ: دور افتاده

غَربَلَ: بیختن / الک کردن / سَرَند کردن / غربیله کردن / برقو زدن / درکردن

غُربال: سَرَند / آرَد بیز / بریزَن / چچ / گُربال / ماشو / الک / گرویزَن

غَرَّدَ: نغمه سَرائی کردن

تَغرید: چهچه / چهچهه / نغمه سَرائی

مُغَرِّد: زند خوان

اغتَرَّ: بخود گرفتن / بالیدن / افاده کردن / یابو وَرَش داشتن / سایه بالا رفتن / سایه سَنگین شدن / باد در سَر داشتن / دَماغ بالا رفتن

أثارَ غُرورَه: باد در دَماغِ کسی انداختن

علی حِینِ غِرَّة: یک دَفعه / یکباره / یکجا / یکهَو / ناگاه / ناگِهان / ناگرفت / ناغافِل / دَست بَرقَضا

غِرٌّ: چَشم وگوش بَسته / خام دَست / جوجه مَشَدی / نُو رَس / نا رَس / نا آزموده / نا پُخته / ناشی / نا بالغ / رُشد نَیافته / بی تجربه

غُرَّة: روگاه / آغاز

غَرَّرَ بِـ: گُمراه کردن / بَلَند کردن / تو جِلد کسی رَفتن / تلبیس کردن / از راه بِدَر بردن / فرقه زدن / کسی را قر زدن / افسون کردن

غُرُور: باد بروت / باد سَرِی / فیس / فیس وافاده / نَخوَت / تَشَخُّص

مَغرور: افاده ای / خود پَسَند / پُر مَنِش / فِین فِینی / فِینی / مگوز بر ما / مگوز بریش ما / مگوز به ما / باد دُم / باد سَر / باد کرده / بَرتَن / بر مَنِش / باددار

غَرَزَ: فرو کردن / انداختن / چپاندن

غَرَزَ (~ فی الوَحلِ مثلاً): بِگِل نِشَستن

غُرزَة: کوک / بُخیه

غَرِیزِیّ: جِبِلّی / لدُنّی / غریزی / فِطری / اصلی / دُرون زاد

غَرَسَ: کار گُذاشتن / کار گرفتن / در زمین قرار دادن

غَرْسٌ: بَذرکاری / وَرز / نِشاکاری

غَرَسَ البُذور: برزیدن / نِشا کردن / کاشتن / نِهال زدن / نِشاختن / نِشاستن / نِشاندن

أغراض: مَواد

غَرَضٌ / أغراض: مقصود / (ج) مقاصِد

بِغَرَض ...: جهتِ ...

فی نَفسِهِ غَرَضٌ: رِیگ به کفش داشتن

مُغرِض: پیشقدر دار

غَیر مُغرِض: بی غرَض

غَرغَرَة: غراره کردن

غَرَفَ: کشیدن

غَرْف: چمچه زَنی / ملاقه زَنی

مَغرَفَة: چمچه / کفچلیز / کفچه / کفگیر / ملاقه / آبگردان / گل کَش

غُرفَة : اُتاق / اُطاق
غُرفَة الاستِقبال : اُتاقِ پَذيرائی
غُرفَة الانتِظار : ليوان / آبخوری
غُرفَة النَّوم : شَبِستان
غُرفَة تَغيير الثِّياب : سربينه
الغُرفَة التِجارِيَّة : اُتاقِ اصناف
غَرِقَ : غرَق شدن / فرو رفتن
الغَرِيق (مِياه عَمِيقَة) : غرقاب
غَرِيق : غَرقه
غارِق فى المَلَذّات : جالشگر / شهوَتران
غارِقٌ لأذُنَيه فى .... : غَرقه ...
أغرَقَ : غوطه وَر ساختن / سَيل زَده كردن / از آب پوشانيدن / زيرِ سَيل پوشاندن / اِشباع كردن
أغرَقَ الأسواقَ : رويَرداری كردن
إغراق (تِجارة) : رويرداری / دامپينگ (انج)
غَرِمَ : مايه رفتن / مايه گُذاشتن
غُرمٌ : تاوان

غَرامٌ : شيفتگی / شيدائی / دِل باختن
غَرامة : غرامَت / جَريمه / جرمانه
غَرامة تَأخير : جَريمه دِيركرد
غَرامِیّ : عِشقی / عاشقانه
غَريم : حَريف / هَم آوَرد / رقيب / هَم چَشم
مُغرَم : پا سُوز / باخته دِل / شيفته / خاش / دِلداده / بُرده دل
غِرين : ابرفت / تَه نشين / رسوب
الغَرنُوق (طائِر ~) : كلَنگ / كاروانک
أغرَى : فريفتن / اِغوا كردن
إغراء : فريفتگی / اِغوا / تطميع / فَريب
غِراء : سريشَم
مُغرٍ : وَسوَسه انگيز / اِغوا كنَنده / هوَس انگيز
غَزارة : فَراوانی / وفُور

غَزیر : فراوان / پُر پُشت / هر وهر

غَزَّ (لکَزَ) : سیخ زدن / سقلمه زدن

غَزَلَ : رِشتن / ریسیدن / تابیدن

غَزْل : چَرخه ریسی / چرخه کاری / نَخ ریسی

الغَزْل : رِشته

غازَلَ : اِظهارِ عِشق کردن با / عِشقبازی کردن با / خَواستگاری کردن / جَلبِ لُطف کردن

غَزَلٌ : غَزَل

مَغزَل : چَرخه / چِخ / دوک / قرقره

غَزَل البَنات : پشمک

مُتَغزِّل / شاعرِ غزَلیّ : غزلَسرا

مُغازَلة : اِظهارِ عِشق / عِشقبازی / مُعاشَقه

غَزَالٌ / غِزلان : آهو / آهُوان

غَزَال المِسک : نافه مِشک

بِغَزالَة : دَمدَمی / هَوَسران / هَوَسباز / بُلهَوَس / بوالهوَس / هَر دَم خِیال

غَزَا : تَسخیر کردن / تصرُّف کردن

غازِ (فاتِح) : جَهانگیر

غَزو : تَسلُّط / استیلا / پیروزی / فَتح

مَغزَی : دلالَتِ ضِمنی / مَفاد / معنی / فَحوا / مقصود / چسم

غَسَلَ : شُستن

الغَسیل : رَختشوئی / لباسشوئی / رَخت های شُستَنی

غَسیل مُخّ : شُستشُوی مَغزی

غَسَّالة : گازر

مَغسَلة : رَختشوی خانه

اِغتِسال : آبتَنی / شُستشو

اِغتَسَلَ : حمَّام گرفتن / آبتَنی کردن / شُستشو کردن

غُسل : تغسیل / شوره

مُغَسِّل : غسَّال

غِشّ : تقلُّب

غَشٌ: فَريب دادن / خدعه كردن / گول زدن / جر زدن / جا زدن / آب در چيزى كردن / فنديدن

غَشٌ فى البَيع: چاپيدن

غَشّاش: مُتَقَلِّب / فَريب آميز / مَغبون كُنَنده

مَغشُوش: جَعلى / مجعول / غلفتى / جا زده / نا دُرُست

غَشِيم: چَشم وگوش بَسته / خام دَست / جوجه مَشَدى / نُو رَس / ناآزموده / ناپُخته / ناشى

غُشم: ناشيگرى / ناآزمودگى / ناپُختگى

غِشاء: لاگوست / شامه / پوشه / غِشاء / پَرده / پوست / پوسته

غِشاء البكارة: سُرود عَروسى / پَرده بَكارَت / دُخترگى

غَشاء مُخاطى: شامه مُخاطى / غشا مخاطى

غِشاوَة: لاگوست / شامه / پوشه / غِشاء / پَرده / پوست / پوسته

اغتَصَبَ: غَصب كردن / بزُور گرفتن / بزُور بُردن / اخّاذى كردن

اغتَصَبَ (~ جِنسيًا): هَتك ناموس كردن / تجاوز بناموس كردن

بالغَصب: غاصبانه

غاصِبٌ / مُغتصِب: غاصِب

مُغتصَب: منصوب

غُصَّة: سوزش

غُصَّة البُكاء: زَبان نگرفتن

غُصن: شاخ / شاخه / بونه / نهال / تريز / تيريز / ستاك / نوچه

غَضِبَ: خَشمناک شدن

الغَضَب: خَشم / قَهر

أغضَبَ: يكه زياد گفتن / آشُفته كردن / ولخور كردن / خَشمگين كردن / رنجاندن

غاضِب : خَشمگین / خَشمناک / غضَبناک
غَضائر (أوانٍ خزَفيَّة) : ظروفِ چینی
غُضرُوف : لیکه
غَضَّ الطَّرْفَ : کور خَواندن / چَشم پوشیدن / چَشم پوشی کردن / نَدیده گرفتن
غَضُّ الطَّرْفِ : چَشم پوشی / اِغماض
غَضٌّ : رَطیب / سیراب / سیرابی / آبدار / شیره دار / شاداب / پُر آب / بارانی
فی غُضون ... : در طَیِّ ...
تَغضَّنَ : چین خوردن / چروکیدن / چروک بَرداشتن / وز زدن / پلاسیدن / پُژ مردن / ژولیدن / پژولیدن / پر پر شدن / چلسکیدن / وَر چلوزیدن / وَر چروکیدن / وَر چلوکیدن
تَغَضُّن : چین خوردگی
مُغَضَّن : اژنگناک / چین خورده / چروکیده / پلاسیده / پُژ مرده / ژولیده / پژولیده / پر پر شده / چلسکیده
تَغاضَی : کور خَواندن / چَشم پوشیدن / چَشم پوشی کردن / نَدیده گرفتن
التَّغاضِی : چَشم پوشی / اِغماض
فی غُضُون ... : طَی ...
مُتَغَطرِس : باد دُم / باد سَر / باد کرده / بَرتَن / بر مَنِش
غَطرَسة : تقَرعُن / گردن فَرازی
غَطَسَ : شیرجه رفتن / فرُو رَفتن / غوّاصی کردن
الغَطْس : شیرجه
غاطِس السَّفینة : عُمقِ فرُو رَفتگی کشتی
غَطّاس : آب باز / شیرجه رو
الغِطاس : ظُهور / تَجلّی عیسَی
الغِطاس (عِید ~) : خاج شویان
غَطِیط : خرخر / خرناس

غَطَّ في نَومِه: خره کردن / خرنش کشیدن / خر ویُف کردن / شَقَّرواس زدن
غَطّی: پوشیدن
غَطّی وَجهَه: رو بَستن
تَغطِیَة: پوشش
تَغطِیَة علَی: استتار
غطاء: پوشینه / روکش / متیل
غِطاء الرَّأس: سَرپوش (معر)
غِطاء مُحَرِّك العربَة: کاپوت
مُغَطّی: سَربَسته
غَفَرَ: آمُرزیدن
استغفار: استغفار / پوزش
استَغفَرَ: آمُرزِش خواستن / طلبِ مغفِرَت کردن / استغفر الله گفتن / پوزش
الغَفُور (مِن أسماء الله): آمُرزگار / آمُرزَنده
غافِر: باگُذَشت
غُفران / مَغفِرة: آمُرزِش
غَفَلَ: غَفلَت کردن
أغفَلَ: از قلَم انداختن / نادیده گرفتن
غافَلَ: سَرکسی راگَرم کردن
غافِل: برناس
غُفلٌ: بی پیرایه / ساده / لُخت
غَفلَة: غَفلَت
مُغَفَّل: انوک / چل / تهی مغز / بیو / الدَنگ / کردَنگ / دنگل / لاده
استَغفَلَ: حقّه زدن / پیه گیر آوَردن / حقه بکار بردن / تاتوره پاشیدن / سر بطاق کوبیدن / سر بیخ طاق کوبیدن / اهلیل زدن / گائیدن
غَفا: پینکی زدن / پینه زدن / چرت زدن / چسک زدن
غَفوَة / إغفاءة: چرت / پینه / پینکی / پینکی
غَلَبَ: چیره گشتن
غَلَبَة: پیروزی / فیروزی / کامرَوائی / ظفرمَندی

تَغلَّبَ : دَست یافتن / غلَبه یافتن
غالِب (سائد) : برتَر / مسلَّط / حاکم
غالِب (فائز) : پیروز / فیروز / کامرَوا / ظفَرمَند
غالبًا : اکثَرا
غالِبيَّة : بیشترینه
أغلَبيَّة الأصوات : اکثَریَّتِ آرا
أغلَبيَّة ساحِقَة : اکثَریَّتِ قَریب به اتفاق
غَلبَان : نِنه مُرده / پدَر مُرده / جلمبر / جلنبر / (عم) جلنبه / یک قُبا / یک لا قُبا / قمصور وفزرت / خل وچل
غَلَط : اشتباه (داشتن / کردن)
غَلطَة : گل خیر
مُغالِط : هوچی / بدبده
غِلظَة : کلُفتی / اشتلم / ستَبری
أغلَظَ : دُرُشتی کردن / اُزبک شدن
أغلَظَ القَول : اشتلم گفتن

غَلِيظ : زمُخت / چگال / ستَبر / ناپال / دُرُشت / ضَخیم / کلُفت
تَغَلغَلَ : نفوذ کردن / رَخنه کردن / دک شدن
تَغَلغُل : نفوذ
غَلَّفَ : پیچیدن / بَستن / پوشاندن / در لفاف گذاشتن
تَغليف : کاغَذ بَسته بَندی
غُلافٌ : پوشِش / پوشینه / لَفاف / جام / غُلاف
الغلافُ الجَوِّيّ : اتمسفر (فر)
مُغَلَّف : غُلافدار
غُلفة : پوستِ خَتنه گاه
أغلَقَ : بَستن
إغلاق الحُدود : بَستنِ مَرز
مُغلَقٌ : بَسته
أُغلِقَ : بَند آمَدن
مکانٌ مُغلَق : قُرُق
الحانوتُ مُغلَقٌ : مغازه تعطیل است

غَلٌ (قَیْدٌ) : بَند نِهادن / دَر بند کشیدن / گیر دادن

أغلال : پا بَند / پایبَند / پا وَند / پایوَند / خَلیلی / بخو / شکال

غِلٌ : سیَه وِلی / بَد خواهی / بَد نِهادی / شرارَت / بَد سِگالی

غلال مُنَقّاة : راچ / راش

غَلّة : مَحصول / عایدی / بازدَه / دَرآمَد / (ج) دَرآمَدها

مَغلول : دَستگیر / بَندی / دَر بَند / پای دَر بَند / پا بَست / دَست وبال بَسته

استَغَلَّ : استثمار کردن

اِستَغَلَّ حَرَجَ غَیرِه : رُو بَند کردن / رُوگیر کردن

اِستَغَلَّ نُفُوذَه : از مَوقعیّت سوءِ استفاده کردن

اِستَغَلَّ نقاط ضَعفه : دَندان ... شُمُردن / دَندانهای ... شمُردن

استِغلال : استثمار

اِستِغلال (استِقطاع) : جَیب کَنی

اِستغلال الظُّروف : استثمارِ شَرایط

اِستَغَلَّه (استَقطَعه) : دوشیدن / ولی کردن / خون به شیشه کردن

مُستَغِلّ : انتفاعی / استخراجی / استثمارگَر / استفاده چی / جَیب کَن

غُلام / غِلمَان : بَنده / بُرده / حلقه بگوش

غالَی : اِغراق کردن / مبالَغه کردن

غالٍ : گِران

غَلاء : گِرانی / تَرَقّی هَزینه

غُلُوّ / مُغالاة : غلوی / اِغراق / مبالَغه / گزافی / افراط / زیادی / زیادَتی / بی اعتدالی / فُزونی

غَلَی : جوش آمَدن / جوشیدن / غُل خوردن / غُلغُل کردن / قُلقُل کردن

غَلّی : جوشاندن / غُل زدن

غَلَيَان : جوشاک
غَلَی الدَّمُ فی عُرُوقِه : ول جوش زدن / خون بجوش آمَدن / خون خونَش را خوردن
غَلّايَة : آبگرم کن / آب تابه
مُغالٍ : افراطی
أغمَدَ : فرُو کردن / انداختن / پَرتاب کردن / چپاندن / سوراخ کردن / رَخنه کردن در / بزور باز کردن / سخمه رفتن / خنجر زدن / زَخم زدن / تیر کشیدن
غِمْدٌ : قاب / نیام / غُلاف
غَمَرَ : فَرا گرفتن / پوشاندن / غوطه وَر ساختن / سَیل زَده کردن / از آب پوشانیدن
غامَرَ : بی پَروائی کردن / دِل بِدَریا زدن / خود را به آب وآتَش زدن
غَمْر : سیل آب گرفتگی
مَغمُور : گُمنام / ناشِناس

غامِرٌ : لَبریز / طُغیان کُنَنده / فراوان / ریزش / تَراوِش
مُغامِرٌ : خطَرجُو / ماجَراجو / حادِثه جو / بی پَروا
مُغامَرة : خطَرجُوئی / ماجَراجوئی / رِیسک (انج)
غَمَزَ بِعَينِه : ابرو زدن / چَشمَک زدن / نمار زدن
غَمْزة : چَشمَک / نمار
الغَمز بالعَين : غمّازی
الغَمْز واللَّمْز : وهش بَرداشتن
غَمّازَة : چال
غَمَسَ : تلیت کردن
غُمُوس : قاتق
انغَمَسَ : فرُو رَفتن
أغمَضَ عَينَيه : چَشم بَستن
غامِضٌ : مبهم / مرموز / اسرار آمیز
غُموض : اِبهام
مُغمَض العَين : چَشم بَسته
غَمغَمة : واغ واغ / وَغ وَغ

غَمغَمَ: من من کردن / منگ منگ کردن / نق زدن / نق نق کردن / نقه زدن / وزوزکردن
غامِق: پُر رَنگ / سیر رَنگ
غَمَّی: پوشیدن
غَمَّی عَینَیه: چشم بَستن
غَمامة: ابر
غِمامة: چشم بَند
اِغتَمَّ: دِل گرفتن / دلگیری شدن / دِلخور شدن
غَمّ: دِلخوری / سوگ / غَم / غَم واندوه / غُصه / حزن
مُغتَمّ / مَغموم: دِلخون / دِلفکار / دِلگیر
غُمَّة: پَریشانی / اندوه / مِحنَت
الاستُغمّایة: غایب باشك / غایم بوشک / غایب شدنک / غایب موشک / قایم باشك / قایم بوشک / موش موشک / کاوکاو / دالی
أغمِیَ علَیه: غَش کردن

إغمَاء: غَش کردن / از حال رفتن / بی خود شدن / هوش بری
غَندور: فُکلی / شیک پوش / خوش لباس / خوش تیپ
غَنغَرینا: شقاقلوس / شاقولوس / غانقاریا
غَنَمٌ: گوسفَندان
غُنم / مَغنَم: دَریافت / دَخل / فایده / منفعَت
غَنیمة / غَنائم: بَقیّه السَّیف / غَنیمَتِ جَنگی
غَنَّی: آوازه خَواندن
أُغنیة: آوازه
أُغنیة الزُفاف: یارِ مُبارَک
أُغنیَة شَعبیَّة: تصنیف
غِناء: آوازه خَوانی / نَوا خوانی
غناءٌ جَماعیّ: دم گرفتن
مُغَنٍّ: خنیاگر / رامِشگر / رودگَر / آواز خَوان
مُغَنٍّ مُنفَرِد: تک خَوان
مُغَنِّیَة: شادگونه

غانیَة : رَعنا / جنس
غَنیّ : ثَروتمَند / مُتموِّل
غَنَی : مُکنَت
أغنَی / إغناء : بی نیاز کردن
استَغنَی : بی نیاز شدن
مُستَغنٍ : بی نیاز
استِغناء : بی نیازی
استَغاثَ : داد زدن
استِغاثَة : فریاد
أغاثَ : به فَریاد رَسیدن
غَوث / إغاثة : کمَک رَسانی
الغَوْث! : الغیاث !
غائرٌ : تو رفته
غارٌ / مَغارَة : دخم / سرداب / پاکنه / زاغه / شکفت / کاز / کاباره / غار / دیماس
غار فی داهیَة! : به باغ فین رفت / به درک!
یغور! : بجهنم! درک! بدرک! گور پدر!
غُوریللا : نِسناس / گوریل

غوِیشَة / غَوایِش : اَلَنگو / بابره / دَست بَرجَن / یاره
غاصَ : شیرجه رفتن / فرُو رَفتن / غوّاصی کردن / تَه رفتن / نِشَست کردن / گود اُفتادن
الغَوص : شیرجه
غَوّاص : آب باز / شیرجه رو
غَوّاصة : زیر دَریائی
غَوّاصة نَوَویَّة : زیردَریائی اتمی
تَغوَّطَ : ریدن
غَویط : بناوَر / مغاک / توگود / ژَرف
الغَوغائیَّة : عَوام فَریبی / مَردُم فَریبی
غَوغائیّ : عَوام فَریب / هوچی
غَوَی : گُمراه شدن
أغوَی : گُمراه کردن / بَلَند کردن / تو جِلد کسی رَفتن / تلبیس کردن / از راه بِدَر بردن / فرقه زدن / کسی را قر زدن / افسون کردن

غِوایَة: گُمراه سازی / فریفتگی / اِغوا / وَسوَسه / تطمیع
غِیَّة حَمَام: بُرجِ کبوتَر / کبوتَرخان
لِلغایَة: سَخت
غابَ عن: حاضِر نبودن
غِیاب / تَغَیُّب: غیاب / غیبَت
غِیابیّ: غایب
غِیابیًا: در غَیبَت
الغَیب: لَوحِ مَحفوظ
مَغیب: غروبِ آفتاب / مَغرِب / اُفول
غائبٌ: غایب
فی غِیاب فُلان: قَرا رُوی ...
غِیبة / اغتِیاب: غَیبَت / طَعن
اِغتابَ: طعن کردن / لغز خَواندن / پوست کردن
مُغتاب: زِشت یاد
غَیَّرَ: گرداندن / گردانیدن
غَیَّرَ مبدَأه: پَشتک زدن
غَیَّرَ مَسارَه: راه گردانیدن
تَغیَّرَ: دِگرگون شدن
تَغَیُّر: دِگَرِش
تَغَیُّر / تَغَیُّرات: دِگرگونی / (ج) دگرگونیها
تَغَیُّر الأحوَال: حال بحال شدن
تَغَیُّر الأوضَاع: ممه را لول بردن
تَغییر الزَّیت: تَعویضِ رَوغَن
غَارَ مِنه / غَیرَة: چَشم زدن
غَیرَة (حسَد): رَشک / بَد چَشمی / بَد خَواهی / حَسادَت
غَیرَة (حَمیَّة): رگ داشتن / غَیرَتمَندی
أغارَ: چاپیدن / غارَت کردن / چپو کردن
مُغیر: غارَتگَر
غارَة: چپاول / غارَت / تالان
غارَة لَیلیَّة: شَبیخون
غَیر: دیگر / دِگر
غَیرَ أنَّ: جُز اِینکه
غَیُورٌ (ذو نَخوَة): رادمَنِش / غَیرَتمَند / با غَیرَت

غَیُور / غَیران : حَسود / رَشکن /
رَشك مَند / رَشك بَر / رَشك
وَرز
غیط : کشتزار / مَزرَعه
اغتاظَ : کوک شدن
أغاظَ : آتَشی کردن / جَری کردن
/ بیهوش کردن
غَیظ : جِرص / کوفت
مُغتاظ : خَشمگین / خَشمناک /
آتَشی / عصَبانی / مُتلاطِم /
متَعصِّب / اوقات تَلخ / مُتغیِّر /
رَنجیده / آزَرده
اغتالَ : ترور کردن
اغتیال : ترور
غائمٌ : اَبری / پوشیده از اَبر / تیره
غامَ : اَبری شدن
غَیمٌ / غُیُوم : میغ
غَیمة : ابر
غِینیا : گینه

ف

فاتُورة: صورَتحساب / کاغَذِ خَرید / سَنَدِ خَرج / بیلان / فاکتور (فر)

فاتُورَة الهاتِف: حَقُّ المُکالَمه

الفاتِیکان: واتیکان

فازلین: وازلین (فر)

فأس: تَبَر

فأس صَغیر: بیلچه

فاصُولیا: ازاردَم

فأفأة: پینه کردن دست وپا

فاکس: دورنگار / دورنویس / نِما بُرد / پُستِ تَصویری / فَکس / فاکس (انج)

فألٌ: فال

تَفاءلَ: شگون داشتن / مروّا زدن

تَفاؤل: خوش بینی / مَروا

مُتَفائل: خوش بین / زنده دِل

أخْذُ الفَأل: سرحساب بازکردن / فال گرفتن / نقوس زدن / سرطاس نِشَستن

فانُوس: لنتر (فر)

فانُوس سِحریّ: پَرتُو افکن

فایَروول (کُمبیوتَر firewall): فایروال / بَرنامه ضِدُّ هکر

فِبر: لیف

فَبرایِر: فِوریه (فر)

فَتَّتَ: تَخته بَندی کردن / ریز ریز کردن / پَخش کردن

تَفَتَّتَ: پول پول شدن

تَفتیت: تَخته بَندی

فَتَّة: آبگوشت

فَتفُوتة: ریزه / ریز / تریشه

الفُتات: چینه / ریزه / گراس / کرد وخورد / پخور ونَمیر

فَتَحَ: بازکردن / واکردن

فَتَحَ السِّیرَة: سَرِ حَرف آمَدن

فَتَحَ حِسابًا: حساب بازکردن

فَتحَة : رَخنه / شِکاف / روزَنه / نفول / زَبَر
فَتحَة البَّواب : باب المعده
فَتحُ المَزاد : فَتحِ بابِ حَراج
فاتِحَة : سَراغاز / مقدمه
فاتِح (ضد غامِق) : کمرَنگ
فاتِحٌ (غازٍ) : جَهانگیر / تاج سِتان
افتَتَحَ : سَر آغاز کردن / دَر آمد کردن
افتُتِحَ : گُشایِش یافتن
افتِتاح : گُشایِش
افتِتاحِیَّة : سَراغاز / پیش دَرآمَد / مقدِّمه / پیش گُفتار / سَرمقاله
تفَتَّحَ : شِکوفا شدن / شِکوفه کردن / گُل دادن
تَفتیح المُخَ : چَشم رَوشَنی آوَردن / چَشم رَوشَنی تقدیم کردن
مَفاتیح التَّحكُم : کلیدهای کنترُل
مِفتاح : کَلید
مِفتاح التَّشغِیل : راه انداز
مِفتاح النِّیل : کلیدِ نیل
مِفتاح عِدَّة : آچار
مِفتَح : چَشم باز / چَشم وگُوش باز
مَفتُوح : واز / باز / گُشاده
مَفتُوحٌ علَی مِصراعَیه : وِلَنگ وباز
مُنفَتِح : گُل وگُشاد
انفِتاح : گُشایِش / شِکوفائی
اِنفِتاح اِقتِصادیّ : شِکوفائی اِقتِصادی
انفَتَحَ : گُشایِش یافتن
انفَتَحَ : باز شدن / وا شدن
اِستِفتاح : دَست لاف / پیشمُزد
استَفتَحَ : دشت کردن
فَتَرَ : باد خوردن
فَتَرَت هِمَّتُه : دِل بَرداشتن / دِل سَرد شدن / از دِل ودَماغ اُفتادن / سُست شدن / آهَسته شدن / شَل شدن / کند شدن
فاتِرٌ : وِلَرم / نیم گَرم

فاتِرِ الهِمَّة: سُست / ضعیف / بی حال / خُمار
فُتُور: فَترَت / کسادی
فُتُور الهِمَّة: زَهادَت
فَترَة: مُدَّت / روزگار / دَوران / دَوره
فَترَة حَضانة الفیروس: دوره نهفُتگی / دوره کمون
فَترة صَباحیَّة: دَوره رُوزانه
فَترة مَسائیَّة: دَوره شَبانه
فَترَة من الوقت: چَندی
لِفَترَة: یک چَند
لِفَترة قَصِیرة: سَرپا
فترینة: وِیترین (فر)
فَتَّشَ: سان دیدن
تَفتیش: بازرَسی
مُفَتِّش: بازرَس
فَتَقَ: دَریدن / شقه کردن / شِکافتَن / خلانیدن
الفِتاق: غری / فَتق / باد فتق / باد گند
مَریض الفِتاق: دَبه خایه
انفَتَقَ: نفاق داشتن / اختلافِ عقیده داشتن / جُدا شدن
فَتَلَ: رِشتن / ریسیدن / تابیدن
فَتلٌ: چَرخه ریسی / چرخه کاری / نَخ ریسی
فَتلَة: رج
فَتیل: رِشته / افروزه / پتیل (معر)
فَتیل الشَّمعَة: گُلِ شَمع
من دَقنه وافتِل له: از ریش گرفتن / پَیوَند سِبیل کردن
فَتَنَ: مسحور کردن / سِحر وجادو کردن
فُتِنَ / اِفتُتِنَ: هسبند شدن / پا خوردن / سَرِ هَوَس آمَدن / از خود بی خود شدن
فِتنَة: آشوب / غائله / شور / سوسه
افتتان: هَوَس / هَوَسبازی / شیفتگی / شیدائی

أثارَ فِتنَةً : آشوب کردن / اسباب چینی کردن / آغالیدن / دُو بهم زدن
إثارة الفِتَن : تَفتِین / آشوبطلّبی
فاتِن : جالِب / دِلکش / دِلچسب / دِلفَریب / گیرا / گیرَنده / چَشم گیر
فاتِنَة : پَریچهره / پَریرُخ
فَتّان (واشٍ) : جارچی / آتش بیار / دو به هَم زَن
أفتَی : فتوَی دادن
فَتوَی : وچر / فتوَی
مُفتٍ : مُفتی
المُفتی (عِندَ الشّیعة) : مَرجع تَقلید / مُجتَهِد
فَتاة : دُختَر
فَتاةٌ بِكْر : باکره / بَتول / بازِلست / پاکدامن
فَتاة جَميلَة : لُعبَت
فَتاة عَذراء مُنحَرِفَة : لاپایی
فَتاةُ لَیل : شَب باره
فَتاة مَکتُوب کِتابها : دَست شوره
فُتُوَّة : عَیّاری
فِتوةُ الحَیّ : یَتیم / یَتیمِ چاروادار / عَیّار / لوطی مَحلّه / اوباش
فَتونَة : لاتی
فَتَی : برنا
فَتَی / فَتاة : نو جَوان
اِستِفتاء : همه پُرسی / رِفراندم (فر)
استِفتاء عامّ : تَصویبِ مِلّی
فیتس : وِنده
فاجَأ : غافِلگیر کردن
فاجَأه : غافِلگیرَش کرد
فَجأة : ناگاه / ناگِهان / ناگرفت / ناغافِل / دَست بَر قَضا / یک دَفعه / یکباره / یکجا / یکهو / سَر زَده
مُفاجِئ / فُجائیّ : ناگِهانی / اتفاقی / پیش بینی نَشُده
فُوجِئ : جا خوردن

مُفاجَأة: سورپریز (فر)
فِجّ: غوره / نا رَس / پیش رَس / کال / چغاله / نا بهَنگام
فَجاجة: نا رَسی / نا بالِغی
الفَجْر: بامداد / بامدادان / بامگاه / سپیده دم / سفیده دم / سحَر / سحَرگاه
اِنفَجَرَ: تَرَکیدن
فَجَّرَ: تَرَکاندن
اِنفجارٌ: تَرَکِش
مُتَفَجِّر: باروتی / منفَجره
مُتَفَجِّرات: مَوادٌ مُنفَجِره
انفَجَرَ فی الضَّحِك أو البُکاء: پِکی زدن
فاجِر: هَرزه / افسار گُسیخته / ددری / ددر رو / بدکار / تَر دامن / علی چینی بَند زن / رِند / رِندان
فاجِرَة: گلنده / فاحِشه / جنده / روسپی / سوزمانی / سوزمونی / قحبه
فجُور: هرزگی / عیّاشی / بی سیرَتی / بَدکاری / تَر دامنی / آلواطی / آلواطبازی / لَش بازی / لَش گیری
فَجَرَ فُجُورًا: ددَر رفتن / لات بازی دَر آوَردن
فاجِعٌ / مُفجِعٌ: غَم آوَر / فَجیع / مُصیبَت آمیز / پُر بَلا
فاجِعَة: سانحه / فاجعه / ضایِعه
فَجعَة: دو لپه خوردن / لپ لپ خوردن / هلپ هلپ خوردن / هول زدن / شِکم چرانی / نَهمَت
فِجْل: تُرب / تُربچَه
فَجوَة: رَخنه / ثُقبه
فَحیح: هیس کردن
أفحَشَ (سَبَّ): دُشنام (دادن / گفتن) / فحّاشی (~ کردن)
فُحْش: بَدگوئی / فحّاشی / هتّاکی
فَحشاء: فاحِشه

فَحَصَ: آزمودن / آزمایش کردن
تَفَحَّصَ: بازرَسی کردن / آزمودن / آزمون کردن / وَر رفتن / کنجکاوی کردن
تَفَحُّص: معاینه / بازجوئی
فَحْصٌ / فُحُوصٌ: مُعاینه / آزمایش / آزمایشات
فَحصٌ طِبیّ: مُعایَنه پزشکی
فَحص الأجسام بالأشِعَّة: رادیو اِسکپی (فر)
فَحلٌ: مَردانه / دارای نیروی مَردی
فُحولة: نیروی مَردی
استفحَلَ: در گرفتن / ریشه دَواندن
فَحمٌ: ذُغال / زُغال
فَحمٌ حَجَریّ: زُغالِ سَنگ
فَحمٌ ناعِم: خاکه زُغال
فَحمٌ نَباتیّ / فَحم الکُوك: زُغالِ چوب
فَحّام: زُغال فُروش
أفحَمَ: لال کردن / متَحیِّر کردن / بِلا جَواب گذاشتن / رُو بردن / از رُو بردن
اُفحِمَ: سَر خاریدن / بور شدن / تته پته افتادن / هو کردن / پته پته
مُفحِمٌ (رَدّ ~): دَندان شِکَن (جوابِ ~)
مَفحُوم: مچل / خیت
تَفحَّمَ: نیمسوز شدن
فاحِم السَّواد: سیاهِ کهربایی
اِنفَحَم من البکاء: زاق وزوق / زاق وزیق / غش وریسه رفتن
فَحوَی: دلالَتِ ضِمنی / مَفاد / معنی / فَحوا / مقصود / چسم / مُحتَوا / (ج) مُندَرِجات
فَخَّخَ / نَصَبَ فَخًا: کَمین کردن / تَله انداختن / دام نِهادن / بزخو کردن / قلاکردن / دام گُستَری
مُفَخَّخ: بُمب گُذاری شُده

فَخّ : تله / زهگیر / دام / پایدام / جال / بشگرد / کمَند

تَفخیخ (~ للصَّید) : تله گُذاری

تَفخیخ (~ بالمتفَجِّرات) : بُمب گُذاری

فَخذ : ران / لمبر / لنبر

تفاخَرَ : فخریه کردن

تفاخُر : افتخار

فاخِر : عالی / مفتخر / با شکوه / لوکس (فر)

فاخورة : کوزه گَرخانه

فُخّار : سُفال / سوفال

فَخار : سَر افرازی / سَر بلَندی

فُخّاریّ : سُفالی / سُفالین

فَخَرانیّ : سُفالگَر / کوزه گَر / لولین ساز / کلال

فَخریّ : افتخاری

فَخُور : سَر بلَند / مفتخر

فَخامة : شکوهمَندی

فَخم : مُجلَّل / شکوهمَند

فادِح : گُزاف / هَنگُفت

فَداحَة : وخامَت

فادِن : شاغول / شاقول

فَدّان : جَریبِ فَرنگی

فِدان الثُّور : یُوغ

اِفتَدَی (دَفَعَ فِدیَةً) : فِدیه دادن / آزادی ... را خریدن

اِفتَدَی (ضَحَّی) : سَر دادن / جان را فِدا کردن / فِداکاری کردن

تَفادِ : خودداری / احتراز

تَفادَی : پَرهیختن / پرهیزیدن / دامن کشیدن / طفره رفتن از / دوری کردن از / احترازکردن

تَفادِی الصِّدام المُباشِر : خودداری از دَرگیری مُستَقیم

فِداء : جان بازی / فِداکاری

فِدائیّ : فِدائی / جانباز / جان سپار / جان افشان / از جان گُذشته / کوماندو (انج)

فِدائیَّة : فَدویَّت

فِدیَة : فِدیه / خونبها / غرامت جنگی / جزیه

فَدْو : قُربان / قُربانی / (عم) قُربون
فَذٌّ (شَخصٌ ~) : نابِغه / ژنی (فر)
فَذٌّ (شَیءٌ ~) : فَوق العاده
فراکتوز : شَهدِ مِیوَه
فَرْجٌ / فُروج : فَرْج / مادگی
مُتَفَرِّج : تَماشاگَر / تَماشاچی
اِنفَرَجَ : گُشایِش یافتن
اِنفَرَجَت أساریرُهُ : نیش باز شدن / چین از ابرو گُشادن
اِنفِراج : گُشایِش / تشَنُّج زدائی / آشتی
مُنفَرِج : واگِرا
فُرجة : تَماشا / معرکه
فِرجار : پرگار (معر) / دائره کش
فَرِحَ : شاد شدن / ذَوق نمودن / قیلی ویلی رفتنِ دل
فَرِحٌ / فَرحان : فَرُّخ / فَرخُنده / خوشحال / خوشدِل / شاد / خوشوَقت / دِلشاد / دِلگُشاد / سَرخوش / سوگور وملنگ / فَرَحناک / شادان / شادْمان

فَرَحٌ : شادی / راگ ورنگ
مُفرِح : صَفا بَخش / دِل افروز
تَفریخ : بَرخَوابِش / جوجه کشی
فَرْخ (~ وَرَقٍ مَثلاً) : لَوح
فَرخٌ (صَغیر الطَّیر) : لندوک
فَرْخ الصَّقر : بازَک
فَرخ العُصفُور : سابیون / سسک
فَردٌ / أفراد : نَفَر / (ج) نفَرات
فَرَدَ الشِّراع : بادبان کشیدن
فِردَة : حق وحساب
فَردَة : لَنگه
فَردیّ : یک تَنه
فَردِیَّة : تک روی
فَرید : یگانه / یکه تاز / بی مانَند / بی نَظیر / بی هَمتا
لِلفَرد : سَرانه
مُفرَد : مُفرَد
اِنفِرادِیّ : یک نَفَره
انفَرَدَ به : تا کردن
مُنفَرِد : یک جانبه
تَفَرُّد : تَشَخُّص

أفرَدَ لَه: مُعيَّن كردن / اختصاص دادن
فُرادَى: يک بَند / يک به يک / يک بيک / يک رَوال / يكان / فَردافر
فِردَوس: بِهِشت / پَرديس (معرا)
فردَوسيّ: بِهِشتي
فَرَّ: گُريختَن / رَميدن / رَم كردن / بچاک زدن / به چاک زدن
فَرَّ بجِلدِه: جان بِدَر بُردن
فَرَّ من ساحَةَ القِتال: سِپَر افكندن
فارٌّ: وَر دار / وَر مال / فراري / گُريزان
فِرار: گُريز / فرار
فُرَّيرة (لُعبة): فِرفِره / چَرخَک
مَفَرّ: گُريز / فرارگاه
فَرَزَ: دَسته بَندي كردن / مادّه بَندي كردن / جور كردن / دَست چين كردن / فلخو كردن
فرّازة: رَجگر / جور كُننده

الفَرْز: رَده بَندي / دَسته بَندي / طَبَقه بَندي / رقَم بَندي / درَجه بَندي / مادّه بَندي
فَرز الأصوات: راي شُماري
أفرَزَ: تراويدن / تراوِش كردن / دَفع كردن / بيرون انداختن / پَس دادن
إفراز: تراوِش / ترشُّح
إفرازات العَين: ريمه / قي چَشم
إفرِيز: هره خاكريز / هزاره
إفريزُ البَاب: سَر دَر
فَرَس: ماديان
فَرَس النَّبيّ: آخوندک
الفَرَس الأعظَم (فلَك): ذو الجناح
فارِس: اسب سَوار / سَواركار / سَواره نِظام
فُرُوسيّة: اسب سَواري / اسب بازي
فَريسة: قُرباني / نَخجير / طُعمه / شِكار / هدَف

فَريسَةً لِـ : دُچارِ .. / دَستخوشِ ..
مُفتَرِس : دَرَنده / ژیان
اِفتَرَسَ : دو لپه خوردن / لپ
لپ خوردن / هلپ هلپ
خوردن / هول زدن
فِراسة : رُوشِناسی / قیافه شِناسی
/ تیز فَهمی / تیز هوشی
فَرسَخ : پَرسنگ / فرسَنگ (معر)
فَرَشَ : گُستردن / فَرش کردن
فَرش : زیر انداز / رُو تَختی
فَرَشَ الأرْض رَملاً : پیزر لای
پالان گُذاشتن
فَرّاش : فرّاش / پر قیچی / آبدار
فِراش : تَختخواب / رَختخواب
فِراش المَرَض : بِستَر
فَراشَة : پَروانه
فُرشَاة : ماهوت / قلَمِ مُو / فُرچه
(معر)
فُرشاة المَلابِس : ماهوت پاک
کُن
فُرشَاة أسنان : مسواک

مَفرَش : رُو میزی
مَفرَش سِریر : جاجیم
مَفرُوش (شَقَّة ~ة) : مُبله (فر)
(اپارتمان ~)
فُرصَة : فُرصَت / یارگی
فُرصَة العُمر : فرصَتِ طَلایی
فُرصَة عَمل : شُغل
فَرَضَ : تحمیل کردن / گِرانبار
کردن
فَرَضَ إتاوَة : تلکه بَند شدن
فَرَضَ رَأیَه : حَرف را بکرسی
نشاندن
فَرَضَ ضَریبة علی : مالیّات بَستن
بر ~
فَرْضًا / اِفرِض! : بالفَرض / فرضا
/ آمدیم ...! گیرَم که ...
فَرْضیّ : پنداری / نهشتی /
بَرانگاشتی / فَرضی
فَرْضیَّة : فرض / فَرضیه / نهشته /
بَرانگاشت / قضیه فَرضی
فرُوض الطّاعَة : رَسمِ خِدمَت

فَرِيضَةٌ / فَرضٌ : فَرض / خِدمَت / وظيفه / گُماشت
مَفرُوضٌ علَى : تَحميلى
افتَرَضَ : انگاشتن
افتِراضىّ : مَجازى
المُفتَرَض أنّ ... : قرار است كه ـ
مِن المُفتَرَض : بقاعِده
فَرَّطَ فى : هَدر كردن
لم يُفرِّط فى : از دَست ندادن
مُفرِط : مُفرِط / بيش از اندازه / بيش از حد
أفرَطَ : زياده رُوى كردن
أفرَطَ فِى العَمل : زور آوَردن
إفراط : غلوى / گزافى / افراط / زيادى / زيادَتى / بى اعتدالى
إفراط وتَفريط : افراط وتفريط
انفَرَطَ : در رفتن
اِنفَرَطَ عِقدُهُ : شيرازه از هم گسيختن / غار غار كردن / غار وغور كردن

إيدُهُ فِرطَة : دست باز / راد دَست / فَراخ آستين / كرَم پيشه
من فَرْط ... : از بَسكه ...
فَرْع / أفرُع : رِشته
فَرع شَجَرة : شاخ / شاخه
فَرعىّ : تبعى
مُتَفَرِّع : دو سَره / مُنشعِب
فَرعَنَة : فَرعونيَّت / تَفرعُن
متِفرعَن : مقپز
فَرَغَ من : تَمام كردن / انجام دادن
فَرَّغَ : خالى كردن / تَهى كردن / تَخليه كردن
فارِغٌ : تَهى / خالى
مُفَرَّغ : كاواک / توخالى / ميان تَهى
فَراغ : فراغَت / خَلاء
وَقت الفَراغ : ساعَتِ بيكارى / وَقتِ آزاد / فُرصَت

فَراغ الإطار من الهَواء : پَنچَر شُدن (انج)

تَفريغ : تخليَه / تَهى سازى / برون بَرى

تَفريغ الأحمَال : بار افكندن

مُتَفَرِّغ : پيوَسته كار / تَمامِ وَقت

غَير مُتَفَرِّغ : پاره وَقت / غَير تَمامِ وَقت / نيمه وَقت / شايَنده / متقاعِد

أفرَغَ : تَخليَه كردن / تَهى كردن / خالى كردن

أفرَغَ من الهَواء : فش زدن

استَفرَغَ : قى كردن / شكوفه كردن / بالا آوَردن / عر زدن

فَرفَرَ : بال زدن

فَرَّقَ (بعثَرَ) : پَراكندن / پَراگندن / پَراكنده كردن

فَرِّق تَسُد : تفرقه اندازى

أفريقيا : افريقا

أفريقيّ : افريقائى

تَفَرَّقَ : وِلو شدن / داغون شدن

تَفريق : پَراكندگى

فارَقَ : تَرك كردن / وِل كردن

فارِق / فَرِق : واگردون / فَرق / سَرانه

فارَقَ الحَياةَ : دَرگُذَشتن

الفِراق : دُورى

فُرقَة : خان خانى / دوگروهى / دُو دَستگى / نفاق / اختلاف

لا يُفارِقُه : پا بپا رفتن

فِرقَة / فِرَق : گرُوه / دَسته / (ج) دستَجات / جوقه / باند / إكيپ (فر)

فِرقَة المظَلّات : گرُوو چترباز

فِرقَة أمنيَّة : انتظام

فِرقَةُ إنقاذ : گرُوو نَجات / إكيپِ نَجات

فِرقَة مُوسيقيَة : دَسته مُوزيك / كنسرت (فر) / بَند (انج)

فِرقَة هَجّانَة : نيروى جَمباز

فَريق (رُتبَة) : سَرلَشگَر

فَريق / فِرَق : تيم (انج)

الفَرِيق القَومِيّ لِكُرة القدَم : تِيم مِلّی فُوتبال
فَرِيق أوّل (رُتبَة) : سِپَهبُد
افتَرَقَ : جُدا شدن
التفرِقَة العُنصُرِيَّة : تَبعيضِ نژادی
عَدَم التفرِقَة (حِيدَة) : هَمه را بِيک چَشم ديدن / بِک چَشم نِگاه کردن / بِيک چَشم نِگاه کردن
مُتَفرِّق : پَراکنده / متفرِّق / پَرت وپلا / ريخته وپاشيده
مَفرَق : چار بازار / چار راه / چارسو / چار سوق / چِهار راه
مَفرِق الرأس : تارُک سَر
من مَفرَقِ الرأسِ إلَى أخمصِ القدَمَين : سَر تا پا / سَراپا / از تارُک سَر تا نوک پا
فِرقاطة : فرقت / ناوِ توپدار / کشتی بادبان دار

فَرقَعَة : تق وتوق / تاپ وتوپ / ترق وتروق / تغ تغ
فَرَكَ : ماليدن / چماله کردن
فَرْك : مالِش
فَرَمَ : قيمه کردن / قرمه کردن / قليه وقورمه کردن / قيمه وقورمه کردن / چَرخ کردن
فَرمان / فَرامِين : فَرمان (معر) / (ج) فرامين
مَفرَمة : گُوشتِ کوب / گُوشتِ خُرد کن
فَرامِل القَدَم : تِرمِزِ پايی
فَرامِل اليَد : تِرمِزِ دَستی
فَرامِل طَوارئ : تِرمِزِ اضطراری
فَرامِل هَواء : تِرمِزِ بادی
فَرمَلَة / فَرامِل : تِرمِز
فَرّان : نان پَز / نانْوا / شاطِر
فُرْن / أفران : أُجاق / بريجَن / تَنور / کوره
فرْنٌ طِينِيّ : کلک
فُرْن عَالي الحَرارة : پزاوه

فَرَنسا : فرانسه
فِراء / فَرو : پوستین / خَز
فَروَة الرّأس : کاکل / کاکول
فَراولَة : توتِ فَرَنگی / چگلک
افتَرَی : پیرایه بَستن
فِريَة : پیرایه / سعایَت / افترا
فَزُّورة : چیستان / لُغز / مُعَمّا
اِستَفَزَّ : حریف بُردن / بَر انگیختن / لَج انداختن / از جا تیر کردن / لَجش گرفتن / پکه زیاد گفتن
اِستِفزاز / استِفزازات : تحریص / تحریک / (ج) تَحریکات
مُستَفِزّ / استِفزازیّ : محرِّک / برانگیزَنده / عصَبانی کُنَنده
الفَزَع : تَرس / بیم / وَحشَت
أفزَعَ : رَمانیدن / رَم کردن / از جا پرّاندن / رَم دادن
فَزِعَ : از جا پرّیدن / رَمیدن / وَحشَت زَده شدن / ول تُو ریختن
فَزّاعَة : داخول / مَتَرس / مترسک / ناطوری / هَراسه
فَزِعَ إلَیه : پَناه بُردن
مُفزِع : وَحشَتناک
فَزلَکَة : لقلقه
فُستُق : پَسته (معر)
فُستُقیّ (لَون) : پَسته اِی
أفسَحَ المَجال : مِیان دادن / دو به دست کسی دادن
فُسحَة من الوَقت : فاصله
فَسیح : فَراخ / فَراخناک / گُشاد / شایگان / جا دار / دَراندشت / وَسیع
تَفسَّخَ : از هَم دَر رفتن / تجزیه شدن / فرو ریختن / از هَم پاشیدن / فاسد شدن / مُتلاشی شدن
فَسْخ : فسخ
مُتَفَسِّخ : وا رَفته / فرو ریخته / از هَم پاشیده
فاسِدٌ : تَباه

أفسَدَ: خراب کردن / تَباه کردن / ترکمون زدن / بَرهَم زدن / یله کردن / باد کردن

أفسَدَ بالتَّدليل: لُوس کردن

أفسَدَ مَفعُولَه: وارُوَنِش را زدن / وِرد وارُو خَواندن

فَساد: فساد / انحراف

فَساد (~ الطَّعامِ مَثَلاً): بوی گرفتگی

فَساد الشَّيء: تَباهی

فَسَدَ: تَباه شدن / زیان داشتن

فَسَدَ (~ الطَّعامُ مَثَلاً): بوی زَهم دادن

مَفاسِد: کثافات

مُفسِد: تَبهکار

اِستِفسار: پُرسِش / واپُرس

اِستَفسَرَ: پُرسِش کردن

تَفسير: توضیح / تعریف / بیان / شرح / تعبیر / تفسیر

تَفسير الأحلام: تَعبیرِ خَواب

فَسَّرَ: گُزاردن / برگُزار کردن

مُفَسِّر: مُفَسِّر / سفرنگ گر

فِسطاط: چادرِ صَحرائی

فسطُونَة: یلَن

فُسفُور: شَبرَنگ / فُسفُر (فر)

فاسِق / فاسِقَة: هَرزه / افسار گُسیخته / ددَری / دَدَر رُو / بَدکار / تَر دامن

فَسَقَ: لات بازی دَر آوَردن

فِسق: هرزگی / افسار گُسیختگی / بی سیرَتی / بَدکاری / تَر دامنی / الواطی / الواطبازی / لَش بازی / لَش گیری

فَسقِيَّة: آب پَره / فَوّاره

فَسل: هشلهف / هکف / جعلک / جعلَق / جعلَنق / دبنگ / دبوری / یقنعلی بقال

فِسيُولوجيا: تَن کَرد شناسی / فیزیولوژی (فر)

فُسَيفِساء: مُرَقَّع / کاشی معرَّق

فَشَّر: هارت وپورت / هارت وهورت

يفشُر / فَشر : داو آمَدن / دو آمَدن / داو بَرداشتن / دو بَرداشتن / داو علی گلابی بَر داشتن / دو علی گلابی بَر داشتن

فَشّار : لاف زَن

يفِشّ غِلّه : وِق دِل خالی کردن / وِقّ دِل را سَر کسی دَر آوَردن

أفشَلَ : خَنثی کردن / حائل کردن

إفشال : عَقيم گُذاری / خَنثی سازی

فاشِل : بازَنده

فَشَلَ : شِکست خوردن / وَرشِکستن / واماندن / بخاک سياه نِشَستن / تير بِسَنگ خوردن

فَشَلٌ : شِکَست / (طبع) بی براری

فشَلٌ ذَريع : شِکستِ مُفتضَحانه (~ خوردن)

أفشىَ (~ السِّرَّ) : افشا شدن / فاش شدن

أفشَى السِّرَّ : جار زدن / جار کشيدن / فاش ساختن / شيپور کشيدن

إفشاء : افشاگری / فاش سازی / اشکار سازی / افشاء

تَفَشٍّ : شيوع

تَفَشَّى : شيوع يافتن / تاول زدن / جوش زدن

مُتَفَشٍّ : هَمه گير / جانگير

الفِصح (عيد ال ~) : پاک (فر) / عيدِ پاک

أفصَحَ : ابراز کردن / إظهار کردن

إفصاح : ابراز / إظهار

فَصاحَة : دُرَفشانی / سُخَن پردازی

فَصيح : دُرَفشان / زَبان باز / شيوا / چابک سُخَن

الفَصْد : رگ زَنی / فَصد / حجامَت

تَفصَّدَ : تَراويدن / تراوِش کردن / افشاندن / بيرون آمدن

فَصَدَ: بادکَش کردن / خون گرفتن / حِجامَت کردن / رگ زدن

فَصّ: لَپه / کرج

فَصّ خاتِم: نگین / بادامه

فَصَّصَ: لَپه کردن

فَصَلَ (قَضائيًا): مِثال دادن

فَصَلَ: جُدا کردن / گُسیختن / گُسَلاندن / سَوا کردن

فَصَلَ (~ فِي أمرٍ): تشخیص دادن / داوَری کردن / حکم دادن / قضاوَت کردن

فَصْل (رَفت): عَزل / خَلع / مُرخَصی / بَرکِناری

فَصْلٌ (عَزل): گُسیختگی / جُداسازی / تَجزیه

مَفصُول: اخراج

فَصْلٌ / فصول: کلاس (فر)

فَصل / فُصُول السَّنَة: فَصل / فَصلها

فَصْلُ القُوّات: جُداسازی نیروها

فَصْلٌ دِراسِيّ: تِرم (انج)

فَصَلَ فی القضایا: داوَری کردن / داد رَسی کردن

فَصلَة (ء): ویرگول (فر)

فَصليّ (مجَلّة ~ة): سه ماهه (مجلّه ~)

اِنفِصال: جُدائی

الانفِصَالِيّة: تَجزیه طلَبی

الانفِصالِيُّون: تَجزیه طلَبان

اِنفِصالِيّ: جُدا گِرا / تَجریه طلَب / انشِعابی

اِنفَصَلَ: جُدا شدن / سَوا شدن / از هَم سَوا شدن / بِهَم خوردن

اِنفَصَلَ عنها: تَرک گفتن

بالتَّفصِيل: با آب وتاب

بِشكلٍ مُنفَصِل: علَیحِده

تَفاصيل / تَفصيلات: دقایق / (ج) جُزئیات

تَفصيل (~ الثِّيابِ): بُرِش

تَفصيل الأنبَاء: مشروح اخبار

فَصيلة (أحياء): تیره

فَصيلَة (~ عسكَرية) : گروهان / رسته

فَصيلة الدَّم : گروهِ خُون

الفَصيلَة الباذِنجَانيَّة : بادنجانیان

مِفصل / مُفَصَّلَة : لولا

مِفصَلیّ : لولائی

أَلَم المَفاصِل : بادِ مفاصل

مُفَصَّل / تَفصِيلیّ : پُر آب وتاب / مَبسُوط

فاصَلَ (ساوَمَ) : چانه زدن / چک وچانه زدن / چک وچوک زدن / وَرّاجی کردن

فِصال (مساوَمة) : وَرّاجی

فِصال (فِطام) : از شِیر گیری / شِیروا گیران

مُنفَصِل : جُدا

فاصِلٌ (باتٌّ) : قاطِع / قَطعی / حَصری

فاصِلٌ / فَواصِل : فاصله / دیواره / جُداگَر / جُداساز / تیغه / حایل

فاصِلٌ زَمَنیّ : وَقفه / مُدَّت / ایست / خلال / فاصله زَمانی

فَصَمَ عُراه : بَند از بَند جُدا کردن

فُصامیّ : اسکیزوفرنیایی / اسکیزوفرنیک (فر) / مُبتَلا بجنونِ جَوانی

فُصام (~ الشَّخصیَّة) : جُنونِ جَوانی / اسکیزوفرنی (فر)

فَضَحَ : نَنگین کردن / هشدر کردن / شیپور کشیدن / جار زدن / جار کشیدن / لو دادن / پَرده بَرداشتن / پَرده دریدن / برو آوَردن / نقش را در آوَردن / روی دائره ریختن / روی داریه ریختن / از پَرده بیرون کردن / دخل آوَردن / خیکی بار آوَردن / خیکی بالا آوَردن / بی پَناه گُذاشتن / بی حفاظ گُذاردن / در مَعرض گُذاشتن / نمایش دادن / افشاء کردن

افتِضاح : رَسوائی / شیاع

افتُضِحَ : بوقِ حَمّام شدن / سَرِ زَبان اُفتادن / تَشتِ رَسوائی از بام اُفتادن
اِنفَضَحَ : افشا شدن / فاش شدن
فاضِح : افتضاح آوَر / فضیحتی / رَسوائی آوَر / خفت آور / نَنگین / نا مطبوع
فَضْحٌ : افشاگَری
فَضیحَة : رَسوائی / افتِضاح / خفت / نَنگ / فَضاحَت / سِیَه رُونی / بی ابرونی / شنعَت
مُفتَضَح : رَسوا / (عم) خیت وپیت
فَضٌ : تاو ... را گشودن / مهر ... راگشودن / مهر ... را شِکَستن
فَضٌ نِزاعًا : واریز کردن
فَضٌ البِکارَة : بکارَت بُردن
فِضَّة : نُقره / سیم
فِضِّیٌ : سیمین / نُقرگین / نُقره اِی / نُقره فام
فِضّیات : نُقره آلات
فَضفَضَ : دَرد دِل گُفتن / جیک زدن / دَست از جان شُستن / بَر زَبان آوَردن
فَضَّلَ : بَرتَری دادن / ترجیح دادن / بَرگُزیدن
فَضْل : هُنَر
بِفَضلِ ... : بِشرَفِ ... / (طج) با شرافَتِ ...
تَفَضَّل! : بِفَرمایید!
تَفَضَّلَ عَلیه بِ : ارزانی داشتن با ... / مرحمَت کردن
فاضِلٌ / أفاضِل : ستوده / مُحتَرَم / شریف / پَسَندیده / بُزُرگوار / ابرومَند / شَرافَتمَند / فَرجاد / فَرزار
الأفضَل : بِهتَرین / مُنتَها
التَّفاضُل والتَّکامُل : دیفزانسیل وانتِگرال
أفضَلِیَّة : بَرتَری
مِن فَضلِك! : لُطفًا !
تَفضیل / مُفاضَلَة : ترجیح

تَفضيليّ: تَرجيحي / امتيازي / امتياز دَهَنده / مقدَّم
فَضلات: مَدفوع / پَس مانده / فَضله / زَوائد / گُه
فُضُول: فضُولي (~ كردن)
فُضُوليّ: قلُفتي / بُلفُضول / فُضول / حاشيه نشين
فَضيلة / فَضائل: شايستگي / سَزاواري
الفَضيلَة: پَرهيزكاري / پاكدامني / عِفَّت
أفضَى إلى: نتيجه دادن / سبَب شدن / به ... منجَرّ شدن
أفضَى بِمَكنُونِ قَلبِه: دَردِ دل كردن / جيك زدن / بَر زَبان آوَردن / اسرارِ دل را گفتن / راز خود را فاش كردن
فَضاء: فَضا
يُفضِي إلى ...: مُنجَرّ به ...
فِطرَة: فِطرَت / هوشِ طبيعي
الفِطرَة السَليمة: حسّ عام / قضاوَتِ صحيح / عقلِ سليم
فِطريّ: جبِلّي / لدُنّي / غريزي / فِطري / لا يَنفك / مادَر زادي / إرثي / مَوروثي / ذاتي / خِلقَتي / اصلي / خُدادادي / دُرون زاد / دُروني / چسبَنده
أفطَرَ: چاشت خوردن
إفطار: صُبحانه / چاشت
إفطار (بَعدَ صَومٍ): روزه گُشادن
فِطْر: گِياه قارچي / قارچ / جوزَن
أفطَس الأنْف: پخج بيني
فِطام: از شِيرگيري / شِيرواگيران
فَطَمَ: از شِيرگرفتن / از شيرِ مادَر گرفتن / از پِستان گرفتن
فَطِنٌ: زرَنگ / زيرك / مو شِكاف / ناقلا / محيل / حيله گَر / بينا
فَطِنَ إلى: دَريافتن / دَرك كردن

فِطنَة : تیز هوشی / تیز فهمی / بصیرت / بینائی / دریافت / ناقلایی

فَظٌّ : گستاخ / زمخت / ستبر

فَظاظة : گستاخی / خشونت / درشتی

فَعَصَ : ریق در آوردن

مفَعَّص : آب لمبه / آب لمبو / آب لنبو

فَعَلَ : کردن

فِعلیّ : حقیقی / واقعی

فِعليًا : عملا

فِعلٌ (~ و رَدُّ فِعل) : کنش (~ و واکنش)

فِعلُ الخَیرِ : خیر خواهی / نیک خواهی / نوع پرستی / سخاوتمندی

فَعَلَ المُستَحیل : فیل هوا کردن

فِعلٌ مُساعِد : معین فعل (کردن / شدن / توانستن / بایستن ...)

فِعلاً : حقیقتا / واقعا / راستی

فَعَّلَ : بکار انداختن / بفعالیّت پرداختن / کنش ور کردن

فَعْلَة : کردار

فاعِلٌ : مسند الیه

فاعِل خَیر : ثوابکار

مَفعولٌ به : مفعول

فَعَّال : کارامد / کارا / موثّر

فَعالیة : فعّالیت / کارامدی / کارائی / قابلیّت

فَواعلی : فَعَله / عَمَله / (ج) عملجات

افتعال المُشکلات : دسته گل به آب دادن / تراشیدن اشکال

افتَعَلَ : گواریدن / اختراع کردن / ترکیب کردن / پختن / درست کردن / جعل کردن

مُفتَعَل : جعلی / مجعول / ساختگی / موهوم

انفَعَلَ (استَجابَ) : واکنش نشان دادن / واکنش کردن / عکس العمل نشان دادن

انفَعَلَ (ثارَ) : آشُفته شدن / سَراسیمه شدن / پَریشان شدن
انفعال (اضطِراب) : سَراسیمگی / آشُفتگی / هَیجان / شُور
انفِعال (رَدُّ فِعل) : واکُنِش / عکس العمل
انفِعالیّ : آتشی مزاج / سودایی / احساساتی
مُنفَعِل : آشُفته / مُضطرب
تَفعیل : فَعّالسازی
مُفاعِل : رِآکتور (انج)
مُفاعِل نَوَوِیّ : رآکتورِ اتمی
تَفاعُلٌ : بَر هَم کُنِش / کُنِش مُتقابِل / تفاعُل / فِعل وانفعال / عمَلِ مُتقابِل
تَفاعَلَ مَعَ : واکُنِش نِشان دادن / واکُنِش کردن / عَکس العمل نِشان دادن
مُفعَم : سَرشار / لَمالَم / لَب به لَب / لَبالَب / لَبریز / لَب به لِیز
مُفعَمٌ بالحَیَوِیَّة : سَر زنده
أفعُوان : اژدَر
أفعَی : تیر مار / تیره مار / شیبا
فَقَأَ : شکافتن / پاره کردن / دَریدن
انفِقَأَت مَرارته : دِل سَر رفتن / سَر آمَدنِ دِل / صَفرا بارِلیمونی شِکستن
افتِقاد : مَحرومیّت
افتَقَدَ : نَداشتن / احساسِ فُقدانِ ... راکردن
تَفَقَّدَ : بازدید کردن
تَفَقَّدَ الجَیش : سان دیدن
تَفَقُّد : بازدید
فَقَدَ : گُم کردن / از دَست دادن
فُقِدَ : گُم شدن / از بَین رفتن / از دَست رفتن / نفله شدن
فَقَدَ الوَعی : از حال رفتن / بی خود شدن / غَش کردن
فَقَدَ أثَرَه : پی گُم کردن
فَقَدَ رَونَقَه : عنش در آمدن / از سکه افتادن / ریش دَر آمَدن

فَقَدَ عَزيزاً لَدَيه: نکبَت زده / نکبَتی

فُقدان الوَعی: غَش

مَفقُود: گُم / گُم وگور / نا پَدید

فَقرٌ: تَهیدَستی / لاتی / احتیاج / فَقر / تَنگدَستی / نیازمَندی / استیصال

فَقرٌ مُدقِع: لاتی

فَقْرَةٌ (بالظَّهر): فقره / فقاره / مُهره

فَقْرَات الظَّهْر: مازن / مازه / پُشت مازه / تیره پُشت

فَقرَةٌ (~ من نَصٍّ): فقره / عِبارَت

فَقاریات: مهره داران / حیواناتِ ذو فقار

لا فَقاریات: بی مهرگان

اِفتَقَر (فَقَدَ ما يَملِك): پاک باختن

افتَقَرَ إلی: نَداشتن / کم داشتن / فاقِد ...

فَقير: تَهیدَست / لات آسْمان جل / لاتی پاتی / لات وپات / لات ولوت / لات لوتی / دریوزه / پزوا / عنینه / سِیَه روز / فزناک / فزنات / بی مایه

فَقَّسَ: هاشور زدن / جوجه بیرون آمدن

فَقْس: جوجه گیری

فَقَط: تَنها / (طبع) مَحض

فُقَّاعة / فُقَّاعات / فَقاقِيع: حباب / آبسوار

تَفاقَمَ: رِیشه دَواندن / بِمُوئی بَند هستن / درگرفتن / بَد تَر شدن

فَقمة: گوساله ماهی / خوک آبی

فِقهُ اللُّغة: لُغَت شِناسی / عِلمِ زَبان

فَقيهٌ: شریعَتمَدار / قانون دان

فِقی / فُقَها: مُلا

علَی فِکرَةٍ: راستی!

فَكَّرَ: اندیشیدن

فِکرٌ : اندیشه / تفکر
فِکرَة : اندیشه
فکریّ : فِکری
مُفَکِّر : صاحبنَظر
مُفکِّرَة : بَیاض / دَفترِ یادداشت
فَك / فکّان : آرواره
فَکّة (نُقُود) : پولِ خُرد
فَكّ الحِصار : مُحاصَره را شِکستن
فَكّ الشِّفرَة : استخراجِ رَمز
فَكّ تکشیرته : چینِ از ابرو گُشادن
فَكّ قَیدَه : بَند بَرگرفتن / بَند از بَند جُدا کردن
تَفکیك : تفکیک / تجزیه
تَفکّك : گُسستن / به هَم ریختن / بَرچیده شدن / داغون شدن / از هَم دَر رفتن
تَفکُّك : گُسستگی / بِهَم خوردگی / تفکیک / از هَم پاشیدگی / فرو ریختگی / تَجزیه

فَكّكَ : مُجزّا کردن / تَجزیه کردن / اوراق کردن / سوا کردن / پیاده کردن
مفَك : آچار / آچیل پیچ
مُفَكّك : بَرچیده
فاکِهَة : مَیوَه
فاکِهَة مُجَفّفة : بلگه خُشکبار / برگه خُشکبار
فکَهانیّ : مَیوَه فروش
فُکاهة : شُوخی / بَذله
فُکاهیّ : شوخی آمیز / خَنده آوَر / فُکاهی
مفلاس : قمبل فَنگ
أفلَتَ / إفلات : وِل شدن / دَر رفتن / به چاک زدن
فَلاتی : چوچوله بِهَم زَن
فَلتَة : نادِره
فَلتَة لِسان : اشتباهِ لَبی
أفلَحَ : کامیاب شدن / موفّق شدن / موُفّقیّت یافتن
فالِح (للسُّخریة) : ظالِم

الفلاحَة: کشاوَرزی / فلاحَت / رَعیَّتی

الفَلاح: کامیابی / کامرَوانی / پیروزی / مُوفَّقیَّت

فَلاح: دِهاتی / روستائی / روستا نشین / دَخو / رَعیَّتی

فَلاح (جِلفٌ): اوبارقلی / اجلافی / قرتشن / قلتشن / قورتشن / مدمغ / مدمق / نگد / یار دانقلی / شتر شاه

فَلاحٌ ساذَج: تُقلعَلی

فَلحَسَة: لقلقه

فَلذَة الکَبِد: رُود

عِلمُ الفِلزّات: فِلزّ شِناسی

فِلزّ / فِلزّات: فِلزّ / (ج) فِلزّات

فِلزّیّ: فِلزی

أفلَسَ: وَر شِکستَن / بساط چیده شدن

إفلاس: وَر شِکستگی / وَر شِکست

مُفلِس: وَرشِکَسته / وَنک

تَفلیسَة: إعلان وَر شِکستگی / آگهی وَر شِکستگی

فَلسَفة: فلسَفه

فَلسَفیّ: فَلسَفی

فَیلَسُوف: حکیم

فلاش: لامپِ عکاسی

فِلفِل: فِلفِل

فِلفِل أسوَد: باباری / کولَم

انفَلَق: پکیدن / قاچ خوردن

فالِق / فَوالِق: شِکاف / زاو / تَرَک / شیار

فَلقٌ: روزَن / زاو

فَلَقَ: دَریدن / شقه کردن / شِکافتَن / خلانیدن

فَیلَق / فَیالِق: هَنگ / لِژیون (فر)

الفَلَك: سِپهر / چَرْخ / کیهان / گیهان / کیوان / گردون

فَلَكیّ: هیئَتی / نُجومی

عِلم الفَلَك: هَیئَت / هَیات / سِتاره شِناسی / اختر شِناسی / هَیئَت شِناسی

فلوكَة : كرجى
فُلان : فُلان (معر) / فُلانكس
الفُلانِى : كَذائى
فَلَنكة / فَلَنكات : تراورس (انج)
فلُوريسِنت : فلوئورسان (فر)
فَلاة : بيابان / كوير / دَشت /
هامون / بيد / صَحرا
فَلّى / تَفلية : سَرجُستن / شپش
گذاشتن / شپشه كردن
يفلّى (يفتّش بدِقّة) : لا به لاى
چيزى گشتن
فلِين : چوبِ پَنبه
فلِينىّ : چوبِ پَنبه اِى
الفَمّ : دَهان / دهَن / كپ
فَم الشَىء : لَبه / دَهَنه
فنجَان شَاى : فِنجانِ چاى
تَفنيد : تَخطِئه
فَنّدَ (~ الادّعاءات) : تَخطِئه
كردن (مَطالِب را ~)
فُندُق : فندق / هتِل (انج)
فَنار : فاروس / فانوسِ دَريائى

فِنِزويلا : ونزوئلا
فَنّطَ / تَفنيط : بر زدن
فانِلّة : زيرپُوش
فانِلّة (قُماش ~) : فلانل
فنلَندَه : فنلاند / فنلند
الفنون الجَميلة : هُنَرهاى زيبا
فَنّ : هُنَر
فَنّىّ : هُنَرمَندانه
فَنّان : هُنَرمَند / هُنَروَر / آرتيست
(فر)
فَنّىّ (تِقنىّ) : متخصّصِ فنّى / اهل
فَن / ذيفَن / شِگردگر / كار دان
/ كار شِناس فنّى / تكنيسيَن
(فر)
فِناء : حِيات / حياط / محوطه
أفنَى : فَنا كردن / نابود كردن /
مصرف كردن / تحليل بردن
فَنى : باد شدن / نيست شدن / از
پا در آمدن / تحليل رفتن
الفَناء : فَنا پَذيرى / مَرگ ومِير /
مِيرائى / ميرش / بشَريّت

فانِ: فَنا پَذیر / فانی / مُردَنی / زَمانی

فَهْد: یوز پَلَنگ

فِهرِس: فِهرِست (معر)

فِهرِس الکَلِمات: واژه نِما

فَهرَسة: شاخِص گذاری / فهرِست سازی

مُفَهرَس: شاخِص دار

فَهلَوَة: از آب کره گرِفتن / از سوراخِ سوزَن بیرون رفتن / رِندی کردن / تک پا راه رفتن / تک پَنجه راه رفتن

فَهمٌ: دَریابی / یابِش

فَهِمَ: فَهمیدن / تلقّی کردن / حالی شدن / رَوشَن شدن / دَرک کردن / دَریافتن

فَهِمَ المغزَی: بِگوشِ چیزی رسیدن

تَفاهُم: سازگاری / هَماهَنگی

التَّفاهُمُ المُشتَرَك بَین البَلدَین: حُسن تفاهُم مِیان دُو کشوَر

اِستِفهام: پُرسِش / پُرس وجو / استفــار

استَفهَمَ: پُرسِش کردن

یفَوِّت (یطَنِّش): نَدیده گرِفتن / کور خَواندن / چَشم پوشیدن / چَشم پوشی کردن / پش گوش انداختن

فَوات: مرور / سِپَری شدن

تَفویت (طَناش): چَشم پوشی / اِغماض

فاحَت الرّائحَة: بو بَلَند شدن

علَی الفَورِ: هَرچِه زودتَر / آنًا / جلدی / جیرینگی / در دَم / چَهار نَعل / چارنَعل / دَست بَنقَد / چککی / آب خوردن / هَماندم / هَمانگاه

فارَةَ النَّجّار: رِنده نجّاری

فأرٌ: مُوش

فأر المسك: کرمُوش

فأرة (کُمبیوتَر mouse): مُوشواره

فَوّار: جوشِ شیرین
فَوریّ: آنی / تَر وچَسب / تَر وفَرز / بَرقی
فارَ / فَوَران: گاز دادن
فَوَران: گاز
فائز: کامرَوا / بَرنده
فازَ: پیروز شدن
فازَ بِـ: بدَست آوَردن
فَوز: پیروزی / بُرد / کامرَوائی / ظفرمَندی
فوشیا (لَون): فوکسیه
فَوضَی: الم شَنگه / شله قلم کار / هرت / هرت وپرت / هرتی پرتی / هرج ومرج / اُردُو بازار / آنارشی (فر)
فَوضَویّ: آشوب طلَب / آنارشیست (فر)
فَوضَویَّة: هَرْج ومَرْج گِرائی / آنارشیسم (فر)

عَمَّت الفَوضَی: شیرازه از هَم گسیختن / غار غار کردن / غار وغور کردن
فی حالةِ فوضَی: قاتی / قاطی / هردم کَلَنگ
فاوَضَ / تَفاوَضَ: مُذاکره کردن / گُفتگو کردن
تَفاوُض: مُذاکره
مُفاوِض: مُذاکره کُنَنده
مُفاوَضات ثُنائیَّة: مُذاکراتِ دُو جانبه
تَفویض: واگُذاری / وکالَت / نیابَت
فَوَّضَ: نَمایَندگی دادن / وکالَت کردن / واگُذار کردن / نیابَت کردن
مُفَوَّضیَّة: نَمایَندگی
مُفَوَّض: کومیسر (فر) / تام الاختیار

فُوطة: حَوله / آبچین / لُنگ / رُومال / پیشلَنک / خُشک کن / قطیفه / بشگیر (معر)
فَوقَ ...: روی ...
فَوق البَنَفسجیّ: وراءِ بنفش / بالای بنفشه ای
فَوق البیعَة: سرک
فَاقَ: جلو افتادن / سبقَت گرفتن بر / بَرتَری داشتن بَر
فایِق: سَر دَماغ / سَر حال / تَر دَماغ
فائق: فَوق العاده
مُتَفَوِّق: فائق / فایق
تَفَوَّقَ (~ علَی ...): بَر سَر آمَدن / رُو دَست بالا آمَدن / چربیدن / بَرتَری داشتن بَر / تفوّق جُستن بَر / سبقَت گرفتن بر
أفَاقَ: بخود آمَدن / جا خوردن / به حال آمَدن / بهوش آمَدن
أفَاقَ من غَفوةٍ: چِرت پاره شدن
أفاقَه: بهوش آوَردن

تَفَوُّق: بَرتَری
فاقَة: تَهیدَستی / لاتی / احتیاج / فَقر / تَنگدَستی / نیازمَندی
فُواق: اسکرُک / سکسکه / زغکک / هاکک / هکک / هَکهک (~ کردن)
فُول: باقِلّا
فُولاذ: پولاد / فولاد (معر)
فُولاذیّ: پولادین / فولادین
فُولت: وُلت (انج)
فُولکلُور: تُوده شِناسی
فُوهَة: لِبک / لَبه / دَهَنه
تَفوَّهَ: تَلَفُّظ کردن
مُفَوَّه: فَصیح / شِیوا / سُخَنوَر / سُخَن آرا
الفُوَّة (عُشب صِبغِیّ): رونیاس
فِئات: اصناف / دستَجات
فِئَة: طایفه / صنف / قِشر / رسته / فراکسیون (فر)
فِی: دَر / تو
فِیتامِین: ویتامین (فر)

فِیتُو: وِتو (انج)
استَفادَ: از ... استفاده بُردن / سُود گرفتن / یاری گرفتن
استِفادة: سُود بَری / انتفاع
فائدَة: سُود / ثَمَر / صَرفه / فایده
فَائدَة مَصرفیَّة: فرعِ پول
أفادَ: سودمَند بودن / بِدَرد خوردن / دارای ارزش بودن / فایده بَخشیدن
مُستَفِید: بَهره مَند / ذِینَفع
مُفید: برومَند / سودمَند
مَفاد: مَفاد/ فَحوا / چسم
مَفِیش فایدَة! : فایده نَداره!
فِیدیو: ویدئو (انج)
فِیرُوس: ویروس (فر)
مُضادّ الفِیرُوسات (بَرنامج ~): ویروس کُش (بَرنامه ~)
الفَیرُوز: فیروزه / پیروزه (معر)
الفِیزیاء: فِیزیک / طبیعیات
الفِیزیاء الحَیَویَّة: زیست فِیزیک
الفِیزیاء النَّوَویَّة: فِیزیکِ هَسته اِی
عالِمُ فیزیاء: فیزیک دان
فِیزیَائی / فِیزِیقیّ: فیزیکی
فِیزیتَا: پا مُزد / پایمُزد / ویزیت
فِیش (فی القُمار): ژُتون (فر)
فِیش (وَرَقة صَغیرة): بَرگه
فیشة: دو شاخه / گیرَک
فَیض: فراوانی / بِسیاری / وُفور / فَرط / فیض / کثرَت
فائِض: مازاد / فزون / افزونه
فائض الدَّخل: مازاد بَر دَرامد / اضافه مَداخِل
فائض الموازَنة: اِضافه بُودجه
فَیَّاض: فراوان / پُر پُشت / فَیض بَخش / پُر برکت
فَیَضان: سَیل / سیلاب / توفان / طوفان
مُستَفِیض: مَبسوط
داء الفِیل: پاغر / پاغره
فِیل: پیل (معر)

فِیلا : ویلا (فر)

فِیلم : فیلم / فلم (انج)

فِیلمٌ تَسجیلیّ : فیلمِ خبَری

فِیلم تَصویر : فیلمِ عکاسی

فِیلمٌ عاطِفیّ : فیلمِ عاشِقانه

فِیلم کَرتُون : مُضحِک قلَمی

فِیلمٌ وَثائقیّ : فیلمِ مُستَند

فِیلیه : فیله (فر)

فِینُو : نانِ سَفید

فیُوز : فیوز (انج)

فِیولین : کمانچَه / ویولون (فر)

ق

قار: قیر / قیل / کرف / زِفت (معر)

قاشانی: کاشی

قاموس: فَرهَنگ / لُغَت نامه / واژه نامه

قُبَّة: گُنبَد / طارَم

القُبَّة السَّماوِیَّة: افلاک نِما / سیّاره نِما / ستاره دیدگاه

قُبَّةُ الصَّخرة: گُنبَدِ سَنگ

قُبَّة مضلَّعة: گُنبَدِ چند بَر

قُبَیبة: گُنبَدچَه

قِبابیّ / مَقبیّ: گُنبَد دار / گُنبَدی / قبّه دار / تاقدیس / طاقدیس

قَبَّحَ: زِشت کردن / بَد ترکیب کردن

قَبیح: زِشت / آب نکشیده / بَدگِل

قُبح: زِشتی / بَدگِلی

قُبح المَنظَر: بَد تَرکیبی

قَبیح المَنظَر: نازیب / عَن ترکیب / بَد ترکیب / بَد پوز / بَد دک وپوز / بَد ریخت / بَد نِما / عَجایب / عَجایبی / بَد لِحاظ / بی ریخت

المَقابِر: گورِستان / قَبرستان / آرامگاه / قبرگاه / گورخانه

قَبْر / قُبُور: گور

قَبر الجُندیّ المَجهُول: آرامگاهِ سَربازِ گُمنام

مَقبَرة: قَبرگاه / مَزار

قُبرُص: قِبرِس

مِقبَس الکَهرَباء: دو شاخه / گیرَک

قَبضَة: مُشت / پَنجه

مِقبَض: دَسته / قَبضه

مِقبَضُ السِّكين أو الخِنجرِ : مُشته
اِنقبَضَ قلبُه : دِل گرفتن / دِلگیری شدن / دِل تُو ریختن
ألقَی القَبْضَ علی : باز داشتن / بازداشت کردن / دَستگیر کردن / توقیف کردن / گیر انداختن
أُلقِیَ القَبْضُ علی : بازداشت شدن / دستگیر شدن / توقیف شدن
قُبطان : ناوبَر / ناوبان / ناخُدا / ناوخُدا / کشتیران / کاپیتان (فر)
قابع : قَمبرک
قَبَعَ : کزکردن / کناره گیری کردن / مُنزوِی شدن
قُبّعة : شاپو (فر)
قُبّعة برِباط حَول الوَجه : گلوته
قَبِلَ : پَذیرفتن / قبول کردن
القَبول بالجامِعة : پَذیرفتن دَر دانِشگاه
المُستَقبَل : آینده
المُقابِل نَقدًا : خُشکه
تَقبَّلَ : سینه گُشادن
تَقبَّل الله! : قبول باشد!
تَقَبَّلَ النُّصْح : بِگُوشِ دِل شنیدن
غَیر مَقبُول : ناپَسَند
فی مُقابِل ... : دَر مُقابِلِ ... / اِزاءِ ...
قابَلَ : دیدن کردن
قابِلٌ لـ : قابِلِ ...
قابِلة : دایه (مصر) / دَده / باراج / قابِله / ماما / ماماچه / پیشکاره
قابِلیَّة : قابِلیَّت
قُبالَة (تَولید) : دایَگی / مامائی / قابِلگی (~ کردن)
قَبَّلَ : بوسیدن / بوسه زدن
قُبلَة : بوسه / ماچ / موچ
التَّقبیل المُتَواصِل (للسُّخرِیة) : تاپاله چِسبانیدن
قَبلیَ : پیشکی

قَبلِيّ: اِیلی / اِیلاتی

قَبیلَة / قَبائل: اِیل / اِیلات

مُتَقابِلان: پیشاپیش

مُقابَلَة: مُلاقات

مُقَبِّلات: چاشِنی / پیشخوردها

مَقبُول: عادِله / قبول

مَقبُول (تَقدیر): پَذیرُفته

مِن قَبْلُ: قَبلاً

مِن قِبَلِ: از طَرَفِ ...

اِستِقبال: پَذیرائی / پیشباز / پیشواز

اِستِقبالٌ حافِل: پَذیرائی با شِکوه

اِستَقبَلَ: پَذیرائی کردن

مُوَظَّف الاستِقبال: پَذیران / پَذیرا / پَذیرَنده

قَبو / قِباء: زیر زَمین / دخم / سرداب / پاکنه / زیرخان / چالو / کته / نِهانخانه

قَبوٌ بَرمیلیّ (عِمارة): پلانِ سُتونی

قَبوٌ مُتقاطع (عِمارة): پلان چلیپائی

قُباء: یَلمه / تیلسان / قُبا

قَتَرَ: کم دادن / از روی لئامَت دادن

تَقتیر: خسیسی / چس خوری

مُقَتِّر: تَنگ چَشم / نَخور / جوکی / خَسیس / چس خور / کنس / کم خَرْج / گِران کیسه

القَتلُ: آدَم کشی / مَرگِ سُرخ

القَتلُ الرَّحیم: مَرگ آسان

قاتَلَ: جَنگیدن / دست وپَنجه نرم کردن

قاتِلٌ (شَخصٌ ~): آدَم کُش / قاتِل / کُشَنده / خونی

قاتِلٌ (شَیءٌ ~): کشَنده / مُهلِک

قِتال: جَنگ / نَبَرد / رَزم / کارزار / پیکار / سَتیز / زَد وخُورد

قَتَلَ: کشتن

مُقاتِل: رَزمَنده / رَزمجو / جَنگاور / جَنگجو / جَنگ کنَنده / جَنگَنده

اقتِتال: داروگیر / گیرودار

اقتَتَلَ: دَر اُفتادن

قتامة: تیره رَنگی / پُر رَنگی

قاتِم: تیره رَنگ / پُر رَنگ / سِیر رَنگ

قِثّاء: کریُز

قَحطٌ: قَحطـالی / خُشکـالی

أقحَمَ: مِیانه بَرهَم زدن / آشُفته کردن / به نِزاع انداختن / دُچار کردن

أقحَمَ نَفسَه فی ...: خود را در گیر ... کردن

قاحِلٌ: لم یزرِع / بی ثَمَر / بی حاصل / خُشک / بایر / لم یزرع / خالی / قَحطـال / بخس / برهوت / برهود

اقتَحَمَ: یورِش آوَردن / با حَمله گرفتن

اقتحام: یورِش

قَدَحٌ: جام / ساغَر / صاغَر / پیاله / اباغ / ساتگین / کاسه / قدَح / طاس

قَدّاحة: فندک

قَدٌّ: اندام / قواره

مُقَدَّد: لترمه

قَدَرَ: تَوانِستن / یارِستن / تاب آوَردن / تاب داشتن / طاقَت داشتن / دَست رسیدن

قَدَّرَ (~هُ حَقَّ قَدرِه): قَدر دانی کردن

قَدَّرَ (حَدَّدَ القیمَة): ارزیابی کردن

قِدْر: دیزی / دیگ / هَرکاره / دیز / کالوشه / پاتله / پاتیل

قُدرَة / مَقدِرَة: تَوان / تَوانائی / توانمَندی / یارا / تاب / طاقَت / تابانی / تابِش

لا قدَّرَ اللهُ!: روز مَبادا!

لَدَیه القُدرَة: تَوان داشتن

قادِر / مُقتَدِر: با نَوا

مُقتَدِر (غَنيّ): ثَروَتمَند / حاج آقا

مِقدار: اندازه

مقدارٌ ثابِت: كيله

مُقَدَّرٌ (عِرفانًا): قدَر دان

القَدَر: روزبازى / تقدير / سَرنوشت

قَدْر: ارج / وَرج

بِقَدْرِ الإمكَان: هَرچِه تمامتَر / حتى المقدور

تَقدير (تَحديد القيمَة): ارزيابى

تَقدير (عِرفان): قَدردانى

تَقدير (قياس): بَرآوَرد / بَر انداز / وَر انداز

تَقدير الخَسائر: بَرآوَرد خُسارَت

تَقدير الدَّرَجات: نُمَره دادن

تَقدير القِيمة: ادخل زدن / ديد زدن / بَر آوَرد كردن

تَقديرًا لِلخِدْمات الجَليلة: بپاسِ خِدماتِ صادِقانه

تَقدير الضَّرائب: ماليَّات بَندي

تَقديريّ: پندارى / نهشتى / بَرانگاشتى / فَرضى

القُدس: بَيت المُقَدَّس

قَدَّسَ: مُقَدَّس شُمُردن / محسوب داشتن

قُدسيَّة / قَداسة: تقدُّس / قدوسيَّت / پَرهيزكارى

قِدّيس: مُقَدَّس / (ج) مُقَدَّسين / (عم) نظَركرده

مُقَدَّس: مُقَدَّس / روحانى

قَدقَدَ (~ الدَّجاجُ): غات غات كردن / قات قات كردن / غدغد كردن / قدقد كردن / كراچيدن

قَدقَدَة: غات غات / قات قات / غدغد / قدقد

قَدَمٌ: قدَم

قَدَّمَ (~ شَخصًا لآخَر): مُعرِّفى كردن

قَدَّمَ (~ لِكِتاب): بِقَلم دادن

قَدَّمَ (ضد أخَّرَ) : پیش انداختن
قَدَّمَ الطَّعامَ : خِدمَت کردن
قَدَّمَ تَقریرًا : لاپُرت دادن
قَدَّمَ طَلَبًا : تَقاضا کردن
قَدَّمَ فُروضَ الطّاعة : پا بوس رفتن / پای بوسی کردن
قَدَمٌ مُکعَّب : فُوتِ مکعَّب
قَدیم : کهَن / کهنه / باستان
قِدَم : قِدمَت
أقدَمیَّة : ارشَدیَّت / سابِقه خِدمَت
إقدام : دِلیری / رَشادَت / شَجاعَت / دِلاوری / پُر رُوئی / یارا
تَقادَمَ : عتش در آمدن / از سکه افتادن / رِیش دَر آمَدن / وَر اُفتادن
مُتقادِم : دیرینه
تَقادُم : قِدمَت / دیرینگی / مرورِ زَمان
تَقَدَّمَ بِطَلَبٍ : دَرخَواست کردن

تَقَدَّمَ (~ لوَظیفَةٍ أو لِفَتاة) : نامزَد کردن
تَقَدَّمَ (حقَّقَ تقدُّمًا) : ارتقاء یافتن / پیشرَفت کردن / پَس گُذاشتن
التَّقَدُّم : پیشرَفت / تَرقّی
تَقَدُّمٌ عِلمیّ : پیشرَفتِ عِلمی
تَقَدُّمیّ : بَرتَریجو / تَجدُّد خواه / تَرَقّی خواه
تَقَدَّمَ عَلَی : پیش افتادن / جِلَو اُفتادن / پیشی جَستن بر
تَقدمة : خیرات / اِهدا نان
تَقَدُّمیَّة : بَرتَریجُوئی
قادِمٌ : رَسیده
القادِم (التّالی) : آینده
قادُوم : چاکوچ / چکش (معر)
مُتَقَدِّم : پیشرَفته
مُتَقَدِّمٌ بِطَلَب : دَرخَواستگَر
مُقَدِّمة : سَراغاز / پیش دَرآمَد / مقدِّمه / پیش گُفتار
مُقَدِّمَةُ الجَیش : یزَک
مُقَدَّم (عَربون) : پیشمُزد

مُقَدَّم الأتعاب : پیشمُزد
مُقَدَّم الأجْر : پیشمُزد
مُقَدَّم الأقساط : پیش قِسط
مُقَدَّم الإيجار : پیشکرایه
مُقَدَّم الثَمَن : ارمون / ربون (معر) / بَیعانه / دَستاران
مُقَدَّمًا : پیش پیشکی / پیش پیشی / پیشکی
مِقدام : چیر دِل / دَریا دِل / دِلاور / دِلیر / پُر دِل / دَه دِله / شمردِل / اوچه
مُقَدَّم (رُتبة) : سَرهَنگِ دُو / سَر گرد / سَرْوان
قاذورات : چرک / کثافَت
قَذارة : کثافَت
قَذِر : ناپاک / چرک / چرکین / کثیف
قاذِفَة قَنابِل : بُمب افکن / هَواپَیمای بُمب افکن
قَذَفَ : پَرت کردن / پَرتاب کردن
قَذْف (إنزال) : بیرون دادن / اِنزال
قَذْف (سَبّ) : افترا / بَد گوئی / تُهمَت / بَد نامی / رَسوائی
قَذْف بالقَنابِل : بُمباران (فر)
قَذيفَة : خمپاره (معر) / بُمب (انج)
قَرَأَ : خَواندن / مُطالعه کردن
قارِئ / قُرّاء : خوانَنده / (ج) خَوانَندگان
قِراءة : قرائت / مطالعه / خواندن
قِراءة الفِنجان : فال قَهوه
قِراءة الكَفّ : کف بینی / کف شناسی
مَقرُوء : خوانا
اقتَرَبَ : نَزدیک شدن / نَزدیک آمدن / پیش آمَدن
قُربَى : بَستگی
قَريب : فَراز / نَزدیک

قَرِيب / أقارِب : نَزديک / نَزديكان / فاميل (فر)
بالقُرب مِن .... : نَزديک ...
الأقَارِب والأصدِقَاء : سَر وهَمسَر
المُقَرَّبون : مُختصّان / خاصّانِ حرَم
قَرابَة : خويشاوَندى / خويشى / بَستگى / نِسبَت / وَصلَت
قَرابَة بالمُصاهَرة : قَرابتِ سَبَبى
قَرابَة بَعيدَة : دسته ديزى
تَقارَبَ : هَمگِرا شدن / به هَم نَزديک شدن
تَقارُبٌ : وَر رفتن / بِهَم رساندن / هَمگِرائى
تَقَرَّبَ (~ بِقُربانٍ) : قُربان صدَقه رفتن / قُربانى كردن / قُربانى دادن
تَقريب : پيش آوَردن / بِهَم رساندن
فى أقرَبِ فُرصة : دَر نَزديكتَرينِ فُرصَت

قارِب : قايِق
قارِب النَّجاة : قايقِ نَجات
قارِبٌ بِمِجداف : قايِقِ پارو
قارِبٌ شِراعىّ : قايِقِ بادبانى
قُربان / قَرابِين : قُربان / قُربانى / قُربون
قِربَة : خيک / مشک
اقتِراح / اقتِراحات : پيشنِهاد / (ج) پيشنِهادات / مَطرَح
اقتِراحات بنّاءة : پيشنِهاداتِ سازَنده
اقتَرَحَ : پيشنِهاد كردن
قُرحة : زَخم / قُرحه
قَريحة : استعداد / نِعمَتِ خُدا داده / دُرون داشت
قِرد : مَيمُون / انتر / عَنتَر / بُوزَنه / بُوزينه / مَمُولى
قَرار : تصميم / (ج) تصميمات
قَرار الادّعاء : ادّعانامه
قَرار مَجلِس الأمن : تَصويبِ شُوراى امنيَّت

قَرارات الأُمم المتّحدة: مُصَوَّباتِ مِلَل متّحِد

قُرّة العَين: نورِ چَشم

قَرَّرَ: تصمیم گرفتن / مصمّم شدن / حُکم دادن

متّخذ القَرار: سَررشته دار

مَقرّ المُلك: تَختگاه

مَقَرّ الحُکم: دار الحکومه / حاکم نِشین

مُقَرَّرٌ دِراسيّ: کتابِ دَرسی

مُقَرَّرات (~ مُؤتمَر مثلاً): قَطعنامه

أقَرَّ (سَوَّى): مفاصا گرفتن / چاله پُرکردن / تَسویَه کردن / واریز کردن / سازِش کردن / دَر کردن / نِشَست کردن

أقَرَّ (اعتَرَفَ): واداشتن / قائل شدن / خستو شدن / مقر آمَدن / تائید کردن

أقَرَّ (صَدَّقَ علَى): إقرار کردن / واداشتن / قائل شدن / خستو شدن / مقر آمَدن / تائید کردن / صحّه گُذاشتن

أقَرَّ بخَطأ: به خَطای خود اعتراف کردن

إقرار: گواهی / مَدرک / إظهار / تصدیق / دلیل / شهادَت

إقرار (تَصدیق): تصویب / تجویز

إقرار (تَطبیق): بَرقراری

تَقریر: راپُرت (فر) / (عم) لاپُرت / گُزارش / (ج) گُزارشات

تَقریر المَصیر: تَعیینِ سَرنوشت

تَقریرٌ سِرّيّ: گُزارشِ مَحرَمانه

تَقریرٌ صَحافيّ: رپورتاج (فر)

قارُورَة: بطَری / دَبه

اِستَقَرَّ: جاگرفتن / ریشه کردن / میخ کوبیدن / میخ خود را کوبیدن

اِستَقَرَّ به المقامُ: رَخت افکندن / رَحل افکندن / جل وپوست پهَن کردن / آب از آسیاب افتادن

استِقرار: ثبات / پایداری / سَر وسامان

مُستَقَرّ: اِقامَتگاه

مُستَقِرّ: سامان / بَرقرار

غَیر مُستَقِر: ناپایدار / زیر پا سُست / نا بِسامان

غَیر مُستَقِر (شَخصٌ ~): هُرهُری / هرهری مَذهب

قارِس: گَزان

القِرش (سَمَكٌ ~): اره ماهی / ماهی کوسه

قِرش: غروش

قَرَصیا: آلوبالو

قُرصان: دُزدِ دَریائی

قُرصان الحاسوب: هکر (انج)

قَرصَنة: دُزدی دَریائی

قَرَصَ: نیشگون گرفتن

قَرْص / قَرصَة: نِشکنج / نِشگون / نیشگون / وشگون

قُرْص / أقراص: قُرص / گُرده

قُرص الحاسوب: دیسک (انج)

قُرص الشَّمسِ: قُرصِ آفتاب

قُرصٌ مُدمَج: دیسک فشُرده

أقراص مَنع الحَمل: قُرصهای ضِدِّ آبستَنی

أقراص مُنوِّمة: قُرصهای خَواب آوَر

قَرَضَ: خائیدن / سائیدن

قَرضُ الشِّعر: چکامه سَرائی / نَظْم

قَرَضَ شِعرًا: چکامه نِگاشتن / بشعر در آوردن

قَرضٌ / قُرُوض: وام / (ج) وامها

اِقتَرَضَ: وام گرفتن / قَرض گرفتن / گوش بری کردن / گوش کسی را تیغ زدن

مُقتَرِض: بِدِهکار / دَین دار / وامدار / وامگیر

اقتراض : استقراض

قَرضٌ آجِل : قرضِ مُهلَت دار

قَرضٌ حَسَن : وامِ بِدُون بَهره / وامِ بدُونِ سُود

قَرضٌ طَويل الأَجَل : وامِ طَويل المُدّت

قارِض / قَوارِض : دَونده / (ج) دَوندگان

مِقراض : دوکارْد

اِنقِراض : انقِراض / انعِدام

انقَرَضَ : مُنقرِض شدن

مُنقَرِض : معدوم / از بین رَفته / منقَرض

قِرْط / أقراط : گوشوَار / آویزه / داچَک

قَرطاجة : کارتاژ

قُرطُم : زرتک

تَقریظ : سِتایِش / تعریف / ثَنا

قَرَّظَ : ستودن / تعریف داشتن / تعریف کردن / ثناگفتن

اقتِراع : تَصویب مِلّی / رایگیری

اِقتَرَعَ : رای دادن / انگشت گُذاشتن

الرَّقْة (اقتَرَعَ بِ ~) : شِیر تا خط کردن / شِیر وخَط کردن / شِیر یا خَط کردن

قُرعَة : پشک

القَرْع : کدُو تنبَل

قَرعیّات (مَحاصیل) : پاشَنگ / تره بار

أقرَع : کچَل / تاس

قَرَعَ (~ الباب) : کوبیدن (دَر را ~)

قَرع الكُؤوس : پیاله زدن / ساغَر زدن / ساغَر کشیدن

إجراء القُرعَة : پشک انداختن / قُرعه بازی

قَرَّعَ (وبَّخ) : نکوهیدن / نِکوهِش کردن / سَرزَنِش کردن

تَقریع : سَراکوب / سَراکوفت

قَرافة : گورِستان / قَبرِستان / آرامگاه / قبرگاه / گورخانه

قَرِف : بیزار شدن

قِرفَة : چین حمامه / دارچین / دارچینی

القُرفُصاء (جلَسَ ~) : چمباتمه زدن / قوز کردن

قَرقَرَة المَعِدَة : قار وقور کردنِ شِکَم

قَرقَشَ : کروچ کروچ کردن / خرچ خرچ جَویدن

قَرقَشة : کوروچ کوروچ

القِرم : قریم / کریمه

قِرمِزِیّ : لاکی / قِرمِز / شَنگرفی / آذَرگون

قَرمَشة : کوروچ کوروچ / کروچ کروچ کردن / خرچ خرچ جویدن

القَرموط (سمَك ~) : گُربه ماهی

اقتَرَنَ : تا کردن

أقران : اماثِل

قَرْن (مِئَة سَنَة) : قَرن / سَده

قَرنُ الحَیَوان : سرون / شاخ

قَرَنِیَّة (~ العَین) : قرنیه

قارَنَ : مُقایَسه کردن / تطبیق کردن

مُقارِن : تطبیقی

مُقارَنَة : مُقایَسه / تطبیق

مُقارَنَة الأدیان : ادیان تَطبیقی

قَرنَبیط : گُل کلَم

مُقَرنَسة : پا آهو / مُقرنَس

قُرُنفُل (زَهرة الـ ~) : میخک صَد پَر / گُلِ میخک / قرنفل

قُرُنفُلیّ : رَنگِ صورَتی

قَریَة / قُرَی : دِه / دِهکده

قَرَوِیّ : دِهاتی / روستائی / دَخو / رَعیَّتی / روستا نِشین

قَزّ : کَژ / پرَند

قَزّاز : پرَند فروش

قَزَّزَ : مُتَنفِّر کردن / بیزار کردن

مُقَزِّز : اکبیری / تَنفُّر آوَر / دافِع / زنَنده

تقَزُّز : نفرت / انزجار / تنفر / بیزاری

تقزّزَ : بیزار شدن / متنفر شدن

قُزعَة : کوتوله / یک وَجبی

قِزم / أقزام : کوتوله

قَسرًا : مجبورا / اجبارا / جابرانه

قَسریّ : تَحمیلی / اِجباری / قهری

قَس / قَساوِسَة : کشیش

قَسَّطَ : قِسط بَستن / بَخش کردن

بالتَّقسیط : بِاقساط / اقساطی

تَقسیط : قِسط بَندی / قِسطی

قَسَّمَ : بَخش کردن / فال فال کردن / تقس کردن / سَر شِکَن کردن

قَسَّمَ إلی بُنُود : ماده بَندی کردن

تَقسیم : تَقسیم / درجه بندی / طبقه بندی / مادّه بندی

قِسم / أقسام (إداریّة) : بَخش / رِشته / دایره / دِپارتمان (فر)

قِسم اللُّغات الشَّرقیّة : رِشته / گروه / دِپارتمانِ زبانهای شرقی

قِسمَة (حِساب) : تقسیم کردن

قَسیمَة : قُباله

القِسمَة والنَّصیب : نَصیب وقِسمَت / تَقدیر / سَرنِوشت

ما یَقبَل القِسمَة علی ثَلاثة : ثُلث پَذیر

أقسَمَ : سُوگند خوردَن

قَسَم : سُوگند

قَسَم أبُقراط : سوگند بقراط

اِقتِسام : نان بِهَم قَرض دادن

اِقتَسَمَ : نان بِهَم قَرض دادن

اِنقِسام : انشعاب

اِنقَسَمَ : دو تا شدن / قاچ خوردن

قَسَا : سَختی کردن / دُرُشتی کردن / اُزُبک شدن

قَسوَة : سَختی / دُرُشتی / خُشونَت / اشتلم / بی رَحمی / بی مِهری

قاسٍ : سَنگ دِل / بی رحم / جَفا پیشه / جفاکار / جفاکَش

قِشدَة : سَر شِیر / قیماق / کیماک / چربه

قَشَرَ : پوست كندن / پوست
كردن / پوسته پوسته كردن
قِشْر : پوست / كنجاله / كنجيده
/ داشخال / سبوس
تَقشير : پوست كنى
قِشر السَّمَك : فلس ماهى /
صدَف
قِشرَة : پوسته / قِشر
قِشرَة الجُرح : سله
قِشرَة خَشَب : روكش
القِشرَة الأرضيَّة : پُوسته زَمين
القِشريَّات: سَخت پُوستان
تَقَشُّر المَلاط : طبله كردن
قَشّ : كاه
قَشّ الأرز : شالى
قُشاط : مهره / زُتون (فر)
انقَشَعَ : زدوده شدن
اقشَعَرَّ : فراشيدن / لَرزيدن
قُشَعريرَة : لَرز / لَرزه
تَقَشُّف : صَرفه جوئى
قَصَب (تَطريز) : مليله

قَصَب السُّكَّر : نَيشكر / خوز
قَصَبَة (قِياس) : قصَب
قَصّاب : قصّاب
القَصَبة الهَوائيَّة : قصَبه ريَه /
خرخره
قَصد / مقاصِد : مَنظُور / مقصود /
(ج) مقاصد
دُونَ قَصْدٍ : ناخود آگاه
عَن قَصد : خودآگاه
اقتِصاد : اقتِصاد
الاقتِصاد الحُرّ : اِقتِصادِ آزاد
الاقتِصاد المُوَجَّه : اِقتِصادِ
هِدايَت شُده
قَصَدَ إلَى : رُو انداختن / رو زدن
/ آهَنگ كردن / رُخ نهادن /
رَهسپار شدن / رو كردن /
پسيجيدن
استَقصَدَ (بالمعنَى المصرىّ
الدّارِج) : توى كوكِ كسى رفتن
/ كچلك بازى دَر آوَردن
قَصدير : قلع

قَصیدَة / قَصائِد : قصیده / (ج) قِطعات

قَصیدَة غِنائیّة : چکامه

قَصَّرَ : فروگُذار کردن / سَر خاریدن / شانه خالی کردن

یقَصِّر (بِلایِمها) : کوتاه آمَدن

تَقصیر : قصور / اِهمال / فَراموشکاری / غفلَت / فروگُذاشت

قاصِرٌ / قُصَّر : خُردسال / صَغیر

قَصّار : رَنگ کار / رَنگرَز / قصّار

قَصْرٌ / قُصور : کاخ / سَرا / سَرای (معر)

قَصرُ الضِّیافة : مِهمانسرای

القَصر الجُمهوریّ : کاخِ رِیاست جُمهوری

قِصَر النَّظَر : کوتَه بینی

قَصَرَ علی : مُنحصِر به ... کردن / مَحدود کردن

قَصریَّة : کنیف (معر)

قُصور : خرابی / قُصور

قَصیر : کوتاه

قَصیر الأجَل : قلیل المُدَّت / کم عُمر / کوتاه مُدَّت

قصیر القامة : کل / دُم کوتاه / دُم کوتوله / قَدکوتاه / نیم قَد

قَصیر المدَی : قلیل المدَّت

مُقَصِّر : سَهل انگار / مُسامحه کار / فروگُذار / برناس

قِصَر : کوتاهی

مَقصُورٌ علی ... : مَحصور به ...

مَقصُورَة : حَظیره / کوپه (فر) / لُژ

مَقصُورة الشَّرَف : جایگاهِ مخصوص

اقتصَرَ علی : مُنحصِر به ... شدن / مَحدود شدن

قَصَّ : نَقّالی کردن / داستان سَرائی کردن

قِصَّة : داستان / نَقل / روایَت / حِکایَت

قِصَّة تاریخیَّة : داستانِ تاریخی

قِصّة حياة : سَرگُذَشت
قِصّة قَصيرة : داستانِ کوتاه
قَصّاص : داستانسَرا
قَصّاص الأثر : پیجو
القَصّ / القَصَص : نَقّالی / داستان سَرائی
قَصَصیّ : داستانی / افسانه ای
قَصٌّ (قَطَع) : بُریدن
قُصاصَة : پاره / رُقعه
مقَصّ : قیچی
اقتَصَّ : تقاص دادن
مُقتَصّ : کین خَواه / خُون خَواه
قِصاص : نَظم / انضباط / تادیب / خونِ خَواهی / تَقاص / شله
مُقاصَّة : تَرازکردن / تقاص
تَقَصُّع : ادا واصول / ادا واطوار / اصول وادا / ادا اصول در آوَردن / عور ریختن
قاصِع (کَثیر السُّکْر) : لَب دوز
قَصعَة : استانبولی / باروچه / ناوَه / کپه

قَصَفَ : زیرِ آتَش گرفتن
قَصّافَة : گاز / دوکارْد
قَصّافة (زَرّادیَّة) : سیم بُر
قَصْفٌ : بُمباران
قَصَفَ بالمِدفَعیَّة : به توپ بَستن / توپ اندازی
قَصْفٌ جَویّ : بُمبارانِ هَوائی
مقصَف : آبدارخانه
مَقصَلَة : گِردَن زَن / گیوتین
قَصيّ : دُور
أقصَى حَدّ : حدِّ اکثر / دورتَرین
أقصَى / إقصاء : کناره کردن / کنار گُذاشتن / کنار زدن / دُوری کردن / دُور کردن / پَهلُو تهی کردن
تَقَصٍّ : پیجوئی / پیگیری / کنجکاوی / خَبَرگیری / کاوِش
تَقَصّی الأسرار : زیرِ پا کشی کردن / زیرِ پای کسی را دَر آوَردن / زیرِ زبانِ کسی را کشیدن

تَقَصّی: پیجوئی کردن / سُراغ بَرداشتن / سراغ گرفتن / سَروگوش آب دادن / بَررَسی کردن / زاغ زدن / زاغِ سیاهِ کسی را چوب زدن / سُراغ بَرداشتن / سَروگوش آب دادن / پوئیدن / پُژوهیدن / دُنبال رفتن / کنجکاوی کردن

اقتِضاب: ایجاز / کوتاهی / اختصار

قَضیب: میله / قَضیب / رِیل

مُقتضَب: موجز / کوتاه / مختصر / مُجمل / فشُرده / چکیده

قَضَمَ: گاز گِرفتن

قَضمَة: گاز

قَضَی وَقتًا: بِسَر بُردن

قَضَی (ماتَ): مُردن / فَوت کردن / دَرگُذَشتن / دَم دَرکشیدن / بِسَر آمَدن / چَشم بستن / ریغِ رحمَت را سَرکشیدن / از خَر افتادن

قَضَی (حکَمَ): قضاوَت کردن / داوَری کردن / حُکم دادن / تشخیص دادن

قَضَی علَی: از مِیان بَرداشتن / از بَین بُردن / از مِیان بُردن

قاضٍ: قاضی / داد رَس

قاضی القُضاة: قاضی القضات / رئیس دادگاه / قاضی اعظم

قاضی عَسکَر: قاضی عَسکر

قاضی الصُلح: رئیسِ دادگاهِ بَخش / قاضی صُلحیّه / امینِ صُلح / دادرَسِ دادگاهِ بَخش

رئیسُ القُضاة: رئیس دادگاه / قاضی اعظم

القُضاة (سِفرِ ~): داوَران (کتابِ ~)

القَضَاء: داوَری / داد رَسی

القَضاء والقَدَر: قَضا

القَضا المستَعجِل: تازیانه عِبرَت کردن)

قَضاءً وقَدَرًا: کارِ خُدا

القَضاءُ الإداريّ : محكمه انتظامى
قَضاء الحاجَة : سَر قَدم رفتن
قَضاء الحاجَة (بلُغَة الأطفال) : إِى كردن
قَضاء الحاجَة (للسُّخريَة) : سَر سُبُک کردن
قَضاء الوَقت : وَقت گُذَرانی
قاضَى / يُقاضِي : داد خَواست دادن / عارض شدن / دَعوى كردن / تَقاضا کردن / تعقیبِ قانونی کردن
مُتَقاضٍ : طرَفِ دَعوَى / مُرافَعه كُنَنده
قَضِيَّة : آرمان
قَضِيَّة (قانونيَّة) : مُرافَعه
قَضِيَّة (مَسألَة) : مَوضُوع / مَطلَب / (ج) مَطالب / امر / (ج) امور / مَسئله / (ج) مسايل
القَضيّة الفِلَسطِينيَّة : آرمانِ فلسطين
قَضايا البِلاد الدَّاخلِيَّة : مسايلِ داخِلی کشوَر
مُقاضاة : تَعقيبِ قانونی
انقَضَى : سِپَرى شدن / بِسَر آمَدن
اقتَضَى : ایجاب کردن
بِمُقتَضَى ... : بِحَسَبِ .. / به اعتبار ...
بِمُقتَضَى أن ... : بِمُوجِب آنكه ...
تَقاضَى أجْرًا دُون عمَل : بخلا رفتن
القَطا (طائر ~) : اسپرود
قَطَّبَ جَبِينَه : جَبين دَر هَم كشيدن / اخم كردن / بغ کردن / بق کردن / رُو دَر هَم کشیدن / رُو بهَم کشیدن / رو تُرُش کردن / تُرُشرونی کردن / سِگرمه ها دَر هَم بودن
قُطب : قُطب
قُطبِيَّة : واقُطِش / قُطب بَندی
القُطبُ الجَنُوبيّ : قُطبِ جَنُوب / قُطبِ جنُوبی

القُطبُ الشَّمالیّ : قُطبِ شُمال /
قُطبِ شُمالی
قَطَرَ : چکیدن / چکه کردن
تَقطیر : چکیدگی
قاطِرَة : لُکوموتیو (فر)
قِطار : ترن (انج) / قطار
قِطار بِضاعَة : قِطارِ باری
قِطار رُکّاب : ترنِ مُسافربَر
قِطار سَریع : قِطارِ سَریع السَّیر
قِطار قَشّاش : قِطارِ کند رُو
قَطَّرَ : چکاندن
قُطر (~ الدّائرَة) : پَهنا / سَتبَری
قَطر النَّدَی : ژاله
قَطران : کتران (معر)
قَطرَة : چِک / قَطره
قَطرَة مَطَر : سِرشک
بالقَطّارَة : گره گره
قِطَّة : گُربه / پیشی
قَطَعَ : بُریدن
قَطَعَ (~ مَسافَة) : پَیمودن / طَی
کردن

قَطَع النَفَس : دَم فرُو بَستن
قَطَعَ دایِرَه : شَرکَسی راکندن
قَطعٌ : بُرِش / گُسیختگی
قَطعُ الأمَل : اُمّید بُریدن
قَطعُ الرَّأس : سَر بُریدن
قَطعُ الطَّریق : راه زدن / راهزَنی
قَطعُ الکِتاب أو الجَریدة : فُرمَت
(انج)
الإقطاع : فِئوداليسم
إقطاعِیَّة : تیول
إقطاعیّ (شَخصٌ ~) : دِهقان /
(ج) دهاقین / دِهقانان
إقطَاعیّ (نظامٌ ~) : فِئودال (فر)
قَطَّعَ / تَقطیع : دریدن / تکه تکه
کردن / سفره کردن / جر جر
کردن / جر دادن / فال فال
کردن / بند بند کردن / تخته
بندی کردن
قِطَع غِیار : زاپاس یَدکی / قِطعاتِ
یَدکی
قَطَع فی فَروة فلان : پوست کردن

تَقَطَّعَت أنفاسُه : نَفَس بُریدن / از
نَفَس اُفتادن
تَقطیع : تخته بندی
تَقطیع الأحجَار : حَجّاری (~
کردن)
تَقطیع الأخشَاب : لایه کردن
اقتَطَعَ : جُدا کردن / منها کردن /
کاستن
القِطاع الخاص : بَخشِ خُصُوصی
/ بَخشِ مَخصُوصی
القِطاع العام : بَخشِ دُولَتی
النِظام الإقطاعیّ : رژیمِ فئودالی
انقَطَعَ التیّارُ الکهرَبائیّ : جریانِ
بَرق قَطع شُد
انقَطَعَ رِزقُه : نانَش آجر شد
بلا اِنقِطاع : یکریز / پیوَسته / بی
فاصله
تَقاطُع : چار بازار / چار راه /
چارسو / چار سوق / چهار
راه
قاطعٌ : بُرنده

قاطِعٌ (باتٌ) : بات / بَتّی / جَزمی
/ دَندان شِکن / ضرس قاطع
قَطعیّ : بی بَر وبَرگرد / بَر وبَرگرد
نَدارَد / بی پُرس و واپُرس / بی
چون وچرا
قاطَعَ / مُقاطَعة : تحریم کردن
قاطِع طَریق : راهزَن / تاراجگَر /
راه بَند / شنگل / قطاع الطریق
قاطَعَ کَلامَه : تُو دِلِ فُلان رَفتن /
پا منبَری کردن
مُقاطَعة (إداریّة) : استان / ناحیه
مَقطَعٌ شِعریّ : بَند
مَقطَع صَوتیّ : واج
مَقطَعٌ لَفظیّ : پساوَند / سیلاب
(فر)
مُقاطَعة (حَظر) : تَحریم /
بایکوت (انج)
مُقاطَعة السِّلَع : بایکوتِ کالاها
مُقاطَعة تِجاریّة : بایکوتِ
تِجارَتی / تَحریم رابِطه
بازَرگانی

قِطاع: بَخش / قِسمَت / پدروزه

قِطعَة: پارچه / تکه / تیکه / بَرخ / لَت / چاک / پاره /

قِطعَةُ قُماش: پارچه / غاز

قَواطِع: نیش

مُتَقطِّع: تک وتوک / تک تک / گاه وبیگاه / گاه بگاه

قَطیع: رَمه / گِله / سیله

قَطیع الجِیاد: ایلخی

قَطیعة: گُسیختگی / قَطع / شِکستگی / جُدائی / پارگی / گُسَستگی

اِستَقطَع (استَغَلَّ): دوشیدن / ولی کردن / خون به شیشه کردن

اِستِقطاع: جَیب کنی

قَطَفَ: چیدن / واچیدن / بَرداشتن

اقتَطَفَ: بَرگُزیدن / گُلچین کردن

أوَّل قَطفة: سَر چین

قَطیفة: قدیفه / مَخمل

مُقتَطَفات: گُلچین

مَقطَف: جلّت

مَقطَف (فاقد النَّخوَة): جلّت

یقطَم الوسط: کمَر شِکن

قُطن: پَنبه (معر)

قُطن طِبِّیّ: پَنبه بهداشتی

قُطنیّ: پَنبه ای / غوزه / نخی

قِطان: قیتان

قاعِدَة (رکیزة): پایگاه

قاعِدة (أساس): پرویا / شالوده / قاعده / رسم / (ج) رسوم / مبانی

قاعِدَة (صیغَة): فُرمُول (فر)

قاعِدَة العَمود (عِمارة): پایه ستون

قاعِدة الذَّهَب: پایه طَلا / واچیرِ طَلا

قاعِدَة بَیانات: بانک اطّلاعاتی

قاعِدَة عَسکَریَّة: پایگاوِ نِظامی

قُعُود: ناکُنیش / دَریغ / فروگُذاری

تَقاعَدَ: باز نِشَستن / باز نِشَسته شدن

قَعَدَ (تَقاعَسَ): پَس نشَستن / تَخت بَند شدن / بال افکندن / پا لِنگ شدن / تلَنگ کسی در رفتن / زه زدن / عَیز آمَدن / عجز آمَدن / فروگُذار کردن / دَریغ داشتن

مقعَد: صَندلی / سَندلی

مقعَد برلمانیّ: کرسِی نمایَندگی

مقعَدة: کون / کلونه / ماتَحت / نابَدتَر / نَه بَدتَر / هتک / قمبل / بوفنا

التَّقاعُد: باز نِشَستگی / باز نِشَستن / باز نِشَسته شدن

مُتَقاعِد: باز نِشَسته / شایَنده / معاف شده / مُتقاعِد

قَعید / مُقعَد: فرومانده / زَمینگیر / چَهار چَنگولی

قَعْر: کف / قَعر

مُقَعَّر: کاو / مقعَّر

تَقَعَّر (تَقوَّس): تو رَفتگی / شِکم دادن

تَقعُّر (فَزلکة): لقلقه

تَقاعُس: ناکُنِش / دَریغ / فروگُذاری

تَقاعَسَ: پَس نشَستن / تَخت بَند شدن / فروگُذار کردن / دَریغ داشتن / دَریغ کردن

قَفْر / قِفار: بیابان / کویر / دَشت / هامون / پِید / صَحرا

قَفَزَ: جَستن / بَر جَستن

قَفْز: وَرج

القَفز بالمَظلات: چِتربازی

قُفّاز: دَستکش

قُفّازٌ جِلدیّ: بهله

قَفَص: قفَس

قَفَص الاتّهام: جایگاه مُتَّهَم

القفَص الصُدریّ: جَناق

قَفطان: لباده

قُفَّة: کاله / کباده / گیره / جلَّت

أقفَلَ: بَستن

إقفال الحِساب: حساب بَستن

قِفل: کشو / قُفل / چِفت

تَقفيل (~ فی الکَلام) : هم گُذاشتن
قافِلَة : کارُوان
اِقتَفَی أثَرَه : پیجوئی کردن / پی بردن / پی گشتن
اقتِفَاء الأثَر : پیجوئی
قافِیَة : پَساوَند
قَلاووظ : پیچ
القَلْب : دِل
قَلبُ اللَّیل : دِلِ شَب
قَلبه أسوَد : سِیاه دِل
قَلبه جامِد : دِل قرص
قَلبی عَلیكَ ! : دِلَم بَرای تو می سُوزه!
عِلم دِراسَة القَلب : قلب شِناسی
فی قَلب ... : قلبگاو ...
قَلَبَ : وارونه کردن / سَرازیر کردن / واژگون کردن / بَرانداختن / چَپه کردن
قَلَبَ رَأسًا علی عَقِب : بَرچیدن / کن فَیکون کردن
اِنقَلَبَ : وارونه شدن / سَرازیر شدن / واژگون شدن / چپه شدن
انقَلَبَ رأسًا علَی عَقِب : زیر وبالا شدن
انقَلَبَ علی : بَرگَشتن
انقِلاب : وارونُگری / وارُونه سازی
انقِلاب عَسکَرِیّ : کودِتا (فر)
الانقِلاب الشِّتویّ : انقلابِ زمِستانی
الانقِلاب الصَّیفیّ : انقلابِ تابِستانی
قالب : کالبد / قالب
قالَبٌ ثابِت : گراوَر / کلیشِه (فر)
قالب سُکَّر : قَند
قَولَبَ : بلوک زدن
قَولَبَة : ریزش
قَلَّبَ : زیر ورُو کردن / وارَسیدن
قَلَّبَ النّارَ : سیخ زدن
قَلّاب (شاحِنَة) : کمپرسی

مَقلَب (دُعابة) : مَتَلک
مَقلُوب : وارو / وارون / واژگون / واژگونه / نگون / سَرنگون / نگونسار / سَراَنگون / سَرازِیر / اندربای / اندروای / سَر وتَه
تَقَلُّب الأهواء : بُلهَوَسی
تَقَلُّب / تَقَلُّبات : تحول / دِگرگونی / تغییر
تَقَلُّب الأیّام : فَراز ونشیبِ زِندگی / ممه را لول بردن
تَقَلَّبَ فِی فِراشِه : کش وقوس رفتن / کش وکوال رفتن / کش وواکش رفتن
مُتَقَلِّب : هُرهُری / هرهری مَذهب / دمدمی / هَوَسران / هَوَسباز / بُلهَوَس / بوالهوَس
مُنقلَب : میعادگاه
قَلبُ نظام الحُکم : بَراندازی رژیم / سَرنگون ساختنِ رژیم

قَلَّدَ (حاکَی) : تَقلید کردن / کپیه کردن / نَوای کسی را در آوردن
قَلَّدَه مَنصِبًا : گُماشتن / کار گُذاشتن / نَصب کردن
قَلَّدَه وِسامًا : مِدال دادن
قِلادَة : گِردَنبَند / گریواز / گریوازه / گلوبَند
مُقَلِّد : خمانگر / لوره
التَّقلید الأعمَی : بسازِ دیگران رَقصیدن
تَقالِید : رَسم / رسوم / آداب / کشم
تَقلِید (عُرف) : سنّت
تَقلِید (مُحاکاة) : پیروی
تَقلید الأصوات : نَوا خوانی
تَقلید الحرکات (للاستهزاء) : شکلک در آوَردن / قر وغربیله
تَقلیدٌ جَدید : نو آئین

تَقلیدیّ: مرسوم / سُنّتی / مَعمولی / مُتداول / مُتعارَف / عُرفی / قراردادی / مُطابِق آئین وقاعده / پیرو سنّت ورسوم / کهنه پَرست / کلاسیک (فر)
تَقلیدیَّة: کُهنه پَرَستی
غَیرُ تَقلیدیّ: غیر قراردادی
قَلشَة (فی اللَّعِب): سوتی
تَقلیص: فروکش / کاهِش
تَقَلُّص: انقباض / هَمکشیدن / پیچ
تَقلُّصات: ثقل سرد
تَقلُّصات مَعِدیَّة: پیچه / وِل مالِش / وِل پیچه (~گرفتن)
تَقَلُّصَ: ترنجیدن / چروک شدن / ترک هوا شکستن / جعد شدن / کز کردن / رفته رفته کوچک شدن / تدریجا کاهِش یافتن / کَم شدن / تحلیل رفتن
أقلَعَ عن: وِل کندن / تَرک گفتن / تَرک دادن

أقلَعَ عن فِکرَةٍ: از سَر بِدَر کردن
أقلَعَت الطائرةُ: پَرواز کردن هَواپیما
إقلاع (~ الطائرة): پَرواز
تَقلیعة: مُد زود گُذَر / هوَس
إللّی فی قَلعَك انفُضُه!: هَر خاکی داری سَرَت بریز!
قَلعَة: دِژ / حِصار / قَلعه / بارو / باستیان / کلات
مِقلاع: فلاخَن / بلکن / پلکن / قلاب سَنگ / سَنگ قلاب / سَنگ انداز
اقتَلَعَ: وَر آمَدن
اِقتَلَعَ: از بُن کندن / بیخ کندن / وَر آوَردن / تُخم از مِیان بردن / ریشه کندن / کنده کشیدن
القُلفَة: غُلفه / قُلفه
قَلَفُونیا: راتیان / راتیانه
قَلِقَ: پَرت شدن / وِلواپَس شدن / چَشم آب نَخوردن / جا بجا شدن / بش بر خوردن

القَلَق : دِلواپَسی / جا بجائی / دَغدغه / پَریشانی
قَلِقٌ : نِگَران / دِل نِگَران / پَریشان / پَریشان خاطِر / دِلواپَس / پُر جَنب وجوش / بی حَواس / پَراکَنده خاطِر / ناراحَت
لا تَقلَق! : نِگَران نَباشید!
تَقلقَلَ : جُم خوردن
قَلاقِل : طُغیان
قَلَّ : کاستن / کاهیدن
يقِلُّ أصله : بَد جِنسی کردن
لا يقِلُّ شأنًا عَن .... : پای کمی از کسی نَداشتن
على الأقَلِّ : دَست کم / اقلاً / لا اقَل
فَالأقَلّ : ما دُون
قِلّة أدَب : بی ادَبی
قَليل : کم / اندک
قَليل الأدب : بی ادَب
قَليل الأصل : لَجَن / فرُومایه / بَد نژاد / بَد نِهاد / بَد رگ / بَد اصل / جُلَب / نا کس / نا مَرد / پَست / پِنتی / پنطی
قَليل الحيلَة : بی دَست وپا
أقَلّية عِرقيّة : اقلیّتِ نژادی
استقلال : استقلال
مُستَقِلٌ (غَير حِزبي) : تک رُو
بِشكلٍ مُستَقِل : علَیحِده
قَلَمٌ : قلَم
قَلَم حِبر : خودنِویس / قلمِ خود نِویس
قَلَم رُصاص : مِداد
قَلَمين (ضَرَبه ~) : دو بامبی
مُقلَّم (مخَطَّط) : خطّ خطّی / قَلَم زده / قلَمکار / قَلَم قَلَم / رارا / راه راه / میل میلی
قَلَّمَ : قلَم زدن / تَراشیدن / تَراش دادن / پرخو کردن / پات کردن

إقلیمٌ : استان / شَهرستان / شارسان / ایالَت / پرکنه

إقلیميّ : إیالَتی / منطقه اِی / منطقه یی / محلّی / سَرزَمینی / (طج) منطقه وی

تَقلیم : آرایش / چین چینی

تَقلیم حَوافِرِ الخَیل : سوغان کردن

مَقلَمة : قلَمدان / جا قلَمی / دَوات

قُلُنسوَة : کلاه

قَلانِسيّ : کُلاهدوز

قِلْويّ : قَلیانی

قَلَی : بو دادن

مَقلاة / قَلایَة : تابه / تاوه / لگنچه / ماهی تابه / یغلا

قَمح : گَندُم

قَمحيّ اللَّون : چرده

القَمَر : ماه

قَمَرُ الدِّین : سرمش / لَواشَك / قَیسی

قَمَرٌ صِناعيّ : ماهواره / ماو مَصنوعی

قُمرَة : کوپه (فر)

قِمرِي (حَمَامٌ مُطَوَّق) : فاخته / وشم

قامَرَ : باختن / بازیدن

قِمار : قمار

أجْر مائدَة القُمار : شتل / شتیلی

مُقامِر : قُمار باز / شِش وپَنج زَن / وَرق باز / بازَنده

قُومِسیُونجِي : حَقُّ العمَل کار

قُماش : پارچه

قُماش قُطنيّ مُشَجَّر : چیت

قُماش مَطبوع : پارچه نِگاشته

تَقمُّصَ الدَّور : خود را گرفتن

قَمیص : پیراهَن

قَمیص جاهِز : پیراهَنِ دُوخته

قَمیص حَریمی : پا چین / نیم تَن

قَمیص داخِليّ حَریمی : آرخالق

قَمیص نَوم : یل

قَمَعَ: فرو نِشاندن / سَركوبى كردن / خواباندن

القَمْع: وا پَس رانى / سَركوبى / فرو نِشانى

قَمعىّ: سَركوب كُنَنده

قِمع: بَتو / قيف / شيپورگ / پالونه

قِمْع سُكَّر: قَند / گاو دُنبال

قِمعىّ: قِيفى شكل / قيف مانَند

قَمل: شپش / شپشک / شپشه / شته

مقمَّل: شپشو / شَندر پَندر / شَندره

قُمامَة: آشغال / خاكروبه

قِمَّة: قلّه / اوج / ستيغ / فَراز

قِنَّب: شاهدانه

قُنبُلَة: خمپاره / بُمب (انج)

قُنبُلَة الغازات السّامة: بُمبِ گازدارِ سَمّى

قُنبُلة جُرثُوميَّة: بُمبِ ميكروبى

قُنبُلَة حارِقَة: بُمبِ آتَش زا / بُمبِ ناپالم

قُنبُلَة ذَرِّية: بُمبِ اتم

قُنبُلَة زَمنيَّة: بُمبِ ساعَتى

قُنبُلَة عُنقُودِيَّة: بُمبِ خُوشه اِى

قُنبُلَة مسيِّلَة للدموع: بُمبِ اشك آوَر

قُنبُلَة نابالْم: بُمبِ آتَش زا / بُمبِ ناپالم

قُنبُلَة هَيدروجينيَّة: بُمبِ هيدروژنى

قُنبُلَة يَدَويَّة: نارَنجک دَستى

قُندُس: بيدَستَر

قِنديل: جلوَند / چراغ

قِنديل البَحر: مدوسا / ربه البَحر / فَرَج البَحر / نجم البحر / ستاره دريائى

قَنْص: شِكار / نَخجير

قَنّاص: وَشمگير / تير انداز از خَفا

قَنَصَ / اقتنَصَ: پاشله شِکار
کردن / از کمینگاه تیر اندازی
کردن / از کمینگاه تیر به ...
زدن
قانِصة / قَوانِص: سَنگدان
قُنصُل: قنسول / کنسول (فر)
قُنصُلِیَّة: قُنسولگری
قَنطَرَة: بازگاه / دهله / برغاب /
پل
قَنطَرَة العَقد (عِمارة): طاق دار /
دالان
قَنَعَ: خُرسَند شدن
قُنوع: قناعَت کار
قَناعَة: خُرسَندی
اقتَنَعَ: متقاعِد شدن / قانع شدن
أقنَعَ: بَسَند کردن / متقاعِد کردن
/ قانع کردن / سَر وکلّه زدن /
کشتیار شدن / بَرکرسی
نِشاندن
قانِعٌ: آرَد بیخته / سازگار /
خُرسَند

قِناع: روُبَند / ماسْک (فر)
قِناعٌ واقٍ من الغازات: ماسْک
ضِد گاز
قُنفُذ: خارپُشت / چیزه / چیزک
/ جوجه تیغی
قَنَّنَ: قانون وَضع کردن
تَقنین: قانون نویسی
القانُون: قانون
القانون الدّولیّ: حقُوقِ بَینَ
المِلَلی
قانُون الطَّوارِئ: مُقرَّراتِ
حکومَتِ نِظامی
قانُون المرُور: آیینِ ترافِیک
قانُون إلَهِیّ: ناموس / (ج)
نَوامیس
قانونیّ: حقُوقی / قانونی
قِنّینَة: بطری / دبه
اقتَنَی: داشتن / متصرِّف شدن /
در تصرُّف داشتن / دارا شدن
/ بدست آوردن / حاصل کردن
/ اندوختن / پَیدا کردن

مُقتَنَیات: داشتَنی ها
اقتِناء: دارائی / تصرُّف / مالِکیَّت
قَناة السُّویس: کانالِ سُوئز
قَناة تلفِزیُونیَّة: شبکه
قَناة مُغَطّاة: کاریز / شولات / چاه قَنات / کت
قَهَرَ: پایمال کردن / گَردن کسی گُذاشتن / ناکار کردن / قَهر کردن / ذلیل کردن / سِتَم کردن بَر ... / کوفتن / تعدّی کردن
قَهْر: جَبر
قَهریّ: تَحمیلی / اِجباری / قَهری
مَقهور: زیرِ پا لگد مال شده / منکوب شده / مَغضوب
قاهِرٌ: طاقَت فَرسا / خورد کُنَنده / فِشار آور / مقاومَت نا پَذیر / زیاد از سر درروندە / پُر قُدرَت
القاهِرة: قاهِره
تَقهقُر: عقب نشینی (~ کردن)

قَهقَهَ: غَش غَش خَندیدن / کخ کخ خندیدن / کرکر کردن / هره کره زدن / هرهر خندیدن
قَهوَة: قَهوه
مَقهَی: قَهوَه خانه / کافِه (فر) / کافِه تِریا
القَوبَاء (مَرَض ~): پریون / گر / گال / خارشک / تَبخال / قَوبا
قُوتٌ: نَوا / رستی / روزی / قُوت
قُوتُ یَومِه: روزی / نانِ روزانه / رزقِ روزانه
القُوت الضَّروریّ: باروزه / باد روزه / رُوز گُذار
مقاوحة: تو نگو من بِگو / بِگو مَگو
قاوحَ: یِک دُو کردن / یِک ودُو کردن / یِک بِدُو کردن / یِکی بِدُو کردن
قادَ: پیشقَدَمی کردن / پیشوائی کردن / سَوق دادن / رَهبَری کردن

قادَ (~ مَرکَبةً) : راندن

اِنقادَ : فَرمان بُردن / موم شدن / سَر بزانو نِهادن / حریم گرفتن / زیر اخیه رفتن / زیر بار رفتن / موم شدن / سَر بزانو نهادن / تیله کسی بودن / چَشم گفتن / ایل کردن / رِکاب دادن / تَن دادن

مُنقاد : دَست نِشانده / پا دَر رِکاب / زیر چاق / زیر تَگین

اِنقِیاد : فَرمانبرداری / تسلیم / تَبَعیَّت / مُتابعَت / وابَستگی / پَیوَندی / سَر سِپُردگی

اِقتادَ : راندن / هی کردن

اِقتِداء : پیروی

اِقتِداءُ بـ : به پیروی از ...

اِقتیاد : راندگی

قائد / قُوّاد / قادة : سَر / (ج) سَران / پیشاهَنگ / پیشرَو / فرمانده / طلایه / سَرآهَنگ / میره

قائد البَحریَّة : دَریاسالار

قائد الجَیش : سِپَهسالار / امیر لَشکر

قائد الحَرَس : پاسیار

قائد العَرَبَة : رانَنده / شُوفُر (فر)

قائد القُوّات البَحریَّة : دَریا سالار

قائد الوِحدَة : رسدبان

قائد سَریَّة : گروهبان

قائدٌ عَسکَریٌ : سالار / سِپَهدار / سِپَهسالار / سَردار / سَر لَشکر

القائد العام للقُوّات : فَرماندو کلُّ قُوا

قِیادة : پیشوائی

قِیادَة (سِواقة) : رانَندگی

قِیادة الجَیش : فَرماندهی ارتش / ستاد فَرماندهی

قِیادة الحزب : کادرِ رَهبَری حِزب

القِیادة العامَّة : ستاد کلّ / فَرماندهی کُلّ

القِيادة الرَّشيدة : رَهبَری حکیمانه
القِيادة العَسكَريَّة : سِتادِ فَرماندهی
القِيادة المَركَزيَّة : سِتادِ مَرکزی
القِيادة المُوحَّدة : وحدَتِ رَهبَری
سَهل القِياد : رام
اقتَدَى : پی رفتن / پیرَوی کردن
قُدوَة : بَرتَری آرمان / بَرتَری اِیدِه
قَوَّاد : پا انداز / با زَن / بِکش / جا پیچ / جاکش / قرمساق (تر)
قُوَّاد الجَيش : افسرانِ ارشَدِ ارتش
مِقوَد : مرس / رُل (فر)
مِقوَد السَّفينَة : فَروَند
مِقوَد العربَة : رُل / چَرخ فرمان / چرخ سکان / فرمان اتومبیل
قَوَّسَ : کاس کردن
قَوسٌ : چَنبَر / کمان (معر)

قَوس (قنطَرَة) : طاق
قَوس العَقد : اسلیمِ طاق
قَوس النَّصر : طاقِ نُصرَت
قَوس قُزَح : رَنگین کمان / قوس وقُزح / آزفنداک / سرکیس / قوسه / آزفنداک / تیراژه
القَوس (بُرجُ ~) : کماندار
قَوسان / أقوَاس : هلالَين / کمانک / پَرانتِز (فر)
مُقَوَّس : اسلیمی / پیچان / سَرازیر / خَمیده / قیقاژ / کج / چَنبَری / چمچاخ / قیقاج / نیم گرد / نیم دایره / نیم دَور / قَوسی / کمانه / تاقدیس / طاقدیس
تَقَوَّسَ : شِکم دادن / خَمیدن / دَمر شدن / دولا شدن / تاب بَرداشتن / کاس شدن
تَقویض : پی ریزی
قَوَّضَ دَعائمَه : پی ریختن

قُوطيّ (الطِّراز الـ ~) : جناغی / جناقی / گوتیک (فر)
قاعٌ : لا / لای / تَه
قاعُ البَحر : لجه / تَهِ دَریا
قاعَة : تالار / طالار / سَرسَرا / هال (انج)
قاعة الاحتفالات الكُبرَى : تالارِ بزرگِ جَشنواره ها
القُوقاز : قَفقاز / قَفقازيّه
قَوقَع : قصبَک
قَوقَعَة : لاک
مُتَقَوقِع : لاک / گوشه نشین / مُنزوی / پَرت
قالَ : گفتن / عَرض کردن / فرمودن
مَقال : گُفتار / آرتیکل (فر)
قَولٌ مَأثور : ضربِ مثَل / ضربُ المثَل
المَقال الافتِتاحيّ : سَرمَقاله
مُقاوِل : پَیمانکار / مُقاطعه کار / کارگیر / مُتَعَهِّد
مُقاوَلة : پَیمانکاری / مقاطعه کاری
مَقُولة : گُفتار
يُقال إنَّ ... : مِی گُویَند ...
القَولُون : قولَنج / قولَنگ
أقالَ : مُرخَّص کردن / مُعاف کردن / پالانِ آفتاب گُذاشتن
مُقال : استعفا شده
إقالة : عَزل / خَلع / مُرخَّصی / بَرکناری
إقَالة الوَزارَة : سُقوطِ دُولَت
استَقالَ : استعفا نمودن
استِقالَة : استعفا / کناره گیری
استِقالة الوَزارة : استعفای دُولَت
قامَ : وا ایستادن
قامَ (~ بِدَورٍ) : اِیفا کردن (نَقشی ~)
قامَ بِدَورِ الوَسيط : نَقشِ مِیانجیگری را ایفا کرد
أقامَ (~ نَدوةً مَثَلاً) : بَر پا کردن

أقامَ (مَكَثَ): ماندن / واکشیدن / وا لمیدن
أقامَ سُرادقًا: تتق کشیدن
أقامَ الحدّ: حد زدن
أقِيمَ علَيه الحَدُّ: حد خوردن
أقامَ الزِّينَات: چراغانی کردن
أقامَ حَفلاً: بَزم بَر پا کردن / بَزم آراستن
أقامَ دَعوَى على: داد خَواست دادن / عارض شدن / دَعوی کردن / تَقاضا کردن / تعقیبِ قانونی کردن
مُقام: إقامَتگاه
مُقيمٌ: مُقيم
إقامَة قَصيرة الأمَد: اطراق / اتراق (~ کردن)
إقامَة: إقامَت / مَکث / توَقف
تَقويم (إصلاح): بهسازی / جُبران
تَقويم (تاريخ): تقويم / سالنما / گاهنامه / سالمَه / روزمَه / سالنامه
تَقويم (تَقييم): ارزيابی
تَقويم المَوقِف: سَبک وسَنگين کردن
قائِمٌ: بَر جای
قائِم / قَوائم: تيرک / ديرک
قائم بالأعمَال: کاردار / شارژ دافر (فر)
قائمَة: صورَت / ثَبت / فِهرست / لِيست (فر)
قائِمَة (~ بجِهاز العَروس أو بِتركة المُتوَفّى): سِياهه ودَستک
قائمَة الاختيارات (كمبيوتَر menu): مِنُو (فر) / فِهرستِ انتخاب
قائمَةُ الطَّعام: فِهرستِ خُوراک / صُورَتِ غَذا

قائمةٌ بالمَوجودات: صورتِ کالا / دفترِ دارائی / فِهرستِ اموال

القائِمَةَ السَّوْداء: سِیاه نامه / لیستِ سیاه

قائِمَقام: ناوبان / نایب / وکیل

قامَة: قَد / چرمک

قَوام: قَد / قَواره / اندام

قَوَّمَ (~ اعوِجاجًا): راست کردن

قَوَّمَ (أصلَحَ): بَرطرَف کردن / جُبران کردن / جا بجا کردن / بِهسازی کردن

قَوَّمَ (قَیَّمَ): ارزیدن / ارزیابی کردن

قَومٌ / أقوام: مَردُم / قوم / مِلَّت / اُمَّت

قَومیّ: مِلّی / بومی / سَرزَمینی

قَومیَّة: ملّیت / ملّت پَرَستی / ملّت گِرائی

قَویم: راست / دُرُست / صَحیح

قِیمَة: بها / قیمَت / ارز / ارج

قَیِّمٌ: گِرانبها / با شِکوه / قیمَتی / پُر ارزش / با ارزش / شاهوار / ارزنده / ذیقیمَت

القِیمَة التَّقریبیَّة: مَظنَّه

لا قیمَةَ لَه: پشیزی / صنار / پاپاسی / ناچیز / بی قیمَت

اِستِقامة: فَربودی

قِیام!: بپا!

قِیام اللَّیل: شَب زنده داری / شَب زِنده داشتن

القِیامَة: رَستاخیز

قِیامَة یَسوع: قیامِ عیسی از مُردگان

قاوَمَ: مُقاوَمَت کردن / پایداری کردن

مُقاوَمة: مُخالِفَت / مُقاومَت / سَختی / پایداری / ایستادگی

المُقاوَمة الشَّعبیَّة: نیروی پایداری

مُستَقِيم: شاهنده / دُرُستکار / سَپیدکار / راست / پا پراه / سَر پراه / خدَنگ
مُستَقِيم (~ الخُلُق): فَربود / راستا
قُومِسيُون: حَقّ سَعی / حَقّ عمَل / حَقّ دَلالی
قَوّى: نیرومَند کردن / قَوی کردن / تقویَت دادن / تَقویَت یافتن / تحکیم کردن / پا بَرجا کردن
قَوِيّ: نیرومَند / پُر زُور / زُورمَند / شَدید / قَوی
قَوِيّ البِنيَان: پیل افکن / رُوئین تَن
القُوَّة: زُور / قُوّه
بالقوَّة: جبرًا / ظالِمانه
قُوَّة / قُوَى: نیرو
قُوَّة الدَّفع: قُوّه دافِعه
قُوَّة الشَّدّ: قُوّه جاذِبه
قُوَّة دافِعة: نیروی جُنبِش / عَزم
قُوّات الأمن: نیروهای امنیَّتی
القُوّات البَرّية: نیروی زَمینی
القُوّات التّابعة للأمم المتَّحِدة: نیروی سازمانِ مِلَل متَّحِد
القُوّات الجَوِّيَّة: نیروی هَوائی
القُوّات الخاصَّة: نیروی ویژه
القُوّات المُسَلَّحة: نیروهای مُسَلَّح
قُوّات التَّدخُّل السَّريع: نیروی واکنشِ سَریع
قُوّات المَظلّات: نیروهای چترباز / نیروهای هَوا بُرد
القُوَى العامِلة: نیروی کارگری / نیروی کارِ فعال
تَقاوٍ زِراعيَّة: بَرز
تَقوِيَة: تحکیم
تَقيَّأ: بَرگَرداندن / قِی کردن / شِکوفه کردن / بالا آوَردن / عر زدن
قِيثارة: چَنگ / بَربَط
تَقيَّحَ الجُرح: لیچ افتادنِ زَخم
قَيح: ریم / پیخ / زَرد آب

مُتقبِّع : چرک دار / چرکی / ریم آلود

قَیَّدَ (سَجَّل) : ثَبت کردن

قَیَّدَ (غَلَّ) : بَند نِهادن / دَربند کشیدن / گیر دادن

قَیدَ ... (قَید البَحث) : تحتِ ... (تحتِ بَررَسی)

قَیدَ أنمُلَة : ذرَّت الوِثقال / ذَرّه

مُقَیَّد (مَغلول) : دَستگیر / بَندی / دَربند / پای دَربَند / پا بَست / دَست وبال بَسته

مُقَیَّد (مُسجَّل) : ثَبتی / ثَبت شده

قَید / قُیُود : پا بَند / پایبَند / پا وَند / پایوَند / خلیلی / بخو / شکال / مالبَند / زَهوار / قید / (ج) قیودات

قَیدٌ لِقَوائم الحیَوان : پاچه بَند

قاسَ : اندازه گرفتن / ذرع کردن / واگرفتن / پَیمودن / پرو کردن

قاسَ بالشِّبر : وَجب کردن

قایَسَ : پَیمانه کردن

قِیاس : بَر انداز / وَرانداز / پیمایش

قِیاسُ الأبعاد : مِقیاسِ طول

قِیاسیّ : مُتعارَف / مُتعارَفی / وعیار / استاندارد (انج)

مَقاس : اندازه

مِقیَاس : پیمانک / پیمانه / انداز / اندازه / مِقیاس / استاندارد (انج)

مِقیَاس (عدَّاد) : مِتر / اندازه گیر / سَنجَنده

مِقیَاس الارتِفاع : افرازیاب / ارتفاع سَنج / اوج نما

مِقیَاس الاستقطاب : قُطبش سَنج

مِقیَاس التَّیار الکَهربائی : امپِر سَنج

مِقیَاس الحَرارة : گرما سَنج / دَما سَنج / میزان الحراره / گرما نما

مِقیَاس الرَّسم : مقیاسِ نَقشه

مِقیَاس الرِّیح : باد سَنج

مِقیَاس الزَّلازِل : زلزله سَنج
مِقیَاس الضَّغطِ : فِشار سَنج
مِقیَاس الضَّغطِ الجوّیّ (بارومتر) : هَوا سَنج / میزان الهَوا / فِشار سَنجِ هَوا
مِقیَاس الطَّیف : طَیف سَنج / طَیف نما
مُقایسَة : پیمایش / مسّاحی
قیشانی : کاشی
قَیصَر : بِزار / قَیصَر
قَیصَریَّة (وِلادة ~) : سِزارین (زایمانِ ~)
القَیصُوم (عُشْب ~) : بومادران / بوماران
قایَضَ : تاخت زدن
مُقَایَضَة : تاخت وباخت / داد وسِتَد / پایاپای / معاوَضه / مبادَله
قَیظ : باحورا

ك ... : بِعُنوانِ ...

اِكتَأبَ : دِل گرفتن / دِلگیری شدن

كَئیب : افسرده / سَودا زَده / غَم افزا / تیره / یلدا

كَآبَة : مالیخولیا / سَودا / سَودا زَدگی

مُكتَئِب : غَمدیده / گرفتار

اِكتِئاب : بی دَماغی / غَن مُرغی

كاثُولیكِیّ : كاتولیك

الكاثُولیكِیَّة : كاتولیكی

كادِر / كَوادِر : كانون / كادْر (فر)

كَوادِرُ حِزبیَّة : كانونهای حِزبی

كارنیه : تَعرفه

كارِیزما : گیرائی / گیرِش / جَذبه رُوحانی

كاریكاتیر : كاریكاتور (فر)

كأس : جام / ساغَر / صاغَر / پیاله / اِیاغ / ساتگین / كاپ (انج)

كَأس الأُمَم الأفریقیَّة : جامِ مِلّتهای افریقایی

كأس الحجّامة : بادكش / گبه

كأس الدَّوری : جامِ تُورنَمنت

كأس العالَم : جامِ جَهانی

كافایین : كافئین (انج)

كافور (شجَرةُ الـ ~) : كافور (دِرَختِ ~)

كافیّار : اشپل / خاویار

كافیّار (سَمَك ~) : سگ ماهی

كافیتریا : كافه تِریا (انج)

كاكا : خَرمالو

كاكاو : كاكائو

كالسیوم : كلسیم

كالّو : میخچه پا

كالُون : كشو / كلون

كالُون الباب : نَرمادگی

كَأنَّ : گويا
كانتِين : آبدارخانه
كانون : اُجاق / گرمخانه / كوره / ديگدان
كاوِتش / كاوِتشُوك : رزين / كائوچو / لاستيک (فر)
كاوِتش (حِذاء) : نَعلِ لاستيكى
كاوتَر : گيشه
كَباب : كباب
كَبابجيٌّ : كباب فروش
مكَبَّب : پلغ زده / قلمبه
مُنكَبٌّ على : گِرفتارِ ... / غَرقه ... / سَرگَرم ...
كَبَتَ : در دل نگاه داشتن / فرو نِشاندن / خواباندن
كَبَتَ غَضَبَه : بُغض دَر گلو گرفتن
كَبْت : باز دارى
مكبوت : فرونِشانده / خوابانده
كَبُّوت : كاپوت
كَبَحَ : باز داشتن / توقيف كردن / تحتِ فِشار قرار دادن
كَبْح جِماحَ النَّفس : خودداری / كفُّ نَفس / اِكراه
كَبَحَ جِماحَ نَفسِه : خودداری كردن / اِبا نِمودن
كَبَحَ جِماحَه : دَهانه كردن
كابِحٌ : باز دارَنده
مَكابِح : تِرمِز
الكَبِد : جِگَر
كِبدَة : جِگَرَک
تَكَبَّدَ خَسائرَ فادِحةً : ضايِعاتِ سَنگين بَر ... وارِد شُد
كابَدَ : خار كشيدن
كَبُرَ : بُزُرگ شدن
كِبَر : بُزُرگى / كلانى
كَبير : بُزُرگ / كلان
كَبير الأطِبَّاء : حكيمباشى
كَبيرُ الحُجَّاب : فرّاشباشى
كَبير الحُوذِيَّة : مير آخور
كَبير الخَدَم : فرّاشباشى
كَبير العائلة : خانه سالار / سَر خانه

کَبیر الیَاوِرَان: آجودانِ مَخصوص (فر)
کِبار الشَّخصیّات: شخصیّتهای بَرجَسته
کِبار قُوّاد الجَیش: افسرانِ ارشَدِ ارتش
کَبیرة: گُناهِ کبیره
الکَبائر: گُناهانِ بزرگِ هَفتگانه
کَبَّر / تکبیر: بزُرگ کردن
مُکَبِّر: بزُرگ کُننده / ذرّه بین درُشت کُن
مکَبِّر دِماغه: بی بَند وبار / بی دَرد / سَرسَنگین / لا اُبالی / وِل گَنده / ناپَرهیزگار / وِل نِگار / لا قَید
کابَرَ: خود را از تنگ وتا نَینداختن / یِک ودُو کردن / یِک بِدُو کردن
کِبر: باد بروت / باد سَری / فیس / فیس وافاده / تَشَخُّص / جالیش / نَخوَت
تکَبَّرَ: اِفاده کردن / یابو وَرَش داشتن / سایه بالا رفتن / سایه سَنگین شدن / باد دَر سَر داشتن / دَماغ بالا رفتن
مُتَکبِّر: اِفاده اِی / خود پَسَند / پُر مَنِش / فِین فِینی / فِینی / مگوز بر ما / مگوز بریش ما / مگوز به ما
مُکابَرَة: تو نگو مَن بِگو / بِگو مگو
کَبریت: گوگرد
کَبوریا: خَرچَنگ / چِنگار / سلاتون / کلنجار
کَبَسَ: چپاندن / چلاندن / چماله کردن
کَبَسَه (اُفحَمَه): هو کردن
کَبس: فِشار
اِنکَبَس / کَبسَة: سَر خاریدن / بور شدن / تته پته افتادن / هو کردن / از رو رفتن / پته پته
کابُوس: بختک / خُفتک

كُبس الكَهرَباء: گیرک / دو شاخه
كَبيسَة (سَنَة ~): کالمه
مكبَس: دَستگاهِ پرس / دژکوب / پیستون / تلُمبه
كَبسُولة: كپسول (فر)
كَبَشَ: چنگ زدن
كَبشَة: کفچلیز / کفچه / کفگیر
كَبْشٌ: قچ / قوچ / تکل / بُز
كَبش فِداء: بُزِ طَلیعه / وَجه المُصالحه
كَبَّلَ: بَندیدن / بَند نِهادن / دَر بند کشیدن / گیر دادن
كَبل: كابْل (فر)
مُكَبَّل: دَست بَسته / دَستگیر / بَندی / دَر بَند / پای دَر بَند / پا بَست / دَست وبال بَسته
كابينَة / كَبائن: غُرفه / کابین (انج)
كابينَة الهاتِف: کیوسک تِلِفُن / اُتاقک تِلِفُن / کابینِ تِلِفُن

كَبوَة: پای لغز / لَغز / گل خیر
كَتالُوج: فهرست نامه / کاتالوگ (فر)
كَتَبَ: نِوِشتن
كُتِبَ لَه عُمرٌ جَدید: قات شدن / قاط شدن
كِتابٌ: کتاب / کتابها / کُتُب
كِتاب (خِطاب): نامه / نِوِشته / نِوِشتجات
كِتاب المانَوِیَّة المُقَدَّس: ارچَنگ
كِتاب المَوتَی: کتابِ مُردگان
كِتابُ أدعیَة: بَیاض / زیارَت نامه
كِتاب رِحْلات: سَفَرنامه / سیاحَتنامه
كِتاب زَرَدُشت المُقَدَّس: اوِستا
كِتابٌ مَدرَسیّ: کتابِ دَرسی
الكِتابُ السَّنَویّ: سالنامه
الكِتاب المُقَدَّس: کتاب المُقَدَّس

الکِتابة المَسرَحیَّة : نِمایشنامه نویسی
المَکتَب الدائم للمُؤتَمر الإسلاميّ : دَبیرخانه دائمی کنفرانس اِسلامی
المَکتُوب (القَدَر) : سَرنوشت
عِلم المَکتَبات : کتابداری
اِکتِتاب : داوطَلَبی / نام نِویسی / پَذیره نِویسی
کاتِب / کُتّاب : نویسَنده / نِگارَنده
کاتِب / کَتَبَة : دَبیر / بار نِویس / دَوات دار / دَواتدار / مُنشِی
کاتِبُ الأدعیَة : دُعا نویس
کاتِب الجلسَة : حضور نِویس
کاتِب السِّیناریو : صَحنه آرا
کاتِب صَحَافِيّ : روزنامه نِگار / روزنامه نِویس
کاتِبٌ مَسرَحيّ : نِمایشنامه نویس
کِتابة : نویسَندگی / نگارِش
کِتابةٌ : کتبًا
کِتابَة (ظَهر العُملة) : پُشتِ سکه
کِتابَة التّاریخ : تاریخ گُذاری / تاریخ نویسی
کِتابةُ السِّیناریو : صَحنه آرائی
کِتابَة یَدَویَّة : دَستخَط
کِتابيّ (غَیرُ شَفَهيّ) : کتبی / نوشتَنی
الکُتّاب : مَکتَب / مَکتَبخانه
کُتُبيّ : کتابفرُوش / صحّاف
کُتیِّب : کتابِ دَستی / کتابِ راهنما
کَتیبَة : گُردان / اِکیپ (فر)
کَتیبة استطلاع : گُردانِ شِناسائی
کَتیبة مُدرَّعة : گُردانِ زرَهی
مَکتَبٌ (إداريّ) : دَفتر / دَبیرخانه / اداره / دایره
مَکتَبٌ (للکِتابة) : میزِ تَحریر
مَکتَب البَرید : پُستخانه
مَکتَب الصِّحَّة : بِهداری
مکتَب مُحاماة : دار الوکاله

مکتب تنسیق الجامعة : دفتر نامنویسی دانشگاه
مکتبة (~ بیع) : کتابفروشی
مکتبة (~ مطالعة) : کتابخانه
مکتبیّ : دفتری
مکتتب : داوطلب / (ج) داوطلبان / داوطلبین
مکتوب / مکاتیب : مسطور / رقیمه / (ج) رقیمجات
کوتشینة : گنجفه
الکتفان : کت وکول
تکاتف : دوشادوش / دست بدست
تکاتفَ : صف آرائی کردن / گرد آمدن / پشتیبانی کردن / تقویت کردن
تکتیف : بند نهادن / در بند کشیدن / پیچ کردن
حملت طفلها علی کتفها : قلمدوش کرد
کتف : دوش / شانه / کت

کتفُ العقد (عمارة) : پشت بند طاق
کتکوت : جوجه
کتکوت (بلغة الأطفال) : جوجو / توتو
کتلة : پیچک / تیکه / جرم / لش / توده / تنه / قلنبه
کتلة برلمانیّة : گروو پارلمانی
الکتلة الشرقیّة : بلوک شرقی
کتلة طین : کلوخ / کلوخه
تکتّل : دسته بندی
تکتّلَ : دست یکی شدن / هم دست شدن
تکتّلات حزبیّة : دسته بندیهای حزبی
کتمَ / تکتّمَ : لب تو گذاشتن / در دل نگاه داشتن / لاگوشانی کردن
تکتّم : نهانکاری / پوشیدگی / رازپوشی / راز داری / سری بودن

کاتِم السِّر: پَرده پوش / پَرده دار / راز دار

کاتِم الصَّوت: صدا خفه کُن

کِتمان: پوشیدگی / رازپوشی

کَتُوم: تو دار

کَثَب (عن ~): نَزدیک / بِوقت

کُثَیب / کُثبان: تَپه شَنی / تَل شَنی / توده شَن

کَثّ: انبوه

کَثُرَ: زیاد شدن

کَثیر: بِسیار / زیاد / آنهَمه / فراوان / بیش / چَندان / افزون

أکثَر: بیشتَر / زیادتَر

أکثَر مِن ذی قَبل: بیش از پیش

کَثرَة: بِسیاری / کثرَت

ما أکثَر!: بَسا / بَسی

تَکاثَرَ: قل خوردن / (عم) کره کردن

تَکاثُر: تولیدِ مِثل / زاد آوَری

الکُثَیراء (صَمغ ~): کتیرا / کتیره

کَثَّفَ: چگالیدن / متراکِم کردن / هم چگال کردن / تغلیظ کردن / منقبض کردن / مختصر ومفید کردن / خلاصه کردن

تَکثیف: غلیظ سازی / قوام آوَری / سُفتی / افزایش / تَشدید / پُر قوَّت سازی

کَثافَة: قَوام / غِلظَت / انبوهی / کثرَت

کَثافَة سُکّانیَّة: کثرَتِ جَمعیت

کَثیف: انبوه / پُرپُشت

مُکثَّف: غَلیظ / فشُرده / خُلاصه شُده / تغلیظ شده / چگالیده

کَحَتَ: خراشیدن / خاراندن / چنگول زدن

کَحَّ: سُرفه کردن

کُحَّة: سُرفه

کُحول: الکل (فر)

کُحولیّ: الکلی (فر)

کُحل: سُرمه / پَرزه / سُرب سوخته

کُحلِیّ (لَون) : کبود / سُرمه اِی
مِکحَلة : سُرمه دان / مِیلِ سُرمه
کَدَحَ : جان کندن
کَدْحٌ : جان کنی / کارِ پُر زَحمَت
کادِح : رَنجبَر / رَنجوَر / کدیوَر / زَحمَتکش
کَدّ : تَلاش (~ کردن)
کَدَّرَ : بَر آشُفتن / اوقات تَلخی کردن / اذیَّت کردن / پِریَوه آوردن / خَسته کردن / عاجِز کردن
کَدَرٌ : تیرگی / اخم وتخم / کدورَت
مُتکدِّر : پُرخاش
کَدَّسَ : تُلُمبار شدن / انبار کردن / انباشتن / دَرویدن / رُوی هَم ریختن / بَر هَم نِهادن / تا زدن / مَوج زدن
تَکَدُّس : انبوهی
مُکَدَّس : انبوه
کَدمَة : تَباره

تَکَدّی : طلَب کردن
تَکدِ / کُدیَة : دَریوزگی / دَریوزی / شَیئ اللّهی / شَید اللّهی
کَذا وکَذا : فُلان و فلان / این کار و آن کار / چُنین و چُنان / اینطَور و آنطَور
هکَذا : آنچنان / بدینسان / بآنسان
وهکَذا دَوالَیك : ومانَندِ آن / هَمینطَور / وقس عَلَیهذا
کَذَبَ : درُوغ گُفتن
کَذِبٌ : درُوغ
الکِذْب الواضِح : دُمِ خَروس دیدن
کاذِب / کَذّاب : دُروغگو / پُر دُروغ / مَصنوعی
کَرب : پَریشانی / اندوه / دَرد ورَنج
کُرباج : تازیانه / قمچی / قمچین / شلاق / تسمه / تازیانه / ضربه / مژگان

کربُراتیر : کاربوراتور (فر)
کَربُون : کارین / کربُن (فر)
کَربُونات : کاربُنات (فر)
کَربُون (وَرَق الـ ~) : واکیره
کَربَسَة : هردود کشیدن
أکرَت الشَّعر : وَزوَزی / فرفری / قرقری / چنگول چنگولی
کُرّات : تَره صحرائی
کَرتُون (فیلم ~) : مُضحِک قلَمی
کَرتُون / کَرتُونة : مُقَوًّا / کارتُن (فر)
کُرّاث : گَندنا
اکتَرَثَ : توجّه کردن / اعتنا کردن
لَم یکتَرِث : از قلَم انداختن / نادیده گرفتن
اکتِراث : تَوَجُّه
کارِثَة : سانِحه / فاجِعه / ضایِعه / بَلا / بیچارگی / بَد بَختی / مُصیبَت

کِردان : گاردون
کُردِیّ / الأکراد : کرد
اِستکرَدَ / اِستِکراد : پریشِر کسی خَندیدن / تاتوره پاشیدن / اهلیل زدن / پیه گیر آوَردن / حقه بکار بردن / حقه زدن
کَرّ : تاختن
کَرٌّ وفَرّ : رَمارَم / جَنگ وگُریز
کرَّرَ : واخوان کردن / باز گُفتن / واگُفتن / تکرار کردن
تکرار السُّؤال : واپُرس
کُرَیَّة : چِهل تکه
مُتَکَرِّر : بَرگردَنده / عَود کُنَنده / راجعه / بازگَشت کننده / بازرخدادگر
مُکَرَّر : افزونه
الکَرار : کته / نِهانخانه
کِرازة : وَعظ / واعظی
کَرز : گیلاس / آلوبالو
کُرّاسَة / کُرّاسات : دَفتَر / دَفتَرچه / (ج) دَفاتِر

کَرَّسَ حَیاتَه لـ ...: عُمرَش را به ... مَصروف داشت
تکریس (تَعمیرِ النَّرجیل بالمُخدِّر): تَه بَندی کردن
کُرسیّ: صَندلی / سَندلی
کُرسیّ صَغیر: چار پایه
الکُرسیّ البابَویّ (الفاتیکان): در بابِ پاپ / مَقَرِّ پاپ
کِرش: شِکم / شِکمبه / زیر شِکم / هتل
أبو کِرش: شِکمو
مُکرِش / له کِرش: زیر شِکمی / شِکمُو
کِرشَة: سیراب / سیرابی
کِراع / کَوارِع: کلّه پاچه
الکَرکِی (طائر): کاروانک
کَرّاکَة: لاروُب / کشتی لایروبی
کَراکیب: زلم زیمبو / خاکروبه / آل وآشغال / آت وآشغال / خاک وخل / چس ویس / خِرت وپرت

کُرکُم: زَرد چُوبه
کَرَّمَ: شَرافَت دادن / تَجلیل کردن / آزَرم داشتن
الکَرَم: سَرکیسه شل کردن / حاتم بَخشی کردن / سَخاوَت / جود / گُشاده دَستی
إکرامیَّة: راشن
تَکَرَّمَ بـ: ارزانی داشتن با ... / مرحمَت کردن
تَکریم: بزُرگداشت
کَرامَة: آبرو / جاه / شان / مقام / رتُبه
مکرُمَة: مَرحمَت / صنیعَت
کَرمَة: انگورستان / تاکستان / رَز
کَریم / کُرَماء: دَست باز / راد دَست / فَراخ آستین / کرَم پیشه
کَریم الخِصال: رادمَنِش / راد / رادمَرد / زاده مَرد / (ج) رادگان

کَریم المَحتِد: نیکزاده / پدَر دار / نَسیب / نجیب زاده
لَه کَرامات: کفش پیشِ پا جُفت شده
کَرمَشَ: چین خوردن / چروکیدن / چروک برداشتن / وَز زدن / وَر چلوزیدن / وَر چروکیدن / وَر چلوکیدن
کَرمَشَة: چین خوردگی
مکَرمِش: کیس / اژنگناک
کَرنَفال: غولک بِنما / کارناوال (فر)
کُرنُب: کلَم
کَرِهَ: نُفرَت داشتن از / بیزار بودن / کینه ورزیدن
کُرهًا: زیر زبانی / زیر لَبی
کُرهٌ / کَراهیَة: نُفرَت / تَنفُّر / بُغض / بیزاری
کَریه / مَکرُوه: نُفرَت انگیز / نُفرَت آوَر / تَنفُّر آوَر / دافِع / زنَنده

مکروه (مُصاب): رُویداوِ ناگوار / بَدبَختی / قَضا / حادثه بَد
أکرَهَ: واداشتن / چپاندن / چلاندن
إکراه: جَبر
بالإکراه: مَجبورا / اجبارا / جابرانه
کُرَة: گوی / توپ (تر)
الکُرَة الأرضیَّة: کره زَمین
کُرَة السَّلَة: بَسکتبال (انج)
کُرَة القَدَم: فوتبال (انج)
کُرَة الیَد: گو دَست / هاندبال (انج)
کُرَة طائرة: والیبال (انج)
الکُرَة الطَّائرَة: والیبال (انج)
مُکاریّ: مکاری / چار وادار / سورچی / خَرکچی / گاریچی
کُرَیَّة / کُرات الدَّم: گلبول / گویچه
کُرات الدَّم البَیضاء: گلبُولهای سَفید / گُویچه های سَفید

كُرات الدَّم الحَمراء: گلبُولهای
قِرمِز / گُویچه های قِرمِز
كَرُوهات: پیچازی / خانه خانه
/ خُشت خُشتی / زَنبوری
كَروبی / كَرُوبیم: كروبی
كریت (جَزیرة ~): كرِت
كِريتُون: كركر
كريز: گيلاس / آلوبالو
كُريك: جک
كِريم (دَهان): كرِم (فر)
كُزبرة: گشنيز / كربزه (معر)
الكَزَاز (مَرَض ~): كزاز (معر)
كَزلَك: گزلک / گزليک (معر)
كَسَبَ: كَسب كردن / باز يافتن /
نائل شدن
كَسْب الوَقت: دَست دَست كردن
/ دَفع الوَقت كردن
اكتَسَبَ: بدست آوردن / حاصل
كردن / پيدا كردن / اكتِساب
كردن

اكتِساب / كَسبٌ: فَراگيرى /
كَسب / اكتساب / مالِكيَّت
يكَسَّب ذَهَب: زَر خيز
مَكاسِب / مُكتَسَبات: دَست
آوَرده ها
مُكتَسَب: اكتِسابی
كُسب: كنجاره / كنجاله /
كنجيده
اكتَسَحَ: تاخت وتاز كردن /
حَمله كردن / تاراج كردن / سَر
تا سَر... را فَرا گرفتن
اكتساح: سيل آب گرفتگی
اِتكَسَّح: بال افكندن / پا لِنگ
شدن / تلنگر كسی دَر رفتن /
زه زدن / عَيز آمَدن / عَجز
آمَدن / عاجزی / دَرماندگی /
عدَم تَوانائی
كاسِح: فَراگيرَنده / شامل
كاسِحة: لاروُب
كاسِحة ألغام: كشتی مِين جَمع
كن

كُساح: آماسِ مهره پُشت
كَسيح: زَمينگير / چَهار چَنگولی
كَساد: فترَت / كسادی / وا زَنِش
كَسَدَ: وا خوردن / بساط چیده شدن
كاسِد: بنجل / كساد / نارَوان
كَسَرَ: شِكستن
كَسَرَ خاطِرَه: دِل شِكستن / جِگَر شِكافتن
انكَسَرَ (مَعنَوِیًا): عنش دَر آمَد
انكسار (هَزیمة): سَرنگونی / شِكَست
انكسار الضَوء: شِكَستِ نُور
تكسَّرَ: تَرَک بَرداشتن / تَرَک خوردن
تَكَسُّر: شِكَن
كاسِر: دَرَنده
كَسَّرَ: تقه زدن
كَسْر الخَزَف: كواره
كَسرٌ مُضاعَف: دو شِكستی
كِسرَة: تكه / تیكه
كُسرَة / كُسَر: چین / تا / تاه / لا / لای / خم
كُسور: صورَت جُزء
كَسیر: عَتُو مُنكیره / سَر شِكسته / كتف شُده / خَوار
مكسُورة الجَناح: قمصور وفزرت / خل وچل
مكَسَّر: خُرد وخاكشیر / خُرد وخَمیر
مُكسَّرات: آجیل / آجیل ماجیل
مُنكَسِر: عَتُو مُنكیره / سَر شِكسته / كتف شُده / خَوار
كَسَفَه: رُوی بزَمین زدن / هو كردن
كَسفَة: بور شدن / از رُو رفتن
مكسُوف: پشیمان
كُسُوف: گِرفتگی
كُسُوف الشَمس: گِرفتگی خُورشید / خورشید گرفتن
كُسُوفٌ جُزئیّ: كسوفِ نا مَرئی

كُسُوفٌ كُلّيّ: كسوفِ مركزی
تَكاسَلَ: تَنبَلی کردن / يله دادن / شَل شدن / کند شدن
تكاسُل: رَخوَت
كَسَل: تَن آسائی / بیکاری / تَنبلی / بطالَت / بیهودگی / کند ذِهنی
كَسُول: کاهل / علی بَهانه گیر / علی بونه گیر / پیزی گُشاد / تن پَروَر / تَن آسا / تَنه لش / شل شلی / شل مشلی / چیچ / روز خَسب / کیار / لش ولوش
كَسا: پوشاندن
كِسوَة: پوشش / متیل
كِسوَة الحُصان: جُل
تَكسِيَة: روکش کردن
تَكسِيَة الأسقُف: ضربی زدن
التكسِيَة بألواحٍ خشَبِيَّة: تخته کوبی
كَشَّ: آب رفتن / کیس شدن / کز کردن
كُشتِبان / كُستِبان: انگشتوانه (مصر)
كَشَّرَ: اخم کردن / بغ کردن / بق کردن / رُو دَر هَم کشیدن / جبین دَر هَم کشیدن / رو بهم کشیدن / رو تُرُش کردن / تُرُشروئی کردن / سگرمه ها دَر هَم بودن / جبین دَر هَم کشیدن
كِشر: اخمو / سگرمه / سِگره / سه گره / بَد اخم / تُرُش رُو / بَد پوز / بَد دک وپوز
تَكشير: اخم وتخم
مكَشَّر: اوقات تَلخی
كُشَرى: عدَس پُلو
كَشَطَ: خراشیدن / خاراندن / بَغ دادن / سائیدن
كَشطٌ: خَراش / سائیدگی / سایش
كَشفٌ / اكتِشاف: كشفيّه / (ج) كشفيّات

اکتشافٌ: یابِش
کَشْف / کشُوف: صورَت / ثَبْت / فِهرِست / لیست (فر)
کَشفٌ (فَحص): معاینه
کَشَفَ سِرّا: فاش کردن / سَر بَندی کسی گرفتن / افشا کردن / فاش ساختن / شیپور کشیدن
کَشَفَ (أظهرَ): نِمایاندن / روباز گذاردن
کَشَفَ (فَضَحَ): روباز گذاردن / باز کردنِ جناحها / باز کردن پوشِش / بی پَناه گذاشتن / بی حفاظ گذاردن / در معرض گذاشتن / نِمایش دادن / افشاء کردن
اِنکَشَفَ / تَکَشَّفَ: افشا شدن / فاش شدن
انکشَفَ أمرُهُ: دَست رُو شدن
کَشْف الرَّواتِب: سِیاهه پُرداخت / صورَتِ پُرداخت / لیستِ حُقوق

کَشَفَ الطالع: زیج بَستن / زیج نِشَستن
کَشْفُ الطالع: فال بینی / بَخت آزمائی
کَشَفَ الفَساد: کثافات را علَنی ساختن
کَشْفُ الفَساد: چَنگال کودکشی / بیل کودکشی
کَشْف حِسَاب: صورَتحَساب / فاکتور (فر)
کَشَفَ المَستُور: لو دادن / پَرده بَرداشتن / پَرده دریدن / برو آوَردن / نَقش را در آوَردن / روی دائره ریختن / روی داریه ریختن / از پرده بیرون کردن
انکشَفَ المَستور: بو بلَند شدن / بوقِ حمّام شدن / سَرِ زَبان اُفتادن / شیاع
الکَشّافَة: پیشاهَنگی / دیده بانی

تكَشُّف: پَيدايِش / خود اشكار سازى
كَشّاف: نور افكن
كَشّاف (واحدُ الكشّافة): ديده بان / پيشاهَنگ
مكشُوف (غَير مُغطًى): رُو باز
مكشُوف (مُعلَن): بى پَرده
وِشَه مكشُوف: رَسوا
مُكتَشِف: پويَنده / جُستجوگر
استكشَفَ: پونيدن / پيشاهَنگى كردن / ديده بانى كردن
استِكشَاف: اَكتشاف
استِكشَافىّ: اَكتشافى
مُستَكشِف: كاشِف / مُكتَشِف
كُشك / اَكشاك: غُرفه / كيوسک (فر)
كُشك الحَديقة: چِتر باغ
كُشك الحِراسة: قراوُلخانه
كَشكُول / كَشاكِيل: دَفتَر / (ج) دَفاتِر
كَظمٌ: باز دارى
كَظَمَ: دَر دِل نِگاه داشتن / فرو نِشاندن
كَظَمَ غَيظَه: بُغض در گلو گرفتن
التُّكعِيبية (اتِّجاهٌ فَنّىّ): كوبيسم
تكعيبَة: انگورستان / تاک / رَز
تكعِيبىّ: كوبيست (فر)
كَعب: پاشِنه
كَعب الحِذاء: نعلكى
كُعبيرَة: تپه تپه
مكَعبَر: غدَنگ / قلمبه
اتكَعبل: ليز خوردن / سِكندَرى خوردن / سِكندَرى رفتن / تلک پلک كردن
كَعبَلة: پاى لَغزى
كافَأَ: پاداش دادن / سزا دادن
مُكافَأة: پاداش / سزا
مُكافأة نِهايَة السَّنة: پاداش پايان سال
تكفيت (عِمارة): خاتم كارى / خاتم بَندى / مَنبَت كارى
مُكافَحة: مُبارزه / دَفع

مُکافَحة التَّهریب: مُبارزه با قاچاق
مُکافَحة المُخدِّرات: مُبارزه با مَوادّ مُخدِّر
کافَحَ کِفاحًا: کوشیدن / سَعی کردن / تَلاش کردن / دست وپا کردن
کافَحَ مُکافَحةً: مُبارزه کردن با / جنگیدن با
کِفاحٌ: کوشِش / تَلاش / دَوندگی / ستیزه / نزاع / دَعوا / سَعی بلیغ / تقلا / کُشاکُش
مُکافِح: مُبارز / کوشا / سَخت کوش
کَفَرَ: دُروغ پنداشتن
کَفَّرَ عن / تَکفیر: کفّاره دادن / پاک کردن / جُبران کردن
کفَّر سَیئاته: پیر دَر آوَردن / ریپال را دَر آوَردن / جِد وآباد دَر آوَردن / کچلک بازی در آوَردن

کافِرٌ بالنِّعمة: لاکردار / بی نَمَک / نَمَک نشِناس / نَمَک بِحَرام / ناخوش آیَند / ناسپاس / حق ناشناس
کَفّارة: کفّاره / دِیه / جُبران / اصلاح
کافِرٌ: نا خُدا / کُفری
کُفر: ناسَزاگُویی / کفر
کُفران: زَهوار دَر رَفته
کُفرانُ النِّعمَة: کفرانِ نِعمَت
کَفَّ یَدَه: دَست بَرداشتن
کَفٌّ: پَنجه / کف
کَفّةُ المیزان: کپه / کفه تَرازو
کَفیف / مَکفُوف: نابینا / کور / چَشم بَسته
الکَفاف: کرد وخورد / بخور ونَمیر
تَکَفُّل: کفالَت
کَفَلَ: تامین کردن / تضمین کردن
کَفالة: تَن بَها / ضَمانَت / ضامنی
بِکَفالة: تحت الضمانه

تَکَفَّلَ: به عُهده گرفت که ... /
مُتعهِّد شدن / اِلتزام دادن
کِفل: گُرده / لنبر / آلست / سُرین
/ کپل (معر)
کَفیلٌ: بابیزن / ضامن
کَفَّنَ: کفَن کردن
کَفَنٌ: کفن / پوشِش / لفافه
اِکفَهرَّ: اخم کردن / بغ کردن /
بق کردن / رُو دَر هَم کشیدن /
جَبین دَر هَم کشیدن / رُو بِهَم
کشیدن / رُو تُرُش کردن /
تُرُشروئی کردن / سِگرمه ها دَر
هَم بودن
اِکفِهرار: تُرُشروئی
مُکفَهِرّ: اخمو / سِگرمه / سِگِره
/ سِه گِره / بَد اخم / تُرُش رُو
کَفاءَة: شایستن / سَر پکلاه
ارزیدن / سَر بِتَن ارزیدن /
دَست داشتن / شایستگی /
کفایَت / لیاقَت / قابِلیَّت

کُفء: شایگان / درخور /
فراخور / صلاحیَّتدار
غَیر کُفء: نا لایق / نا سَزا
کَفَى! کِفایة!: بَس است! بَسه!
یکفِی ع الخبَر ماجُور: حَلاجی
کردن
کَفاكَ اللهُ الشَّر!: بَلا دُور است!
خُدا بَد نَدهَد! بلا نسبَت شما!
چَشمِ شَیطان کور! گوش
شَیطان کر!
کَفانا اللهُ شَرَّ ...!: امان از دَستِ
...!
کاف: بَسَنده
اکتَفَى: بَسَنده شدن / کار راه
افتادن
اکتِفاء: بَسَندگی
الاکتِفاء الذّاتیّ: خُود کفائی
انکَفَأ علی وَجهِه: دمر افتادن /
دمرو افتادن
تکافؤ: بَرابری

مُتَکافِئ: بَرابر / هم اندازه / هم پایه / همرُتبه / همگن / مساوِی / هم تَراز
غَیرُ مُتَکافِئ: نابرابر
الکَلأ: علَف خودرُو / علَف هَرزه
تَکالَبَ: هردود کشیدن
تَکالُب: جان کنی / شلوغ / شلوغی / خَر تو خَر
کَلب: سگ
کَلب البَحر: خوک آبی
کَلب الحِراسة: سگِ پاسبان
کَلب الصَید: سگِ شِکاری / تازی
کَلبٌ سلوقیّ: یوز
کِلاب بُولیسیّة: سگهای پُلیس
کَلبة: سگ ماده
کَلّابة: قلاب / قلابه / بلسک / قناره / نشپیل / چِنگک
کِلبس: گیره سیمی

کِلْس: آهَک / جبسین / کلس / گِلِ سَفید
کَلَّفَ (بِمَهمَّة): تکلیف کردن
تَکَلُّف: وا نِمود / تظاهُر / ظاهِر سازی / ناز / تکبُّر
بِدُون تَکَلُّف: ساده / یک رَنگ
تَکلِفة / تَکالیف: هَزینه / مَخارج
تَکلیف / تَکلیفات: وَظیفه / (ج) وَظایف
بِدون تَکلیف: بدون تعارُف
کَلَفٌ: کورک / پیسی / جُوش / کک ومَک / ککمَک
کُلفَة (تَطریز): شمسه / دالبَر
مُتَکَلِّف: پُر طمطراق / مُزَیَّن / پُر آب وتاب / پُرکار / صَنعَتی
مُکَلَّف: منصوب / مامور
مُکَلِّف: گِران / گُزاف
یِکَلِّفت: سمبل / سنبل کردن
کَلفَتَة: سَرسَری / ریدمون / سَر هَم بَندی

کُلکیعَة : تپه تپه
کَلَّ / کَلَّل : ذله آمَدن
کَلَّ لسانُه من النُّصحِ : زَبان مُو دَر آوَردن
کُلّ النّاس : هَمه مَردُم / هَمَگان
کُلٌّ علَی حِدَة : سَوا سَوا / ما سَوا
کُلّ ما : هَرچه
کُلّ مَرَّة : هَر دَفعه
کُلُّ مَن : هَرکدام / هَرکَس
کلاهُما : هَر دُو
کُلَّما : هَرقَدر / هَرچه بیشتَر
کُلَّشِن کان : سَرسَری / ریدمون / سَرهَم بَندی
کُلّیّ : مجموعی
کَلیل البَصَر : بَد نِگَر / کور مکور / کور منجه
مُکَلَّل بالعار : سَرشکسته
تکلُّم : سُخَن گفتن / حَرف زدن / صُحبَت کردن / گُفتگو کردن
تکلُّم بِدُون تَحفُّظ : پرانیدن / چاچ خائیدن / بلبلی کردن

اِتکلَّم عِدل! : حَرفِ راست زَنین!
کَلام : سُخَن / صُحبَت
کَلام فارِغ : حَرفِ پوچ / بَند تُنبانی / چَرند وپَرند
کَلامٌ مَکشُوف : چاچ خائی
الکَلام علَی المَکشُوف : بی پَرده سُخَن گفتن
کلمات مُتَقاطِعة : جدوَلِ کلمات
کَلِمَة : واژه / لُغَت / کلمه / حَرف / (ج) لُغات
کَلِمة (تُلقَی) : گُفتار / نُطق
کَلِمَة السِّر : اِسمِ شَب
کِلمة تجییه وکِلمة تودّیه : دَهان بین / دَهَن بین
کَلِمَة شَرَف : قولِ شَرَف / قولِ مَردانه
کَلِمَة واحِدة! هی کِلمة! : یک کَلام!
کَلِمتُه نافِذة : حرفِ کسی پیش رفتن
کَلَمَنجی : زَبان باز

کِلیم: خرسک / گلیم / جاجیم / زیلو
مُتکلِّم: گوینده
الکلمات المتقاطِعة: جَدولِ مُعمّائی
مُکالمة هاتِفیَّة: تَماسِ تِلفُنی
مَکلومٌ: آزار دیده
کُلُوب: چراغِ فتیله اِی / چراغ گردسوز
کلورُوفیل: سَبزینه
کُلیَة / کُلَی: غُلبه / قُلوه / قُلبه / گردک
کُلیةً: بالکل / یکقلَم
کُلیة جامِعیَّة: دانِشکده
کُلیة الاِقتِصاد: دانِشکده اِقتِصاد
کُلیة الآثار: دانِشکده باستانشِناسی
کُلیة الآداب: دانِشکده ادبیات
کُلیة الألسُن: دانِشکده زَبان
کُلیة الإعلام: دانِشکده اطلاعات

کُلّیة التِّجارة: دانِشکده بازَرگانی
کُلّیة التَّربیَة: دانِشکده علُومِ تَربیَتی / دانِشکده تَربیَت
کُلّیة الحُقوق: دانِشکده حقوق
کُلّیة الزِّراعة: دانِشکده کشاوَرزی
کُلّیّة الشُّرطة: دانِشکده افسری / دانِشکده پُلیس
کُلّیة الصَیدَلة: دانِشکده دارُوسازی
کُلّیة الطِّبّ: دانِشکده پزشکی
کُلّیة الطِّبّ البَیطَریّ: دانِشکده دامپِزشکی
کُلّیة طِبّ الأسنان: دانِشکده دَندان پزشکی
کُلّیة العلاج الطَّبیعیّ: دانِشکده تَن دَرمانی / ~ وَرزِش دَرمانی
کُلّیة الفنون الجَمیلة: دانِشکده هُنَرهای زیبا

کُلّیة العلُوم: دانِشکده علوم
کُلّیة الهَندَسة: دانِشکده مهُندِسی
کلیشیه: گراوَر / کلیشِه (فر)
کَما: چُنانکه
کَما لَو أنَّ: اِنگار
کمبیالة: سُفته
کُمَّثرَی: اِمرود / گُلابی
کَمَد: خود سوزی
کَمَر: میانه / بَند / پیوَند
انکماش: هَمکشیدن / انقباض
اِنکَمَشَ: ترنجیدن / چروک شدن / ترک هوا شکستن / جعد شدن / کَز کردن
کَمّاشَة: گاز انبر / ماشه / گبره
مکَمکِم: زَهم
اکتَمَلَ: تمام شدن / انجام شدن
اَکمَلَ / استکمَلَ: انجام دادن / بانجام رساندن / کامل کردن
اَکمَلَ المِشوار: راه از پیش بردن
اکتِمال / کَمالٌ: تَمامیّت

تکمِلَة: پی آیند / دُنباله / عقبه / نتیجه / پایان / انجام / خاتمه
غَیر مُکتَمِل: نصفه کار / نیمه تَمام
کامِل: مُفصَّل
کامِل العدَد: ظَرفیَّت تکمیل است
کاملاً / باکمَله: جُمله / دَربَست / سَر تا پا / سَراپا / بِکلّی / کاملا / هَمه / سَراسر / بی خُرده
کَمالیّ (من الکَمالیّات): تَجَمُّلی / لوکس (فر)
کَمالیّات: اشیاءِ لُوکس
مُکمِّل: جُزءِ لایَنفک
کُمّ / اَکمام: آستین / سَر دَست
کَمٌّ: چَندی / کَمیّت
کَم! (للتَّعجُّب): چَندین!
کَم؟: چقَدر؟ چَند؟
کَمِّیَّة: چَندی / کَمیّت
کَمِّیّ: چَندی / کَمّی / مِقداری

کَمَّمَ: دَهانه کردن

کِمامَة: پوزبَند / مهار / دَهانه / دَهَنه / طوقه

کَمَنَ له: کومه نِشَستن / کَمین کردن

کُمون: رُکود / نهفتگی / پنهانی / نا پیدایی / پوشیدگی

کَمین: کچه / کمین / مَخفِی گاه

کامِنٌ: نهفته / راکد / پنهان / نا پیدا / پوشیده

مکمَن: مَرصَد

نَصْبُ الأکمنة: دامگُستَری

نَصَبَ کَمیناً: کَمین کردن / تَله انداختن / دام نِهادن / بزخو کردن / قلاکردن

کَمان / کَمانجة: کمانچَه / ویولون (فر)

کَمُّون: زیره

الکَناري (عُصفور ~): قناری

کِنار: کنار / دامن / رویان / گرد باف / لَب / لَبه

کَنَبَة: بجکم / بوزکند / کاناپه (فر)

کَنَدا: کانادا

کَنَدِيٌّ: کانادائی / اهل کانادا

کَنزٌ / کُنوز: گَنج / دَفاین

کَنَزَ: گرد آوَردن / توده کردن / مُتَراکم کردن

اکتِناز المالِ: ثروَت اندوزی

کَنِزٌ: پِک لا

کَنّاس: جاروکش / جاروب کش / جاروب زَن / خاکروب / سپور

کَنَسَ: رُفتن / روفتن / روبیدن / جاروب کردن / رُفت وروب

کَنیس الیَهُود: کنیس

مِکنَسة: جارو / جاروب

مِکنَسة کَهرَبائِیَّة: جاروبَرقی

کَنیسَة: کِنِشت / کلیسا / (عم) کلیسا

الکَنیسة الأرثوذکسیَّة: کلیسای اُرتُدُکس

الكَنيسة الشَرقيَّة: كليساى خاوَر
الكَنيسة المَشيَخيَّة: كليساى مَشايخى
كَنَسيّ: كليسائى / كشيشى
الكَنغَر (حَيَوان): كانگورو
اكتَنَفَ: در بَر داشتن / إحاطه كردن / دَور... راگرفتن / مُحاصره كردن / حِصار دادن / حلقه زدن / دارا بودن
أخَذَه في كَنَفِه: زير بال گرفتن / زير پَر گرفتن
كَنَف: حِمايَت / پُشتيبانى / سَرپَرستى / قَيمومَت
كَنَكَة: حلَبى
كِنانَة (~ السِّهام): تَركش
مَكنُون القَلب: راز ونياز
كُنه: فروهر / هَستى / وجود / ماهيَّت / گوهَر / ذات / اسانْس (فر)
كِنايَة: تمثيل / عاريه
كُنيَة: كنيَه / اسمِ دوُّم
كَهرَمان: كهرُبا
كَهرَمانيّ اللَّون: كهرُبا رَنگ
تكَهرَبَ (صُعِقَ): بَرق گرفتن / برَق زَدگى
كَهارِب: آذين بَندى
كَهرَباء: بَرق
كَهرَبائيّ (صِفة): بَرقى
كَهرَبائيّ (صَنعة): بَرقكار / مكانيک بَرق
كَهرومائيّ: هيدروالكتريک
كَهف: شكفت / كاز / گاباره / دخم / پاكنه / زاغه / غار / ديماس
كاهلٌ: كول / شانه
تكَهُّن: پيش بينى / پيشدَستى / پيشگوئى / غَيبگوئى
تكَهَّنَ: پيش دَستى كردن / غَيبگوئى كردن
كاهِنٌ: كاهِن / خَليفه / كشيش
كاهِنٌ زَرَدُشتيّ: مُغ / مُوبَد

کَهانة : خَلیفه گری / کشیشی
کَهَنة / کُهّان : روحانیون
کَهَنوت : کشیشی
کَهَنوتیّ : کلیسائی / دفتری
کُوارْتز : درکوهی
الکَوَالیس : صُورَتخانه
کُوب : آبخوری / لیوان
کُوب الشای : استکان / چایخوری
کُوبٌ خَشَبیّ : لاک
کُوبلیه : دو بیتی
کُوبون : کوپُن (فر)
کُوبیّ : کوبائی
کوبنهاجن : کپنهاگ
کُوخ : کلبه / زاغه / کوشک / کپر / آلاچیق / آلونک / کاشانه
کُود : کد (فر) / رَمز / ارقامِ رَمز
تَکَوَّرَ : گرد شدن / گلوله شدن
کَوَّرَ : گرد کردن
مُتَکوِّر : گرد شده / گلوله شده

کورَس : هَم سرایان / نغمه سَرایان هم آهنگ / دسته خوانَندگان
کُورْس : کورْس (انج)
کُورسیه : کرسِت (فر)
کوریا : کره
کُوریّ : کره اِی
کُوز : تُنگ / کوزه (معر)
کوز ذُرَة : سَبل
کُوز مَاء : مطهره
کُوسَا (خَضراوات) : کدو سَبز
کُوسَة (واسِطة) : پارتی بازی
کُوع : آرَنج
کُوفِرتَة : رُو تَختی
کُوفِیَّة : رُوسَری / شمَله / کاشکل / قطیف / شالِ گردَن
کُوکایین : کوکائین
کَوکَبٌ / کَواکِب : سَیَّار / (ج) سَیَّارات
کُوَیکِب : سَیَّارک
کَوکَبَة : مجمع الکواکب / گروه

کُوکُو (دَجَاج بلُغة الأطفَال) :
توتو / جوجو
کُولونیا : اُوکلُن (فر)
کولیرا : وَبا
کوم / کُومَة : خرمَن / تُلُمبار /
تلنبار / توده / کوپ / چاتمه
کَوم تَراب : آوار
کَوم قَشّ : کاره
کَوَّمَ : تُلُمبار کردن / بَر زدن /
روی هَم ریختن / بَر هَم نِهادن
/ تا زدن
تَکَوَّمَ : تُلُمبار شدن
مُتَکَوِّم : کنجله / گنجله
کُومُنولث : کشوَرهای مُشتَرَک
المنافع
کومونولث : کِشوَرهای مُشترک
المنافِع
کُومودینُو : کمُد (فر)
کائن / کائنات : آفَریده /
آفَریدگان
کائنٌ حَیّ : جاندار / جانوَر /
ذیحَیات / سازواره
کائنات : مَوجودات
کائنات وَحیدَة الخَلیَّة : آغازیان
کانَ : استن / هَستَن / بودن
کَأنّ : گُوئی / گویا / انگار
کَوَّنَ / تکوین : دسته راه
انداختن / تشکیل دادن
تَکَوَّنَ من : مرکب بودن از /
شامِل بودن / عِبارَت بودن از
الکَوْن : جَهان / گیتی / زال سِپَه
وِل / افرینِش
التکوین (سِفْر ~) : پیدایش
(کتابِ ~)
لِیَکُن ما یَکُون! : هَرچه باداباد !
مُکَوِّنات الحاسِب الآلیّ
hardware : سَخت افزاری
کُونتاك المُحَرِّك : سلف / سُویچ
(انج)
الکُونجرِس الأمیرکیّ : کنگره
آمریکا

الکُونغُو: کنگو
کُوَّة: روزَن / روزَنه / تختپوش /
باجَنگ / باجه / پاچَنگ /
پاژنگ / طاقچه / بادگیر
کَوی الثّیاب: اُتو زدن
کَیّ الثّیاب: اُتو کشی / اطو کشی
کَیّ (وَسم): داغ
مِکواة: اُتو / اطو
کوّاء: اُتو کَش / اُطو کُش
کِیت وکِیت: چُنین وچُنان /
ایله وبیله (تر)
کادَ له کَیداً: نان پُختن / زیر آبِ
کسی را زدن / آش برای کسی
پختن / پا پوش برای کسی
دوختن / مُوشک دَوانیدن
کَیدٌ: پُخت وپَز
کَیداً فی العَوازِل: بکوری چَشمِ
حَسود
کَیدیّ: القائی
شکاوَی کَیدیَّة: وَرَق پَرّانی
مَکیدَة: دُوز وکلک

کِیر الحَدّاد: دَمگاه / دَمه
کِیرُوسِین: نَفت
کِیس: کیسه / پاکت (فر)
کِیس الصُّفراء: زَهره
کَیاسَة: خوبی
تَکَیَّفَ مع: خو کردن / جوربی
داشتن
تَکَیُّف: سازواری / سازش /
هَمسازی
کَیف (مزاج): کیف
کَیفَ؟: چِطَور؟ چِگونه؟ چِسان؟
کَیفیَّة: چِگونگی
مُکَیِّفُ الهَواء: کولَر (انج)
کِیك: کاک / کیک (انج)
کالَ کَیلاً: پَیمانه کردن
کَیلٌ: سَنج
کِیلوجرام: کیلوگَرَم
کِیلومِتر: کیلومتر
کِیمیاء: شیمی
الکیمیاء الحیَویَّة: زیست شیمی
الکیمیاء العُضویَّة: شیمی آلی

كِيميائيّ (صِفة) : شيميائي
كِيميائيّ (صَنعة) : شيميدان
الكيمُخت (جِلدُ البِغالِ والحَمير) : كيمُخت

ل

لا : نَه

لا (للنَّفی بتأدُّب) : خَیرا نَه خَیرا

لا أحَد : هیچ کدام / هیچ کس

لا وألف لا : نَه باز هَم نَه

تَلألؤ : تابانی / تابِش

تَلألأ : تابیدن / سُوسُو زدن

لُؤلُؤ : مُروارید / جُمان

لآلِئ : لئالی

لازُورد : لاجورد (معر)

لازُوردیّ : آسْمانگون

اللاویین (سِفر ~) : لاویان (کتابِ ~)

لَئیم : بَد سِگال / تُخُس / دُم بُریده / ناقلا / موذی / پنتی / پنطی / مارمولک

لؤمٌ : ستاوه / لئامَت

یتلائم / لؤم : رُوباه بازی درآوَردن / چاپ زدن

اللائی : که

لُبّ : مَغز / چَشم چراغ

لُبُّ المَوضُوع : لُب ولُباب

تَلابیب : گُریبان

ما لَبِثَ أن ... : دیری نَپایید که ...

لَبخة : کمخته / کوره / کبره

لبّاد : نَمَد

لِبّادة : لباده

لبد له فی الدُّرة : حَربه بِدَست آوَردن / کومه نِشَستن / سر راه گرفتن / بزخو کردن / قلا کردن / درکمین نِشَستن / کمین کردن

لَبِسَ : پُوشیدن / تَن کردن / بَر تَن کردن / بَر کردن

مَلبَس : رَخت / رَخت وپَخت / پُوشاک / تَنپُوش

لَبّیس : جامه دار

مَلابِس داخِلیّة : زیر پُوش

مَلابِس شِتوِيَّة : پُوشاک زِمِستانی
مَلابِس صَيفيَّة : لَباسهای تابِستانی
التَبَسَ عليه : کور خَواندن
تَلبيس (عِمارة) : خاتم کاری / خاتم بَندی / مَنَبَت کاری
لَبْسٌ : اِبهام / پیچیدگی
مُلتبِس : پیچیدَه
مُتلبِّس : دَست بخون آلوده
تَلَبُّس : دَست بخون آلودگی
ملَبَّس : آچیده
لَبِق : فرز / مردُم دار / سیَّاس / چرب زبان / خوش حساب / شِیوا
لَباقَة : مَردُم داری
لِبلاب : پیچک / پاپیتال / فَرغَند
لِبلِب : شِیوا / چابک سُخَن / زَبان باز
لَبَن : شِیر
لَبَن العَصفُور : پَر جیبرئیل
اللَّبَن الرائِب : دوغ / آبدوغ
ألبَان : لَبَنیَّات
لِبان : آدامس / ماستیک / سقز
لِبان دکر : مُصطکی / رَماس
لَبُوَة : ماده شِیر / شِیر زَن
تَلبِيَة : تَدارُک / (طلج) قانع گردانیدن
لَتَّ : وَر وَر / وَر وَوَر
لَتَّ وعَجن : چار سَری گفتن / چَرند بافتن / چِرت گفتن / پِرت گفتن / حرف مفت زدن / زَبان دَر آوَردن / ماستی گفتن / وَر زدن / وِل حَرف زدن / پُر چانگی / پَساب / شر وور / دَری وَری / جُفَنگ / جُفَنگ بافی / طامات
لَتَّات : وَرَّاج / حرَّاف / چارسَر / پُرچانه / پُرحَرف / پُرگو / دردو
لَتَّاتَة : لَکاته / هَوچِی / هَو انداز
لِتر : لیتر (فر)
لِتوانیا : لیتوانی

التی / اللاتی : که
لَثَة : بُنِ دَندان / لثه دَندان
اَلثَغ : الکن / لَکنَت
لَثغٌ : لَکنَتی
لَثَغَ : تپق زدنِ زَبان / تک زَبانی حَرف زدن / سَر زَبانی حرف زدن
لَثَمَ : بوسیدن / بوسه زدن
مُلَثَّمٌ : پوشانده / پَرده زده
لَجَأَ : وادار شدن / پَناه جُستن / پَناه بُردن / پَناهَنده شدن
مَلجَأ (مَلاذ) : پَناه / پَناهگاه / نهانگاه / پنهانگاه / آبشتگاه / مَخفی گاه
مَلجَأ الأیتام : یَتیمخانه / دار الایتام
اللُّجوء إلی القُوَّة : توسُّل به زُور
لاجِئ / لاجِئُون : پَناهَنده / آواره / (ج) آوارگان
لاجِئٌ سیاسیّ : پَناهَنده سیاسی
لجُوءٌ سیاسیّ : پَناهَندگی سیاسی

لَجَّ : طلبان کردن / طلبون کردن / عنگ انداختن / رو قوز آمَدن
لَجاجَة : سَماجَت / مُماکسه / ماندگاری / پا فِشاری / اِصرار
لَجوج : سر تق / گُهگیر
تلَجلَجَ : با شُبهه گفتن / با لکنَت گفتن / لکنَت زبان پیدا کردن / با شُبهه وتردید سُخَن گفتن
لَجلجَة : پته پته / تته پته افتادن
لِجام : افسار / لُگام (معر) / پالهَنگ / پلاهَنگ / توسن / لواشه / لویشه
لِجام الجَمَل : وَرس
لَجَّمَ : دَهانه کردن
لَجنَة : هَیئَت / هَیات / کمیته (فر)
لَجنَة التَّحکیم : شُورای حَکمیَّت / شُورای داوَری / زُوری (انج)
لَجنَة المتابعة : کمیته پی گیری / هَیئَتِ پیگیری ونُظارَت

لَجنَة سرِيَّة: کمیته مَحرَمانه
لَجنَة فَرعيَّة: سُوکمیسیون (فر)
لَجنَة مُشتَرکة: کمیسیون مُختلَط
لَجنَة مُنبَثِقة: سُوکمیسیون (فر)
لَجنَة وَساطة: هَیئَتِ
میانجیگری
أَلَحَّ: پافِشاری کردن / پیله کردن
/ سَرِقوز افتادن / رو قوز آمَدن
/ ذق ذق کردن
أَلَحَّ في الدُّعَاء: خُدا خُدا کردن
إلحَاح: ماندگاری / پافِشاری /
اِصرار / ذاق وذوق / سَماجَت
لَحُوح: سر تق / کِهگیر / دَوالپا /
سَرباز سیلاخوری
مُلِحّ: آنی / تَر وچَسب / تَر وفَرز
لَحَسَ: لیسیدن / لیس زدن
لاحَظَ: مُلاحظه کردن
لَحظَة: دَم / زَمانه
لَحظَةً بِلَحظَة: دَم به دَم / دَمادَم
اللَّحظَة الحاسِمة: بزنگاه
مُلاحِظ: سرکارگر / سَرعمَله

مُلاحظَة: مُلاحظه
مَلحوظٌ: اشکار / قابلِ توَجّه /
چَشمگیر
مَلحوظَة: پینوشت / یادداشت /
تَبصره
لحاف: لِحاف / دَواج
لَحَقَ بِـ: دَر پَیوَستن / رَسیدن بِـ
لاحِقٌ: پَسین
اللاحِقُون: پَسینیان
أَلحَقَ: ضمیمه کردن
لاحَقَ: پیله کردن / پی بُردن / پی
گشتن / پا پی شدن / سَر بِعقبِ
کسی گُذاشتن / سَر در پی کسی
گُذاشتن / رد ... راگرفتن / پا
پی شدن / دُنبال کردن / دُمِ
کسی راگرفتن / زاغ زدن /
زاغِ سیاهِ کسی را چوب زدن
لاحَقَ قَضائیًا: تَعقیبِ قانونی
کردن / پیگرد کردن
مُلاحَقة: شِکار / تَعقیب
لاحِقَة: پَسوَند

مُلحَق / مُلحَقات : الحاقیه / فوق العاده / ضَمیمه / (ج) ضمائم
مُلحَق الصُحیفة : فَوق العاده رُوزنامه
مُلحَقٌ بِـ : وابَسته بِه ...
مُلحَقٌ فی سِفارة : آتاشِه (فر)
التَحَقَ : مُلحَق شدن
التَحَقَ بِخِدمَتِه : دَرک خِدمَت کردن
لَحلَعَ : تِکان دادن / بِه جَنبش دَر آوَردن / حَرَکت دادن / بِهَم زدن / بِه جُوش آوردن / تَحریک کردن
لَحلُوح (تُومان) : چوق
لَحَمَ : پلمب کردن / بَند زدن / بَند کردن / لَحیم کردن
لَحامٌ : پلمب / جوشگری / جوشکاری
لَحّام : جوشگر / جوشکار / لَحیم گر
اللُحمَة (فی النَّسیج) : پود
تَلاحَمَ : پُشت بِه پُشت دادن / چسبیدن
لَحمٌ : گوشت
لَحم بِتِلُو : گُوشت گوساله
لَحم بَقَریٌ : گُوشت گاو
لَحم ضَأن : گُوشت گوسفَند
لَحم مُجمَّد : گُوشت یخ زَده
لَحم مَحفُوظ : قُرمه / قورمه
لَحم مُشفًى : گُوشت لَخم
لَحم مَفرُوم : گُوشت کوبیده
لَحمة راس : جفور بغور / حَسرَت الملوک
لَحیم : فَربه / گنده / تکل / تکلو / تکلی / گروار / شَحیم / لَحیم / سلُمبه
مَلحَمَة : افسانه / حَماسه / رَزم نامه
مَلحَمیٌ : افسانه ای / حَماسه ای / رَزمی
تَلاحُم : چَسبیدگی / پیوَستگی / چَسبَندگی / هَم بَستگی

التحَمَ: بَند شدن / بِهَم پَیوَستَن
التِحام: پَیوَستگی / چَسبَندگی / هَم بَستگی
لَحَّنَ: آهَنگ ساختن / تَصنیف کردن
لَحنٌ: آهَنگ / تِرانه / دَستان / نَوا / نَواخت
مُلَحِّن: تصنیف ساز / آهَنگساز / رود ساز
لِحاء الشَّجَر: پوستِ دِرَخت
لِحیَة: ریش
مُلتَحٍ: ریشُو
ملَخبَط: باز ووَلنگ / چپ اندر قیچی / چم اندر قیچی / شلم شوربا / شلم شوروا / شلم شوفته / شغر بغر / تار وتفرقه / کالیده / قاتی وپاتی / قاراشمیش / تق ولق
لَخَّصَ: خُلاصه کردن
تَلخیص: ایجاز / کوتاهی / اختصار

مُلَخَّص (اسم): مُختصَر / خُلاصه / باشتاب
مُلَخَّص (صِفة): موجز / کوتاه / مختصر / مُجمل / فشُرده / چکیده
لَخلَخَ: لغ کردن / لغلغ کردن
اتلَخلَخ: لغ شدن / لغلغ خوردن
ملَخلَخ: لغ / لق
اتلَخَم: جا خوردن / دَستپاچه شُدن / سَر دَرگُم شدن / سَر از پا نَشناختن
لَخمَة (اِسم): دَست وپا چِلُفتی
لَخمَة (صِفَة): ماما خمیره
لَدُود: جانی
عدُوٌّ لَدُود: دُشمَنِ جانی
لَدَغَ: نشکنج / نشگون / نیشگون / وشگون (~ زدن)
لَدغٌ: لَکنَتی
لُدِغَ: نشکنج / نشگون / نیشگون / وشگون (~ خوردن)

لَدغَة: نشکنج / نشگون / نیشگون / وشگون
اَلدَغ: الکن / لَکنَت
لَدنٌ / لادِن: لاستیک (فر)
لَدَی ...: نَزْوِ ...
لَدَیه: داشتن
لَذَّة: لذّت
تلذَّذَ: لذّت بُردن / لذّت داشتن / حظ کردن
لَذیذ: خوش مَزّه / خوردَنی / گُوارا / مَطبوع
مَلَذّات: لذّت / خوشی / عَیش / شهوَترانی
استَلَذَّ: لذّت بردن از / مَزّه آوردن / خوش مَزّه کردن
لَذع: تُرُشی / دبشی / گسی / تُندی
لاذِعٌ: زَنَنده / جیگرسوز / گوشه دار / نیشدار / گزان / تُرُش / دبش / گس / تُند / سوزانَنده / مَیخوش

الذی / الذین: که
لارِنج: بادرَنگ / بالنگ / دارابی / نارَنج / نارَنگ
لَزِج: نوچ
لزُوجة: لزوجَت
لازَمَ: وَر رفتن / پا بپا رفتن / دُم کسی را گرفتن
لزُوم: دَربای / دربایستی / اندر بایست
لَوازِم: ساز وبَرگ / سور وسات / سورسات / سیورسات / لوازِمات
اِلتَزَمَ: متَعهّد بِانجامِ ... بودن
التِزامٌ: تَعهُّد / پایبَندی
مُلتَزِمٌ: پا بِراه / سَربِراه / پایبَند
لازِمٌ: لازم / دَروایست / دَربایست / رَسمه / لابدی
مُلزِمٌ: اِلزام آور
اَلزَمَ: شَرط بَستن
اِلزامیٌ: اِجباری / قَهری
مُلازِم (رُتبَة): سَتوان

مُلازِمٌ ثانٍ (رُتبَة) : سَتواندومی
مُلازِمٌ ثالث (رُتبَة) : سَتوَانسومی
مَلزَمة : جُزوَه
لَسع (بلُغَة الأطفال) : جیزکردن
لَسع النَّحل : زَنبور زدن
على كُلّ لِسان : وِردِ زبان
لِسان : زَبان
لِسان الشَّیء : زَبانه
لِسان المزمار : چاکنای
ألسِنَة اللَّهَب : افرازه ها
تَلاشَى : مُتَلاشِی شدن / مَحو شدن / رَفته رَفته کوچک شدن / تدریجا کاهِش یافتن / کَم شدن / تحلیل رفتن
مُتَلاشٍ : زود گُذَر
لِصّ : دُزد / بَر دار / وَر دار / وَر مال
لُصوصِيَّة : دُزدی / عَیّاری
تَلصَّصَ : سَرکشیدن / سَرک کشیدن
لاصِق : چسبَنده / چَسبدار

اِلتَصَقَ : چَسبیدن / بَرچَسبیدن / بَند شدن
لَصَقَ : چَسباندن
لَصقة طِبيَّة : مشَمای چَسپ
مُلصَق (إعلان) : دیوارکوب
مُلصَقات : بَر چَسب
ألصَقَ التُّهمة به : پریشرکسی بَستن / پیرایه بَستَن
لَزقَة (بالمعنَى الدَّارج المِصرى) : دَوالپا
لَطَخَ : آلودن / آلائیدن
تَلطیخ : آلایِش / آلودگی
مُلَطَّخ : خاک آلود / چرک
مُلَطَّخٌ بالدَّم : خون آلود
لَطَعَ (جَعَلَه يَنتَظِر) : دَر قَلیه انتظار گُذاشتن
لَطعُ الثِّمار : شته
لُطف : دِلجُوئی / ظَرافَت / دلجُوئی / نَرمی / ملایِمَت / اِرفاق
لَطَّفَ : فرونِشاندن

لَطيف : مُلايِم / ماماني / مَلُوس / عِشقي

لا يستلطِفُه : خُون ... با ... دَر يِک ديگ نَمی جوشَد

لَطَمَ : سينه زدن

لَطمَة : سَيلی / چک / بامب / توگوشي / كشيده

تَلاطُم : موج زدن

لَعِبَ : بازی كردن

لَعِبَ دَورًا : نَقش داشتن

لِعب فی دماغه : باد دَر آستين كسی انداختن

يلعَب بالبيضَة والحَجر : تک پا راه رفتن / تک پَنجه راه رفتن

لَعِبٌ : بازی

لاعِب : بازی كن

لاعِب كُرَة القَدَم : فوتبال باز

لاعِب أكروبات : بَندباز / دارباز

لاعِبو الفَريق القَوميّ : بازيكنان تِيم مِلّی

أُلعُوبة (~ فی يد غَيره) : آلَتِ دَست / مَلعَبه / دَست نشانده / پوشالی

لُعبة / أُلعُوبة : بازيچه / لُعبَت

ألعاب القُوَى : وَرزِشهای سَنگين

الألعَاب الأولمبِيَّة : بازيهای أُولمپيک / وَرزِشهای أُولمپيک

الألعَاب النَّارِيَّة : آتَشبازی

لَعُوب (إمرآة ~) : اطواری / لاسی / لَوَند / عَشوَه گر / لولی / سابوده

مَلعَب مَلاعِب : زَمين بازی

مَلعَب التِّنس : زَمين تِنيس

لُعاب : لعاب / (عم) لاب / آبِ دَهان / خِيو / گليز

تَلاعَبَ : تلولو خوردن

تَلاعُب : دَستكاری

التَّلاعُب بالأسعار : گِرانفُروشی

التَّلاعُب بالألفاظ : بازی با لُغات / مُعمّای لَفظی

تَلَعثَمَ : با شُبهه گفتن / با لکنَت گفتن / لکنَت زبان پیدا کردن / با شُبهه و تردید سُخَن گفتن
لَعِقَ : لیسیدن / لیس زدن
ملعقة : قاشُق (تر)
لَعلَعة : معرکه کردن
لَعَنَ : لعنَت کردن / نِفرین کردن
لَعنَة : نِفرین / لعنَت
لَعین / مَلعُون : نِفرین شُده / لعنَتی / سوخته / پِدَر سُوخته
لُغز : پرد / نردک / پردک / سَرَند / مُعَمّا
لَغَط : خَروش
لَغَم : مین (فر)
لَغمٌ بَحریٌ : اژدَر
مَلغوم : بُمب گُذاری شُده
لَغمَطة : چَنگمالی کردن
لُغَة : زَبان
اللُغَة الفارِسية : زَبان فارسی
مَن لا یَفهَم سِوَی لُغَة القُوَّة : آخون دغشی

اللُغَوِیّات / عِلم اللُغَة : زَبانشِناسی
لُغَویّ : زَبانی
عالِم لُغَویّات : لُغَت شِناس
عِلم اللُغَة المُقارِن : زَبانشِناسی تطبیقی
لَغَا / لَغو : باد پیمودن / چار سَری گفتن / چَرند بافتن / چِرت گفتن / پرت گفتن / حَرف مُفت زدن / زَبان دَر آوَردن / ماستی گفتن / وَر زدن / وِل حَرف زدن
لَغو : پَساب / شَر وور / دَری وَری / جُفَنگ / جُفَنگ بافی / طامات
ألغَی : قَلَم کشیدن / قلم زدن / خط زدن / لغو کردن / اِلغا کردن / باطِل کردن
اِلغاء : فَسخ
اِلغاء اتِّفاقیَّة : فَسخ قَرارداد
مُلغَی : از قَلَم اُفتاده / باطِل

أُلغِيَ: لَغو شدن / خنثی کردن / وارُوَیش را زدن / وِرد وارُو خَواندن / قَلَم کشیدن / قَلَم زَدن / خَط زَدن / لَغو کردن / باطِل کردن / موقوف کردن

لَفَتَ: جَلبِ نظَر کردن / مُتَوَجِّه کردن / قاپ کسی را دُزدیدن

لَفت الأنظار: بچَشمِ دیگران کشیدن

لَفت نَظَر: سَرکوبی

لافِتٌ: بَرجَسته / قابلِ توَجُّه / گیرَنده / زَنَنده

لافِتَة: پلاکارد (فر)

لَفتة: اِلتِفات

اِلتِفات: توجه / پروا / اعتنا / ملاحظه / رعایَت

اِلتَفَتَ: توجُّه کردن / اعتنا کردن

تَلَفَّتَ: بَرگِرداندن / پَس نِگریستن

لِفت: لَبُو / مَنداب / شَلغَم

لَفَحَ: سوختن / سوزاندن

لَفحٌ: سوختگی

لَفحَة: عَلامَتِ داغ

مِلفَحة: قطیف / شالِ گردَن / رُوسَری / شمَله

لَفظٌ / أَلفاظ: واژه / حَرف / لُغَت / (ج) لُغات

لَفَظَ أنفاسَه: چانه انداختن / نَفَسِ آخِر کشیدن

تلَفَّظَ: بزَبان آوَردن

لَفٌّ (دار): چَرخیدن

لَفٌّ (غَلَّفَ): پیچیدن / بَستن / پوشاندن / در لفاف گذاشتن

لَفٌّ علَی بَکَرة: کلاف کردن / یله رفتن

لَف ودَوَران: راست وریس وا داشتن

اِلتَفٌّ: تاب خوردن / پیچیدن

لَفّة / لِفافَة: کلافه / بَسته / بافه / رزمه (معر)

لَفیفٌ من ...: عِدّه اِی از ...

لَفیفة / لَفائف: طومار

مَلَفّ / مِلَفّات file : پَروَنده / جُزوِدان

مَلَفّ / مِلَفّات folder : پوشه / لفاف

مَلَفّ المَشرُوع : پَروَنده پروژه

مَلفُوف : پیچیده / بَر تافته / تابیده

تَلافیف : پیچ / تا / شِکَن / دالبَر / تاه / لا / لای / خَم / آژَنگ / اژنگ

فی تَلافیفِ ... : لای ...

مُلتَفّ : پیچ در پیچ / پیچاپیچ / پیچان

لافِف : پاردم سائیده / پاشنه سائیده / قاپِ قُمارخانه

لَفَّقَ : از خود دَر آوَردن / ازکار در آوردن / جَعل کردن / نسبَتِ نا رَوا دادن / دُروغ بافتن / تُهمَت زدن

تَلفیق : من دَر آری / من دَرآوَری / ساخت

مُلَفَّق : الکی / جَعلی / مجعول / ساختگی / مَوهوم / من دَر آری / من دَر آوَری / از خود دَر آوَردی

تَلافَی : پَرهیختن / پَرهیز کردن / اجتناب کردن / دامن کشیدن / طَفره رفتن از / دُوری کردن از / احتِراز کردن

التَّلافِی : خودداری / احتراز

لَقَب : وَر نام

لَقَّبَ : لقَب دادن

لَقَّحَ : بَر دادن

لِقاح : پَیوَند

تَلقیح : گشنی / باروَر سازی / باروَری

تَلقیحٌ صِناعیّ : باروَر سازی مَصنُوعی

التَّلقیح ضِدّ الجُدَری : آبله کوبی

مِلقَط / مِلقاط : مو چین / مو کَن / انبرک / ابرو کَن / خار چینه

اِلتَقَطَ : واچیدن

اِلتَقَطَ أنفاسَه : هَوا خوردن / هَوا خوری

اِلتَقَطَ صُورَةً : عَکس گرفتن

لُقطَة : لُقمه چَرب / زَرخَرید

لَقیط : بیچ / سَر راهی / بَچه سَر راهی / لقیط / کویافت

مَلقَف : باز آهنگ

اللَّقلَق (طائر ~) : لکلک (معر)

لُقمَة : تکه / تیکه

لُقمَةٌ سائغة : لُقمه چَرب

لَقَّنَ : القاء کردن

تَلقین : تزریق

لَقِیَ : یافتن

لَقِیَ قَبولاً : چَشم بَرداشتن

لَقِیَ مَصرعَه فِی الحال : سَر تیر مردن

لِقیَّة : بازیافت

لِقاء : دیدار / سَر وَعده / بَرخورد

لِقاء (~ إذاعیّ مَثَلاً) : مُصاحَبه

لِقاءٌ وُدّی : بَرخُوردِ دُوستانه

إلَی اللِّقاء! : بِاُمّیدِ دیدار!

أَلقَی (رَمَی) : افکندن / انداختن / دَست بِسَر کردن / پَرت کردن / پَرتاب کردن

أَلقَی السِّلاح : سِپَر افکندن

أَلقَی بنَفسِه فِی التَّهلِکة : سَر بِتَن سَنگینی کردن

أَلقَی بِه فی الجَحیم : به چاه فین انداختن

أَلقَی رِحالَه : رَخت افکندن / رَحل افکندن / وا کشیدن / وا لَمیدن

أَلقَی ظِلالَه عَلَی : سایه افکندن بر

أَلقَی القَبْضَ علی : باز داشتن / بازداشت کردن / دَستگیر کردن / توقیف کردن / گیر انداختن

أُلقِیَ القَبْضُ علی : بازداشت شدن / دستگیر شدن / توقیف شدن

التَقَی : دیدن کردن

مُلتَقَی : پَیوَندگاه / هَمایش / پاتوق

تَلاقٍ: هَمگِرائی
تَلاقّی: هَمگِرا شدن / به هَم نَزدیک شدن / به هَم جَمع شدن
تَلَقٌّ: یادگیری
تِلقائیّ: خود بخود / خود انگیز / بی اختیار / فَوری / خَلق الساعه / پیدایش خود بخود / بطیبِ خاطر
تِلقائیًا: خود بخود / خود انگیز / بی اختیار
تِلقائیَّة: خود بخودی / بی سابقگی / فَوریَّت / بی دِرَنگی / بی واسطگی / بی فاصلگی / حضورِ ذِهن / بَدیهی
تَلَقّی: دَریافت کردن / یاد گرفتن
تَلَقّی الضَربَ: ضرب را گرفتن
تَلَقّی صَفعَةً: لَطمه خوردن
اِستَلقی علَی ظَهرِه: طاق باز خوابیدن / طاق واز خوابیدن
تلکُّؤ: لَنگی / واماندگی

تَلَکَّأَ: خُنکی کردن / اطراق کردن / پَس رفتن / پَس اُفتادن / لوکه رفتن / مس مس کردن
لَکَزَ: سیخ زدن / سقلمه زدن
لکزة: سیخونک
لَکاعَة: خُنکی کردن / اطراق کردن / پَس رفتن / پَس اُفتادن / لوکه رفتن / مس مس کردن
تَلکیك: خُرده گیری
یِتلَکّك له: ریزه کاری کردن / اشکال تَراشیدن
لَکلَکَة: سَرهَم بَندی
یِلکَلِك: سمبل کردن / سنبل کردن / سَرِقَدم رفتن
لَکَمَ: سر چَنگ زدن
لَکمَة: سقلمه / ثقلمه / سر چَنگ / سک / توسَری / قُل احمدی
وَجَّهَ لَکمَةً: سقلمه زدن / ثقلمه زدن / سر چَنگ زدن / توسَری زدن / قُل احمدی زدن

تَلَقّی لَکمَةً: سقلمه خوردن / تقلمه خوردن / سر چَنگ خوردن / سک خوردن / توسَری خوردن / قُل احمدی خوردن
مُلاکِم: بکساز / بوکساز
مُلاکَمة: بکسازی / بوکسبازی
لکِن: وَلی / وَلیکن / لیک / لیکن / مُنتَها
لَکنَة: لَهجه
لَیلَك (زَهرة): یاس
لِمَ؟: چرا؟
لماذا؟: چرا؟
لَمبَة: لامپ چراغ / لامپ بَرق
لَمبَة جاز: چراغ فتیله اِی / چراغ گردسوز / لامپا
لَمَحَ: به یک نَظَر دیدن / به یک نگاه دیدن
لمّاح: سریع انتقال / نُکته سَنْج
اَلمَحَ إلَی: گُریز زدن به / اشاره کردن / اِظهار کردن

تَلمیح: گُریز / اشاره / کنایه / اِغفال
لَمَّحَ إلَی: کنایه زدن / گوشه زدن / گوشه کنایه زدن / بو دادن
لَمحَة: لمحه
مَلمَح: سیما / نِشان
مَلامِح الوَجه: وَجنات
تِلمیذ: شاگِرد / دانِش آموز / مُحَصِّل / نوچه
لَمزٌ: غَیبَت / طَعن
لَمَسَ: بر مچیدن / پرماسیدن / پلماس کردن / لَمس کردن / دَست زدن به ...
لَمسٌ: پرماس / دَست زَنی / لَمس / پاسوائی
حاسَّة اللَمس: حِسِّ لامِسه
اللَمَسات الأخیرَة: روکاری
التَمَسَ: خَواهِش کردن / دَرخَواست کردن
اِلتَمَسَ له العُذرَ: عُذر آوَردن / گُزک دَستِ کسی دادن

التِماس : دَرخَواست / عریضه
التِماس البرکة : برکت خَواهی
التِماسٌ لمَجلس الکُلّیة : تَقاضا به شُورای دانشکده
قَدَّمَ التِماسًا : دَرخَواست کردن
مُلتَمِس : خَواهِشمَند
مَلموس : پرماس پذیر / پرماسیدنی / حس کردنی / قابل لمس
لَماضَة : یک دُوکردن / یک ودُو کردن / یک بِدُوکردن / یکی بِدُوکردن
لَمَعَ : وِرَخشیدن
لَمعان : تابانی / تابِش / وِرَخش / وِرَخشانی
ألمَعِیّ : سریع انتقال / نُکته سَنْج
لامِعٌ : وِرَخشان / تابدار / تابان / تابناک / صَیقَل / خوشاب
تَلمیع : جلا دادن / لیسه زدن / لیسه کردن / پُرداخت دادن / پُرداخت کردن

لمفاویّ : لِنفاوی
لَمَّ : گرد آوردن / جمع آوَری کردن / فَراهَم آوردن
لَمَّ الشَّمْل : بِهَم رَساندن / باز پَیوَست / بِهَم پَیوَستگی / تَجدیدِ دیدار
لَمَّ النَّاس : پشته کردن
أَلَمَّ بِ : آگاه شدن
مُلِمٌّ : بَلَد / آشنا / آگاه / درکار / حالی
إلمام : بَلَدیَّت
الإلمام بالقِراءة والکِتابة : با سَوادی / سَواد
لَنش : موتور لنج / لنج موتوری / ناوچه
التَهَبَ : آتَش گرفتن / ذق ذق کردن / گرگرفتن
ألهَبَ : بِه هَیجان آوَردن / مُلتَهِب کردن / آماس کردن
لَهَبٌ : الو / گر / زَبانه
لَهیبٌ : سده / شُعله / زَبانه آتَش

مُلتَهِبٌ: گَرم / سوزان / تُند وتیز
التهاب: اِلتِهاب
اِلتِهاب الجُرح: طوق انداختنِ زَخم
اِلتِهاب الجُفُون: ماشك
اِلتِهاب السَّحایا: پاشام
اِلتِهاب المفاصِل: جریان / فلو / ریزش / رُماتیسم (فر)
اِلتِهاب رِئَوِیّ: ذات الریه / سینه پَهلُو
لَهِثَ: هن وهن زدن / هناسه زدن / رخیدن / نَفَس نَفَس زدن
لَهجة: گُویِش
عِلمُ اللَّهجات: گُویِش شِناسی
تَلَهَّفَ: وِل لک شدن / لک زدن وِل / هوای کسی کردن / وِل هَوای کسی کردن / وِل آب شدن / ویرش گرفتن / قیلی ویلی رفتن وِل / غَش کردن / پَر زدن / گِلُو گرفتن

لَهفَة / تَلَهُّف: اشتیاق / آرزو
لَهفان / مُتَلَهِّف: هَوَس دار / هَوَسناک
أَلهَمَ: اِلقاء کردن
أُلهِمَ: دَر وِل اُفتادن
إلهام: دَر وِل افکَندگی
مُستَلهَمٌ مِن ...: مُلهَم از ...
اِلتَهَمَ: لمباندن / لنباندن / دو لپه خوردن / لپ لپ خوردن / هلپ هلپ خوردن / هول زدن
اللَّهاة: چاکَنای
أَلهَی: سَر بِطاق کوبیدن / سَر بیخ طاق کوبیدن / گیر دادن
لَهو: عِشرَت / عَیش / عیّاشی
مَلهاة: کُمِدی (فر)
مَلهَی: کلُوب (فر)
لَو (أداة الشَّرط): اگَر
لَو کُنتُ مَکانَكَ لخَرَجتُ: مَنَم بُودَم بیرون می رَفتَم
وَلَو أنَّ ...: اگَرچه

لُوبیا : غند ماش

لوتاریة : لاتار / لاتاری (فر)

لوتَس (نَبات) : کنار / نیلوفر آبی

لوَّثَ : آلاتیدن

مُلَوَّث : آغَشته

تَلوَّثَ : آلودن

تَلوُّث : آلایش / آلودگی

تَلَوُّث البیئة : آلودگی مُحیطِ زیست

لُوجِستیّ : لُجستیکی / تَدارُکاتی

لاحَ (بَدا) : بِنظَر آمَدن / ظاهِر شدن

لاحَ فی خاطرِه : دِل آمَدن / بِخاطِر داشتن / دَر خاطِر داشتن

لَوَّحَ : دَست تِکان دادن

تَلویحٌ : اشارت

لائِحة / لَوائِح : اساسنامه / لایحه / آئین نامه / آیین نامه / بارنامه / بَخشنامه / مُقَرَّر / (ج) مقررات

لائحة المُؤَسَّسة : بَخشنامه بنگاه

لَوحٌ / أَلواح : اژیانه / پلمه / لوحه / لوح / تَخت

لَوحَة : نِگاره / تَصویر / نقّاشی / تابلو (فر)

لَوحة (~ العَرَبة أو رَقَم البَیت) : پلاک (فر)

لَوحة الأزرار : جا انگشتی

لَوحَةُ التَّأسیس : کتیبه

لَوحة التَّحکُّم : تابلوی کُنترُل / صَفحه کُنترُل

لَوحة المَفاتیح : جا انگشتی

لَوحَة أثَریَّة : سَنگ نِبشته

اللَّوحةُ الأمِ (کمبیوتَر mother board) : بُرِدِ اصلی / بُرِدِ مادَر

لاذَ : پَناه بُردن

لاذَ بالصَّمت : زَبان دَر کشیدن / از زَبان اُفتادن

مَلاذٌ : پَناه / پَناهگاه / جان پَناه / بودباش

لَوز : بادام

اللّوز (شَجَرُ ~) : بادام بن
لَوزَة (إحدَی اللَّوزتَین) : بادامه / بادامک
اللَّوزَتان : لَوزتَین / قد قدی
لوزَة القُطن : غوزه پَنبه / کلوزه / وَش
لَوزِیّ الشَّکل : بادامک / لَوزی شکل
لُوطِیّ : دکل باز / تازباز / گز / لاطی
لَوعَة : غَش (~ کردن)
لوغاریتم : لُگاریتم (فر)
لاك : جویدن / خائیدن / کروچیدن
لاکته الألسِنَة : وِردِ زبان
لوکَسَة : لیفه
لَولَب : مارپیچ / لولا
لَولَبیّ : مارپیچی / لولائی
لامَ : سَرزَنش کردن
لَومٌ : سَرزَنِش
لَوَّنَ : رَنگ زدن / رَنگ کردن
لَونٌ : رَنگ / فام / گون
مُلَوَّن : رَنگارَنگ / رَنگین
ألوَانٌ زَیتیَّة : رَنگِ روغَنی
ألوَانٌ مَائیة : آب رَنگ
تَلَوَّنَ : رَنگ گرفتن
تَلَوُّن (رِیَاء) : سوسه / دورَنگی / دورونی
تَلوین : رَنگ زَنی / قلَمکاری
لَوَی / لَیّ : خَمانیدن / خَم دادن / پیچاندن / پیچ دادن / پله کردن / فَر دادن / تا زدن / تاب دادن / کاس کردن / تاباندن / پیچ دار کردن
التَوَی : خَم شدن / خَمیدن / پیچیدن / تا بَرداشتن / تا شدن / لمبر داشتن
اِلتِواء : پیچیدگی / پیچ خوردگی / پیچِش / انحراف / شکنج / مارپیچی
تَلَوَّی : بخود پیچیدن / پیچ وتاب خوردن

مُلتَوٍ: تابداده / پیچاپیچ / پیچان
لَیّ الحَقائق: کج کردن
لواء (إداریّ): تیپ
لواء (رُتبَة): سِپَهبُد / سَرلَشکر
لواء (فِرقة): بریگاد (فر)
لیبرالیّ: آزاده / آزادی خواه
اللیبرالیَّة: آزاد اندیشی / آزادیخواهی / اصولِ آزادیخواهی / وسعَتِ نظَر/ آزادگی
لیبیا: لیبی
یالَیت!: کاش! کاشکه! کاشکی!
تلییس بالطِّین: گِلکاری / آبچین کردن
اللِّیسَانْس: فَوق دیپلُم / لیسانس (فر)
لِیف / ألیَاف: پَشم / لِیف / الیاف
لیف النَّخیل: پیشن
ألیاف زُجاجیَّة: پَشم شیشه اِی

لائق: رَوا / زند آوَر / رسا / شایان / اندر خور / باب / بَرازنده / سازگار / برازنده / زیبَنده / خورَند
غَیر لائق: نا رَسا / نا رَوا / نا لایِق / نا سَزا / نا سَزاوار
لِیاقَة: شایِستَن / سَربِکلاه ارزیدن / سَربِتَن ارزیدن / دَست داشتَن / لیاقَت / شایِستگی / بَرازندگی / قابلیَّت / سازگاری / صَلاحیَت
یَلیقُ علَیه: به کسی آمَدن / به چیزی آمَدن
اللَّیل: شَب
للَیلَة واحِدة: یِک شَبه
لَیلَ نَهار: شَبانه روز
لَیلاً: شَبان
لَیلَة أمْس: دی / دیشَب
لَیلَة أوَّلَ أمس: پَریشَب
لَیلَةُ رأسِ السَّنة: شبِ سالِ نو

مُلائم : بِجا / برازنده / زیبَنده / سازگار / خورَند

یلایِمها (یقَصّ) : کوتاه آمَدن

لَیمُون : لیمو

لَیمُون هِندیّ : بناوی / تو سُرخ

لَیمُونی (لَون) : لیمونی

لانَ : نَرم شدن

لَیِّنٌ : انعطاف پَذیر / آسوده / گَرم ونَرم / نَرم / ملایم / آسان گیر

لَیِّن الجانب : باگُذَشت

لِین : انعطاف پَذیری / نَرمی / ملایمَت / آسان گیری / اِرفاق

لِینُ العِظام : نَرمی استخوان

باللِّین : ارفاقا / ارفاقی

لِیُونَة : انعطاف پَذیری / خَوش / لینَت

مُلَیِّن : مُلَیِّن / ضِد یُبوسَت

لَیَّنَ / أَلانَ : نَرم کردن / مُلایِم کردن / فرونشاندن / خوابانیدن

تَلیین : رَوغَن کاری

لِیَّة الخَرُوف : دُنبه

م

ما: آنچه

ما؟: چه؟ چیست؟ چی؟

مائدَة: میز

مائدَة الطَّعام: دستر خوانی

ماجُور: لاوک / لوک / پاتله / لگَن / کولاب / خُم / خمره

إی

مادامَ: تا

ماذا؟: چه؟ چیست؟ چی؟

مازُوت: مازو / مازوت

مازوخیّ: آزار طلَب / مازوکیست (فر)

المازوخیَّة: آزار طلَبی / مازوکیسم (فر)

مارِس: مارْس (فر)

مارْش: گام نظامی / مارْش

مارکة تِجاریة: مارکِ تجارتی

ماسُورَة: تنبوشه / لُوله / نَیچَه / شوره / منگل / سرطاس

ماسُورَة الصَّرْف الصّحیّ: گنگ

ماسُورَة فُخّاریة: موری

الماسُونیَّة: فراماسونری (فر)

ماسُونیّ: فراماسون (فر)

ماشَة: ماشه (معر)

ماکیاج: ماکیاژ (فر)

وَضعَت الماکیاج: هَفت قلَم بَزَک کردن

مالیزیا: مالِزی

مَأْمَأة: بع بع / مرمر کردن

مانجو: انبه / نغزک

المانَویَّة: مانَویت / دینِ مانی

مایُو: مِه (فر)

مایُوه: شِلوارِ شِنا / مایو

مِئَة: صَد

بالمِئَة / فی المِئَة (خَمسة ~): پنج دَر صَد / صَدی پنج / (طج) پَنج فی صد

مِئَة في المِئَة : صَد دَر صَد

مِئَوِيّ : در صَد

مِئَوِيّ (عيدٌ ~) : صَد ساله / سَده

مِئَتان : دُويست

مِترُو الأنفاق : مِترُوی زیر زَمینی / ترن زیر زَمینی

استَمتَعَ : حَظ کردن / لذّت بُردن / لذّت داشتن

أمتِعَة : امتِعه / جامه / اسباب

تَمَتَّعَ : بَرخوردار شدن / از ... بَهره مَند شدن

تَمَتَّعَ بِكامِلِ حُرِّيَّته : از آزادی کامل بَرخُوردار است

مَتاع : بُنه / بَرگ وساز / تَنخواه / النگ ودُولَنگ / رَخت / رَخت وبَخت / اثاثیّه / جل وپوسک / جل وپوست / جل وپلاس

مَتاعُ السَّفَر : پیشخانه / بار سفَر / توشه

مُتعَة / استِمتاع : لذّت

مُتعَة (زَواج الـ ~) : صیغه

مُمتِع : سَرگَرم کنَنده / تفریح دهَنده / دِلکش / دلجُور

مَتانة : جمود / سَختی

مَتین : پایدار / پایَنده / پا بَرجا / پای بَرجان / ثابِت قدَم / دیرپا / مستحکم / رَکین

مَتَى؟ : کی؟

مِثلَ ... : بِسانِ ... / مانَندِ ... / مِثلِ ...

مِثل / ثَلاثَة أمثال : یک بَرابر / سِه بَرابر

مَثَلٌ أعلَى : بَرتَری آرمان / بَرتَری ایدِه

مَثَّلَ بِه : مثله کردن / اخته کردن / بی اندام کردن / ناقِص العُضو کردن

مِثلُ هَذا ... : چُنان ... / چُنین ...

مِثلَما : چُنانکه

مِثالٌ / أمثِلَة : سَرمَشق

مِثالِيّ : ایدِه ال (فر)

مِثليّ: هَمجِنس باز
المِثليَّة: هَمجِنس بازی
ماثِلٌ للعِيان: اشکار / نِمایان / مَشهود
مَثيل: بَرابر / کُفو / هَم کفو / هَمانَند / هَمال / هَم جَور / مانی / هَمتَا
لا مَثيلَ له: یکه تاز / بی مانَند / مانَند نَدارَد / بی هَمال / بی نظیر / بی هَمتا / یگانه
أمثَل: بِهین / بِهینه
المِثاليَّة: پِندارگِرایی / خیال پَرَستی / انگارگِرائی / ارمان گِرایی / خیال اندیشی / اِیدِه اليسم (فر)
تَماثَلَ للشِّفَاء: حال آمَدن / جا آمَدن حال
تَماثُل: یکسانی / یکنَواختی / مانَندگی / یکپارچگی
مُتَماثِلٌ: یکسان / یک شکل
مَثَلَ بَينَ يَدَي المَلِك: بار یافتن

المُثُول بَينَ يَدَي المَلِك: باریابی
امتَثَلَ: زیرِ اخیه رفتن / زیرِ بار رفتن / موم شدن / سَر بِزانو نهادن / تیله کسی بودن / چَشم گفتن / ایل کردن / رِکاب دادن / تَن دادن
امتِثال: فَرمانبرداری / اِطاعَت / تسلیم
تِمثال: مُجَسَّمه / تندیس
تِمثالٌ نِصفيّ: مُجَسَّمه نیمِ تَنه
مَثَّال: مُجَسَّمه ساز / حجّار / تندیس گر / پیکر تَراش
مُمَثِّل: آکتُر (انج)
مُمَثِّل (نائب): نِمایَنده
مُمَثِّل دَور الإمام الحُسَين في تَعازِي الشِّيعَة: شَبیه
مُمَثِّلَة: آکتریس (فر)
مُمَثِّلون تِجاريّون: نِمایَندِگان بازَرگانی
تَمثيل (تَشخيص): بازیگَری
التَّمثيل بالميِّت: جرح

تَمثيلٌ صامِت (بانتومَيم) : لالبازی

تَمثيل (مُمثِّلٌ لِـ) : نمايندگی / نيابَت / قائممَقامی

مَثانَة : آبدان / آبگير / مَثانه / پيشابدان / كميزدان

تَمجيد : سِتايِش

مَجَّدَ : سِتودن / تعريف داشتن / تعريف كردن / ثَناگفتن

مَجْد : جلال / افتِخار / شِكوه / فَر

مَجيد : مُجلَّل / با شكوه / با فَر

المَجَر : مجارستان / هونگاری

مَجارير / مَجاری : اگو / گنداب رو / فاضلاب رو / پاركين

مُجُوسیّ : گَبر

مَجّانیّ / مَجّانًا : رايگان / برايگان / مُفت / مُفتكی / يامُفت / سَبيل / سَر سَبيل

ماجِن : الواط / عربده جَو / بَد مَست / عَيّاش

مُجُون : الواطی / الواطبازی / لَش بازی / لَش گيری / عَيّاشی / مسخرگی

مَحار : صَدَف / كاسه / لاک

مَحَّرَ (~ الجُدرانَ) : آبچين كردن (~ ِ ديوار)

مَحارَة الجُدران : گچ مالی

تَمحِيصٌ : آزمايِش / غَور رَسی

مَحَّصَ : آزمودن / آزمايِش كردن / غَور رَسی كردن / توی كوک ... رفتن

مَحْض : صِرف

امتَحَنَ : آزمودن / آزمايِش كردن

امتِحَان : امتحان / آزمون

امتِحَان القَبُول : كنكور

امتِحانٌ تَحريریّ : اِمتحانِ كتبی

فی محِنَة : بَلاكَش

مِحنَة : پَريشانی / اندوه / مِحنَت / دَرد ورَنج

انمَحَی : سِپَری شدن / باد شدن

مَحو : زَدايِش / سَلب / بركناری

مَحو الأمِّية : سَواد آموزی / ریشه کن کردن بیسَوادی
مَحا : بَر انداختن / وَر انداختن / زَدودن / زدائیدن / از بَین بُردن / از مِیان بُردن / از میان بَرداشتن / بیخ کندن / وَر آوَردن / تُخم از مِیان بُردن / ریشه کندن / کنده کشیدن / بَر طرَف کردن / بر کنار کردن
مِمحاة : مالنده / سایَنده / مِداد پاک کن / مُرکب پاک کن
مُخّ : مَغز / مُخ / کلّه
مُخیخ : مُخچه
ماخُور : بابل خانه / خانه روسَپی / جنده خانه / خَرابات
مُخاط : فِین / آب بینی / مف / عَن دَماغ
مُخاطی : مخاطی
مَدیح : مَدّاحی / نَعت گویی / سِتایش / تعریف / ثَنا

مَدَح / امتَدَح : سِتودن / تعریف داشتن / تعریف کردن / ثَنا گفتن
مَدّاح : ثَنا خوان / ثنا گَر
مَدّ : کشیدن / طول دادن
مَدّ / مَدّ أجَل : تَمدید
مَدّ الجُسُور : پل سازی
مَدّ الخُطُوط الحَدیدیَّة : ریل گُذاری خَطِ آهَن
مَدّ جُذُورَه : ریشه کردن / مِیخ کوبیدن / مِیخ خود را کوبیدن
مَدّ جِسرًا : پل زَدن / پل بَستن
امتَدّ : گُستَردن
امتداد : گُستَرش
مُمتَدّ : گُسترده
أمَدّ : یاری کردن
تَمدَّدَ / مَدّ رِجلَیه : بازیدن / خسپیدن / دَراز کشیدن / لَمیدن / لَم دادن / وا لَمیدن / واکشیدن / طاق واز خوابیدن
تَمدَّدَ : بَسط دادن / پَهن کردن

تَمدُّد: بَسط / انبساط
إمدَادات: آماد / (ج) تائیدات / کمکها
إمدادات عَسكَرِيَّة: مَدَدکاری / آمادِ نظامی
مُدَّة الصَّلاحِيَة: مُدَّتِ إعتبار
لِمُدَة: یک چَند
مَدَد: یاری
مادَّة (عُنصُر): گُهَر / گوهَر (معر)
مادَّة (~ دراسيَّة): ماده
مادَّة التَّخلُّف: ماده تَجدیدی
مَوادّ البِنَاء: مصالحِ ساختمانی / والاد
مَوادّ تَموینیَّة: بار شِکنی
استِمداد: یاری گرفتن / یا عَلِی گفتن / استظهار
مَدرِید: مادرید
مَدغَشقَر: مالاگازی / ماداگاسکار
مَدِينَة: شَهر
تَمدُّن / مَدَنيَّة: مدَنیّت
تَمدين: شَهری سازی
مَدَنيّ: مدَنی / غیرِ نظامی
مَدَنيُّون: افرادِ غَیرِ نِظامی
مَدِينَةُ المَدائن: طیسفون
المَدِينة الجامِعيَّة: کوی دانِشگاه
تَمادِ: زیادی / افراط
تَمادَى: بیش از حد انجام دادن / بحدِّ افراط رساندن
مادِّيّ (من أنصار المادِّية): ماده گِرا / ماتریالیست (فر)
مَدَى: فاصله
مَدَى الحَياة: مادام الحَیات
مدیَة: کارْد / چاقو / دشنه
مَرْء: آدَم
إمرَأة: زَن
امرَأة مُستَرجِلَة: نَروک
إمرَأة بَدِينَة غَير مُتَّسِقَة القَوام: زَینبِ زیادی
إمرَأة يَمُوتُ عَنها أزوَاجُها: سَر خور

المَرأة الحائض : بی نَماز /
دشتان
المَرأة الحامِل فِی شَهرِها
الأخِیر : پا بِماه
المَرْء : مَرد
مُروءَة : مروّت
ذُو مُرُوءَة : با مروّت
مِرِه (دَلَع ~) : بی نَمَک
مَرج : چَمَن
مَرجان : بُسد / مرجان
مَرجُونة : سَبَدِ دردار
مَرِحٌ : دِلگُشا / نَمَکی / شنگول
يَمرَحُ : شنگیدن
مَرَحٌ : عِشرَت / عَیش / عیّاشی /
نِشاط
المَرِّیخ : بهرام / سِتاره مرّیخ
أمرَد : ریدک / دکل
تَمَرُّد : گِردن کشی / اغتِشاش /
یاغیگری / خروج / سَرپیچی
مُتَمَرِّد : سَرپیچ / سَرکش / نافرمان
/ سَر دَر هَوا / یاغی / طُغیانگر

تَمَرَّدَ : یاغیگری کردن / سَر بَر
آوَردن / پَر دَر آوَردن / سَر
پیچیدن / سَر جَنباندن / سَر بَر
زدن
مارِدٌ : ابر / غُول پَیکر / غول آسا
مَرَّ (~ من مکان) : پیسپار کردن
مَرَّ (انقَضَی) : گُذشتن
مارّ / المارَّة : راهگُذَر /
رهگذران
مِرارًا : بارها / مکرّرًا
مَرَّة / مَرّات : دَفعه / باره / بار /
(ج) بارها
مَرَّةً أُخرَی : باز / دِگَر بار /
دوباره
مَرَّةً واحِدة : بالکل / یِکقلَم /
یِکبار / یِک مَرتَبه
مَمَرّ : بالان / دالان / پایگاه /
راهرَو / کریدور (فر)
مَمَرّ جَوِّیّ : دالانِ هَواتی
مَمَرّ مَسقُوف : راهرو / سابات /
ساباط / هشتی / سَر پوشیده

مَمَرّ ضَيِّق : بازه
مَرَّرَ: گُذراندن
إمرار / تَمرير : إمرار / تَصويب
مُرور (للتَّفتيش) : سان ديدن
المرُور: ترافيک (فر)
مروريّ : ترافيکی
مُرّ : تَلخ
مَرار: شَرَنگ / تَلخی
مَرير : تَلخ / تُند / تيز / جِگَر سوز / طَعنه آميز
مَرارة / الشُّعورُ بالمرارة : تَلخکامی
المرارة : زَهره دان / كيسه صَفرا
اِستَمَرَّ: إدامه دادن / إدامه داشتن
اِستِمرار: هَميشگی / مُداوِمَت / پَيوَستگی / دَوام
مُستَمِرٌّ: مُداوِم / پَيوَسته / بی فاصله
باستِمرار: هَماره / هَمواره / هَميشه
اِستِمارَة : دَرخَواست / فُرمِ چاپی / استعلاميّه / پُرسِشنامه
مارَسَ: وَرزيدن / وَرزِش كردن / بِكار بَستن
مارَسَ السِّحر : جادو جنبل كردن
مارَسَ الشَّعوَذَة : جادو جنبل كردن
مارَسَ ضَغطًا : فِشار دادن / بِزُور وادار كردن / هُل دادن
مُمارَسة : وَرزش / بَرزِش / مُمارست
تَمَرَّسَ : مار خوردن وافعی شدن
تَمَرُّس : خبرگی / پُختگی
مُتَمَرِّس : پُخته / كار پُخته / چكيده كار / كاركشته / كرده كار
مَرِضَ : بيمار شدن
مَرَضٌ : بيماری
عِلم الأمراض : آسيب شِناسی
مَرَضِيّ : استعلاجی

مَريض: بيمار / ناخوش / بُستَرى / عَليل
مَريضُ السُّكَّر: دولابى
مَرَّضَ: تيمار كردن / پَرَستارى كردن
تَمريض: بيمارداری / پَرَستارى
مُمَرِّض: بهيار / پَرَستار
مُمَرِّضة: دُختَر بهيار / دُختَر پَرَستار
تَمارَضَ: خودرا به ناخوشى زدن / تمارض كردن / ناخوشى را بهانه كردن
الأمراض الباطنَة: بيماريهاى داخِلى
الأمراض التَّناسُلِيَّة: بيماريهاى آميزِشى
الأمراض الجِلديَّة: امراضِ پوستى
أمراض النِّساء: بيماريهاى زَنانه
الأمراض العَصَبيَّة: عَصَب شِناسى / پى شِناسى
الأمراض المُتَوَطِّنة: بيماريهاى بومى
مَرَّغَ أنفَها فى التُّراب: بينى بخاك ماليدن
مارِق: سَر پيچ / سَركش / نافرمان / سَر دَر هَوا
مَرَق: آش / آشامه / خورشت / شوربا / هريسه / شله
مِركُوركرُوم: مِركوركرُم
مَريَم العَذراء: مَريَم باكره
مَرمَر: مرمر
مَرمَطة: به گه كشيدن
مَرَّنَ: دَست آموز كردن / واديدن
تَمَرَّنَ: وَرزش كردن
تَمرين: سرخط / مَشق / تمرين
تَمرين (تَدريب): كاروَرزى
تَمرين قِراءة: خَواندنى
مُتَمَرِّن: كار وَرز
مَرِن: سيَّاس / انعطاف پَذير
مرُونَة: انعطاف پَذيرى / خَمِش / جهَندگى

مِن مَرو : مَروَزی
مَزَجَ : آمیختن / روی هَم ریختن / قاطی کردن
مَزْجٌ : آمیزش
امتَزَجَ : دَر آمیختن
مَزاج : کیف
مِزاج : حال وهَوا
مِزحَة : مَتَلک
مِزاح : بذله گوئی / شوخ وشَنگ / شوخی
مِزاحٌ سَخیف : باردی
المَزدکیَّة : دینِ مَزدیسنی
مِزِز : گَس / مَیخوش
مَزَّقَ : دَریدن / چاک دادن / پاره کردن / تکه تکه کردن / سفره کردن / جر جر کردن / جر دادن / لت لت کردن
تَمَزَّقَ : پکیدن / جر خوردن
تَمَزُّق : هشدر
مِزقَة : چاک / پاره
مُمَزَّق : پاره پاره

مَزایَا / مُمَیِّزات : مَحاسِن
مَسَحَ : مالیدن
مَسَحَ عَلی : دَست مالی کردن
مَسحٌ : مالِش
مَسَحَ (کُمپیوتَر scan) : اِسکن کردن / پُویش کردن
مَسْح (کُمپیوتَر scan) : اِسکن / پُویش
مَسح الأراضِی : پیمایش / مَسّاحی
مَسح جُوخ : چاپلُوسی / چاچ / خود شِیرینی / خایه مالی کردن / سَبزی پاک کردن
ماسِح (کُمپیوتَر scanner) : اِسکنَر / پُویشگَر / پُویَنده
مَسّاح (مُهَندِس مِساحَة) : اندازه گیر / پَیماپشگَر
مِساحَة : فَضا / وِسعَت / وِساحَت
مِسحَة : اثَر / نِشان / تَه رَنگ
المَسِیح : مسیح / عیسَی

الْمَسيحيَّة : مسيحيّت
مَسيحيّ : مَسيحی / عيسَوی
تِمساح : سوسمار / نهَنگ
تَمسَّحَ : بود بود كردن
مَسَخَ : زشت كردن / كج ومعوَج كردن / بَد شكل كردن / از شكل انداختن / دشديسه كردن
مَسخٌ : هيولا / آدمک / عَجيب الخِلقه / عَجايب / عَجايبی
المَسيخ الدجّال : دجّال
ماسِخ : بی نَمک
ماس : الماس
ماس عالي النَّقاء : برليان
ماس كَهرَبائيّ : اتّصالی بَرق
ماسيّ : الماسی
مَسَّ : دَست زدن به / لَمس كردن / پَرماسيدن
مَسَّهُ بِسوءٍ : آسيب رساندن به
مَسَّهُ ضُرٌّ : آسيب ديدن / زيان داشتن / بَرخوردن

مَمسُوس (به مَسّ) : ديو زَده / ديو ويده / پَريدار
مِساسٌ بِ : دَست زَنی به ...
تَماسّ : وابَستگی / تَماس / بَرخورد
لم يُمَسّ : دَست نَخورده / دَست نَزَده
مُسطَردَة : خَردَل
أمسَكَ : گرفتن
أمسَكَ بَينَ أسنَانِه : دَندان گرفتن
أمسَكَ عَن : خودداری كردن
إمساك (~ البَطْن) : قَبض / يُبوسَت / خُشكی
إمساك (~ عَن) : پَرهيز از ... / خودداری / كَفّ نَفس
تَماسُك : چَسبيدگی / پَيوَستگی / چَسبَندگی / هَم بَستگی / ارتباط
تَمسَّكَ : چَسبيدن / چَنگ زدن
تَمسُّك : ماندگاری / پا فِشاری / اِصرار / سَماجَت

التَمسُّك بالرُوتين : خُشکی
مِسك : مِشک / شاهبو
مَساء : شام / سَرچراغ / سَرشَب
مِشط : شانه
مِشط البُندُقية : خشاب
ماشِطَة : بَند انداز / زیوَرکار / زیوَرگر
مَشَطَ (~ شعرَه) : شانه کردن
مَشَطَ (فَتَّش) : جُستجو کردن
مَمشُوق : باریک اندام / اِلِف قَد
مَشمَلة : کیلک / کهیر / ازگیل
مِشمِش : زردآلو / قَیسی
مِشمِش مُجَفَّف : سرمش / اَواشك
مِشوَار : ماموریَّت
مَشَى : راه سِپُردن / راه پَیمودن / راه رفتن
مَشَى علَى أطرَاف أصابِعه : پا بَر چین رفتن
يَمشِي الهُوَينا : دامن افشاندن / شق ورق راه رفتن
تَمَشَّى : پلکیدن
تَمشِيَة : هَم پائی / پیاده رَوی
ماشِيَة : احشام واغنام / گِله گاو
المُشَاة : عابر پیاده
المُشَاة (سِلاحُ ~) : پیاده نِظام
المَشْى في أثنَاء النَوم : خَوابگَردی
تَماشَى مَع : موافقَت کردن
مُشَاة البَحرِيَّة : تُفَنگداران دَریائی / تُفَنگداران نیروی دَریائی / پیاده نِظام ناوگان
مِشَايَة : پا انداز / رَو روک
مَمشَى : سَده / کریدور (فر)
مَمشَى مَسقوف : راهرو / سابات / ساباط / هشتی / سَر پوشیده
مُصران : رُوده / (ج) رُودگان
مِصر : مِصر
مِصرى / مِصرِيُّون : مِصری / مِصریَّان
مَصُّ / امتَصُّ : مکیدن / مک زدن / میک زدن / در کَشیدن / در آشامیدن

اِمتَصّ الصَّدمَةَ: ضرب را گرفتن

المَصّ / الامتصاص: مک زَنی / مَکَش / درکَشی

مُمتَصّ الصَّدمات (مُساعِدين): تِکانگیر / کمک فنر

مَصّاص دِماء: خون آشام / خون خَوار

مَصّاصَة: غاغا / غاغا لی لی / قاقا لی لی

مَصِيص: گچ (معر)

مَمص / مَمَصّات: مَکَنده

مَصل / أمصال: واکسن (فر)

علی مَضَض: تحسی نحسی / إكراها / از روی بی میلی / از روی إكراه

مَضَغَ: جَویدن / خائیدن / کروچیدن

مَضمَضَة: کر دادن

مَضَی / مُضِیّ: گُذَشتن

مَضَی لِحاله: دُنبالِ کاری رفتن

المَاضِی: گُذشته / پیشینه

إمضَاء: دَسخط / دَستینه / پاراف

تَمضِيَة الوَقت: روزگُذراندن / وقت گُذَرانی

مَطَر: باران / بارِش / بارَندگی

مَطَر خَفِيف: رمل

مَطَر غَزِير: دیم / دیمه / باران سَنگین

أمطَرَت: باریدن / باران آمَدن

مَطِیر / مُمطِر: بارانی / پُر باران / خِیس / تَر

مُطران: مُطران / اسقُفِ اعظَم

مُطرانِيَّة: قلَمرو اسقُف / اسقُف نشین

مَطّ: کشاندن / کش دادن / طول دادن

مَطَّاط: رزین / کائوچو / لاستیک (فر)

مَطَّاطِيّ: لاستیکی

مُماطَلَة: دَفعُ الوَقت / طفره / تعویق

ماطَلَ: دول دادن / دَفعُ الوَقت کردن / سَر دَواندن / اِمروُز وفَردا کردن / این دَست وآن دَست کردن / سَنگ اندازی کردن / پَس گُوش افکندن

تَمطَّی: دَست وپا واکردن / غلَت زدن / کش وقوس رفتن / کش وکوال رفتن / کش وواکش رفتن

امتَطَی: بر نِشَستن / سَوار شدن

مَطِیَّة: چارپا / چاروا / چهارپا / ستوَر / حموله / بَختی

مَعَ: با

مَعَ أنَّ ...: با اِینکه / با آنکه / با وُجود اینکه / اگرچه / (طنج) صرفِ نظر

مَعَ ذلِك: با وجود این / با اینحال

مَعًا: باهم / با یکدیگر / متفقا / با هَمدیگر / دَست جَمعی

المَعِدَة: شِکمبه

ماعِز جَبَلیّ: بُزکوهی

ماعِزة / مِعزَی: بُز / بُزغاله / تیماج

امتَعَضَ: بیزار شدن

امتِعاض: بیزاری / رَنجِش / رَنجیدگی

مُمتَعِض: اوقات تَلخ / مُتغیِّر / رَنجیده / خَشمگین / آزَرده

مَعمَعان: بشتاب / دَوان دَوان / چِبری / چَهار نَعل / چارنَعل / دَست بنقد / چککی / سر دو

مَعمَعة: هیر وویر

أمعَنَ النَّظَر: نِگریستن

أمعَنَ فی: بیش از حد انجام دادن / بحدّ افراط رساندن

مَعیّ / أمعَاء: رُوده / (ج) رُودگان

مَعَوِیّ: رُوده اِی

الأمعاء الدَّقیقة: رُوده کوچک

الأمعاء الغَلیظة: رُوده بُزُرگ

ذو مَغزَی: پُر مَغز

مَغناطِیس: مغناطیس / آهَن رُبا / کاه رُبا / کهرُبا

اِمتُقِعَ: رَنگ بِرَنگ شدن / رَنگ پَرّیدن / رَنگ رَفتن / رَنگ پَریده شدن / سَر خاریدن / بور شدن / تته پته افتادن / هو کردن

مُمتَقِع: بَهْت آلود / رَنگ پَریده / کم خون / زَرد / کم رَنگ

مُقلَة العَین: چَشمخانه

مَقانِق: کالباس

مَکْر: شَید / حیله پیله / شَیطنَت

مَکَرَ: رُوباه بازی دَرآوَردن / چاپ زدن

ماکِر: عرقه / مکار / مردرند

مَکَرُونة: ماکارونی

مَکس / مُکُوس: گُمرُک (یو / معر)

المَکسِیك: مکزیک

مَکُّوك: ماکو / ماسوره

مَکُّوك فَضائیّ: شاتل فَضایی

مَکان: جا / جایگاه

الأماکِن العامَّة: اماکن عُمومی

الأماکِنُ المُقَدَّسَة: عتَبات

ذُو مَکانَة: مَه / مَهین / ارجمَند / پُر ارج / عالیرُتبه

تَمکَّنَ: تَوانِستَن

أمکَنَ: مُمکن بود

یُمکِنُ عمَلُه: می تَوان آن را کرد

یُمکِنُ إصلاحُه: قابِلِ اصلاح

یُمکِنُ خَفضُه: قابِلِ تَخفیف

مُتَمکِّن: زبَردَست / متبحِّر

مُمکِن: مُمکن

مَکانَة: مَوقعیَّت / وَضع / وَضعیَّت / موضع / حَیثیَّت / پایگاه

ماکِینَة: ماشین (انج)

ماکِینة خِیاطة: چَرخِ خَیّاطی

مِیکانِیکیّ: ماشینچی / ماشین کار / مِکانیکدان

مِیکانِیکیّ (آلِیّ): ماشینی / مِکانیزه (فر)

مَلأ: پُر کردن / سَرشار کردن

مَلأ الفَراغ: چاله پُر کردن

مَلِیءٌ بِ: پُر از ...
مُمتَلِئ: سَرشار / مَملو / شِگَرف
مَملُوءٌ عن آخِرِه: لَمالَم / لَب به لَب / لَبالَب / لَبریز / لَب به لیز
امتِلاء: پُر شدن
امتِلاء عن آخِرِه: سَرشار شدن
امتِلاء الزُّمبُرُك: کوک شدن
مَلء الفَراغ السِّیاسیّ: پُر کردن شِکافِ سیاسی
المَلأ: مَلا
مِلاءة سرير: زیر انداز / رُو تَختی
على المَلأ: بَر مَلا
مالأ: خایه مالی کردن / سَبزی پاک کردن
مُمالأة: چاپلوسی / چاچ / خود شیرینی
مَلاریا: نَوبه
مِلح: نَمَک
مِلح إنجليزي: نَمَک فَرَنگی
مِلحٌ مَعدِنيّ: نَمَک تَبَرزَد
مالح / مِلحيّ: نَمَک دار / نَمَکین / شُور
مِملَحَة: نَمَکدان
ملوحة: شُوری
مَليح: نَمَکی
مُمَلَّح: نَمَک زَده / شُور کرده
مَوالِح: مُرکَبات
مَلَّحَ: نَمَک پاشیدن / نَمَک زَدَن / شور کردن
مِلاحَة: کشتیرانی / دَریا نَوَردی / مَلوانی
المِلاحة العالَميَّة: کشتیرانی جَهانی
مَلاحَة / مَلاحات: شوره زار / نَمَکزار
مَلّاح: جاشو / دَریا نَوَرد / مَلوان
مِلحة: لَطیفه / بَذله
أملَس: لیز
مَلَّسَ: دَست کشیدن روی ...
التَمَلُّص: طَفره رَوی / گُریز زَنی / تجاهُل

تَملُّص: طَفره زدن از / گُريز زدن از / رو پنهان كردن / دَستك دنبک كردن / جا خالى دادن / عَجز آمَدن / دورى كردن از

مِلاط: اژند / پادَنگ / ملات

طَلْى بالمِلاط: ساروج كردن

تَملُّق: لوسيدن / چاپلوسى كردن / زَبان دادن / كاسه ليسى كردن / بازيچه قرار دادن / مجيز گفتن / مزاج گويى كردن / نم كردن

تَملُّق: چاپلوسى / آشالى / لاوه / لَبلوس

مُتَمَلِّق: چاپلوس / آشمال / سالوس / پابوس

إملاق: تهيدَستى

مَلَكَ / امتَلَكَ: داشتن

مِلْك: رقبه

أملاك / مُمتَلكات: مايه / مُستَملكات / مُتصرِّفات / دار وندار / بَرگ ونَوا / مايملک

أملاك حكُوميَّة: خالِصه / (ج) خالِصَجات / مَوقُوفات

أملاك عَقارِية: مُستَغلات

أملاك غيرُ مَنقولة: مالِ غَير مَنقول

أملاك مَنقولة: مالِ مَنقول

مِلكِيَّة: استملاک / دارائى / تصرُّف / مالِكيَّت / يَدِ تَسلُّط

مِلكيَّةٌ خاصَّة: حَريم / ملک اربابى / دارايى شخصى

مِلكيَّةٌ عامَّة: خالصه دولَتى / مِلک خالصه

مالك: دارَنده

مالك الأرض: دهقان / (ج) دَهاقين / دهقانان

مَالك الحَزين (طائر ~): ماهيخوار / حواصيل / بوتيمار

مَلِك: شاه / پادشاه / تاجدار

مَلِك شابّ: نوشه

مَلِك وكِتابَة: شير تا خط / شير وخط / شير يا خط

مَلَکیّ: شاهنشاهی / خُسرُوی / خُسرُوانی / هُمایُونی / دَرباری / ملُوکانه

مَلَکیّ (مُؤیِّد للمَلَکیَّة): شاه پَرَست / سَلطنَت خَواه

مَلَکیَّة: شَهریاری / سلطنَت / رِژیمِ سَلطنَتی

مَملکَة: سَلطنَت

مُلْك / مَملَکة: پادشاهی

مَلَك / مَلاك / مَلائکَة: فِرِشته / سُرُوش / سِدره نِشین / قاصدک / قُدسی / عَرشی / (ج) فرشتگان

مَلائکیّ: پَریوش

مَلَکا تَسجیل الحَسَنات والسَّیِّئات: کرام الکاتبین

مَلَکة: استعداد / نِعمَتِ خُدا داده / دُرون داشت

امتَلَك / تَمَلَّك: تیول کردن / صاحِب ... شدن

تَمَلَّکَه الخَوف: وِل هُری ریختن

لَم یَتَمالَك نَفسَه: خود را باخت

امتِلاك: استملاک / مالکیَّت / دَست اندازی / استملاک / تصرُّف / یَدِ تسلُّط

تَمَلُّك: استملاک / مالکیَّت / تصرُّف

مَلَّ: وِل زَدن / زَده شدن / پیتوه آمدن

مَلَلٌ: ملال / مَلالَت / خَستگی / پیتُوه / سئامَت

مَلُول: بی حَوصَله / کم حَوصله

مُمِلّ: جان کاه / مَلالَت آوَر

مَلالِیم (مَبلَغ زَهید): پشیزی / چندَر قاز / شَندَر غاز / شَندَر قاز

مَلّیم: غاز / دینار / پولک

تَمَلمَلَ: تقلا کردن / لخشیدن / لخشک زدن

تَملمُل: تقلا / تقلا

أملَی علیه: دیکته کردن

إملاء: دیکته

مِلاءَة : ملافه / رُو انداز
مِلّیجرام : میلیگرَم (انج)
ملیار : میلیارد (فر)
ملیاردیر : میلیاردِر (فر)
ملیون : میلیون (فر)
ملیونیر : میلیونِر (فر)
مَّم (= الطَّعام بِلُغَة الأطفَال) :
پوف / پوفه
مُمبَار : لکامه / چَرغند / سَختو
مُمبای (بالهِند) : مُمبئی
مَنجَنیق : بلکن / پلکن / سَنگ
قلاب / فلاخَن / سَنگ انداز
مَنجَنیق بَحریّ : اژدَر
مَنَحَ : بَخشودن / بَخشیدن
مَنحَه الثِّقة : رای إعتماد دادن
مَنحُ الثِّقة : رای إعتماد
مَنحُ وِسام : إعطای نِشان
مِنحَة : بَخشِش / عَطا
مِنحَة دِراسِیَّة : کمَک هَزینه
تَحصیلی / کمَک هَزینه
دانِشجویی / بورس (فر)

مانِح : بَخشایَنده / هِبه کننده /
واهِب / بخشَنده / دهَنده
مُناخ : هَوا / آب وهَوا
مِندیل : دَستمال
مِندیل الرَّأس : سَر انداز /
رُوسَری
مَندَل : غیبگوئی
مُنذُ ذَلِكَ الحِین : از آن پَس
مُنذُ سَنَة : یک سال پیش
مُنذُ فَترَة طَویلة : حالا حالاها
منطاد : بالن (فر)
مَنَعَ : باز داشتن / دَر کشیدن /
جِلُوگیری کردن
مَنَعَ مِن الدُّخول : قُرُق کردن
مَنْعٌ : جِلُوگیری / مَمنُوعیَّت /
پیشگیری
مَنع الحَمل : ضِدّ آبِستَنی
اِمتَنَعَ : اِبا نِمودن / خودداری
کردن
اِمتِناع : خودداری / کَفّ نَفس /
إکراه

تَمَنَّعَ : لا پایی دَر کردن

مانع / مَوانع : سد / گیر / پاگیر / خار سرِ راه

مَمنُوع : غَدغَن / قَدغَن / مَمنوع

مَمنُوع الانتِظار : پارکینگ مَمنوع است

مَمنُوع التَّدخین : سیگار کشیدن غَدغَن است (~ مَمنُوع است)

مَمنُوع الدُّخول : وُرود مَمنوع است

مَمنُوعٌ دُخوله : قُرُق

مَمنوع الدَّوَران یَمینًا : گَردِش بِراست مَمنوع است

مَناعَة : مَصونیَّت

لَدَیه مَناعَة : مَصون / مُقاوِم

مَنیعٌ : استوار / شِکست نا پَذیر / غیر قابلِ تَسخیر

مِن : از

مِن ثَمَّ : پَس

مَنَّ : مِنَّت گُذاری

مَن؟ : که؟ کی؟

مَنَّ عَلیه بِـ : ارزانی داشتن با ... / مِنَّت گُذاشتن / مرحمَت کردن / نیکی کردن به

مَنَّان : هَنگذار

مِنَّة : مَرحمَت / اِلتِفات / صَنیعَت

امتِنان : سپاس / سپاسگُزاری / نَمَک شِناسی / (طج) مِنَّت داری

المَنّ : قدرت حلوا / ترانجَبین / گَزانگبین

المَنّ : گَزانگَبین / عسَلی

استَمنَی : جرق / جلق زدن

استِمناء : استمناء / جلق

إمناء : بیرون دادن / إنزال

مَنِیّ : آب

مَنَوِیّ : نُطفه ای

مَنیَّة : مَرگ / فَوت

أُمنیَة : آرزو

تَمَنَّی : دِل خَواستن / تَمَنّا داشتن / تَمَنّا کردن

تَمنّی المَوت لغَیرِه: رُو آب خَندیدن
تَمَنٍّ: آرزومَندی
مَنّی / یُمَنّی: سَر دَواندن
مَهدٌ / مِهاد: گهواره
مَهَّدَ لِ: زَمینه ساختن / زَمینه فراهَم کردن
مَهَّدَ الطَّریق: اسفالت کردن / سَنگفَرش کردن / صاف کردن / فَرش کردن
مُمَهَّد (طَریق ~): شُوسه کرده / اسفالْت شُده
تَمهید (تَهیئة): زَمینه سازی
تَمهید (مُقدِّمة): سَراغاز / پیش دَرآمَد / مقدمه / پیش گُفتار
تَمهید الطُّرُق: راهسازی / شوسه کردن
تَمهیدیّ: مُقدِّماتی / آمایِشی / تدارکی / پستائی
مَهَرَ (بَرَعَ): دَست داشتن / عرضه داشتن

مَهَرَ (خَتَمَ): مُهر زدن / مُهر کردن / مُهر وموم کردن
مَهَرَ (صَداق): مَهریّه دادن
مَهْرٌ: مهریّه / مَهر / کابین
مُهر: کره اسب
مَمهور: مُهر شُده / مُهر وموم شُده
ماهِرٌ: چیره دَست / چابُک / زَرَنگ
مَهارَة: چابُکی / چیره دَستی / پیشه وَری / اُستادکاری / تَفَنُّن
أمهَلَ: مُهلَت دادن
تَمَهَّلَ: مکث کردن
تَمَهُّل: آهَستگی / سَنجِش / بَر رَسی / سَنجیدگی / لفت ولعاب
علی مَهَل: آهَستَه / تَفریحانه / بآهَستگی / آرام آرام / با فراغَتِ خاطِر
علَی مَهلِك!: آهَسته وآرام!
مُتَمَهِّل / علَی مَهَل: آهَسته

مُهلَة : يارُكى / فاصله / مُهلَت / مَكث / مُعَطَّلى

مَهما : هَر چِقَدر

مِهنَة / مِهَن : شُغل / كسب / پيشه / صَنعَت / (ج) صنايع

مِهنَة التَّدريس : شُغلِ تَدريس

مِهنيّ : پيشه اِى / حِرفَه اِى

ماهِيَّة (راتِب) : شَهرِيّه / ماهيانه / مقررى / مستمرّى

ماهِيَّة (كُنه) : ماهيَّت

ماهِيَّة (هُوِيَّة) : هُوِيَّت / بُوش

مُوبيليا : اسباب / كاچار / مُبل (فر)

ماتَ : مُردن / فَوت كردن / دَر گُذَشتن / دَم دَركشيدن / بِسَر آمَدن / چَشم بستن / ريغ رحمَت را سَركشيدن / از خَر افتادن

ماتَ تحتَ ... : زيركردن / زير گرفتن

ماتَت وهِيَ تَلِدُ : سَر زا رفتن

أماتَ : ميراندن

مَأتَم : ماتم / عَزاخانه

مُميت : مَرگ آوَر / مَرگبار / كشَنده / مُهلِک

المَوْت : مَرگ / فَوت / هَلاكت

المَوتُ لِـ ...! : مَرگ بَر ...!

مَوتُ المَلِكِ (شَطرَنج) : كيش ومات

مُوت يا حمارا : بعد از نَوَد وبوقى!

مِيتةٌ طَبيعيَّة : مَرگِ سَفيد

اِستِموات : رُوباه بازى

اِستَموَتَ : رُوباه بازى دَرآوَردن / خودرا به شَغال مَرگى زَدن

مُوتُوسيكل : پُت پُتى / مُوتورسيكلت (فر)

موتيفة : موتيف / مَوضوع / مايه اصلى

ماجَ : موج زدن / غلَت زدن

تَموَّجَ : چين خوردن / چروكيدن / چروک بَرداشتن / وَز زدن

تَموُّج: چین خوردگی / شکنج / ماریپچی
مُمَوَّج / مُتَمَوِّج (شَعْرٌ ~): گلاله / موی وَزکرده / پیچ خورده / گِره خورده / فرفری
تَموُّج الشَّعر: چین وشِکَن
المَوج: موج / خیزاب
تَمَوُّجات: شِکنها / چینها
مُتَمَوِّج: اژنگناک / مَوج دار
مَوادّ البِناء: مَصالِح ساختمَانی
مَوادّ غِذائيَّة: مَوادّ خُوراکی
مُودِم: مُودم
مُوديل: مُدِل (فر)
مُورفِين: تریاک / فور / افیون / اپیون / مُرفین (انج)
موز (فاكهة): موز
المُوزَة (فی اللَّحْم): ماهیچه
موزایکو: مُرقَّع / کاشی معرَّق
مُوسکو: مُسکو
موسِیّ / مُوس: تیغ
مُوسِیّ الإسكاف: نشکرده
مُوسیّ الحِلاقة: تِیغ صُورَت تَراشی
المُوسيقَا: مُوزِیک (فر)
مُوسِيقار: مُوزِیسَین (فر)
مُوسیقیّ (صِفة): موسیقِی / موزیکال (فر)
مُوسیقیّ (شَخص): آهَنگ ساز / رودزَن / نَواساز / مزقانچی / موزیکانچی (فر/تر) / مُوزِیسَین (فر) / (عم) مُزقان
مُوضَة: مُد (فر)
المال: پول
المَال المَعلَّق فِی الرِّهَان: تسی
مالیّ: مالی / (طج) مالَیوی
مَوَّال: تصنیف
مُومِس: گلنده / جنده / روسپی / سوزمانی / سوزمونی / قحبه
مَوَن: مصالِح / والاد
مَوَّنَ: آذوقه رساندن / خواربار رساندن / تَهیّه کردن / فَراهَم نمودن

مُونة : اژند / پادَنگ / ملات

مُؤَن : زاپاس / پَسانی / پَس اُفت / سور وسات / سورسات / سیورسات / ذخیره / (ج) ذخایر

مُؤونَة : آذوقه / آزوغه / ذخیره / (ج) ذخایر

تَموین : خواربار / آماد / آذوقه / آزوغه

تَوزیع التَّموین بالبِطاقة : جیره بَندی

مَوَّهَ (أخفَى) : نهان داشتن / پنهان کردن

مَوَّهَ (ذَهَّبَ) : تذهیب کردن / طلا کشیدن

تَمویه (تَذهیب) : تذهیب / طَلا کشیدن

تَمویه (تَعمیَة) : استتار

الماء : آب

ماءٌ ثَقیل : آبِ سَنگین

ماء الذَّهَب : آبِ طَلا

ماء الشَّعیر : فُقّاع

ماء الوَجه : ابرو

ماء الوَرد : آبِ گُل / گُلاب

ماءٌ آسِن : گنداب / لَشاب / بارگین

ماءٌ مُؤکسَد : آب اُکسیژنه

ماءٌ مُقطَّر : آب چکیده

ماءٌ عَذب : آبِ شیرین

ماء الشُّرب : آبِ مَصرَفی

ماء مَعدِنیّ : آبِ معدنی

مائیّ : آبکی

مائیّ (یَعیش فی الماء) : آب زی

مِیاهٌ ضَحلَة : گُدار

مِیاه طینیَّة ضَحلَة : سنار

مِیاهٌ عَمیقَة : غرقاب

مَیَّة واحدَة : یک جَور

المِیاه الإقلیمیَّة : قلَمروِ آبی / آبهای مَرزی / آبهای ساحلی / آبهای سَرزَمینی

المِیّاه البَیضَاء : آبِ مَروارید

المِیاه الجَوفیَّة : آبهای زیر زَمینی

المِیاه الدَّولِیَّة : آبهای بَینَ المِلَلی
مُواء القِطّ : مَعو مَعو / یاعو
مَهرَجان : جَشنوَاره / فِستیوال
مَهرَجان سینما الطِّفل : فِستیوالِ فِلمهای کودکان
مِیجا : مِگا
مِیجابایت : مِگابایت
مِیجاوات : مِگاوات
مِیدالیَة : مِدال (فر)
مَیدان : میدانگاه / میدان / زَمینه / قلَمرو / رِشته / پایکار
مَیدان السِباق : اسپریس / جولانگاه / لرد / رِینگ (انج) / حلقه رینگ
مَیدان القِتال : مصاف / کارزار / پیکارگاه / آوردگاه / رَزمگاه / نَبردگاه
تَمیَّزَ / اِمتازَ : مَزیَّت داشتن
مَیَّزَ : هر نیز دادن / تمیُّز دادن / مُتمایز کردن / مشتق گرفتن / فرق گذاشتن / فرق قائل شدن

تَمَیَّزَ عن : اختلاف داشتن / تفاوت داشتن / فرق داشتن
تَمیُّز / اِمتیاز : مَزیَّت (~ داشتن) / تشَخُّص
مُمتاز : مفتخر / فائق / فایق / حَسابی / طَبَقه یک / درَجه اوَّل
مَیزَة : فَرق / خاصیَّت / وِیژه / نهادی / نِهادین / نِما / مَنِشی / نِشان / مشخُّصات
اِمتیاز (تَقدیر) : بِسیار عالی
تَمییز (فِطنة) : تشخیص / تمیز
تَمییز (تِفرِقَة) : تبعیض / خاصه خرجی (~کردن)
تَمییز (فَصل) : تفکیک / مشتق گیری / فرق گُذاری
عَدَم التَّمییز (جَهل) : خَر از برد نَشناختن
عَدَم التَّمییز (حِیدَة) : همه را بِیک چَشم دیدن / بِیک چَشم نِگاه کردن

التَّمييزُ العُنصُرِيّ : تَبعيضِ نژادی

مُتَمَيِّز : تافته جُدا بافته / مُشخَّص / شاخِص

مَيزاب : باران ريز / پله / سرطاس / ناوْدان / ميزاب (معر)

مايصة : عَشوَه گَر / لاسی

مَياصَة : غُنج / عَشوَه گَری / شكنه / غربيله / خش وفش / كش وفش

تِتمايص : غُنج زدن / ابرو آمَدن / چَشم وابرو آمَدن

مائع : سيّال / رَوان / مايع

مِيوعَة : سيّاليّت / رَوانی

مَياعَة : ادا واصول / ادا واطوار / اصول وادا / عَشوَه گَری / لاسی

مايِعَة (فَتاة ~) : اطواری / لاسی / لَوَند / عَشوَه گَر

تَمايَع : جفت وتاق كردن / ادا اصول در آوَردن / عور ريختن / اطوار ريختن / اطفار ريختن

ميكروب : زياچه / ميكرُب (فر)

مِيكروِيَاص : ماشينِ تَقَرِبَر / وانت (انج)

مالَ / مَيلٌ : كج شدن / خَم شدن

مالَ إلى : گَرويدن / گِرائيدن / خَواهِش داشتن / پله كردن

أمالَ : كله كردن

غَيرُ مَيّالٍ : نا خَواه

مائل : پله / سَراگون / اُريب / اُريف

مَيّالٌ إلى ... : مايل به ...

مَيلٌ / ميول : گِرايِش / مَيل / تمايُل / كام

مَيلٌ (انحدار) : سَرازيری / سَراشيبی / شيب

استَمالَ : دِلجوئی كردن

اِستِمالَة : دِلجوئی

مِيليشيَا : چَريک

مِيليشيَات الثُّوار : چَريكهای شُورِشيان

مِينا : مينا

مِيناء / مَوانِئ : بَندَر / (ج) بَنادِر
مِيناء الأسنان : مِينای دَندان
النَّقْش بالمِينَاء : میناکاری
ميناء جَوِّی : فرودگاه
ميناء السَّاعة : صفحه عقربَك دار
/ صفحه مدرج ساعَت

ن

نابولی : ناپُل

ناسُور : قرقری

نای : نَی لَبک

نایلُون : نایلُن / (عم) نایلُنگ (انج)

نَأْیٌ : دوری

نَأی بِنَفسِه : پاکنار کشیدن / پا از میان کشیدن / دامن کشیدن / طَفره رفتن از / دُوری کردن از / احتراز کردن

ناءٍ / نائِیَة : دُور اُفتاده / دُور دَست / دُور از مرکز

مَناطِق نائِیَة : مَناطِق دُور اُفتاده / نَواحی دُور دَست

نَبَتَ : رُستن / روئیدن / شِکوفا شدن

نَباتٌ : رُستَنی / نَبات / گِیاه

نَباتیّ (یَعیشُ علی النَّبات) : سَبزیخَوار / گِیاه خَوار

نَباتیّ (صِفة) : نباتی / گیاهی

نَبتَة : جوانه / جونه / شکوفه / غُنچه

النَّباتیَّة (العیشُ علی النَّبات) : سَبزیخَواری / گِیاه خَواری

أنبَتَ : رُستن / روئیدن / رویاندن

عالِم نَبات : گِیاه شِناس

علم النَّبات : گِیاه شِناسی

نَبُّوت : چماق / منتشا / باتون / تیز / واحِد یَموت

نَبیتی (لَون) : مَی گون

نَبَحَ : پارس کردن / عَوعَو کردن / وَغ وَغ کردن

نُباح الکَلب : واغ واغ / وَغ وَغ / عَوعَو

نَبیذ : مَی

نَبَذَ : وا زَدن / دُور انداختن

تَنابَذَ : دعوَی کردن / سَتیزه کردن

مَنبوذٌ: مَنفور / وازَده / زَجر دیده

نُبذَة: تاریخچه / مُختصَر / خُلاصه / باشتاب

نَبَرَ: تِکیه داد / تشدید کردن / با تِکیه تلفظ کردن

نَبرة: تِکیه صِدا / آکسان (فر)

مِنبَر: تَختگاه / تختان / سکوبِ سُخَنرانی / کرسی خطابه / میزِ خطابه / تریبون (فر)

مِنبَر (~ الجامع): منبر

مَنبور: تِکیه دار / مُشدَّد

نَبَشَ: زَمین کندن / از زیرِ خاک دَر آوردن / آفتابی کردن / از لانه بیرون کردن / از زیرِ دَر آوردن / حفّاری کردن

نَبْش: حفّاری / خَراش

نَبَضَ: تَپیدن / جهَند زدن

نَبضٌ: تَپِش / ضرَبان / نَبض

نابِضٌ بالحَیاة: وِل زِنده / سَرزنده / روح دار

تَنبیط: کنایه زدن / گوشه زدن / گوشه کنایه زدن

نَبَعَ: سَر چَشمه گرفتن / نَشات گرفتن / ناشی شدن

نَبْع / یَنبُوع: چَشمه / زهاب

مَنبَع: سَرچَشمه

یَنبوع: چَشمه / زهاب

نَبَغَ: بَرتَری داشتن بَر / بِهتَر بودن از / تفوُّق جُستن بَر

نُبُوغ: نُبوغ / ژِنی (فر)

نابِغَة: نابغه / نادِره / ژِنی (فر)

نَبق: زال زالک

نُبل: بُزُرگواری / شَرافَتمَندی

نَبیل (صفة): شَرافَتمَند / بُزُرگوار / نَجیب

نَبیل / نُبَلاء: شَریف / (ج) اعیان

النُبالَة: اشرافیَّت / اشرافی / اعیانی / اریستوکراسی (فر)

نَبَّه: گوشزَد کردن / زَنَگ زدن / هی زدن

نَبیه: جلد / ناقلا / زِرَنگ

نَباهَة : چالاکی

نابِهٌ : نابغه

مَنبَه : ساعتِ شمّاته دار

مُنَبِّه (مَنَشِّط) : محرّک / مُهَیِّج / انگیزه / انگیختگر

انتَبَه : حواس را جَمع کردن

تَنَبَّهَ : توجّه کردن / اعتنا کردن

تَنبیه : گوشزَد / تنبیه

تَنبیه (إعلان) : اطّلاعیّه

مُنتَبِه : هُشدار / سَر دَر حَساب

اِنتِباه / تَنَبُّه : توجه / پروا / اعتنا / ملاحظه / رعایَت

انتِباه! : دَر جا!

تَنَبَّأ : پیش بینی کردن / پیشدستی کردن / پیشگوئی کردن / غَیبگوئی کردن

تَنَبُّؤ : پیش بینی / پیشدَستی / پیشگوئی / غَیبگوئی

نُبُوءة : پیشگوئی / غَیبگوئی

نَبِیّ / أنبیاء : پیامبَر / پیغامبَر / پَیغمبَر

نُبُوَّة : پیامبَری / پیغامبَری / پَیغمبَری

أنبأ : خبَر دادن

نَتَأ : بَرامَدگی داشتن

ناتِئ : بَرجَسته / بَر آوَرده / بر آمَده / قلنبه / لبه دار

نُتُوء : بَر امدگی / بالا رَفتگی / بَرجَستگی / شِکم / صُعود / کنگره / ناغول / دِند / دَندانه / قوزک / کوهه / دیواره / لغاز

نَتَجَ عن : از ... ناشِی شدن

نَتیجَة : پیامَد / نتیجه / باز دَه / شایه / حاصل

نَتیجة (تَقویم) : تقویم / سالنما / گاهنامه

أنتَجَ : تَولید کردن / فَراوردن / زائیدن

إنتاج : تولید / (طبع) استحصال

إنتاج سینمائیّ : فیلمسازی

إنتاج مِصریّ : ساختِ مِصر

مِن إنتاج ... : دَست آوَردِ ...
مُنتِج : تولید کنَنده
مُنتَج / مُنتَجات : فَرآوَرده / (ج) فَرآوَرده ها / تولیدات / محصولات
مُنتَجٌ مَحلّیٌ : فَرآورده داخِلی
مُنتَجات الألبَان : لَبنیّات
مُنتَجاتٌ صِناعیَّةٌ : تَولیداتِ صَنعَتی
ناتِج / نَواتِج : فَرآوَرده / فَرآوَرده ها
نَتائج الاجتِماعات : قَطعنامه
نَتائج المُباحَثات : قَطعنامه مُذاکرات
نَتَشَ : گوله زدن
نَتَفَ : کندن / چیدن / کشیدن / گُلچین کردن / لُخت کردن
نَتَفَ الرِّیش : پَر وبال راکندن
نَتَفَ بالفَتلة : بَند انداختن
نَتَفَت شَعرَ الجِسمِ : نوره کشیدن / واجبی کشیدن
نَتِن : گَند / گَندیده
نَثَرَ : پَخشیدن / پَخش کردن / پاشیدن / پاشی کردن / نِثار کردن
نَثر الحَبِّ للطُّیور : دون پاشیدن
نَثْر الوَردِ علَی العَروسَین : گُل ریزان
نَثریّات : تَنخواه گردان
تَناثَرَ : پَراکنده شدن / وِلَو شدن / داغون شدن
مُتَناثِر : پَراکنده / مُتَفَرِّق / پَرت وپلا / ریخته وپاشیده / تارومار
أنجَبَ : پَس انداختن
إنجاب : پَس اندازی
نَجیب : بُزُرگوار
نَجَحَ : کامیاب شدن / موفَّق شدن / مُوَفَّقیّت یافتن
ناجِحٌ (شَخص) : کامیاب / موفق / پیروز / نیک انجام / بهروز (معرا) / قَبول

ناجحٌ (تَجربة ~ ة) : موفَّقيَّت
آميز (آزمايشِ ~)
نَجاح : مُوفَّقيَّت / توفيق / پيروزى
/ كاميابى / كامرَوائى
بِنَجاح : با مُوَفَّقيَّت
نَجَدَ : يارى كردن / دادرَسى
كردن
نَجدَة : دادرَسى
تَنجيد : قلفتى كردن / پينه دوزى
/ لحاف دوزى
منَجِّد : لِحاف دُوز / پينه دوز
نَجّار : دُرودكار / دُرودگر / دَرگر
/ كتگر
نِجارَة : دُرودكارى / دُرودگرى /
دَرگرى / نَجّارى
أنجزَ : بجا آوَردن / انجام دادن /
انجاميدن / بَر آوَردن / تَوِ
چيزى بالا آوَردن / جا آوَردن
/ قالِ چيزى را كندن / تمام
كردن / علَم كردن
أنجزَ بِكَفَاءة : سكه كوبيدن
أنجزَ عَمَلَه بِسُرعَة : سَر وتَهِ
چيزى بِهَم آوَردن
إنجَاز : عمَلكرد
إنجاز الأعمال : انجام دادن كار
إنجازٌ كَبير : شاهكار
مُنجَزات : دَست آوَرده ها
نَجِسٌ : ژيژ / ناپاک / چرک /
كثيف / پلشت
نَجاسَة : ناپاكى / آلودگى /
كثافَت
ناجعٌ : سازگار / گوارا / سالِم /
صِحَّت بَخش / سَلامَت بَخش
نَجْع : كوره / كلاته / رُستاق
مُنتَجَع شِتوىّ : قِشلاق
مُنتَجَع صَيفىّ : ييلاق / سَردسير
نَجَفَة : چِلچِراغ / چِراغدان /
لوستر (فر)
نَجلٌ / أنجال : فرزَند
نِجيلَة : چَمَن / علَف خودرُو /
علَف هَرزه
مِنجَل : داس / داسغاله / دَهره

نَجَمَ عن : از ... ناشی شدن / سَرچَشمه گرفتن

مَنجَم : کان / مَعدن / نقب

مَنجَم ذَهَب : زَرخیز

نَجمٌ / نُجُوم : سِتاره / (ج) سِتارگان

نَجمَة الشِّعرَی : شباهَنگ

نَجمَة الصُّبح : شباهَنگ / سِتاره صُبح

نَجَّمَ : زیج بَستن / زیج نِشَستن

التَّنجیم : فال بینی / سِپهر شِناسی

مُنَجِّم : اختر شِناس / رَمل انداز

نَجَا : نَجات یافتن / رُستن / وا رَهیدن

نَجاة : نَجات / رَهائی

ناجٍ : نَجات یافته

النَّاجُون : بقیه السیف

أنجَی : رَهائی دادن / رَهانیدن

ناجَی : نَجوا کردن

نَجوَی : نَجوا / گل بام / راز ونیاز / تک گُوئی

مُناجاة : گل بام / راز ونِیاز / تک گُوئی

انتَحَبَ : عر زدن / زار زار گریستن / زاریدن / زاری کردن / زار زدن / لیسه رفتن

نَحیبٌ : زنجه

نَحَتَ : تَراشیدن / کَنده کاری کردن

النَّحْت (فنّ ~) : پَیکر نگاری

نَحتٌ لَفظیّ : لُغَت سازی / اِبداع واژه

مَنحوت : تَراش شُده / تَراشیده

مَنحوتات : بُت نِگاریها / پَیکر نِگاریها

نَحَّات : مُجسَّمه ساز / حجّار / تندیس گر / پَیکر تَراش

نَحَرَ : کُشتار کردن / قصّابی کردن

انتَحَرَ : خود کُشی کردن

انتحار : خود کُشی

انتحاریّ : کُشَنده / خود کُشی گِرا

تَناحُر : زَد وخورد / سَتیز

النَّحس: شآمَت / شئامَت

مَنحُوس: بَد اِقبال / بَد آوَرده / پیناس / تیره بَخت / بَد رُوزگار / اوراق شُده / بَد اختر / بَد شانس / بَدکام / بَدبَخت / بَد پیار / انینه / کوربَخت / فَلک زَده / مَفلُوک / فَلاکت بار / دَستِ چَپ

النُّحاس: مَس

نَحّاس: برنجکار / مَسگَر

النَّحاس الأصفَر: برنج

نَحاسیّ: مَسی / مَسین / برنجی

نَحیف: باریک اندام / نازُک / لاغَر / ترکه مرکه / تکیده / مفَنگی / مافنگی / لاجون / قلَمی

نَحَفَ: خیط شدن

نَحافة: نزاری / لاغَری

نَحلٌ: زَنبُورِ عَسَل

نَحلة (لُعبَة): فِرفِره / چَرخَک

مَنحَل: کندُوی عسَل

نَحیل: دِق / باریک اندام / نازُک / لاغَر / ترکه مرکه / تکیده / مفَنگی / مافنگی / لاجون

نُحول: نزاری / لاغَری

انتحال: دُزدی ادَبی

انتَحَلَ (صِفَةَ الغَیرِ أو شَخصِیَّتِهِ): جَعلِ هویَّت کردن

نَحنُ: ما

نَحَّی: بر طرف کردن / بر کنار کردن / کناره کردن / کنار گُذاشتن / کنار زدن / دُوری کردن / دور کردن / برچیدن / بَرداشت کردن / از جای خود بیرون کردن / پَهلُو تهی کردن

انتَحَی جانبًا: پا کنار کشیدن / کنار رفتن / کِناره رفتن

أنحاء: سَراسر / پَساپیش

تَنَحَّی: بر طرَف شدن / بر کنار شدن

التنَحّی: کِناره گیری
تَنحِیَة: بَرکناری / جانشین سازی / حَذف
ناحِیَة (جِهة): سُو / سُوی / سَمْت
ناحِیَة (منطِقة): قلَمرُو / ناحیه
مِن ناحیَة ...: از لِحاظِ ...
مَنحَی: مَرام / مَسلک
نَحو اللُّغة: دَستورِ زَبان
نَحویّ: دَستوری
علی هَذا النَّحو: آنچنان / بدینسان / بآنسان
انِتخَبَ: انتخاب کردن
انتِخابات عامَّة: انتِخاباتِ سَرتا سَری
انتِخابات تَعدُّدیة: انتِخاباتِ چَند حِزبی
انتِخابات المَجلِس: انتِخاباتِ پارلمانی
انتِخابات مُزَوَّرة: انتِخاباتِ قَلابی
مُنتَخَب: بَرگُزیده

ناخِب: رای دَهَنده
نُخبَة: بَرگُزیده / نُخبه / زُبده / گُلچین / مُمتاز / سَرآمَد / سَرچین
نَخَرَ: خائیدن / سائیدن
نَخوَرَة: انگولک کردن
نَخَسَ: هی زدن / نجق زدن / سیخ زدن / سقلمه زدن
مِنخاس: اسب انگیز / قمچی / مهمیز
نَخّاس: غُلام فروش
نِخاسَة: غُلام فروشی
نُخاع: مَغز حرام / مغز تیره
نَخَلَ: بیختن / الک کردن / سَرَند کردن / غربیله کردن / برقو زدن
نَخلة: وِرَختِ خَرما
مَنخُل: آرَد بیز / بریزَن / چچ / گُربال / ماشو / الک / گرویزَن
نُخالَة: داشخال / کنجاره / کنجاله / کنجیده / سَبوس

نَدبٌ (نُواح) : نیاح

نَدَبَ (ناحَ) : ندبه کردن / سوگواری کردن بَرای ... / زاری کردن / نوحه خَواندن / پرپر کردن

نَدَبَ انتِدابًا : نمایَنگی دادن / نیابَت دادن

نُدَب : چال چوله

انتَدَبَ : نِمایَندگی دادن / نیابَت کردن / وکالَت دادن

مُنتَدَب : جانشین / جایگیر / قائممَقام

انتِداب : قائممَقامی / نِمایَندگی / نِیابَت / وکالَت

الانتِداب البریطانیّ : قَیمومیَّتِ بریتانیائی

المَندُوب السّامی : کمیسیرِ عالِی

مَندُوب : نِمایَنده / وکیل / جانشین / نایب / قائممَقام

مَندُوب التأمینات : نِمایَنده بیمه

مَندوبو وکالات الأنباء : نِمایَندگان خَبَرگُذاریها

نِدّیَّة : برابری

نِد / أنداد : حَریف / هَمال / دُوشادوش / سَرپسَر / هَم تَراز / بَرابر / کفو / هَم کفو / هَمتا

نَدَّدَ : مَحکوم کردن

تَندیدٌ : مَحکومیَّت / تقبیح

نَدَرَ : کمیاب شدن / نایاب شدن

نادِر : کمیاب / نایاب / تک وتوک / کیمیا

نادِرة / نَوادِر : لَطیفه / بَذله

نُدرَة : کمیابی

تَنَدَّرَ : نَوادِر آوَردن

نَدف القُطن : فرخَمیدن / پَنبه پاک کردن

نُدفَة : دانه

نَدل : بَد جنس / لات

النَّدل : مَردکه

نادِل : جامدار / چمانی / ساقی / آبدار

نَدالة : بَد جِنسی

استَندِل : بَد جِنسی کردن

یستَندِل : بَد جِنسی کردن

نَدِمَ : پَشیمان شدن / پکر شدن / دَست گَزیدن / ارمانیدن

نَدَمٌ : پَشیمانی / افسوس / نَدامَت

نادِمٌ : پکر

نَدیم / نُدَماء : هَم پیاله

نَدوَة : هَم نِشَست / هَمـگالی / مَجلسِ مُذاکره / سیمپوزیوم

(انج)

مُنتَدی : هَمایش / انجُمَن / کانون

نادٍ (~ اجتِماعیّ) : باشگاه

نادِي التَّجدیف : باشگاهِ قایقرانی

نادی : صدا زدن / خَواندن

مُنادٍ : جارکَش / جارچی / منادی

نِداء : نِدا / صدا

نَدَی : نَم / شَبنَم / ژاله / بشم / بشک

نَدَّی : نَم زدن

نَدیّ : تر وتیل / تر وتیلی

نَذرٌ : نَذر

نَذرٌ لحَلِّ عُقدَة : دَخیل بَستن

نَذَرَ نَذرًا : نَذر بَستن / سُفره انداختن

نَذیرٌ (تَحذیر) : اِخطار

نَذیرٌ / مُنذِر : جارچی / قاصِد / طلایه دار

نَذیرٌ / مَنذُور : نَذری / نگیر

أنذَرَ : هُشدار دادن / اژیر دادن

إنذار : إعلامِ خطَر / هُشدار / اِخطار

إنذارٌ رَسمِیّ : التیماتُوم (فر) (~ کردن)

إنذار مُبَکِّر (نِظام ~) : إخطارِ اِبتدائی (سیستِمِ ~)

بِدُون سابِق إنذار : سَر زَده

نَرجِسیَّة : خود بینی / خود پَرَستی / خود خواهی / خود کامَگی / خود شیفتگی / نارسیسم (فر)

النَّرجِس (زَهرَة ~) : نستر / نسترن / نرگس (معر)
نَرجِسيّ : خِیره سَر
نَرجِيل : قَلیان (معر)
نَرجِيل الأفيُون : وافُور
نَرْد : تاس
النَّرْد (الطّاولة) : میز عَسلی
نارنج : بادرَنگ / بالنگ / دارابی / نارَنج / نارَنگ
النُّرويج : نُروژ
نَزَحَ : جا بجا شدن / حَرکت کردن / رَخت بَربَستن
نازحٌ : مُهاجِر / کوچ کننده
نزوح : جا بجا شُدگی / کوچ / مُهاجِرَت
نَزَعَ / انتَزَعَ : بزُور گرفتن / سِوا کردن / گُلچین کردن / کندن
نَزَعَ إلى : گرویدن / گِرائیدن / خَواهِش داشتن / بِله کردن
نَزعٌ : خَلع / جُداسازی
نَزع التَسَلُّح : خَلع سِلاح
فی النَّزع الأخِیر : بوی حَلوای ... بلَند شُد
نَزعَة / نزوع : گِرایِش / تَمایُل
نَزعَة تَحرُّريَّة : آزادیخَواهی
النَّزعة الإنسانيَّة : إنسانگرائی / نَوع دوستی
نازَعَ : دَر اُفتادن / نِزاع کردن / قضیه کردن
نِزاعٌ / تَنازُع : دَعوا / دَعوَی / مُرافعه
انتَزَعَ الاعتِراف : با انبر به اِقرار آوَردن
بِلا مُنازِع : بلا فَصل / مسلَّم
نَزْغٌ : انگیزش / تهییج / تحریک
نَزَفَ : خون آمدن از / خون جاری شدن از / خون گرفتن از / خون ریختن / اخاذی کردن
نَزيف : خون روی / خون ریزی / خون ریزش
نَزيف الأنف : رُعاف

اِستَنزَفَ : سابیدن / از نفَس انداختن / زَهره کوفتن
مُستَنزَف : سابیده
استنزاف : فَرسایش
نَزَقٌ : لوسی / رَفتارِ سُبُک / سُبُک سَری
نَیزَك : شِهاب / تیرِ شِهاب / سَنگِ آسْمانی
نَزَلَ / نزول : فرُو شدن / پائین آمدن / پائین رفتن
نَزَلَ (~ عن مَرکَبَة) : پیاده شدن
نَزَلَ بِمکانٍ : واکَشیدن / وا لمیدن
أنزَلَ (~ عن مَرکَبَة) : پیاده کردن
أنزَلَ به (~ عِقابًا مثلاً) : تحمیل کردن
إنزال : پیاده کردن / پائین آوَردن / پائین کردن
منزِل : خانَه
مَنزِلٌ رِیفیّ : باد خون
مَنزِلٌ صَیفِیّ : پچکم
مُنزَلٌ : الهام شده / الهامی
منزِلِیّ : خانگی
نَزِیل : مُقیم / ساکِن / زندانی
مَنزِلة : مَوقعیَّت / وَضع / وَضعیَّت / موضع / حَیثیَّت / پایگاه
نازَلَ : جِر کردن / دَر اُفتادن
نِزال : داروگیر / گیرودار / جَنگ / نَبرد / رَزم / کارزار / پیکار / سَتیز / زَد وخُورد
نُزُل : مُسافر خانه / مهمانخانه
نَزلَة : گریپ / نَزله
نزول المَطَر : باریدن / باران آمَدن / بارَندگی / بارِش
نَوازِل : تازیانه عِبرَت
تَنازَلَ : واگُذاردن / واگُذاشتن / واگُذار کردن / تسلیم کردن / صَرفنَظر کردن از / دَست کشیدن از
تَنازُل : واگُذاری

تَنزِيل : پائين آوَردن / پائين كردن
تَنزِيل (إنتَرنِت) : دانلود كردن
تَنزُّه : بگَردِش رفتن
مُتَنزَّه : تفريحگاه / مسير
مُنزَّه : لَغزش ناپَذير / بى خطا / بى اشتباه
نَزاهة : مُنَزَّهى / پاكدامنى / پَرهيزكارى / عِفَّت
تَنَزُّه (عِصمة) : پَرهيزكارى / پاكدامنى / عِفَّت / لَغزش ناپَذيرى / مَصونيَّت از خطا / تنزُّه از خَطا
نُزهة : گَردِش
نُزهَة جَماعيَّة : پكنيك (انج)
نَزيه : وارسته / پاكدامن / پَرهيزكار / بيطرَف / بيغرَض / راست بين / عادِل / مُنصِفانه
نَزوَة : هَوَس
اتِّبَاع النَّزَوات : بُلهَوَسى
النَّازيَّة : نازيسم (فر)
نازِيّ : نازيست (فر)
نَسَبَ : نسبت دادن
نَسَبٌ : نِسبَت / وَصلَت
نَسَبٌ (أصْل) : نژاد / عِترَت
عِلم الأنساب : سويه شِناسى / نسب شِناسى
نِسبَة (حساب) : دَر چَند
نِسبَة (مُعدَّل) : ميزان
نِسبَة الخِدمَة (بالفَنادِق والمَطاعِم) : حَقّ سِرويس
نِسبَة الملوحة : اندازه شورى / درجه شورى / ميزان شورى
نِسبَة مِئَويَّة : سَدِى چَند / دَر صَد / نِسبَت در صَد
نِسبِيًا : بالنسبه / نِسبَتا
مُناسِب : بجا
مُناسِب لِـ : باب ...
الشَّخص المُناسِب : دَمساز / رَتيپ (فر)
غَير مُناسب : بى جا
مُناسَبَة : مُناسبت / تصادُف

بِالمُناسَبَة!: راستی!
مَنسُوبٌ / مُنتَسِبٌ لِـ: وابَسته بِه
المَنسُوب: میزان
مَنسُوبُ ماءِ النِّيل: میزانِ آبِ نِیل
انتِسّاب: مواصلت
انتَسَبَ: وابَسته بِه ... بودن / وَصلَت کردن
مُنتَسِبٌ لِآل البَيت عَن كِلا الأبَوَين: طَباطَبائی
طالِبٌ مُنتَسِب: دانِشجُوی غَیر تمامِ وَقت
تَناسُب: بهم آمَدن
مُتَناسِب: برازنده / زیبَنده / خورَند
غَير مُتناسِب: بی قواره / تا پتا / نا جَور / چِنگلوک
غَير مُتَناسِب الشَّكل: غدَنگ
شيئان غَيرُ مُتَناسِبَين: فيل وفنجان / شترُ گُربه
نَسَجَ: بافتن / تَنیدن
نَسِيج / أنسِجَة: نَسج / (ج) نَسجها
نَسّاج: بافتکار / لافَنده / شالنگ
نَسّاج الحِبال: ریسمان تاب / لوّاف
نسّاج السجّاد: قالیباف
نَسجُ السجّاد: قالیبافی
نَسِيجٌ / مَنسُوجات: بافتَنی / بافته ها
النَّسج: تار وپود / بافت / بافَندگی / نَسّاجی / پارچه بافی
نَسِيج العَنكَبُوت: تارِ عنکبوت
علِم الأنسِجَة: بافت شِناسی
نَسَخَ: رونِویسی کردن / کپیه کردن / صورَت برداشتن
نَسَخَ (ألغَى): خنثی کردن / وارُوَش را زدن / وِرد وارُو خَواندن / قَلَم کشیدن / قَلَم زَدن / خَط زَدن / لَغو کردن / باطِل کردن / موقوف کردن

نَسَّاخ: بار نِویس / دَوات دار / دَواندار

نَسْخٌ: رونِوِشت / نُسخه بَرداری

نُسخَة: نُسخه / واگیره / کُپی (فر)

نُسخَة نهائيَّة: پاک نِویس

نُسخَة خَطِّيَّة: دَست نوشته / رَقیمه / نُسخه خطّی

تَناسُخ: وِگَردیسی

تَناسُخ الأرواح: تجدید تَجَسُّم / تناسُخ در جِسمِ تازه / حلول

مُتَناسِخ: وِگَردیس

نِسر: کرکس / وَرگَک

نَسطوريّ / نَساطِرة: نَستوری / نَستوریان

نَسَفَ: ترکاندن / منفجر کردن

ناسِف: منفجِر شَوَنده

نَسَّقَ: جمع وجور کردن / رج کشیدن

نَسَقٌ: رَوال

على نَسَقٍ واحِد: یکسان / یک جُور / بِطورِ یکسان / بِطورِ یکنَواخت

مُنَسِّق: نَسَقچی / انجُمَن آرا

مُنَسَّق: جمع وجور کرده / رج کشیده

تَناسُق: هَماهَنگی

تَنسیق: نظامَت

مُتَناسِق: فرودَست / هَمرَنگ / هَماهَنگ

ناسِك: زاهِد / پارسا / ریاضَت کَش / غار نَشین

نُسُك: دَرویشی / پارسائی / ریاضَت کَشی / زَهادَت / زاهِدی

انسَلَّ خارِجًا: فلَنگ را بَستن / فلَنگیدن / شیخی را دُمش دادن / شیخی را دیدن / غیش زدن / جیم شدن

تَناسُل: تولیدِ مِثل / زاد آوَری

نَسلٌ: زاد ورود / زاد وولد / اولاد / اعقاب / زادگان / اخلاف / آیندگان

نَسَمة: نفر / جمعیّت

نَسیم: نَسیم / بادِ مُلایم / بادِ شُمال

نَسیم الفَجر: اياز

تَنسَّمَ: دَم زدن / نفَس کشیدن / استنشاق کردن

نِسناس: مَیمون / انتر / عَنتَر / بُوزَنه / بُوزینه / مَمُولی

نِساء / نِسْوَة: زَنان / زَنها

نِسائیّ / نَسَویّ: زَنانه

نِسائیّ (نَصیرُ المرأة): طرَفدارِ حقوقِ زَنان

النِّسائیة (الحركة ~): طرَفداری از زَنان / بَرابری طلَبی زَنان

نَسِیَ: یاد رفتن

نِسیان: فَراموشی / گُمنامی

نَسیتُ أنَّ ...: یادَم رَفت که ...

نَسیئَة: پسادَست

أنشَأ: بُنا کردن / ساختن / دُرُست کردن

النُشأ: نُو باوگان

نَشأة: نُشو ونما

نَشَأ (ظَهَرَ): پَدیدار شدن / سر چشمه گرفتن

نَشَأ (تَرَبّی): بُزُرگ شدن

نَشَأ (نَجَمَ): ناشِی شدن / سَرچَشمه گرفتن

نَشَّأ / تَنشِئَة: بار آوردنِ بَچه / پَروَردن / پَروَرِش دادن / بُزُرگ کردن / رُشد دادن

إنشاء: بُنیان گُذاری / إحداث

إنشاء الكَباري: پل سازی / إحداثِ پلها

مُنشآت: تاسیسات

مُنشآت سِیاحیَّة: تاسیساتِ جَهانگَردی

مُنشآت صِناعیَّة: تاسیساتِ صَنعَتی

مُنشآت نَوَويَّة : تاسیسات هَسته اِی

مَنشَأ : نِهاد / خاستگاه / (طج) بَرامَد

مُنشِئ : بُنیان گُذار / پیریز

النُّشوء والارتِقاء (نَظَريَّة ~) : فرضیه سیر تکامل

نَشادِر : آمونیاک

نَشَبَ : دَر گرفتن

نَشَبَ حَريقٌ : آتش سُوزی رُوی داد

أنْشَبَ مَخالِبَه : پنجول زدن

نَشّابَة : چوبه

ناشَدَ : استدعا داشتن / از ... درخواست کردن / عجز و لابه کردن به / التماس کردن به / از ... استغاثه کردن

مُناشَدَة : دَرخواست / اِلتماس

أنشَدَ : سُرود خَواندن

نَشيد / أُنشُودة : سُرود / تِرانه

النشيد الوَطَنيّ : سرودِ مِلّی

نَشيد الأنشاد (سِفر ~) : غزَلهای سُلیمان (کتابِ ~)

إنشادُ تَعازِي الشِّيعة : روضه خَوانی

مُنشِد : آوازه خَوان / رامِشگَر / رودگَر / خُنیاگَر

مُنشِدُ تَعازِي الشِّيعة : روضه خَوان

مُنشِدُ مَراثي آلِ البَيت : مَرثیه خَوان

نَشَرَ : پَخش کردن / ترویج کردن / نَشر کردن

نَشْر (إصدار) : نشر / انتشار

نَشْر (~ قوّات) : گُستَرِش

نَشْر (بِمِنشار) : ارّه کشی

نَشْر (تَرويج) : اشاعه / ترویج / نشر

نَشرَة : نَشریّه / نَشریّات

نَشرة الأخبار المَسائيَّة : پَخشِ اخبار شامگاهی

نَشرَة دَوريَّة : بَخشنامه

مِنشار: ارّه

مِنشارٌ يَدَوِيّ: دَست ارّه

نِشارَة: خاکِ ارّه / پوشال / سبوسه / خاشاک

مَنشُور (بَيان): گُشادنامه

مَنشُور (شكل): سِه پَهلُو / شوشه

ناشِر: ناشِر

نَشّار: ارّه کش

نُشُور: رَستاخيز

اِنتَشَرَ: واگرفتن / سرايَت کردن / رَواج داشتن / رَواج يافتن / گُستَردن

اِنتِشار: پَراکَندگی / شيوع / انتشار

مُنتَشِر: پَراکَنده / شايع / هَمه جا مُنتشر

نَشَزَ: بَرآمَدگی داشتن

نَشَزَ: خارج خَواندن / خارج زدن

نَشاز: ناجَوری / ناهَماهَنگی

ناشِز (ناتئ): بَرآمَدگی دارَد

ناشِز (مُتَنافِر): ناسازگار / ناهَماهَنگ

ناشِز (امرأة ~): زَن غَرغَرو / زَن سَتيزه جَو / پتياره / سَليطه

نُشُوز (تَنافُر): ناسازگاری / ناهَماهَنگی

نُشُوز (نتوء): بَرامَدگی

مَنشَة: بادبيزک

نَشَطَ: فعّال شدن

نَشِطٌ: کار بَر / کار آمَد / کاری

نَشاط: فعّاليّت

نَشاطٌ هدّام: فعّاليّتِ خَرابکارانه

النَّشاط الإشعاعيّ: راديو آکتيويته (فر)

نَشَّطَ: بَرانگيختن / بِکار انداختن / بِفعاليّت پُرداختن / کِنش وَرکردن

تَنشيط: فَعّالسازی / تحريک / انگيزش / اِحيا / تمديد / تجديد / تَقويَت

تنشيط السِّياحة : جَلبِ سيَّاحان / جَلبِ جَهانگردان

منَشِّط : مُحرِّک / مُهيِّج / انگيزه / انگيختگر

نَشَّف دِماغه : سَر سَختی کردن

تَنشيف : باد دادن

مِنشَفَة : آبچين / رومال / پيشلَنک / خُشک کن

ناشِف : خُشک / چلوزيده

ناشِف (صَعب المَضغ) : قاقاله / قاقاله خُشکه / غاغاله خُشکه

تَنَشُّقَ / استَنشَقَ : توکشيدن / در ريه فروبردن / استنشاق کردن

نِشُوق : انفيّه

انتشَلَ : بالا بُردن / بَرداشتن

نَشّال : طرّار / جَيب بُر

نَشل : جَيب بُری

نَشّی / تَنشيَة : آهار زدن / آش دادن / نشاسته دادن

نِشا : آهار / سريش / نجير / نِشاسته / آبگون / آبگونه

نشا لِلّصق : سريش

مُنَشّى : آهارى / آهار زَده

نِشَوِیّ : نِشاسته اِی

نِشَوِیّات : مَوادٌ نِشاسته اِی

نَشْوان / مُنتَشٍ : مَست / مَستانه / سَرمَست / ملَنگ / خُمار / لول

انتَشَى : نَشئه شدن

انتشاء : نَعشه / خَلسه / بطر

نَصَبَ (احتال) : پا زدن / جر زدن / جا زدن / آب در چيزی کردن / فنديدن

نَصَبَ خَيمةً : خيمه زدن / تتق کشيدن

نَصَبَ کَميناً : کَمين کردن / تَله انداختن / دام نِهادن / بزخو کردن / قلاکردن / دام گُستَری

نَصبٌ : شَيد / کشکه

نَصّاب: دغَلباز / داغول / پُش هَم انداز / پُشت هَم انداز / زَرّاق / کلّاش / تَر دَست / شیّاد / وَردار ووَرمال / جوکر (انج) / شارلاتان (فر)

نُصُب / أنصاب: تیرک / دیرک / ستون

نُصْبٌ تَذکاریّ: ستون یادبود / لوحه یادبود

نَصَبَ: گماشتن / گماردن / نشاندن / بَر نشاندن / واداشتن

نَصیب (~ مِن شَیءٍ): بَهره / آبخور / برخه / سَهم / بَخش

نَصیب الفَرْدِ: سَرانه

مَنصِب: سَمت / مقام / منصب

المناصب العُلیا: مقاماتِ عالیرُتبه

حَصُلَ عَلَی نَصیب الأسَد: چَربی گرفتن

حَصُلَ عَلَی نَصیبٍ مِن: بَهره بَرداشتن

تَنصیب: انتصاب / بَرگُماری

انتَصَبَ: سیخ شدن / شق شدن / راست کردن

اِنتِصاب: استیغ / نعوظ / شق شدگی

أنصَتَ: گوش دادن

تَنَصَّتَ: گُوش خواباندن / استراقِ سَمع کردن

تَنَصُّت: استراقِ سَمع

نَصَحَ: نصیحَت کردن / آگاهانیدن / تَوصیه دادن / قَشاوَت کردن / پَند دادن / رایزنی کردن / تجویز کردن

ناصِح (واعِظ): گُربه مُرتَضَی عَلِی

نُصح: رایزَنی / صَوابدید / مَشورَت / تَجویز

نَصیحَة: پَند / اندرز / نصیحَت / (طج) مصلحَت

نَصَرَ: پیروزی دادن

نَصْر : پیروزی / فیروزی / کامروائی / ظفرمندی / غلبه

ناصرَ : جانبداری کردن

نَصیر / أنصار : جانب دار / هَوا خَواه / طرفدار / هَم کیش / پُشتیبان / پارتیزان (فر) / (ج) هواخَواهان / طرفداران

مُناصرَة : جانبداری

نُصرَة : پُشتیبانی / جانبداری

مُنتَصِر : پیروز / فیروز / کامروا / ظفرمَند

انتَصَرَ : چیره گشتن / پیروز شدن / فاتح شدن / غلبهیافتن بَر / پیش بُردن

انتصار : پیروزی / فیروزی / کامروائی / ظفرمَندی / غلبه

نَصرانیّ : مَسیحی / عیسَوی

تَنصیر : عیسَوی سازی

نَصَّ علَی : تصریح کردن

نَصّ : نص / متن / مفاد

نَصّ القانُون : مر قانون

مَنَصَّة : تَختگاه / تختان / بشکم / سکوبِ سُخَنرانی / میز خطابه / منبر / تریبون (فر)

مَنَصَّة الشَرَف : جایگاو مَخصوص

مَنَصَّة إطلاق الصَواریخ : سکوی پَرتابِ مُوشک

نُصّ عُمْر : نیم دار

نُص نُص : نِصفه کار

نِصف : نیم / نیمه

نِصفُ آجُر : نیم گرد

نِصف بُوت (حِذاء) : نیم چکمه

نِصف دائرة : کمان (معر)

نِصف دائریّ : نیم گرد / نیم دایره / نیم دَور / قَوس / کمانه

نِصف ریال (تَعریفَة) : دَهشاهی

نِصف سِوا : نیم پُخته

نِصف قُبَّة : نیم تاق

نِصف قُطر : نیمه پَهنا

نِصف کُرَویّ : نیم کره ای

نِصف مَسلُوق: نیم پز

نِصف ملِیُون: کرُور

أنصَفَ: آزرم داشتن

انصاف: نصفَت

مُنصِف: دادگر / دادار

مُناصَفةً: نِصفانِصف

مُناصَفة: نِصفه کار

مُنتَصَف النَّهار: نِیم رُوز

مُنتَصَفُ النَّهَار (للتَّعبیرِ عَن

تَأَخُّرِ الوَقْت): لنگر ظُهر

نَصْل: پره

تنَصُّل: تَبَرِّی / نَفی / اِنکار / رَد

تنَصُّل مِن: رَدّ کردن / اِنکار

کردن / حَرفِ خود را رَسما

پَس گرفتن / گُفته خود را

تکذیب کردن / بخَطای خود

اعتراف کردن

ناصِیَة: سَرپیچ / نَبش

ناصِیَة الشارع: سَرپیچ خِیابان /

نَبشِ خِیابان

نَضَبَ: کم آمَدن / بپایان رَسیدن

/ تَمام شدن / از پا دَر آمدن /

تَه کشیدن از پا

نُضوب: زَوال

لا یَنضُب: پایان نا پَذیر / تَهی

نَشُدَنی

نَضَجَ: پَزیدن / وَر آمَدن / رَسیده

شدن

ناضِج: پُخته / رَسیده

أنضَجَ: پَزاندن / رَسیده کردن

نَضَحَ: تراوِش کردن / افشاندن

تَنضید: رَج بَندی

نَضَّدَ: صَف زدن / وِیرایش کردن

/ تنظیم کردن

مُنَضِّد حُرُوف الطِّباعة:

حروفچین / صفحه بَند

منضَدة: مِیز

منضَدة حُروف الطِّباعة: گارسه

نَضارة: سَبزوَاری / شادابی / سَر

زِندگی

نَضِرٌ : سَبزوَار / سَر سَبزی / شاداب / فَرزَد / سیراب / رَطیب / تَر وتیل / تَر وتیلی / کریه

مَنضَرة : بَشکم / پادگانه / تختان

ناضَلَ : سَتیزه کردن

نِضال : پیکار / مُبارزه / سَتیز / ستیزه / کُشاکُش

مُناضِل : مُبارز / سَتیزگَر

یتنَطَّأ : نو نوار شدن

مُناطَحة : تو نگو من بگو / بگو مگو

نَطَحَ : شاخ زدن

ناطَحَ : یک دُو کردن / یک ودُو کردن / یک بدُو کردن / یکی بدُو کردن

ناطحة سَحاب : آسْمانخَراش

نَطَّ : جَستن

نَطّ الحَبل : بَند بازی

نَطّ فی کِرشه : تُو دِلِ فُلان رَفتن

تَنطیط : وَر جَستن / وَرجه ووَرجَک

نُطفَة : تُخمه

نَطَقَ : تلَفُّظ کردن

نُطق : تَلَفُّظ

ناطِقٌ بالعَرَبیَّة : تازی زَبان / عربی زَبان

ناطِقٌ رَسمیّ : سُخَنگُو

ناطِقٌ عَسکَرِیّ : سُخَنگُوی نِظامی

السینما الناطقة : سینما گویا

منطقیّ : مُستدَلّ / مُدَلَّل / معقول / بُرهانی

المنطِق : مَنطِق

المنطِق الرَّمزیّ : مَنطِقِ نَمادی

نِطاقٌ : قلَمرَو / حَوزه / چارچوب / چهارچوب

نِطاق / مِنطَقَة (حِزام) : کمَربَند / میان بَند / شال / حَمایِل

المَنطِقة التَّعلیمیة : إداره آموزِشِ ناحِیه

مَناطِق نائیَة : سَرحَدات

مَنَاطِق نُفوذ : حُدود فعّاليَّت
منطِقَة (إداريَّة) : دایره
مَنطِقَة / مَناطِق : قلمرو / حَومه / ناحیه / نواحی
مَنطِقَةٌ جَبَلِيَّة : کوهِستان
مَنطِقَة مُحرَّمة : حَریم
مَنطِقَة مَحظُورة : قُرُق
نَظَرَ : نِگاه کردن / نِگریستن
نَظَرَ خِلسةً : دُزدیده نِگاه کردن
النَّظَر : بینائی / دید / نظَر
نَظرًا لأنَّ : بِعِلَّتِ اینکه ... / بِمُوجِب آنکه ...
نَظرًا لِ ... : با تَوَجُّه بِ ...
نَظرَة : نِگاه / (عم) نیگا
نظرَة عابِرة : نِگاهِ گُذَرا
ناظِر (عِزبة مثلاً) : سَرکارگَر / سَر عمَله
ناظِر المَدرَسة : ناظِم مدرَسه
مُناظَرة : کنکاش
مَنظُور (مُنطلَق) : زاویه دید / دیدگاه / لِحاظ

مَنظَر : مَنظَره / چَشم انداز / نَظَرگاه
مَن حَسُن مَنظرُه وسَاءَ جَوهَرُه : بَدَلی
يتَمَنظَر : داو آمَدن / دَو آمَدن / داو بَرداشتن / دَو بَرداشتن / داو علی گُلابی بَرداشتن / دَو علی گُلابی بَرداشتن / پِخَرج دادن / پِزیش گرفتن / خود نِمائی کردن / دَم علَم کردن / پز دادن / بِچَشمِ دیگَران کشیدن
منظَرَة : شاه اندازی / خود سِتائی / خود نِمائی / هارت وپورت / هارت وهورت
نَظَّارة : عینک
نظَّارة سَوداء : عینک دُودی
نَظَّارة شَمس : عینک آفتابی
نظَّارة طِبيَّة : عینک پِزشکی
نظَّارة مُكَبِّرة : عینک ذَرّه بینی
نَظَريَّة : تِئوری (فر)

نَظَرِيَّةُ النُّشوءِ والارتِقاءِ: فرضیه سیر تکامل
مُنَظِّر: نظریّه پرداز / نِگَرِشگَر / اِیده نولوگ / تِئوریسیَن (فر)
نَظیر / نَظائر: اِیزوُتوُپ (فر)
نَظیر / نُظَراء: نَظیر / هَمانَند / هَم جَور / مانی / کفو / هَم کفو / هَمتا
لا نَظیرَ لَه: یکه تاز / بی مانَند / بی هَمال / بی نَظیر / بی هَمتا
اِنتَظَرَ: نِگاه داشتن / چَشم داشتن / وا ایستادن
مُنتَظِر: نِگران
مُنتَظَر: راستنما / مُحتمَل
من المُنتَظَر: دَر مَدِّ نظَر / انتظار داشته
اِنتِظار: انتظار / چَشم داشت / نِگهداشت
نَظُفَ: تَمیز کردن / پاک کردن
نَظیف: تَمیز / پاک / پاکیزه
تَنظیف: لاروبی
تَنظیفٌ جاف: خُشک شوئی
مُنَظِّف: پاکساز / زَدا / زَدایا / زَدایَنده
نَظافة: پاکی / پاکیزگی / تَمیزی
نَظَمَ: دُرُست کردن / تشکیلات دادن / جمع وجَور کردن / رَج کشیدن / سازمان دادن / تَعبیَه کردن / سَر وصُورَت کردن
نَظَمَ شِعرًا: چامه نِگاشتن / بِشعر در آوردن
نَظمُ الشِّعر: چکامه سَرائی / نَظْم / نَظم سازی / شاعِری / قافیه پُردازی / قافیه سازی
نِظام: نَظم / سیستِم (فر)
نِظامِ التَّشغیل ویندوز: نظامِ عامِلِ ویندوز
نِظامِ التعددیة الحِزبیَّة: سیستِمِ چَند حِزبی
نِظام الحِزب الواحِد: سیستِمِ تک حِزبی
نِظام الحُکم: رژیم (انج)

النِظام البِيئِىّ : اِكو سيستم (انج)
النِظام الدُستُورِىّ : مَشروطه / مَشروطيَّت
النِظام الدِّيمقراطِىّ : رژیم دموکراسی
تَنظِيم : نظامَت
مَنظُومَة : سیستم (فر)
مُنَظِّم : آلَت تَعديل / تَنظيم كنَنده / تَعديل كنَنده
مُنَظِّم (شَخص) : پا براه / سَر براه
مُنَظِّم (شَیء) : جَم وجَور / جَمع وجَور
مُنَظِّم الحَرارة : آلَت تَعديل گرما / دَستگاه تَنظيم گرما
مُنَظِّم الكَهرَباء : اتامات / اتومات
مُنَظَّمة : سازمان
مُنَظَّمة التَّحرير الفِلَسطينيَّة : سازمان آزاديبخش فلسطين (ساف)

مُنظَّمة الوَحدة الأفريقيَّة : سازمان وَحدَت افريقا
المُنَظَّمة الدَّوليَّة للطَّيَران المدَنىّ : سازمان بَينَ المِلَلى هَواپَيمائى كشوَرى
انتَظَمَ فى : پيوَستن
انتَظَمَ فى طَابور : صَف بَستن
بانتِظام : مُرتَّبًا
مُنتظِم (طالِبٌ ~) : دانِشجُوى تمام وَقت / دانِشجُوى رَسمى
نُعاس : پينه / پينگى / پينكى
نَعَسَ : پينكى زدن / پينه زدن / چرت زدن / چسک زدن
ناعِس / نَعسان : خواب آلود / چرت زَن
نَعْش : جنازه / عمارى / تابوت
انتَعَشَ : تَر دَماغ شدن / جان گرفتن / بازار داشتن / بازار گرمى شدن / يخش گرفتن / يخش ماسيدن

انتَعشَت أحوالُه : نان دَر روغَن بودن
انتِعاش : بازار گرمی / پُر فروشی / روز بازار
انتِعاش السِّياحة : پیشرَفتِ جَهانگردی
مُنتَعِش : سَر دَماغ / سَر حال / تَر دَماغ
أنعَشَ : خُنک کردن / بازار گرمی کردن
إنعاش : إحیا / تمدید / تجدید / تَقویَت
مُنعِش : جان افزا / رُوح افزا / حَیاتبَخش / خُنک
نَعْلٌ : پاپوش / پا اوزار / کفش
انتَعَلَ : پا کردن
أنعَمَ : بَخشیدن / ارزانی داشتن
إنعام : بَخشِش
مُنعِمٌ : نیکوکار / صاحب کرم / مُنعِم
ناعِم : نَرم
ناعِم (سکَّر / مِلح ...) : تَبرزَد
نَعامة : شُتُر مُرغ
نِعَمٌ : مَواهِب
نَعَم! : بَلِه / بَعلِه! قُربان! (عم) قُربون!
نَعَم! (بلَهجَة طهران) : آره!
نِعمَة : دُولَت
نُعومة : نَرمی / مُلایِمَت
نَعيمًا! : عافِيَت باشَد!
والنِّعمَةِ الشَّريفَة! (قَسَمٌ) : به این سُوی چراغ! به این سُوی سَلمان!
نِعناع : نَعنا
تَنَعَّمَ : چرچر راه انداختن
نَعيٌ : آگَهی دَرگُذَشت
نَغَّصَ : یکه زیاد گفتن / تَلخ کردن / آشُفته کردن / اذیَّت کردن / بِستوه آوردن / خَسته کردن / عاجِز کردن
نَغَّصَت حَياتَه : روز کَسی را شَب کردن

تَنغیص : تیرگی / کدورَت
نَغَمة : نَواخت / نَوا / تِرانه / آهَنگ
تناغُم : هَم آهَنگی / هَمسازی
مُتَناغِم : فرودَست / هَم رَنگ / هَم آهَنگ
نَغنَغة : نان دَر رَوغَن بودن
ناغَی : اِظهارِ عشق کردن با ... / جَلبِ لُطف کردن / خَواستگاری کردن / عشقبازی کردن با ...
نَفَثَ : دَمیدن / فیف کردن
النَفّاثة فی العُقَد : طلسمگر
النَفثُ فی العُقَد : طلسم کردن
نَفّاثة : جیت (انج)
نافجة : نافه
نَفَحَ مالاً : پول دادن
نَفحَة : راشن / وادشاد / بَخشش
نَفَخَ : باد کردن / پوش زدن
نَفخَ الحیَوان لِیَسلُخَه : سیر دَم کردن

نَفَخَ بفَمِه : پُف کردن / فُوت کردن
ینفُخ فی قِربة مَقطوعة : یاسین خَواندن / یاسین در گوش خَر خَواندن / سُرنا از تَه باد کردن
نَفخَة : پک / فُوت
نَفخَة کذّابة : چس اِفاده
مِنفَاخ : پُف دار / پُفالو / پُفک / دَمه / پُمپ (فر)
نافِخُ البوق : شیپورچی
انتِفاخ : آماس / باد / باد کردگی
انتَفَخَ : باد آوَردن / قپ شدن
مُنتَفِخ / مَنفُوخ : آماس دار / باد کرده / باد دار
مَنفُوخ (مَغرور) : باد دُم / باد سَر / باد کرده / بَرتَن / بر مَنِش
نَفَدَ : به تَه رسیدن / بآخِر رسیدن
نَفاد : تخلیه / تَهی سازی
نَفاد الصَّبرِ : بی تابی / بی حوصلگی / بی صَبری / نا شِکیبائی / بی طاقَتی

نَفَدَ صَبرُهُ: جان به لَب آمَدن / جان دَر بینی رَسیدن / حَوصله اش سَر رَفت / جامه دَریدن / دِل سَر رفتن / سَر آمَدنِ دِل / صَفرا با لِیمونی شِکستن

استنفَدَ: به تَه رساندن / مصرَف کردن

مُستَنفَد: سابیده

نَفَذَ: نفوذ کردن / نَشت کردن / رخنه کردن / سرایَت کردن

نَفَاذ: نفوذ

نُفوذ: تَوانائی / تاثیر

مَنفَذ: باجه / باجَنگ / دَریچه / مَخرَج / دررو

مَنفَذ بَیع: فروشگاه

نافِذُ (سارٍ): دایر / جاری / عادِله / معمول / مجری

نافِذُ البَصیرَة: تیزبین

نافِذ الکَلمة: حرفِ کسی پیش رفتن

نافِذة: پَنجَره

نافِذَة زَهریَّة: پنجره گُلچین

نافِذَةُ سَقفٍ للتَّهویَة: بادگیر

نافِذَةُ عَرض (فترینة): ویترین (فر)

نافِذَةٌ مدوَّرة: پنجره دایره ای

نَفَّذَ: اِجرا کردن / مُجرا شدن / عَلَم کردن

نَفَّذَ الأمر: فَرمان بُردن / دَست نِشاندن

تَنفیذ: پیش بُرد

تَنفیذ الأوامِر: فَرمانبرداری

تَنفیذ الحکم: اِجرای حکم

تَنفیذیّ: اِجرایی / مُجری

تَنفیذاً للقانون: نظَر به اِجرای قانون

مُتَنفِّذ: دُم کلُفت

نَفَرَ: رَمیدن / رَم کردن / بیزار شدن / قِیَش گرفتن

نَفَرٌ (مُجنَّد): تابین / تابعین

نَفَرٌ / أنفار: نَفَر / (ج) نَفَرات

نُفُور: غُربَت / بیگانگی / بیزاری

نَفِيرٌ: زَرنا / سُرنا / كرنا / ناقور / برغو / بوق / شيپور
نَفِير العَرَبَة: بوقِ ماشين
نافِرٌ: بَرجَسته / بَرآوَرده / بر آمده
نافُورة: فَوّاره / آب پَره
نَفَرَ: رَم دادن / رَمانيدن
مُنَفِّر: نُفرَت انگيز / نُفرَت آوَر / تَنفُّر آوَر
تَنافَرَ: زار زدن / آب به يک جُوى نرفتن (آبشان به يک جُوى نَميرَوَد)
تَنافُر: ناسازگارى / دَعوَا / نِفاق
مُتَنافِر: ناهَنجار / ناسازگار / بى قواره / تا بِتا
استنفار: بارگيرى / بَسته بَندى
استَنفَرَ: هُشدار كردن / بَسيج كردن
مُستَنفَر: تَحت السِلاح / گوش بِزَنگ
نَفْسٌ / أنفُس: رَوان
نَفسُه (الشَّىء ~): عَين / هَمين
نَفْس (أنا ~ى): خُود (مَن ~م)
هُو نَفْسُه: هَمين / هَمان / هَمانَند
عالِم نَفسانىّ: رَوان شِناس
عِلم النَّفْس: رَوانشِناسى
نَفَسٌ / أنفاس: دَم / نَفَس
نَفَسٌ عَميق (أخَذَ ~): شُوت / قلاج (زدن)
مَنفَس: مَخرَج / مَنفَذ / دَريچه
تَنفَّسَ: دَميدن / بَر دَميدن / دَم زدن
تَنَفُّس اصطناعىّ: تَنفُّسِ مَصنوعى
تَنَفُّس الصُّبح: دَمدمه صُبح
نَفَّسَ عن: بادخور گذاردن براى ... / بيرون ريختن / بيرون دادن / خالى كردن
نَفيس: گِرانبها / با شِكوه / قيمَتى / پُر ارزش / با ارزش / شاهوار / ارزنده / ذيقيمَت
نِفاس: نقاست

نَفْسَاء : زای / زجه / زائو / زاج
نفُوس (لَحمة راس) : جغور بغوز / حَسرَت الملوک
نَافَسَ : هم چَشمی کردن / مسابقه دادن / رقابت کردن با ... / رو دَست بالا آمَدن
تَنافَسَ : سَتیزه کردن / رِقابَت کردن
تَنافُس / مُنافسَة : چَشم وهمچَشمی
مُنافِس : مُدافِع / هَم چَشم / مُبارز / رَقیب / حَریف
نَفَشَ : قپ شدن / ری کردن / ریع کردن
مَنفُوش : وَز کرده
نَفَضَ : تِکاندن / تِکان دادن / جَنباندن / جَنب دادن
مَنفَضة السَّجائر : جا سیگاری
انتَفَضَ (ارتعَدَ) : تیک تیک لَرزیدن
انتَفَضَ (هَبَّ) : سَر غَیرَت آمَدن
انتِفاضَة : خِیزِش / قیام
انتِفاضة شَعبیَّة : خِیزِش مِلّی / قیامِ مَردُمی
تَنفیض : گَردگیری (~ کردن)
تَنفیض السَّجاجید : فَرش تِکانی
النَّفط : نَفت
نَفَعَ : بِدَرد ... خوردن / خِدمَت انجام دادن / بِکار رفتن
نَفعٌ : سُود / ثَمَر / صَرفه / فایده
مَنفَعة : سود / فایده / منفعَت
نافِع : سُودمَند / برومَند / مُفید
مُنتَفِع : ذینَفع
انتِفاع : سُودبَری / انتِفاع
نَفعِيّ : انتفاعی / استخراجی / ابن الوَقت / بوجار لنجان / مردرند / نرو
نَفعِيَّة : ابن الوَقتی
انتَفَعَ : از ... استفاده بردن / سود گرفتن
استَنفَعَ : از ... استفاده بُردن / سُود گرفتن / یاری گرفتن

نَفَقَ : مُردن
نافِقٌ : مُرده
نَفَقٌ / أنفاق : کوتار / تونِل (فر)
مُنافِق : رِیاکار / زَرق فروش / سالوس / دُو رُو
نِفاق : رِیاکاری / زَرق فروشی / وانِمودسازی / دُو رُوئی / دُو رَنگی
أنفَقَ : مصرَف کردن / صَرف کردن / پُرداخت کردن / خَرج کردن
نفَقَة الطَّالِق : نفقه / خَرجی
نَفَقات : هَزینه / خَرْج / (ج) مَخارِج / مَصارِف
نَفَقاتٌ باهِظَة : هَزینه های سَرسام آوَر
نافِلة / أنفال : بَقیّه السَّیف / غنیمَتِ جَنگی
نَفْیٌ (إبعاد) : تَبعید
نَفْیٌ (إنكار) : إِنکار
النَّفی مِن الأرض : نَفی بَلَد (~ شدن / ~ کردن)
تَنافَی : مُخالِف بودن با ...
مَنفَی : تَبعیدگاه
مَنفِیّ / مَنفِیُّون : رانده / (ج) راندگان
نَفَی : مَنفِی کردن / خَنثِی کردن / إِنکار کردن
نِفایَة : تُفاله / آشغال
النِّفایات الذُّرِیَّة : تُفاله های اتُمی
نِقاب : رُوبَند / چَشم آویز / رُوپوش / واشامه / نِقاب
نِقابَة : نِظام / کانون / اتّحادیّه / سِندیکا (فر)
نِقابة الأطِبَّاء : نِظامِ پِزشکی
نِقابَة الصُّحَفِیین : کانونِ رُوزنامه نِگاران / نِظامِ رُوزنامه نِگاران
نِقابة العمَّال : سِندیکای کارگَران

نِقابة المُحامِين: نِظام وُكلای قانونی
نِقابة مِهنيَّة: سِندیکای پیشه وَران
نَقیب (رُتبَة): سَروان
نَقَبَ: کاویدن / زَمین کندن / کنجکاوی کردن / بر رَسی کردن / حَفّاری کردن / حَفر کردن / از خاک در آوردن
تَنقیب: کندوکاو / وارَسی / بَر رَسی / کاوِش / حَفّاری / حَفر
مَنقَبَة / مَناقِب: شایستگی / سَزاواری
تَنقیح: ترمیم / اصلاح
نَقَّحَ: ویراستن / ویرایِش کردن / آماده چاپ کردن / تصحیح کردن
نَقَعَ / نَقْع (أَلَمٌ): زق زق کردن
نَقَدَ: نَقدِ ادبی کردن
نَقدٌ (~ ادبیّ): نَقد (~ ادَبی)
مَنقَد: کولَخ / آتَشدان / مرزغان
مَنقَد البَخُور: بویدان / مجمَر اسپَند
ناقِد: مُنقِد / مُنتَقِد / نَقّاد
نَقدًا: نَقدینه
نُقُود: پول / سکه
انتَقَدَ: انتِقاد کردن / نِکوهِش کردن
انتِقاد: تَنقید / انتِقاد / نِکوهِش / عَیبجُوئی
أَنقَذَ: وارَهانیدن / به فَریاد رَسیدن / داد رَسی کردن / نَجات دادن
إنقاذ: نَجات / داد رَسی / وارَستگی
نَقَرَ: تک زدن / تلنگر زدن / کلیک کردن
نَقرٌ مُزدوَج: دوباره کلیک
مِنقار: نوک / کَلَنگ / تک
نِقار / مناقَرَة: سَر به سَر گُذاشتن / دَست بِترکیبِ کسی زدن / توی کوک کسی رفتن

نَقّار الخَشَب : دادکوب / دارکوب / دار شکنک / قَبره
النُّقرِس : نقرَس
نَقَشَ : رقَم زدن
نَقّاش : رَنگ کار / رَنگرَز
نَقش (تَلوین) : قلَمکاری
نَقْش / نُقُوش : کتیبه / سَنگ نِبشته ها / نَقش
نَقشٌ الضَّریح : وَفاتنامه
نَقشٌ بارِز : کنده کاری / کنده گری
النَّقشُ بالمیناء : میناکاری
النقش علی الأختام : خاتم سازی
النَّقشُ علَی الجَصّ : گَچ کاری / گچ بَری
النُّقوش (عِلمُ ~) : کَتیبه خَوانی (عِلمِ ~)
نُقوشُ السَّجّادة (أربعةُ مثلثاتٍ وطُرّة) : لچک وترُنج
ناقَشَ : مُذاکره کردن / مُباحَثه کردن / سَر وکلّه زدن / کشتیار شدن
نقاش : مُشاجَره
مُناقَشَة : مُذاکره / مُباحَثه
منقاش : گاز / خار چینه
مَنقُوش : پُر گُل / گُل آویز / گُلمَگُلی / گُلدار / پُر نِگار / پُر طاووسی
نَقَصَ : کاستن / کاهیدن
نَقصٌ (انخفاض) : کاهِش
نَقص : نارَسائی / کاستی / عَیب / نَقص
ناقِص (غَیر مُکتمِل) : نا رَسا
تَناقُص : کاهِش / تَنَزُّل
تَناقَصَ : کَم شدن / کاهِش یافتن
مُناقَصة : پیشنِهاد مُناقصه
نَقیصة : نارَسائی / خَدشه / کاستی / عَیب
نَقائص : نقایِص

نَقَضَ: نَقض کردن / باطِل کردن / اِلغا کردن / وارُوَنِش را زدن / وِرد وارُو خَواندن
نَقَضَ العَهد: پَیمان شِکستن / عَهد شِکستن
نَقْضُ العُهود: عَهد شِکنی
أنقاض: آوار
نَقیضان: فِیل وفِنجان
تَناقَضَ مع: تناقُض داشتن با ...
تَناقُض: نقاضُت / تناقُض
نُقطَة / نِقاط: نُکته / (ج) نِکات (معر)
نُقطَة ارتِکاز: نقطه اتّکا / دَنگ
نُقطَة انطِلاق: نقطه جَهِش
نُقطَة حُدودِيَّة: قراولی
نُقطَة حِراسَة: پاسخانه / پاسگاه
نُقطَة شُرطَة: پاسگاهِ پُلیس
نُقطَةُ ضَعف / نِقاطُ الضُّعف: نُقطه ضَعف / ضَعف / ضَعفِ اخلاقی
نُقطَة مُراقَبة: مَرصَد
منَقَّط: خال خالی / خال دار
تَنقیط: چِکیدن
نُقُوط العَروس: پای انداز / چراغ
نُقُوط للمُغَنّی أو الرّاقِصة: شَباش / شاباش
النُّقطَوِيَّة: پَسیخانیان
نَقَعَ: خِیس کردن / خِیساندن
مُستَنقَع: آبخوست / آبخون / باتلاق / باطلاق / پارکین / فرگن / مرداب / منجلاب
نَقیق: غار وغور
نَقَلَ: جا بِجا کردن / انتِقال دادن
نُقِلَ إلی منطِقة نائِیَة: نَفی بَلَد شُدن
نَقَلَ إلی منطِقة نائِیَة: نَفی بَلَد کردن
نَقلٌ: نَقل / انتِقال
نَقْلُ السَّکَن: خانه کن شدن
مَنقَل: کولَخ / آتَشدان / مرزغان

مَنقَلَة : زاویه کش / زاویه یاب / ذات الثُمن

مَنقُولات : اثاثیه / جل وپوسک / جل وپوست / جل وپلاس / اسباب / کاچار / مُبل (فر)

ناقِل الکَلام للوَقیعة : سُخَن چین

ناقِلة نَفط : کشتی نَفت کش

نَقّال : قابل حمل / قابل انتقال / سَبُک / پُرتابْل (فر)

نَقّالَة : برانکار

نُقْل : آجیل / آجیل ماجیل / لب چرا

انتَقَلَ : جا بجا شدن

انتِقال : گُذار

تَناقُلٌ شَفاهِیّ : دَهان بِدَهان رسیدن

تَنقَّلَ : دَر بِدَر شدن

تَنَقُّل : جا بجائی

نَقَمَ : دِل پری داشتن / رَشک ورزیدن / لجاجَت کردن / غرغر کردن

نِقمَة : لَج / کینه

ناقِم : کینه دار / کینه جَو

انتِقام : کینه جوئی / انتقام

انتَقَمَ : تَلافی کردن / تاوان دادن / دِق دِل خالی کردن

مُنتَقِم : کینخَواه / خُونخَواه

نَقاهَة : بِهبودی / رمَق تازه / نیروی تازه / درواخ

نَقِیّ : بی غَش / سارا / خالص / صاف / سَره

نَقِیّ السَّریرة : صاف وساده / صاف وصادق

نَقّی : پالودن / پالیدن / صاف کردن

نَقاء : نژاوَت

نَقاء السَّریرَة : ساده لَوحی

نَقاوَة (للشِّراء) : زیر ورُو کردن / دَست چین کردن / فلخو کردن

انتَقَی : گُزیدن / بَرگُزیدن / گُزین کردن

انتِقاء : گُزینش / انتخاب

تَنقیَة : پالایش / پاکسازی
انتِقائیّ : بهگُزین
انتِقائیّة : بهگُزینی
تَنقیَة الغَلّة : بوجاری
نُکِبَ : داغ دیدن
مَنکُوب : داغ دیده / نکبَت زده / نکبَتی / بَد آوَرده / پیناس / اوراق شُده / فَلک زَده / فَلاکت بار
نَکبَة : آدرَنگ / آذرَنگ / سانِحه
نُکتَة : بَذله / مَتَلک
نَکَحَ : گائیدن / جالِش کردن / سِکسی کردن / دنگ انداختن
نِکاح : سِکس (انج)
نَکَّدَ : اوقات تلخی کردن / کاری به رُوز کسی آوَردن / روزِ کسی را شَب کردن / اذیَّت کردن / بِستوه آوردن / خَسته کردن / عاجِز کردن

النَّکَد : اوقات تلخی
أنکَرَ : زیر زدن / زیرش زدن / وادَنگ دَر آوَردن
إنکَار : اِنکار
إنکَار الحُقُوق : کر نِشَستن
إنکَار الذّات : از خود گُذشتن / از خود گُذشتگی / هدمان
نَکِرَة : هشلهف / هکف / جعلک / جعلق / جعلتق / دبنگ / دبوری
ناکِر ونَکِیر : نکیر ومُنکر
تَنَکَّرَ : ماسک زدن / تغییرِ قیافه دادن / نهان داشتن
تَنَکُّر : نِقابگُذاری
استَنکَرَ : حاشا زدن / اِظهار تنفُّر کردن
استِنکار : تَقبیح / تَنفُّر / مذمَّت / عدمِ تصویب
نُکران الجَمیل : نا شُکری / ناسِپاسی / نَمک ناشناسی / نمک بِحَرامی

ناکِرُ الجَمیل: لاکردار / بی
نَمَک / نَمَک نشِناس / نَمَک
بِحَرام / ناخوش آیند / گُربه
صِفَت / ناسِپاس / حق ناشناس
انتَکَسَ: نکس شدن
اِنتِکاس: عقب نشینی / شِکست
اِنتِکاسَة مَرَضیَّة: پَس وازنک
تَنکیس: شَمع زدن
نَکسَة: شِکست
مَنکوش: وَزکرده
نَکَصَ: جر آمَدن / جر زدن /
دَبّه در آوَردن / دَبّه کردن /
نکول کردن / پَس رفتن / پَس
رفت کردن
نُکوص: بَد قَولی / پَسرَوی / وا
پَس رَوی / بَسرَفت
ناکَفَ / مناکَفَة: سَر بِه سَر
گُذاشتن
النُکاف (مَرَض ~): اریون
استَنکَفَ: دَریغ داشتن
تَنکیل: زَجر / شِکنجه / عَذاب

نَکَّلَ به: بِجان آوَردن / جان
کندن / شِکنجه دادن
نَکهة: مَزّه / مَزّه وبو
نِکایَةً فی ...: بکوری چَشم ...
نُمُوذَج: نمُونه (معرا) / نَظیره /
انگاره / الگو
نُمُوذَجٌ أوَّلیّ: نمونه اوّلیه /
نمونه اصلی / نمونه آزمایشی
/ مُدِلِ پیش اُلگو / نُخُستین
آفَریده / پیش گونه / طَرحِ
اوَّلیه
نُمُوذَج خَطّ: سَرخَط
نُمُوذَجٌ یُحتذَی: زِیرمَشق
نُمُوذَجیّ: نمونه وسَرمَشق /
شایانِ تَقلید / ستوده
نَمِر: پلَنگ
نَمِرٌ من وَرَق: پهلُوان پَنبه
تَنَمَّرَ: حربه بِدَست آوَردن
نمِرَة: نُمَره
ناموسَة: پشه
ناموسیَّة: پشه بَند / شمد

النِّمسَا : أُتریش / أُطریش
نِمسَاوِیّ : أُتریشی / أُطریشی
نَمَش : جُوش / کک ومک / ککمَک
نَمَطٌ : اُلگو
تَنمیط : یک نَواخت کردن
تَنمیق : آذین بَندی / آرایش / تزئین / نازُک کاری
مُنَمَّق : پُر طمطراق / مُزَیَّن / پُر آب وتاب / پُرکار / صَنعَتی
نمکِی : نُقَطی
نَملٌ : مور / مورچه
النَّمل الأبیَض : ریونجه / رشمیز
أنمُلة : نوک انگشت / سَرانگشت
نَمِلَ : خواب رفتن / بِخَواب رفتن
تَنمیل : خَواب رفتگی
مُنَمِّل : خَواب رَفته / کرخ / کرخت
نَملِیَّة : دُولابچه
يَنُمُّ عَن .. : نِشانه .. / حاکی از ...
نَمَّ : صُغرَی وکبرَی چیدن / سُخَن چینی کردن / خبَرکشی کردن
نَمیمَة : سُخَن چینی
نَمَّامَة : هَوچِی / هَو انداز / چغُل
نَمَّام : سُخَن چین / خَبر چین
المُنَمنَمات : مینیاتور (فر) / مینیاتور سازی
رَسَّام المُنَمنَمات : مینیاتور ساز
نَمَا : روئیدن / رُشد کردن / بُزُرگ شدن / گُستَردن
نمُوّ / نَماء : گُستَرش / وِسعَت / نشُو / رُشد
يُنَمِّی / إنماء : رُویاندن / بار آوَردن
نامٍ / نامِیَة : دَر حالِ رُشد / دَر حالِ تَوسِعه
النُّمو الاقتصادیّ : رُشدِ اِقتِصادی
تَنامَی : رُشد کردن
تَنمِیَة : توسِعه / تکمیل
انتَمَی : وابَستگی داشتن
انتِمَاء : وابَستگی / پیوَستگی

أنيميا :کم خُونی
نَهَبَ : تاراج کردن / بیَغما بردن
نُهِبَ: تاراج شدن
ناهب : وَر دار / وَر مال
نَهْبٌ : چپاول / تاراج / یَغماگری / غارَتگَری
نَهَجَ / انتهَجَ : دُنبال کردن / پیگیری کردن / پیگرد کردن
نَهجٌ : رَوِش / رَوَند / رَوال / رَسم / سَبک / طَرز / طریقه
مِنهَجٌ : نَحوه / مِتُد (فر)
مِنهَجٌ دِراسیٌ : بَرنامه آموزشی / بَرنامه تَحصیلی
مِنهَجیٌ : با رَوِش / اسلوب دار / منظَّم
نَهدٌ / نُهود : پِستان / پَستانها
تنَهَّدَ : آه از دِل بَر آوَردن / هو کشیدن
نَهرٌ / أنهار : رُود / رُودخانه / رُودِ آب / شَط / شُطوط
نَهْرٌ جافٌ : له

نَهریٌ : رُودخانه اِی
نَهَرَ : توپ وتشَر / توپیدن / تشَر زدن
نَهر (زَجر) : ریچار / توپ وتشر / چِشم زهره
نَهار : رُوز
نَهارًا : رُوزانه
انتَهزَ الفُرصَةَ : دَست رسیدن
انتِهاز الفرص : حالا نه وکی
انتِهازیٌ : ابن الوَقت / بوجار لنجان
انتهازیَّةٌ : به بالِ دیگَر پَریدن / ابن الوَقتی / فرصَت طلَبی
نَهَشَ : پنجول زدن
نَهضَةَ : رَستاخیز / رِنِسانس / رونِسانس (فر)
نَهَضَ : خاستن / خیزیدن / بَر خاستن / بَرپا خاستن / وا ایستادن
ناهِضٌ : در حالِ تَرَقّی
مُناهَضة : مخالفَت / مُقاومَت

نَاهَضَ: مُخالفَت کردن / مَصاف دادن / دَر افتادن / ضِدیَّت کردن / مُبارزه کردن
نَهَقَ / نَهیق: عرعر (~ کردن)
أنهَكَ: فَرسودن / از نَفَس انداختن / زَهره کوفتن / ذله آوَردن / ناکار کردن / از پا دَر آمَدن / از پا دَر رفتن / چَشم دو دو زدن
أُنهِكَ: از کار اُفتادن / قد قد شدن / ضعف رفتن دِل
إنهاك: خَستگی / کوفتگی / از کار اُفتادگی / فَرسایش / دِل ریسه / دِل غَشّی
إنهاك القُوَی: فَرسایش نیروها
مُنهَك: کوفته / خَسته (معر)
انتَهَك: هتک احترام کردن / مختل کردن / نقض کردن / بی حُرمَت ساختن / تجاوز کردن به / شِکستن
اِنتهاك: تخلُّف / تخطّی / تجاوُز / هَتک
اِنتهاك الحُرُمَات: هَتک حُرمَت
اِنتهاك القَرارات الدَّولیَّة: هَتک حُرمَتِ مُقرَّراتِ بَینَ المِلَلی
نَهَلَ: آشامیدن / نوشیدن
مَنهَلٌ: چَشمه
نَهِمٌ: بَنده شِکم / لتنبار / پُر خوار / چرد / دله / دله دزد
یأکُلُ بنَهَمٍ: دو لپه خوردن / لپ لپ خوردن / هلپ هلپ خوردن / هول زدن
النَّهَم: شِکم چرانی / نهمَت
نَهنَهة: هن هن (~ کردن)
نَهَی: نَهی کردن
نَهیٌ: نَهی (~ از ...)
ناهیك عن ...: تا چه رَسَد به ...
نِهایَة: انجام / پایان

في النِّهايَة : سَرانجام / آخر دست / آخر سر / بالاخره
نِهائيٌّ : واپَسين / آخرين / پاياني / نهائي
أنهَى : انجام دادن / انجاميدن / بَر آوَردن / تَهِ چيزي بالا آوَردن / جا آوَردن / قالِ چيزي را كندن / تَمام كردن / فاتحه چيزي خَواندن / خَتم كردن / خاتمه دادن / بر طرف كردن / بَر كنار كردن / پيش بردن / بپايان رساندن
إنهاء : روكاري / بَركناري
إنهاء الخِدمة : پايانِ خِدمَت
اِنتهَى : بپايان رسيدن / تَهِ چيزي بالا آمَدن / تَه كشيدن / سَر رفتن / بِسَر آمَدن / سِپَري شدن
انتَهَى بِـ ... : مُنجَرّ به ... شدن
انتِهاء : خَتم / پايان / انجام
عَمَلٌ لا يَنتَهي : پالان خرِ دَجّال

لا مُتَناهٍ : بي كران / بي نهايَت / لا يتَناهي / ابدي / ازَلي / جاوداني / هَميشگي / فنا نا پَذير / بي پايان / دائمي / پيوَسته / لايَزال
نابٌ / أنياب : دَندانِ نيش
أنابَ : وكالَت كردن / واگُذار كردن / واگُذاردن / واگُذاشتن
إنابَة (تَفويض) : واگُذاري / وكالَت
إنابة (تَوبة) : توبه / پَشيماني / نَدامَت
نائب : ناوبان / نايب / وكيل
نائبُ المَلِك : نائب السَّلطنه / فَرمانفَرماي كُل
نائبٌ بَرلَمانيّ : نِمايَنده مَجلِس
نُوّاب الشَّعب : نِمايَندِگان مَردُم
نائبُ رَئيس الوُزَراء : مُعاوِنِ نُخُست وَزير
نِيابة عَن ... : نِمايَندِگي از طَرَف
النِّيابَة : دادِستان

النِّيَابَة : دادسَرا / دادسَراى
النِّيابة الإداريَّة : دادِستانِ إداري
النِّيابة العامَّة : دادِستانِ كل
النِّيابة العَسكَريَّة : دادِستانِ نظامي
ما ينُوب المخلَّص غير تقطيع هدُومه : رَفتم ثَواب كنم كباب شُدم
نَوبَة (~ الصَّرَع بِخاصة) : حَمله (~ غشَى)
أُصيبَ بِنَوبَة (لا سِيَّما الصَّرَع) : حمله گرفتن
نَوبَة / نُوبَتجيَّة : پاس / شيفت (انج)
نَوبَة قَلبيَّة : حمله قَلبى / (ج) حَملاتِ قلبى / آنفاكتوس
تَناوَبَ : مُتناوِب كردن / بِنوبَت انجام دادن / يِک دَر مِيان آمدن
تَناوُب / مُناوبَة : تناوُب / يِک دَر مياني
بالتَّناوُب : متناوبا
مُتناوِب : دَوره إي
نُوبَتجيَّة لَيل : پاسِ شَب
نُوتَة : يادداشت / تَبصره
النُّوتَة الموسيقيَّة : مايه نِما / نُتِ موسيقى
ع النُّوتَة : داخِلِ دَفتر
نوتيّ : جاشو / دَريانَوَرد / مَلوان
نُوجَة : گَز
ناحَت : نوحه خَواندن / پيراهَن چاک دادن / پيراهَن دَريدن
نُواح : نياح / مُويه
نائحَة : سينه زَن
نارٌ : آتَش
نارٌ كَامنَةٌ تَحتَ الرَّماد : خل / خلواره
ناريّ : آتَشى / آتَشين
نُورٌ : فرُوغ / فروز / خور / رَوشنائى / رَوشنى
النُّور الأماميّ (فى العَربَة) : نورِ جلُو

نُورٌ خافِت: کور سوم / سُوسُو
نُورانیّ: فرمَند
تَنویر: روشَن فِکر کردن
التَّنویر: روشَنفِکری
أَنارَ: روشَن کردن
إنارَة: افروزش
مُنیرٌ: رَوشَن / شَب افروز
مُستَنیر: مُنَوَّر الفِکر
مَنوَر: نورگیر / کفـِ بامی / پَنجَره سَقف / پَنجَره طاق / پَنجَره شیروانی
مَنوَر سَماویّ: باز آهَنگ
مَنار / مَنارَة: فار / فاروس / فانوس
مُناوَرَة: رَزمایش / تمرین نِظامِی / مانوْر / مانووْر (فر)
النُّورَج: چَرخِ خَرمَن کوب / قلبه
النُّورَس (طائر ~): مُرغِ نوروزی
النّاس: مَردُم
ناووس: گوشتخوار / عماری / تابوتِ سَنگ اهکی / جنازه

ناوَشَ: زَد وخورد کردن
مُناوَشات: جَنگ وگُریز / کشمَکش / زَد وخورد
مُناوَشات حُدودیَّة: جَنگ وگُریز سَرحَداتی
نُوط: مِدال (فر)
نِیاط القَلب: بَند دِل
نَوعٌ: جِنس
نَوعٌ (جِنس): نَوع
النَّوْع (ذَکَر وأنثَى): جِنسیَّت
تَنویع / تَنَوُّع: گوناگونی
مُتَنَوِّع: گوناگون / مُتفرقه / جَور بِه جَور / جَوراجَور / جَور وواجَور / رَنگارَنگ
نَوعیّ (أحیاء): ژِنِریک (فر)
نالَ: بِدَست آمَدن / بِدَست آوَردن / بَرخورد شدن / گیر آمَدن / حاصل کردن / پَیدا کردن
نالَ دُونَ جَهدٍ: از هَم بال گرفتن
نالَ شَرَفَ ...: شَرَفیاب شدن

نالَ غَرَضَه : رُل بازی کردن
نَیْلٌ / نَوال : کسب / اکتساب
نَیلُ المُراد : حاجَت رَوائی
نالَ ما تَمنّی : با دُم خود گردو شکستن / بَر خَرِ خود سَوار شدن
مِنوال : رَوال
تَناوَلَ الطَّعام : خوردن
تَناوَلَ شَیئًا (طَعامًا أو شَرابًا) : چیزی زدن
تَناوَلَ عَشاءه : شام خوردن
فی المُتَناوَل : دَست یاب / دَستیابی پَذیر / دَستَرس / قابِلِ وُصول
نامَ : خوابیدن / خُفتن / خواب بُردن / خسبیدن
العَجَلَة نامت : لاستیک پَنچَر شُد
نَوَّمَ / تَنویم : خواب کردن / خواباندن / خوابانیدن
النَّوم : خَواب
النَّوم (بِلُغة الأطفال) : لالا
نُوم العَوافی! : صِحَّت خَواب!
مَنام : رویا / خَواب
نَوَّمَ مَغناطیسیًا : هیپنوتیزم کردن
تَنویم مَغناطیسیّ : هیپنوتیزم (انج) / منیاتیسم (فر)
مُنَوِّم : خَواب آوَر
نُونُو : نی نی
نَوَّهَ بِ : سِتایِش کردن / نیایِش کردن / تَعریف داشتن / تَعریف کردن / ثَنا گفتن
نَوَّهَ إلَی : خاطر نِشان کردن
تَنویه : اشاره / آگاهی / خبَر / اِعلام
نَوَی : قَصد داشتن / خِیال داشتن
نِیَّة / نَوایا : نِیَّت / قَصد
نَوایا عُدوانیَّة : نَوایای خِصمانه
علَی نِیَّاته : خوش باوَر
لا نِیَّةَ لدَیه أن ... : خِیال ... نَدارَد
ناوَأَ : مُخالفَت کردن / دَر افتادن / ضِدیَّت کردن / مُبارزه کردن

مُناوِئ: مُبارز / حَریف / عَلَیه ...
/ بر عَلَیه ...
النُّواة: لُبّ / مَغز / هَسته /
هَستک
نَوَویّ: هَسته اِی / اتمی
نِیء: کال / نَپُخته / نا رَس / پیش
رَس / چغاله
نیتروجین: نیتروژن (فر)
نَیر: یوغ / گردن بَند / سر اماج
نَیر العُبُودیّة: یُوغ بَندگی
النَّیرُوز: نوروز / عید نوروز
نیشان: نِشان / مِدال (فر)
نَیف: اند
نِیقُوسیا: نیکوزیا
نِیلَة: نیل
یادی النِّیلَة!: ددم وای!
النَّیلُوفر (زَهرَة ~): لیلوپر
نیوزیلنده: زِلاند نُو
نیُون: نِئون / نیون (انج)

هـ

هَبَّ : وَزیدن / دَمیدن

هِباب : دوده

هُبُوب الرِّیح : باد گرفتن

هُبُوب النَّسِیم : وَزِش

هَبَطَ : فرو شدن / فرو نشستن / تنزل کردن / رو بزَوال گذاردن / شیب پیدا کردن / صرف کردن / کاستن

هَبَطَ (~ت الأرضُ أو ~ الجِدارُ) : نِشَست کردن

هَبَطَ (~ت الطائرةُ) : فرود آمدن

هُبُوط (انخفاض) : تو رفتگی / گود شُدگی / فرود اُفت / کسادی / افسردگی / کاهش / تَنَزُّل / انحطاط

هُبوط اضطِراریّ : فرودِ اِجباری

هُبُوط أسعار الذَّهَب : کاهشِ قِیمَتِ طَلا

هابِط (مُبتَذَل) : قباسه چاکی / پیش پا اُفتاده / رکیک / مُبتَذَل / پَست

مَهبِط الطّائرات : نُوارِ فُرودگاه / باند فرودِ هَواپَیما

استِهبال : بروی خود نَیاوَردن

أهبَل : انوک / چل / تهی مغز / بیو / الدنگ / کردنگ / دنگل / لاده

مهبَل : مهبَل

مهبَلیّ : نیامی / مهبَلی

هَباءً : بیهوده / کار زار / آب در غُربال

استَهتَرَ : ناچیز پنداشتن / دَست کم گرفتن

مُستَهتِر / مُستَهتِرة : سَرکش / گُستاخ / عیّاش / بازیگوش / سهل انگار / بی بَند وبار / بی دَرد

اِستِهتار: بازیگوشی / لاأُبالی گَری / بیماری / بی عفّتی / هَرزگی / لاقَیدی
هَتَفَ: فَریاد زدن / جیغ زدن / داد زدن
هِتاف: شعار
هِتافات مُعادِیَة: شِعارهای خِصمانه
هاتِف: تِلِفُن
هاتِفٌ خَلَوِیٌّ: تلفنِ هَمراه / موبایل (انبح)
هاتِفِیّ: تِلِفُنی
هَتْك: هتک
هَتَكَ الحُجُبَ: لو دادن / پَرده بَرداشتن / پَرده دَریدن / برو آوَردن / نقش را در آوَردن / روی دائره ریختن / روی داریه ریختن / از پرده بیرون کردن
هَتَكَ العِرضَ: هتک ناموس کردن / تجاوز بناموس کردن

تَهَتَّكَ (تَمزَّقَ): جر خوردن / پاره شدن
تَهَتُّك (تَمزُّق): هشدر
تَهَتُّك (خَلاعة): هَرزگی / ادا واُصول / ادا واطوار / اُصول وادا / عَشوَه گَری / لاسی
یِهاتِی: یاسین خَواندن / یاسین درگوشِ خَر خَواندن
تَهَجُّد: شَب زنده داری
تَهَجَّدَ: شَب زنده داشتن
هَجَرَ: گُـساردن / تَرک گفتن / تَرک دادن / وِل کندن / فروگُذار کردن / وِل کردن / رَها کردن
هَجْرٌ / هِجران: هَجر / مَهجُوری
هِجرَة: کوچ / مُهاجِرَت
هاجَرَ: زَمین گُذاشتن / مُهاجِرَت کردن
مُهاجِر: مُهاجِر / کوچ کننده
مَهجُور: متروک / ویران / سوت
تَهجیر: جانشین سازی

الهَجير : زَوال / نیمروز
هاجِسٌ : بیم / باک / تَردید / وَسواس
هَجَعَ : آرمیدن / دَرازکَشیدن / غنودن / آسودن
هُجوع : سامان / آسودگی / استراحَت
هَجَمَ : تاختن / تاخت آوَردن / دو اسبه تاختن
هَجمَة : کوس
هُجُوم : یُورش / حَمله / تاخت وتاز
هُجُومٌ مُباغِت : حَمله غافِلگیر / تالان
هُجُومٌ مُضادّ : ضِدٌ حَمله
هاجَمَ : دَست از آستین به بَر آوَردن
مُهاجِم : تازَنده / غارَتگر
هَجَّنَ : نژادهای مختلف را با هم پَیوَند کردن / اصلاح نژاد کردن

هَجین / مُهَجَّن : دُو رگه / التقاطی / هَیبرید (انج)
هَجَّان : ساربان / شُتُر دار
الهَجَّانَة : نیروی جَمباز
تَهجین : پَیوَند زَنی / لقاح متقابل
استَهجَنَ : محکوم کردن
استِهجان : محکومیَّت
مُستَهجَنٌ : نکره
هَجا : هَجو کردن
هِجاء (ذَمّ) : هَجو
هِجائیَّة : هَجونامه
هِجائیّ : هَجوی
تَهَجّی : هجی کردن
هِجاء / تَهجٍ : دیکته
هِجائیّ : الفبائی
هَدَأ : آرام شدن / فرو نِشَستن / آرامیدن / آرام گرفتن
اِهدَأ! : آرام باش!
هادِئ : آرام / یَواش
هُدوء : آرامِش / بی صدائی / بی سَر وصدائی

هَدَأَ : آرام کردن / فرونشاندن / آهسته تر کردن / تسکین کردن
بِهُدُوء : آهسته / آرام آرام / گُلچین
تَهدِئَة : تسکین / فروکش / فرونشانی / دلجوئی
مُهَدِّئ أعصاب : آرامبخش اعصاب
هُدب / أهداب : مژه / (ج) مُژگان
هَودَج : پالکی / مَهد / عماری / هوده (معر)
هَدَّ : پی ریختن / بَرچیدن
هَدّة : پی ریزی
هَدَّدَ : تهدید کردن / ترساندن
هَدَّدَ (عَرَّضَ للخطَر) : به مُخاطره انداختن / در معرض خطر گذاشتن
تَهدید : تهدید
تَهدید المَلِك (شَطَرَنج) : کیش گفتن
مُهَدَّد : در معرض خطر
هَدَرٌ : باطله
هَدَرَ / هَدیر : غُرنبیدن / غُرمبیدن / قُرمبیدن
هادِرٌ (مَوجٌ ~ / نَزیفٌ ~) : هروهر
أهدَرَ : هرز دادن / بیهوده تلف کردن / حرام کردن
أُهدِرَ : پا مال شدن / نقله شدن
إهدار : اتلاف
هَدَفٌ : آرمان / منظور
هدَف (رِياضَة) : گُل (انج)
بِهدَفِ ... : بمنظورِ ... / جهتِ ...
بِلا هدَفٍ : بی مَسلک
هادِفٌ : بناکننده / سودمَند / مفید / ساختمانی
استِهداف : هَدَف گیری
استَهدَفَ : هَدَف گیری کردن / نشانه گرفتن
تَهَدَّلَ : پلاسیدن
هَدیل الحَمام : بَقبَقو / کوکو

هَدَمَ : پی ریختن / بَرچیدن

هَدم : پی ریزی

هَدّام : توطئه گر / خَرابکار / خرابکارانه

مُتَهَدِّم : ویران

هادَنَ / مُهادَنة : مُداراکردن

هُدنَة : مُتارکه جَنگ / جَنگ ایست / صُلح موقّت

مُهادِن : فروتَن / اُفتاده / خونسَرد / رام

هَدهَدَ : لالائی خَواندن

الهُدهُد : هُدهُد / شانه بِسَر

هَدَی : راه نِمودن

هادٍ : راهدان / راهنما / هادی

هِدایَة : راهدانی / راهنمائی

هَدْیٌ : قُربانی

هَدِیَّة : پیشکش / تعارُفی / هَدیَه / از آب گُذَشته / تُحفه / چَشم رَوشَنی / دَست لاف

هَدِیَّة المُسافِر : ارمَغان / سوغات / سوقات / راه آوَرد

هَدِیَّة النُّوروز : نوروزیّه

هَدِیَّة تُوَزَّع مَجّانًا : تقدیمی

هَدِیَّة مُتَواضِعَة : بَرگِ سَبز

هَدِیَّة نَظیر خِدمَة : خِدمَتی

اِهتَدَی / اِهتَداء : از خَرِ شیطان پیاده شدن

تَهادَی : لنجیدن

أهدَی : پیشکش کردن / تعارُف کردن

إهداء : پیشکشی / تعارُف

هَذا / هَذِه : این

هَذه السَّنَة : اِمسال

هَذه اللَّیلَة : اِمشَب

کَهَذا ... : چُنان ... / چُنین ...

هَذَّبَ : تهذیب کردن / تقدیس کردن / بَر طرَف کردن / جُبران کردن / جا بِجا کردن / بِهسازی کردن

تَهذیب : تهذیب / تقدیس

مُهَذَّب : سُبک رَفتار / نَجیب

هَذَی : کَلَپتَره حَرف زدن

هَذَیان: سَرسام / خِیال / خَطای حِس / اِغفال / توهُم / تجسّم

هُراء: پوچ / یاوَه / مهمل / مُزخرَف / حَرفِ پوچ / بیمَعنی / کتره

هَرَبَ: گُریختن / فرار کردن / در رفتن

هَرَبٌ / هُروب: گُریز / فرار

مَهرَب: گُریز / فرارگاه

هارِبٌ: وَر دار / وَر مال / فراری / گُریزان

هارِبٌ من الجُندیَّة: فراریِ از خِدمَتِ نظام

هَرَّبَ: قاچاق کردن

تَهرَّبَ: طَفره زدن از / گُریز زدن از / از زیرکار دَر رفتن / رو پنهان کردن / دَستک دنبک کردن / جا خالی دادن / عجز آمَدن / دوری کردن از

تَهریب: خِفیه فروشی / قاچاق / قالچاق

تَهریب المُخَدِّرات: قاچاقِ مَوادٌ مُخدِّر

مُهرِّب: قاچاقچی

هَرَجٌ ومَرَج: اُردُو بازار / خَر تو خَر

تَهریج: مَسخرگی

مُهَرِّج: لوده / دِلقک / مَسخره / (عم) یالانچی پهلوان

هَرجَلَة: اُردُو بازار

هَرَسَ: کوفتن / کوبیدن / له کردن / نَرم کردن / خفه کردن / چَنگمالی کردن

مَهرُوس: پا مال / مچاله

هَرْس: صلایه / کوفتگی

هَرَشَ: خاراندن / خاریدن

هَرْش: خارِش / گال

هَرطَقَة: بِدعَتکاری

هِرطیقٌ: رافضی / فاسد العقیده / بِدعَت گُذار

هُرِعَ: شِتافتن / شِتابیدن / عجَله کردن

هَرَفَ هَرْفًا : کلّپتّره حرف زدن
اهرُورقَ : ریختن / رَوان شدن
أهرَقَ : ریختن / رَوان ساختن / پاشیدن / افشاندن / سَر دادن / شاریدن
هَرُمَ : ریش در آوَردن / مَویز شدن
هَرِمٌ : سالخورده
هَرَمٌ (شکل) : سِه پَهلُو
هَرَم (شَیخوخة) : پیری / کهولَت / سالخوردگی / زالی / روزِ باز پَسین
هَرَمیّ الشّکل : هَرَمی
هِراوَة : چماق / منتشا / باتون / پاده / غباره / واجِد یَموت / گرزه / بسباس
هَروَلَ : شلَنگ بَرداشتن / شلَنگ انداختن / یورتمه رفتن / یورغه رفتن
هَروَلَة : شلنگ
اِهتِراء : خود کافت
اهتَرَأَ : پوسیدن / لاش شدن
مُهتَرِئ : ژنده
هَزَأً : هشدر کردن
اِستَهزَأَ : تمَسخُر کردن / انک کردن / دست انداختن / گنگل زدن / استهزاء کردن / اِهانَت کردن
استِهزاء : ادا / دَهَن کجی / مسخَرگی / طَنز / طَنّازی
هَزَرٌ : بذله گوئی / شوخ وشنگ / شوخی
مِهزار : لاغ / هَزل گو / لوده / بازیگوش / دَبه / شُوخ / بَذله گُو
هَزَّ : تِکاندن / تِکان دادن / جُنباندن / جَنب دادن / لمبر زدن
هَزّ الرِّدفَین فی الرَّقص : کاچول
هَزّاز : تِکان خور / لَرزان / کورکوری / پرپر زَن
هِزّة : تِکان

هِزّةُ الجُماع : اِنزال / آب آوَردن

هِزّةُ أرضيّة : زَمین لَرزه

اِهتَزَّ : جَنبیدن / جَنب خوردن / جُم خوردن / تِکان خوردن / اهتزاز در آمَدن

اِهتِزاز : چاچومَک / تَپِش / ضربان

هَزْلٌ : طَنز / سُخریه / طَعنه

هَزَلَ : شُوخی کردن / مزاح گفتن / بیازی گرفتن

مَهزَلة : مسخرگی / لودگی

هَزلِیّ : هَزلی / شُوخگَن

هَزلِیّة : نمایشِ خَنده آوَر / کمِدی (فر)

هَزیل : بچمان / تِیر مالی / سُست / ضعیف

هُزال : لاغَری / نزاری

هَزَمَ : تاراندن / شِکست دادن / بوقِ کسی را زدن

اِنهَزَمَ : شِکست خوردن / پاتیل در رفتن

هَزیمَة : شِکست

هُس! : هیس!

هَشٌّ : نازُک / یک لایی / لُس / ترد / شِکَنَنده / زود شِکن / تغ ولغ / ریغماسی / ریغو / زیرتی

هَشاشة : زود شِکنی / شِکَنَندگی

هَشَّكَ : چشتان بالا کردن / چیشتان بالا کردن

تَهشیك : چشتان بالا / چیشتان بالا

تَهَشَّمَ : تَرَک بَرداشتن / تَرَک خوردن / خردشدگی / خُرد کردن / در هَم شکستن / منگنه کردن / پرس کردن / وَر شِکست شدن / درهَم کوبیدن

هَشَّمَ : خُرد کردن / در هَم شکستن / منگنه کردن / پرس کردن / درهم کوبیدن / تقه زدن

مُهَشَّم : خُرد شده

هَشيم : کاه / پوشال / پوسته / سبوس

تَهَشُّم : خُرد شدگی / وَر شِکستگی

هَضْبَة : دامنه / کریوه / گریوه

هَضَمَ : گُواریدن / هَضم کردن

هَضم : گُوارِش

هَضمِیّ : گُوارِشی

هَطَلَ : باریدن / ریختن

هُطُول : بارَندگی / بارِش / ریزش / فروریزی

هَفا : لک زدنِ دِل / هَوای کسی کردن / دِل هَوای .. کردن / دِل آب شدن / قیلی ویلی رفتنِ دِل

هَفوَة : نسیان / لَغزِش / خَطا

هِکتار : هِکتار

هَیکَل : بدَنه / کالبُد

هَیکَل العَرَبَة : شاسی (فر)

هَیکَلُ القَرابین : قربانگاه

هَیکَل عَظمیّ : استخَوانبندی / إسکلِت (فر)

هَیکَل خَشَبیّ : بدنه چوبی

هَیکَلَة : سازمان دادن

تَهَکَّمَ : طعنه زدن / تَمَسخُر کردن / انک کردن / دست انداختن / گتگل زدن

تَهَکُّم : طَنز / طنّازی / پنهان سازی / وارونه گوئی / استهزا / مسخَّره / تمسخُر / طَعنه

تَهَکُّمیّ : طَعنه آمیز / طعنه زَن / طعنه ای / کنایه دار

هِلب : لنگر

مَهَلَّبیَّة : باسلق / فرنی / لرزانک

هَلضَمَة : کلَپتَّره حَرف زدن / دیمی حرف زدن

الهَلَع : نهیب

أصابَه الهَلَع : دِل تُو ریختن / چانه انداختن

هَلفُوت : هشلهف / هکف / جعلک / جعلق / جعلنق / دبنگ / دبوری

هَلَكَ : مُردن / هلاک شدن

الهَلاك : هَلاكت / ويل / فَنا / نابودی / خرابی
أهلَك : فنا کردن / نابود کردن
استَهلَك : مَصرَف کردن / تحلیل رفتن / از پا در آمدن
مُستَهلَك : سابیده
مُستَهلِك : مصرف کنَنده
استِهلاك : مَصرَف
استِهلاکیّ : مَصرَفی / (طبع) استعمالی
هَلَّ : پیدا شدن
هِلال : ماهِ نو / ماهچه / هِلال / هلال ماه
هِلالیّ الشَّکل : قَوسی / کمانه / هلالی شکل
الهِلال الأحمَر : هِلالِ سُرخ
هَلَّلَ / تَهلیل : یَللی زدن
تَهَلَّلَت أساریرُه : چین از ابرو گُشادن
استَهَلَّ : سَر آغاز کردن / دَر آمد کردن

استِهلال : روگاه / آغاز / سَراغاز / دَرامد / سَرامد / ابتِدا / بَدو
استِهلالیّ : مُقدَّماتی
مُستَهَلّ : آغاز / ابتدا / بدو
إهلیلَجیّ الشَّکل : بَیضی
هَل؟ : آیا؟ مَگَر؟
هُلام : ژِلاتین
هُلامیّ : ژِلاتینی
مُهَلهَل : ژِنده
هِلهِله : بل وبشو / بلبشو / بهل بشو
هَلوَسة : سَرسام / خِیال / خَطای حِس / اِغفال / توهم / تجسم
هِلیکُوبتَر : هلی کوپتَر (انج)
هِلیون (نَبات) : مارچوبه
هَمَجیّ : بَربری / وَحشی
هَمَجیَّة : بَربریَّت / وَحشیگری
هامِد : خاموش شده / بی روح / بیجان
انهَمَرَ : باریدن / ریختن
مُنهَمِر : سیل آوَرده / سیل آسا

انهمار: بارَندگی / بارِش / ریزِش / فروریزی
مِهماز: اسب انگیز / مهمیز
هَمَسَ: تو گُوشی حَرف زدن / دَر گُوشی کردن / سَر گوشی سُخَن گفتن / پُچ پُچ کردن / پیچ پیچ کردن / فُچ فُچ کردن
هَمسٌ / تَهامُس: دَر گُوشی / نَجوا / پُچ پُچ / پُچ پُچه / پیچ پیچ / فُچ فُچ
کَثیر الهَمس: پُچپُچو
هامِش: ما به التفاوت / لبه / حاشیه / حد / کنار
هامِش الصَّفحة: زِیر نوشت / زِیر نویس / پا وَرَقی
على هامِش المُؤتمَر: دَر حاشیه کنفرانس
مُهَمَّش: رانده شُده / (ج) رانده شُدگان
اِنهَمَكَ: فرُو رَفتن
مُنهَمِك: گِرفتارِ ... / غَرقه ...

أهمَلَ: فروگُذار کردن / شانه خالی کردن
إهمال: قصور / إهمال / فَراموشکاری / غفلَت / فرو گُذاری
مُهمِل: سَهل انگار / مُسامحه کار / فرو گُذار / برناس
مُهمِلَة (من تُهمِلُ شُؤون البَیتِ أو لا تُطیقُها): شلُخته
مُهمَل: سرِ راهی
هَمّ / هُمُوم: تَلواسه / اندوه / بارِ خاطِر / پَس زانو نِشَستن
مُهِمّ: مُهِمّ
مهمّات الجَیش: تَجهیزات
مَهمَّة / مَهام: ماموریَّت / تکلیف / وَظیفه / (ج) وَظایِف
مَهمُوم: سَر در گُریبان / سَر در پیش / سَر بِزیر / سَر بِتُو / تاسه / دِلخون / دِلفکار / دِلگیر
اهتَمَّ: توجُّه کردن / اعتِنا کردن
مُهتَمّ: علاقه مَند / دَر بَند

اِهتمام: توجُّه / پَروا / اعتنا / مُلاحظه / رعايَت

أهَمِيَّة: مُهِمّي

هُم / هُنَّ: ايشان / اوشان

هُمام: با مَناعَت

هَيمَنَ: حُكمفَرما بودن / چيره شدن / تَسلُّط داشتن / تَفَوُّق يافتن

مُهيمِن: حُكمفَرما / حاكم / مُسَلُّط

هَيمَنَة: حاكميَّت / تسخير / پيشوائى / بَرتَرى / تسلُّط / يَدِ تصرُّف / توسعه طلَبى

هَمهَمَة: زِمزمه / قر ولند / لند لند / من من / غرغر / سُخَن زيرِ لَب

هَمهَمَ: زِمزِمه كردن / وزوز كردن / من من كردن / منگ منگ كردن / نق زدن / نق نق كردن / نقه زدن / زيرِ لَب حَرف زدن / قر زدن / غر زدن / غره زدن / قرقر كردن / غرغر كردن / لُنديدن / لُنده زدن / لند ولنده زدن / من من كردن / جَويده سُخَن گفتن

هَندَسة: مُهَندِسى

هَندَسىّ: هَندَسى

مُهَندِس: مُهَندِس

مُهَندِس زِراعىّ: بَرز شِناس / كشاوَرز

مُهَندِس كيميائىّ: مُهَندِس شيمى

مُهَندِس مَدَنىّ: مُهندسِ راه وساختمان

مُهَندَم: پُربراز / برازنده / خوش پوش / سيخال مُد / طرح دار / تَر وتازه / تَر وتليس / شيک (فر)

تَهَندَمَ: شيک كردن

هِندام: آراستگى / پاكيزگى

الهِند: هندوستان

الهِند الصينيَّة: ماچين / هندوچين

هِندیّ / هِندوسیّ: هِندو / هِندُوی

هانِم: خانُم

هَنَّأ: تَبریک گُفتن

تَهنِئة: تَبریک گُویی

التَّهَانی: تَبریک / تبریکات

هانِئ: خوشوَقت / خوشحال / دِلشاد

هَناء: خوشی / سعادَت

هَنِیء: نوش

هَنیئّا! بالهَنا والشِّفَا!: نُوشانُوش! نوش باد! گُوارا!

هُنا: اینجا

هُناك: آنجا

أهوَج: هول / هول وولا / سَبُک سَر

یَهُودیّ / یَهُود: جُود / جُهُود / کلیمی / مُوسَوی / (ج) جُهودان / کلیمیّان / مُوسَویّان

الیَهُودیَّة: یَهودیَّت

مُنهار: بی پا / بی پَر وپا

اِنهارَ: فرو ریختن / در هم شکستن / تنبیدن / غرنبیدن / غرمبیدن / قرمبیدن / رمبیدن / بِهَم خُوردن / بَر چیده شدن / پاتیل در رفتن

انهِیار: رمِش / ریزش / فرو ریختگی / فروپاشی / بِهَم خُوردگی / اضمحلال

اِنهِیَارٌ مُفاجِئ: هری تو ریختن / هری پائین ریختن

تَهَوُّر: تیوا / بی باکی

تَهَوَّرَ: بارنانه کردن / دُم دَر آوَردن / بی گدار بآب زدن / دِل بِدَریا زدن / گز نکرده پاره کردن

هَوَس: کِرم / جُنون / هَوَس

هَوَسٌ بِـ: بِهَوَس افتادن / بِهَوَس آمَدن

مُهَوَّش: باز ووَلنگ / چپ اندر قیچی / تَق ولَق / چم اندر قیچی / شلم شوربا / شلم

شوروا / شلم شوفته / شغر پغر
/ تار وتفرقه / کالیده / قاتی
وپاتی / قاراشمیش
تَهویش : بلوف زدن
هالَة : سابود / هاله
هَوَّلَ : آب وتاب دادن / لاش
گُذاشتن / مُبالَغه کردن
تَهویل : اِغراق / مُبالَغه / اهن
وتلپ / فلفل زرد چوبه / فلفل
سماق
مُهَوِّل : اهنی
مَهُول : هایل
هائِل : هَنگُفت / کلان / عالی
هَؤلاء : اِینان / اِینها
هُولنده : هلَند
هانَ : آسان شدن
هانَ (ذُلَّ) : خَوار شدن / پَست
شدن
لَم یَهُن علَیه أن ... : دِلَش نَیامَد ..
مُهانٌ : سِیَه رُوی / خَوار
مُهِین : تَوهین آمیز

هَوان : خواری / بز بیاری / بی
نَوائی / زیر دَستی
هَیِّنٌ : آسان
استَهانَ : ناچیز پنداشتن / دَست
کم گرفتن
استَهانَة : ناچیز شُماری / سَبُک
شُماری / سَهل گیری
لا یُستهانُ به : شایان / قابلِ
تَوَجُّه / مُهِم
أهانَ : آبرو بُردن / انک کردن /
دَست انداختن / استهزاء
کردن / توهین کردن / پینی
بخاک مالیدن / به گه کشیدن
/ بَد حَرفی کردن
إهانَة : نیمـوز / توهین / بَد
حَرفی
تَهاوُن : فروگُذاری / لینَت /
مُسامحه کاری / شلی /
اِغماض / ناچیز شُماری /
سَبُک شُماری / سَهل گیری /
سَهل انگاری

تَهاوَنَ: ناچیز پنداشتن / دَست کم گرفتن
امتَهَنَ (~ مِهنَةً): پیشه گرفتن
امتَهَنَ (ابتَذَلَ): نَنگین کردن / بَد استعمال کردن / بَد بِکار بردن / بَد رَفتاری کردن نِسبَت به / سوء استفاده کردن از / ضایع کردن
امتِهان: بیمزگی / بیاتی / پیش پا اُفتادگی / ابتذال / کاچول
هاوُن: دنگ / پادَنگ / جوغَن / هاون
هاوُن دَقّ الأرز: دَنگ
الهُوَینا (یَمشِی ~): گلچین رفتن
هُوَ / هِیَ: اُو / وَی
ها هُوَ!: اِینک!
هُوِیَّة: نام ونشان / هویّت / هَمانی
بِطاقَة الهُوِیَّة / بطاقة شَخصِیة: سجل / شِناسنامه / کارت شِناسائی
هَوَی / یَهوَی: دِل بَستن
هَوَی (سَقَطَ): اُفتادن
هَوًی (مَیلٌ): کام
هَوًی / أهواء: هَوَی وهَوَس / بوالهَوَسی
تَهوِیَة: باد دادن / باد کردن / باد گیری / تَهوِیَه / تَجدیدِ هَوا
علَی الهَواء: زنده
هَوَّایَة: باد پَروا / نَفَس کش
هاوِیَة: پَرتگاه
هَواء: هَوا / باد
هَوائیّ (بغزالة): هُرهُری / هرهری مَذهب / دمدمی / هَوَسران / هَوَسباز / بُلهَوَس / بوالهَوَس / (عم) هَردَمبیل
هَوَائیّ (إیریال): آنتِن (فر)
هَوائیّ (جَوِّیّ): هَوائی / هَوایی
هَوائیّ التلفزیون: آنتِن تِلویزیون
هِوایَة: سَرگَرمی
هاوٍ: دوستار / غیر حِرفه ای / عَلاقمَند / آماتور (فر)

هَيَّأَ: آمادن / راه انداختن / تَهيّه
کردن / حاضر کردن / تيار
کردن
هَيَّأَ السَّاحة لـ...: زَمينه ساختن
/ زَمينه فَراهَم کردن
تَهيَّأَ: پا اُفتادن / آماده شدن /
حاضر شدن
تَهيئَة: زَمينه سازی / آمادگی /
آماده سازی / آماوش / آرایش
/ تهيِّه / تهيه مقدمات /
تدارُک / پستايش / آرايش /
آمايش
تَهيئَة الأجواء: زَمينه سازی
مُهَيَّأ: سازمَند / آماده
هَيئَة (إدارة): انجُمَن / إداره /
هَيئَت / هَيات / سازمان /
بُنياد / كادْر (فر)
هَيئَة (شكل): ريخت / دک
وپوز / پک وپوز / تک وپوز
/ تَن وتُوش
هَيئَة التَّدريس: كادْرِ آموزِشی

هَيئَة التَّحكيم: هيئت مُنصِفه /
داوَرگان / ژوری (انج)
الهَيئَة التَّشريعيَّة: هيئَتِ مُقَنِّنه
الهَيئَة الدَّوليَّة للطَّيران المدَنيّ:
سازمانِ بَينَ المِلَلی هَواپَيمائی
کشوَری
الهَيئَة العامَّة للآثار: انجُمَن آثار
مِلّی
هَيئات: تاسيسات / تشکيلات
هَيئَة الاستِعلامات: إداره
استخبارات
هَيئَة الأغذيَة والزِّراعة (فاو):
سازمانِ خَوار وبار وکشاوَرزی
هَيئَة التَّحرير: هَيئَتِ نويسَنده /
هيئَتِ کارکنانِ روزنامه
هَيئَة الحُکّام: هَيئَتِ داوَران
هَيئَة الصِّحَّة العالَميَّة: سازمانِ
بِهداشتِ جَهانی
هَيئَة الطَّاقة الذَّريَّة: سازمانِ
إنرژی اتمی
هَيئَة المُحلَّفين: ژوری (انج)

هَيئَة الطّاقة العالَميَّة : سازمانِ بَينَ المِلَلى اِنرژى
هَيئَة النَّقل العام : شِركتِ واحِدِ اتوبوسرانى
هَيئَة اليُونسكو : سازمانِ تَربيَتى وعلمى وفَرهَنگى مِلَلِ متّحِد
عِلم الهَيئَة : هَيئَت / هَيات / سِتاره شِناسى / اختر شِناسى / هَيئَت شِناسى
مَهابة : شِكوه / حُرمَت / فرهى
هَيبَة : طمطُراق / آروَند / هيمَنه
مَهيبٌ / مُهاب : سَر افراز / مُجَلَّل / با شكوه / وَزين / مَتين
هاجَ : آشُفتن / پَريشان كردن / سَراسيمه شدن / مرمر كردن / به مرمر افتادن
هائِج : آشُفته / مُضطرِب / ياغى / دمان / براق / پُرآشوب
هَيّاج : هيجان

هَيَّجَ / أهاجَ : تحريک كردن / پَريشان كردن / بِكار انداختن / آشُفته كردن
هَيَّجَ / أهاجَ (~ جِنسيًّا) : مُرمُر كردن
هِيصَة : جَنجال / غوغا / جار وجنجال / خروش / هارت وپورت / علم شنگه / الم شنگه / علم صراط / علم صلوه / زرت وزورت / شات وشوت / عر وتيز / سردنگ / غريو / قور قور / هاى وهوى
مِهيَاص : بازيگوش / دَبه
مَهيَصَة : بازيگوشى
مَهيضَة الجَناح : عَتّو مُنكيره / قمصور وفزرت / خل وچل
هَيفاء : باريک اندام
هائمٌ (شارِد) : سَربِهَوا / سَر هَوايى

هائِمٌ علَی وَجهِهِ : سلندر / آواره / هرجاگرد / حسَن وِله / سَگ حسَن وله / خانه بِدُوش

هامَ (شَرَدَ) : وِل باختن

هامَ علَی وَجهِهِ : دَر بِدَر شدن / جا بِجا شدن / چاچول زدن / پُرسه زدن / آواره شدن / وِل گردیدن

هَیام : شیفتگی / شیدائی / نَظَربازی / جا بِجائی / سَر گِردانی وبی هدَفی

هِیدرُوجین : هِیدرُژن (فر)

هِیروغلیفیّ : هیروگلیف

هِیروین : هِروئین / (عم) هِر

و

وابور زلط : جاده صاف کن

وات : وات (انج)

وأدَ : زنده بگور کردن

تُؤَدَة : دقّت / مُواظبت / تَوجُّه / سَنجیدگی / سَنجش / آهستگی / بَر رَسی / لفت ولعاب / ولواپَسی

واشنطن : واشنگتن

واءمَ : همگذاری کردن / موافقت کردن

مُواءمة : موافقت / مُطابقت

وئام : هَماهنگی / توافُق / سازگاری

وبَّخَ : نکوهیدن / نکوهش کردن / سَرزَنش کردن

تَوبیخ : سَراکوب / سَراکوفت

وبَر : کرک / پرز

ذُو وبَر : پشمالو

أوباش : غَوغا / رجّاله

وابِلٌ (~ من ...) : سَیل (سَیلی از ...)

وَباء : وَبا / اپیدمی (فر)

مَوبُوء : آفَت زَده

وَتَد : بادزنام / تیرک / دیرک / لنگر

وَتَرٌ : کمان / رشته / نَخ / قطار

وَتَر الکَمان : یونقار / زِه کمان

وَتَرِیّ : کماندار

تَوَتَّرَ : پَرت شدن / چَشم آب نَخوردن

تَوَتُّرَت العَلاقات : میانه به هَم خوردن / میانه خراب بودن / میانه شکر آب شدن

مُتَوَتِّر (شَخص ~) : ولواپَس / نِگران / دل نِگران / پَریشان خاطر / بی حَواس / پَراکنده خاطر

مُتَوتِّر (شَیء ~): پَریشان / پُر کشش / پُرخاش / پُرجَنب وجُوش
تَوَتُّر: تیرگی / دَغدغه / پَریشانی / تَشنُّج / بُحران / سُفتی / کشش / فِشار
تَوَتُّراتٌ دَولِیَّة: تَشَنُّجات بَینَ المِلَلی
تَواتَرَ: پی دَر پی آمدن
تَواتُر: پی رَفت / تَوالی / تَرادُف
مُتَواتِر: پی دَر پی / پیاپی / پیگیر / پی هَم / دم ریز / قُطور
مَوتورٌ: بَر انگیخته / تَحریک کرده
وَتیرَة: رَوال
عَلَی وَتیرَة واحِدَة: بِطور یکسان / بِطور یکنَواخت
وَثیر: دنگال / گَرم ونَرم
وَثِقَ بِـ: اعتماد داشتن / مُطمَئن بودن / پُشت گَرمی داشتن به

وَثَّقَ توثیقًا: تصدیق کردن / اعتبار دادن / سَنَدیَّت دادن / رَسمیَّت دادن
لا یُوثَقُ به: نا مُعتَمَد
ثِقَة: اطمینان
الثِّقَة بالنَّفْس: اِطمینان بخویش
مَوثوق: مُعتَبَر / موثق
وِثاق: پا بَند / پایبَند / پا وَند / پایوَند / خلیلی / بخو / شکال
وَثیق: مُحکَم / سَخت / قَوی
وَثیق الصِّلَة بِـ: وابَسته به / مَربوط به / مُطابِق
وَثیقة / وَثائق: سَنَد / (ج) اسناد / مدارک
وَثائقیٌ: اسنادی
تَوثیق: گُواهی مَحضری
مُوَثِّق: سَر دَفتر اسناد و رَسمی
میثاق: مَنشور / عَهدنامه
المیثاق الوَطَنیّ: عَهدنامه مِلّی
وَثَن: بُت
وَثَنی: بُت پَرَست

الوَثَنيّة : بُت پَرَستی / شمایِل پَرَستی
يَجِبُ : بايَد (بايِستن)
كَما يَجِبُ : بِقاعده
واجِب / واجِبات : وَظيفه / (ج) وَظايِف
واجِب السَّداد : پُرداختَنی / دادَنی
واجِب النَّفاذ : حَتمِى الاجرا
وَجبَة : وَعده / شِكم
إيجابِيّ : مُثبَت
إيجابيّات : مَحاسِن
استَوجَبَ : ايجاب كردن
وَجَدَ : يافتن
أوجَدَ : آفَريدن
إيجاد : إِحداث
إيجادُ حَلٍّ : راه پَيدا كردن / مَحمل پَيدا كردن
وُجدان : درون
وُجدانيّ : قَلبى
المَوجُود من الطَّعام : ما حَضَر

الوُجُود : هَستى / مَوجوديَّت / قَيمُوميَّت
الوُجُوديّة (فَلسَفة) : هَستى گِرائى / أگزيستانسياليزم (فر)
أوجَزَ : خُلاصه كردن / كوتاه كردن
إيجاز : ايجاز / كوتاهى / اختصار
بِإيجازٍ : بالجُمله / بِطَورِ خُلاصه
مُوجَز (اسم) : مُختصَر / خُلاصه / باشتاب
مُوجَز (صِفة) : موجز / كوتاه / مختصر / مُجمل / فشُرده / چكيده
تَوَجَّسَ : چَشم آب نَخوردن
وَجَعٌ / أوجاع : دَرد / رَنج / زَحمَت / دردها
وَجَع دِماغ : هچل
أوجَعَ : دَرد دادن / رَنج دادن
تَوَجُّع : اهن واوهون
تَوَجَّعَ : دَرد كشيدن / رَنج بُردن

مُوجِعٌ: دَردناک / پُر داغ
وَجَلٌ: واهِمه
وَجَمَ: لال شدن
واجِمٌ: چَشم به راه / لال / ساکت
وَجنَة: گون / رُخسار / عَذار
وَجهٌ / وُجُوه: رُوی / صُورَت / چهره
جِهَة: سُو / سُوی / وَر
الجِهات الأصليَّة الأربَع: چار حَد
الجِهات المُختصَّة: مقاماتِ ذیربَط / مقاماتِ مَربوطه
ذُو اتِّجاهَین: دو سَره
شارِع ذو اتِّجاهٍ واحِد: خِیابانِ یکطَرَفه
فی مُواجَهة ...: دَر بَرابر ...
لِوَجه الله: نَذری
من کُلِّ اتِّجاه: چَهار ضَربه
مُواجِهٌ لِـ: رُو بِرُو / رُوبارُوی
مُواجَهة: رُوبارُوئی

مُوَجَّه: هِدایَت شُده
واجَهَ: رُو بِرُو شدن / رُو بِرُو کردن
واجِهة: نِما / پیشانی
وَجَّهَ: راهنِمائی کردن
وَجه العُملة: رُوی سکه
وَجهًا لِوَجه: رُو بِرُو / رُوبارُوی
وِجهَة: سَمت / طرَف / رویکرد
وِجهة نَظَر: چَشم انداز / نَظَرگاه / نُقطه نظَر
تَوَجُّه: رَهیافت / مَشی / سَمت گیری / تَمایُل / رَوَند
تَوَجَّهَ إلَی: پُرداختن / سَر زدن / رُخ نِهادن / رَهسِپارِ ... شدن / روی کردن / رُو انداختن / رو زدن / آهَنگ کردن
تَوَجُّه: رُو آوَردن / رُوی آوَردن
اتِّجاه: رَهیافت / مَسیر / رَوَند
اتِّجاهٌ فِکریّ: مَکتَب
اتِّجاهات الرّأی العام: تَمایُلاتِ افکارِ عُمومی

الاتّجاهُ السّائد: مَسيرِ اصلی
الاتّجاهات السّیاسیّة:
گرایشهای سیاسی / تمایُلاتِ
سیاسی
تَوجیه: راهنمائی / (طج) سَمت
دهی
التّوجیهیّة: دیپلُمِ متفرقّه / دیپلُمِ
دَبیرستانی
وَجیه: شَخیص / بَرجَسته / والا
وَحَّدَ: متحد کردن / یکی کردن /
تک ساختن / یک کاسه
کردن
واحِد: یک
واحِد واحِد: یک بَند / یک به
یک / یک بیک / یک رَوال
/ یکان / فَردافر / سوا سوا / ما
سوا
الأحَد (یَومُ ~): یکشَنبَه
أحَد الشّعانین: یکشَنبه سَعانین
أحدُهما الآخَر: هَمدیگر /
یکدیگر

أحَدَ عَشَر: یازْده
الحادی عَشَر: یازْدهُم /
یازدهُمین
أحادیّ: یکطَرَف / یک جانبه /
یکسُو / یک پَهلو / تکپار /
یکه
أحادیّ ...: تک ... / یک ...ی
أحادیّ الخَلیّة: یک یاخته اِی
أحادیّ الذَّرَّة: یک اتمی
تَوَحُّد: هَم سانی
تَوَحَّدَ: یکی شدن
تَوحید: تکسازی / یکی سازی
تَوحید (أدیان): یکتا پَرَستی /
توحید گِرائی
مُتّحد: واحِد / متّحِد
مُوَحِّد: یکتا پَرَست / موحِّد /
پیروِ توحید / توحید گِرای
مُوَحَّد: یک دَست / فرودَست /
هَم رَنگ / هَم آهَنگ /
یکسان
وِحدَة (عُزلة): تَنهائی

وَحدَة: یگانگی / اتّحاد / وَحدَت
وِحدَة / وِحدات: واحِد / واحِدها
وَحدَة أراضی الدَّولة: تَمامیّتِ قلَمروِ کشوَر
الوَّحدَة الوَطنیَّة: وحدَتِ مِلّی
وِحدَة سکَنیَّة: واحِدِ مَسکونی
وِحدَة صِحّیة / وِحدَة عِلاجیَّة: بیمارگاه / دَرمانگاه
وِحدَة عَسکَریَّة: رَسَد
وِحدَة قِیاس: واحِد
وِحدات إمداد رَمزیَّة: واحِدهای نِمونه پُشتیبانی
وَحید (اِبنٌ ~ / بِنتٌ ~ة): یکی یک دانه / دُردانه
وَحید (وَحده): تَنها / تک وتَنها
وَحید / أوحَد: یگانه
وَحید القَرن: کرگدن
وَحیدٌ بِلا زَوجَة أو أبناء: یالقوز
الاتّحاد: اتّحاد

اتَّحَدَ: دَست یکی شدن / هَم دَست شدن / متَّفِق کردن / بِهَم پیوستن
اتّحاد (رابطة): اتّحادیّه / انجُمَن
اتّحاد الأعمال الحُرَّة: اتّحادیّه مَشاغِلِ آزاد
اتّحاد الطُّلاب: انجُمَن دانِشجُویان
اتّحاد العالَم الإسلامیّ: اتّحادِ جَهانِ اسلام
اتّحاد العُمّال: اتّحادیّه کارگَری
اتّحاد الکُتّاب: اتّحادیّه نویسَندگان
اتّحادٌ بَینَ دُوَل: فِدِراسیون (فر)
اتّحاد شرکات: کنسرسیوم (فر)
اتّحاد مُنتجین: کارتِل (انج)
اتّحادات: تشکیلات
الاتّحاد القَومیّ: اتّحادِ مِلّی
الاتّحاد السُّوفیتّیّ السّابِق: اتّحادِ شوروی پیشین
اتّحادیّ: فِدِرالی / اتّحادی

وَحدانيَّة (أديان): يکتائی / وَحدانیَّت / احَدیَّت
وَحش: عفریت / هیولا / اعجوبه / عظیم الجثه
وَحشَة: وَحشَت / بیگانگی / غُربَت
أوحَشتَنا!: جایَت خالی نَباشَد!
وَحشیَّة / تَوَحُّش: وَحشیگری / دَد ودام / بیرَحمی
تَوَحَّشَ: هار شدن
مُتَوحِّش: دَرَنده / وَحشی
مُوحِش: متروک / ویران
وَحْل: لَجَن
وَحَم: تاسه / ویار / آرمه / آروزانه / شفتر
تَوَحَّمت: تاسه شدن / شفتر چیدن
وَحْمَة: خالِ مَولودی / لکه مَولودی / ماه گرفتگی
وَحيٌ: وَحی / إلقاء
أوحَى: إلقاء کردن
إيحَاء: تفهیم / تلقین / ایهام / إلقاء
مُستَوحَى مِن: مُلهَم از
وَخَزَ: خَراش دادن
وَخزٌ: نیش
الوَخز بالإبَر: طِبِّ سوزَنی
وَخيم: بَد خیم
تَوخَّى الحذَرَ من: حذَر کردن / بر حذَر بودن / زِنهار دادن
وَدَج: وداج
وُدّ / مَوَدَّة / وِداد: صَمیمیَّت / مَودَّت / مِهربانی / خُوشرونی / گرمی
أبدَى الوُدّ: یاری کردن
تَوَدَّدَ: گرم گرفتن / قُربانِ صدَقه رفتن / جَلبِ لُطف کردن
وَدود: مِهرَبان / خوشرو
أودَعَ / إيدَاع: سِپُردن / سِپُرده گُذاردن
أودَعَه الثَّرَى: چال کردن / زیر خاک کردن

مُودِّع : سپارَنده
دَعك منا : بهل!
دِعَة / وَداعة : دِلجوئی / خونسَردی / ملایِمَت / اِرفاق
مُستَودَع : انبار / انبار کالا / بارخانه / مَخزَن
مُستَودَع السِلاح : زرّادخانه
وَداعًا! : خُدا حافِظ! خُدا نِگهدار!
وَدَّعَ : خُدا حافِظی کردن / از ... خُدا نِگهداری کردن / بدَرقه کردن / بِدُرود گفتن
وَدیع : مُلایم / لطیف
وَدیعَة : سِپُرده / امانَتی
وادٍ / وُدیان : دَره / جلگه
بالوَرب : اُریب / اُریف
مُوارَبة : دُروغگوئی / حرفِ دو پَهلو
بِلا مُوارَبة : رُک وراست / صاف وپوست کنده
وَرَثَ : اِرث بُردن
وَریث : وارِث
الوِراثَة (عِلم ~) : ژِنتیک (فر)
إرث : اِرث / میراث / ارثیه / ما ترک / ترکه غیر منقول / مُرده ریگ
إرثِيّ : موروثی / اِرثی
میراث : اِرث / میراث / ارثیه / ماترک
مُتَوارَث : موروثی / اِرثی
وِراثة : جا نِشینی
تُراث : فَرهَنگ
التُّراث القَومِيّ : میراثِ مِلّی
الوَریث الشَّرعِیّ : وارِثِ قانونی
وَرَدَ : وارِد شدن
وَرْد (شَجَر الـ ~) : گُلبُن
وَرَّدَ : تامین کردن / تَدارُک دیدن
وارِد : رَسیده
إیراد / إیرادات : وارد / دَرامَد / سَرامَد / عایدی / (ج) عایدات
وارِدٌ حَدیثًا : نو رَسیده

مَورِد (مَصدَر) : منبَع / مَنشاء
مَورِد (مَنهَل) : چَشمه
مَورِد / مَوارِد : دَخل / عایدی / بازدَه / دَرامَد / (ج) دَرامَدها
مَوارِد : مَنابِع / (طج) ذخیره ها
وِرْد / أوراد : وِرد / اوراد
إيرَاداتٌ سَنَوِيَّة : عایداتِ سالیانه
تَوارُد الخَواطِر : دو هَم اندیشی / دور آگاهی / تِله پاتی (فر)
تَورِید : سورسات رساندن
مُوَرِّد : آذوقه رَسان / سُورسات چی
استَورَدَ : وارِد کردن
مُستَورَد : وارِداتی
مُستَورِد : وارِد کُننده
استیراد : ورود / وارِدات
وَردَة : گُل
وَردِیّ (لَون) : صورَتی
مُتَوَرِّد : سَر سَبزی
وَردِیَّة : نوبَتکار / شیفت کار
وَرِید : سیاهرگ / شاهرگ
وَرشَة : کارگاه / تَعمیرگاه
وَرشَة مِیکانیکیّ : تَعمیرگاهِ مِیکانیک
وَرَّطَ : گرفتار کردن / مشمول کردن / بهم پیچیدن / خفت انداختن / مِیانه بَرهَم زدن / آشُفته کردن / به نِزاع انداختن / دُچار کردن
تَوَرَّطَ : دَرگیر شدن / گیر کردن / پا بَست شدن / پا پیچ شدن / پا بَند شدن / پا دَر گِل فرو رفتن / پاگیر شدن / به تور خوردن / بِتور افتادن / پا بِدام افتادن
وَرطَة : پای دَر بَند / پا بَست / بُن بَست / وَرطه
وَرطَة المَلِك (شَطَرَنج) : مات / پات
مُتَوَرِّط : پای دَر بَند / پا بَست / دَست اندر کار / دَست دَر کار

تَوَرُّط : دَرگیری
تَوَرُّع : پَرهیختن / پَرهیزیدن
وَرَع : دینداری / خُداشناسی / خُدا تَرسی
وَرِع : مُتشرِّع / پَرهیزگار / شاهَنده / سَپیدکار / وارسته
وَرَق / وَرَقة : کاغَذ / بَرگ
وَرَق البَردِی : بَردی / دِرَخت کاغَذ / پاپیروس (فر)
ورَق الحائط : کاغَذِ دیواری
وَرَق الشَجَر : بَرگ
وَرَق الوَرد : گُلبَر
ورَق سلوفان : کاغَذِ سلوفان
وَرَق مُذهَّب : زَر ورق
وَرَقٌ مُقَوًى : مُقَوّا / کارتُن (فر)
وَرَقٌ مُلَوَّن : کاغَذِ الوان
وَرَقةُ عَمَل : آئین نامه / آیین نامه
وَرَقیّ : کاغَذی
أوراق التَرشیح لِعُضویَّة البَرلمان : اوراقِ نامزَده وَکالَت
أوراقٌ مالیَّة : اوراقِ بَهادار
أوراق الاعتِماد : رَوانامه / اعتِبارنامه / استوارنامه
تَوریق : پیرایِش
وَرّاق : صحّاف / کتابفُرُوش
ورك : باسَن / کپل (معر)
وَرَم : وَرَم / ماس / بَرآمَدگی
وَرَمٌ خَبیث : دشپِل / تومور (فر)
تَوَرَّمَ : مُتَورِّم شدن / باد کردن / باد آوَردن / پُف کردن
تَوَرُّم : بَرآمدگی / بالا رَفتگی / بَرجَستگی / آماس / باد کردگی
مُتَوَرِّم : آماس دار / باد کرده / باد دار / پلغ زَده
وَرنیش : واکس (انج)
وَراء : پَس / واپَس
وَراء (فی عَقِب) : پی ...
إلی الوَراء : به عَقب
ما وَراء البِحَار : ما وراءِ بِحار
ما وَراء النَّهر : ما وراءِ قَفقاز
مِن وَراء ظَهرِ ... : فَرا رُوی ...

وَراْه شُغله : كار را ساختن
تَوارَی : پنهان شدن
تَورِيَة : بو دادن / آب بَرداشتن / اِیهام / تَجنيس
إوَزّة : غاز / قاز
مَقَرّ الوَزارة : وَزارَتخانه
وَزارة : وَزارَت
وَزارَة الإسكان والتَّعمير : وَزارَتِ آباداني ومَسكن
وَزارَة الإعلام : وَزارَتِ تَبليغات
وَزارَة البِترول : وَزارَتِ نَفت
وَزارَة التِّجارة : وَزارَتِ بازرگاني
وَزارَة الثَّقافة : وَزارَتِ فَرهَنگ
وَزارَة الحَربيَّة : وَزارَتِ جَنگ
وَزارَة الخارِجيَّة : وَزارَتِ خارجه
وَزارَة الخِزانة : وَزارَتِ خزانه داری
وَزارَة الداخِلية : وَزارَتِ كشوَر
وَزارَة الدِّفاع : وَزارَتِ دِفاع
وَزارَة الزِّراعة : وَزارَتِ كشاوَرزی
وَزارَة الشُّؤون الاجتِماعيَّة : وَزارَتِ امورِ اِجتِماعی
وَزارَة الصِّحَّة : وَزارَتِ بِهداری
وَزارَة الطّاقة : وَزارَتِ اِنرژی
وَزارَة العَدل : وَزارَتِ دادگُستَری
وَزارَة العَمل / القُوَى العامِلة : وَزارَتِ كار
وَزارَة الماليَّة : وَزارَتِ دارائی
وَزارَة المواصلات : وَزارَتِ ارتباطات
وَزاريّ : وَزارَتی
وَزير الدَّولَة للشؤون الخارِجيَّة : وَزيرِ مُشاورِ اُمورِ خارجی
وَزير : وَزير
وَزير مُفَوَّض : وَزيرِ مُختار
الوَزير (شَطرَنج) : فَرزين
وَزَعَ : پَخش كردن / فال فال كردن / تَقس كردن / سَر شِكن كردن

تَوزيع الرَّحمَة علَى رُوح المَيِّت : خیرکردن
وَزَنَ : سَنجیدن / وَزن کردن / وَزن داشتن
وَزنٌ : سَنْج / وَزنه
وَزن الدِّيك : خَرُوس وَزن
وَزنُ الشِّعرِ : وَزن شِعر
وَزن خَفيف الثُّقيل : نیم سَنگین
وَزنٌ زائد : اضافه بار
الوَزن الخالِص : ظَرفیّتِ خالِص
بالوَزن (لا بالعَدَد) : کش ومَنّی
اتِّزان : سَنگینی / متانَت
تَوازُن : مُوازَنه / تَوازُن / تعادُل / بالانس (فر)
مُتَّزِن : سَنگین
وازَنَ : هَم سَنگ کردن / مُوازَنه کردن / تَوازُن کردن
مِیزان : تَرازُو
مِیزان البَنّاء : شاغول / شاقول
مِیزان الحَرارة : گرما سَنج
مِیزان الماء : طَراز / گونیا
مِیزان قَبَّانی : قَپان / کپان (معر) / کرستون
المِیزان (بُرجُ ~) : گیروانکه / بُرجِ میزان
مُوازَنَة / مِیزانیَّة : تَرازنامه / بُودجه (فر)
المُوازنَة السَّنويَّة : بُودجه سالیَانه
تَوازٍ : موازات / بَرابری
مُوازٍ : مُوازی
اتَّسَخَ : چرک شدن
وَسِخ : ناپاک / چِرک / چِرکین / کثیف
وِسادة : بالین / بالِش / بالِشت / زیرگُوشی / زیرسَری / تُشکچه
تَوسَّطَ : پا دَر مِیانی کردن / مِیانجی گَری کردن / مِیانجی شدن / مِیانه گیری کردن / وَساطَت کردن / مِیانه را گرفتن / رِیش گِرو دادن
واسِطة (کوسَة) : پارتی بازی

وَسائط : رَسانه ها
وَساطَة : پامَردی / وَرفانی
وَسیط : بابیزن / میانجی / پامَرد / وَرفان / واسِطه / کار گُشا
وَسیط تِجاریّ : پادکان / داستار / دلال / حقّ العمَل کار
وَسیط دَولیّ : مِیانجی بَینَ الملَلی
يقُومُ بِدَورِ الوَسیط : نَقشِ مِیانجیگری را ایفا می کنَد
الوُسطَی (إصبَع) : انگشتِ میان / وُسطَی
وَسَطِیَّة : مِیانه رُوی / ملایِمَت / مدارا / اعتِدال
وَسَطٌ : میانه / واسِط
وَسَط (مُحیط) : محیط
أوساط : محافِل
أوساطٌ رَسمِیَّة : مَحافِلِ رَسمی
أوساطٌ شَعبِیَّة : مَحافِلِ مَردُمی
مُتَوَسِّط (مُعدَّل) : حَدّ مُتَوَسِّط
مُتَوَسِّط الأعمار : حَد مُتَوَسِّط عُمر

مُتَوَسِّط الحَجم : جُرّه / چار دانگ
مُتَوَسِّط القامة : میان بالا
مُتَوَسِّط النُّضج : عَسلی
وَسِعَ / اتَّسَعَ لِ ... : گُنجیدن
اتَّسَعَ : جا داشتن / وِسعَت داشتن / وِسعَت یافتن
واسِعٌ : جا دار / فَراخ / فَراخناک / وَسیع / گُشاده / گُشاد / شایگان / پَهناوَر
واسع الانتشار : کثیر الانتشار
واسع الأُفُق : نَظَر بلَند
واسع المَعرِفة : آگاه / متبحر / آموزنده / دانا
سِعَة : ظَرفیَّت
وَسَّعَ : گُستَردن
تَوَسَّعَ : گُستَردن
تَوَسُّع / تَوسُّعِیَّة : تَوسِعه طَلَبی
تَوَسُّع / تَوسِیع : گُستَرِش
اتِّساع : فَراخی / فَراخنا / گُشایِش / وِسعَت / جا داری / پَهنا

مَوسُوعة: دایره المعارِف / دایره العلوم / دانِش جَنگ / اِنسیکلوپدی (فر)
تَوَسَّلَ ل: دامن گرفتن
وَسائل الإعلام: رَسانه ها
وَسائل الرّاحَة: سَر وسامان
وَسائل المُواصَلات: وَسایلِ نَقلیّه
وَسائل النَّقل: نَقلیّه
وَسیلة / وَسائل: وَسیله / (ج) وسایل / وسائط
وَسَمَ: داغ کردن
وَسْمٌ: داغ / ارزه / نِشانه / نِشان / علامَت
مَوسُومٌ: مَوسُوم / علامَت دار / مُشَخَّص
سِمَة / سِمات: وِیژه / نهادی / نِهادین / نِما / مَنِشی / نِشان / مشخَّصات
مَوسِم: فَصل
مَوسِمِ الحَصاد: هَنگامِ دَرو
مَوسِمیّ: سالبَر
وِسام: نِشان / مِدال (فر)
وَسامة: خوب روئی / خوشگِلی
وَسیم: خوب رو / خوشگِل / شکیل / گُلچهره / صورَتی
وَسوَسَ: بَلَند کردن / تو جِلدِ کسی رَفتن
موَسوَس: خِیالاتی / خِیالپُرداز / دَو به شک / ظَنین
وَسواس: بیم / باک / تَردید / وَسواس
واسَیَ: دِل خوش کردن / سَرشار کردن / تسلیَت گفتن / دلداری دادن / سَر سلامتی دادن
مُواساة: دِلجُوئی / هَمدَردی / تَسلیَت
وَشیجَة / وَشائج: رابطه / (ج) رَوابط
وِشاح: حمایل / ارُسی / واشامه / روسَری / شال
تَواشیح: نَعت گُوِیی

تَواشِيحٌ دِينيَّة : اشعارِ مَذهَبی
وَشّ : چلچلی
وِش السِّلندَر : سَر سیلندَر
وِش القَفَص : سَربار / سَرچین
وِشُّه مكشُوف : چَشم دَریده / چَشم سَفید / چاچ خور
يعمِل وِشّ : رو بَستن
ما لُوش وِش يعمل كَذا : رُوَيش نَشُد كه ... / رُوی نَداشت ...
أوشَك علَى : بموئی بَند هستن
على وَشك ... : دَر شَرَف ...
وَشِيك : قريب الوقوع
وَشَمَ : خال کوبیدن
وَشْمٌ : چنار / خال / خال کوبی / خال سوزنی
وَشوَشَ : تو گُوشی حَرف زدن / دَر گُوشی کردن / سَر گوشی سُخَن گفتن / پُچ پُچ کردن / پیچ پیچ کردن / فُچ فُچ کردن
وَشوَشَة : نَجوا / بیخ گوشی
وِشاية : سعايَت
وَشَى به : علیه کسی اظهاری کردن
واشٍ : آسموغ / آتش بیار / دو به هَم زَن / جارچی / چغُل
مُوَشًّى : گُلدار / زَربَفت
مُوَشًّى بالذَّهَب : زَرکش
أوصَدَ : قُفل کردن
مُوصَد : بَسته
وَصَفَ : توصیف کردن / شَرح دادن / مُعیَّن کردن / مُشخَّص کردن / ترسیم نمودن
لا يُوصَف : ناگُفتنی
وَصفٌ : توصیف
تَوصيف : ترسیم
صِفَة : صِفَت
وَصفِيّ : ترسیمی
وَصِيف : ندیم
وَصِيفة : ندیمه / ساقدوش
وَصِيفة العَروس : ساقدوش / یَنگه عَروس
وَصَّفَ : ترسیم کردن

مُستَوصَف: بیمارگاه / دَرمانگاه / پرَستارخانه
وَصَلَ: رَسیدن / سَر بر آوَردن
وَصَلَ بین جُزءَین: دَر کردن / پاره دوختن
وَصَلَ بَینَ شَیئَین: بَند زدن / بَند کردن / لَحیم کردن
صِلَة / صِلات: پَیوَند / بَستگی / وابَستگی / رِشته / رَبط / رابطه / (ج) رَوابط
له صِلَة بِ: به ... وابَستگی داشتن / با ... سَروکار داشتن
صِلَة الرَّحِم: صِله رحم
صِلَة القُربَى: پیوَندی / نِسبَت / وَصلَت
صِلَة نَسَب: قرابتِ سَببی
ذُو صِلة / ذات صِلة: ذیربَط
وَصلة: پرگاله / بَند انگشت
وُصُول: رَسیدگی
وُصُولِیّ: ابن الوَقت / بوجار لنجان
وُصُولِیَّة: ابن الوَقتی
وَصلَة: پینه
وَصْل: پینگی
وَصَّلَ / أوصَلَ: رَساندن
اتَّصَلَ: پَیوَستن / تَماس داشتن
اتَّصَلَ هاتفِیًا: تِلِفُن کردن / (عم) تِلِفُن زدن
اتِّصال: تَماس / ارتباط
اتِّصالات: مُخابرات
اتِّصالات سِرِیَّة: تَماسهای پِنهانی
إیصَال: رَسید / پته / چک / بیجک / قَبض / (ج) قبوض
أخَذَ إیصالاً: رَسید گرفتن
مُتَواصِل (بِشکلٍ ~): پایا / یکریز / پی در پی / مُداوِم / پَیوَسته / بی فاصله
تَواصُل: به هَم پَیوَستگی / اتّصال
تَواصَلَ مع: با هَم اتّصال دادن / بِهَم پَیوستن / بِهَم وَصل کردن
تَوَصَّلَ إلَی: گرد رسیدن / بِدَست آمَدن / بِدَست آوَردن

تَوَصَّلَ لِنَتيجة : بِثَمَر رسيدن
صِلاتٌ شَخصيَّة : پارتی
فِيما يَتَّصِلُ بِ : دَرباره ... / راجع به ... / مربوط به ...
مُتَّصِل بِ : وابَسته به / مربوط به
مُتَّصِل / مُتَواصِل : پایا / دَستادَست / پکریز / پی در پی / مُداوِم / پَیوَسته / بی فاصله
مُواصَلة : إدامه
المُواصَلات العامَّة : وَسایِلِ نَقلیّه عُمومی
واصَلَ : إدامه دادن / إدامه داشتن / إدامه یافتن / از سَر گرفتن
واصِلٌ لِتَوه : نو رَسیده
وَصَمَ : لک زدن
وَصمَة : لکه نَنگ / تُف سَربالا
أوصَى : سِفارِش کردن / تجویز کردن
أوصاه : پَند دادن / تَوصیَت کردن
وَصِيَّة : وَصیَّت / وَصیَّت نامه

الوَصَايا العَشْر : الواحِ عشَرد / دَه فرمانِ موسی / احکامِ عشَره
وِصايَة : قَیمومَت
وَصِيّ : قَیِّم
تَوصِيَة : سِفارِش / سِپارِش / سایه دَست
تَوصِيات : قَطعنامه
تَوصيات المُؤتَمر : قَطعنامه کنفِرانس
وَضَحَ : اشکار شدن / پَیدا شدن / رَوشَن شدن
اتَّضَحَ : اشکار شدن / پَیدا شدن / رَوشَن شدن / مَعلوم شدن
أوضَحَ / وَضَّحَ : رَوشَن کردن
واضِحٌ : اشکار / پَیدا / روشَن
وُضُوح : رَوشَنائی / رَوشَنی
بِوضُوح : اشکارا
فی وَضَحِ النَّهار : روزِ رَوشَن
إيضاح : توضیح / بیان / شرح / تعبیر
استیضاح : پُرس وجو / استفسار

وَضَعَ: نِهادن / جا دادن / گُذاشتن
وَضَعَ حَدًّا لِـ: محدود كردن
وَضَعَ تَحتَ المُراقَبة: تَحتِ نظَر قرار گرفتن
وَضَعَ علامَةً: واگرفتن
وَضَعَ يَدَه: دَست اندازی كردن
وَضَعَ أساسَ ...: بُنياد نِهادن / زير سازی كردن / راه انداختن / ابتكار كردن / وارد كردن / تازه وارد كردن / آغاز كردن / نخستين قدم را برداشتن
وَضعٌ: سَر وور / وَضعيَّت / مَوقعيَّت
وَضعٌ (وِلادَة): زائيدن / سَر خُشت رفتن
وَضعُ الأساس: پايه گُذاری / شالوده ريزی
وَضعُ الخَرائط: نَقشه كشی
وَضع العَراقيل: اشكالتَراشی
وَضعُ المَعاجِم: لُغَت نويسی
وَضعُ اليَدِ: يَدِ غَصبی / سَرقُفلی / دَست اندازی
وَضيع: پَست / لفتره / كمست / زير دَست / بی سَر وپا / بی هَمه چيز / زَبون
تَواضُع: اُفتادگی / فروتَنی
ضِعَة: پَستی / دُون بازی / زَبونی
مُتَواضِع: فروتَن / اُفتاده
مَوضع ...: مُورِدِ ...
مَوضعُ بَحث: مُورِدِ بَحث
مَوضعُ جَدَلٍ: جَدَلی / هَم سَتيز / هَم سَتيزگَر / هم سَتيزگرانه / مُباحثه إی / جِدال آميز / مجادله آميز / ديالكتيک (فر)
مَوضعُ قَدَمٍ: جای پا / گُدار
مَوضُوع / مَوضُوعات: مَوضُوع / مَطلَب / (ج) مَطالب / امر / امور (ج) / مَسئله / (ج) مسايل
مَوضُوعیّ: بی غرَض
مَوضُوعيَّة: بيطرَفی

تَوَضَّأَ : آبدَست گرفتن / دست
آب گرفتن / دست نماز گرفتن
/ وُضُو گرفتن
مَیضَأة : وُضوخانه
وُضُوء : آبدَست / دَست آب /
دَست نَماز / وُضُو
وَضَّاء الجَبین : مَه جَبین
وَطأ : زیر کردن / زیر گرفتن /
وَطی کردن / پایمال کردن
وَطَأ بقَدَمه : پا نِهادن / له کردن
مَوطِئ قَدَم : جای پا / گُذار
تَواطَأ : تَوطِئه چیدن / تَوطِئه
کردن / هَم پیمان شدن
تَواطُؤ : دَسته بَندی / بَند وبَست
/ قرار ومَدار / تَبانی / تَوطِئه /
هَمدَستی در جُرم
مُتَواطِئ : پا پوش دوز / سیابَند /
هَمدَست / پَس دَست / مُعاوِن
جُرم / شَریک جُرم
واطی : فرومایه / جِلَب / نا کس
/ نا مَرد / پَست

وَطَّدَ : نیرومَند کردن / قَوی کردن
/ تَقویَت دادن / تَقویَت یافتن /
تحکیم کردن / پا بَر جا کردن
وَطیدٌ : پایدار / پایَنده / پا بَر جا
/ پای بَر جان / ثابِت قدَم / بَر
قرار / مُستحکم / رکین
وَطَنٌ : میهَن / وَطَن
وَطَنیّ (قَومیّ) : مِلّی
وَطَنیّ (مُحِبٌّ لِوَطنه) : وَطَن
دُوست / مَیهَن پَرَست /
پارتیزان
مُواطِنٌ : شَهروَند
المُواطَنة : شَهروَندی
مُواطِنون : شَهروَندان / اهل /
(ج) اهالی / مِلّیون
الوَطَنیّة : وَطَن دُوستی / مَیهَن
پَرَستی / پارتیزانی
وَطَّنَ : اِسکان دادن
تَوطین : اِسکان
مَوطِن : زیستگاه
مُتَوَطِّن : بُومی

استیطان: کوچ نِشینی / تَه نشینی
مُستَوطِن: ماندگار / ماندگر /
مُقیم / خوش نشین
مُستَوطَنة: آبادی / کوچ /
زیستگاه / تَه نشینی
وَطواط: بیواز / پیواز / شَب پَره
/ مُوشِ کور / شَبکور
واظَبَ: مُراقِبَت کردن
مُواظِبٌ: مواظِب / دارای
پشتکار / ساعِی
مُواظَبَة: کوشائی / مداوِمَت /
استقامَت / اِصرار / ثَباتِ قَدم
/ پُشتکار
وَظَّفَ: به کار بُردن / استعمال
کردن / بِکار گُماشتن /
استخدام کردن / مَشغول کردن
/ بِکار گرفتن
وَظیفَة: شُغل
وَظیفة حکومیّة: شُغلِ دُولَتی
وَظیفیّ: استخدامی
تَوظیف: استخدام

مُوَظَّف: کاربر / خِدمَتگُزار /
کارمَند / پُشت میِز نِشین
مُوظَّف بِطاقات الدُخول: بازدید
مُوظَّف مَدَنیّ: مستخدَمِ کشوری /
مستخدَمِ دُولَتی
مُوَظَّفون حکُومیون: مامُورینِ
دُولَت
اِستوعَبَ (احتوی): فَراگرفتن /
دَرکشیدن / دَرهیختن
استَوعَبَ (فَهمَ): تلقی کردن /
حالی شدن / روشن شدن /
درک کردن / دریافتن / دست
گیر شدن
استیعاب (احتِواء): فَراگیری
استیعاب (فَهم): دَریابی / یابِش
وَعثاء: زَحمَت / نا راحتی /
جان کَنی
وَعَدَ: وَعده دادن / پَیمان بَستن /
زَبان دادن / قَول دادن
وَعدٌ / وُعُود: قَول / وَعده / (ج)
مَواعِید

الوُعود الكاذِبَة (بَذْل ~) : از سَر واکردن / رَوغَنِ ریخته نَذر کردن
مَواعید : مناسبات
مَواعید العمَل : ساعاتِ کار
مَوعِد : سَرِ وَعده
واعِدٌ : اُمّید بَخش / نَوید دهَنده
تَواعَدَ : دوره داشتن
تَوَعَّدَ : تهدید کردن / ترساندن / اِرعاب کردن
وَعید : تَهدید / اِرعاب
وَعِرٌ : ناهَموار / چاله چوله / کپ ولپ / لک وپک
أوعَزَ : اِلقاء کردن
إیعاز : هِدایَت / تفهیم / تلقین / ایهام
وَعَظَ : وَعظ کردن / مَوعِظه کردن
عِظَة / مَوعِظة : پَند / اندرز
واعظ : واعِظ
وَعظٌ : وَعظ / واعظی

وَعكَة : بِهَم خوردگی / بی مَیلی / بیزاری / کسالَت
مُتَوَعِّك : کسَل / بی مَیل / ناخوش
وَعل : گوزن / مرال
وَعَى : دَریافتن / دَرک کردن / فَهمیدن / فَرا گرفتن / مُتَوَجِّه شدن / واقِف شدن / ویرش گرفتن
وَعْيٌ : دَرک / آگاهی / اطّلاع / هُشیاری
الوَعْى : ضمیرِ خودآگاه
الوَعی القَومیّ : رُشدِ مِلّی
واعٍ : کارآگاه / هُشدار / چَشم باز / چَشم وگُوش باز
اِوعَ! : بپا ! زنهار!
وِعاء : وَند / آوَند / بشقاب / کاسه / حُقّه
أوعيَة دَمَويَّة : عروقِ خونی
وَغْد : ناکس / تبه کار / بَد ذات / دم پست / پست / لات

أوغَرَ صَدرَه : زَهر آلود کردن / زَهراگین کردن / مَشوب کردن
تَوَغَّلَ : جلو بُردن
أوفَدَ : گُسیل کردن / إعزام داشتن / رَوانه کردن
وَفدٌ : هیئَت
وَفدٌ رَفیع المُستوَی : نمایَندِگی عالیرُتبه
إیفاد : إعزام / سِفارَت
مُوفَد : فِرستاده / نمایَنده
وَفَّرَ : اندوختن / پَس انداختن / پَس اندازکردن / جَمع کردن / ذخیره نِهادن / گرد آوَردن / گرد کردن
تَوفیر : پَس اندازی
تَتَوَفَّرُ فیه الشُّروط : واجِدِ شَرایط است
مُتَوَفِّر : دَست یاب / دَستیابی پَذیر / دَستَرس / قابِلِ وُصول
وَفرٌ : پَسائی / پَس اُفت / ذَخیره
وَفرَة : فَراوانی / وُفور / سَرشاری
وَفرَةُ الرِّزق : پُر رُوزی
وَفیرٌ / وافِرٌ : بِسیار / زیاد / آنهَمه / فَراوان / بیش / چَندان / افزون
وُفِّقَ : موَفقیَّت یافتن
وَفَّقَ (~ بَینَ شَیئین) : هَم گُذاری کردن / آمیختن / ترکیب کردن
وافَقَ : پَذیرُفتن
مُوافَقَة : پَذیرش
وَفَّقَ (~ بَینَ شَخصَین) : سازِش کردن
مُوَفَّق : بِهروز / مَقضِی المرام
وِفاق : هَماهَنگی / توافُق / سازگاری / ذات البَین
اتَّفَقَ علَی الزَّوَاج : دَست بِدَست دادن
اتِّفاق الآراء : هَم رائی / یکدِلی
اتِّفاقیَّة : قَرارداد / پیمان نامه / عَهدنامه / تولنامه / قرارنامه
اتِّفاقیَّة تَعاوُن عَسکَرِیّ : مُوافَقتنامه هَمکاری نِظامی

اتّفاقيّةُ سَلام: صُلحنامه
تَوافَقَ: بِهَم آمَدن / موافقَت کردن
تَوافُق: سازواری / سازِش / هَم آهَنگی / هَمسازی
تَوفيق: تلفيق / هَم گُذاری / ترکيب / امتزاج / پَيوَند
توفيق configuration: پَيکربَندی
مُتَوافِقٌ: سازگار / دمساز / فرودَست / هَمساز / هَمرَنگ / هَماهَنگ
غَيرِ مُتَوافِقٍ: نا سازگار / نا مُناسب / نا موافِق / نا جور / نا هَمساز
وَفقًا لِـ: طبقِ ... / بَر حسبِ ...
غَيرُ مُتَوافِقَين (شَخصان ~): فيل وفِنجان
وَفِيٌّ: وَفا دار / با وَفا / اِرادَتمَند
وَفاء: سِپاس / سِپاسگُزاری / نَمَک شِناسی
وَفَى بِـ: ايفا کردن
وَفَى بِوَعْدِهِ: سَرِ قولِ خود ايستادن
أوفَى / استوفَى: بِجا آوَردن / ايفا کردن / گُزاردن / بَرگُزار کردن / انجام دادن / تکميل کردن / تمام کردن / بر آوردن / واقعيت دادن
تُوُفِّيَ: فَوت کردن / سِپَری شدن
وافَته المَنيَّة: سِپَری شدن / از خَر افتادن / ريغ رحمَت را سَر کشيدن
وَفاة: دَرگُذَشت / فَوت
وَفَيات: مُتَوفيَات
مُستَوفٍ للشُّروط: شرايطِ لازم دارَد / واجِدِ شَرايط است
استَوفَى: انجام دادن / تکميل کردن / تَمام کردن / بَراوَردن / واقعيت دادن
استَوفَى النِّصاب: رَسميَّت يافتن
استيفاء: تکميل / اجراء / انجام
وَقت: وَقت / هَنگام / مَوقع

وَقت الشِدَّة : ایّامِ مَبادا
أوقاتٌ عَصیبة : ایّام مَبادا
فی الوَقت المُناسِب : بِجا
فی الوَقت الحاضِر : اِمرُوزه
فی الوَقت غَیر المُناسِب : بیگاه
فی الوَقت نَفسِه : دَر عَینِ حال
مُؤَقَّت : سَربانی / سِپَنج / سِپَنجی / یکساعَته / موقّتی / سَر دَستی
مُوَقتّا : موقّتا / بِطَورِ موقّت
تَوقیت : زمان بَندی / زمان گیری
بتَوقیت جرینتش : به وَقتِ گرینویچ
میقات : گاهنِما
مَوقُوت : ساعَت دار
وَقِح : گُستاخ / لق / وَقیح / بی رُو / پُر رُو / دَریده / دُم دار
وَقاحَة : گُستاخی / چَشم سَفیدی / خیره سَری / زَبان دَرازی کردن / زَبان راندن
اتَّقَدَ : آتَش گرِفتن / ذق ذق کردن / گر گرفتن
أوقَدَ : بَر افروختن / گیراندن / گر زدن
مُتَّقِدٌ : گَرم / سوزان / تُند وتیز
وَقُود : سوخت / گیرانک / گیرانه
وَقُودٌ مُتَحَجِّر : سوختِ سَنگواره ای
مَوقَد : بُخاری / اُجاق / دیگدان
وَقار : شکوه
وَقُورٌ : سَنگین / جا اُفتاده / مُحتَشِم / جِدّی
وَقَعَ : اُفتادن / ول شدن
وَقَعَ فی عَرضِه : دامن گرفتن
وَقَعَ فی مأزِق : دَر تَنگنا گیر اُفتادن
وَقَعَ فی مَتاعِب : گیر کردن / سَر خُشت رفتن
وَقَعَت عَیناه علی : چَشم اُفتادن / چَشم خوردن
وَقع : اثَر
وَقعُ الأقدَام : تاپ / صدای پا

وَقَّعَ: امضاء کردن
مَوقِعٌ / مَواقِع: محل / جا
مَوقِعٌ علَى الشَّبكة: سایتِ انترنتی
مَوقِعة: نَبَرد
واقِعٌ لا مَحالة: حتمی الوقوع / شُدَنی
واقِعَة / وَقائع: پیشامَد / رویداد / ماجَرا / ماوَقَع / واقِعه / (ج) وقایع / حادِثه / (ج) حوادِث
واقِعیّ: واقِع گِرای / رِئالیست (فر)
واقِعیَّة: واقِع گِرائی / واقِعیَّت گِرائی / واقِعیَّت
الواقِعیَّة (اتّجاه): رِئالیسم (فر)
الواقِعیَّة الجَدیدة (اتّجاه): نِئو رِئالیسم (فر)
تَوَقَّعَ: چَشم داشتن
مُتَوقَّع: منتظَره / پیش بینی شُده
تَوَقُّع: انتظار / چَشم داشت / چشمِ انتظاری

غَیر مُتَوقَّع: پیش بینی نَشُده
علی غَیر المُتَوَقَّع: ناگاه / ناگِهان / ناگِرفت / ناغافِل / دَست بَر قَضا
تَوقِیع: دَسخَط
التَّوقیع الملَکیّ: طُغرا
تَوقیع اتِّفاقیة بالأحرُف الأولَی: پارافِ قَرارداد
تَوقِیع فُورمَة: پاراف
مُوَقِّعٌ بإمضائه: راقِم
إیقاعٌ: رَنگ / وَزن وآهَنگ / نَواخت / وَزن / میزان / آهنگِ مَوزون
إیقاعیّ: دارای وَزن / دارای آهَنگ / پُر نَواخت
أوقَعَ بِه: کمَند انداختن
أوقَعَ فِی مأزِقٍ: سَختی کردن
أوقَعَه فِی الکَلام: یک دَستی زدن
وَقیعة: اسباب چینی / تَفتِین / آشوبطلبی

أحدَثَ وَقيعة: بازگو كردن / دُو بهَم زدن
مُحدِثة الوَقيعَة: خَديجه خبَر كش / دُو بهَمزَن / سُخَن چين
وَقَفَ: ايستادن / اِيست كردن
قِف!: واستا! وايسا! باز مان!
يقف له ع الوَاحدة: سَر حَرف ايستادن / ريزه كارى كردن
مَوقِفٌ / مَواقِف: رَوش / وَضعيَّت / وَضع / (ج) اوضاع / مَوضِع / (ج) مَواضِع
مَوقِف الحكُومة مِن الأزمَة: رَوِش دُولَت دَرباره بُحران
مَوقَف العرَبات: تَوَقُّفگاه / پاركينگ (انج)
مَوقِفٌ حَرِج: بزنگاه
عالواقف (بسُرعة): سَر پا
واقِفٌ على قَدَمَيه: سَر پا / پايا
أوقَفَ: اِيست كردن / موقوف كردن / خنثى كردن / لَغو كردن / باطِل كردن / موقوف كردن

إيقاف التَّنفيذ: تاخير انداختن اِجراى حُكم
تَوقَّفَ: وا ايستادن / دِرَنگ كردن
تَوَقَّفَ عَن العَمَل: دست نِگاه داشتن
تَوَقُّفٌ مُؤَقَّت: وَقفه / اطراق / اتراق كردن
دونَ توَقُّف: پَيوَسته / بى فاصله
اتوَقَّف حالُه: گير كردن
مُتَوَقِّف علَى ...: بَسته به ...
وَقف التَّعامُلات المَصرِفيَّة: فَک مُعامله بانكى
وَقف التَّدَفُّق: بَند آوَردن
وَقْفٌ / أوقاف: خالِصه / خالِصَجات / مَوقُوفه / (ج) مَوقُوفات / وَقفيَه / (ج) وَقفيات
وَقف الصَّادِرات: بلوكه كردن صادِرات / بَند آوَردن صادِرات

وَقف إطلاق النّار: آتَش بَس
وَقفٌ عَن العمَل: انتظارِ خِدمَت
وَقفيّة: خالِصه / خالِصّجات / مَوقوفه / وَقفيه / (ج) وَقفيّات
وَقوَقَة: وَنگ زدن / وَنگ وَنگ کردن
واقٍ: سِپَر / پیش گیر / بکتر
وِقايَة: پیشگیری / ممانِعَت / احتیاط / احتراز / کناره گیری / پرهیز
وِقائیّ: پیش گیر / جلوگیری کننده / مانِع / عاملِ مُمانعَت
مُتَّکَأ: مَتّکا / پُشتی / دَست انداز
اتِّکَأ / اتِّکاء: تِکیَه دادن / پُشت دادن / پُشت گرمی داشتن / مُتّکی شدن
مَوکِب: رژه / سان / جَلوَه / نمایش / پاراد (فر)
وکر / أوکار: کاشانه / لانه / آشیانه / دیماس

تَوکُّل: یا علی گفتن
وَکَّلَ: وکالَت کردن / وکالَت دادن
اتِّکال: وابَستگی / پِیوَندی
تَواکُل: بِلَیت ولَعَل گُذراندن
توکیل (وَثیقة): وکالَتنامه
مُوَکِّل: مُوکل
وکالة / توکیل تجاریّ (عَرَبات مثَلاً): اژانس (فر)
وکالة / توکیلٌ عن: وکالَت / نمایَندگی / نیابَت
وکالة المُخابَرات المَرکَزیّة: سازمانِ سیا
وکالة أنباء: خبَرگُزاری
وکالة أنباء الشّرق الأوسَط: خبَرگُذاری خاوَرِ میانه
وکیل / وکَلاء: پیشکار / کار گُشا / عامِل / گُماشته / وکیل / وُکلا
وکیل النّیابة: دادیار
وکیل الکُلیّة: مُعاوِنِ دانشکده

وکیل وَزارَة: مُعاوِن وَزارَت / قائمقام وَزارَت / کفیلِ وَزارَت
وَلَدَت: زائیدن / سَر خُشت رفتن
وَلَدٌ: پِسَر
وُلِدَ: مُتوَلِّد شدن / زائیده شدن
وَلَد (ابن / بِنت): فَرزَند
وَلَّدَ: دایگی کردن / مامائی کردن / قابِلگی کردن
وِلدَة: شِکَم
وَلیدٌ: طفلک / زاده
وِلادَة: زایِش
وِلادة طَبیعیَّة: وَضعِ حَملِ طَبیعی
کما وَلَدَته أمه: مادَر زا
تَولید: دایَگی / مامائی / قابِلگی
مُوَلِّدَة: دایه (معر) / چم / باراج / قابله / ماما / ماماچه / پیشکاره
مُوَلِّد: نیروگاه
مُوَلَّد: دُو رگه
مُولِد (زِحام): جُمعه بازار
مَولِد / میلاد: تَوَلُّد
مَولِد النَّبیّ: سالرُوزِ تَوَلُّدِ پیامبَر
یَا وِلدَاه!: حَیوانی! حیوانکی!
استیلاد: پَیوَند زَنی / لقاحِ متقابل
والَسَ: تَوطِئه چیدن / هَم پَیمان شدن
مُوالَسَة: دَسته بَندی / بَند وبَست / قرار ومَدار / تَبانی / تَوطِئه
مُولَعٌ بِـ: مشعوف
وَلَعٌ: شعَف / کِرم / سَودا / هَوَس / هَوَسبازی / شیفتگی / شیدائی
أولِعَ بِـ: سَرِ هَوَس آمَدن / بِهَوَس افتادن / بِهَوَس آمَدن
وَلاعة: فندک
وَلَّفَ / تَولیف: ترکیب کردن / آمیختن / هَم گُذاری کردن
إلف / وَلیف: جُفت / هَمخَواب / هَم آغوش
تَولیف: تلفیق / هَم گُذاری

وَلیمَة : سور / بَزم / خوان / ضیافَت

أولَمَ : مِهمان کردن / سُفره چیدن / خوشگُذَرانی کردن / جَشن گرفتن / عیّاشی کردن

وَلَهٌ : شَیدائی / بی دِلی / شیفتگی

وَلهان : شَیدا / پا سُوز / باخته دِل / شِیفته / خاش / دِلداده / بُرده دِل

وَلوَلت : جیغ زدن / جیغ کشیدن

تَوَلّی : روی کار آمَدن / بِعُهده داشتن / بِه عُهده گرفتن

تَوَلّی عَن : اجتناب کردن از / پَرهیز کردن / گریختن

تَوَلّی المَسؤُولیَّة : زِمامداری

تَوَلّی مَسؤُولیَّةً : بِه عُهده گرفتن

تَوَلّی المُلك : تَخت نِشَستن

أولِی الأمر : سَررِشته داران

أولَی اهتِمامَه : دِل دادن

إیلاء : عطف

تَوالٍ : پی رَفت / تَوالی / تَرادُف

تَوالَی : پی دَر پی آمدن

والَی : جانبداری کردن

والٍ / وُلاة : استاندار

علی التَّوالِی : پی دَر پی / مُتَوالیا / پیاپی / پُشت سَرِهَم / نَوبَتی

فیما یَلِی : ذَیلا

مُتَوالٍ : پی در پی / پیاپی / پیگیر / پی هَم / دم ریز / قُطور / دو پُشته

مُتَوَلّی : عُهده دار

مُوالٍ : پُشتیبان / هَوا خَواه / طَرَفدار / پارتیزان (فر)

مَولای : اعلیحَضرَتا / حضرَتا

وَلاء : وَفاداری

مُوَالاة : جانبداری

وَلّی الأدبارَ : پُشت دادن

وَلِیّ / أولیاء : وَلِی / اَولیا / (عم) نظَرکرده

وَلِیّ العَهد : وَلیعَهد

وُلاة الأمُور : فَرمانروایان / زِمامداران

وِلايَة (~ على) : قَيمومَت
وِلايَة (إداريَّة) : اِيالَت / تيپ
وِلايَة العَهد : وَليعَهدی
الوِلايات المُتَّحدة الأميركيَّة :
ايالات مُتَّحِد آمريكايی /
اتازونی (فر)
وِليَّة (امرأة للتَّحقير) : زَنَكه
اِستَولَى علَى : دَست اندازی
کردن / بالاکشيدن / دَست
يافتن / چيره گشتن / در
تصرُّف گرفتن
اِستيلاء : دَست اندازی /
استملاک / تصرُّف / يَدِ تسلُّط
وَمَضَ : وَرجه وَرجه زدن /
سُوسو زدن / جرقه زدن
وَميضٌ : وِرَخش / وِرَخشانی /
بارقه
وَمضة : بارِقه / ابيز / جرقه / تتق
/ ژابيژ / اخگَر
أومَأَ : اشارت کردن / نمار زدن /
سَرتِکان دادن
إيمَاء : اشارت / نمار / ژَست
(فر) / تِکانِ سَر
إيماءَة : تِکانِ سَر / ژَست (فر)
وَنَس : سَر وصِدا
وِنش : هندل (انج) / جَرِّ ثَقيل
تَوانٍ : ناکَنِش / فروگُذاری / دَريغ
تَوانَى : فروگُذار کردن / دَريغ
داشتن
وَهَبَ : بَخشودن / بَخشيدن /
صِله دادن / هِبه کردن
هِبَة : داد / بَخشِش / وادشاد
هِبات : صِلات
الوَهَّاب : بَخشايَنده
مَوهِبَة : استعداد / نِعمَتِ خُدا
داده / دُرون داشت
امتلاك المَوهِبة : مانی داشتن
وَهَجٌ : جلوَه / شَعشعه
مُتَوهِّج : تابناک / مُتشعشع / پُر
جَلا / وِرَخشَنده / شُعاعی /
ساطِع / تَند وتيز / سوزان
التَّوهُّج : وِرَخشَندگی

وَهم / أوهام: انگاره / وَهمیه /
(ج) وَهمیّات / مَوهومات
وَهمیّ: وَهمی / پِنداری /
انگاشتی / تصوُّری / خِیالی /
جَعلی / ساختگی / مَوهوم
أوهَمَ: وا نِمودن
إیهام: وا نِمود
تَوَهَّمَ: خِیال کردن
تَوَهُّم: فَریب / خیال باطِل / وَهم
واهِمٌ: خِیالاتی / خِیالپُرداز
وَهَنَ: بلغور کشیدن
وَهَنَت عَزیمَتُه: از دِل ودَماغ
افتادن
وَهَنٌ: بی نَوائی
أوهَنَ: ناتَوان کردن / سُست
کردن
واهِنٌ: شَل / پکِ لایی / سُست /
ترد / تغ ولغ / ریغماسی / ریغو
/ زِپرتی / ضعیف / بی حال /
خُمار
واهٍ: بی پا / بی پَر وپا

وَیلٌ من ...!: وای از ...!
یا وَیلاه (للتحسُّر): وا ویلا!

ی

الیَابَان : ژاپُن (فر)

یابانیّ : ژاپُنی / ژاپونی

یَأسَ : مایوس شدن / سَر خاریدن / دُم رُوی کول گُذاشتن

الیَأس : نومّیدی / یاس

مَیئُوسٌ مِنه : لا عِلاج

یائسٌ : مایوس / نا اُمّید / نومّید / زرشکی

یائس (کُفران) : زَهوار دَر رَفته

جُهُودٌ یائسَة : کوشِشهای مَذبُوحانه

سِنّ الیَأس : یائسگی / یائسه گی

أیأسَ : مایوس کردن / (عم) دُم رُوی کول گُذاشتن

یاقة : یقه / یخه

یاقة مُنفَصِلة : فُکل

یالَ! : چه ...!

یامِیش : آجیل / آجیل ماجیل

الیانَصیب : قُرعه بازی / لاتار / لاتاری (فر)

یَاوِر : آجودان / رئیسِ خَلوَت / پیشکار / ناظِر / پَرده دار / حاجِب

یَباب : ویران

یَبِسَ : باد خوردن / پژولیدن / پژمُرده شدن / پلاسیده شدن

تَیَبَّسَ : وَر چلوزیدن / وَر چروکیدن / وَر چلوکیدن

تَیَبُّس : سَختی / کینه توزی / شقیّت / سُفتی

یابِسٌ : خُشک / چلوزیده / دوخ / دیم / خُشک

الیابِسَة : زَمین / خُشکی / خاک / سَرزَمین

یُتم : یَتیمی

یَتیم : یَتیم / (ج) یَتیمان

یَتیمُ الأب : بی پِدَر / پِدَر مُرده

یَتیمُ الأم : بی مادَر / مادَر مُرده
یَخت : کرجی
یَخنة : یَخنی (معر)
یَدٌ / أیَادٍ : دَست / دَستان / دَستها
یَدٌ بَیضاء : خیر خواهی / نیکخَواهی / نَوعِ پرستی / سخاوَتمندی
الیَدُ الطُّولَی : برتَری / دَستِ بالا
یَد الهاون : کوبه
الأیدی العامِلَة : دَست های کارگَری
یَدَویّ : دَستی / دَست ساخْت / دَست ساز / یَدی / دَست کار
یَراع : قلَم نَی / کلک
یَراعَة : شَب تاب / آتشیزه
یَرَقة : کرمینه / لیسه
تَیسَّرَت أحوالُه : نان دَر رَوغَن بودن
ما تَیَسَّرَ : ما حَضَر
یُسرٌ : آسانی / سهولَت / آسودگی
یَسار (غِنَی): توانگری
یَسیر : آسان
مُوسِرٌ : ثَروَتمَند / تَوانگر
مَیسِر : قمار
یَسار / أیسَر : چَپ
یَساریّ : دَست چَپی / چَپگِرا
یَساریٌّ مُتَطَرِّف : افراطی دَست چَپی
یَسَّرَ : آسانی کردن
تَیسیر : اِمرار
یِس! (صَوتٌ لإیقاف الدابَّة) : چِش!
یَسوع المَسیح : عیسَی مَسیح
یَسوعیّ : یَسوعی
یاسمین (زَهرة الـ ~) : سِمِن / یاسِمن / گُلِ یاس
یَشْم / یَشْب : ژاد / ژاسب
یَشمَك : روُبَند / روُپوش / نیمه
یَغمَة! : آقا گُرگ عِیدَت مُبارک!
یافِع : نو باوَه / نوجَوان
یاقُوت : لَعل / لال / یاقوت
یاقُوت أحمَر : یاقوتِ سُرخ

يَاقُوت أزرَق : ياقوتِ كبود
يَاقُوت أصفَر : ياقوتِ زَرد / زَبرجَدِ هِندی / توپاز
يافوخ : ملاذ / ملاج / نَرمه سَر
يافطة : تابلو / پلاكارد (فر)
يافطة المَحَلّ : پلاكاردِ مَغازه
يَقطِين : كدُو تنبَل
يَقِظٌ / مُتَيَقِّظ : كارآگاه / هُشدار / چَشم باز / چَشم وگُوش باز / بَيدار
يَقَظَة : هُشداری / بَيداری
استيقاظ : بيداری
استَيقَظَ : بلَند شدن / بَيدار شدن
أيقَظَ من غَفلةٍ : هی زدن
مُستَيقِظٌ : بيدار
أيقَنَ : يقين داشتن / يقيندانستن
أيقُونَة : شمايل
يَقين : يَقين
يَقينًا : حتما
يَلّلا! : هين! يالا!
يَمَّمَ : رُو آوَردن / رُوی آوَردن / آهَنگ كردن
تَيَمُّم : تَيَمُّم
يَمامة : باكريم
اليَمين الدُستُوريَّة : سُوگَندِ قانونی / تَحليفِ قانونی
مَيمَنَة : مَيمَنت
مَيمُون : فَرُّخ / فَرخُنده / خُجسته
يُمْنُ الطّالِع : ارمَگان / سعادَت
يَمِين (ضِدّ يَسار) : راست
يَمِين / أيمان : سُوگَند / قَسَم وآيه
يَمِين الوَلاء : سُوگَندِ وَفاداری
يَمِينٌ غَمُوس : گواهی دُروغ / سوگَند شِكنی
يَمِينيّ : راستگِرا
يَنايِر : ژانويه (فر)
يَنسُون : باديان / باديانه / زنيان / ژنيان / ژينان
أينَعَ : شِكوفا شدن / شِكوفه كردن / گُل دادن

یانع: سَبزوَار / خرّم / شاداب / شکوفا

یَهوَه: یَهو

یُوبیل: جَشن / سالگرد

الیُوبیل الذَّهَبیّ: جَشنِ پَنجاهُمین سال

الیُوبیل الفِضّیّ: جَشنِ بیست وپَنجُمین سال

یوجا: یوگا

الیُود (عُنصُر): یُد

الیوسُفی: نارَنگی

یُوشَع (سِفر ~): یُوشَع (کتابِ ~)

یُولیُو / یُولیَه: ژُویّه (فر)

یَوم: رُوز / (ج) رُوزها

یَومُ القیامة / البَعث: روزِ رَستاخیز

یَومُ الحِساب: رُوزِ باز پُرس

یومُ عُطلة: روزِ بیکاری / روزِ تعطیل

یومُ عمَلٍ: روزِکار

یومُ العید: روزِ عید

یَومَئذٍ: آنگاه

یَومًا بَعدَ یَوم / یَومًا بِیَوم: رُوز بِرُوز

لِمُدَّة یَومٍ واحِد: یکرُوزه

هَذه الأیّام: اِمرُوزه

ذاتَ یَوم: رُوزی / یک رُوز

یَومیّ: روزانه / هَر رُوزه

یَومیًا: رُوزانه

یومها: آن رُوز

یَومیَّة (أجرٌ یَومیّ): رُوز مُزد

یَومیّات: روزنامه / دَفترِ روزنامه / دَفترِ وقایعِ روزانه / دَفترِ خاطِراتِ روزانه

یَومیَّة (دَفتَر الیَومیة): دفترِ رُوزنامه / دَفترِ ثَبتِ وقایعِ روزانه

یُونیُو / یُونیَه: ژُوئن (فر)

یُووه!: اُوهُوی!

یُویُو: یویو

المعد فى سطور

د. عبد الوهاب علوب

- أستاذ مساعد اللغة الفارسية وآدابها بكلية الآداب بجامعة القاهرة، حاصل على درجة الدكتوراه من جامعة ميشيجن (آن آربر) .

- له العديد من المؤلفات في تخصصه وعدد وافر من الترجمات عن الإنجليزية والفارسية والطاجيكية.

- من أبرز مؤلفاته: "الأدب الفارسي الحديث والمعاصر"، و"المسرح الإيراني" وقاموس "الواعد" (فارسي عربي) .

- من ترجماته عن الإنجليزية: "نهاية العالم"، "إنجيل أمريكا"، "ديانة الساميين"، "العمارة الإسلامية فى مصر"، "الحداثة وما بعد الحداثة"، "الإسلام فى البلقان"، "ثقافة العولمة"، "فعل القراءة"، "السياسة الخارجية الأمريكية ومصادرها الداخلية"، "قصة الثورة الإيرانية"، "أسفار العهد القديم فى التاريخ"، "الموجة الثالثة: التحول الديمقراطى فى أواخر القرن العشرين"، "القوى العظمى".

- عن الفارسية: "نون والقلم"، "تاريخ المغول"، "أسمار الببغاء"، "تاريخ الجزيرة العربية والإسلام"، "حكايات إيرانية"

- عن الطاجيكية "الطاجيك فى مرآة التاريخ" وغير ذلك.

الإشـــراف اللغـــوى : حسام عبد العزيز
الإشـــراف الفنـــى : حـــسن كامـــل

Al-Fariss

A
New
Arabic-Farsi
Dictionary of Words, Terms
And Expressions
(Classical and Colloquial)

Abdilwahab Aloob

الفارس

فرهنگ عربی - فارسی

فرهنگ واژه ها واصطلاحات

عربی امروزه

(فصیح وعامیانه)

2010